

**III. ULUSLARARASI
AVRASYA
MULTIDİSİPLİNER ÇALIŞMALAR
KONGRESİ**

**4-7 Nisan 2019
Gaziantep – Türkiye**

Kongre Özet Kitabı

Editör

**Dr. Ali Fikret AYDIN
Atabek MOVLYANOV**

ISBN – 978-605-7875-43-3

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan 2019 / Gaziantep - Türkiye

Kongre Özet Kitabı

Editör

Dr. Ali Fikret AYDIN
Atabek MOVLYANOV

İKSAD YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI: 2014/31220)
TÜRKİYE

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E-mail: info@iksad.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.

Iksad Publications - 2019©

Yayın Tarihi: 15.04.2019

ISBN – 978-605-7875-43-3

KONGRE ID

KONGRE ADI

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi

TARİH ve YER

4-7 Nisan 2019 – Gaziantep - Türkiye

ORGANİZATÖR

İktisadi Kalkınma Ve Sosyal Araştırmalar Derneği
Gaziantep Üniversitesi

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ali GÜR

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Osman ERKMEN

ULUSLARARASI KATILIMCILAR

Dr. Özlem ÖZDİNÇ - *New Zealand (sy. 35)*

Doç. Dr. Masa-Aki IKEDA – *Japan (sy. 87)*

Lect. Bilal Qasim - *Iraq (sy. 98)*

Arş. Gör. Bahar KARAMAN - *KKTC (122)*

Алиева Динара Карыповна - *Kırgızistan (sy. 312)*

PhD. Gunay ABDİYEVA-ALİYEVA – *Republic Azerbaijan (sy. 313)*

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Mustafa TALAS – Niğde Ömerhalisdemir University
- Prof.Dr. Bestami DALKILIÇ - Gaziantep University
- Prof.Dr. Mehmet SÖNMEZ- Gaziantep University
- Prof.Dr. Mustafa YILMAZ - Gaziantep University
- Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ – Urumiye University
- Prof. Dr. Sarash KONYRBAYEVA – Kazak State University
- Doç.Dr. Sibel DEMİR KANMAZALP - Gaziantep University
- Doç.Dr. Halil İbrahim KURT - Gaziantep University
- Doç.Dr. Ahmet Mete VURAL - Gaziantep University
- Doç. Dr. Sehrane KASIMI – Azerbaycan Milli Glimler Akademisi
- Doç.Dr. Şenay GÖRÜCÜ YILMAZ - Gaziantep University
- Dr. Recep BİNDAK - Gaziantep University
- Dr. ZHI Huang- Minzu University of China
- Dr. Aykar Tekin BOZKURT- Gaziantep University
- Dr. Canan BİRİMOĞLU OKUYAN - Hatay Mustafa Kemal University
- Dr. Fatma -ALBAK YALINIZ - Gaziantep University
- Dr. Hamza Malik OKUYAN - Mustafa Kemal University
- Dr.Serkan GÜRGÜL - Gaziantep University
- Dr. Dilan Canan ÇELİKEL- Gaziantep University
- Dr. Hüseyin ÖZDEMİR - Gaziantep University
- Dr. Elena TINIKOVA - Russian Academy of Sciences
- Dr. Ahmet Sarper BOZKURT - Gaziantep University
- Dr. Hicran UZUN KARKA - Gaziantep University
- Dr. Orhan ECEMİŞ - Gaziantep University
- Dr. Gül EKİNCİ - Gaziantep University
- Dr. Saliha EMRE DEVECİ - Gaziantep University
- Dr. Orhan ECEMİŞ - Gaziantep University
- Dr. Eser ÖZKEKLİKÇİ - Gaziantep University
- Dr. Hüseyin ÖZDEMİR - Gaziantep University
- Dr. MA Yuzhong – Renmin University
- Dr. Orhan ECEMİŞ - Gaziantep University
- Dr. Elif ŞENEL - Gaziantep University
- Dr. Ebru HOSRAFOĞLU ÇORUH - Gaziantep University
- Dr. Nazan KALEBEK AVCIOĞLU - Gaziantep University
- Dr. Üyesi Özcan DEMİR - Gaziantep University
- Dr. Hacer HASDEMİR - Gaziantep University
- Dr. Ceren YILDIRIM - Gaziantep University
- Dr. Gökçe ÖZDEMİR - Gaziantep University
- Dr. Deniz VURUŞKAN - Gaziantep University
- Dr. Esin SARIOĞLU - Gaziantep University
- Dr. Nilay GÜRBÜZ - Gaziantep University
- Menekşe MERİÇ AVŞAR - Gaziantep University

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi Kongre Programı

KONGRE TARİHLERİ : 4-7 Nisan 2019 / Gaziantep
KONGRE YERİ : Gaziantep Üniversitesi
KONGRE ONURSAL BAŞKANI : Prof. Dr. Ali GÜR
KONGRE AÇILIŞI : 5 Nisan 9⁰⁰-10⁰⁰

Kongre Hakkında
Başvurulan Bildiri Sayısı : 323
Red Edilen Bildiri Sayısı : 34
Kabul Edilen Bildiri Sayısı : 289
Katılımcı Sayısı : 431
Katılımcı Ülkeleri : Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan, Irak, Yeni-Zelanda, KKTC, Japonya

Kongre Kuralları

- Program bilimsel DİSİPLİN'ler gözetilerek hazırlanmıştır. Lütfen programı dikkatlice kontrol ediniz. Programda çalışmanıza ilişkin eksiklik/hata olduğunu düşünüyorsanız en geç 22 Mart 2019 tarihine kadar avrasyazirvesi@gmail.com adresi ile iletişime geçiniz. Programın yoğunluğu sebebiyle değişiklik taleplerinin karşılanamayacağını özellikle belirtmek isteriz
- Her bir sunum için ayrılan süre 10 dk'dır. **Bir yazarın birden fazla sunumu varsa her bir sunum için en çok 8-10 dk.** Kullanabilir. Lütfen sürenizi aşmamaya özen gösteriniz
- Oturumun başlatılması, sunum sıralamasının belirlenmesi, soru cevap alınması, ara verilmesi oturumun kapatılması ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Kongre Tüzel Kişiliği'ni temsilen **Oturum Başkanları TAM YETKİLİDİR**
- Katılım belgeleri, oturum sonunda Oturum Başkanları tarafından teslim edilecektir
- Kongre özet ve tam metin kitapları, kongre takviminde belirtilen süre içerisinde yayınlanacaktır
- Diğer yayın alternatifleri için kongre sonrasında ayrıca bilgilendirme mesajı gönderilecektir
- Kongreyle ilgili her konuda düzenleme ve yürütme kurulu üyelerimiz ile koordinatörlerimizin sizlere hizmet etmekten kıvanç duyacağını ayrıca belirtmek isterim.

Çok değerli çalışmanızla kongremize katılarak katkıda bulunduğunuz için yürekten teşekkür ederim.

Düzenleme Kurulu Başkanı:
Prof. Dr. Osman ERKMEN

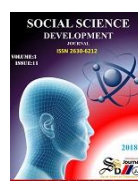
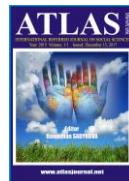

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		POSTER SUNUMLARI	SALON MAVERA
05.04.2019-06.04.2019			
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Nurcan VARDAR YEL Öğr. Gör. Handan TANYILDIZI	FONKSİYONEL GIDALARIN SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE HASTALIKLARIN ÖNLENMESİNDEKİ ROLLERİ	
	Öğr. Gör. Handan TANYILDIZI Dr. Öğr. Üyesi Nurcan VARDAR YEL	ASSESSMENT OF AWARENESS ON NATURAL AND ARTIFICIAL RADIATION SOURCES AMONG TURKISH COMMUNITY	
	Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk CİHAN Arş. Gör. Büşra ZENCİRCİ Doç. Dr. İbrahim ERKUTLU Prof. Dr. İbrahim H. GÜZELBEY	INTRACRANIAL ANEVİZİMLERDE DAMAR DUVARININ FARKLI HEMATOKRİT DÜZEYLERİNDEKİ HEMODİNAMİK DEĞİŞİMLERE YANITININ HESAPLAMALI AKIŞKANLAR DİNAMİĞİ İLE İNCELENMESİ	
	Yavuz Selim TOKSÖZ Arş. Gör. Dr. İbrahim Ethem ÖZYİĞİT Öğr. Gör. Dr. Çiğdem BİLEN Prof. Dr. Emine KARAKUŞ	BAZI METALLERİN TXNHCH ₂ COOH - BSA KOMPLEKSİ İLE ETKİLEŞİMİNİN FLORESANS EMİSYON SPEKTROSKOPİ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ	
	Uzm. Canan BULUT KORKMAZ Öğr. Gör. Agit Ferhat ÖZEL Öğr. Gör. Merve ZIVALI Öğr. Gör. Serkan SUGEÇTİ	TIBBİ SEKRETERLERİN ÖRGÜTSEL SİNİZM DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 10 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 8 dk. süre kullanabilirsiniz.

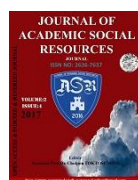
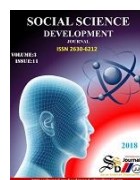
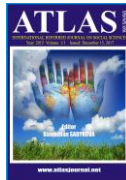

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰		Doç. Dr. Harun ŞAHİN	MAVERA -1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Prof. Dr. Hüsnüye ÖRS Afet ÇAĞAY	YAVAŞ ŞEHİR SEFERİHİSAR'IN YERLİ TURİSTLER TARAFINDAN ALGILANAN YAVAŞLIK DÜZEYİ	
	Prof. Dr. Hüsnüye ÖRS Ayşe ATABEY	TÜKETİCİLERİN İNTERNETTEN SATIN ALMA KARAKTERİSTİKLERİNİN İNCELENMESİ	
	Prof. Dr. Hüsnüye ÖRS Enas ABUZİD	CONSUMERS' PERCEPTIONS OF INTERNATIONAL LEADERS' IMAGE: EMPIRICAL RESEARCH	
	Arş. Gör. Dr. Yılmaz Onur ARI Prof. Dr. Adem KALÇA	GÜRCÜ DÖNGÜSEL GÖÇÜNÜN DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ'NDEKİ EKONOMİK ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE GÖZLEMLER	
	Zafer ASYA Doç. Dr. Uğur SİVRİ	SOSYAL HARCAMALAR ve GDP ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN UYGULAMALI BİR ANALİZ	
	Doç. Dr. Harun ŞAHİN Recep ÇİNKİLİNÇ Hamdi AYYILDIZ	ORTAÇAĞDA ROMA İMPARATORLUĞU LONCALARI HAKKINDA BAZI TESPİTLER	
	Doç. Dr. Harun ŞAHİN Recep ÇİNKİLİNÇ Hamdi AYYILDIZ	AVRUPA'DA BİRLİK VE BÜTÜNLEŞME HAREKETLERİ: HANSA BİRLİĞİ	
	Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ Öğr. Gör. Mustafa Hakan ŞİMŞEK Öğr. Gör. Ömer BÜYÜKBAŞ	STK'LARIN SORUN ÇÖZME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE İNCELEME	
	Prof. Dr. Arif ÖZSAĞIR Öğr. Gör. Hamdi AYYILDIZ	SPEKÜLAYON GÜDÜSÜ İLE PARA TALEBİNİN TEORİK ALTYAPISINA DAİR İNCELEME	

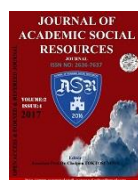
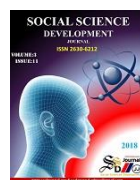

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰		Doç. Dr. Mehmet MURAT	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ÖZDEMİR Çiğdem SAYGI	YOĞUN BAKIM HASTALARINDA GÖRÜLEN ANKSİYETEDEN HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	
	Yücel YÜKSEL Doç. Dr. Melike ÖZER KESKİN	ARGÜMANTASYON TABANLI BİLİM ÖĞRENME (ATBÖ) YAKLAŞIMININ 9. SINIF BİYOLOJİ DERSLERİNDE KULLANIMI: ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ DENEYİMLERİ	
	Doç. Dr. Melike ÖZER KESKİN Dr. Öğr. Üyesi Özgür Ömer YILDIZ Esma AKSAKAL	TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ETİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	
	Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU Prof. Dr. Şahin KESİCİ Doç. Dr. Mehmet MURAT	KÜBLER ROSS'A GÖRE YAS AŞAMALARINI ENGELLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERLE DANIŞMA İÇİN UYARLAMAK	
	Prof. Dr. Şahin KESİCİ Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU Doç. Dr. Mehmet MURAT	ÇOCUKLARDA ÖFKE DUYGUSUNUN EVRİLMESİ VE ÖFKE DUYGUSUNUN DÜZENLENMESİ	
	Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU Prof. Dr. Şahin KESİCİ Doç. Dr. Mehmet MURAT	TRAVMA SONRASI STRESE MÜDEHALEDE MOD TERAPİSİNİN KULLANIMI	
	Doç. Dr. Tamer KARADEMİR Dr. Öğr. Üyesi Enver DÖŞYILMAZ Cengizhan PAKYARDIM Mert KARADEMİR Suat Mehmet PAKSOY	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ	
	Doç. Dr. Tamer KARADEMİR Dr. Öğr. Üyesi Enver DÖŞYILMAZ Cengizhan PAKYARDIM Gül ÖZDEMİR	ENGELLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK FİZİKSEL AKTİVİTELER HAKKINDA AİLELERİN GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	
	Doç. Dr. Tamer KARADEMİR Cengizhan PAKYARDIM Mert KARADEMİR	TAEKWONDO SPORCULARINDA VÜCUT ALGISI İLE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	

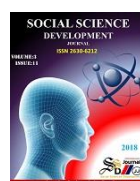
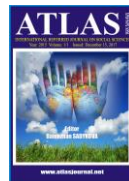

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Şeyho Cem YÜCETAŞ	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Özgür Ömer YILDIZ	OPERE EDİLEN KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERLİ KADIN OLGULARIN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Hamit YILDIZ	SİSTEMİK SKLEROZ (SKLERODERMA) HASTALARINDA RİTÜKSİMAB TEDAVİSİNİN NÖTROFİL/LENFOSİT ORANI VE SİSTEMİK BULGULAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	
	Op. Dr. Onur Olgaç KARAGÜLLE	EV BAKIM HİZMETLERİ KAPSAMINDA PERKUTAN GASTROENTEROSTOMİLİ HASTALARIN YÖNETİMİ DENEYİMİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Nevhiz GÜNDOĞDU	H ₁ N ₁ POZİTİF HASTALARIMIZ VE BÖBREK FONKSİYONLARI	
	Dr. Öğr. Üyesi Şeyho Cem YÜCETAŞ Prof. Dr. Mehmet Fuat TORUN	KAFA TRAVMASI SONRASI PNÖMOSEFAUS GELİŞEN HASTALARDA MENENJİTİN MORTALİTE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	
	Arş. Gör. Dr. Çiğdem KARACA Dr. Öğr. Üyesi Nuray BOSTANCIERİ Prof. Dr. Mehmet YÜNCÜ Arş. Gör. Dr. Canan ÜNAL	DİYABETİN VASKÜLER KOMPLİKASYONLARININ WHARTON JÖLESİ MEZENKİMAL KÖK HÜCRE SAYILARINA ETKİLERİ	
	Dr. Murat CAN Dr. Serdar KOLUAÇIK Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Mehmet Akif OYMAK	KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KİLİTSİZ-KİLİTLİ VİDALARIN PLAK KIRILMASINA ETKİSİ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE ARAŞTIRILMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Murat KARAOĞLAN	INVESTIGATION OF ETIOLOGICAL FEATURES AND ASSOCIATED ABNORMALITIES IN CHILDREN WITH HYPERGONADOTROPHIC HYPOGONADISM	
	Dr. Öğr. Üyesi Murat KARAOĞLAN	TURNER SENDROMLU HASTALARDA Y MİKRODELESYON TARANMASI VE EŞLİK EDEN ANOMALİLERLE İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	
	Dr. Özlem ÖZDİNÇ	SEDENTARY AND LIGHTLY ACTIVE ADULTS' PERCEPTION OF MASSAGE: A DESCRIPTIVE STUDY	
	Öğr. Gör. Dr. Seydi YIKMIŞ	INVESTIGATION OF PHYSICOCHEMICAL CHANGES OF ULTRASOUND TREATED TRADITIONAL APPLE VINEGAR DURING STORAGE	

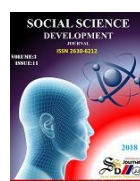
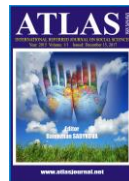

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Prof. Dr. Medeni MASKAN	MAVERA-4
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	R. A. İnci CERİT Assoc. Prof. Dr. Omca DEMİRKOL	INHIBITION OF ENZYMATIC BROWNING OF FRESH-CUT POTATOES BY THIOLS
	Halide Bilge SARIGÜL Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Salih SÖNMEZDAĞ	ANTEP FISTIĞI'NIN GASTRONOMİ ALANINDA KULLANIM ALANLARININ YAYGINLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ANTEP FISTIĞI REÇELİ ÖRNEĞİ
	Işıl Aysel AÇIKGÖZ Prof. Dr. Osman ERKMEN	GAZİANTEP ÜZÜMLERİNDEN ELDE EDİLEN KIRMIZI ŞARAPLARIN pH VE ASİTLİK DEĞİŞİMİ
	Işıl Aysel AÇIKGÖZ Prof. Dr. Osman ERKMEN	KIRMIZI ŞARAPLARDA FENOLİK BİLEŞİKLER VE OLUŞUMLARI
	Seda CEYHAN Prof. Dr. Osman ERKMEN	BEYAZ ŞARAP FERMENTASYON SÜRECİ pH-ASİTLİK DEĞİŞİMİ
	Seda CEYHAN Prof. Dr. Osman ERKMEN	BEYAZ ŞARAPTA FENOLİK BİLEŞENLER
	Prof. Dr. Hüseyin BOZKURT Mehmet Önder YAYLAGÜL	ANTEP FISTIĞI ENDÜSTRİYEL ÜRETİM ATIĞI OLAN KIRMIZI DIŞ KABUKTAN DİYET LİFİ ÜRETİMİ
	Ms. C. Zeynep Tuğba ÖZASLAN Prof. Dr. Şenol İBANOĞLU Prof. Dr. Esra İBANOĞLU	EFFECT OF OZONATION ON THERMAL PROPERTIES OF GUM ARABIC
	Ms. C. Zeynep Tuğba ÖZASLAN Prof. Dr. Şenol İBANOĞLU Prof. Dr. Esra İBANOĞLU	EFFECT OF OZONATION ON VISCOELASTIC PROPERTIES OF GUM ARABIC
	Ezgi SOĞANCI Prof. Dr. Medeni MASKAN	EXTRACTION OF MUCILAGE FROM OKRA
	Prof. Ali Rıza TEKİN Şükran BÜLBÜL	AROMA PROFİLİNDEKİ DEĞİŞİMİNİN ANTEP FISTIĞININ RAF ÖMRÜNÜN BELİRLENMESİNDE KULLANILMASI

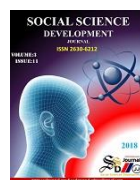
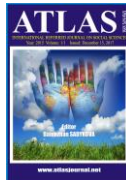

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 10 ⁰⁰ -12 ⁰⁰		Prof. Dr. Sevil TOROĞLU	MAVERA-5
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Doç. Dr. Hayri BABA & Mustafa SEVİNDİK Doç. Dr. Hasan AKGÜL	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>Physarum</i> PERS	
	Doç. Dr. Hayri BABA & Mustafa SEVİNDİK Doç. Dr. Hasan AKGÜL	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>Reticularia</i> BULL	
	Öğr. Gör. Serkan SUGEÇTİ Prof. Dr. Ender BÜYÜKGÜZEL Prof. Dr. Kemal BÜYÜKGÜZEL	ENFEKSİYON HASTALIKLARININ PATOGENEZİNİN ARAŞTIRILMASINDA OMURGASIZ MODEL <i>Galleria Mellonella</i> (LEPIDOPTERA: PYRALİDAE)'NİN KULLANILMASI	
	Doç. Dr. Hayri BABA & Mustafa SEVİNDİK Doç. Dr. Hasan AKGÜL	THE GENUS <i>Symphytocarpus</i> ING & NANN.-BREMEK. (MYXOMYCETES) IN TURKEY	
	Doç. Dr. Hayri BABA Mustafa SEVİNDİK Doç. Dr. Hasan AKGÜL	THE GENUS <i>Paradiacheopsis</i> HERTEL (MYXOMYCETES) İN TURKEY	
	Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Doç. Dr. Fatma BEDÜK & Prof. Dr. Senar AYDIN Buket BULUT	SULARDA FENOL KİRLİLİĞİ VE FENOL ARITIMINDA İLERİ OKSİDASYON YÖNTEMLERİNİN PERFORMANSI	
	Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Doç. Dr. Fatma BEDÜK & Prof. Dr. Senar AYDIN Bahadır BULUT	MEYVE SULARINDA PESTİSİT KALINTILARI VE SAĞLIK RİSKİ	

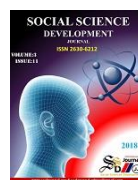
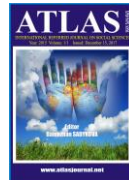

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Prof. Dr. Gencay ZAVOTÇU	MAVERA-1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Prof. Dr. Gencay ZAVOTÇU	ESERDEN MÜ'ESSİRE: KASİDE DER VASF-I İSTANBUL VE SİTÂYİŞ-İ SADR-I A'ZAM İBRAHİM PAŞA	
	Prof. Dr. Gencay ZAVOTÇU Yavuz TATLI	TÜRK EDEBİYATINDA HAMZANÂME VE DOKUZUNCU CİLDİN ÖZETİ	
	Öğr. Gör. Dr. Tolga BAYINDIR	BİR KÜLTÜR ÖZNESİ OLARAK AHMET HAMDİ TANPINAR	
	Dr. Öğr. Üyesi Abdulmuttalip İPEK	KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KİRMÂN ŞEHİRİ VE ONUNLA İLGİLİ FARİSÎ BİR MECÂZ-I ÖRFÎ: ZİRE BE KİRMÂN	
	Nihat BIÇAK	HÜSN Ü AŞK'TA MİTOLOJİ	
	Öğr. Gör. Özay ŞEKER	JOSEPH CAMPBELL YÖNTEMİNE GÖRE "BEOWULF" DESTANININ İNCELENMESİ	
	Hüseyin CEVİZ Doç. Dr. Yakup POYRAZ	TAYYAR MAHMUT PAŞA VE BAHRİYYE KASİDESİ	
	Doç. Dr. Yakup POYRAZ Hüseyin CEVİZ	TAYYAR PAŞA'NIN ŞİİRDE YENİLİK ARAYIŞI VE RAMAZANİYE KASİDESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Osman TÜRK	"BAYTARNÂME"İNİN 2a-28a VARAKLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
	Dr. Öğr. Üyesi Osman TÜRK	REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "YEŞİL GECE" ROMANINDA BİRLEŞİK ZAMANLI EYLEMLERİN RİVAYETİ VE BİRLEŞİK ZAMANLI EYLEMLERİN ŞARTI ÜZERİNE TESPİTLER	

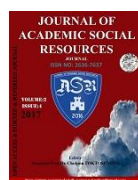
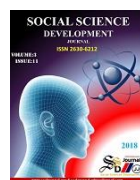
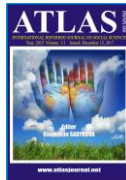

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Alpaslan ALKIŞ	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Alpaslan ALKIŞ Halil GÜLER	HZ AİŞE'NİN NAMAZ HAKKINDAKİ RİVAYET VE GÖRÜŞLERİNİN ÖMER NASUHİ BİLMEN'İN BÜYÜK İSLAM İLMİHALİNE YANSIMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Alpaslan ALKIŞ Yahya BİLGİNER	MUKAYESELİ İSLAM HUKUKUNDA GEÇİCİ EVLENME ENGELLERİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt POYRAZ	SELAHADDİN EYYUBÎ'NİN UNUTULMAZ LİDERLİĞİNDEKİ ETKENLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
	Dr. Öğr. Üyesi Mevlüt POYRAZ	EYYÜBÎLER DEVLETİ SULTANI EL-KÂMİL'İN (1218-1238) HAÇLILARLA MÜNASEBETİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
	Oğulcan ARASAN Filiz YAĞCI Cem Sabutay TÜRKDÖNMEZ	POLİTİK VE EKONOMİK BAĞIMSIZLIK ÇERÇEVESİNDE AÇIK ENFLASYON HEDEFLEMESİNİN TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ	
	Öğr. Gör. İsmail YILMAZ	MODERN VERGİ İLE ZEKÂTIN AMAÇ VE İLKELER BAĞLAMINDA MUKAYESESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Fehmi SOĞUKOĞLU Muhammed Hakan ZENBİLCİGİL	İMAM-I RABBANÎ'NİN DÜŞÜNCESİNDE HAKK'A VUSLAT ARACI OLARAK ŞEVK	
	Dr. Öğr. Üyesi Fehmi SOĞUKOĞLU Ömer YOLALAN	SÜFİLERİN TASAVVUF'A DAİR ELEŞTİRİLERİ: KELABAZİ VE HÜCVİRİ ÖRNEĞİ	

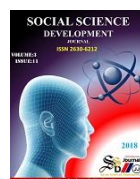
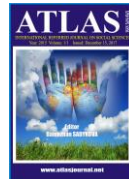

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Doç. Dr. Özlem OVAYOLU	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Doç. Dr. Özlem OVAYOLU	KRONİK HASTALIKLAR VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI	
	Doç. Dr. Özlem OVAYOLU	SAĞLIK TEKNOLOJİSİ VE HEMŞİRELİĞE YANSIMALARI	
	Doç. Dr. Özlem OVAYOLU	HİPERTANSİYON YÖNETİMİNDE ÖNLENEBİLİR BİR DURUM: TUZ TÜKETİMİ	
	Eda SAPÇI Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ Dr. Öğr. Üyesi Elif BİLSİN	ÇOCUKLARDA AŞI UYGULAMASI SIRASINDA KULLANILAN EKSTERNAL SOĞUTMA VE TİTREŞİMİN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	
	Nihal ANTEPLİ Dr. Öğr. Üyesi Elif BİLSİN Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALIRKEN KULLANILAN TİTREŞİMİN AĞRI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	
	Dr. Öğr. Üyesi Hadiye DEMİRBAKAN Prof. Dr. Aysen BAYRAM Prof. Dr. Celal AYAZ	POZİTİF KAN KÜLTÜRLERİNİN KLİNİK UYUMU	
	Arş. Gör. Sema KONATEKE Ozan KONATEKE	YARA İYİLEŞMESİNDE EPİDERMAL GROWTH FAKTÖR (EGF) ETKİSİ	
	Arş. Gör. Sema KONATEKE Ozan KONATEKE	CERRAHİDE KANIT TEMELLİ UYGULAMA: ERAS PROTOKOLÜ	
	Bahar YÖRÜK Dr. Öğr. Üyesi Semra ÇEVİK	SEZARYEN VE VAJİNAL DOĞUM YAPMIŞ ANNELERİN BEBEKLERİNE BAĞLANMA DURUMUNUN BELİRLENMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Khandakar A. S. M. SAADAT Doç. Dr. Masa-Aki IKEDA	GENE-SILENCING EFFICIENCY DETERMINATION OF ARID3A IN OSTEOSARCOMA CELL LINES BY siRNA AND shRNA	
	Uzm. Dr. Mahir KOTUK	KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞININ AKUT ALEVLENMESİNDE NÖTROPİL-LENFOSİT ORANININ PREDİKTİF DEĞERİ	

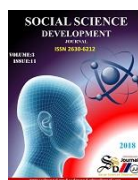

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Assoc. Prof. Ömer Yavuz BOZKURT	MAVERA-4
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Cebrail ÖLMEZ & E. Hicret YILMAZ	CoCrMo MALZEMESİNDEN YAPILMIŞ FEMUR BİLEŞENİN FREZELENMESİNDE İŞLEME PARAMETRELERİNİN YÜZEY KALİTESİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Ender EMİR	DİZ EKLEM PROTEZLERİNDE KULLANILAN UHMWPE INSERT BİLEŞENİNDE MEYDANA GELEN AŞINMALARIN DİZ EKLEM SİMÜLATÖRÜ İLE İNCELENMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Erkan BAHÇE Sarkis BOYACI	TERSİNE MÜHENDİSLİK YÖNTEMİ İLE DELME SONRASI OLUŞAN ÇAPAĞIN BOYUTLARININ BELİRLENMESİ	
	Muhammet Enver GÖKDEMİR Assoc. Prof. Ömer Yavuz BOZKURT Res. Assist. Özkan ÖZBEK	INFLUENCE OF WATER AGING ON VIBRATION DAMPING BEHAVIOR OF BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES	
	Muhammet Enver GÖKDEMİR Assoc. Prof. Ömer Yavuz BOZKURT Res. Assist. Özkan ÖZBEK	EFFECT OF HYDROTHERMAL AGING ON VIBRATION-DAMPING BEHAVIOR OF BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES	
	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Güven GÖK Dr. Öğr. Üyesi Ömer CİHAN Dr. Öğr. Üyesi Muhammet KARABAŞ Dr. Öğr. Üyesi İlker TEMİZER	DİZEL MOTORU YANMA ODASI ELEMANLARININ NADİR ELEMENT ZİRKONATLARI İLE KAPLANMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Aşlı ABDULVAHİTOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILIÇ	RADYATÖRDE SOĞUTMA SIVISI OLARAK KULLANILAN NANOAKIŞKANLARIN ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILIÇ Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim DAL	FARKLI PLAKA HIZLARINDA NANOAKIŞKANLARIN VE ÇARPAN JETLERİN ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILIÇ Dr. Öğr. Üyesi Aşlı ABDULVAHİTOĞLU	TiO ₂ -H ₂ O NANOAKIŞKANININ FARKLI PLAKA HIZLARINDA VE FARKLI ISI AKILARINDA ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ	
	Öğr. Gör. Erdal ÖZTÜRK & Mustafa TAIFOR Lect. Bilal Qasim & Prof. Dr. Nihat YILDIRIM	EFFECTS OF GEAR PARAMETERS ON THE INJECTION MOLDING PROCESS OF PLASTIC GEARS	
	Mak. Müh. Can CİVELEK Doç. Dr. Tolga MERT	TAM OTOMATİK METAL İNERT GAZ KAYNAK YÖNTEMİ İLE ALÜMİNYUM ALAŞIMI YAKIT DEPOLARININ İMALATINDA KAYNAK PARAMETRELERİNİN MUKAVEMET ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	

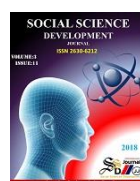
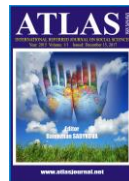

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰	Dr. Öğr. Üyesi. Derya SÜRMEİİOĞLU	MAVERA-5
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU Arş. Gör. Zeyneb Merve ÖZDEMİR	ANTERİÖR BÖLGEDE ER,CR:YSGG İLE BEYAZLATMA TEDAVİSİ VE DİREKT KOMPOZİT LAMİNATE VENEER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: OLGU SUNUMU
	Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU Arş. Gör. Zeyneb Merve ÖZDEMİR Arş. Gör. Sevim ATILAN Arş. Gör. Ayşenur GÜNGÖR BORSÖKEN	OPAK MİNE LEZYONLARINDA MİKROABRAZYON VE ICON İLE TEDAVİ YAKLAŞIMI: 2 OLGU SUNUMU
	Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU Arş. Gör. N. Ezgi YENİÇERİ	KANAL TEDAVİLİ DİŞLERİN ENDOKRON İLE RESTORASYONU: OLGU SUNUMU
	Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU Arş. Gör. N. Ezgi YENİÇERİ	PORSELEN LAMİNATE VENEERLER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: 2 OLGU SUNUMU
	Arş. Gör. Dr. Halime KOLSUZ ÖZÇETİN Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU	DİASTEMA VAKALARINA DİREKT KOMPOZİT REZİN UYGULAMASI İLE KONSERVATİF TEDAVİ YAKLAŞIMI: 3 OLGU SUNUMU
	Arş. Gör. Dr. Halime KOLSUZ ÖZÇETİN Dr. Öğr. Üyesi Derya SÜRMEİİOĞLU	KAMA ŞEKLİLLİ LATERAL VAKALARININ DİREKT KOMPOZİT VENEER İLE RESTORASYONU: 2 OLGU SUNUMU
	Dr. Öğr. Üyesi Samet TOSUN Dr. Öğr. Üyesi. Derya SÜRMEİİOĞLU	FİBERLE GÜÇLENDİRİLMİŞ KOMPOZİT İLE ADEZİV KÖPRÜ UYGULAMALARI
	Dr. Öğr. Üyesi. Derya SÜRMEİİOĞLU	DİŞ HEKİMLİĞİNDE LAZER UYGULAMALARI: 5 OLGU SUNUMU

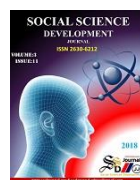
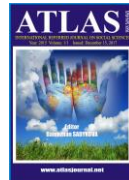

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ	MAVERA-1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Aysel ERDOĞAN	RUSYA'NIN TÜRKİSTAN'I İŞGALİNDE İGNATİYEV HEYETİ'NİN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU RAPORUN ÖNEMİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Aysel ERDOĞAN	XIX. YÜYILDA TÜRKİSTAN'IN RUSLAR İÇİN İKTİSADİ VE TİCARİ ÖNEMİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülüm CANDEĞER	İNGİLİZ BELGELERİNE GÖRE OSMANLI DEVLETİ'NDE SALGIN HASTALIKLAR (1910-1913)	
	Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülüm CANDEĞER	I. MECLİS DÖNEMİNDE RUSYA'YA GÖNDERİLEN İLMİ TETKİK HEYETİ VE FAALİYETLERİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Şenay ATAM	ANTEP MEBUSU HÜSEYİN FAZİL EFENDİ'NİN FAALİYETLERİ (1914-1918)	
	Dr. Öğr. Üyesi Şenay ATAM	OSMANLI BÜROKRASİNDE ANTEPLİ GAYRİMÜSLİMLER	
	Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ Fatma YILDIRIM	AYINTÂB'DA ASAYİŞ (1691-1695)	
	Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ	1550 TARİHLİ EVKAF DEFTERİNİN HALEP TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ	
	Burcu DAĞLIOĞLU Öğr. Gör. Eyüp ATILGAN	TÜRKİYE'DE CUMHURİYET DÖNEMİ MÜZECİLİK ANLAYIŞI (1923-1938)	
	Burcu DAĞLIOĞLU	TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI SONRASI MUSUL MESELESİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE-İNGİLTERE İLİŞKİLERİ	

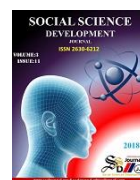
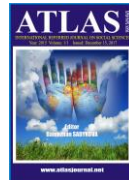

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Prof. Dr. Nuri KAVAK	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Öğr. Gör. Dr. Veli Rıza KALFA Öğr. Gör. Volkan AKÇİT Öğr. Gör. Nigar KARAGÜL	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ŞEHRE BAĞLILIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	
	Prof. Dr. Nuri KAVAK	KIRIM TATARLARI'NDA EVLENME VE SONUÇLARI ÜZERİNE BİR TAHLİL	
	Prof. Dr. Nuri KAVAK	OSMANLI BÜROKRASİSİNDE KIRIM KÖKENLİ MEMURLAR	
	Zeki SÖZER	YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL MATERYALLER KULLANARAK “ŞİMDİKİ ZAMANIN” ÖĞRETİMİ	
	Uzm. Esin Nur SÖZLÜ Arş. Gör. Bahar KARAMAN	ERGENLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI AZALTMADA OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ ROLLERİ	
	Arş. Gör. Bahar KARAMAN Uzm. Esin Nur SÖZLÜ	İŞYERLERİNDEKİ MOBİNG VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Mesut ŞÖHRET	1 MART TEZKERESİNİN TÜRK AMERİKAN İLİŞKİLERİNE ETKİLERİ	
	Asst. Prof. Dr. Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN	CHANGE OF “OTHER” FROM BRITISH COLONIAL RULE TO TURKISH CYPRIOTS: IDENTITY CONSTRUCTION OF SUCCESSOR EOKA AND EOKA-B GUERRILLA CAMPAIGNS IN THE CYPRUS CONFLICT	
	Asst. Prof. Dr. Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN	ULUSLARARASI İLİŞKİLER'DE “HAKLI SAVAŞ” TARTIŞMASI	
	Mehmet ERKMEN	KIRIM'IN İLHAKINDAN SONRA AVRUPA BİRLİĞİ'NİN RUSYA'YA KARŞI YAPMIŞ OLDUĞU EKONOMİK YAPTIRIMLARIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNE OLUMSUZ ETKİLERİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Adem Ali İREN & Seda TUNCA	SURIYE KRİZİNDE İNSANİ DİPLOMASİ: AB VE TÜRKİYE MUKAYESESİ	

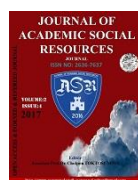
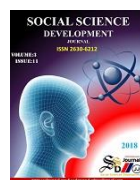
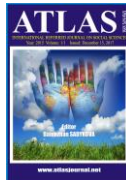

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
05.04.2019 CUMA / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Arzu ULVİ	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Prof. Dr. Senar AYDIN Dr. Öğr. Üyesi Arzu ULVİ Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Aysel POÇAN	UYUŞTURUCU MADDELERİN TOKSİSİTESİ	
	Prof. Dr. Senar AYDIN Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Muhammed ULVİ Dr. Öğr. Üyesi Arzu ULVİ	ARITMA ÇAMURLARINDA MİKROPLASTİKLER	
	Prof. Dr. Senar AYDIN Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Doç. Dr. Fatma BEDÜK Dr. Öğr. Üyesi Arzu ULVİ	ARITMA ÇAMURLARINDA FARMASÖTİKLER	
	Doç. Dr. Fatma BEDÜK Prof. Dr. Senar AYDIN Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN Dr. Öğr. Üyesi Arzu ULVİ	ÇEVRESEL ORTAMLARDA MİKROKİRLETİCİLER	
	Asst. Prof. Mevlüt ARSLAN	A NEW PRIMER SEQUENCE FOR PCR-RFLP ANALYSIS OF A AND B GENETIC VARIANTS OF BOVINE K-casein	
	Dr. Öğr. Üyesi Gülper NACARCAHYA	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ PRENATAL TANI TARAMA SONUÇLARI	
	Dr. Öğr. Üyesi Gülper NACARCAHYA	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FMF HASTALARININ MUTASYON ANALİZ DEĞERLENDİRMELERİ	
	Dr. Rukiye DOĞANYIĞIT	GAZİANTEP İLİ TIBBİ ATIK YÖNETİMİ	
	Prof. Dr. M. Erol KESKİN Dr. Tevfik ASLANBAŞ	BİLGİ KAYNAKLARININ SU TÜKETİMİNDEKİ ROLÜ	

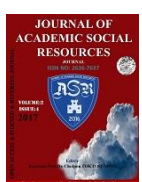
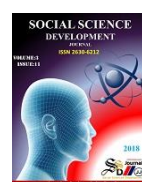
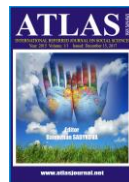

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰	Doç. Dr. Hayri BABA	MAVERA-1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Dr. Öğr. Üyesi R. Aysun KEPEKÇİ Gülsüm DOĞAN TOPARLI	INVESTIGATION OF PROTECTIVE EFFECT OF MEDICINAL PLANTS AGAINST COLLITIS BY EXPERIMENTAL COLLITIS MODELS
	Mehmet Ali KÖK Doç. Dr. Tuğba TASKIN TOK Dr. Gizem TATAR	ZİKA VİRÜSÜNE KARŞI İN-SİLİKO İLAÇ TASARIMI
	Dr. Öğr. Üyesi Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Öğr. Gör. Dr. Ali ÇAPAN Prof. Dr. Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON N -AMINOPYRIMIDINE-2-ONE AND 1,10-PHENANTROLINE
	Dr. Öğr. Üyesi Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Öğr. Gör. Dr. Ali ÇAPAN Prof. Dr. Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION STUDIES OF NOVEL BORON METAL COMPLEXES OF SNS PINCER TYPE THIOETHER LIGANDS
	Doç. Dr. Hayri BABA	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS CRATERIUM TRENTPEP
	Doç. Dr. Hayri BABA	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS PERICHAENA Fr
	Doç. Dr. Hayri BABA	THE GENUS HEMITRICHIA ROSTAF. (MYXOMYCETES) IN TURKEY
	Dr. Öğr. Üyesi Zeynep AYDOĞAN Prof. Dr. Mustafa Cemal DARILMAZ Prof. Dr. Ümit İNCEKARA Prof. Dr. Ali GÜROL	DETERMINATION OF HEAVY METALS/METALLOIDS IN SOME DYTISCIDAE SPECIES (COLEOPTERA) FROM THREE DIFFERENT CITIES OF TURKEY
	Tuba AVCI Dr. Öğr. Üyesi Ebru UYAR	ANTIMICROBIAL PEPTIDES FROM MICROORGANISMS: PROMISING BIOACTIVE MOLECULES
	İmren BAYIL Dr. Gizem TATAR Doç. Dr. Tuğba TAŞKIN TOK	ÜÇ BOYUTLU DNA APTAMER TEMELLİ BİYOSENSÖRLER İLE ENDOKRİN BOZUCU KİMYASALLARIN TESPİT EDİLMESİ

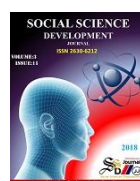
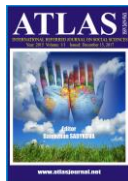

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰	Prof. Dr. Ergun ERÇELEBİ	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Prof. Dr. Ergun ERÇELEBİ Muhammed Akil RIHAVI	DEVELOPMENT OF MAXIMUM POWER POINT TRACKING SYSTEM (MPPT) FOR SOLAR PANELS
	Dr. Öğr. Üyesi Canan ORAL Dr. Öğr. Üyesi Erhan BERGİL Arş. Gör. Funda KUTLU ONAY Dr. Öğr. Üyesi Engin Ufuk ERGÜL	ÇOK KANALLI EEG KAYITLARINDAN İŞİTSEL UYARAN TEMELLİ DUYGULARIN TESPİTİ
	Dr. Öğr. Üyesi Erhan BERGİL Dr. Öğr. Üyesi Canan ORAL Dr. Öğr. Üyesi Engin Ufuk ERGÜL Arş. Gör. Funda KUTLU ONAY	ÖZELLİK SEÇME YÖNTEMLERİNİN EPİLEPTİK ANALİZ BAŞARIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
	Dr. Öğr. Üyesi Ali DURMUŞ Prof. Dr. Ercan KARAKÖSE Öğr. Gör. Abdulkadir DAĞLI	AKILLI ŞEHİRLER İÇİN NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI AKILLI AYDINLATMA SİSTEMLERİ
	Öğr. Gör. Abdulkadir DAĞLI Prof. Dr. Ercan KARAKÖSE Dr. Öğr. Üyesi Ali DURMUŞ	MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN SANAYİ 4.0'A ENTEGRASYONU
	Res. Assist. İbrahim Miraç ELİGÜZEL Assoc. Prof. Dr. Eren ÖZCEYLAN Assoc. Prof. Dr. Cihan ÇETİNKAYA	MEASURING THE GREEN CAMPUS AWARENESS OF UNIVERSITY STUDENTS: AN APPLICATION IN GAZİANTEP AND HASAN KALYONCU UNIVERSITIES
	Res. Assist. İbrahim Miraç ELİGÜZEL Assoc. Prof. Dr. Eren ÖZCEYLAN	DISASSEMBLY LINE BALANCING OF AN END-OF-LIFE MOBILE PHONE
	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet MERKEPÇİ Öğr. Gör. Dr. Seval UYANIK	ÖRME KUMAŞLARDA HAVA GEÇİRGENLİĞİNİN GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE BELİRLENMESİ ÜZERİNE DENEYSSEL BİR ÇALIŞMA
	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet MERKEPÇİ Öğr. Gör. Dr. Seval UYANIK	GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE KUMAŞLARDA BONCUKLANMA DERESESİNİN BELİRLENMESİ
	Öğr. Gör. Dr. Dilan Canan ÇELİKEL	SES YALITIMINDA KULLANILAN TEKSTİL YAPILI MATERYALLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ VE ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRMESİ

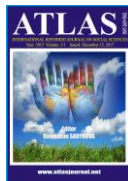

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰	Prof. Dr. Neriman BAĞDATLIOĞLU	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Dr. Seval DAĞBAĞLI & Dr. Aslı AKPINAR Dr. Müge UYARCAN & Dr. Ceyda SÖBELİ Prof. Dr. Semra KAYAARDI	ELECTROSPINNING NANOFIBERS USED IN FOOD PACKAGING APPLICATIONS
	Dr. Müge UYARCAN & Dr. Ceyda SÖBELİ Dr. Aslı AKPINAR & Dr. Seval DAĞBAĞLI Prof. Dr. Semra KAYAARDI	GIDA ALERJENLERİ VE SANİTASYONLA İLİŞKİSİ
	Dr. Seval DAĞBAĞLI & Dr. Ceyda SÖBELİ Dr. Aslı AKPINAR & Dr. Müge UYARCAN Prof. Dr. Semra KAYAARDI	GIDA PROSESLERİNİN OPTİMİZASYONUNDA CEVAP YÜZEY YÖNTEMİ
	Arş. Gör. Emine ERDAĞ Doç. Dr. Özlem ÇAĞINDI & Prof. Dr. Ergun KÖSE	ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN MİNERAL MADDE KOMPOZİSYONLARI
	Doç. Dr. Özlem ÇAĞINDI Arş. Gör. Emine ERDAĞ & Prof. Dr. Ergun KÖSE	ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN AMİNO ASİT KOMPOZİSYONLARININ BELİRLENMESİ
	Şifa ÇALIŞKAN & Dr. Aslı AKPINAR Prof. Dr. Neriman BAĞDATLIOĞLU	BALIKESİR SINDIRGI BÖLGESİNDEKİ SÜT ÜRETİCİSİ İŞLETMELER ÜZERİNE BİR ANKET ÇALIŞMASI
	Res. Assist. Şelale YALÇINÖZ Assoc. Prof. Dr. Emine ERÇELEBİ	NANOENCAPSULATION OF LIPOPHILIC BIOACTIVES IN O/W NANOEMULSIONS-BASED DELIVERY SYSTEMS
	Perihan YILMAZ & Dr. Tuğba İNANÇ HORUZ Assoc. Prof. Dr. Kadir Bülent BELİBAĞLI	GRAPE MOLASSES ENRICHMENT WITH GRAPE POMACE
	Büşra BELTEKİN & Prof. Dr. Gökhan DURMAZ Prof. Dr. Ali Rıza TEKİN	EFFECT OF CALCIUM CHLORIDE APPLICATION ON SOME PHYSICAL AND SENSORIAL PROPERTIES OF PUMPKIN DESSERT
	Öğr. Gör. Dr. Ali ÇAPAN Dr. Öğr. Üyesi Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Prof. Dr. Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND CU (II) METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON 1,10-PHENANTHROLINE WITH 2,6-PYRIDINE DIMETHANOL AND 2,2-BIPYRIDYL
	Öğr. Gör. Dr. Ali ÇAPAN Dr. Öğr. Üyesi Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Prof. Dr. Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON PHENOXY IMINE AND 1,10-PHENANTROLINE

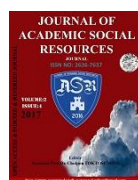
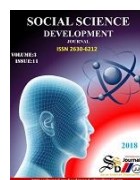
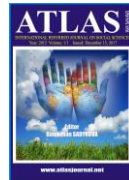

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰	Prof. Dr. Ali Firat CABALAR	MAVERA-4
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Mehmet Serkan YILDIRIM Yakup KAYA	YAPI ÇELİKLERİNİN MAG KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE KAYNAK AKIMININ ETKİSİ
	Aslı CANLI Kadir İMDAT Mehmet Serkan YILDIRIM Yakup KAYA	BASINÇLI KAP ÇELİKLERİNİN TOZALTI ARK KAYNAK YÖNTEMİYLE BİRLEŞTİRİLEBİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ
	Yük. Müh. Semih TAŞKAYA Öğr. Gör. Selim TAŞKAYA	NITRONIC 60 MODEL ÇELİĞİNİN ANSYS YAZILIMINDA DİK EKSEN KOORDİNATINDA BASINÇ ETKİSİNİN VEKTÖREL VE EKSENEL YER DEĞİŞTİRME SİMÜLYASYONU
	Öğr. Gör. Selim TAŞKAYA Yük. Müh. Semih TAŞKAYA	İKİ KATLI BİNANIN ANSYS WORKBENCH YAZILIMINDA KOORDİNAT NOKTALARININ ÖLÇÜMLENDİRİLMESİ VE KİRİŞLERDEKİ GERİLMELERİN İNCELENMESİ
	Assoc. Prof. Hicran AÇIKEL Lect. Durmuş Ali AÇIKEL	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID FIBER REINFORCED CONCRETE
	Assoc. Prof. Hicran AÇIKEL	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID FIBER REINFORCED LIGHT WEIGHT CONCRETE
	Dr. Öğr. Üyesi Soner UZUNDURUKAN Ahmetcan SUNGUR Arş. Gör. Dr. Recep AKAN Prof. Dr. Sıddıka Nilay KESKİN Dr. Öğr. Üyesi Turan Selçuk GÖKSAN	KATKI MALZEMELERİ İLE STABİLİZE EDİLMİŞ KİLLİ ZEMİNLERDE DONMA-ÇÖZÜLME ÇEVİRİMLERİNİN KAYMA MUKAVEMETİNE ETKİSİ
	Arş. Gör. Mehmet Fatih YAZICI Arş. Gör. Dr. Recep AKAN Prof. Dr. Sıddıka Nilay KESKİN	KUM ZEMİNLERDE İLAVE DÜŞEY GERİLME ARTIŞINA TEMEL BOYUTU VE ZEMİN ÖZELLİKLERİNİN ETKİSİ
	Prof. Dr. Ali Firat CABALAR	GEOTECHNICAL PROPERTIES OF SOILS IN GAZİANTEP: A CASE STUDY OF AKKENT
	Prof. Dr. Ali Firat CABALAR	INFLUENCES OF SAND ADDITION TO A MEDIUM PLASTIC CLAY

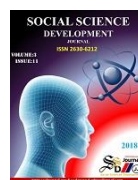
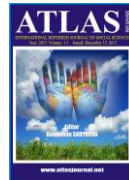

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

ZELİF TARİH 06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰		OTURUM BAŞKANI Dr. Öğr. Üyesi M. Aydın AKBUDAK	SALON MAVERA-5
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi M. Aydın AKBUDAK	ASCORBATE PEROXIDASES (<i>APXs</i>) ARE DIFFERENTIALLY REGULATED IN SORGHUM (<i>Sorghum Bicolor L.</i>) CULTIVARS	
	Şehmus ATAKUL Dr. Şerif KAHRAMAN Sevda KILINÇ	HİBRİT MISIR GENOTİPLERİNİN ANA ÜRÜN KOŞULLARINDAKİ ADAPTASYONLARININ BELİRLENMESİ	
	Assist. Prof. Dr. Abdullah KARATAŞ	THE EFFECTS OF AGRICULTURAL DROUGHT ON MIGRATION	
	Assist. Prof. Dr. Abdullah KARATAŞ Mert GEVREK	IMPORTANCE OF ENVIRONMENTAL EDUCATION ACTIVITIES IN SUSTAINABLE WATER MANAGEMENT	
	Prof. Dr. Nuray GÜZELER Yük. Müh. Elif ARI Yük. Müh. Çağla ÖZBEK	TÜRKİYE'DE COĞRAFİ İŞARETLİ SÜT ÜRÜNLERİ	
	Prof. Dr. Nuray GÜZELER Dr. Hüseyin MERT Yük. Müh. Çağla ÖZBEK	TÜRKİYE SÜT ENDÜSTRİSİNDE TRANSGLUTAMİNAZ ENZİMİ KULLANIMI	
	Hasan ATALAY	SÜT İNEKLERİNDE KAN KETON DEĞERLERİ	
	Zir. Müh. Ali KARAKOÇ Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇOKKIZGIN Dr. Öğr. Üyesi Ümit GİRGEL Dr. Öğr. Üyesi Alihan ÇOKKIZGIN	DÜNYADA VE TÜRKİYE LİF BİTKİLERİ TARIMI	

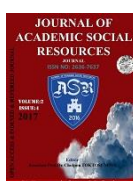
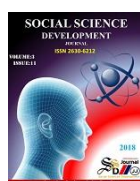
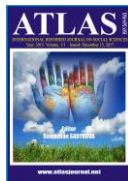

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 9 ³⁰ -12 ⁰⁰		Doç. Dr. İbrahim AYDIN	MAVERA-6
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Tuğçe DEMİRBAŞ Gülay BEDİR	BİR ÜNİVERSİTE DÜŞLÜYORUM	
	Tuğçe DEMİRBAŞ Gülay BEDİR	ALİYA İZZET BEGOVİÇ'İN AHLAK ve AHLAK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	
	Sibel TOSUN Prof. Dr. Ayten KOÇ AYDIN	İHVÂN-I SAFÂ İLE ZAMAN VE YILDIZLAR	
	Doç. Dr. Sevilay ŞAHİN Dr. Öğr. Üyesi Gökçe ÖZDEMİR Merve KISAOĞLU	ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL MUHALEFETİ NASIL ANLAMLANDIRDIKLARI VE NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	
	Dr. Cafer ÇARKIT	ORTAOKUL OKUMA BECERİLERİ DERSİNE YÖNELİK ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞ VE UYGULAMALARI	
	Prof. Dr. Ayten Koç AYDIN Eyyüp KURT	İHVAN-I SAFA ANLAYIŞINDA MADDİ NESNELERİN BİLİNMESİ	
	Doç. Dr. İbrahim AYDIN	GEÇMİŞ DÖNEMİN SOSYO-EKONOMİK VE EĞLENCE MERKEZLERİ OLAN PANAYIRLARA BİR ÖRNEK: ŞAMLI (BALIKESİR) PANAYIRI	
	Doç. Dr. İbrahim AYDIN	KENTSEL ALANLARDAKİ KIRSAL FAALİYETLERE BALIKESİR ŞEHİRİ ÖRNEĞİ	
	Doç. Dr. Rüştü ILGAR	ÜLKEMİZ EĞİTİMİNDE BELİRSİZ FAYDALAR	
	Doç. Dr. Rüştü ILGAR	TÜRKİYE'DE ÇEVRESEL AÇIDAN PLASTİK AMBALAJ SEKTÖRÜ	
	Prof. Dr. Bülent BAYAT Öğr. Gör. Elif ÖZAYDIN DEMİRBAŞ	BAKIM TEDBİRİ KAPSAMINDA KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YÖNELİK UYGULAMALAR	
	Doç. Dr. Birsen BAĞÇECİ Selin YAMAN	GÜNEY KORE VE TÜRKİYE'DEKİ İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	

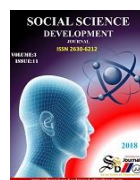
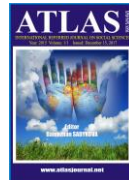

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ÖZDEMİR	MAVERA-1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Öğr. Gör. Hakan AVAN Öğr. Gör. Vedat ARGİN Öğr. Gör. Elif Tuba KOÇ	ÇOCUKLA TERAPÖTİK İLETİŞİM VE OYUN	
	Öğr. Gör. Hakan AVAN Öğr. Gör. Vedat ARGİN Öğr. Gör. Elif Tuba KOÇ	YÜKSEK RİSKLİ EBEVEYNLER	
	Hatice AKKURT Dr. Öğr. Üyesi Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN	MAJÖR DEPRESİF BOZUKLUĞA SAHİP HASTALARIN İLİŞKİLERLE İLGİLİ BİLİŞSEL ÇARPITMALARININ VE BAĞLANMA STİLLERİNİN EVLİLİK UYUMUNA ETKİSİ	
	Arş. Gör. Ece KAPLAN Dr. Öğr. Üyesi Semra ÇEVİK	ÇAĞIMIZIN HASTALIĞI: ADÖLESANLARDA OBEZİTENİN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ	
	Arş. Gör. Ece KAPLAN Dr. Öğr. Üyesi Semra ÇEVİK	İNSANLIK UTANCI: KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE ÜLKEMİZDEKİ GELİŞMELER	
	Oya KAPLAN Doç. Dr. Simgе ZEYNELOĞLU	İNFERTİLİTE TEDAVİSİ ALAN ÇİFTLERİN EVLİLİK UYUMLARININ BELİRLENMESİ	
	Hakan TEKİN	PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNDE FARKINDALIK KAVRAMI	
	Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ Dr. Öğr. Üyesi Elif BİLSİN Uğur Canan DURAK	HEMŞİRELİK VE EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ	
	Derya İL Doç. Dr. Simgе ZEYNELOĞLU	DİYARBAKIR'DAKİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ KADINA YÖNELİK EŞ ŞİDDETİ KONUSUNDA TUTUMLARI	
	Zeynep ÖZBEK Doç. Dr. Simgе ZEYNELOĞLU	DİYARBAKIR'DA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ	

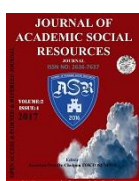
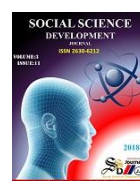
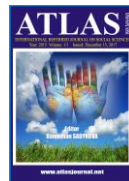

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Mustafa İNCE	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Arş. Gör. Mehmet Ali GAZİ Arş. Gör. Caner ÇAKI Öğr. Gör. Mehmet Ozan GÜLADA	İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAKİ SOVYET PROPAGANDA POSTERLERİNDE COŞKU ÇEKİCİLİĞİ BAĞLAMINDA EKİM DEVRİMİ'NİN SUNUMU	
	Öğr. Gör. Mehmet Ozan GÜLADA Arş. Gör. Mehmet Ali GAZİ Arş. Gör. Caner ÇAKI	SOVYETLER BİRLİĞİ GENÇLİK ÖRGÜTÜ KOMSOMOL'UN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA KULLANILAN PROPAGANDA POSTERLERİNDEKİ SUNUMU	
	Öğr. Gör. Dr. Ali Fikret AYDIN	GÖSTERİ TOPLUMUNUN YENİ PANOPTİKONU OLARAK SOSYAL MEDYA	
	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa İNCE	SAHİBİNİ VURAN (DİJİTAL) SİLAH: SOSYAL MEDYANIN BUMERANG ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa İNCE	TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ BAĞLAMINDA KENTLİLİK BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA YEREL BASININ ÖNEMİ	
	Shahd Haj Mohamad Assoc. Prof. Dr. Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU	CONTEXT AND INNOVATION ACCORDING TO YOUNG LEARNERS' MOTIVATION	
	Mahmoud Dallal Assoc. Prof. Dr. Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU	THE PLACE OF MOTIVATION recep AND INNOVATION IN ELT CONTEXTS	
	Assoc. Prof. Dr. Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU Tülin EKLER	THE EFFECTS OF THE FEAR OF SUCCESS AND REJECTION SENSITIVITY ON LEARNING ENGLISH	
	Assist. Prof. Dr. Ayfer SU BERGİL	METACOGNITIVE AWARENESS OF PROSPECTIVE ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEACHERS	
	Assist. Prof. Dr. Ayfer SU BERGİL	NEEDS ANALYSIS OF PROSPECTIVE EFL TEACHERS FOR TEACHING PRACTICE COURSE	

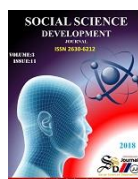

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Ahmet ERKLİĞ Nurettin Furkan DOĞAN Zeynal Abidin OĞUZ	CHARPY IMPACT RESPONSE OF GLASS/ARAMID HYBRID FIBER REINFORCED EPOXY FILLED WITH GRAPHENE NANO-PLATELETS
	Ahmet ERKLİĞ Nurettin Furkan DOĞAN Zeynal Abidin OĞUZ	ON THE IMPACT BEHAVIOR OF NANO-PARTICLE FILLED GLASS/BASALT HYBRID COMPOSITES
	Dr. Öğr. Üyesi Eyüp YETER Mehmet Suat SEVER	DAMAGE RESISTANCE OF GLASS/EPOXY COMPOSITE MATERIALS UNDER THE QUASI-STATIC INDENTATION (QSI) TESTS
	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail TOSUN	HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ OCAKTA ÇATLAK OLUŞTURMA RİSK ETÜDÜ - KALKER TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK KONTROLÜ
	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail TOSUN	HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ KÖMÜR OCAKLARINDA KALKER TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK ENJEKSİYONU İLE EPOKSİ - FİBER GÜÇLENDİRİLMESİ
	Kutay BEYAZGÜL Nihat GEMALMAYAN	İNCONEL 625 (AMS 5599) ALAŞIMININ DİYAFLAMLA HİDROLİK ŞEKİLLENDİRİLMESİNDE 90°LİK BÜKÜMLERDE GERİ ESNEME MİKTARLARININ ANALİTİK VE DENEYSEL İNCELENMESİ
	Arş. Gör. Burcu KÜÇÜKOĞLU DOĞAN Doç. Dr. Tuncay KARAÇAY	POLİMER HİBRİT RULMANLARDA SICAKLIĞIN TİTREŞİM KARAKTERİSTİĞİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ
	Abdurrahman Furkan GÜLBAŞ Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILIÇ Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim DAL	HİBRİT RADYAL YATAKLARDA NANOPARÇACIK TAKVİYESİNİN BASINÇ DAĞILIMINA ETKİSİ
	Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim DAL Doç. Dr. Tuncay KARAÇAY	YATAK BOY-ÇAP ORANININ AEROSTATİK HAVA YATAKLARI İLE DESTEKLENMİŞ YATAK-ŞAFT SİSTEMİ TİTREŞİMLERİNE ETKİSİ

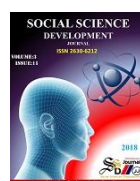
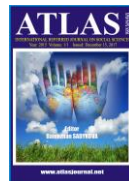

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰		Asst. Prof. Dr. Filiz GÜNEYSU ATASOY	MAVERA-4
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Ercan KILINÇ Osman FİDAN	TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA FEDERASYONU'NUN KÜRESEL REKABET ENDEKSİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Aylin KOÇ Ercan KILINÇ	AB ÜLKELERİNDE DİJİTAL EKONOMİ VE TOPLUM ENDEKSİNİN MEVCUT DURUMU	
	Dr. Öğr. Üyesi Servet ÖNAL Öğr. Gör. İsa KILIÇ	TMS 16 MADDİ DURAN VARLIKLAR ve BOBİ FRS BÖLÜM 12 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KARŞILAŞTIRILMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Servet ÖNAL Öğr. Gör. İsa KILIÇ	TMS 18 HASILAT STANDARDI ve BOBİ FRS BÖLÜM 5 HASILAT STANDARDI KARŞILAŞTIRILMASI	
	Dr. Öğr. Üyesi Hayriye Nur BAŞYAZICIOĞLU Asst. Prof. Dr. Filiz GÜNEYSU ATASOY	SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİME YÖNELİK TÜKETİCİ BİLİNCİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ FARM-RETAIL PRICE TRANSMISSION ANALYSIS: AN APPLICATION OF USA'S BEEF MARKET	
	Ahmet ÇAKMAK Müge GÜRGÜL	BASEL KRİTERLERİ DAHİLİNDE OPERASYONEL RİSK ÖLÇÜM YÖNTEMLERİNİN OPERASYONEL RİSKE ESAS TUTAR VE OPERASYONEL RİSK SERMAYE GEREKSİNİMİ HESAPLANMASI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: TÜRKİYE'DE BİR KATILIM BANKASI ÖRNEĞİ	
	Алиева Динара Карыповна	ТРЕЩИНЫ В ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЯХ И ПУТИ ИХ УСТРАНЕНИЯ	
	Dr. Öğr. Üyesi Erhan TUNÇ Öğr. Gör. Şeyma GÜL	TÜKETİCİ KARAR VERME TARZLARININ BİR YORDAYICISI OLARAK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ	

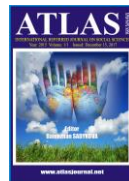

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 12 ³⁰ -15 ⁰⁰	Ömer Faruk CANSIZ	MAVERA-5
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Haydar GÜNDOĞDU	GEZGİN SATICI PROBLEMİNİN BAŞLANGIÇ TURUNU OLUŞTURAN ALGORİTMALARININ KİYASLANMASI
	Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Mahmut GÜVEN Haydar GÜNDOĞDU	15 TEMMUZ VE FATİH SULTAN MEHMET KÖPRÜLERİNDEN GEÇEN ARAÇ SAYISININ REGRESYON VE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ
	Alaa basil Khaleel	SPEECH ENHANCEMENT USING EXTREME LEARNING MACHINE (ELM)
	Lec. Zeliha KARTAL Assoc. Prof. Dr. Aysun AYTAÇ	SEMITOTAL BONDAGE NUMBER OF CERTAIN GRAPHS
	Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Nazmi ÖZTEKİN	LASTİK TEKERLEKLİ TOPLU TAŞIM SİSTEMLERİNDE GÜNLÜK YOLCULUK SAYISININ BELİRLENMESİNDE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ LİNEER REGRESYON TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
	Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Gökçe Gizem GENÇ	ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNDE DEMİRYOLLARINDA TÜKETİLEN ENERJİ MİKTARININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ
	Öğr. Gör. İlker İbrahim AVŞAR	BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDE VERİMLİLİK BAĞLAMINDA KAYNAK KODLARINA GÖRE YAZILIMLAR: GENEL BİR BAKIŞ
	İlkay Sibel KERVANCI Öğr. Gör. İlker İbrahim AVŞAR	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ SEKTÖRÜNDE VERİ DEPOLAMADA KULLANILAN DİSK ÜNİTELERİNDE MALİYETİ DÜŞÜRMEDE YAZILIMSAL ÇÖZÜMLER
	Ömer Faruk CANSIZ & İbrahim ERGİNER Muzaffer ATASOY	HAVAYOLU TAŞIMACILIĞINDA YOLCU SAYILARININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ
	Ömer Faruk CANSIZ & İbrahim ERGİNER Ceng AYGÜN	DEMİRYOLLARINDA MEYDANA GELEN KAZA SAYISININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ
	Cebrail ÇİFLİKLİ & A. Tuncay ÖZŞAHİN S. Murat YESBEK	ÖĞRENCİ YURTLARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ ETÜT ÇALIŞMASI

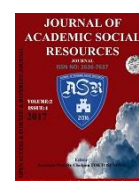
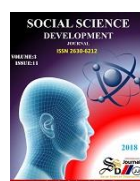
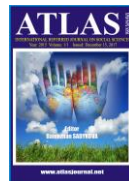

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Prof. Dr. Sedat İLHAN	MAVERA-1
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Prof. Dr. Sedat İLHAN	ON THE NUMERICAL SEMIGROUPS WITH GENERATED BY TWO ELEMENTS WITH MULTIPLICITY 4	
	Prof. Dr. Sedat İLHAN	A NOTE ON TELESCOPIC NUMERICAL SEMIGROUPS	
	Dr. Öğr. Üyesi Teoman KARADAĞ Öğr. Gör. Hatice BİLGİLİ Prof. Dr. Teymuraz ABBASOV	INSTANT ELECTROMAGNETIC FIELD POLLUTION MEASUREMENTS AND MAPPINGS IN A UNIVERSITY SETTLEMENT (WEEKDAYS EVENING)	
	Öğr. Gör. Hatice BİLGİLİ Prof. Dr. Teymuraz ABBASOV	MAGNETIC SEPARATION OF BIOPARTICLES IN RHEOLOGICAL SUSPENSION	
	Dr. Öğr. Üyesi Recep BİNDAK	NONPARAMETRİK İSTATİSTİK TEKNİKLERİNİN LİSANSÜSTÜ TEZLERDE KULLANIMI	
	Dr. Öğr. Üyesi Recep BİNDAK	İSTATİSTİKSEL REGRESYON ANALİZİNDE FAKTÖR SKORLARININ KULLANIMI	
	Tevfik YETİŞ Dr. Öğr. Üyesi Fatma YEŞİL BARAN	4. MERTEBEDEN REKÜRANS BAĞINTILARINI İÇEREN CİRCULANT MATRİSLERDE NORM HESABI	
	Doç. Dr. Kuddusi KAYADUMAN Fevzi YAŞAR	\hat{f} DİZİ UZAYININ $B(r,s)$ - ÇEKİRDEK TEOREMLERİ ÜZERİNE	
	Fevzi YAŞAR Doç. Dr. Kuddusi KAYADUMAN	$\hat{f}_{B(r,s)}$ -CONSERVATIVE MATRİS SINIFI ÜZERİNDEKİ BAZI EŞİTSİZLİKLER	
	Özge Eda KÜÇÜKBARDAKCI Doç. Dr. Bilge PEKER	MATEMATİK EĞİTİMİNDE ÖRÜNTÜ KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ: BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI	
	Asst. Prof. Dr. Murat GÜLBAY	COMPARISON AND RANKING FUZZY NUMBERS FOR PRACTICAL ENGINEERING APPLICATION	
	Dr. Öğr. Üyesi Murat GÜLBAY	BAĞIL BAŞARI DEĞERLENDİRMESİNDE ÇAN EĞİRİSİ YAKLAŞIMI: İSTATİSTİKSEL TEMELLER VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	

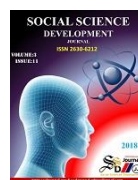
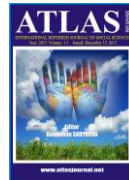

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR	MAVERA-2
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre TANSÜ Kürşat ALBAYRAK	ŞAMANİZM VE ANADOLUDA ŞAMANİZM İZLERİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre TANSÜ Cesur ÖZÇÖREKÇİ	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KILICI	
	Öğr. Gör. Dr. Ayşe ERKMEN	İRAN'DA RIZA ŞAH DÖNEMİ YAŞANAN GELİŞMELER	
	Zeynep COŞKUN	EYTÂM HÂNE-İ OSMANÎ'NİN VAKIF MÜESSESESİ ÜZERİNE ETKİSİ	
	Betül Sema AKPINAR	ÖDEMİŞTE KIYAFET VE MUTFAK KÜLTÜRÜ	
	Sabiha ALTINDEĞER	OSMANLI DEVLETİ'NDE TİCARETİN BİLİNMEYEN YÜZÜ: ESİR PAZARLARI VE ESİRCİ TAİFESİ	
	Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR Melahat ARIKAN	AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE AYINTAB'DA KÖLELİK VE CARİYELİK (1608-1619)	
	Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇELİKDEMİR	XVI. YÜZYILDA AYINTÂB'IN MAHALLE VE NÜFUS DURUMU (1536-1543)	
	Gunay Abdiyeva-Aliyeva Jeyhun Aliyev	WATER RESOURCES ASSESSMENT IN THE AZERBAIJAN REPUBLIC AND METHOD OF BUILDING A RIVER BASIN SCHEME AT RIBASIM	

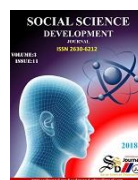
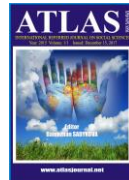

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰	Dr. Öğr. Üyesi Nurgül ÖZDEMİR	MAVERA-3
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Tuğba KOCA	ANKSİYETE(KAYGI) VE DEPRESİF (ÇÖKKÜNLÜK) BOZUKLUK HASTALARINDA HASTALIK BELİRTİLERİ İLE BAŞA ÇIKMADA SPIRİTÜALİTENİN YERİ
	Tuğba KOCA	MADDE KULLANIM BOZUKLUĞUNDA ÖFKE YÖNETİMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI
	Öğr. Gör. Mehmet Ali ŞEN Prof. Dr. Edibe PİRİNÇCİ	KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE HUKUKSAL BOYUTU
	Edanur BALALAN Prof. Dr. Edibe PİRİNÇCİ	ENGELLİLERDE BESLENME
	Arş. Gör. Zeynep KOÇ Doç. Dr. Derya TANRIVERDİ	AFETLERE BAĞLI GELİŞEN RUHSAL SORUNLAR VE HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ
	Arş. Gör. Zeynep KOÇ Doç. Dr. Derya TANRIVERDİ	PSİKİYATRİK EVDE BAKIM HEMŞİRELİĞİ
	Arş. Gör. Melike BAYRAK Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	SAVAŞ VE GÖÇÜN KADIN SAĞLIĞINA ETKİLERİ
	Arş. Gör. Melike BAYRAK Doç. Dr. Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA TRANSTEORETİK MODEL

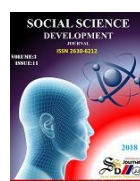
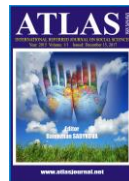

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰		Assoc. Prof. Dr. Cigdem SOYSAL	MAVERA-4
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK	
	Öğr. Gör. Ayşe SEVGİLİ Prof. Dr. Osman ERKMEN	MARDİN EKŞİ HAMURLARINDAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA İZOLASYONU	
	Öğr. Gör. Ayşe SEVGİLİ Prof. Dr. Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDAKİ LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYALARIN METABOLİZMASI	
	Sinem KOÇASLAN Prof. Dr. Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDA BULUNAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİNİN VE MAYALARIN İZOLASYONU VE TANIMLANMASI	
	Sinem KOÇASLAN Prof. Dr. Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDA LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA TÜRLERİ	
	Öğr. Gör. Levent GÜLÜM Dr. Öğr. Üyesi Elvan YILMAZ AKYÜZ	BİR ANTI-KANSEROJEN: ZERDEÇAL (Curcuma longa L.)	
	Jaleel-ur-Rehman Phull Assoc. Prof. Dr. Cigdem SOYSAL	USE OF BARRIER PLASTIC FILMS FOR FOOD PACKAGING	
	Nour Kahil Prof. Dr. Esra İBANOĞLU Assoc. Prof. Dr. Cigdem SOYSAL	EFFECT OF OZONE ON QUALITY OF FOODS	
	Inst. Zeynep Şebnem YAKAR Prof. Dr. Osman ERKMEN	SAFETY OF DRIED FRUITS AND VEGETABLES	
	Öğr. Gör. Dr. Hicran UZUN KARKA Prof. Dr. Esra İBANOĞLU	DETERMINATION OF MELTING AND COOLING PROFILE OF OZONE TREATED HAZELNUT OIL BY DIFFERENTIAL SCANNING CALORIMETER (DSC)	
	Mehdiye BULĞAK Doç. Dr. K. Bülent BELİBAĞLI	SOUS VIDE TEKNOLOJİSİ VE ET ÜRÜNLERİNDE UYGULAMALARI	
	Doç. Dr. Dilek KESKİN Prof. Dr. Sevil TOROĞLU & Meral YILMAZ	GIDA SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARDA BULUNAN BAĞIRSAK PARAZİTLERİ	
	Doç. Dr. Dilek KESKİN Prof. Dr. Sevil TOROĞLU & Meral YILMAZ	GIDA KAYNAKLI HELMİNTLERİN HALK SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ	

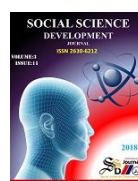
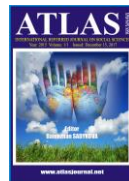

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / GAZİANTEP - Türkiye

TARİH	OTURUM BAŞKANI	SALON
06.04.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -18 ⁰⁰	Doç. Dr. Nurhan KOÇAN	MAVERA-5
SÜRE	YAZARLAR	BAŞLIK
	Dr. Öğr. Üyesi Fatih ORHAN Prof. Dr. Serhat ZAMAN Doç. Dr. Ahmet ÇAVUŞ	ARTVİN İLİNDEKİ GELENEKSEL MESKEN MİMARİSİNE BİR ÖRNEK: GÖZ DOLMASI EVLER
	Dr. Öğr. Üyesi Fatih ORHAN	EKONOMİK VE KÜLTÜREL COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN ARTVİN İLİNDE ARICILIK FAALİYETLERİ
	Doç. Dr. Nurhan KOÇAN Nur Banu METİN Zeynep ERÇEN	ALABALIK TESİSLERİNİN PEYZAJ TASARIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA: KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ
	Doç. Dr. Nurhan KOÇAN F. Betül BÜYÜKDANABAŞ	BARTIN-MERKEZ UZUNYOL SOKAK; YENİLEME VE RESTORASYON PROJESİ
	Merve ARSLAN Doç. Dr. Önder AYDIN Prof. Dr. Z. Gediz URAK	ESKİŞEHİR ÇİFTELER HARASI/TİGEM ANADOLU TARIM İŞLETMESİ İDARE BİNASI RESTORASYON ÖNERİSİ
	Prof. Dr. Elmas ERDOĞAN Arş. Gör. Selin TEMİZEL	KENTSEL MEKANLAR, KALİTE VE ESTETİK
	Arş. Gör. Selin TEMİZEL Prof. Dr. Elmas ERDOĞAN	TARİHİ KENT KİMLİĞİ VE KENTSEL BELLEĞİN KORUNMASINDA PEYZAJ TASARIMI
	Asst. Prof. Dr. Murat ATASOY	EXAMINING THE EFFECTS OF HABITAT FRAGMENTATION ON SCENIC BEAUTY OF ROADSIDE VEGETATION IN OSMANIYE, TURKEY
	Öğr. Gör. Tuğba ÖZTÜRK Doç. Dr. Nazan AVCIOĞLU KALEBEK Dr. Öğr. Üyesi Gökçe ÖZDEMİR Doç. Dr. Ebru ÇORUH	METALİK KUMAŞLARIN DİKİM SÜRECİ VE GÖRSELLİĞİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 10 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 8 dk. süre kullanabilirsiniz.

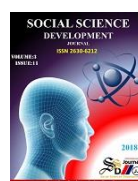
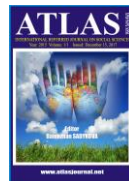

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

Yabancı katılımcılar:

1. Dr. Özlem ÖZDİNÇ (*Whitireia Community Polytechnic, New Zealand*)- SEDENTARY AND LIGHTLY ACTIVE ADULTS' PERCEPTION OF MASSAGE: A DESCRIPTIVE STUDY
2. Arş. Gör. Bahar KARAMAN (*Lefke Avrupa Üniversitesi, KKTC*)- İŞYERLERİNDEKİ MOBİNG VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
3. Lect. Bilal Qasim (*University of Kirkuk, Iraq*)- EFFECTS OF GEAR PARAMETERS ON THE INJECTION MOLDING PROCESS OF PLASTIC GEARS
4. Doç. Dr. Masa-Aki IKEDA (*Tokyo Medical and Dental University, Japan*)- GENE-SILENCING EFFICIENCY DETERMINATION OF ARID3A IN OSTEOSARCOMA CELL LINES BY siRNA AND shRNA
5. PhD. Gunay ABDİYEVA-ALİYEVA (*Ministry of Emergency Situations of the Republic Azerbaijan*)- WATER RESOURCES ASSESSMENT IN THE AZERBAIJAN REPUBLIC AND METHOD OF BUILDING A RIVER BASIN SCHEME AT RIBASIM
6. Алиева Динара Карыповна (*КТУСТА, Kirgizistan*)- ТРЕЩИНЫ В ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЯХ И ПУТИ ИХ УСТРАНЕНИЯ

FOTOĞRAF GALERİSİ

All photos taken at the event has been published in IKSAD CONGRESS SOCIETY Facebook Group// TO GET THE PICTURES, PLEASE, VISIT THE GROUP AND BECOME A MEMBER...

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	I
BİLİM KURULU	II
KONGRE PROGRAMI	III
FOTOĞRAF GALERİSİ	IV
ÇİNDEKİLER	V

Yazar	Konu	No
Nurcan VARDAR YEL Handan TANYILDIZI	FONKSİYONEL GIDALARIN SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE HASTALIKLARIN ÖNLENMESİNDEKİ ROLLERİ	1
Handan TANYILDIZI Nurcan VARDAR YEL	ASSESSMENT OF AWARENESS ON NATURAL AND ARTIFICIAL RADIATION SOURCES AMONG TURKISH COMMUNITY	2
Ömer Faruk CİHAN Büşra ZENCİRCİ İbrahim ERKUTLU İbrahim H. GÜZELBEY	İNTRAKRANİYAL ANEVRİZMALARDA DAMAR DUVARININ FARKLI HEMATOKRİT DÜZEYLERİNDEKİ HEMODİNAMİK DEĞİŞİMLERE YANITININ HESAPLAMALI AKIŞKANLAR DİNAMIĞI İLE İNCELENMESİ	3
Yavuz Selim TOKSÖZ İbrahim Ethem ÖZYİĞİT Çiğdem BİLEN Emine KARAKUŞ	BAZI METALLERİN TXNHCH ₂ COOH - BSA KOMPLEKSİ İLE ETKİLEŞİMİNİN FLORESANS EMİSYON SPEKTROSKOPİ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ	4
Canan BULUT KORKMAZ Ağit Ferhat ÖZEL Merve ZIVALI Serkan SUGEÇTİ	TIBBİ SEKRETERLERİN ÖRGÜTSEL SİNİZM DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI	5
Hüsnüye ÖRS Afet ÇAĞAY	YAVAŞ ŞEHİR SEFERİHİSAR'IN YERLİ TURİSTLER TARAFINDAN ALGILANAN YAVAŞLIK DÜZEYİ	6
Hüsnüye ÖRS Ayşe ATABEY	TÜKETİCİLERİN İNTERNETTEN SATIN ALMA KARAKTERİSTİKLERİNİN İNCELENMESİ	7
Hüsnüye ÖRS Enas ABUZALD	CONSUMERS' PERCEPTIONS OF INTERNATIONAL LEADERS' IMAGE: EMPIRICAL RESEARCH	8
Yılmaz Onur ARI Adem KALÇA	GÜRCÜ DÖNGÜSEL GÖÇÜNÜN DOĞU KARADENİZ BÖLGESİNDEKİ KONOMİK ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE GÖZLEMLER	9
Zafer ASYA Uğur SİVRİ	SOSYAL HARCAMALAR ve GDP ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN UYGULAMALI BİR ANALİZ	10
Hamdi AYYILDIZ Mustafa Hakan ŞİMŞEK Ömer BÜYÜKBAŞ	STK'LARIN SORUN ÇÖZME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE İNCELEME	11
Arif ÖZSAĞIR Hamdi AYYILDIZ	SPEKÜLAYON GÜDÜSÜ İLE PARA TALEBİNİN TEORİK ALTYAPISINA DAİR İNCELEME	12
Harun ŞAHİN Recep ÇİNKİLİNÇ Hamdi AYYILDIZ	ORTAÇAĞDA ROMA İMPARATORLUĞU LONCALARI HAKKINDA BAZI TESPİTLER	13

Harun ŞAHİN Hamdi AYYILDIZ Recep ÇINKILINÇ	AVRUPA'DA BİRLİK VE BÜTÜNLEŞME HAREKETLERİ: HANSA BİRLİĞİ	14
Nurgül ÖZDEMİR Çiğdem SAYGI	YOĞUN BAKIM HASTALARINDA GÖRÜLEN ANKSİYETEDEN HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI	16
Yücel YÜKSEL Melike ÖZER KESKİN	ARGÜMANTASYON TABANLI BİLİM ÖĞRENME (ATBÖ) YAKLAŞIMININ 9. SINIF BİYOLOJİ DERSLERİNDE KULLANIMI: ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ DENEYİMLERİ	17
Melike ÖZER KESKİN Özgür Ömer YILDIZ Esmâ AKSAKAL	TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ETİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	18
Mustafa BALOĞLU Şahin KESİCİ Mehmet MURAT	KÜBLER ROSS'A GÖRE YAS AŞAMALARINI ENGELLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERLE DANIŞMA İÇİN UYARLAMAK	19
Şahin KESİCİ Mustafa BALOĞLU Mehmet MURAT	ÇOCUKLARDA ÖFKE DUYGUSUNUN EVRİLMESİ VE ÖFKE DUYGUSUNUN DÜZENLENMESİ	20
Mustafa BALOĞLU Şahin KESİCİ Mehmet MURAT	TRAVMA SONRASI STRESE MÜDEHALEDE MOD TERAPİSİNİN KULLANIMI	21
Tamer KARADEMİR Enver DÖŞYILMAZ Cengizhan PAKYARDIM Mert KARADEMİR	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ	22
Tamer KARADEMİR Enver DÖŞYILMAZ Cengizhan PAKYARDIM Gül ÖZDEMİR	ENGELLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK FİZİKSEL AKTİVİTELER HAKKINDA AİLELERİN GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	23
Tamer KARADEMİR Cengizhan PAKYARDIM Mert KARADEMİR	TAEKWONDO SPORCULARINDA VÜCUT ALGISI İLE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	24
Özgür Ömer YILDIZ	OPERE EDİLEN KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERLİ KADIN OLGULARIN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	25
Hamit YILDIZ	SİSTEMİK SKLEROZ (SKLERODERMA)HASTALARINDA RİTÜKSİMAB TEDAVİSİNİN NÖTROPİL/LENFOSİT ORANI VE SİSTEMİK BULGULAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ	26
Onur Olgaç KARAGÜLLE	EV BAKIM HİZMETLERİ KAPSAMINDA PERKUTAN ENDOSKOPİK GASTROSTOMİLİ HASTALARIN YÖNETİMİ DENEYİMİ	27
Nevhiz GÜNDOĞDU	H ₁ N ₁ POZİTİF HASTALARIMIZ VE BÖBREK FONKSİYONLARI	28
Şeyho Cem YÜCETAŞ Mehmet Fuat TORUN	Kafa TRAVMASI SONRASI PNÖMOSEFAUS GELİŞEN HASTALARDA MENENJİTİN MORTALİTE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	29
Çiğdem KARACA Nuray BOSTANCIERİ Mehmet YÜNCÜ Canan ÜNAL	DİYABETİN VASKÜLER KOMPLİKASYONLARININ WHARTON JÖLESİ MEZENKİMAL KÖK HÜCRE SAYILARINA ETKİLERİ	30

Murat CAN Serdar KOLUAÇIK Erkan BAHÇE Mehmet Akif OYMAK	KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KILITSIZ-KILITLI VIDALARIN PLAK KIRILMASINA ETKİSİ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE ARAŞTIRILMASI	32
Murat KARAOĞLAN	TURNER SENDROMLU HASTALARDA Y MİKRODELESYON TARANMASI VE EŞLİK EDEN ANOMALİLERLE İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	33
Murat KARAOĞLAN	INVESTIGATION OF ETIOLOGICAL FEATURES AND ASSOCIATED ABNORMALITIES IN CHILDREN WITH HYPERGONADOTROPHIC HYPOGONADISM	34
Özlem ÖZDİNÇ	SEDENTARY AND LIGHTLY ACTIVE ADULTS' PERCEPTION OF MASSAGE: A DESCRIPTIVE STUDY	35
Seydi YIKMIŞ	INVESTIGATION OF PHYSICOCHEMICAL CHANGES OF ULTRASOUND TREATED TRADITIONAL APPLE VINEGAR DURING STORAGE	37
İnci CERİT Omca DEMİRKOL	INHIBITION OF ENZYMATIC BROWNING OF FRESH- CUT POTATOES BY THIOLS	38
Halide Bilge SARIGÜL Ahmet Salih SÖNMEZDAĞ	ANTEP FISTIĞI'NIN GASTRONOMİ ALANINDA KULLANIM ALANLARININ YAYGINLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ANTEP FISTIĞI REÇELİ ÖRNEĞİ	39
Işıl Aysel AÇIKGÖZ Osman ERKMEN	GAZİANTEP ÜZÜMLERİNDEN ELDE EDİLEN KIRMIZI ŞARAPLARIN pH VE ASİTLİK DEĞİŞİMİ	40
Işıl Aysel AÇIKGÖZ Osman ERKMEN	KIRMIZI ŞARAPLARDA FENOLİK BİLEŞİKLER VE OLUŞUMLARI	41
Seda CEYHAN Osman ERKMEN	BEYAZ ŞARAP FERMENTASYON SÜRECİ pH-ASİTLİK DEĞİŞİMİ	42
Seda CEYHAN Osman ERKMEN	BEYAZ ŞARAPTA FENOLİK BİLEŞENLER	43
Hüseyin BOZKURT Mehmet Önder YAYLAGÜL	ANTEP FISTIĞI ENDÜSTRİYEL ÜRETİM ATIĞI OLAN KIRMIZI DIŞ KABUKTAN DİYET LİFİ ÜRETİMİ	44
Zeynep Tuğba ÖZASLAN Şenol İBANOĞLU Esra İBANOĞLU	EFFECT OF OZONATION ON THERMAL PROPERTIES OF GUM ARABIC	45
Zeynep Tuğba ÖZASLAN Şenol İBANOĞLU Esra İBANOĞLU	EFFECT OF OZONATION ON VISCOELASTIC PROPERTIES OF GUM ARABIC	46
Ezgi SOĞANCI Medeni MASKAN	EXTRACTION OF MUCILAGE FROM OKRA	47
Ali Rıza TEKİN Şükran BÜLBÜL	AROMA PROFİLİNDEKİ DEĞİŞİMİNİN ANTEP FISTIĞININ RAF ÖMRÜNÜN BELİRLENMESİNDE KULLANILMASI	48
Hayri BABA Mustafa SEVİNDİK Hasan AKGÜL	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>PHYSARUM PERS</i>	49
Hayri BABA Mustafa SEVİNDİK Hasan AKGÜL	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>RETICULARIABULL</i>	51

Hayri BABA Mustafa SEVİNDİK Hasan AKGÜL	THE GENUS <i>PARADIACHEOPSIS</i> HERTEL (MYXOMYCETES) IN TURKEY	52
Hayri BABA Mustafa SEVİNDİK Hasan AKGÜL	THE GENUS <i>SYMPHYTOCARPUS</i> ING & NANN.- BREMEK. (MYXOMYCETES) IN TURKEY	53
Serkan SUGEÇTİ Ender BÜYÜKGÜZEL Kemal BÜYÜKGÜZEL	ENFEKSİYON HASTALIKLARININ PATOGENEZİNİN ARAŞTIRILMASINDA OMURGASIZ MODEL <i>GALLERIA</i> <i>MELLONELLA</i> (LEPIDOPTERA: PYRALIDAE) 'NİN KULLANILMASI	54
Mehmet Emin AYDIN Fatma BEDÜK Senar AYDIN Buket BULUT	SULARDA FENOL KİRLİLİĞİ VE FENOL ARITIMINDA İLERİ OKSİDASYON YÖNTEMLERİNİN PERFORMANSI	55
Mehmet Emin AYDIN Fatma BEDÜK Senar AYDIN Bahadır BULUT	MEYVE SULARINDA PESTİSİT KALINTILARI VE SAĞLIK RİSKİ	56
Gencay ZAVOTÇU	ESERDEN MÜ'ESSİRE: KASİDE DER VASF-I İSTANBUL VE SİTÂYİŞ-İ SADR-I A'ZAM İBRAHİM PAŞA	57
Gencay ZAVOTÇU Yavuz TATLI	TÜRK EDEBİYATINDA HAMZANÂME VE DOKUZUNCU CİLDİN ÖZETİ	58
Tolga BAYINDIR	BİR KÜLTÜR ÖZNESİ OLARAK AHMET HAMDİ TANPINAR	59
Abdulmuttalip İPEK	KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KİRMÂN ŞEHİRİ VE ONUNLA İLGİLİ FARİSÎ BİR MECÂZ-I ÖRFÎ: ZİRE BE KİRMÂN	60
Nihat BIÇAK	HÜSN Ü AŞK'TA MİTOLOJİ	61
Özay ŞEKER	JOSEPH CAMPBELL YÖNTEMİNE GÖRE "BEOWULF" DESTANININ İNCELENMESİ	62
Hüseyin CEVİZ Yakup POYRAZ	TAYYAR MAHMUT PAŞA VE BAHRİYYE KASİDESİ	63
Yakup POYRAZ Hüseyin CEVİZ	TAYYAR PAŞA'NIN ŞİİRDE YENİLİK ARAYIŞI VE RAMAZANİYE KASİDESİ	64
Osman TÜRK	"BAYTARNÂME" NİN 2a-28a VARAKLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	65
Osman TÜRK	REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "YEŞİL GECE" ROMANINDA BİRLEŞİK ZAMANLI EYLEMLERİN RİVAYETİ VE BİRLEŞİK ZAMANLI EYLEMLERİN ŞARTI ÜZERİNE TESPİTLER	66
Alpaslan ALKIŞ Halil GÜLER	HZ AİŞE'NİN NAMAZ HAKKINDAKİ RİVAYET VE GÖRÜŞLERİNİN ÖMER NASUHİ BİLMEN'İN BÜYÜK İSLAM İLMİHALİNE YANSIMASI	67
Alpaslan ALKIŞ Yahya BİLGİNER	MUKAYESELİ İSLAM HUKUKUNDA GEÇİCİ EVLENME ENGELLERİ	68
Mevlüt POYRAZ	SELAHADDİN EYYUBÎ'NİN UNUTULMAZ LİDERLİĞİNDEKİ ETKENLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	69

Mevlüt POYRAZ	EYYÛBÎLER DEVLETİ SULTANI EL-KÂMİL'İN (1218-1238) HAÇLILARLA MÛNASEBETİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	70
Oğulcan ARASAN Filiz YAĞCI Cem Sabutay TÛRKDÖNMEZ	POLİTİK VE EKONOMİK BAĞIMSIZLIK ÇERÇEVESİNDE AÇIK ENFLASYON HEDEFLEMESİNİN TÛRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ	71
İsmail YILMAZ	MODERN VERGİ İLE ZEKÂTIN AMAÇ VE İLKELER BAĞLAMINDA MUKAYESESİ	72
Fehmi SOĞUKOĞLU Muhammed Hakan ZENBİLCİGİL	İMAM-I RABBANÎ'NİN DÜŞÜNÇESİNDE HAKK'A VUSLAT ARACI OLARAK ŞEVK	73
Fehmi SOĞUKOĞLU Ömer YOLALAN	SÛFÎLERİN TASAVVUF'A DAİR ELEŞTİRELİLERİ: KELABAZI VE HÛCVİRİ ÖRNEĞİ	74
Özlem OVAYOLU	KRONİK HASTALIKLAR VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI	75
Özlem OVAYOLU	SAĞLIK TEKNOLOJİSİ VE HEMŞİRELİĞE YANSIMALARI	76
Özlem OVAYOLU	HİPERTANSİYON YÖNETİMİNDE ÖNLENEBİLİR BİR DURUM: TUZ TÜKETİMİ	77
Eda SAPÇI Zeynep GÜNGÖRMÜŞ Elif BİLSİN	ÇOCUKLARDA AŞI UYGULAMASI SIRASINDA KULLANILAN EKSTERNAL SOĞUTMA VE TİTREŞİMİN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	78
Nihal ANTEPLİ Elif BİLSİN Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALIRKEN KULLANILAN TİTREŞİMİN AĞRI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	80
Hadiye DEMİRBAKAN Ayşen BAYRAM Celal AYAZ	POZİTİF KAN KÛLTÛRLERİNİN KLİNİK UYUMU	82
Sema KONATEKE Ozan KONATEKE	YARA İYİLEŞMESİNDE EPİDERMAL GROWTH FAKTÖR (EGF) ETKİSİ	84
Sema KONATEKE Ozan KONATEKE	CERRAHİDE KANIT TEMELLİ UYGULAMA: ERAS PROTOKOLÜ	85
Bahar YÖRÛK Semra ÇEVİK	SEZARYEN VE VAJİNAL DOĞUM YAPMIŞ ANNELERİN BEBEKLERİNE BAĞLANMA DURUMUNUN BELİRLENMESİ	86
Khandakar A. S. M. SAADAT Masa-Aki IKEDA	GENE-SILENCING EFFICIENCY DETERMINATION OF ARID3A IN OSTEOSARCOMA CELL LINES BY siRNA AND shRNA	87
Mahir KOTUK	KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞININ AKUT ALEVLENMESİNDE NÖTROPİL-LENFOSİT ORANININ PREDİKTİF DEĞERİ	88
Erkan BAHÇE Sarkis BOYACI	TERSİNE MÛHENDİSLİK YÖNTEMİ İLE DELME SONRASI OLUŞAN ÇAPAĞIN BOYUTLARININ BELİRLENMESİ	89
Erkan BAHÇE CebraİL ÖLMEZ E.Hicret YILMAZ	CoCrMo MALZEMESİNDEN YAPILMIŞ FEMUR BİLEŞENİN FREZELENMESİNDE İŞLEME PARAMETRELERİNİN YÛZEY KALİTESİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	90

Murat CAN Serdar KOLUAÇIK Erkan BAHÇE Mehmet Akif OYMAK	KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KILITSIZ-KILITLI VIDALARIN PLAK KIRILMASINA ETKİSİ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE ARAŞTIRILMASI	91
Erkan BAHÇE Ender EMİR	DİZ EKLEM PROTEZLERİNDE KULLANILAN UHMWPE INSERT BİLEŞENİNDE MEYDANA GELEN AŞINMALARIN DİZ EKLEM SİMÜLATÖRÜ İLE İNCELENMESİ	92
Muhammet Enver GÖKDEMİR Ömer Yavuz BOZKURT Özkan ÖZBEK	INFLUENCE OF WATER AGING ON VIBRATION DAMPING BEHAVIOR OF BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES	93
Muhammet Enver GÖKDEMİR Ömer Yavuz BOZKURT Özkan ÖZBEK	EFFECT OF HYDROTHERMAL AGING ON VIBRATION- DAMPING BEHAVIOR OF BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES	94
Mustafa Güven GÖK Ömer CİHAN Muhammet KARABAŞ İlker TEMİZER	DİZEL MOTORU YANMA ODASI ELEMANLARININ NADİR ELEMENT ZIRKONATLARI İLE KAPLANMASI	95
Mustafa KILIÇ Abdurrahim DAL	FARKLI PLAKA HIZLARINDA NANOAKIŞKANLARIN VE ÇARPAN JETLERİN İSİ TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ	96
Mustafa KILIÇ Aşlı ABDULVAHİTOĞLU	TiO₂-H₂O NANOAKIŞKANININ FARKLI PLAKA HIZLARINDA VE FARKLI İSİ AKILARINDA İSİ TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ	97
Erdal ÖZTÜRK Mustafa TAIFOR Bilal Qasim Nihat YILDIRIM	EFFECTS OF GEAR PARAMETERS ON THE INJECTION MOLDING PROCESS OF PLASTIC GEARS	98
Can CİVELEK Tolga MERT	TAM OTOMATİK METAL İNERT GAZ KAYNAK YÖNTEMİ İLE ALÜMİNYUM ALAŞIMI YAKIT DEPOLARININ İMALATINDA KAYNAK PARAMETRELERİNİN MUKAVEMET ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	99
Derya SÜRMEİİOĞLU Zeyneb Merve ÖZDEMİR	ANTERİÖR BÖLGEDE ER,CR:YSGG İLE BEYAZLATMA TEDAVİSİ VE DİREKT KOMPOZİT LAMİNATE VENEER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: OLGU SUNUMU	100
Derya SÜRMEİİOĞLU N. Ezgi YENİÇERİ	KANAL TEDAVİLİ DİŞLERİN ENDOKRON İLE RESTORASYONU: OLGU SUNUMU	101
Derya SÜRMEİİOĞLU Zeyneb Merve ÖZDEMİR Sevim ATILAN Ayşenur GÜNGÖR BORSÖKEN	OPAK MİNE LEZYONLARINDA MİKROABRAZYON VE ICON İLE TEDAVİ YAKLAŞIMI: 2 OLGU SUNUMU	102
Derya SÜRMEİİOĞLU N. Ezgi YENİÇERİ	PORSELEN LAMİNATE VENEERLER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: 2 OLGU SUNUMU	103
Halime KOLSUZ ÖZÇETİN Derya SÜRMEİİOĞLU	DİASTEMA VAKALARINA DİREKT KOMPOZİT REZİN UYGULAMASI İLE KONSERVATİF TEDAVİ YAKLAŞIMI: 3 OLGU SUNUMU	104
Halime KOLSUZ ÖZÇETİN Derya SÜRMEİİOĞLU	KAMA ŞEKLİLLİ LATERAL VAKALARININ DİREKT KOMPOZİT VENEER İLE RESTORASYONU: 2 OLGU SUNUMU	105

Samet TOSUN Derya SÜRMEİİÖĞLU	FİBERLE GÜÇLENDİRİLMİŞ KOMPOZİT İLE ADEZİV KÖPRÜ UYGULAMALARI	106
Derya SÜRMEİİÖĞLU	DİŞ HEKİMLİĞİNDE LAZER UYGULAMALARI: 5 OLGU SUNUMU	107
Aysel ERDOĞAN	RUSYA'NIN TÜRKİSTAN'I İŞGALİNDE İGNATİYEV HEYETİ'NİN HAZIRLAMİŐ OLDUĞU RAPORUN ÖNEMİ	108
Aysel ERDOĞAN	XIX. YÜYILDA TÜRKİSTAN'IN RUSLAR İÇİN İKTİSADİ VE TİCARİ ÖNEMİ	109
Ümmügülsüm CANDEĞER	İNGİLİZ BELGELERİNE GÖRE OSMANLI DEVLETİ'NDE SALGIN HASTALIKLAR (1910-1913)	110
Ümmügülsüm CANDEĞER	I. MECLİS DÖNEMİNDE RUSYA'YA GÖNDERİLEN İLMİ TETKİK HEYETİ VE FAALİYETLERİ	111
Şenay ATAM	ANTEP MEBUSU HÜSEYİN FAZİL EFENDİ'NİN FAALİYETLERİ (1914-1918)	112
Şenay ATAM	OSMANLI BÜROKRASİSİNDE ANTEPLİ GAYRİMÜSLİMLER	113
Ahmet GÜNDÜZ Fatma YILDIRIM	AYINTÂB'DA ASAYİŞ (1691-1695)	114
Ahmet GÜNDÜZ	1550 TARİHLİ EVKAF DEFTERİNİN HALEP TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ	115
Burcu DAĞLIOĞLU ÖĞr. Gör. Eyüp ATILGAN	TÜRKİYE'DE CUMHURİYET DÖNEMİ MÜZECİLİK ANLAYIŞI (1923-1938)	116
Burcu DAĞLIOĞLU	TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI SONRASI MUSUL MESELESİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE-İNGİLTERE İLİŞKİLERİ	117
Veli Rıza KALFA Volkan AKÇİT Nigar KARAGÜL	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ŞEHRE BAĞLİLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	118
Nuri KAVAK	KIRIM TATARLARI'NDA EVLENME VE SONUÇLARI ÜZERİNE BİR TAHLİL	119
Nuri KAVAK	OSMANLI BÜROKRASİSİNDE KIRIM KÖKENLİ MEMURLAR	120
Zeki SÖZER	YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL MATERYALLER KULLANARAK "ŞİMDİKİ ZAMANIN" ÖĞRETİMİ	121
Esin Nur SÖZLÜ Bahar KARAMAN	ERGENLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI AZALTMADA OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ ROLLERİ	122
Bahar KARAMAN Esin Nur SÖZLÜ	İŞYERLERİNDEKİ MOBİNG VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ EXAMINATION OF RELATION BETWEEN MOBİNG AND JOB SATİSFACTION AT WORKPLACES	124
Mesut ŞÖHRET	1 MART TEZKERESİNİN TÜRK AMERİKAN İLİŞKİLERİNE ETKİLERİ	126
Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN	CHANGE OF "OTHER" FROM BRITISH COLONIAL RULE TO TURKISH CYPRIOTS: IDENTITY	128

	CONSTRUCTION OF SUCCESSOR EOKA AND EOKA-B GUERRILLA CAMPAIGNS IN THE CYPRUS CONFLICT	
Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN	ULUSLARARASI İLİŞKİLER'DE "HAKLI SAVAŞ" TARTIŞMASI	130
Mehmet ERKMEN	KIRIM'IN İLHAKINDAN SONRA AVRUPA BİRLİĞİ'NİN RUSYA'YA KARŞI YAPMIŞ OLDUĞU EKONOMİK YAPTIRIMLARIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNE OLUMSUZ ETKİLERİ	131
Adem Ali İREN Seda TUNCA	SURİYE KRİZİNDE İNSANİ DİPLOMASİ: AB VE TÜRKİYE MUKAYESESİ	132
Senar AYDIN Arzu ULVI Mehmet Emin AYDIN Aysel POÇAN	UYUŞTURUCU MADDELERİN TOKSİSİTESİ	133
Senar AYDIN Mehmet Emin AYDIN Muhammed ULVI Arzu ULVI	ARITMA ÇAMURLARINDA MİKROPLASTİKLER	134
Senar AYDIN Mehmet Emin AYDIN Fatma BEDÜK Arzu ULVI	ARITMA ÇAMURLARINDA FARMASÖTİKLER	135
Fatma BEDÜK Senar AYDIN Mehmet Emin AYDIN Arzu ULVI	ÇEVRESEL ORTAMLARDA MİKROKİRLETİCİLER	136
Mevlüt ARSLAN	A NEW PRIMER SEQUENCE FOR PCR-RFLP ANALYSIS OF A AND B GENETIC VARIANTS OF BOVINE K-CASEIN	137
Gülper NACARKAHYA	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ PRENATAL TANI TARAMA SONUÇLARI	138
Gülper NACARKAHYA	GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FMF HASTALARININ MUTASYON ANALİZ DEĞERLENDİRMELERİ	139
Rukiye DOĞANYIĞIT	GAZİANTEP İLİ TIBBİ ATIK YÖNETİMİ	140
M. EROL KESKİN Tevfik ASLANBAŞ	BİLGİ KAYNAKLARININ SU TÜKETİMİNDEKİ ROLÜ	141
Gülsüm DOĞAN TOPARLI R. Aysun KEPEKÇİ	TIBBİ BİTKİLERİN KOLİTE KARŞI KORUYUCU ETKİLERİNİN DENEYSEL KOLİT MODELLERİ İLE ARAŞTIRILMASI	142
Mehmet Ali KÖK Tugba TASKIN TOK Gizem TATAR	ZIKA VIRÜSÜNE KARŞI IN-SİLİKO İLAÇ TASARIMI	144
Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Ali ÇAPAN Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON N -AMINOPYRIMIDINE-2-ONE AND 1,10-PHENANTROLINE	145
Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Ali ÇAPAN Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION STUDIES OF NOVEL BORON METAL COMPLEXES OF SNS PINCER TYPE THIOETHER LIGANDS	146

Hayri BABA	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>CRATERIUM TRENTEP.</i>	147
Hayri BABA	MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS <i>PERICHAENA FR.</i>	148
Hayri BABA	THE GENUS <i>HEMITRICHIA</i> ROSTAF. (MYXOMYCETES) IN TURKEY	149
Zeynep AYDOĞAN Mustafa Cemal DARILMAZ Ümit INCEKARA Ali GÜROL	DETERMINATION OF HEAVY METALS/METALLOIDS IN SOME DYTISCIDAE SPECIES (COLEOPTERA) FROM THREE DIFFERENT CITIES OF TURKEY	150
Tuba AVCI Ebru UYAR	ANTIMICROBIAL PEPTIDES FROM MICROORGANISMS: PROMISING BIOACTIVE MOLECULES	151
İmren BAYIL Gizem TATAR Tugba TASKIN TOK	ÜÇ BOYUTLU DNA APTAMER TEMELLİ BİYOSENSÖRLER İLE ENDOKRİN BOZUCU KİMYASALLARIN TESPİT EDİLMESİ	152
Ergun ERÇELEBİ Muhammed Akil RIHAVI	DEVELOPMENT OF MAXIMUM POWER POINT TRACKING SYSTEM (MPPT) FOR SOLAR PANELS	153
Canan ORAL Erhan BERGİL Funda KUTLU ONAY Engin Ufuk ERGÜL	ÇOK KANALLI EEG KAYITLARINDAN İŞİTSEL UYARAN TEMELLİ DUYGULARIN TESPİTİ	154
Erhan BERGİL Canan ORAL Engin Ufuk ERGÜL Funda KUTLU ONAY	ÖZELLİK SEÇME YÖNTEMLERİNİN EPİLEPTİK ANALİZ BAŞARIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	155
Ali DURMUŞ Ercan KARAKÖSE Abdulkadir DAĞLI	AKILLI ŞEHİRLER İÇİN NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI AKILLI AYDINLATMA SİSTEMLERİ	156
Abdulkadir DAĞLI Ercan KARAKÖSE Ali DURMUŞ	MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN SANAYİ 4.0'A ENTEGRASYONU	157
İbrahim Miraç ELİGÜZEL Eren ÖZCEYLAN Cihan ÇETİNKAYA	MEASURING THE GREEN CAMPUS AWARENESS OF UNIVERSITY STUDENTS: AN APPLICATION IN GAZIANTEP AND HASAN KALYONCU UNIVERSITIES	158
İbrahim Miraç ELİGÜZEL Eren ÖZCEYLAN	DISASSEMBLY LINE BALANCING OF AN END-OF-LIFE MOBILE PHONE	159
Mehmet MERKEPÇİ Seval UYANIK	ÖRME KUMAŞLARDA HAVA GEÇİRGENLİĞİNİN GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE BELİRLENMESİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA	160
Mehmet MERKEPÇİ Seval UYANIK	GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE KUMAŞLARDA BONCUKLANMA DERESESİNİN BELİRLENMESİ	161
Dilan Canan ÇELİKEL	SES YALITIMINDA KULLANILAN TEKSTİL YAPILI MATERYALLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ VE ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRMESİ	163
Seval DAĞBAĞLI Aşlı AKPINAR Müge UYARCAN Ceyda SÖBELİ Semra KAYAARDI	ELECTROSPINNING NANOFIBERS USED IN FOOD PACKAGING APPLICATIONS	165
Müge UYARCAN Ceyda SÖBELİ	GIDA ALERJENLERİ VE SANİTASYONLA İLİŞKİSİ	166

Aslı AKPINAR Seval DAĞBAĞLI Semra KAYAARDI		
Seval DAĞBAĞLI Ceyda SÖBELİ Aslı AKPINAR Müge UYARCAN Semra KAYAARDI	GIDA PROSESLERİNİN OPTİMİZASYONUNDA CEVAP YÜZEY YÖNTEMİ	167
Emine ERDAĞ Özlem ÇAĞINDI Ergun KÖSE	ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN MİNERAL MADDE KOMPOZİSYONLARI	168
Özlem ÇAĞINDI Emine ERDAĞ Ergun KÖSE	ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN AMİNO ASİT KOMPOZİSYONLARININ BELİRLENMESİ	169
Şifa ÇALIŞKAN Aslı AKPINAR Neriman BAĞDATLIOĞLU	BALIKESİR SINDIRGI BÖLGESİNDEKİ SÜT ÜRETİCİSİ İŞLETMELER ÜZERİNE BİR ANKET ÇALIŞMASI	170
Şelale YALÇINÖZ Emine ERÇELEBİ	NANOENCAPSULATION OF LIPOPHILIC BIOACTIVES IN O/W NANOEMULSIONS-BASED DELIVERY SYSTEMS	171
Perihan YILMAZ Tuğba İNANÇ HORUZ Kadir Bülent BELİBAĞLI	GRAPE MOLASSES ENRICHMENT WITH GRAPE POMACE	172
Büşra BELTEKİN Gökhan DURMAZ Ali Rıza TEKİN	EFFECT OF CALCIUM CHLORIDE APPLICATION ON SOME PHYSICAL AND SENSORIAL PROPERTIES OF PUMPKIN DESSERT	173
Ali ÇAPAN Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND CU (II) METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON 1,10-PHENANTHROLINE WITH 2,6- PYRIDINE DIMETHANOL AND 2,2-BIPYRIDYL	174
Ali ÇAPAN Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI Mehmet SÖNMEZ	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON PHENOXY IMINE AND 1,10- PHENANTROLINE	175
Mehmet Serkan YILDIRIM Yakup KAYA	YAPI ÇELİKLERİNİN MAG KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE KAYNAK AKIMININ ETKİSİ	176
Aslı CANLI Kadir İMDAT Mehmet Serkan YILDIRIM Yakup KAYA	BASINÇLI KAP ÇELİKLERİNİN TOZALTI ARK KAYNAK YÖNTEMİYLE BİRLEŞTİRİLEBİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ	177
Semih TAŞKAYA Selim TAŞKAYA	NITRONIC 60 MODEL ÇELİĞİNİN ANSYS YAZILIMINDA DİK EKSEN KOORDİNATINDA BASINÇ ETKİSİNİN VEKTÖREL VE EKSENEL YER DEĞİŞTİRME SİMÜLASYONU	178
Selim TAŞKAYA Semih TAŞKAYA	İKİ KATLI BİNANIN ANSYS WORKBENCH YAZILIMINDA KOORDİNAT NOKTALARININ ÖLÇÜMLENDİRİLMESİ VE KİRİŞLERDEKİ GERİLMELERİN İNCELENMESİ	179
Hicran AÇIKEL Durmuş Ali AÇIKEL	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID FIBER REINFORCED CONCRETE	180

Hicran AÇIKEL	EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID FIBER REINFORCED LIGHT WEIGHT CONCRETE	181
Soner UZUNDURUKAN Ahmetcan SUNGUR Recep AKAN Sıddıka Nilay KESKİN Turan Selçuk GÖKSAN	KATKI MALZEMELERİ İLE STABİLİZE EDİLMİŞ KILLI ZEMİNLERDE DONMA-ÇÖZÜLME ÇEVİMLERİNİN KAYMA MUKAVEMETİNE ETKİSİ	182
Mehmet Fatih YAZICI Recep AKAN Sıddıka Nilay KESKİN	KUM ZEMİNLERDE İLAVE DÜŞEY GERİLME ARTIŞINA TEMEL BOYUTU VE ZEMİN ÖZELLİKLERİNİN ETKİSİ	183
Ali Firat CABALAR	GEOTECHNICAL PROPERTIES OF SOILS IN GAZIANTEP: A CASE STUDY OF AKKENT	184
Ali Firat CABALAR	INFLUENCES OF SAND ADDITION TO A MEDIUM PLASTIC CLAY	185
M. Aydın AKBUDAK	ASCORBATE PEROXIDASES (APXS) ARE DIFFERENTIALLY REGULATED IN SORGHUM (SORGHUM BICOLOR L.) CULTIVARS	186
Şehmus ATAKUL Şerif KAHRAMAN Sevda KILINÇ	HİBRİT MISIR GENOTİPLERİNİN ANA ÜRÜN KOŞULLARINDAKİ ADAPTASYONLARININ BELİRLENMESİ	187
Abdullah KARATAŞ	THE EFFECTS OF AGRICULTURAL DROUGHT ON MIGRATION	189
Abdullah KARATAŞ Mert GEVREK	IMPORTANCE OF ENVIRONMENTAL EDUCATION ACTIVITIES IN SUSTAINABLE WATER MANAGEMENT	190
Nuray GÜZELER Elif ARI Çağla ÖZBEK	TÜRKİYE'DE COĞRAFİ İŞARETLİ SÜT ÜRÜNLERİ	191
Nuray GÜZELER Hüseyin MERT Çağla ÖZBEK	TÜRKİYE SÜT ENDÜSTRİSİNDE TRANSGLUTAMİNAZ ENZİMİ KULLANIMI	192
Hasan ATALAY	SÜT İNEKLERİNDE KAN KETON DEĞERLERİ	194
Ali KARAKOÇ Hatice ÇOKKIZGIN Ümit GİRSEL Alihan ÇOKKIZGIN	DÜNYADA VE TÜRKİYE LİF BİTKİLERİ TARIMI	195
Tuğçe DEMİRBAŞ Gülay BEDİR	BİR ÜNİVERSİTE DÜŞLÜYORUM	196
Tuğçe DEMİRBAŞ Gülay BEDİR	ALİYA İZZET BEGOVİÇ'İN AHLAK ve AHLAK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	197
Ayten Koç AYDIN Sibel TOSUN	İHVÂN-I SAFÂ İLE ZAMAN VE YILDIZLAR	198
Sevilay ŞAHİN Gökçe ÖZDEMİR Merve KİSAOĞLU	ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL MUHALEFETİ NASIL ANLAMLANDIRDIKLARI VE NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	199
Cafer ÇARKIT	ORTAOKUL OKUMA BECERİLERİ DERSİNE YÖNELİK ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞ VE UYGULAMALARI	200
Ayten Koç AYDIN Eyyüp KURT	İHVAN-I SAFA ANLAYIŞINDA MADDİ NESNELERİN BİLİNMESİ	201

İbrahim AYDIN	GEÇMİŞ DÖNEMİN SOSYO-EKONOMİK VE EĞLENCE MERKEZLERİ OLAN PANAYIRLARA BİR ÖRNEK: ŞAMLI (BALIKESİR) PANAYIRI	202
İbrahim AYDIN	KENTSEL ALANLARDAKİ KIRSAL FAALİYETLERE BALIKESİR ŞEHİRİ ÖRNEĞİ	204
Rüştü ILGAR	ÜLKEMİZ EĞİTİMİNDE BELİRSİZ FAYDALAR	206
Rüştü ILGAR	TÜRKİYE'DE ÇEVRESEL AÇIDAN PLASTİK AMBALAJ SEKTÖRÜ	207
Bülent BAYAT Elif ÖZAYDIN DEMİRBAŞ	BAKIM TEDBİRİ KAPSAMINDA KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YÖNELİK UYGULAMALAR	208
Birsen BAĞÇECİ Selin YAMAN	GÜNEY KORE VE TÜRKİYE'DEKİ İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	209
Hakan AVAN Vedat ARGİN Elif Tuba YILDIRIM	ÇOCUKLA TERAPÖTİK İLETİŞİM VE OYUN	210
Hakan AVAN Vedat ARGİN Elif Tuba YILDIRIM	YÜKSEK RİSKLİ EBEVEYNLER	211
Hatice AKKURT Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN	MAJÖR DEPRESİF BOZUKLUĞA SAHİP HASTALARIN İLİŞKİLERLE İLGİLİ BİLİŞSEL ÇARPITMALARININ VE BAĞLANMA STİLLERİNİN EVLİLİK UYUMUNA ETKİSİ	212
Ece KAPLAN Semra ÇEVİK	ÇAĞIMIZIN HASTALIĞI: ADÖLESANLARDA OBEZİTENİN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ	213
Ece KAPLAN Semra ÇEVİK	İNSANLIK UTANCI: KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE ÜLKEMİZDEKİ GELİŞMELER	215
Oya KAPLAN Simge ZEYNELOĞLU	İNFERTİLİTE TEDAVİSİ ALAN ÇİFTLERİN EVLİLİK UYUMLARININ BELİRLENMESİ	217
Hakan TEKİN	PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNDE FARKINDALIK KAVRAMI	219
Zeynep GÜNGÖRMÜŞ Elif BİLSİN Uğur Canan Durak	HEMŞİRELİK VE EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ	220
Derya İl Simge ZEYNELOĞLU	DİYARBAKIR'DAKİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ KADINA YÖNELİK EŞ ŞİDDETİ KONUSUNDA TUTUMLARI	221
Zeynep ÖZBEK Simge ZEYNELOĞLU	DİYARBAKIR'DA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ	223
Mehmet Ali GAZİ Caner ÇAKI Mehmet Ozan GÜLADA	İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAKİ SOVYET PROPAGANDA POSTERLERİNDE COŞKU ÇEKİCİLİĞİ BAĞLAMINDA EKİM DEVRİMİ'NİN SUNUMU	225
Mehmet Ozan GÜLADA Caner ÇAKI Mehmet Ali GAZİ	SOVYETLER BİRLİĞİ GENÇLİK ÖRGÜTÜ KOMSOMOL'UN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA KULLANILAN PROPAGANDA POSTERLERİNDEKİ SUNUMU	226
Ali Fikret AYDIN	GÖSTERİ TOPLUMUNUN YENİ PANOPTİKONU OLARAK SOSYAL MEDYA	227

Mustafa İNCE	SAHİBİNİ VURAN (DİJİTAL) SİLAH: SOSYAL MEDYANIN BUMERANG ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	228
Mustafa İNCE	TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ BAĞLAMINDA KENTLİLİK BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA YEREL BASININ ÖNEMİ	229
Shahd Haj Mohamad Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU	CONTEXT AND INNOVATION ACCORDING TO YOUNG LEARNERS' MOTIVATION	230
Mahmoud Dallal Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU	THE PLACE OF MOTIVATION AND INNOVATION IN ELT CONTEXTS	231
Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU Tülin EKLER	BAŞARI KORKUSU VE REDDEDİLME HASSASİYETİNİN İNGİLİZCE ÖĞRENİMİ ÜZERİNE ETKİLERİ	232
Ayfer SU BERGİL	METACOGNITIVE AWARENESS OF PROSPECTIVE ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEACHERS	233
Ayfer SU BERGİL	NEEDS ANALYSIS OF PROSPECTIVE EFL TEACHERS FOR TEACHING PRACTICE COURSE	234
Ahmet ERKLIĞ Nurettin Furkan DOĞAN Zeynal Abidin OĞUZ	CHARPY IMPACT RESPONSE OF GLASS/ARAMID HYBRID FIBER REINFORCED EPOXY FILLED WITH GRAPHENE NANO-PLATELETS	235
Ahmet ERKLIĞ Nurettin Furkan DOĞAN Zeynal Abidin OĞUZ	ON THE IMPACT BEHAVIOR OF NANO-PARTICLE FILLED GLASS/BASALT HYBRID COMPOSITES	236
Eyüp YETER Mehmet Suat SEVER	DAMAGE RESISTANCE OF GLASS/EPOXY COMPOSITE MATERIALS UNDER THE QUASI-STATIC INDENTATION (QSI) TESTS	237
Yıldırım TOSUN	HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ OCAKTA ÇATLAK OLUŞTURMA RISK ETÜDÜ- KALKER TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK KONTROLÜ	238
Yıldırım TOSUN	HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ KÖMÜR OCAKLARINDA KALKER TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK ENJEKSİYONU İLE EPOKSI –FİBER GÜÇLENDİRİLMESİ	239
Kutay BEYAZGÜL Nihat GEMALMAYAN	INCONEL 625 (AMS 5599) ALAŞIMININ DİYAFRAMLA HİDROLİK ŞEKİLLENDİRİLMESİNDE 90°LİK BÜKÜMİERDE GERİ ESNEME MİKTARLARININ ANALİTİK VE DENEYSEL İNCELENMESİ	240
Burcu KÜÇÜKOĞLU DOĞAN Tuncay KARAÇAY	POLİMER HİBRİT RULMANLARDA SICAKLIĞIN TİTREŞİM KARAKTERİSTİĞİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	241
Abdurrahman Furkan GÜLBAŞ Mustafa KILIÇ Abdurrahim DAL	HİBRİT RADYAL YATAKLARDA NANOPARÇACIK TAKVİYESİNİN BASINÇ DAĞILIMINA ETKİSİ	242
Abdurrahim DAL Tuncay KARAÇAY	YATAK BOY-ÇAP ORANININ AEROSTATİK HAVA YATAKLARI İLE DESTEKLENMİŞ YATAK-ŞAFT SİSTEMİ TİTREŞİMLERİNE ETKİSİ	243
Aylin KOÇ Ercan KILINÇ	AB ÜLKELERİNDE DİJİTAL EKONOMİ VE TOPLUM ENDEKSİNİN MEVCUT DURUMU	244

Ercan KILINÇ Osman FİDAN	TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA FEDERASYONU'NUN KÜRESEL REKABET ENDEKSİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI	245
Servet ÖNAL İsa KILIÇ	TMS 16 MADDİ DURAN VARLIKLAR ve BOBİ FRS BÖLÜM 12 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KARŞILAŞTIRILMASI	246
Servet ÖNAL İsa KILIÇ	TMS 18 HASILAT STANDARDI ve BOBİ FRS BÖLÜM 5 HASILAT STANDARDI KARŞILAŞTIRILMASI	247
Hayriye Nur BAŞYAZICIOĞLU	SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİME YÖNELİK TÜKETİCİ BİLİNCİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	248
Filiz GÜNEYSU ATASOY	FARM-RETAIL PRICE TRANSMISSION ANALYSIS: AN APPLICATION OF USA's BEEF MARKET	249
Ahmet ÇAKMAK Müge GÜRGÜL	BASEL KRİTERLERİ DAHİLİNDE OPERASYONEL RİSK ÖLÇÜM YÖNTEMLERİNİN OPERASYONEL RİSKE ESAS TUTAR VE OPERASYONEL RİSK SERMAYE GEREKSİNİMİ HESAPLANMASI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: TÜRKİYE'DE BİR KATILIM BANKASI ÖRNEĞİ	250
Erhan TUNÇ Şeyma GÜL	TÜKETİCİ KARAR VERME TARZLARININ BİR YORDAYICISI OLARAK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ	251
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Muzaffer ATASOY	HAVAYOLU TAŞIMACILIĞINDA YOLCU SAYILARININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ	252
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Ceng AYGÜN	DEMİRYOLLARINDA MEYDANA GELEN KAZA SAYISININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ	253
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Nazmi ÖZTEKİN	LASTİK TEKERLEKLİ TOPLU TAŞIM SİSTEMLERİNDE GÜNLÜK YOLCULUK SAYISININ BELİRLENMESİNDE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ LİNEER REGRESYON TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	254
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Gökçe Gizem GENÇ	ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNDE DEMİRYOLLARINDA TÜKETİLEN ENERJİ MİKTARININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ	255
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Haydar GÜNDOĞDU	GEZGİN SATICI PROBLEMİNİN BAŞLANGIÇ TURUNU OLUŞTURAN ALGORİTMALARININ KIYASLANMASI	256
Ömer Faruk CANSIZ İbrahim ERGİNER Mahmut GÜVEN Haydar GÜNDOĞDU	15 TEMMUZ VE FATİH SULTAN MEHMET KÖPRÜLERİNDEN GEÇEN ARAÇ SAYISININ REGRESYON VE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ	257
Alaa basil Khaleel	SPEECH ENHANCEMENT USING EXTREME LEARNING MACHINE (ELM)	258
Zeliha KARTAL Aysun AYTAÇ	SEMITOTAL BONDAGE NUMBER OF CERTAIN GRAPHS	259
İlker İbrahim AVŞAR	BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDE VERİMLİLİK BAĞLAMINDA KAYNAK KODLARINA GÖRE YAZILIMLAR: GENEL BİR BAKIŞ	260

İlkay Sibel KERVANCI İlker İbrahim AVŞAR	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ SEKTÖRÜNDE VERİ DEPOLAMADA KULLANILAN DİSK ÜNİTELERİNDE MALİYETİ DÜŞÜRMEDE YAZILIMSAL ÇÖZÜMLER	261
Cebrail ÇİFLİKLİ A. Tuncay ÖZŞAHİN S. Murat YESBEK	ÖĞRENCİ YURTLARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ ETÜT ÇALIŞMASI	262
Sedat İLHAN	ON THE NUMERICAL SEMIGROUPS WITH GENERATED BY TWO ELEMENTS WITH MULTIPLICITY 4	263
Sedat İLHAN	A NOTE ON TELESCOPIC NUMERICAL SEMIGROUPS	264
Teoman KARADAĞ Hatice BİLGİLİ Teymuraz ABBASOV	INSTANT ELECTROMAGNETIC FIELD POLLUTION MEASUREMENTS AND MAPPINGS IN A UNIVERSITY SETTLEMENT (WEEKDAYS EVENING)	265
Hatice BİLGİLİ, Teymuraz ABBASOV	MAGNETIC SEPARATION OF BIOPARTICLES IN RHEOLOGICAL SUSPENSION	266
Recep BİNDAK	NONPARAMETRİK İSTATİSTİK TEKNİKLERİNİN LİSANSÜSTÜ TEZLERDE KULLANIMI	267
Recep BİNDAK	İSTATİSTİKSEL REGRESYON ANALİZİNDE FAKTÖR SKORLARININ KULLANIMI	268
Tevfik YETİŞ Fatma YEŞİL BARAN	4. MERTEBEDEN REKÜRANS BAĞINTILARINI İÇEREN CIRCULANT MATRİSLERDE NORM HESABI	269
Kuddusi KAYADUMAN Fevzi YAŞAR	\hat{f} DİZİ UZAYININ $B(r,s)$ - ÇEKİRDEK TEOREMLERİ ÜZERİNE	270
Fevzi YAŞAR Kuddusi KAYADUMAN	$\hat{f}_{B(r,s)}$ -CONSERVATIVE MATRİS SINIFI ÜZERİNDEKİ BAZI EŞİTSİZLİKLER	271
Özge Eda KÜÇÜKBARDAKCI Bilge PEKER	MATEMATİK EĞİTİMİNDE ÖRÜNTÜ KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ: BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI	272
Murat GÜLBAY	COMPARISON AND RANKING FUZZY NUMBERS FOR PRACTICAL ENGINEERING APPLICATION	273
Murat GÜLBAY	BAĞIL BAŞARI DEĞERLENDİRMESİNDE ÇAN EĞİRİSİ YAKLAŞIMI: İSTATİSTİKSEL TEMELLER VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	274
Yunus Emre TANSÜ Kürşat ALBAYRAK	ŞAMANİZM VE ANADOLUDA ŞAMANİZM İZLERİ	275
Yunus Emre TANSÜ Cesur ÖZÇÖREKÇİ	İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KILCI	276
Ayşe ERKMEN	İRAN'DA RIZA ŞAH DÖNEMİ YAŞANAN GELİŞMELER	277
Zeynep COŞKUN	EYTÂMHÂNE-İ OSMANÎNİN VAKIF MÜESSESESİ ÜZERİNE ETKİSİ	278
Betül Sema AKPINAR	ÖDEMİŞTE KIYAFET VE MUTFAK KÜLTÜRÜ	279
Sabiha ALTINDEĞER	OSMANLI DEVLETİNDE TİCARETİN BİLİNMEYEN YÜZÜ: ESİR PAZARLARI VE ESİRCİ TAİFESİ	280
Murat ÇELİKDEMİR Melahat ARIKAN	AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE AYINTAB'DA KÖLELİK VE CARİYELİK (1608-1619)	281

Murat ÇELİKDEMİR	XVI. YÜZYILDA AYINTÂB'IN MAHALLE VE NÜFUS DURUMU (1536-1543)	282
Nurgül ÖZDEMİR Tuğba KOCA	MADDE KULLANIM BOZUKLUĞUNDA ÖFKE YÖNETİMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI	283
Nurgül ÖZDEMİR Tuğba KOCA	ANKSİYETE(KAYGI) VE DEPRESİF(ÇÖKKÜNLÜK) BOZUKLUK HASTALARINDA HASTALIK BELİRTİLERİ İLE BAŞA ÇIKMADA SPİRİTÜALİTENİN YERİ	284
Mehmet Ali ŞEN Edibe PİRİNÇCİ	KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE HUKUKSAL BOYUTU	285
Edanur BALALAN Edibe PİRİNÇCİ	ENGELLİLERDE BESLENME	286
Zeynep KOÇ Derya TANRIVERDİ	AFETLERE BAĞLI GELİŞEN RUHSAL SORUNLAR VE HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ	287
Zeynep KOÇ Derya TANRIVERDİ	PSİKİYATRİK EVDE BAKIM HEMŞİRELİĞİ	288
Melike BAYRAK Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	SAVAŞ VE GÖÇÜN KADIN SAĞLIĞINA ETKİLERİ	289
Melike BAYRAK Zeynep GÜNGÖRMÜŞ	İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA TRANSTEORETİK MODEL	290
Ayşe SEVGİLİ Osman ERKMEN	MARDİN EKŞİ HAMURLARINDAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA İZOLASYONU VE İDENTİFİKASYONU	291
Ayşe SEVGİLİ Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDAKİ LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYALARIN METABOLİZMASI	292
Sinem KOÇASLAN Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDA BULUNAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİNİN VE MAYALARIN İZOLASYONU VE TANIMLANMASI	293
Sinem KOÇASLAN Osman ERKMEN	EKŞİ HAMURDA LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA TÜRLERİ	294
Levent GÜLÜM Elvan YILMAZ AKYÜZ	BİR ANTI-KANSEROJEN: ZERDEÇAL (<i>Curcuma longa</i> L.)	295
Jaleel-ur-Rehman Phull Cigdem SOYSAL	USE OF BARRIER PLASTIC FILMS FOR FOOD PACKAGING	296
Nour Kahil Esra IBANOĞLU Cigdem SOYSAL	EFFECT OF OZONE ON QUALITY OF FOODS	297
Inst. Zeynep Şebnem YAKAR Osman ERKMEN	SAFETY OF DRIED FRUITS AND VEGETABLES	298
Hicran UZUN KARKA Esra İBANOĞLU	DETERMINATION OF MELTING AND COOLING PROFILE OF OZONE TREATED HAZELNUT OIL BY DIFFERENTIAL SCANNING CALORIMETER (DSC)	299
Mehdiye BULĞAK K. Bülent BELİBAĞLI	SOUS VİDE TEKNOLOJİSİ VE ET ÜRÜNLERİNDE UYGULAMALARI	300
Dilek KESKİN Sevil TOROĞLU Meral Yılmaz	GIDA SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARDA BULUNAN BAĞIRSAK PARAZİTLERİ	301

Dilek KESKİN Sevil TOROĞLU Meral Yılmaz	GIDA KAYNAKLI HELMİNTLERİN HALK SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ	302
Fatih ORHAN Serhat ZAMAN Ahmet ÇAVUŞ	ARTVİN İLİNDEKİ GELENEKSEL MESKEN MİMARİSİNE BİR ÖRNEK: GÖZ DOLMASI EVLER	303
Fatih ORHAN	EKONOMİK VE KÜLTÜREL COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN ARTVİN İLİNDE ARICILIK FAALİYETLERİ	304
Nurhan KOÇAN Nur Banu METİN Zeynep ERÇEN	ALABALIK TESİSLERİNİN PEYZAJ TASARIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA: KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ	305
Nurhan KOÇAN F. Betül BÜYÜKDANABAŞ	BARTIN-MERKEZ UZUNYOL SOKAK; YENİLEME VE RESTORASYON PROJESİ	306
Merve ARSLAN Önder AYDIN Z. Gediz URAK	ESKİŞEHİR ÇİFTELER HARASI/TİGEM ANADOLU TARIM İŞLETMESİ İDARE BİNASI RESTORASYON ÖNERİSİ	307
Elmas ERDOĞAN Selin TEMİZEL	KENTSEL MEKANLAR, KALİTE VE ESTETİK	308
Selin TEMİZEL Elmas ERDOĞAN	TARİHİ KENT KİMLİĞİ VE KENTSEL BELLEĞİN KORUNMASINDA PEYZAJ TASARIMI	309
Murat ATASOY	EXAMINING THE EFFECTS OF HABITAT FRAGMENTATION ON SCENIC BEAUTY OF ROADSIDE VEGETATION IN OSMANIYE, TURKEY	310
Tuğba ÖZTÜRK Nazan AVCIOĞLU KALEBEK Gökçe ÖZDEMİR Ebru ÇORUH	METALİK KUMAŞLARIN DİKİM SÜRECİ VE GÖRSELLİĞİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	311
Алиева Динара Карыповна	ТРЕЩИНЫ В ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЯХ И ПУТИ ИХ УСТРАНЕНИЯ	312
Gunay Abdiyeva-Aliyeva Jeyhun Aliyev	WATER RESOURCES ASSESSMENT IN THE AZERBAIJAN REPUBLIC AND METHOD OF BUILDING A RIVER BASIN SCHEME AT RIBASIM	313
Aslı ABDULVAHİTOĞLU Mustafa KILIÇ	RADYATÖRDE SOĞUTMA SIVISI OLARAK KULLANILAN NANOAKIŞKANLARIN ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	314

FONKSİYONEL GIDALARIN SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE HASTALIKLARIN
ÖNLENMESİNDEKİ ROLLERİ

Nurcan VARDAR YEL

Dr. Öğr. Üyesi, Altınbaş Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Programı,
İstanbul

Handan TANYILDIZI

Öğr. Gör., Altınbaş Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri Programı,
İstanbul

ÖZET

Fonksiyonel gıdalar ve doğal sağlık ürünleri, sağlığın teşviki ve geliştirilmesinde ve hastalıkların önlenmesindeki etkinliklerinden sorumlu çeşitli biyoaktif maddeler içeren çok çeşitli gıda ve bileşenleri kapsar. Bazı deniz ürünleri, kan triaçilgliserol ve kolesterol seviyelerini düşürdüğü bilinen omega - 3 bileşenleri nedeniyle sıklıkla “kalp yemi” olarak kabul edilir. Omega-3 yağ asitleri yaşam boyu sağlıklı yaşlanma ile ilişkilendirilmiştir. Son zamanlarda, balık kaynaklı omega-3 yağ asitleri EPA ve DHA, fetal gelişim, kardiyovasküler fonksiyon ve Alzheimer hastalığı ile ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle, hem bitkilerden hem de hayvanlardan elde edilen gıda faktörleri, insan sağlığını geliştirmeye katılabilir. *Schizochytrium* sp. omega-3 yağ asitleri özellikle dokosaheksaenoik asit (DHA) bakımından zengin olduğundan yaygın olarak çalışılan mikroalgdir. Çoklu-doymamış yağ asitlerinin endüstriyel ve ticari kullanımında önemli bir rol oynamasından dolayı omega-3 bakımından zengin mikroalglerin yüksek hacimde üretim çalışmaları son zamanlarda artmıştır. Gıda ve yem endüstrisinde besin takviyesi olarak kullanılmak üzere mikroalgden omega-3 yağ asidi üretimine yönelik Ar-Ge çalışması gerçekleştirilmektedir. Birçok çalışma sonucunda yüksek oranda bir tür esansiyel omega-3 yağ asidi olan dokosaheksaenoik asit (DHA) barındıran ürün elde edilmektedir. Günümüzde endüstriyel ölçekli omega-3 yağ asidi üretiminin yaklaşık %85'i balık yağlarından elde edilmektedir. Fakat balık kaynaklarından elde edilen yağların denizlerdeki kirliliğe bağlı olarak ağır metal ve toksik kimyasal barındırma riski, balık stoklarındaki azalış, tat ve kokudan duyulan rahatsızlık gibi birçok etmen alternatif bir kaynağa ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Doğada, balıkların bünyelerinde barındırdıkları omega-3 yağ asitlerini alglerden temin ettiği bilinmektedir. Yenilenebilir ve sürdürülebilir yöntemler ile gıda, ilaç ve yem sektöründe kullanılmak adına, mikroalgler ile bir tür omega-3 yağ asidi olan DHA elde edilebilir.

Anahtar Sözcükler: Omega-3, Dokosaheksaenoik Asit, Fonsiyonel Gıda

**ASSESSMENT OF AWARENESS ON NATURAL AND ARTIFICIAL RADIATION
SOURCES AMONG TURKISH COMMUNITY**

Handan TANYILDIZI

Medical Imaging Techniques Program, Vocational School of Health Services, Altinbas University, Istanbul, Turkey
Physics Department, Science Faculty, Istanbul University, Istanbul, Turkey

Nurcan VARDAR YEL

Medical Laboratory Techniques Program, Vocational School of Health Services, Altinbas University, Istanbul, Turkey

ABSTRACT

Radiation has negative biological effects on living organisms, which may vary depending on the dose and the duration of exposure. Humans use the ionising radiation properties of radionuclides for many different processes, including energy production, industry, diagnosis and treatment of medical problems. Exposure to very high levels of radiation, such as being close to an atomic blast, can cause acute health effects such as skin burns and acute radiation syndrome ("radiation sickness"). It can also result in long-term health effects such as cancer and cardiovascular disease. Exposure to low levels of radiation encountered in the environment does not cause immediate health effects, but is a minor contributor to our overall cancer risk. Among the artificial radiation, the largest pie slice is ionising radiation from medical applications and it represents the majority of radiation doses to which the general population is exposed. It is also exposed to radiation in daily life like natural background radiation including cosmic, terrestrial, internal and many consumer products that contain non-ionising radiation sources including mobile phone, microwave oven. Consequently, radiation is part of our life. Fortunately, there are very few situations where an average person is exposed to uncontrolled sources of radiation above background. Nevertheless, it is wise to be prepared and know what to do if such a situation arises. One of the best ways to be prepared is to understand the radiation protection principles of time, distance and shielding. During a radiological emergency (a large release of radioactive material into the environment), we can use these principles to help protect ourselves and our families. In this study, it was aimed to assess the awareness on natural and artificial radiation sources among Turkish community. A cross sectional questionnaire applied 300 people between 5 and 15 November 2017. Statistical analysis was done by SPSS using the Chi-square and Kruskal Wallis test.

Keywords: Radiation, Radiation Protection, Questionnaire.

**İNTRAKRANİAL ANEVİRİZMALARDA DAMAR DUVARININ FARKLI HEMATOKRİT
DÜZEYLERİNDEKİ HEMODİNAMİK DEĞİŞİMLERE YANITININ HESAPLAMALI
AKIŞKANLAR DİNAMIĞI İLE İNCELENMESİ**

Ömer Faruk CİHAN

Gaziantep Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı Gaziantep

Büşra ZENCİRCİ

Gaziantep Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı Gaziantep

İbrahim ERKUTLU

Gaziantep Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı, Gaziantep

İbrahim H. GÜZELBEY

Gaziantep Üniversitesi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Uçak ve Uzay Mühendisliği Bölümü, Gaziantep

ÖZET

Giriş: Anevrizma, arteriyel damar duvarında anormal dilatasyon olarak gözlemlenen serebrovasküler bir hastalıktır. İntrakranial anevrizmaların rüptüre olmasından kaynaklı subaraknoid kanama(SAK) insidansı dünya genelinde yıllık 6.67/100.000'dir. Buna göre her yıl nerdeyse 500.000 kişi anevrizmaya bağlı SAK sebebiyle hayatını kaybetmektedir. Yüksek ölüm riski sebebiyle, rüptüre olmamış anevrizmalarda rüptüre sebep olabilecek muhtemel risk alanlarının belirlenmesi, cerrahi sırasında kullanılacak yöntemlerin belirlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla son yıllarda hesaplamalı akışkanlar dinamiği (HAD) kullanılarak damar içi hemodinamik değişimler incelenmeye başlamıştır.

Amaç: Kan hücrelerinin hacminin toplam kan hacmine oranına hematokrit denir. Hematokrit artışı kan viskozitesinde artışa ve kan akımında azalmaya yol açarak arteriyel basıncın artmasına sebep olmaktadır. Bu çalışmada farklı hematokrit seviyelerinde anevrizma içindeki değişimlerin damar duvarına etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı'na başvuran intrakranial anevrizmalı hastalara ait bilgisayarlı tomografi anjiyografi (BTA) görüntüleri kullanılmıştır. HOROS v3.0.1 yazılımı kullanılarak 3D hale getirilen damar modelleri daha sonra ANSYS Inc. programı içerisinde atılarak HAD çalışılmıştır. Çalışmamızda kan Newtonian olmayan bir akışkan ve damar duvarı rijit kabul edilmiştir. Buna ek olarak pulsatil basınç giriş ve çıkış noktalarına uygulanmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda duvar kayma gerilimi, basınç gibi hemodinamik parametreler incelenmiştir. Bulgularımızda farklı hematokrit seviyelerinde anevrizma içerisinde ve damar üzerindeki gerilim noktalarının değişiklik gösterdiği gözlemlenmiştir.

Sonuç: Hayati risk yaratan intrakranial anevrizmaların rüptürüne sebebiyet veren mekanizmaların belirlenmesi büyük önem arz etmektedir. HAD ile anevrizma içerisindeki kan akımı ve damar üzerindeki gerilim noktalarının dağılımları incelenebilmektedir. Bu sayede bu yöntem olası rüptür sahalarının belirlenmesi ve ameliyat yöntemlerinin planlanmasında cerrahlara ışık tutmakta ayrıca yeni cerrahi ekipmanların geliştirilebilmesine olanak yaratmaktadır.

Anahtar Sözcükler: İntrakranial Anevrizma, Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği, Pulsatil Basınç, Hemodinami, Subaraknoid Kanama

**BAZI METALLERİN TXSCH₂COOH - BSA KOMPLEKSİ İLE ETKİLEŞİMİNİN
FLORESANS EMİSYON SPEKTROSKOPİ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ***

Yavuz Selim TOKSÖZ

Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Davutpaşa Kampüsü, 34220 Esenler, İstanbul, Türkiye

İbrahim Ethem ÖZYİĞİT

Arş. Gör. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Davutpaşa Kampüsü, 34220 Esenler, İstanbul, Türkiye

Çiğdem BİLEN

Öğr. Gör. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Davutpaşa Kampüsü, 34220 Esenler, İstanbul, Türkiye

Emine KARAKUŞ

Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Davutpaşa Kampüsü, 34220 Esenler, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Tiyoksanton ve türevleri biyolojik açıdan aktif ve tıp alanında da sıklıkla kullanılan önemli molekül sınıflarından biridir. Ayrıca; antitümör aktivitesi gösterebilen, oldukça çeşitli ve hem doğal hem de sentetik olarak işlev gören bileşiklerin temel yapısıdır [1,2].

Çalışmamızda, bölümümüz laboratuvarında sentezlenen ve floresans özellik gösteren 2-Tiyoksanton tiyoasetik asit (TXSCH₂COOH, T) tiyoksanton türevi kullanılmıştır [3]. Sığır serum albümini (BSA) ise, protein çözeltilerinde sıklıkla kullanılan ve taşıyıcı özelliğe sahip bir proteindir. Çünkü proteinler çözelti ortamında inaktivasyona daha yatkın olduklarından, protein degradasyonu ve buna bağlı olarak aktivite kayıpları gözlenebilir [4]. Bu nedenle, proteinler BSA ile etkileştirilerek protein stabilizasyonu sağlanmış olur.

Çalışmamızda, bir tiyoksanton türevi olan TXSCH₂COOH'in, BSA'nın spesifik olmayan bağlanma bölgelerine girerek kompleks haline getirildikten sonra, oluşan kompleksin bazı metaller ile etkileşimlerinin floresans emisyon spektroskopisi yöntemi kullanılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Floresans özellik gösteren, TXSCH₂COOH'nın BSA ile kompleksleştirilmesi ve elde edilen kompleksin metallerle olan etkileşimlerinin florimetrik olarak incelenmesine literatürde rastlanmamıştır. TXSCH₂COOH ile BSA mol cinsinden 1/1 oranında kovalent olmayan etkileşimle birleştirilerek kompleks haline getirildi (T-BSA). Belirli konsantrasyondaki "T-BSA" kompleksi için 0,01M Tris-HCl/100mM NaCl (pH:7) tampon çözeltisi kullanıldı. T-BSA kompleksinin bazı metallerin klorür tuzları kullanılarak, T-BSA-Metal etkileşimleri floresans spektroskopisi yöntemi ile incelendi. TXSCH₂COOH 'in kompleks haline getirilmeden tek başına verdiği floresans emisyon şiddetinin BSA ile etkileştirilip kompleks haline getirildiğinde, saf TXSCH₂COOH'e göre artış gösterdiği belirlendi. Oluşan komplekse kendisinden molce 10.000 kat düşük orandan başlanacak şekilde metaller ayrı ayrı eklenerek floresans spektrumundaki değişimler gözlemlendi. Sonuçlar incelendiğinde, özellikle Hg⁺²'nin molce düşük oranlarda eklendiği durumlarda, emisyon şiddetinin önemli oranlarda arttığı gözlemlendi. Dolayısıyla, tüm bu sonuçlar ışığında, TXSCH₂COOH -BSA kompleksinin bazı metaller ile sensör yapımında kullanılabileceği sonucuna ulaşıldı.

Anahtar Kelimeler: Tiyoksanton, BSA, TXSCH₂COOH, Florimetri, Metal Tayinleri

*Bu çalışma, Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ)/ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü'nün (BAP) FYL-2018-3494 nolu projesi ile desteklenmiştir. YTÜ BAP birimine katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

**TIBBİ SEKRETERLERİN ÖRGÜTSEL SINIZM DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN
ARAŞTIRMASI**

Canan BULUT KORKMAZ

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edirne

Agit Ferhat ÖZEL

Altınbaş Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

Merve ZIVALI

Altınbaş Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İstanbul

Serkan SUGEÇTİ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Gıda ve Tarım Meslek Yüksekokulu, Zonguldak

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı hastanelerde görev yapan tıbbi sekreterlerin örgütsel sinizm algılarının belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışmanın örneklemini; Diyarbakır ili Özel Veni Vidi Hastanesi ve Edirne ili Özel Ekol Hastanelerinden toplam 87 tıbbi sekreter oluşturmaktadır. Betimsel tarama türünde gerçekleştirilen bu çalışmada örgütsel sinizme ilişkin algının belirlenmesinde “örgütsel sinizm ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek kişisel bilgileri ölçmeye yönelik ifadeler ve örgütsel sinizm ölçeği olmak üzere 2 bölümden oluşmaktadır. Örgütsel sinizm ölçeği 14 madde ve 3 boyuttan oluşmaktadır.

Bulgular: Toplanan verilerin analizi için t analizi ve anova analizi yapılmıştır. Araştırmada yapılan t analizi sonuçlarına göre çalıştığı kurumun bulunduğu il ile örgütsel sinizmin duyuşsal boyutu ve davranışsal boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Anova analizi sonuçlarına göre yaş değişkeni ile örgütsel sinizmin duyuşsal boyutu arasında, çalışma şekli ile örgütsel sinizmin duyuşsal ve davranışsal boyutları arasında, eğitim düzeyi ve çalışılan birim ile örgütsel sinizmin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Çalışma evrenimizle sınırlı kalan çalışmamızda bölgesel farklılıklarında göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu sebeple sosyopolitik, sosyodemografik özelliklerin yanı sıra iki bölge arasındaki kadın-erkek cinsiyet eşitliğine toplum bakışı gibi farklılıklar farklı sonuçların doğmasına neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Sinizm, Tıbbi Sekreter, Özel Hastane

**YAVAŞ ŞEHİR SEFERİHİSAR'IN YERLİ TURİSTLER TARAFINDAN ALGILANAN
YAVAŞLIK DÜZEYİ**

Hüsniye ÖRS

Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı

Afet ÇAĞAY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı Uluslararası İşletmecilik Tezli Yüksek Lisansı Öğrencisi

ÖZET

Küreselleşme ile sürekli değişim ve gelişmeler içerisinde yaşadığımız günümüz dünyasında insanların yaşayış şekilleri, kültür öğeleri değişmeler göstermeye başlamıştır. Özellikle yaşanan bu değişimlerin temel göstergesi olan kültürel ayrışma olduğu kabul edilebilir. Bu noktada bir grup kültürüne bağlı vatansever bir araya gelerek 1986 yılında İtalya'da kıvılcımları atılan ve 1999 yılında resmen kurulan Uluslararası Yavaş Şehir Hareketi (Cittaslow) kurulmuştur. Günümüzde tüm dünyaya yayılmış ve yayılmaya devam eden uluslararası bir ağ olmuştur. Bu hareket temelde kültürel homojenleşmeye karşı durmaktadır. Bu doğrultuda da bünyesine dâhil olan kentlerin sahip oldukları yöresel özelliklerine, sanatlarına, sahip oldukları tarihsel özelliklerine ve doğasına sahip çıkılabilmesi için pek çok faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Burada amaç bu kentlerde yaşayan yerel halkın sürdürülebilir bir ortamda yaşayıp doğalarının korunması, sosyal yaşamın renkli ve samimi olduğu bir ortam sağlamaktır. Sadece yerel halkın değil Yavaş Şehirleri ziyaret eden turistlerin de kentin sahip olduklarına saygı duyabileceği bir ortam yaratılmaya çalışılmaktadır. Çünkü özgün kültürel faaliyetlerin azalması ve yok olmaya yüz tutmuş yöresel öğeleri canlı tutmak gerektiği düşünülmektedir. Böylelikle de bu harekete dâhil olan kentler kendi kendilerine yetebilecekleri bir ortam yaratarak, iyileştirdikleri alt yapılarının yarattığı faydalardan yararlanabilmekte ve korunan kültürlerinin de devamlılığı için çaba göstermektedirler. Bu faaliyetler hem kendi yaşamları için hem de turistler için çekici özellikler olmaktadır. Turistlerin ziyaret ettikleri yavaş şehrin doğası, çevresi, misafirperverliği gibi pek çok açıdan inceleyip gözlem yaptığında kendilerinde oluşturdukları bir algı olduğu kabul edilmektedir. Bu çalışmada bu algının düzeylerinin ne olduğu üzerinde durulacaktır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında Yavaş Şehirleri ziyaret eden turistlerin ziyaret ettikleri yavaş şehir ile ilgili algıladıkları yavaşlık düzeyleri olabileceği kabul edildiğinde, bu algılanan yavaşlık düzeylerinin ziyaret ettikleri yavaş şehrin yavaşlık konusunda başarılı olup olmadığı yargısına varılabilir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; Türkiye'de ilk Yavaş Şehir (Cittaslow) olan Seferihisar kentinde, kenti ziyaret eden yerli turist perspektifinden, kentin algılanan yavaşlık düzeyinin belirlenmesi ve demografik faktörler itibarıyla incelenmesidir. Çalışma bu yönü ile tanımlayıcı bir çalışmadır. Çalışmada kolayda örnekleme yöntemi uygulanacaktır. Alan araştırmasında anket yöntemi ile yüz-yüze görüşme şeklinde veriler toplanacak ve toplanan veriler SPSS 23.0 paket programı kullanılarak, veriler araştırma hipotezlerine bağlı olarak test edilecektir. Çalışmada elde edilen sonuçlar ışığında Yavaş Şehir Seferihisar'ın yerli turistler tarafından algılanan yavaşlık düzeyi ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yavaş Şehir, Algılanan Yavaşlık Düzeyi, Turizm, Yerli Turist.

TÜKETİCİLERİN İNTERNETTEN SATIN ALMA KARAKTERİSTİKLERİNİN İNCELENMESİ

Hüsniye ÖRS

Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı

Ayşe ATABEY

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı

ÖZET

Dünya üzerinde birçok değişim ve gelişim yaşanmakta bu değişim ve gelişimlerin yaşandığı alanlardan biri de ticaret alanı olmaktadır. Ticaret günümüzde geleneksel ticaretin yanı sıra elektronik ticaret olarak da kendisine yer bulmakta ve elektronik ticaret kavramı her geçen gün üzerinde durulması gereken kavramlardan biri haline dönüşmektedir. Elektronik ticaretin taraflarından biri olan elektronik tüketici kavramı da elektronik ticaret ile beraber üzerinde durulması gereken kavramlardan biri haline dönüşmektedir.

İnternet üzerinden alışveriş son zamanlarda ortaya çıkan önemli olgulardan biridir. İnsanlar geleneksel alışveriş kanallarının yanı sıra elektronik ticaret üzerinden de alışverişlerini gerçekleştirmekte ve elektronik ticaret kanalı üzerinden alışveriş yapan kişiler elektronik tüketici olarak adlandırılmaktadır. Yani bir diğer ifadeyle elektronik tüketiciler alışverişlerini elektronik araçlar üzerinden gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişiler olmaktadır. Elektronik tüketiciler online (çevrimiçi) alışverişlerini gerçekleştirirken dikkat çeken bazı sorular vardır. Bu sorular: elektronik tüketicilerin ne kadar zamandır internet kullandıkları, internet kullanım düzeyleri, internet kullanım sıklıkları, elektronik alışverişini tercih etme sebepleri gibi sıralanmaktadır. Gündeme gelen bu sorular elektronik tüketicilerin internet üzerinden satın alma karakteristiklerini belirlemeye yardımcı olmaktadır. Böylece araştırmada ele alınacak konu, elektronik tüketicilerin internette alışveriş yapma davranışlarında interneti kullanım karakteristiklerinin incelenmesi şeklinde olacaktır.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda elektronik tüketicinin internette satın alma karakteristikleri incelenerek ampirik bir çalışma yapılacaktır. Bu bağlamda araştırmanın amacı; internette alışveriş yapan tüketicilerin satın alma karakteristiklerini demografik faktörler itibarıyla incelemektir. Çalışmada elektronik tüketici sayısı fazla ve belirsiz olduğu için sınırsız örneklem yaklaşımı ile hesaplama yapılarak örnek kütle üzerinde uygulanacaktır. Çalışmada internet üzerinden uygulanacak anketler kullanılacaktır. Veriler, anket yöntemi ile sosyal medya üzerinden tüketiciye ulaştırılacak ve toplanan veriler SPSS 23.0 paket programı ile araştırma hipotezlerine bağlı olarak test edilecektir. Araştırmada elde edilen sonuçlar elektronik tüketicinin alışverişinde internet kullanımının etkilerini gösterecek ve internet teknolojilerindeki gelişimle birlikte işletmelere büyük potansiyeller sunan e-ticarette e-tüketicinin daha iyi tanınmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Davranışları, Elektronik Ticaret, Elektronik Tüketici, İnternette Alışveriş, Demografik Özellikler

CONSUMERS' PERCEPTIONS OF INTERNATIONAL LEADERS' IMAGE: EMPIRICAL RESEARCH

Hüsniye ÖRS

Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences

Enas ABUZAIID

Master Student, Ankara Hacı Bayram Veli University

ABSTRACT

When we thinking about the marketing of ideas and thoughts the first practices that come to our minds is political marketing practices. The political leader considered the most basic product in the political platform. In order to achieve his/her goals, the leader must first acquire the belief of his/her public and then expand this public. The assistant of leaders in this way is the leaders' image and how the public perceives his image. An image is the perception of the symbols related to all values of an individual, institution, object or country in the short and long term.

The image is primarily visual representation we have about the political leader, a political entity, or the leaders who candidates for performing public matters. The particular image of the political leader is made up of the messages which the political leader sends, the manner in which he acts, and the expectations of the public from the political leader.

Leaders who have made a name for themselves in the world of politics and economy scene and who have influenced the direction of these fields with their decisions are considered as international leaders. The voters of a country are the substantive power of that country and the international economic actor. In this context, this research aimed to determine what level of Turkish voters, in other words, international consumers' perceptions of international leader' image. With this aspect, the research is an exploratory study. In this study, five leaders identified based on the leaders who most mentioned in the international political arena are; leader of the United States of America, leader of Turkey, leader of Russia, leader of Germany and leader of France. By applying the easy sampling method 200 persons will be reached. The data will be collected using a face-to-face questionnaire method and the collected data will be analyzed by the SPSS program based on research hypotheses. In this research, according to the age, gender, education, income variables differential analysis of the international leader image will be done. The results obtained from this study will reveal how international consumers perceive the image of international leaders.

Keywords: Political Leader, Image, Leader Image, International Consumer

**GÜRCÜ DÖNGÜSEL GÖÇÜNÜN DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ'NDEKİ KONOMİK
ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE GÖZLEMLER**

Yılmaz Onur ARI

Arş. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

Adem KALÇA

Prof. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

ÖZET

Döngüsel göç, göç veren ülke ve göç alan ülke kadar göç edenlerin de gelişimini hızlandıran geri dönüşlü bir göç hareketidir. İki ülke arasında belirli bir göç programına bağlı olmayan düzensiz göç hareketlerine ise “spontane döngüsel göç” adı verilmektedir. Bu noktada Gürcistan’dan Türkiye’ye sezonluk yapılan göçler spontane döngüsel göçlerdir.

Spontane göç hareketlerinde göçmenler kaçak çalıştıkları için sınırdışı edilme korkuları yaşamalarına neden olmakta ve onları iş piyasasının olumsuz koşullarına razı etmektedir. Bu durum Türkiye’de kaldıkları sürede zor ve kötü şartlarda barınmalarına, çalışmalarına ve yerli işgücüne göre daha düşük ücretle ücretlendirilmelerine neden olmaktadır. Bu bağlamda yerli işçiler ile göçmen işçiler arasında iletişim eksiklikleri ve buna bağlı olarak işverenle aralarında sorunlar çıkabilmektedir.

Bu çalışmada, Doğu Karadeniz Bölgesi’ne çalışmak için gelen Gürcü işçilerin çalışma koşulları, iş ilişkileri ve ekonomik anlamda bölgeye katkıları incelenmeye çalışılacaktır. Araştırmada 2018 yılında Hopa ve Kemalpaşa’daki esnaf, otel sahibi, çay bahçesi sahibi, market çalışanları ile yüz yüze görüşme tekniği uygulanmış ve kişisel gözlemler yapılmıştır.

Sonuç olarak, bu çalışma ile Gürcü döngüsel göçünün bölgeye ekonomik anlamda ne kazandırıp ne kaybettiği ortaya konmaya çalışılacak, gözlem sonuçlarından hareketle geleceğe yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Döngüsel Göç, Gürcü İşçiler, Bölgesel Ekonomi, Doğu Karadeniz Bölgesi

**SOSYAL HARCAMALAR ve GDP ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE EKONOMİSİ İÇİN
UYGULAMALI BİR ANALİZ**

Zafer ASYA

Uzman İktisatçı. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans
Mezunu

Uğur SİVRİ

Doç. Dr. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

ÖZET

Sosyal harcamalar sosyal politika anlayışına bağlı olarak ortaya çıkmıştır ve günümüzde sosyal problemlerin önlenmesinde etkin bir politika aracı haline gelmiştir. Sosyal harcamalar ile iktisadi faaliyet düzeyi arasındaki ilişkinin yönünün ve büyüklüğünün anlaşılması hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkeler açısından yüksek önem arz etmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de kamu sosyal harcamaları ile GDP arasındaki ilişki zaman serisi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Yıllık verilerin kullanıldığı çalışmada 1980-2014 dönemi kapsanmıştır. Engle-Granger Eşbütünleşme, Granger Nedensellik, Etki-Tepki Fonksiyonu ve Varyans Ayrıştırma analizlerinden ulaşılan sonuçlar kamu sosyal harcamaları ile GDP arasında herhangi bir ilişkinin bulunmadığını ve değişkenlerin birbirini etkilemediğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: GDP, Sosyal Harcama, Engle-Granger Eşbütünleşme, Granger Nedensellik, Etki-Tepki Fonksiyonu, Varyans Ayrıştırma, Türkiye.

STK'LARIN SORUN ÇÖZME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE İNCELEME
A RESEARCH ON THE IMPROVEMENT OF PROBLEM SOLVING SKILLS OF NGOS

Hamdi AYYILDIZ

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkoğlu Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü,
İşletme Yönetimi Programı

Mustafa Hakan ŞİMŞEK

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Finans-Bankacılık ve
Sigortacılık Bölümü, Maliye Programı

Ömer BÜYÜKBAŞ

Öğr. Gör. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık
Bölümü, Pazarlama Programı

ÖZET

Dördüncü sektör olarak da tanımlanan sivil toplum, örgütsel organizasyonu ile çeşitli sorunlar ile karşılaşmaktadır. Kar amacı gütmeyen organizasyonlar olmak üzere, sivil toplum kuruluşlarının kar ölçütü ile çalışmaması sivil toplumda performans tabanlı bir ölçüm sisteminin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın amacı, STKların temel organizasyon yapılarından kaynaklanan sorunların çözülebilmeye dair becerilerinin geliştirilmesinin hangi faktörler ile gerçekleştirilebileceğini ortaya koymaktır. Çalışmada metodoloji olarak, problem çözme tekniklerinin üye ve gönüllüler tarafından kullanımına dair verilerin elde edilmesinden yararlanılmıştır.

Sonuç olarak denilebilir ki, sivil toplum organizasyonlarının özellikleri nedeni ile yönetim süreçlerinde karşılaşılan etkinlik ve verimlilik sorunları, sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi ile iç ve dış yönetsel süreçlerde başarısızlıkların görülmesine neden olmaktadır. Ancak, Sivil toplum kuruluşlarının etkin ve verimli çalışmaları ölçümleme ve doğru sosyal ihtiyaçların belirlenmesi ile olmaktadır. Sivil toplum kuruluşlarının başarılarında en temel noktanın, organizasyonun toplum tarafından benimsenmesi ve misyonunun kabul görmesi olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşları, Sorun Çözme Becerileri, Misyon

Jel Kodu: M

ABSTRACT

Civil society is also defined as the fourth sector. It faces various problems with organizational structure. The non-profit organizations' non-profit organizations are required to demonstrate the need for a performance-based measurement system in civil society.

The aim of this study is to show the factors by which the development of the skills of NGOs to solve the problems arising from the basic organizational structures can be realized. The methodology used in the study was to obtain data on the use of problem solving techniques by members and volunteers.

As a result, it can be said that the efficiency and productivity problems of civil society organizations in terms of characteristics and management processes cause the failure of internal and external administrative processes through the development of problem solving skills. However, the effective and productive work of non-governmental organizations is measured by the determination of the right social needs. It is concluded that the most important point in the success of non-governmental organizations is the adoption of the organization by the society and the acceptance of the mission.

Keywords: Non-Profit Organizations, Problem Solving Skills, Mission

Jel Code: M

**SPEKÜLAYON GÜDÜSÜ İLE PARA TALEBİNİN TEORİK ALTYAPISINA DAİR
İNCELEME**

Arif ÖZSAĞIR

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

Hamdi AYYILDIZ

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkoğlu Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

ÖZET

John Maynard Keynes'in para talebi teorisine yapmış olduğu en önemli katkılardan birisi spekülasyon güdüsü ile bireylerin para talep etmesini ileri sürmesi olmuştur. Herzberg'in parayı hijyen faktörler içerisinde sayarak, motive edici etkisinin olmadığını öne sürmesi ise böylelikle yanlışlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Keynes'in ileri sürdüğü bu güdünün, motivasyon teorileri ile olan yakın ilişkisine dayanarak spekülasyon güdüsü ile ortaya çıkan bu davranışın teorik altyapısının incelenmesidir.

Çalışmada yöntem olarak, Kapsam motivasyon teorilerinden birisi olan Clayton Alderfer'in ERG teorisi ve süreç motivasyon teorilerinden birisi olan Victor Vroom'un Beklenti teorisi kullanılmıştır.

Çalışma sonucunda, ERG teorisinde yer alan hayal kırıklığı prensibinin ihtiyaçların tatmini konusunda etkili olabileceği ve bu durumun ihtiyaç-motiv-davranış üçgeninde (H. Can, 1999) spekülasyon güdüsünün para talebi ile olan etkileşimini açıklayabildiği görülmüştür. Diğer taraftan, Vroom tarafından oluşturulan, Porter ve Lawler tarafından ayrıntılandırılan Beklenti teorisi'nden elde edilen çıkarım ise, spekülasyon güdüsü ile talep edilen para sonucunda bireysel ranta duyulan ilgi şu şekilde formüle edilmiştir: =rant beklentisi x ödül olarak elde edilecek rant x elde edilecek rantın ihtiyacı tatmini.

Anahtar kelimeler: Spekulasyon Güdüsü, Para Talebi, Motivasyon Teorileri

ORTAÇAĞDA ROMA İMPARATORLUĞU LONCALARI HAKKINDA BAZI TESPİTLER
SOME ARGUMENTS ABOUTH GUILDS OF THE ROMAN EMPIRE IN THE MIDDLE AGE

Harun ŞAHİN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

Recep ÇİNKİLİNÇ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

Hamdi AYYILDIZ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

ÖZET

Eski Mezopotamya ya da Mısır'da tüccarlara ya da zanaatkârlara ait daimi birliklerinin bulunduğu dair kesin malumat tespit edilememiştir. Helenistik dönem öncesi Yunanistan'da bu tür cemiyetler hakkında çok az delil vardır. Ancak bu birliklere eski Roma'da Collegia denildiği bilinmektedir. Bu loncalar Roma Cumhuriyeti'nden sonraki yıllarda ortaya çıkmış görünüyor. Bunlar merkezi hükümetler tarafından onaylandılar ve yerel yöneticilerin yönetimi altında bulundular. İmparator Diocletian'ın saltanatından itibaren, emperyal hükümetçe, bu loncalar kamu otoritesinin ve toplumsal düzenin çıkarları için kasıtlı bir araç olarak kullanıldı. Hükümet, birlik üyeliğini miras olarak kalacak bir usta sınıfı olarak sınırlandırmaya çalıştı, ancak Roma İmparatorluğu'nun zorlu günlerinde hükümetin loncalar üzerinde artan mali talepleri sonucunda milattan sonra 4. yüzyılda lonca düzenini güvenilir konuma indirildi. Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılışıyla birlikte, loncalar altı yüzyıldan fazla bir süre Avrupa'da varlığını yitirdi. Loncalar ancak Bizans İmparatorluğu'nda ve özellikle de Bizans kentinde yaşayabildi. Bazı tarihçiler Ortaçağ Avrupa lonca düzeninin Bizans İmparatorluğu esnaf birliklerinden geldiğini iddia etmişler fakat bununla ilgili doğrudan bir bağlantı kuramamışlardır. Bu farklı kurumlar arasında doğrudan bir bağlantı kurulmadığından Ortaçağ loncalarının kökenlerinin Batı ve Kuzey Avrupa'nın değişen ekonomilerinde bulunduğu iddia edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Roma İmparatorluğu, Lonca, Ortaçağ, Collegia

ABSTRACT

There is no direct evidence for the existence of permanent associations of traders or craftsmen in ancient Mesopotamia or Egypt, and little more evidence exists about such societies in pre-Hellenistic Greece. Such associations are known to have existed in ancient Rome, however, where they were called collegia. These guilds seem to have emerged in the later years of the Roman Republic. They were sanctioned by the central government and were subject to the authority of the magistrates. From the reign of the emperor Diocletian onward, the imperial government deliberately exploited these guilds in the interests of public authority and social order. The governments tried to restrict the membership of the guilds to a hereditary caste of skilled artisans, but the increasing financial demands made upon the guilds by the government in the waning days of the Roman Empire had reduced most guilds to a precarious position by the 4th century CE. With the fall of the Western Roman Empire, guilds disappeared from European society for more than six centuries. The collegia did survive in the Byzantine Empire, however, and particularly in the city of Byzantium (Constantinople, now Istanbul). The famous Book of the Prefect, a manual of government probably drawn up by the Byzantine emperor Leo VI in the year 900, provides a picture of an elaborate guild organization whose primary function was the imposition of rigid controls, especially for financial and tax-raising purposes, on every craft and trade in the city. Some historians have contended that the guilds of medieval Europe derived from the collegia of the Byzantine Empire, but no direct connections have been established between these different institutions, and the origins of the medieval guilds can be found in the changing economies of western and northern Europe as they emerged from the Dark Ages.

Key Words: Roman Empire, Guild, Middle Age, Collegia

AVRUPA'DA BİRLİK VE BÜTÜNLEŞME HAREKETLERİ: HANSA BİRLİĞİ
UNION AND INTEGRATION MOVEMENTS IN EUROPE: THE HANSEATIC LEAGUE

Harun ŞAHİN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

Hamdi AYYILDIZ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

Recep ÇİNKİLİNÇ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Gaziantep

ÖZET

Hansa Birliği, Kuzey Avrupa'da Londra'nın doğusundan başlayıp Flanders İskandinavya, Cermen Baltık şehirleri ve Novgorod'a doğru ticarete egemen olmuş bir ticari birliktir. Alman dilinden tercüme edildiğinde, Hanse sözcüğü grup ve birlik anlamına gelir. Birlik, serbest ticaret bölgesi olarak hem Avrupa Birliği'nin öncüsü hem, hem de diğer üyeler arasındaki daha büyük politik çıkarları dengelemek zorunda olan bir teşkilat olarak kabul ediliyor. Birliğin temel kaygısı, açık deniz yollarının ve gemilerin korsanlıktan korunmasının sağlanmasıydı. Orta çağda böyle bir ticari politik birlik, potansiyel korsanlıktan korunmak ve Vikinglerin beklenmedik askeri saldırılarına karşı gerekliydi. Hansa Birliği'nin başlangıcı için kesin bir tarih bulunmamaktadır. Ancak 12. yüzyılda Alman tüccarlar Gotland adasında bulunan Visby'de ve 13. yüzyılın başlarında da Riga, Reval, Danzig ve Dorpat'ta ticaret merkezleri kurdular. 1265'te kuzey Alman ticaret kentleri Lübeck Yasasını kabul ederek şehirlerin ortak savunması için anlaştı. Birlik Novgorod'a ek olarak, Bruges, Londra ve Bergen'de tezgâhlar veya fabrikalar kurdu. 1350'ler ve 1370'ler arası dönemde, birlik yetmiş veya daha fazla kasabadan oluşuyordu. Şehirler ve kasabalar düzensiz bir şekilde meclis çatısı altında bir araya geldi ama hiçbir zaman merkezi bir siyasi yapı ya da ortak bir donanma geliştirmede. On altıncı yüzyılda Hollandalı ve İngiliz tüccarlar, Birliğin ticari tekellerini baltalamaya başladı. Birliğin zayıflaması İngiltere, Hollanda, Danimarka ve İsveç arasında ticari rekabetin artması ve bu devletlerde Protestan Reformasyondan kaynaklanan içtimai huzursuzluğa bağlanabilir. Birlik, ilk kez resmi olarak Vestfalya Barışına Kutsal Roma İmparatorluğu'nun dokümanı olarak dâhil edildi. Birliğin başarısı muhtemelen şehirlerin elit olmayan kesimlerine dayanmıyordu. Diğer taraftan birlik tarihi boyunca vatandaşlar savaş üzerinden ticaret yapma tercihine dayanan uzun süreli barış ve istikrara kavuştu. Avrupa Birliği'nin bu kurucuları aynı zamanda ticaret, kaynak paylaşımı ve ekonomik yakınlaşmanın savaşı önleyeceği ve barışı destekleyeceği konusunda ikna oldular. Esasen Avrupa Birliği düşüncesinin arkasında Hansa Birliği'nin başarıları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hansa Birliği, Cermen Baltık Şehirleri, Avrupa Birliği

ABSTRACT

The Hanseatic League was an association of north European towns that dominated trade from London in the west to Flanders, Scandinavia, Germanic Baltic towns, and Novgorod in the east. If translate from the German language, word Hanse means group and union. The League is widely regarded as a forerunner of the European Community both as a free trade zone and as an entity that had to balance the interests of the larger polity with the identities and interests of its members on the other. The League's primary concern was to ensure open sea-lanes and the safety of its ships from piracy. In the middle ages such trading-political union was necessary to protect land against unexpected military assaults by the Vikings, as well from the potential piracy. There is no precise date for the beginning of the Hanseatic League, but during the twelfth century German merchants established a commercial center at Visby on the island of Gotland, and by the early thirteenth century founded Riga, Reval, Danzig, and Dorpat. In 1265 the north German towns accepted the Law of Lübeck and agreed for the common defense of the cities. In addition to Novgorod, the League founded counters or factories in Bruges, London, and Bergen. At its height between the 1350s and 1370s, the League consisted of seventy or more towns. The

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

cities met irregularly in a diet but never developed a central political body or common navy. During the sixteenth century Dutch and English traders undermined the League's commercial monopolies. The League's decline has been attributed to increased competition from England, Netherlands, Denmark and Sweden as these states grew more powerful and to social unrest resulting from the Protestant Reformation. The League, was included in the Peace of Westphalia when it was mentioned for the first time in "an official document of the Holy Roman Empire". On the one hand, the League's prosperity probably did not trickle down to the non-elite of its cities. On the other hand, for much of its history, all citizens enjoyed long periods of peace and stability based almost exclusively on its preference for trade over war. The founding fathers of the European Union were also convinced that trade, resource sharing and economic convergence would prevent war and promote peace. Actually, behind this stand the achievements of the Hanseatic League.

Key Words: The Hanseatic League, Germanic Baltic Towns, European Union

**YOĞUN BAKIM HASTALARINDA GÖRÜLEN ANKSİYETEDEN HEMŞİRELİK
YAKLAŞIMI**

Nurgül ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Çiğdem SAYGI

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Psikiyatri Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Yoğun bakım üniteleri (YBÜ), fiziksel durumu ağır olan hastaların monitör ile izlenerek yaşam fonksiyonlarının desteklendiği, özel tedavi yöntemlerinin uygulandığı, karmaşık cihazların bulunduğu, en ciddi tıbbi ve cerrahi hastalığı olan hastalara mümkün olan en ileri teknoloji ile bakım sağlayan birimlerdir. Belki de bunun bir sonucu olarak, bu birimler hastaların hem fiziksel hem de psikososyal açıdan birçok stresörle karşılaştığı ortamlar olarak kabul edilmektedir (Çağlar Güngör,2018; Uzelli ve Akın Korhan,2014; Adsay, 2015; Dedeli ve Durmaz Akyol, 2008). Yoğun bakım ünitesinde olmak hem yatmakta olan hastalar hem de yakınları için oldukça stresli bir deneyimdir (Bilgin, 2017). Fiziksel hastalığın yanı sıra psiko- sosyal yükü de yüklenen hasta ve hasta yakını için yoğun bakım üniteleri kaygı kaynağıdır (Şahin, 2018). Anksiyete geçerli bir nedeni olmayan, kişinin değer sistemi ya da güvenlik örüntüsüne bir tehditten dolayı yaşanan belirsiz bir korku, kaygı, endişe ve huzursuzluk duygusudur. Biyolojik, psikolojik ve çevresel pek çok faktör anksiyete nedeni olabilir (Yıldırım, 2018; Ünsal,2008). Yoğun bakım hastalarının tedavisinde, cerrahi girişimler, tanı ve tedavi amaçlı invaziv ve noninvaziv işlemler, mekanik ventilasyon, endotrakeal aspirasyon, derin solunum ve öksürme egzersizleri, rehabilitasyon uygulamaları, günlük pansumanlar, pozisyon verme, hastayı monitörize etme, gibi uygulamalara başvurulmaktadır. Bu uygulamalar yoğun bakım hastalarında iyileşmenin yanı sıra hastaların anksiyete yaşamalarına neden olmaktadır (Uyar ve Akın Korhan,2011). Anksiyete, özellikle mekanik ventilasyon desteğinde olan hastalar başta olmak üzere yoğun bakım hastalarının %70 ile %80'inde ortaya çıkmaktadır (Adsay,2015). Yoğun bakım ünitesine yatışı yapılan hastaların; ölüm korkusu, beden bütünlüğünün bozulması, gelecek kaygısı, yakınlarından ve alıştığı çevreden ayrılma, ağrı ve invaziv girişimlerden kaynaklı anksiyete yaşadıkları görülmektedir (Şahin ve Buzlu,2016). Anksiyete birbiriyle uyumlu bir şekilde çalışan birçok sistemi etkilemekte ve organizma gerekli işlemleri yapamaz hale gelmektedir (Sevinç,2014). Anksiyetenin yönetiminde, hastanın anksiyetesine biyokimyasal ya da genetik faktörlerin neden olup olmadığı, kriz veya acil bir durumda uygulanan tedavinin etkiliği, tedavi ve bakımı sekonder olarak etkileyebilen riskler gibi hastanın anksiyete düzeyini etkileyen bütün faktörler ele alınmalıdır. (Dedeli ve Durmaz Akyol, 2008; Adsay,2015).

Anahtar Kelimeler: Yoğun Bakım Hastası , Anksiyete, Psikiyatri Hemşireliği.

ARGÜMANTASYON TABANLI BİLİM ÖĞRENME (ATBÖ) YAKLAŞIMININ 9. SINIF
BİYOLOJİ DERSLERİNDE KULLANIMI: ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ DENEYİMLERİ
USING ARGUMENTATION BASED SCIENCE LEARNING APPROACH IN 9TH CLASS
BIOLOGY LESSONS: STUDENT AND TEACHER EXPERIENCE

Yücel YÜKSEL
MEB

Melike ÖZER KESKİN
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Argümantasyon Tabanlı Bilim Öğrenme yaklaşımının (ATBÖ), Biyoloji dersinde, öğrencilerin akademik ders başarılarına, eleştirel düşünme yeteneklerine ve Biyoloji dersine olan tutumlarına etkisini incelemektir. Ayrıca ATBÖ yaklaşımına dayalı uygulamalar hakkında öğrenci ve öğretmen görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Model olarak ön ve son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bolu il sınırlarında bulunan bir Anadolu lisesinin 9. sınıflarında okuyan toplam 136 öğrenci ile yürütülmüştür. Liseye giriş puanları ve cinsiyet bakımından dengeli bir biçimde dağıtılarak oluşturulan 4 sınıftan rastgele olarak 2 deney ve 2 kontrol grubu seçilmiştir. Çalışmanın başlangıcında ve sonunda deney ve kontrol gruplarına Akademik Başarı Testi, Cornell Eleştirel Düşünme Testi ve Biyoloji Dersi Tutum Ölçeği, çalışma sonunda deney grubu öğrencilerine ATBÖ Etkinlik Değerlendirme Ölçeği uygulanmış, deney grubu öğrencileri ve ders öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Araştırma sonuçları ATBÖ yaklaşımının Biyoloji dersinde öğrencilerin akademik ders başarılarını artırdığını, öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirdiğini, öğrencilerin Biyoloji dersine karşı olan tutumlarını da olumlu yönde yükselttiğini göstermektedir. Deney grubundaki öğrencilerle yapılan görüşmelerde ise öğrenciler ATBÖ uygulamaları ile konuları daha iyi anladıklarını, derse aktif katılım sağladıklarını, yazma konusunda yeteneklerinin geliştiğini, derse yönelik motivasyonlarının arttığını ifade etmişlerdir. ATBÖ yaklaşımına dayalı uygulama ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde, ATBÖ yaklaşımının öğrencilerin derse katılma oranlarını arttırdığı, bilimsel problemin çözülme basamaklarını öğrenmelerine yardımcı olduğu, sınıf içerisinde sağlıklı bir tartışma ortamının oluşmasına neden olduğu, öğrenciler arasında fikir alışverişlerinin olduğu, okumayı arttırdığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon Tabanlı Bilim Öğrenme (ATBÖ), Biyoloji Eğitimi, Eleştirel Düşünme

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ETİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK
ALGILARI
THE METAPHORIC PERCEPTIONS OF MEDICAL STUDENTS TOWARDS “ETHICS”
CONCEPT

Melike ÖZER KESKİN

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi

Özgür Ömer YILDIZ

Dr. Öğr. Üyesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Esmâ AKSAKAL

Gazi Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmada tıp fakültelerinde okuyan öğrencilerin etik kavramına yönelik metaforik algıları belirlenmiştir. Olgubilim araştırma deseninin kullanıldığı bu çalışmada tıp fakültesi öğrencilerinin etik kavramıyla ilgili algılarını belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak “Etik gibidir, çünkü.....” ifadesinin yer aldığı metafor formu hem basılı hem de online formatta hazırlanarak kullanılmıştır. Çalışmaya 29 farklı tıp fakültesinde öğrenim gören toplam 1040 tıp fakültesi öğrencisi katılmış bu formların 907’si değerlendirmeye alınmıştır. Çalışma 514 (%56,67) kadın, 393 (%43,33) erkek tıp fakültesi öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Öğrenci ifadelerindeki metaforlar en az iki araştırmacı tarafından kodlanmış, kodlamadaki farklılık durumunda ifadeler araştırmacılar tarafından yeniden değerlendirilerek uzlaşma çalışması yapılmıştır. Kodların oluşturulması aşamasından sonra kategorilerin oluşturulması ve kategorilerin isimlendirilmesi aşamaları araştırmacılar tarafından yapılmış ve uzman görüşü alınmıştır. Tıp fakültesi öğrencilerinin etik kavramıyla ilgili olarak 375 farklı metafor oluşturdukları ve ahlak, vicdan, su, anayasa, hayat, insan, ayna, terazi metaforlarının en fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. Tıp fakültesi öğrencilerinin oluşturdukları metaforların yaşam kaynağı, toplumsal düzen sağlayıcı, değişen-gelişen, tamamlayıcı-destekleyici, yarar sağlayıcı, teorik-pratik çatışma, değerlerle ilişkilendirilen ve olumsuz yönleriyle etik olmak üzere 8 farklı kavramsal kategori altında toplandığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Metafor, Etik, Tıp Fakültesi Öğrencisi

**KÜBLER ROSS'A GÖRE YAS AŞAMALARINI ENGELLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERLE
DANIŞMA İÇİN UYARLAMAK**

Mustafa BALOĞLU

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Şahin KESİCİ

Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi

Mehmet MURAT

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi

ÖZET

Aileler yeni bir çocuğu olduğu zaman büyük bir mutluluk yaşarlar. Bu mutluluk ailenin bütün fertlerinde görülür. Eğer doğan çocuk fiziksel, görme ve işitme gibi engellerle doğmuş ise aile çocuğu sağlıklı hale getirmek için insanüstü bir çaba sarf eder. Bir uzman doktorun söyledikleri ile yetinmez. Söylenenleri kabullenmez ve başka uzman doktorlara da çocuğunu göstermek ister. Bununla birlikte doğan çocuğa zihinsel veya otizm, spektrum bozukluğu teşhisi uzman doktorlar tarafından konulsa bile aile bu durumu inkâr edip büyük bir şok yaşamaktadır. Ailenin çocuğu sağlıklı hale getirme çabaları sonuçsuz kalıp çocuğunun engelli olduğunu kabullenmesi ise çok fazla zaman almaktadır. Engelli çocuğu olan ailenin yaşadığı duygusal durum ağır ve travmatiktir. Çünkü çocuğun doğması ile yaşanan mutluluk kısa bir süre sonra korku ve endişeye yerini bırakmaktadır. Bu durum; daha sonra ailedeki bireylerin ruhsal durumlarına göre öfkeye dönüşebilmektedir. Bu çalışmanın amacı; engelli çocuğa sahip ailelerin çocuklarının doğumundan itibaren yaşadıkları süreci daha anlaşılır hale getirebilmek, bu ailelere yönelik yapılacak olan aile danışmanlığı sürecini yapılandırmaktır. Bu nedenle danışma sürecinde bir müdahale planı ortaya koyabilmek için Kübler Ross'a göre yasın aşamalarının engelli çocuğu olan ailelerle yapılan danışmalara uyarlanabilmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla örnek bir vaka üzerinde Kübler Ross'a göre yas aşamaları engelli çocuğa sahip ailelerle danışma süreci için uyarlanmıştır.

Kübler Ross'a göre yas aşamalarından olan inkâr ve şok, öfke, pazarlık, depresyon kabullenme ve umut aşılama örnek bir vaka üzerinde açıklanmıştır. Ayrıca; ebeveynlerin yapması gerekli olan davranışlar hakkında öneriler geliştirilmiştir. Çünkü engelli çocuğa sahip aile çocuğu ile ilgili durumu kabullendiği zaman öfke ve depresyonun yaşam kalitesini bozmasına izin vermeyecektir. Dolayısı ile enerjisini çocuğunun eğitimine ve ona sosyal destek olmaya harcayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Engelli Çocuğu Olan Aileler, Yas Aşamaları, Aile Danışmanlığı

ÇOCUKLARDA ÖFKE DUYGUSUNUN EVRİLMESİ VE ÖFKE DUYGUSUNUN DÜZENLENMESİ

Şahin KESİCİ

Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi

Mustafa BALOĞLU

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Mehmet MURAT

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi

ÖZET

Duygularla ilgili sınıflamalar ve kategoriler sürekli değişmekte ve yeni düzenlemeler ortaya çıkmaktadır. Duygular yaşanmakta ve bireylerin yaşamını etkilemektedirler. Bu çalışmada çocuklarda öfke duygusunun bireylerin yaşam kalitesini nasıl etkilediği üzerine analizler ve yorumlar yapılacaktır. Bu yorumlar örnek bir vaka üzerinden yapılacaktır ve öfkenin aşamalı olarak artması ile öfkenin hangi duygulara evrileceği ve bu duyguların bireylerin yaşam kalitelerini nasıl etkilediği üzerinde vaka üzerinden değerlendirmeler yapılacaktır. Kısacası bu çalışmanın amacı; çocuklarda öfkenin oluşmasına yol açan nedenleri tespit etmek ve bu nedenlerin nasıl ortadan kaldırılacağı yani nasıl müdahale edileceğini belirlemektir. Daha sonrada öfke duygusu nasıl düzenlenmesi gerektiği üzerinde yorumlar yapılacaktır. Çünkü biz öfkeyi sağlıklı bir şekilde ifade etmememiz durumunda bize getireceği kayıplar konusunda bir farkındalık geliştirmemiz gerekmektedir. Bu farkındalıkta daha çok öfkenin evrilmesi konusunda olacaktır.

Çocuklarda öfke duygusu ile ilgili tespitlerin doğru yapılması, öfke duygusunun düzenlenmesi ve öfkenin ortaya çıkaracağı zararlardan korunmak adına önemlidir. Çünkü çocuklar da öfke patlaması çok sık olmaya başladı ve çocuğu kontrol altına almakta zorlanmaya başladıysak öfkeye müdahale etme anlamı da çok geç kalmış olabiliriz. Bu nedenle de öfkenin genetik aktarımı konusunda tespitler yapılmalıdır. Diğer yandan çocukta çok sık öfke patlamaları oluyorsa bu öfke patlamalarında patlayıcı öfke bozukluğu olup olmadığı konusunda bir çocuk ve ergen psikiyatristinin görüşüne ve koyacağı tanıya gereksinim duyulabilir. Ayrıca öfkeye yol açan ebeveyn tutumları ve bu tutumların çocuğun öfkesini nasıl tetiklediği ve alınması gereken önlemler hakkında tespitler yapılması bu çalışma için önemlidir. Çünkü çocuğa gösterilen ebeveyn tutumları, çocuğa sergilenen davranışlar veya sözsüz iletişim çocuğun öfkelenmesine yol açan bilişsel çarpıtmalara neden olabilir. Örneğin etiketleme, aşırı genelleme, zihin oluma ve hatalı falcılık gibi. Bu çalışma ile öfke ile ilgili tespitler yapılarak bireylerin öfke duygularını yeniden düzenlemeleri için bir farkındalık geliştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuklarda Öfke, Anne-Baba Tutumları, Öfkenin Evrilmesi

TRAVMA SONRASI STRESE MÜDEHALEDE MOD TERAPİSİNİN KULLANIMI

Mustafa BALOĞLU

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Şahin KESİCİ

Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi

Mehmet MURAT

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi

ÖZET

Hem normal gelişim gösteren hem de yetersizliğe sahip bireyler, sel, fırtına, hortum, tusinami, çığ, heyelan gibi doğal afetler ya da kaza, yangın ve savaş gibi felaketler ve bu felaketlere bağlı olan veya olmayan ölüm olayları, intihar, cinsel taciz, göç, ve terör gibi travmatik olaylarla karşılaştıktan bir zaman sonra travma sonrası stres bozukluğu yaşayabilmektedirler. Travma sonrası strese müdahale ile ilgili farklı kuram, yaklaşım ve teknikler bulunmaktadır. Bu çalışmada travma sonrası stres yaşayan danışanlarla çalışırken mod terapisinin nasıl kullanılacağıyla ilgili bazı tespitler yapılmaktadır. Ayrıca, çalışma travmatik yaşam öyküsü olan bir danışan üzerinde modların tespiti, danışanın mod haritasını çıkarmak ve mod diyaloglarının kullanılması konusunda uzmanlara yol gösterici bilgiler vermektedir.

Travmatik yaşam olayı ile karşı karşıya kalan bireyde genellikle *savaş-kaç-donakal* tepkileri ortaya çıkar. Bazı bireyler travma ile karşı karşıya kaldıklarında problem odaklı davranıp stresle mücadeleyi tercih ederken, bazıları ise travma durumlarında donakalırlar: Yani travmaya teslim olurlar ve travmanın ortadan kalkmasını ve kendilerine daha fazla zarar vermemesini pasif bir şekilde beklerler. Bazı bireyler ise travmanın olası etkilerinden daha fazla etkilenmemek için kaçma yolunu tercih ederler. Bu tür uygun olmayan başaçıkma modları, teslimiyetçilik ve kopuk korungan modlar olarak bilinirler. Halbuki travma sonrası stresle başaçıkma daha etkili olan mod, sağlıklı yetişkin modudur ve stresle savaşmayı gerektirir. Diğer yandan, travmatik yaşam olaylarının şiddeti, sosyal desteğin olamaması veya yetersiz olması gibi faktörler çocukluk ve işlevsel olmayan ebeveyn modlarını da aktive edebilmektedir. Bu aktivasyon, duygularıda problemlile hale getirebilir ve reddedilme, yalnızlık, öfke, utanç, suçluluk, nefret, değersizlik ve tikslenme gibi duyguların biri veya birkaçı danışanda yoğunlaşır. Bu çalışmada travma sonrası stres durumunda aktive olan modlar ve modları harekete geçiren duygular ile ilgili tespitler yapılacaktır. Travma sonrası strese müdahale alanında çalışan ruh sağlığı uzmanları danışma oturumlarında mod terapisini uyguluyorsa, incinmiş çocukğun yaralarını iyileştirmek ve incinmiş çocuğu teselli etmek için ve özelliklede çocuğa güven vermek ve güven duygusunu yeniden inşa etmek için imgeleme tekniklerini veya mod diyalogları ile ilgili teknikleri kullanabilirler. Ya da, kızgın çocuk modunu sakinleştirmek için yaşantısal teknikler ve metaforlar kullanılabilir. Suçluluk duygusunun yer aldığı duygu odaklı talepkâr ebeveyn modu için suçluluk duygusu, bilişsel teknikler ve öyküleme teknikleri ile çalışılabilir. Teslimiyetçi modda ise değersizlik ve üzüntü duyguları için yine metaforlar kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Travma, Mod Terapi, Stresle Mücadele, Incinmiş Çocuk

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Tamer KARADEMİR

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

Enver DÖŞYILMAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

Cengizhan PAKYARDIM

Öğrenci, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

Mert KARADEMİR

Öğrenci, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

ÖZET

Toplumun sahip olduğu engelli bireyler konusunda bilinçlenmesi ve toplumsal hayatta engelli bireylerin karşılaştıkları sorunlara yönelik çözümler üretilebilmesi hakkındaki mevcut farkındalığın tespit edilmesi oldukça önemlidir. Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin, engelli bireylerin toplum içerisinde karşılaştıkları sorunlar hakkındaki görüşleri değerlendirilerek engelli bireylere yönelik tutumları ve farkındalıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi öğrencileri arasından araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 18-25 yaş aralığında 35 Erkek, 27 Kadın oluşturmuştur (N=62). Araştırmada grupların ya da bireylerin içinde buldukları sosyal ortamları ve etkileşimleri daha derinlemesine tanımak ve anlamak amacıyla nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Veriler 6-8 kişiden oluşan odak grup görüşmeleri yolu ile toplanmıştır. Odak gruplarla yapılan görüşmelerde yarı yapılandırılmış soru formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Yapılan veri analizleri sonucunda; (1) Sosyal Destek (Örgütsel Soyutlama), (2) Psikososyal, (3) Sosyalizasyon (sosyalleşme), (4) Duyarsızlık (Tedbirsizlik, İşgal, Suistimal), (5) Eğitim, (6) Ekonomik sorunlar (İstihdam, İş Bulma), (7) Ulaşım, (8) Erişilebilirlik (elverişsiz yapılar ve çevresel etkenler) alt temaları ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, engelli bireyler toplum içerisinde birçok alanda engelle karşılaşmaktadırlar. Engelli bireylerin, mevcut fiziksel yetersizlik ve sınırlılıkla birlikte toplum içerisinde karşılaştıkları sosyal destek (örgütsel soyutlama), sosyalizasyon (sosyalleşme) sorunları karşısında topluma katılımlarını, toplum tarafından benimsenip kabul görmelerine çözüm üretebilecek aynı zamanda engelli bireylerin bedensel, ruhsal ve sosyal yönden geliştirebilecek sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerden yararlanmalarının sağlanması önerilebilir. Ayrıca bu engellerin kaldırılmasında ve farkındalık kazandırılmasında; yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, özel eğitim alanı çalışanları, ve medyaya çeşitli sorumluluklar düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Engelli Bireyler ,Toplum, Engel, Farkındalık, Üniversite Öğrencisi

**ENGELLİ ÇOCUKLARA YÖNELİK FİZİKSEL AKTİVİTELER HAKKINDA AİLELERİN
GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Tamer KARADEMİR

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Enver DÖŞYILMAZ

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Cengizhan PAKYARDIM

Y.Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Gül ÖZDEMİR

Y.Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmada engelli bireylerin fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerinde, engelli bireylerin yaptığı fiziksel aktivite çalışmalarına ilişkin, engelli birey ailelerinin görüş ve beklentileri nedir?" sorusuna yanıt bulmak amaçlanmıştır. Bu araştırma, tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini K.Maraş-Merkez'de bulunan 3 adet Özel Rehabilitasyon merkezinde eğitim gören 125 engelli bireyin aileleri oluşturmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formu kullanılmıştır. Ayrıca araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 10 engelli ailesi ile de yüz yüze görüşme yapılmıştır. Araştırmada; engelli birey ailelerinin görüşleri doğrultusunda, engelli çocuklara uygun fiziksel aktiviteler hakkındaki görüş ve beklentileri değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda engelli ailelerinin çocukları için; fiziksel aktivite çalışmalarının fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerine anlamlı bir katkı sağladığını ifade ettikleri ve fiziksel aktivitelerin gerçekleşmesi esnasında birtakım kaygıları olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara dayalı olarak daengelli bireylerin fiziksel aktivitelere daha fazla katılımlarının sağlanması yönünde gelişmeleri hedefleyen çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Engelli Birey, Gelişim, Fiziksel Aktivite, Eğitim, Spor

TAEKWONDO SPORCULARINDA VÜCUT ALGISI İLE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Tamer KARADEMİR

Doç. Dr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

Cengizhan PAKYARDIM

Öğrenci, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

Mert KARADEMİR

Öğrenci, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kahramanmaraş/Türkiye

ÖZET

Çalışmanın amacı müsabık taekwondo sporcularının benlik saygıları ile vücut algıları arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin cinsiyet değişkenine göre nasıl şekillendiğini incelemektir. Araştırmada çalışma deseni olarak tarama (survey) metodu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2019 yılı Büyükler Türkiye Taekwondo Şampiyonası'na katılan sporcular arasından araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 77 erkek ve 44 bayan olmak üzere toplam 121 sporcu oluşturmaktadır. Bu çalışmadaki veriler Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Çuhadaroğlu (1986) tarafından yapılmış Benlik Saygısı Ölçeği ve Secord ve Jourard (1953) tarafından geliştirilen, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Hovardaoğlu (1993) tarafından yapılmış Vücut Algısı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre taekwondocuların benlik saygıları ile vücut memnuniyeti puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde doğrusal ve düşük düzeyde ($r = .271$; $p < 0.05$) bir korelasyon olduğu ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir. Sporcuların vücut benlik algıları ile benlik saygıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre araştırma grubunu oluşturan müsabık taekwondocuların vücut benlik algılarının artmasının pozitif yönde benlik saygılarını geliştirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Taekwondo, Benlik Saygısı, Vücut Algısı

OPERE EDİLEN KÜÇÜK HÜCRELİ DIŞI AKCİĞER KANSERLİ KADIN OLGULARIN
RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ
RETROSPECTIVE EVALUATION OF WOMEN WITH NON-SMALL CELL LUNG CANCER

Özgür Ömer YILDIZ

Dr. Öğretim Üyesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Cerrahi Tıp Bilimleri, Göğüs Cerrahisi AD, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: En önemli sağlık sorunlarından biri olma özelliğini sürdüren akciğer kanseri tüm dünyada en sık kansere bağlı ölüm nedenidir. Küçük hücreli dışı akciğer kanseri (KHDAK) akciğer kanser vakalarının %85'ini oluşturmaktadır. KHDAK'de epidemiyolojik ve demografik özellikler ülkelere göre farklılık göstermektedir. Bu çalışmada kliniğimizde opere edilmiş KHDAK olan kadın olguların demografik, epidemiyolojik ve klinik özelliklerinin geriye dönük olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve yöntem: 2016- 2018 yılları arasında gerekli laboratuvar, görüntüleme yöntemleri ve girişimsel işlemler neticesinde tanısı konulup, operasyon uygulanan ve evrelemesi yapılarak takibe alınan 42 KHDAK'li kadın olgu retrospektif olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Toplam 42 KHDAK'li kadın olgunun yaş ortalamasının 56,8 (30-74) olduğu, olguların 7'sinin (%16,7) sigara içtiği ve son altı ayda 4 olguda (%9,5) 10 kg'ın üstüne kilo kaybı olduğu tespit edilmiştir. Tümör lokalizasyonlarının analizinde 12 olguda (%28,5) sol akciğer yerleşimli, 30 olguda (%71,5) sağ akciğer yerleşimli tümöral lezyon saptanmıştır. Olguların 32'sine (%76,2) transtorasik ince iğne aspirasyon biyopsisi, 10'una (%23,8) bronkoskopik biyopsi ile preoperatif KHDAK tanısı konulmuştur. Tümör hücre tiplerinden en sık adenokarsinom 37 olguda (%88,1) saptanmıştır. İkinci sıklıkta saptanan yassı hücreli karsinoma 4 olguda (%9,5), 1 (%2,4) olguda ise mucoepidermoid karsinoma mevcuttur. Kitle boyutları ortalama 4,19 cm (1-13 cm), kitle PET-BT SUVmax değerleri ise ortalama 11,02 (2,89-33) tespit edilmiştir. Adenokanserlerde ortalama kitle SUVmax değeri 10,06 (2,89-21,36) iken, yassı hücreli kanserlerde 21,03 (14,47-33) olarak belirlenmiştir. Olguların 35'ine (%83,3) rezeksiyon uygulanırken, 7'sine (%16,6) sadece mediastinoskopi operasyonu uygulanmıştır. Patoloji sonuçlarına göre olguların 7'si (%16,7) evre 1A, 3'ü (%7,1) evre 1B, 3'ü (%7,1) evre 2A, 2'si (%4,8) evre 2B, 21'i (%50) evre 3A ve 1'i (%2,4) evre 3B olarak evrelenmiştir.

Sonuç: Çalışmada kadınlarda adenokarsinomun daha yüksek oranda olduğu ve olguların %57,1'inin patolojik incelemesinde 3. evrede olduğu görülmüştür. Akciğer kanseri insidansının giderek artış gösterdiği kadınlarda kanser farkındalığı oluşturulmalı, erken tanı için semptomların anlatılması ve kontrollerin yapılması sağlanmalıdır.

Anahtar kelimeler: Küçük Hücreli Dışı Akciğer Kanseri, Histolojik Tıp, Kadın Cinsiyet

**SİSTEMİK SKLEROZ (SKLRODERMA)HASTALARINDA RİTÜKSİMAB
TEDAVİSİNİN NÖTROFİL/LENFOSİT ORANI VE SİSTEMİK BULGULAR ÜZERİNDEKİ
ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Hamit YILDIZ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi

ÖZET

Arkaplan ve Çalışmanın amacı: Skleroderma inflamasyon artışına bağlı olarak cilt ve iç organların fibrozisi ile karakterize, bağ dokusunun bilinmeyen sistemik bir hastalığıdır. Akciğer tutulumlu skleroderma hastalarında parankimal inflamasyona bağlı olarak interstisyel akciğer hastalığı ve pulmoner hipertansiyona bağlı olarak dispne meydana gelmektedir. Bu çalışmanın amacı skleroderma hastalarında Ritüksimab tedavisi öncesi ve sonrasında nötrofil/lenfosit oranı, zorunlu vital kapasite (FVC) ve pulmoner arter basıncı(PAB) değerindeki değişikliği incelemektir.

Materyal-Metod: Çalışma Gaziantep Üniversitesi klinik araştırmalar yerel etik kurulundan 2018/323 numaralı onayı ile gerçekleştirilmiştir. Bu retrospektif, tek merkezli çalışma Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanesi İç hastalıkları Romatoloji polikliniğine 2015 yılı içerisinde başvuran skleroderma hastalarını kapsamaktadır. Hastaların tamamı sklerodermaya bağlı efor dispnesi şikayeti ile başvurmuştur. Hastaların verileri dosyaların retrospektif olarak incelemesinden elde edildi. Akciğer tutulumlu skleroderma hastalarından Ritüksimab tedavisi öncesi (0.gün) ve verildikten sonraki 90.gündeki nötrofil/lenfosit oranı, zorunlu vital kapasite ve pulmoner arter basıncı arasındaki ilişki incelendi. 18 yaş altındaki hastalar, aktif enfeksiyon ve kanser öyküsü olan hastalar çalışmaya alınmadı. İstatistiksel analizler SPSS versiyon 21 yazılımı kullanılarak yapıldı. Tıp I hata 0,05 ve testin gücü 0,80 olması için iki grup ortalaması arasında 0,25 birimlik farkın anlamlı bulunabilmesi için her grupta gerekli minimum denek sayısı 27 olarak belirlenmiştir.

Sonuçlar: Çalışmaya kriterlere uygun 38 adet hasta dahil edildi. Hastaların yaş ortalaması 53.3 ± 12.2 yıl idi. Normal dağılıma uyan veriler ortalama \pm standart sapma ve uymayan veriler ortanca(%25/%75) şeklinde belirtildi. Ritüksimab tedavisi öncesi nötrofil/lenfosit oranı 3.08(2.49/4.62) ve tedavi sonrası 2.83(2.12/3.77) bulundu ($p>0.05$). Tedavi öncesi FVC 89.5(76.5/103.3) ve tedavi sonrası 88.5(77/101) bulundu ($p>0.05$). Tedavi öncesi PAB 25(15/35) ve tedavi sonrası 25(15/35) olarak bulundu ($p>0.05$).

Tartışma: Bir çok malignite ve bağ doku hastalığının tedavisinde kullanılan kimerik bir monoklonal antikor olan Ritüksimab skleroderma hastalarında da antiinflamatuvar amaçla kullanılmaktadır. Nötrofil/lenfosit oranı inflamasyon belirteci olarak kullanılmaktadır. B hücre depleksyonu yapan Ritüksimab kullanımı sonrası önemli bir inflamasyon göstergesi olan nötrofil/lenfosit oranı azalmış iken istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Skleroderma hastalığında artmış inflamasyon ve doku fibrozisi yapısal disfonksiyona neden olmaktadır. Akciğer parankiminde azalmış elastikiyet zorunlu vital kapasitede azalma ve pulmoner arter basıncında artışa neden olmaktadır. Skleroderma hastalarında Ritüksimab kullanımı inflamasyon mekanizmalarını bir düre baskılayarak sklerodermanın pulmoner progresyonu engellemektedir.

Anahtar Kelimeler: Skleroderma, Ritüksimab, Dispne

EV BAKIM HİZMETLERİ KAPSAMINDA PERKUTAN ENDOSKOPİK GASTROSTOMİLİ HASTALARIN YÖNETİMİ DENEYİMİ

Onur Olgaç KARAGÜLLE

Ergani Devlet Hastanesi, Genel Cerrahi, Diyarbakır

GİRİŞ:

Perkutan **endoskopik** gastrostomi (Peg) oral yoldan beslenme zorluğu çeken hastalarda enteral beslenmenin devamı için kullanılan minimal invazif bir yöntemdir. Bu çalışmada Peg'li hasta ve ailelerin yaşadığı sorunların evde bakım hizmetleri kapsamında yönetimi deneyimini ortaya koymak istendi.

GEREÇ-YÖNTEM:

Ergani devlet hastanesi evde bakım biriminden 2017 haziran ile 2018 aralık ayları arası hizmet alan 32 peg'li hasta çalışma kapsamına alındı. Peg ile ilgili oluşan problemler ortaya koyuldu

BULGULAR:

Hastaların 22'si (% 68.75) erkek, 10'u (%31.25) kadın olup, yaş ortalaması 63.5 di. Hastaların yaş aralıkları 9-78 arası değişmekteydi. Hastaların % 87.5'ine nörolojik problemler, % 12.5'ine ise diğer problemler nedeni peg takılmıştı. Takipler sırasında 2 hastada peg'in çıkması sonucu endoskopi ünitemizde tekrar peg takıldı. 4 hastada peg tıkanması sorunu yaşandı. Bu hastaların tamamında ev koşullarında tıkanıklık çeşitli yöntemlerle aşıldı. Bu hastalardan 2'sinin beslenme ürünü peg den verilmeye daha uygun ürünlerle değiştirildi. 6 hastanın peg'i ise takipler sırasında deformasyona uğrandığı belirlenerek değiştirildi. Farklı merkezlerde de peg değişimi yapılan hastalarımızın ortalama peg değişim süresi 13 aydı. Takipler sırasında 4 hastada peg kenarı granülasyon dokusu gelişimi, 3 hastada peg kenarı cilt altı enfeksiyon gelişti. Takipler sırasında 1 hastada aspirasyon pnomonisi nedeni yoğun bakıma interne edildi. Hasta yakınlarından alınan sözlü geri bildirimlerde peg kaynaklı en sık karşılaştıkları sorun mama hazırlama ve uygulama olup diğer sorunlar pansuman, hastanın yıkanması, bakıcı değişikliği, mobilizasyon sorunu, peg tıkanması idi. Evde sağlık hizmetleri alan hiç bir hasta yakını sarf malzeme, enteral beslenme ürünü temini sıkıntısı bildirmemi.

SONUÇ:

Evde sağlık hizmetleri ağır engelli, kronik hastalıkları nedeni yaşam kalitesi bozulmuş, mobilizasyon bozukluğu olan hastalara ev koşullarında hizmet vermektedir. Deneyimli ellerde bu birimler sayesinde pegli hastaların takibi yapılabilir. Evde sağlık hizmetlerinin takibinde enteral ürün temini, hazırlama ve uygulama eğitimleri, peg de oluşan lokal problemler, peg değişim süreleri, beslenmenin durumu kontrol edilerek yönetimi sağlanabilir. Bu sayede hasta ve hasta yakınlarının hastaneye taşınma oranı azaltılarak yaşam konforu artırabilir, peg kaynaklı morbidite ve mortalitelerin önüne geçilebilir.

Anahtar Kelimeler: Evde sağlık hizmetleri, Perkutan Endoskopik Gastrostomi, Beslenme.

H₁N₁ POZİTİF HASTALARIMIZ VE BÖBREK FONKSİYONLARI

Nevhiz GÜNDOĞDU

Dr. Öğr. Üyesi, SANKO Üniversitesi Göğüs Hastalıkları AD

ABSTRACT

Giriş:H₁N₁ virüsü salgınlarla gidebilen özellikle solunum yollarını etkileyen bir virüstür. Ateş, yorgunluk, halsizlik, baş ağrısı, kas ağrısı, öksürük, boğaz ağrısı gibi semptomlar görülür. Başta pulmoner sistemi etkilemekle birlikte nörolojik, kardiyak ve kas iskelet sistemini de etkileyebilir. Renal komplikasyonlar nadirdir. Biz çalışmamızda grip semptomları ile başvuran hastaları başvuru şikayetleri ve biyokimyasal parametreleri ile birlikte retrospektif olarak değerlendirmek istedik.

Materyal Metod: 2016 Aralık ve 2017 Ocak ayında göğüs hastalıkları servisine grip semptomu ile yatarak tedavi olan ve nasofarengeal sürüntüden viral panel gönderilen 40 hastanın dosyası retrospektif olarak tarandı. Bu hastalar demografik özellikler, başvuru şikayetleri, başvuru akciğer grafileri, hastane yatış süreleri, yatış ve taburcu biyokimyasal parametreleri açısından değerlendirildi.

Bulgular:2016 yılı Aralık ve 2017 Ocak ayında grip semptomu ile yatan 40 hastaya nasofarengeal sürüntüden viral panel gönderildi. Bu hastalardan 9 kişide viral panel negatif, 16 kişide H₁N₁pozitif, 4 kişide H₃N₂pozitif, 11 kişide influenza B pozitif olarak bulundu. Çalışmamıza 2016 yılı Aralık, 2017 Ocak ayında grip semptomu ile başvuran 25 hasta alındı. Bu hastalardan 9(%36) kişide H₁N₁ virüsü saptanamazken 16(%64) kişide H₁N₁ pozitif idi. Ortalama yaş H₁N₁ pozitif grupta 49,94(+/-18), H₁N₁ negatif grupta 66,33(+/-13) olup H₁N₁ pozitif olan grup daha gençti (p 0,026). Her iki grup arasında ek hastalıklar açısından anlamlı fark yoktu H₁N₁ pozitif hastaların %93,8'i balgam, %87,5'i nefes darlığı, %81,3'ü ateş, %62,5'i göğüs ağrısı, %43,8'i baş ağrısı,%31,3'ü hemoptizi, şikayeti olduğunu ilk başvuruda belirtirken; H₁N₁negatif hastaların %55,6'sı balgam, %55,6'sı nefes darlığı, %44,4'ü ateş, %33,3'ü göğüs ağrısı, %11,1'i baş ağrısı ile başvurmuştur. İki grup arasında başvuru şikayetleri ile ilgili fark görülmemiştir. Hastaların hastaneye başvuru akciğer grafileri değerlendirildiğinde H₁N₁negatif grupta 1 hasta normal grafi ile 5 hasta tek taraflı infiltrasyon, 3 hasta çift taraflı infiltrasyon ile, H₁N₁ pozitif grupta 5 hasta normal grafi ile 8 hasta tek taraflı infiltrasyon, 9 hasta çift taraflı infiltrasyon ile başvurdu. Başvuru anındaki tetkiklerde H₁N₁negatif hastaların beyaz küre ortalamaları 6806,25+-2229 olup H₁N₁pozitif gruptan anlamlı düşüktür. Diğer biyokimyasal değerler ve crp değerleri arasında anlamlı fark saptanamadı. Hastaların H₁N₁ pozitif grupta hastane başvuru anında BUN değerleri ortalama 15,13+- 6.19, H₁N₁ negatif grupta 18,344-2,8 olup iki grup arasında fark saptanmamıştır(p0,157). Hastaların H₁N₁ pozitif grupta hastane başvuru anında kreatinin değerleri ortalama 0,91+-0,3, H₁N₁ negatif grupta 0,97+-0,28 olup iki grup arasında fark saptanmamıştır(p0,63). Bu hastaların tamamı tedavide enfluvir kullandı. H₁N₁ pozitif ve H₁N₁ negatif grupta tedavi öncesi ve sonrası BUN ve kreatinin değerleri karşılaştırılmış iki grup arasında fark bulunmamıştır. H₁N₁negatif grupta 6 hasta nazal oksijen tedavisi, 2 hasta cpap tedavisi aldı, , H₁N₁ pozitif grupta 6 hasta nazal oksijen, 5 kişi cpap, 1 kişi yüksek akımlı nazal oksijen tedavisi aldı. Median yatış günü 4 (min 2, max 11) gün olup 2 grup arasında hastane yatış günü açısından fark yoktu.

Tartışma ve Sonuç:2009'da Yunanistan'da 33 H₁N₁pozitif ve 27 H₁N₁ negatif hasta karşılaştırılmış ve bu iki grup arasında böbrek fonksiyonları açısından fark görülmemiştir.2013 yılında Kanada'da 562 H₁N₁pozitif hastada yapılan diğer bir çalışmada %60,9 oranında akut böbrek hasarına rastlanmış biz de bu sebeple kendi H₁N₁pozitif hastalarımızı retrospektif olarak değerlendirdik fakat böbrek fonksiyon bozukluğu saptamadık. Ayrıca H₁N₁negatif grupla H₁N₁pozitif grubu karşılaştırdığımızda da böbrek fonksiyonları arasında fark yoktu. H₁N₁pozitif hastalarda böbrek fonksiyonlarını ve böbrek fonksiyon bozukluğu sebeplerini değerlendirecek daha fazla sayıda çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcük: H₁N₁Böbrek Fonksiyonları, Grip

**KAFA TRAVMASI SONRASI PNÖMOSEFALUS GELİŞEN HASTALARDA MENENJİTİN
MORTALİTE ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**

Şeyho Cem YÜCETAŞ
Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi

Mehmet Fuat TORUN
Prof. Dr., Medilan Hastanesi Adana

ÖZET

İntrakraniyal pnömosefalus 1866 yılında travmatik hastanın otopsisinde Thomas ve arkadaşları tarafından tanımlanmıştır. Chiari ise 1884 yılında kronik etmoid sinuzitli hastanın otopsisinde saptamıştır. Radyolojik tanımlaması ise 1913 yılında Luckett ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. 1914 yılında ise Wolf pnömosefalus tanımını kullanmıştır. Pnömosefalus tüm kafa travmalarının %0.5-1.0'inde nadir olarak görülmesine rağmen günümüzde bilgisayarlı tomografinin yaygın kullanılması ile bu oran daha yüksek olarak saptanmaktadır. Bizim pnömosefalus nedeniyle takip ettiğimiz 73 hastada çeşitli septomların yanında özellikle menenjit gelişen hastaları kaydedip bunlardan 10(%13,6) hastada menenjit görüldü. Pnömosefalus olan hastalarda menenjit sıklıkla frontal ve sfenoid sinuslerden etkenin direk invazyon ile olmaktadır. Hastalarda genellikle etken olarak streptococcus pneumoniae tespit edilir. Posttravmatik pnömosefalusda menenjit nadir görülen önemli bir durumdur. Kraniodural fistül olan hastalarda yeterli antibiyoterapi yapılmadığı zaman vakaların %50'sinde menenjit gelişir. Diğer bir çalışmada ise 200 travmatik pnömosefalus olan hastada antibiyotik profilaksisi olmayan hastaların %12'sinde menenjit geliştiği ifade edilmektedir. Dalgıç ve ark. yapmış olduğu çalışmada BOS fistülü ve dura yırtığı olan hastaların %7-30 da menenjit geliştiği bildirilmiştir. Travmatik pnömosefalusda menenjit gelişen hastalar genellikle frontal, temporal yerleşimli pnömosefalusu olup otore, rinorenin eşlik ettiği hastalardır. Yılmaz ve ark. ise kafa travması sonucu BOS fistülü gelişen hastaların %10-50'sinde menenjit geliştiğini bildirmiştir. Hastalarımızdaki değerler de literatürle uyumlu olup 63(%86.3) hasta normal iyileşirken 10 (%13.7) vakada menenjit gelişti. Menenjit olan 4 (%56.6) vakada otore, 3(%44.4) vakada rinore, 1(% 22.2) vakada otore ve rinore beraber görüldü, 2 vakada ise otore ve rinore tespit edilmedi. Hastalarda pnömosefalusun yerleşimi benzer şekilde 6'sı frontal, 3'ü temporal, 1'i frontoparietal olup dağılımı ise 3(%30)'ü epidural+ subdural+ subaraknoid, 4(%40)'ü parankima+ subaraknoid 1(%10)'i intraparaknimal, 2(%20)'sinde epidura l+ subdural + parankimal + subaraknoid + intraventiküler pnömosefalus şeklinde idi. Travmatik pnömosefalus olup menenjit gelişen hastaların 2(%20.0)'sinde frontal, 3(%30.0)'ünde temporal, 1(%10.0)'inde frontoparietal, 2(%20.0)'sinde Frontoparietotemporal, 2(%20.0)'sinde parietotemporal fraktür tespit edildi. Menenjit olan hastaların hiç birinde pnömosefalus 24 saatte de kaybolmazken, 3(%30.0) vakada 1-3 günde abzorbe oldu, 7(%70) vakada ise 3-20 gün arasında abzorbe oldu. Menenjit olan hastalar ortalama 11.88±6.35 gün menenjit olmayan hastalar ise 7.01±3.50 ortalama gün olarak hastanede takip edildiler. Menenjit olan 5(%50) vakada tam iyileşme, 3(%30) vakada nörolojik defisit görüldü, 2(%20) vaka ise eksitus oldu.

Sonuç olarak kafa travması sonrası pnömosefalus gelişen hastalara belli aralıklarla BBT çekilip uygun antibiyotik tedavisinin yapılmasının menenjit gelişmesi ve mortalite üzerinde önemli olacağını vurgulamak istedik.

Anahtar kelime: Kafa Travması, Pnömosefalus, Menenjit, Otore, Rinore

**DİYABETİN VASKÜLER KOMPLİKASYONLARININ WHARTON JÖLESİ
MEZENKİMAL KÖK HÜCRE SAYILARINA ETKİLERİ**
THE EFFECT OF VASCULAR COMPLICATIONS OF DIABETES MELLITUS ON THE
NUMBER OF WHARTON JELLY'S MESENCHYMAL STEM CELL

Çiğdem KARACA

Arş. Gör. Dr., Gaziantep Üniversitesi

Nuray BOSTANCIERİ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi

Mehmet YÜNCÜ

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi

Canan ÜNAL

Arş. Gör. Dr., Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Gestasyonel diyabetli ve vasküler komplikasyon olarak nefropati geliştirmiş pregestasyonel diyabetli gebelerin Wharton Jölesi mezenkimal kök hücrelerini sayıca karşılaştırmayı amaçladık.

Çalışmamızda daha önceden diyabet hastası olup, vasküler komplikasyon olarak nefropati gelişmiş (VK-PGDM) 7 gebe, gebeliği sırasında diyabet tanısı almış olan (GDM) 7 gebe ve herhangi bir hastalığı bulunmayan (Kontrol) 7 gebeden doğum sonrası alınan göbek kordonları kullanıldı. Plasentaya en yakın yerinden yaklaşık 15 cm göbek kordonu dokusu alınarak Levibovitz L-15 besiyerine koyuldu. Laboratuvara getirilen göbek kordonları amnion zarı ve damarlarından ayrıldıktan sonra kalan Wharton Jölesi enzimatik sindirime tabi tutularak hücreler izole edildi. Daha sonra bu hücreler Mezenkimal kök hücre belirteçleri olan CD73, CD90, CD105 ve negatif kontrol olarak da CD45 ve CD34 kokteyl belirteçleri kullanılarak immün boyama yapıldıktan sonra flow-sitometri cihazı ile mezenkimal kök hücrelerinin sayıları incelendi.

Çalışmamızın sonucunda, Wharton Jölesi mezenkimal kök hücre belirteçlerinin GDM'li grupta artmış olduğu, VK-PGDM'li grupta belirgin olarak azalmış olduğu tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Göbek Kordonu, Wharton Jölesi, Mezenkimal Kök Hücre, Gestasyonel Diyabet, Pregestasyonel Diyabet

ABSTRACT

We aimed to compare the Wharton Jelly mesenchymal stem cells of pregnant women with gestational diabetes and pregnant women with pre-gestational diabetes who developed nephropathy as vascular complications.

In the current study we studied on umbilical cord samples that were obtained from 7 pregnant women who had DM diagnosis and developed nephropathy complication before pregnancy (VK-PGDM), 7 pregnant women who developed DM during pregnancy (GDM) and 7 healthy pregnant women, respectively. The umbilical cord was cut about 15 cm from the nearest placenta. Then umbilical cord was put on the Levibovitz L-15 media. The tissues were brought to the laboratory and umbilical cords were separated from amniotic membranes, arteries and vein. Then the remaining Wharton jelly was subjected to enzymatic digestion and the cells were isolated. Derived mesenchymal stem cells have been determined and counted by flow cytometry based on the (+) markers of CD73, CD90, CD105 and (-) markers of CD45 and CD34.

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

As a result of our study, It was found that Wharton jelly mesenchymal stem cell markers increased in the GDM group and decreased significantly in the VK-PGDM group.

Key Words: Umbilical Cord, Wharton Jelly, Mesenchymal Stem Cell, Gestational Diabetes, Pre-Gestational Diabetes

KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KİLİTSİZ-KİLİTLİ VIDALARIN PLAK KIRILMASINA ETKİSİ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE ARAŞTIRILMASI

Murat CAN

Dr., Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye

Serdar KOLUAÇIK

Dr., Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye

Erkan BAHÇE

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

Mehmet Akif OYMAK

Makina Müh., İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

ÖZET

Kemik kırıklarının tedavisinde plak bağlantılarında kilitsiz kompresyon ve kilitli vidalar son yıllarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Sabitlemek amacıyla kullanılan bu elemanların mekanik özellikleri hakkında detaylı bilgi edinmek plak kullanımında karşılaşılabilecek istenmeyen durumların öngörülmesinde oldukça önemlidir. Özellikle femur kırıklarında kullanılan plaklarda bireylerin günlük hareketleri esnasında ortaya çıkan tekrarlı ve ani yükler altında yorulmadan dolayı plak kırıkları meydana gelmektedir. İstemsiz oluşan bu hataları önlemek için bu çalışmada kilitsiz kompresyon ve kilitli vidalarının plak vasıtası ile femur montajı sonlu elemanlar yöntemi kullanılarak incelendi. Analizlerde femurun distal ucuna plak monte edilerek vida konumlarına göre yüksek gerilmelerin hangi bölgelerde oluştuğunu ve kırılma nedenleri araştırıldı. Ti6Al4V malzemeli plak sağ bacağa uyumlu olacak şekilde seçildi ve 3 boyutlu tarayıcı ile CAD modeli elde edildi. Ayrıca femur kemiğine ait MR görüntülerinden Mimics yazılımı ile CAD modeli oluşturuldu. Aktarılan görüntülerin kilitli ve kilitsiz kompresyon vidaları ile montajı yapıldı. Proximal femur ucundan insan ağırlığını göz önüne alarak 1000 N doğrusal yük uygulandı. Uygulama kuvvetinin yüksek alınmasının nedeni farklı ağırlıklarda ve aşırı yük durumlarındaki hata paylarını göz önüne almak amaçlıdır. Sonuç olarak plakta gerçekleşen hatanın Von-Mises gerilmelerinin kırık hattı üzerinde oluştuğu görüldü ve bu hattı kuvvetlendirmenin yolları arandı. Ek olarak toplam gerilmeler ve maksimum minimum temel gerilme analizleri incelendi. Ayrıca bu çalışma ile ilgili literatür çalışmalarında farklı yöntemlerle incelemeler yapıldığı görüldü ve bunların üzerine ne ekliyebileceğimiz nasıl daha doğru sonuç alabileceğimiz araştırıldı. Sonlu elemanlar yöntemleri üzerinden yaptığımız uygulama literatürdeki çalışmalarda oluşan kırık sonuçlarına yakın sonuçlar verdi. Mühendislik bakış açısıyla tasarım ile implantı optimize etmenin, hata payını düşürmenin ve kırığa yakın bölgedeki gerilmeleri azaltmak için gerilmelerin fazla olduğu bölgeyi farklı plak tasarımı ile düzellebilir veya kırık hattını destekleyecek vida montajları ile gerilmeleri düşürerek plak ömrünü artırılabileceği görüldü.

Anahtar Kelime: Distal Femur, LCP, Kilitli Vida, Kompresyon Vidası, Sonlu Elemanlar Yöntemi

TURNER SENDROMLU HASTALARDA Y MİKRODELESYON TARANMASI VE EŞLİK EDEN ANOMALİLERLE İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI

Murat KARAOĞLAN

Gaziantep Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Endokrinoloji Bilim Dalı

Arka plan/amaç:

Turner sendromlu olgularda, cinsiyet kromozomlarındaki defektlere bağlı gonadın gelişimsel defektleri, sonucu primer gonadal yetmezlik durumudur. Çoğunlukla streak ya da disgenetik gonadlarla karakterizedir. Parsiyel ya da mikst gonadal disgenezi, mozaik ya da 45XO Turner sendromu gibi kromozomal anomalilerde Y kromozom mikrodelsyonlarının birlikteliğini bildirilmekle beraber konuyla ilişkili çok sayıda çalışma bulunmamaktadır. Dahası cinsiyet belirsizliğine katkısı da çok araştırılmamıştır. Y mikrodelsyonları çoğunlukla yetişkin erkek infertilitesinden sorumlu olduğu bilinmekte ve çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen Turner sendromunda varlığının gonadal malignensi riskinin artması ile ilişkilendirilmektedir

Bu çalışmanın amacı; Turner sendromlu hastalarda Y mikrodelsyon varlığının taranması ve eşlik eden anomalilerle ilişkisini araştırmaktır.

Materyal metod: 2010-2018 yılları arasında polikliniğimizde izlenen toplam 28'i Turner sendromlu olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Tüm olgulardan Y mikrodelsyonu için örnek alınmıştır. Karyotipleme konvansiyonel sitogenetik yöntemle çalışılmıştır. Y mikrodelsyon analizi, DNA izolasyonu-multipleks PCR fragman analzi yöntemi ile çalışılmıştır.

Bulgular: Olguların yaş ortalaması 10.05 ± 5.94 idi. Olguların 24'ü boy kısalığı, 2'i puberte gelişiminin geri olması 1'i ambigu genitalite 1'i ise renal anomalili şikayeti ile başvurmuştu. Hastaların 22'si (%78.5) 45XO, 6'ı (%21.5) 46XX; 45XO mozaik tipte karyotipe sahipti. Turner sendromluların yapılan sadece 2'sinde (%7.14) Y mikrodelsyonu saptandı. Bunlardan birinde Y238, ZFY, SRY, AMELY, diğerinde ise SRY(114), ZFY, RBMY, AZFa, Y133 bölgelerinde Y mikrodelsyonu saptandı.

Eşlik eden anomaliler açısından tarandığında; 8 hastada kardiyak, 5 hastada renal, 3 hastada dislipidemi 19 hastada osteoporoz, 4 hastada çölyak, 2 hasta otoimmün tiroidit, 2 hastada da iştme kaybı saptandı. Y mikrodelsyonu saptanan 1 olguda da bicuspid aorta diğerinde ise ambigu genitalite eşlik ediyordu. Olası gonadal malignensi için yapılan alfa fetoprotein, β HCG testleri normal düzeylerde bulundu.

Sonuç: Turner sendromlu hastalarda cinsiyet kromozomundaki anomaliye ek olarak Y mikrodelsyonu görülebilmektedir. Bu bulgu, Turner sendromlu olgularda Y mikrodelsyon varlığı eşlik edecek olası anomalilere katkısı olabileceğine işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Turner Sendromu, Y Mikrodelsyonu, Amibgus Genitale

**INVESTIGATION OF ETIOLOGICAL FEATURES AND ASSOCIATED ABNORMALITIES
IN CHILDREN WITH HYPERGONADOTROPHIC HYPOGONADISM**

Murat KARAOĞLAN

Gaziantep University, Faculty of Medicine, Division of Pediatric Endocrinology, Gaziantep, Turkey

Abstract

Objective: Hypergonadotrophic hypogonadism often results from primary gonadal insufficiency, due to chromosomal abnormalities, developmental defects of gonad, steroid synthesis and function defects. It is characterized by dysgenetic or streak gonads. The reproductive function failure is usually associated with many abnormalities in particular cardiac, renal, skeletal and autoimmune disorders

The aim of this study is to investigate abnormalities associated with hypergonadotrophic hypogonadism.

Patients and Methods: A total of 70 children with hypergonadotrophic hypogonadism were investigated, retrospectively. Thirty-six children were phenotypically male and 41 look like female. The following parameters were investigated in all children: Height, the cardiac and renal abnormalities, hearing loss, autoimmune disorder including thyroiditis and celiac disease, bone densitometry, lipid profile, FSH, LH, Estradiol, testosterone, AMH, uterine length and ovarian volume.

Results: The study population consists of 34 chromosome abnormalities, 29 gonad differentiation disorder and 7 steroid synthesis defects. Etiological classification of all cases as follows: Gonad atrophy/agenesis 29, Turner syndrome 28, androgen insensitivity syndrome 4, Klinefelter syndrome 4, Noonan syndrome 2, 17 α hydroxylase deficiency (17OHD) 2 and 17 β hydroxydehydrogenase deficiency (17 β HSD) 1 cases. Twenty-nine children had 46XY or its variants karyotypes. Of the six of whom were female phenotypes. Five of case with Turner syndrome had mosaic karyotype. We found the following abnormalities and disorders associated with hypergonadotrophic hypogonadism in children: Cardiac 16, renal 8, hearing loss 3, osteoporosis 52, short stature 38, autoimmune disorder 7, hyperlipidemia 5.

Conclusion: The remarkable proportion of children with hypergonadotrophic hypogonadism have serious threat associated with systemic abnormalities or disorder as well as reproductive insufficiency. This result indicates that cardiac and renal in particular all systemic abnormalities and disorders must be screened, regularly in children with hypergonadotrophic hypogonadism.

Key words: Hypergonadotrophic Hypogonadism, Associated Disorder, Turner Syndrome, Renal Cardiac Abnormalities

**SEDENTARY AND LIGHTLY ACTIVE ADULTS' PERCEPTION OF MASSAGE: A
DESCRIPTIVE STUDY**

Özlem ÖZDİNÇ

Dr., Whitireia Community Polytechnic, Auckland, New Zealand

ABSTRACT

Anecdotal evidence suggests many would find a massage relaxing after a tiring workday; however, empirical evidence indicates not always. The belief that non-invasive complementary and alternative treatments, such as massage, are not as efficient as modern medicine (Eisenberg, 1997), the misperception created by movies associating massage with sex industry (Smith, Smith, Baxter, & Spronken-Smith, 2012), and news about massage therapists accused of assault (Shrimpton, 2018) can be among the reasons coercing one into forbearing from receiving a massage. Nevertheless, massage literature is limited primarily to studies in medicine and sports which examine in/outpatients and athletes. Despite the calls for research on people's perceptions of massage (Boulanger & Moyer, 2012), scholarly attempts to respond have hardly adopted a sedentary perspective. Many have explored the massage perceptions from the providers view, including medical faculties (Mehta, Hartels, Hefner, Porter, & Klatt, 2016), health professionals (Kretchy, et al., 2016), general practitioners (Lawler & Cameron, 2004), paediatricians (Cuzzolin, et al., 2003), and nurses (Brolinson, Price, Ditmyer, & Reis, 2001). In summary, it seems that attempts to shed light on the sedentary and lightly active population's perception of massage have partially filled this gap. Accordingly, the present research aims to explore the self-reported perceptions of non-medical massage on such sample.

Methods

The study classified sedentary and lightly active individuals according to the definitions by Pate, O'Neil, and Lobelo (2008). A 15-item questionnaire discovered whether subjects had prior massage experience, frequency of and major reason for receiving massage, following a screening question that ensured the capture of targeted individuals. Eight items adapted from Lawler and Cameron (2004) operationalized massage perceptions on a 4-point scale (1 = strongly disagree). The remaining three were demographic questions. A survey that lasted for 18 months conveniently employed 1925 volunteers in mall intercepts at two shopping centres in Auckland, New Zealand. Males dominated the sample (56%). On age, nearly half was at their 30s (48%), a third were younger, and the remaining 21% was older than that. Four nationalities dominated the sample: Chinese (33%), Indian (19%), New Zealander (17%), and Pasifika (12%). A principal component analysis (PCA) examined the factorial structure of the eight items for an index score that could represent one's perception of massage. Six underlying components emerged; only one had a sufficient number of items explaining 75% of the variance. Accordingly, an index score of this factor was computed to represent massage perception. Scores ≥ 2.50 were considered to represent positive perception, lower scores determined the negative perception-holders. Group means and odds ratio compared perceptions by prior massage experience.

Results

Almost 60% had received some massage over the last 12 months. Injuries, both sports and work related (34%), were the main reason for receiving massage. Relaxation (30%), tension/stress (16%), chronic pain (11%), and sprains/strains (9%) followed that. More than half (51%) were rare (once a month), 5% were frequent (once every day), and the remainder of the sample was occasional receivers of massage. Massage was perceived positively across the sample, $M = 2.51$ ($SD = .89$); however, one's perception differed by prior massage experience, $F(3, 1921) = 1704.164$, $p < .001$. Odds of a massage receiver to have a positive perception were 2.99 times higher than a non-receiver.

Conclusion

We attempted to shed light into the sedentary and lightly active individuals' perception of massage, a relatively less researched line massage literature. We found evidence in support of the theoretical and empirical indications that prior experience can determine one's massage perception. A couple of caveats exist in our design though. Consumer service evaluations theoretically bias the functional against technical component of services due to consumer incapacity to evaluate the latter (Grönroos, 1984). In context, functional components refer to the way massage is delivered whereas the technical components relate to the diagnostic accuracy (Babakus & Mangold, 1992). In line with these indications, the 4-item component formed in PCA enfolded functionality-based perceptions. Moreover, we did not observe the medical condition of the participants. These factors, which may restrict the utility of our findings, might be avenues for future research.

Keywords: Massage, Sedentary, Lightly Active People, Perception

INVESTIGATION OF PHYSICOCHEMICAL CHANGES OF ULTRASOUND TREATED
TRADITIONAL APPLE VINEGAR DURING STORAGE

Seydi YIKMIŞ

Department of Nutrition and Dietetics, Tekirdağ Namık Kemal University, Tekirdağ, Turkey

ABSTRACT

In recent years, there has been an increase in the use of non-thermal technologies due to the increasing interest of consumers in natural products and the loss of thermal preservation methods in the product. In this study, physicochemical parameters of traditional apple vinegar produced by traditional methods were evaluated during storage. Vinegar samples were stored at 4 °C for 2 months (1, 10, 20 30 and 60 days). Ultrasound conditions in the study; 26 kHz, 8 minutes and 60% amplitude. Titratable acidity, Brix, pH, Total phenolic content (TPC), total flavonoid content (TFC), total antioxidant capacity (CUPRAC) and color values were evaluated. At the end of the study, no statistically significant change was detected in the pH, brix and titratable acidity ($p > 0.05$). Increases in TPC, TFC and total antioxidant were determined according to untreated traditional apple vinegar. Compared to untreated traditional apple vinegar, ultrasound technology was found to improve the quality characteristics.

Keywords: Ultrasound, Traditional Apple Vinegar, Total Antioxidant Capacity

INHIBITION OF ENZYMATIC BROWNING OF FRESH-CUT POTATOES BY THIOLS

İnci CERİT

R. A. Department of Food Engineering, Sakarya University, Esentepe, Sakarya 54187, Turkey

Omca DEMİRKOL

Assoc. Prof. Dr. Department of Food Engineering, Sakarya University, Esentepe, Sakarya 54187, Turkey

ABSTRACT

Enzymatic browning which is one of the most important cause of food deterioration affects not only sensorial properties but also nutritional value of fruit and vegetable products. Polyphenol oxidase (PPO, EC 1.14.18.1) is the responsible enzyme of the enzymatic browning. The great number of methods have been developed in several studies for preventing enzymatic browning. In this study, the effects of thiol compounds, reduced glutathione (GSH), L-cysteine (CYS), N-acetyl-cysteine (NAC), and sodium metabisulphite on the enzymatic browning of potatoes were examined for 48 h. Three different concentrations (0.5%, 1% and 2%) of thiol solutions were prepared to detect the best browning-inhibiting treatment. Nearly 100 g of potato sticks were dipped in 300 mL of prepared solutions for 1 min. After the dipping process, excessive solution was dripped off with air and samples were stored at 25°C for 24 and 48 h. The PPO activities, color values and residual thiol contents were determined after storage periods. According to results, NAC 2% was the most effective inhibitor in terms of color values. Sulphite solution stopped the polyphenol oxidase activity as expected, but both NAC and CYS also inhibited the enzyme activity. CYS treated samples had the highest thiol content, while the amount of thiol in GSH treated samples was lowest. In summary, solutions containing NAC 2% and CYS 2% prevented the enzymatic browning and increase the thiol content of fresh-cut potatoes, significantly, but GSH was not effective on inhibition of browning.

Keywords: Enzymatic Browning; Thiols; Polyphenol Oxidase

ANTEP FISTIĞI'NIN GASTRONOMİ ALANINDA KULLANIM ALANLARININ
YAYGINLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: ANTEP FISTIĞI REÇELİ ÖRNEĞİ

Halide Bilge SARIGÜL

Gaziantep Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Ahmet Salih SÖNMEZDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü , Gaziantep, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Antep fıstığından yeni bir gastronomik ürün hazırlayarak gerek yurt içi gerekse yurt dışı pazarda kullanımını daha da arttırmak amaçlanmaktadır. Bu nedenle dört farklı olgunluk aşamasında (boz iç, gül, neverdi, ben) Uzun çeşidi Antep fıstıkları toplanmış ve reçele işlenmiştir. Elde edilen örnekler tanımlayıcı duyuşal, temel bileşen ve hiyerarşik kümeleme analizlerine tabi tutulmuştur.

Antep fıstıkları Gaziantep iline Bağlı Oğuzeli ilçesinden temin edilmiştir. Toplam 6 eğitimli paneliste duyuşal analiz yapılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre en çok beğenilen reçel ürünü farklı reçeteler uygulanarak yeniden reçele işlenmiştir. Bir kez daha panelistlere duyuşal analiz yapılmış ve en beğenilen reçelin piyasaya sürülebilirliğinde bir sakınca olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Pistachio*, *Pistachios Jam*, *Sensory Analysis*

GAZİANTEP ÜZÜMLERİNDEN ELDE EDİLEN KIRMIZI ŞARAPLARIN pH VE ASİTLİK DEĞİŞİMİ

Işıl Aysel AÇIKGÖZ

(Yüksek lisans öğrencisi) Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Bu çalışmada Gaziantep'te yetiştirilen iki farklı üzümün 3 farklı kompozisyonu kullanılarak üretilen şarapların fermantasyon boyunca değişen pH ve toplam asitlik değerleri incelenmiştir. Öncelikle üzümler hasat edildikten sonra kısa bir süre içinde şarap yapma alanına getirilmiştir. Üzümler saplarından ayrılarak sağlam üzümler kırmızı şarap yapımında kullanıldılar. Çekirdekleri zarar görmeyecek şekilde ezilerek çekirdek ve kabuklarıyla beraber fermantasyon kaplarına alındılar. Kapların içine belirli miktarlarda maya, maya besini ve potasyum bisülfat eklendi. 5 gün 25°C'de fermantasyon süreci beklendi ardından süzdürülüp meşe yongası katıldı. Meşe yongasıyla beraber 5 gün daha bekletilip meşe yongası ayrılarak durultma işlemi uygulandı. Durultma işlemi tamamlanan şaraplar koyu renkli cam şişelere doldurularak mantar tıparlarla kapatıldı. Analizleri yapılana kadar oda sıcaklığında muhafaza edildi. Son olarak 2 ay süresince şişede olgunlaştırdıktan sonra şarap içilebilir hale getirildi. Şıranın ve şarabın pH değerleri dijital pH metre ile saptandı. Toplam asitlik ise 5 ml şıra veya şarap örneği üzerine 20 ml saf su konulmuş ve renk menekşe kırmızısı oluncaya kadar 0,1 N NaOH ile titre etmek suretiyle belirlendi. Sonuçlar tartarik asit cinsinden litrede gram olarak verildi. Üç farklı konsantrasyonlarda hazırlanan üzümlerin pH değerleri fermentasyon tamamlandıktan sonra 3.5, 3.52 ve 3.58 asitlik değerleri 3.85, 3.7 ve 3.82 olarak bulunmuştur. Meşe yongasıyla beraber bekletilip süzdükten sonra hesaplanıldığında pH değerleri 3.55, 3.60, 3.67 ve asitlik değerleri 3.48, 3.68, 3.74 bulunmuştur. Daha sonra şarabın 45 gün bekletilmesinin ardından pH değerleri 3.68, 3.62, 3.73 ve asitlik değerleri 3.57, 3.58, 3.52 olarak bulunmuştur. Son olarak 2 ay daha şişede olgunlaştırıldıktan sonra birinci, ikinci ve üçüncü konsantrasyonlar için sırasıyla pH değerleri 3.65, 3.58, 3.64 ve asitlik değerleri 3.6, 3.58, 3.5 olarak hesaplanmıştır. Şıra ve şaraplarda pH değerleri 3,38 ve 3,74 arasında değişmiştir. Üzümlerde pH değerlerinin genelde 4.0 ün üzerinde olması istenmez. Şaraplarda pH değeri şarabın fizyolojik bakımından değerlendirilmesinde önemli rol oynamaktadır. pH değerinin çok düşük olması şaraplarda ekşilik tadına sebebiyet verir. Toplam asitlik değerleri şıra ve şaraplarda 2,85 ile 4,05 arasında değişmiştir, bu da normaldir. Türk Gıda Kodeksine göre asitlik en az 3,5 g/l olmalıdır. Asitliğin az veya çok olması şarapta bazı kusurlara yol açmaktadır.

Anahtar kelimeler: Üzüm, Kırmızı şarap, pH, Asitlik

KIRMIZI ŞARAPLARDA FENOLİK BİLEŞİKLER VE OLUŞUMLARI

Işıl Aysel AÇIKGÖZ

(Yüksek lisans öğrencisi) Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Üzüm ve şaraplarda bulunan fenolik bileşikleri; fenolik asitler, flavonoidler, antosiyaninler ve tanenler olmak üzere dört grup altında toplamak mümkündür. Fenolik bileşiklerin miktarı, üzümlerde 1610-10850 mg/kg ve şaraplarda 748- 1200 mg/l arasında değişir. Fenolik bileşikler, üzümde ve kırmızı şaraplarda en önemli fonksiyonları tat, aroma ve renk üzerinde etkili olmalarıdır. Üzümlere rengini ve duyu özelliklerini veren fenol bileşikleri, üzümlerin olgunlaşması sırasında tanede sentezlenir ve depolanırlar. Fenol miktarı meyvenin etli kısmında az olmakla birlikte kabuk ve çekirdekteki düzeyi yüksektir. Üzüm kabuğu ve çekirdeğiyle birlikte tüketilen nadir meyvelerden olup, fenol içeriğinin en düşük olduğu kısım meyve etinin orta kısmıdır. Çekirdeğe yakın kısımlarda fenol miktarı artar. En yüksek düzeye ise kabuğa yakın kısımlarda ulaşır. Fenolik asitlerin karboksil grupları; şekerler, glikozitler, aminoasitler veya proteinlerle reaksiyona girebilirler ve alkollerle fenol esterleri, amino bileşikleri ile de amidleri oluştururlar. Flavonoidler, hidroksil grubu sayısı, doymamışlık derecesi ve üçlü karbon atomunun oksidasyon derecesine bağlı olarak farklılık gösterirler. Doğada yaygın olarak bulunan ve şaraplarda önem taşıyan flavonoid grubu flavonollerdir. Beyaz ve siyah üzümlerde bulunan flavonoller sarı renkli pigmentlerdir. Siyah üzümlerde; kemferol, mirisetin ve kuersetin pigmentleri yer alır. Bu bileşikler üzüm ve şarapların kendilerine özgü kırmızı, mavi ve mor tonlardaki renklerini veren, suda ve şıradaki az, alkolde çok çözünen doğal renk maddeleridir. Tanenler, üzümlerin kabuk, çekirdek ve çöplerinde yer almakta ve cibre fermantasyonu sırasında şaraba geçmektedir. Cibre fermantasyonu süresince tanenlerin şaraptaki miktarı süreye bağlı olarak artmaktadır. Şarapta kaliteyi belirleyen en önemli faktörlerden birisi aromadır. Şarabın aromatik yapısı birçok aroma bileşiğinden oluşur. Üzüm çeşidi, çevresel faktörler (iklim ve toprak), fermantasyon koşulları (maya florası, pH ve sıcaklık), şarap yapımındaki teknolojik işlemler ve şarabın olgunlaşma koşulları aroma bileşiklerinin oluşumunu etkileyen temel faktörlerdir.

Anahtar kelimeler: Fenolik Bileşikler, Üzüm, Kırmızı Şarap, Tanen

BEYAZ ŞARAP FERMENTASYON SÜRECİ pH-ASİTLİK DEĞİŞİMİ

Seda CEYHAN

Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Araştırmada iki adet Gaziantep beyaz üzümünün üç ayrı kombinasyonlarında beyaz şarap üretilmiştir. Beyaz şarapların fermentasyon süresince gözlenen pH değerleri değişmiştir. Fermentasyon sırasında organik asitler tuzlarıyla birlikte şarapta denge oluşturacak şekilde kalır, şarabın pH'ı 2.9-4.0 arasında sabit tutularak, fermentasyonun sağlıklı bir şekilde yürütülmesi sağlanır. Çalışmada bulunan pH değerleri 1, 2 ve 3. şarap örnekleri için sırasıyla 3,27-3,72, 3,28-3,66 ve 3,27-3,68 arasında bulunarak sağlıklı bir fermentasyon gerçekleştiğini göstermiştir. 45. güne bakıldığında şarabın pH değerleri 1., 2. ve 3. örnekler için 3,5, 3,57 ve 3,47 olarak standartlara uygun bir sonuç bulunmuştur. 2 ay olgunlaştırma süreci sonundaki pH değerleri ise 3,42, 3,47, 3,41 olarak bulunmuştur. Şaraplarda bulunan tartarik asidin potasyum bitartarat halinde çökmesi ve malik asidin laktik asit bakterilerince laktik aside parçalanması fermentasyonun 3, 4 ve 5. günlerinde gözlenen pH değerindeki az miktardaki artışın ve genel asitte meydana gelen azalmanın nedeni olabilmektedir. İncelenen şarapların pH değerleri tebliğde ve literatürde belirtilen değerlere uygun bulunmuştur. Tablodaki asitlik değerlerine bakıldığında ise şıra örneklerinin ilk genel asitlikleri ve şarap örneklerinin toplam asitliği karşılaştırıldığında 3 örnekte de bir artış gözlenmektedir. 3, 4 ve 5. günlerde ki her 3 örneğin asitliğine bakıldığında ise asitlikte genel azalma meydana gelmiştir. Bu asitlik azalmasının nedeni; şarabın malolaktik fermentasyona uğraması ve kısmi asit tuzlarının oluşmasıyla açıklanabilir. Şaraptaki malik asit malolaktik fermentasyon boyunca laktik aside dönüştükçe şarabın pH ı yükselmektedir. Malik asidin laktik asit bakterileri tarafından parçalanarak laktik aside dönüşümü olan asit azalmasına "biyolojik asit azalması" adı verilir. Resmi gazete tebliğine göre şarabın toplam asit miktarı tartarik asit cinsinden en az 3,5g/L olması gerekmektedir. Fermentasyonun 45. gününe bakıldığında her 3 şarap örneği için bulunan asitlik değerleri sırasıyla (3,51, 3,58, 3,59) olarak bulunmuştur. 2 ay şişede olgunlaştırma sürecinden sonraki asitlik değerleri ise (3,53, 3,6, 3,62) olarak literatür sonuçlarına uygun bulunmuştur. Şarabın pH değerinin 3,5'ten fazla olması istenmez. Çünkü, pH arttıkça şarap istenmeyen renk değişimlerine, oksidatif reaksiyonlara, bakteriyel fermentasyona, protein kararsızlığına daha yatkın hale gelir.

Anahtar kelimeler: Üzüm, Beyaz şarap, pH, Asitlik

BEYAZ ŞARAPTA FENOLİK BİLEŞENLER

Seda CEYHAN

Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Üzümlerde ve Şaraplarda özellikle acılık ve burukluğun kaynağı fenolik bileşiklerdir. Fenolik bileşikler antioksidan madde özelliği ile çoğu hastalığın oluşumuna engel olabilmektedirler. Üzüm tanesindeki toplam fenol bileşiklerinin yaklaşık %30'u kabuklarda, %5'i meyve etinde ve %65'i çekirdeklere bulunur. Beyaz şaraplarda toplam fenolik bileşikler 50-2000 mg/L arasında değişir. Üzüm ve şaraplarda bulunan fenol bileşiklerini; fenol asitleri, flavonoidler, antosiyaninler ve tanenler olmak üzere dört grup altında toplamak mümkündür. Fenol asitleri; Fenol asitlerinin şarabın duyuşal özellikleri üzerinde pek etkileri yoktur. Resveratrol üzümün kabuk kısmında yer alır ve şarap yapımı sırasında çözünerek şaraba geçer. Tyrosol beyaz şarapların resveratrolüdür. Beyaz üzüm çeşitlerinde bulunan ve mayanın fermantasyonu sırasında tirozin isimli aminoasitin dönüşümüyle tyrosol oluşur. Oldukça yüksek antioksidan etkiye sahip bir fenolik bileşiktir. Flavonoller, beyaz ve siyah üzümlerde bulunan sarı renkli pigmentlerdir. Beyaz üzümlerde kaemferol ve kuersetin pigmentleri yer alır. Özellikle kuersetin miktarının üzüm kabuğunda yüksek olduğu, kuersetin, kamferol ve bunların glikozitlerinin şaraplarda acılığa neden olurlar. Antosiyanin bileşikleri; üzüm ve şarapların kendilerine özgü renkleri veren, suda ve şıradan az, alkolde çok çözünen doğal renk maddeleridir. Üzümde bulunan en önemli antosiyanidin pigmentleri malvidin, siyanidin, peonidin, petunidin ve delfinidindir. Beyaz üzüm çeşitlerinde antosiyanin bulunur. Tanenler; üzümlerin kabuk, çekirdek ve çöplerinde bulunurlar. En belirgin özellikleri proteinli maddeler ve jelatin ile tepkimeye girmeleridir. Şarapların tadındaki burukluk, tanenlerin tükürükte bulunan protein ve glikoprotein ile birleşerek bunları çöktürmelerinden ileri gelmekte ve tanenlerin bu özelliği molekül ağırlığına bağlı olarak artar. Tanenlerin bir diğer önemli özelliği ise acılık vermeleridir. Şaraplarda acılığa molekül ağırlığı düşük olan tanenler neden olurken, yüksek moleküllü polimerler burukluğu artırır. Beyaz şaraplarda tanen miktarı 0-100 mg arasında değişir. Fenolik bileşikler, üzümde en önemli etkilerini tat, aroma ve renk üzerinde gösterirler. Antosiyaninler ve flavonoller asmada renk oluşumundan, hidroksisinnamik asit tartaratları, kateşin ve prosiyanidinler ise tat oluşumu ve kahverengi renkten sorumludurlar. Üzüm kabuğu ve çekirdeğiyle birlikte tüketilen nadir meyvelerden olup, fenol içeriğinin en düşük olduğu kısım meyve etinin orta kısmıdır. Çekirdeğe yakın kısımlarda fenol miktarı artar. En yüksek düzeye ise kabuğa yakın kısımlarda ulaşır.

Anahtar kelimeler: Üzüm, Beyaz Şarap, Fenolik Bileşikler

**ANTEP FISTIĞI ENDÜSTRİYEL ÜRETİM ATIĞI OLAN KIRMIZI DIŞ KABUKTAN
DİYET LİFİ ÜRETİMİ**

Hüseyin BOZKURT

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Mehmet Önder YAYLAGÜL

Gaziantep Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Bu çalışmamızda, Antep Fıstığı ürününün endüstriyel üretim aşamasında atık olan kırmızı dış kabuğundan diyet lifi üreterek ürünün endüstriyel olarak geri kazanımını sağlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda ürünün su tutma ve yağ tutma kapasitelerini artırmak için işlemler yapılmıştır. Referans olarak ticari havuç lifi, enginar lifi ve selüloz lifleri referans olarak alınmıştır. Yapılan analizlerde referans lifler ve Antep Fıstığı Kırmızı Kabuğunun pH değerleri, kül oranları, su tutma ve yağ tutma kapasiteleri ölçülmüştür. Herhangi bir işlem görmemiş olan Antep Fıstığı Kırmızı Kabuğunun pH değeri 5,35 olarak ticari havuç lifinin pH değeri 5,50, enginar lifi pH değeri 8,75 ve selüloz lifi pH değeri 6,95 olarak bulunmuştur. Havuç lifi referans alındığında ürünün pH değeri kabul edilebilir değerlerdedir. Havuç lifi referans alınarak yapılan kül analizinde havuç lifinin kül oranı %4,20 olduğu belirlenmiş, fakat Antep Fıstığı Kabuğunun kül oranı % 12,50 olarak tespit edilmiştir. Yapılan analizlerde Antep Fıstığı Kırmızı kabuğunun su tutma kapasitesi yaklaşık olarak 4,5 kat olduğu gözlemlenmiştir. Buna karşın havuç lifinin su tutma kapasitesi 13,20, enginar lifinin su tutma kapasitesi 8,50 ve selüloz lifinin su tutma kapasitesi 7,60 kat olarak bulunmuştur. Ürünün su tutma kapasitesini artırmak için asit, baz ve enzim uygulamaları gerçekleştirip su tutma ve yağ tutma kapasiteleri araştırılmıştır. Bu çalışma farklı konsantrasyonlar ve farklı inkübasyon sürelerine tabi tutularak gerçekleştirilmiştir. Asit olarak sitrik asit, baz olarak NaOH ve enzim olarak α -amilaz, proteaz ve gluko oksidaz enzimleri kullanılmıştır. Yapılan uygulamalar neticesinde Antep Fıstığı Kırmızı Kabuğunun su tutma kapasitesi 9,50 kata kadar arttırılmıştır. Bu çerçevede, ürünün diyet lifi olarak kullanıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma neticesinde önemli bir endüstriyel atık olan Antep Fıstığı Kırmızı Dış Kabuğu endüstriyel bağlamda yeniden kazanılmış ve tüketicilerin kullanımına uygun hale getirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antep Fıstığı , Diyet Lifi , Endüstriyel Atık

EFFECT OF OZONATION ON THERMAL PROPERTIES OF GUM ARABIC

Zeynep Tuğba ÖZASLAN

Ms.C., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

Şenol İBANOĞLU

Prof. Dr., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

Esra İBANOĞLU

Prof. Dr., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

ÖZET

Gum arabic (GA) is obtained from the species of Acacia trees (Acacia seyal and Acacia Senegal). Gum arabic is a complex, branched heteropolysaccharide and composed of 1, 3-linked β -D-galactopyranosyl unit which has containing 2-3% arabinogalactan protein. It is widely used in food, textile, chemical and pharmacy as a gelling agent, emulsifier, encapsulation agent or thickener etc. Ozone, a strong oxidant, is frequently used in disinfection of water. It is also used as an oxidizing agent, to prolong the shelf life and disinfestation material in food industry. Ozonation, which is a green technology and does not leave any residue after the oxidation process, would reduce the adverse effects of thermal and chemical modification methods (i.e. conventional methods). This study is concerned with the thermal properties of the aqueous solutions for ozonated and non ozonated forms of the gum arabic. The effect of ozonation on thermal properties of gum arabic solution for different ozonation time (10, 15 and 60 min.) with 6% concentration was investigated. Ozonation process was applied for 1 hour at 60g/h rate. Thermal properties of samples were determined using a Perkin-Elmer differential scanning calorimeter (DSC 6, Norwalk, CT, USA). When the results of native and 10, 15 and 60 minutes ozonized gum arabic were examined, it was observed that the gelatinization temperature was 292.22, 291.8, 281.6 and 281.05 °C, respectively. The results showed that the gelatinization temperature decreased as the ozonation time increased when the gum was ozonated at 6 percent concentration. It is believed that results obtained in this study will lead to a clearer understanding of ozonation on the food grade gums. The results of this study would be useful in industries where gums are used in food formulations.

Key words: Thermal Properties, Ozone, Gum Arabic

EFFECT OF OZONATION ON VISCOELASTIC PROPERTIES OF GUM ARABIC

Zeynep Tuğba ÖZASLAN

Ms.C., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

Şenol İBANOĞLU

Prof. Dr., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

Esra İBANOĞLU

Prof. Dr., University of Gaziantep, Engineering Faculty, Food Engineering Department

ÖZET

Acacia gum (AG), also called gum arabic, is an edible gum obtained from the Acacia senegal and Acacia seyal trees, which is rich in soluble fibers of low viscosity. It has widely used area as a emulsifier, foam stabilizer, food additive and thickening agent in food industry. Ozonation is the eco- friendly technique and known as GRAS (Generally recognize as safe). It is used safely in industry, such as textile, food, pharmacy, because it does not leave any chemical residue in the sample. This study is concerned with the viscoelastic properties of the aqueous solutions for ozonated and non ozonated forms of the gum arabic. The effect of ozonation on viscoelastic properties of gum arabic solution for different ozonation time (5, 10 and 60 min.) with 6% concentration was investigated. Ozonation process was applied for 1 hour at 60g/h rate. The frequency oscillation test of solutions were measured with C-VOR Bohlin Rheometer (Malvern, Worcestershire, United Kingdom) using a cone plate geometry. During the rheological tests, the temperature kept constant at 25 °C and also shear stress was kept constant at 0, 3847 Pa. The solutions were mainly viscous at low frequencies, and elastic at higher frequencies for all GA samples. Although it is observed that the ozonated and native gum arabic structures have at low frequency viscous and high frequency elasticity, they are the crossover points of moduli that should be considered as the basis. When crossover frequency were evaluated, it was observed that the crossover points of the modulus were at the frequency values of native and 5, 10 and 60 minutes ozonated samples, respectively at 8, 7, 7.2, 2 rad/sec. It was observed that the frequency values corresponding to the crossover frequency decreased. This showed us that the ozonized samples had less viscous properties and the viscoelastic properties were reduced by the ozonation method. The results of this study would be useful in industries where gums are used in food formulations.

Key words: Viscoelasticity, Ozone, Gum Arabic, Moduli

EXTRACTION OF MUCILAGE FROM OKRA

Ezgi SOĞANCI

Gıda Müh., Department of Food Engineering Gaziantep University, 27310 Gaziantep, Turkey

Medeni MASKAN

Prof. Dr., Department of Food Engineering Gaziantep University, 27310 Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

This research aimed to investigate the extraction and characterization of mucilage from Okra (*Abelmoscus esculentus*) which is known to have benefits of pharmaceutical and industrial applications. In this study, the independent variables; effect of extraction temperature (25–80°C), extraction time (1–7 hr) and water to raw material ratio (4:1–10:1) were investigated. Mucilage is a highly soluble compound in water while insoluble in organic solvents. Therefore, it is precipitated with acetone at an optimum-ratio of 1:1. Precipitated mucilage was dried by freeze drying method. Experimental design was performed by using Response surface methodology (RSM). The dependent variables measured were musilage yield, swelling index, emulsion stability and capacity. The highest yield (32.19 %) of mucilage from okra was obtained at 1 hr, 80°C and water to raw material ratio of 7:1. The highest swelling index of okra mucilage which is also associated with high water holding capacity was found as 55 ml/gr. Emulsifying and hydration properties were characterised by carrying out analyzes of emulsion stability and capacity and swelling index. These are highly related to the functional properties of okra mucilage. Emulsion capacity and stability were exhibited proportional results. It was observed that the highest emulsion capacity and stability (E.C=57%, E.S=60% respectively) of okra mucilage were obtained at the same conditions of 4 hr and 25°C and water to raw material ratio of 1:10. Sensory evaluation of dry okra mucilage was performed in terms of color, odor, taste, shape, solubility, touch and texture. The results obtained from these findings show that okra mucilage could be an excellent alternative for different food formulations as thickener, stabilizer and binder.

Keywords: Okra, Mucilage, Emulsion, Swelling

AROMA PROFİLİNDEKİ DEĞİŞİMİNİN ANTEP FISTIĞININ RAF ÖMRÜNÜN
BELİRLENMESİNDE KULLANILMASI

Ali Rıza TEKİN

Prof. Dr. Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Şükran BÜLBÜL

Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Antepfıstığı kökenli üç ürün(kırmızı kabuklu antepfıstığı, kırmızı iç antepfıstığı, boz iç antepfıstığı); 5, 25 ve 35 C'lık üç farklı sıcaklıkta polietilen poşetlerde ellişer gramlık numuneler halinde, ışısız ortamda ve ortalama % 65 sabit bağıl nemde saklandı. Söz konusu örnekler ilk üç ayda birer haftalık arayla, son on beş ayda da iki haftalık arayla gaz kromatografisi/kütle spektroskopisi/katı-faz mikro ekstraksiyon (GC/MS/SPME) analize tabii tutuldu; yani kokularını oluşturan bileşenlerin nicel ve nitel analizi yapıldı, böylece aroma ya da koku profilleri 50-60 haftalık zaman aralığı için oluşturuldu. Örneklerde gözlenen ortak bileşenlerinin konstrasyon-zaman ilişkisi her sıcaklık değeri ve bileşen için ayrı ayrı belirlendi. Konsantrasyon anlamlı bir yükseliş ya da düşüş olan bileşenler bu yöntemle seçilerek raf ömrü tahminlerinde kullanılması düşünüldü. Aroma derişimleri % 5-20 arasında değişen methyl 1-H –pyrone, asetik asit, α -piene, α -terpiene için, üç farklı sıcaklıkta yapılan tüm derişim-zaman ölçümlerinde anlamlı bir bağlantı bulunamadı. Daha sonra, düşük derişimli diğer bileşenler için yapılacak taramalarda/hesaplamalarda anlamlı bağıntılar bulunabilir. Tüm bunlara ek genel literatür özeti olarak gıdaların raf ömrü belirlenmesinde kullanılan yöntemler, genelde gıda bileşenlerinde zamanla meydana gelen değişiklere dayandırılır. Örneğin bünyesinde bol miktarda doymamış yağ bulunan gıdalarda bakılan parametre yağın bozunma derecesidir. Çift bağlar nedeniyle oksijene karşı daha reaktif olan doymamış yağlarda, saklanma koşullarına bağlı olarak, zamanla oksidasyon ürünleri peroksitler, aldehitler, ketonlar hatta asitler oluşabilir. Literatürde yapılan çalışmaların önemli bir kısmında yağlı üründe oluşan peroksitlerin miktarı zamana göre, analitik yöntemlerle yani titrasyonla belirlenir; daha sonra peroksit miktarının ulaştığı belirli bir değer maksimum kabul edilerek ürünün raf ömrü belirlenmeye çalışılır.

Anahtar kelimeler; Antepfıstığı, Aroma, Sıcaklık, Zaman

MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS *PHYSARUM* PERS

Hayri BABA

Doç. Dr. Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay

Mustafa SEVİNDİK

Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

Hasan AKGÜL

Doç. Dr. Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

ABSTRACT

The genus *Physarum*, known as the largest genus in Physaraceae and in Myxomycetes as well, comprises more than 146 species all over the world, in Turkey 35 species.

Physarum albescens Ellis ex T. Macbr. (Baba & Gelen 2014),

Ph. album (Bull.) Chevall. (Ergül & Dülger 1998, 2000d; Yağız et al. 2002; Ergül et al. 2005a, b; Ocak & Hasenekoğlu 2005; Demirel et al. 2006; Dülger et al. 2006; Oran et al. 2006; Yağız & Afyon 2006a; Baba & Tamer 2008a; Ergül & Akgül 2011; Baba et al. 2013b, 2015; Baba 2015; Baba & Zümre 2015; Ocak 2015; Oskay & Tüzün 2015),

Ph. auriscalpium Cooke (Härkönen 1988; Ergül et al. 2005b; Oran et al. 2006; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015),

Ph. bitectum G. Lister (Härkönen & Uotila 1983; Ergül & Dülger 2000d; Baba 2015),

Ph. cinereum (Batsch) Pers. (Härkönen 1988; Ergül & Dülger 2000d; Ocak & Hasenekoğlu 2003a, 2005; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b, 2015; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015; Baba & Zümre 2015; Oskay & Tüzün 2015),

Ph. compressum Alb. & Schwein. (Ergül & Dülger 2000d; Baba & Tamer 2008a; Baba 2015; Baba et al. 2013b, 2015),

Ph. confertum T. Macbr. (Baba 2008, 2015; Baba et al. 2013b; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba & Zümre 2015),

Ph. contextum (Pers.) Pers. (Härkönen & Uotila 1983; Ergül & Dülger 2000d; Baba et al. 2013b, 2015; Baba 2015),

Ph. decipiens M.A. Curtis (Härkönen & Uotila 1983; Ergül & Dülger 2000d; Yağız et al. 2002; Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Ergül et al. 2005b; Yağız & Afyon 2005; Dülger et al. 2006; Baba 2015),

Ph. didermoides (Pers.) Rostaf. (Demirel & Kaşık 2012; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015),

Ph. famintzinii Rostaf. (Eroğlu et al. 2014, 2015; Baba 2015),

Ph. flavicomum Berk. (Ergül & Dülger 2002c; Ergül et al. 2005a; Oran et al. 2006; Ergül & Akgül 2011; Baba et al. 2013b; Baba 2015),

Ph. galbeum Wingate (Dülger 2008a; Baba 2015),

Ph. globuliferum (Bull.) Pers. (Ergül et al. 2005b; Baba 2015),

Ph. gyrosom Rostaf. (Demirel & Kaşık 2012; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015),

Ph. javanicum Racib. (Baba 2015),

Ph. leucophaeum Fr. (Ergül & Dülger 2000d; Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Yağız & Afyon 2006a; Baba & Tamer 2008a; Ergül & Akgül 2011; Baba et al. 2013b; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015),

Ph. leucopus Link (Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Baba 2015),

Ph. licheniforme (Szabó ex Schwein.) Lado (Baba et al. 2012; Baba 2015),

Ph. luteolum Peck (Oran & Ergül 2004; Baba 2015),

Ph. murinum A. Lister (Baba and Ozyigit 2017).

Ph. notabile T. Macbr. (Ergül & Dülger 2002c; Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Ergül et al. 2005b; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015; Ocak 2015),

Ph. nudum T. Macbr. (Eroğlu & Kaşık 2013b; Ocak 2015),

Ph. oblatum T. Macbr. (Ergül & Dülger 2000d; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015),

Ph. ovisporum G. Lister (Ergül & Dülger 2002c; Baba et al. 2013b; Baba 2015),

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

Ph. perfectum M. Peck (Dülger & Duman 2010; Baba 2015),
Ph. psittacinum Ditmar (Baba et al., 2016)
Ph. pulcherrimum Berk. & Ravenel (Ergül & Oran 2005; Baba 2015),
Ph. pusillum (Berk. & M.A. Curtis) G. Lister (Ergül & Dülger 1998, 2000d; Yağız et al. 2002; Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Dülger et al. 2006; Oran et al. 2006; Baba 2015),
Ph. robustum (Lister) Nann.-Bremek. (Yağız & Afyon 2007b; Demirel et al. 2010; Baba 2015),
Ph. schroeteri Rostaf (Baba and Ozyigit 2017).
Ph. serpula Morgan (Oran & Ergül 2015),
Ph. tropicale T. Macbr. (Baba & Gelen 2014),
Ph. vernum Sommerf. (Oran & Ergül 2004; Baba 2015),
Ph. viride (Bull.) Pers. (Ergül & Dülger 1998, 2000d; Ergül et al. 2005a; Ocak & Hasenekoğlu 2005; Oran et al. 2006; Yağız & Afyon 2006a; Baba & Tamer 2008a; Ergül & Akgül 2011; Baba et al. 2013b, 2015; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba 2015)

Keywords: *Physarum*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS *RETICULARIA* BULL

Hayri BABA

Doç. Dr. Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay

Mustafa SEVİNDİK

Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

Hasan AKGÜL

Doç. Dr. Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

ABSTRACT

Myxogastrea, or Myxomycetes, are the group of ameboid eukaryotes, able to produce macroscopic fruiting bodies of complicate structure. The myxomycete genera *Reticularia* Bull. is known as closely related taxa within the family Reticulariaceae. Reticulariaceae is characterized by the absence of true capillitium and pseudoaethaliate or aethaliate structure of the fruiting bodies. The myxomycete genera *Alwisia*, *Lycogala*, *Reticularia*, and *Tubifera* are known as closely related taxa within the family Reticulariaceae. *Reticularia intermedia* differs from *R. lycoperdon* with its smaller size range, completely threadlike pseudocapillitium lacking the basal plates, extremely fragile cortex, and more nearly complete reticulation of the spores. This species could easily be unnoticed since it can be confused with delicate forms of *R. lycoperdon* but the filamentous pseudocapillitium is very distinctive. The sporocarp is very fragile and difficult to mount for the herbarium. *R. intermedia* is reported on dead wood and on rotten wood, whereas it is reported on *Quercus* sp. wood in our study. The distribution of this species is known to be scattered across Great Britain but nowhere common. The species is also recorded from Netherlands, Great Britain, Greece, Bahamas, and North America.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Reticularia* genus has got 10 species all over the world, in Turkey 5 species. *Reticularia intermedia*, *R. jurana* *R. liceoides*, *R. lycoperdon*, *R. splendens*.

Reticularia intermedia Nann.-Bremek., Baba and Ozyigit 2017.

R. jurana Meyl. (Ergül et al. 2005b; Eroğlu and Kaşık 2013a),

R. liceoides (Lister) Nann.-Bremek. (Ergül and Oran 2005),

R. lycoperdon Bull. (Demirel and Uzun 2002; Kaya and Demirel 1998; Demirel and Uzun 2002; Baba et al. 2013b, 2015; Eroğlu and Kaşık 2013a; Ocak 2015),

R. splendens Morgan (Ergül 1995; Gücin et al. 1996b; Ergül and Dülger 2000d; Gücin and Dülger 2007; Ergül and Akgül 2011)

Keywords: *Reticularia*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

THE GENUS *PARADIACHEOPSIS* HERTEL (MYXOMYCETES) IN TURKEY

Hayri BABA

Doç. Dr. Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay

Mustafa SEVİNDİK

Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

Hasan AKGÜL

Doç. Dr. Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

ABSTRACT

Plasmodial slime molds are among the group of fungus- like (Protist) organisms which are usually present, and sometimes abundantly, in terrestrial forest ecosystems. Myxomycetes are characterized by an amorphous, multinucleate, protoplasmic mass called plasmodium and fruiting bodies. The genus *Paradiacheopsis* fruiting body a stalked sporangium. Sporotheca spherical or nearly so colour determined by the spore mas. Stalk composed of intertwined fibers. Hypothallus discoid, usually brown. Peridium fugacious, except for a small collar around the stalk. Columella typically reaching to the centre of the sporotheca and there splitting up in to the main branches of the capillitium. Capillitium dichomotously branched, sparsely or not anastomosing. Spores brown.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Paradiacheopsis* genus has got 9 species all over the world, in Turkey 7 species. *Paradiacheopsis acanthodes*, *P. cribrata*, *P. fimbriata*, *P. longipes*, *P. microcarpa*, *P. rigida*, *P. solitaria*.

Paradiacheopsis acanthodes (Alexop.) Nann.-Bremek. (Ergül & Dülger 2000a; Ocak & Hasenekoğlu 2005; Oran et al. 2006),

P. cribrata Nann.-Bremek.(Oran & Ergül 2004),

P. fimbriata (G. Lister & Cran) Hertel ex Nann.-Bremek. (Härkönen & Uotila 1983; Härkönen 1988; Ergül & Dülger 2000d;Oran et al. 2006; Baba & Tamer 2008a),

P. longipes Hooff & Nann.-Bremek. (Zümre and Baba, 2015).

P. microcarpa (Meyl.) D.W. Mitch.ex Ing (Oran & Ergül 2004),

P. rigida (Brândză) Nann.-Bremek. (Ergül &Dülger 2000a; Oran & Ergül 2004; Ergül & Akgül 2011; Baba et al. 2013b),

P. solitaria (Nann.-Bremek.) Nann.-Bremek. (Ergül & Dülger 2000a; Oran et al. 2006; Ergül & Akgül 2011)

Keywords: *Paradiacheopsis*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

**THE GENUS *SYMPHYTOCARPUS* ING & NANN.-BREMEK. (MYXOMYCETES) IN
TURKEY**

Hayri BABA

Doç. Dr. Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay

Mustafa SEVİNDİK

Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

Hasan AKGÜL

Doç. Dr. Akdeniz University, Faculty of Science, Biology Department, Antalya

ABSTRACT

Myxomycetes are characterised by an amorphous, multinucleate, protoplasmic mass called the plasmodium as well as fruiting bodies. The life cycle of a myxomycete includes two morphologically distinct trophic stages, one consisting of uninucleate amoebae (with or without flagella), and the other consisting of a distinctive multinucleate structure, the plasmodium. The genera *Symphytocarpus* is characterized by having sessile or short stalked sporangia, having branched and anastomosed columella, capillitium if any arising from the entire columella with expanded nodes, without surface net and numerous free ends with black and opaque stipe. *Symphytocarpus trechisporus* has larger and darker spores, accordingly capillitium has also different properties. Fruiting body is a pseudoaethalium, sporangia sessile or stalked, cylindrical, with hollow, rarely flat, horny, regular or irregular columella, which are sometimes absent, peridium fugacious but usually leaving some plate-like fragments behind, which may be connected to the capillitium or hang free. Capillitium usually dark branched or reticulate, often with expansions at the junctions, not forming a surface net. Spores dark in mass, lilac brown in transmitted light and banded reticulate. *Symphytocarpus impexus* is pseudoaethaloid, crowded together, black or pale brown, sporangia sessile, peridium fugaceous, covered with thin membranous or not; this fructification was obtained on natural substrata on piece of branch and decaying wood.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Symphytocarpus* genus has got 9 species all over the world, in Turkey 5 species. *Symphytocarpus confluens*, *Symphytocarpus flaccidus*, *Symphytocarpus herbaticus*, *Symphytocarpus impexus*, *Symphytocarpus trechispora*.

Symphytocarpus confluens (Cooke & Ellis) Ing & Nann.-Bremek. (Eroğlu & Kaşık 2013b; Oran & Ergül 2015),

S. flaccidus (Lister) Ing & Nann.-Bremek. (Ergül & Dülger 1999, 2000d),

S. herbaticus Ing (Baba et al. 2016).

S. impexus Ing & Nann.-Bremek. (Baba et al. 2008).

S. trechispora (Berk. ex Torrend) Nann.-Bremek (Baba et al. 2013b).

Keywords: *Symphytocarpus*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

ENFEKSİYON HASTALIKLARININ PATOGENEZİNİN ARAŞTIRILMASINDA
OMURGASIZ MODEL *GALLERIA MELLONELLA* (LEPIDOPTERA: PYRALIDAE) 'NİN
KULLANILMASI

Serkan SUGEÇTİ

Öğr. Gör. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Çaycuma Gıda ve Tarım Meslek Yüksekokulu, Zonguldak

Ender BÜYÜKGÜZEL

Prof. Dr. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, Zonguldak

Kemal BÜYÜKGÜZEL

Prof. Dr. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zonguldak

ÖZET

Klinik patojen bakterilerin patojenitesinin ve konakta oluşacak immün yanıtın belirlenmesi, patojen ajanlara karşı geliştirilecek tedavi yöntemleri için oldukça önemlidir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda, omurgalı deney hayvanları yerine omurgasız modeller kullanılmaktadır. Özellikle *Galleria mellonella* hızlı üremesi, kolay kültüre alınması ve maliyetinin omurgalı deney hayvanlara göre daha az olması sebebiyle alternatif model organizma olarak tercih edilmektedir. *G. mellonella* yumurta, larva, pupa ve ergin olmak üzere 4 farklı gelişim evresine sahiptir. Enfeksiyon hastalıklarının araştırılmasında özellikle son evre larvaları kullanılmaktadır. *G. mellonella* larvalarının diğer omurgasız modellere göre daha büyük olması, enjektör ile kolayca patojen bakterilerinin uygulanması ve enjeksiyon sonucu hemolenf dokunun fazla alınması (~30-50 µL) bakteri-konak arasındaki biyokimyasal ve fizyolojik etkileşimin araştırılmasında oldukça avantaj sağlamaktadır. Ayrıca tıbbi öneme sahip birçok patojen bakterinin virülans faktörlerinin ekspresyonunun 37°C'de gerçekleşmesi ve *G. mellonella*'nın kültür ortamında 17-37 °C'de üretilmesi de omurgasız model olarak kullanılmasının bir diğer avantajıdır. *G. mellonella* larvalarının patojen bakteri-konak etkileşimi çalışmalarında omurgalı deney hayvanlarına alternatif olarak kullanılması, ekonomik avantajlar ile birlikte etik sorunların azalmasına da olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Galleria Mellonella*, Patojen, Model Organizma, İmmün Yanıt

**SULARDA FENOL KİRLİLİĞİ VE FENOL ARITIMINDA İLERİ OKSİDASYON
YÖNTEMLERİNİN PERFORMANSI**

Mehmet Emin AYDIN

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Fatma BEDÜK

Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Senar AYDIN

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Buket BULUT

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

ÖZET

Son yıllardaki hızlı nüfus artışı ve yoğun endüstriyel faaliyetler su kaynaklarının çok çeşitli kirlenmelerle kirlenmesine neden olmuştur. Bu kirlenmelerden biri de fenol ve fenol türevleridir. Fenoller çok düşük konsantrasyonlarda dahi suda tat ve koku problemleri oluşturmakta, yüksek konsantrasyonlarda ise hava, su, toprağın kirlenmesine neden olmaktadır. Fenoller, yağ rafinerileri, petrol rafinerileri, boya endüstrisi, ilaç endüstrisi, plastik, patlayıcı ve reçine üretimi yapan tesisler, kok fırınları, tekstil ve kimya endüstrisi tesislerinin atıkları sonucu sulara karışır. Fenol içeren endüstriyel tesislerin atıklarının sulara karışması sonucunda da fenol kirliliği meydana gelir. Fenolün polifenoller, klorofenoller, fenoksitler gibi birbirine benzeyen çeşitli türevleri bulunmaktadır.

Atıksulardaki kirlenmelerin deşarj standart limitlerinin sınırlandırılması çevre kirliliğini en aza indirecek teknolojilerin kullanım ihtiyacını beraberinde getirmektedir. Bu sebeple oluşan sanayi kirliliğinin çevredeki zararını en aza indirecek şekilde kaynağında etkili ve yeni teknolojiler kullanılarak arıtılması gerekmektedir. Fenol içeren suların arıtımı için kullanılan birçok arıtım teknolojisi bulunmaktadır. Fenol genel olarak adsorpsiyon, kimyasal oksidasyon, organik çözücülerle ekstraksiyon, membran ayırma, ozon ile kimyasal oksidasyon, iyon değiştirme gibi arıtım yöntemleriyle oldukça iyi verimlilik elde edilerek arıtılmaktadır.

Son yıllarda biyolojik olarak arıtılmayan atıksularda ileri oksidasyon yöntemlerinin kullanımı yaygınlaşmaktadır. İleri oksidasyonda temel sorun maliyet olduğu için maliyeti düşürecek katalizörlerin kullanımı önem arz etmektedir. Oksidasyon yöntemlerinden biri olan UV ile fotolitik oksidasyonun verimini arttırmak için homojen ve heterojen katalizörler kullanılmaktadır. TiO_2 geniş enerji aralığında yarı iletken olması nedeniyle ultraviyole ışığı altında organik maddelerin parçalanmasında fotokatalizör olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada fenolün arıtımı için literatürde yer alan arıtma yöntemleri kıyaslanacak ve fotokatalitik oksidasyon için kullanılan katalizörler değerlendirilecektir. Ayrıca çalışmada Fe_3O_4 üzerine kaplanmış olan TiO_2 'nin 254 nm dalga boyunda fenol giderimi üzerine etkisi araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fenol, Oksidasyon, Titanyum Dioksit, Katalizör.

MEYVE SULARINDA PESTİSİT KALINTILARI VE SAĞLIK RİSKİ

Mehmet Emin AYDIN

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Fatma BEDÜK

Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Senar AYDIN

Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

Bahadır BULUT

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çevre Mühendisliği Bölümü, Konya, TÜRKİYE

ÖZET

Dünya nüfusunun hızla artmasına karşın yiyecek tüketimleri de aynı oranda artmaktadır. Beslenme ihtiyaçlarını karşılamak, tarım arazilerinin verimini, gıdaların kalite miktarlarını artırmak için pestisit kullanımı kaçınılmaz hale gelmiştir. Pestisitler; zararlı mantar, liken, istenmeyen bitki ve böceklerden kurtulmak için kullanılan kimyasal bileşiklerdir. Kimyasallar bilgi ve denetim eksikliği sebebiyle çoğu zaman fazla miktarlarda kullanılmaktadır.

Bu durum Türkiye ekonomisini de etkilemektedir, ihraç edilen ürünler içerisinde kalıntı barındıranlar gümrüklerden geçiş izni alamamaktadırlar. Bu nedenle pestisit miktarı tayini oldukça önemli bir konudur. Aşırı kullanım canlılar üzerinde kalıntı pestisit oluşmasına sebep olmakta ve doğada taşınarak insan ve çevre sağlığını olumsuz etkilemektedir. Fazla kullanılan pestisitler özellikle böcekler gibi bazı organizmaların bu ilaçlara karşı dirençli hale gelmelerine neden olur. Pestisitler insan ve hayvanların yağ dokularında birikerek toksik etki göstererek zehirlenmelere yol açabilmektedir. Zehirlenme sonucu, akciğer hastalıkları, beyinde hasar, karaciğer ve böbrekte hasarlara, kanser gibi ciddi rahatsızlıklara neden olabilmektedir. Ayrıca maruziyet sonucu periferik sinir sistemi etkilenmekte, kaygı bozuklukları, depresyon gibi sorunlara da yol açabilmektedir. Türkiye’de, tüketici bilincinin artması ve sağlıklı beslenme olgusunun gelişmesine paralel olarak meyve suyu tüketimi de yıldan yıla artış göstermektedir. Meyve ve sebzelerde yapılan araştırmalara göre birçok pestisit kalıntısına rastlanmaktadır. Ülkemizde üretim ve tüketim yönünden birinci sırada olduğumuz meyve suları özellikle çocukların çok fazla miktarda tükettiği gıdalardan biri olduğunu düşündüğümüzde risk altında olabilecekleri görülmektedir. Bu nedenle ülkemizde satışı yapılan çeşitli meyve sularının pestisit kalıntı düzeylerinin belirlenmesi ve tüketiciler açısından riskin tespit edilmesi halk sağlığı açısından önemlidir. Bu çalışmada piyasada sıklıkla tüketilen vişne suyu, şeftali suyu, kayısı suyu, üzüm suyu, karışık meyve suyu gibi meyve suyu örnekleri temin edilerek pestisitlerin kalıntı düzeyleri araştırılarak tüketiciler için bir risk faktörü olup olmadığı tespit edilecektir.

Anahtar kelimeler: Pestisit, Meyve Suyu, Kalıntı.

**ESERDEN MÜ'ESSİRE: KASİDE DER VASF-I İSTANBUL VE SİTÂYİŞ-İ SADR-I A'ZAM
İBRAHİM PAŞA**

Gencay ZAVOTÇU

Prof. Dr., Kocaeli Üni. Fen-Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

Nedîm, Divân şiiri geleneği içerisinde büyük sayılabilecek yenilikler yapmış ve *Nedîm-âne* diye adlandırılan bir çığır açmış şairdir. Şiirlerinde din ve tasavvufa yer vermemiş, coşkulu ve içli bir söylemle aşkı ve hayatı terennüm etmiştir. O, Lâle Devri'nin ve İstanbul'un şairidir. Şiirlerindeki dil, yaşadığı devrin İstanbul Türkçesi'dir. İstanbul'u ve güzelliklerini, halkın konuşma diline yakın, açık ve anlaşılır ifadelerle anlatır. Onun şiirlerinde İstanbul kasrıları, köşkleri, köprüleri, kemerleri ve eğlence yerleriyle canlı bir şekilde resmedilir. Sa'd-âbâd'ı, Hisar'ı, Göksu'yu, Kasr-ı Cinân'ı, Cedvel-i Sîm'i, Feyz-âbâd'ı, Asaf-âbâd'ı, Şeref-âbâd'ı, Cisr-i Sürûr'ı adlarıyla anar. Şiirlerinde halkın konuşma diline doğru yaklaşır, halk deyimlerini rahatça kullanır. Şiirlerinde görülen betimlemeler (tasvîrler), tablolar İstanbul halkının günlük hayatından; çarşı, pazar ve sokaktaki konuşmalarından esin ve etkilenme yoluyla gerçekleştirilir. Bu yerel (mahallî) özellikleri şiirde başarıyla kullanan şairlerden biri Bâkî'dir. Bâkî, Nedîm'in beğendiği Türk şairleri arasındadır.

Nedîm'in İstanbul Kasîdesi biçim ve içerik özellikleri bakımından önem arz eden, irdelenmeğe/incelenmeğe değer bir şiir izlenimi verir. Asıl adı "*Kasîde Der Vâsf-ı İstanbul ve Sitâyîş-i Sadr-ı A'zam İbrâhîm Paşa*" olmakla birlikte İstanbul Kasîdesi adıyla anılan şiir İstanbul'un özellik ve güzelliklerini sıralarken devrin sadrazamı Nevşehirli Dâmâd İbrâhîm Paşa'nın devlet adamı ve kişilik özelliklerini övmeyi de ihmal etmez. Kasîde bu yapıyla alışılmışın dışında iki memdûha yazılmış bir medhiye niteliğindedir. Bu niteliğiyle de eskilerin deyimiyle eserden mü'essire gittiğini, eseri överken yapanı ve tasarlayanı da unutmadığını sezdirmek ister. Bildirimizde Nedîm'in İstanbul Kasîdesi'nin biçim ve içerik özellikleri incelenecek, elde edilen/keşfedilen veriler maddeler halinde okuyucunun dikkatine sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Nedîm, İstanbul Kasîdesi, Sadrazam Nevşehirli Dâmâd İbrâhîm Paşa, memduh

TÜRK EDEBİYATINDA HAMZANÂME VE DOKUZUNCU CİLDİN ÖZETİ

Gencay ZAVOTÇU

Prof. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yavuz TATLI

İstanbul Arel Üniversitesi, Yeni Türk Dili, SBE, İstanbul-Türkiye

ÖZET

Halk anlatıları tarihin ilk çağlarından beri dünyanın farklı kavim ve topluluklarının hayatında önemli bir yere sahip olmuşlardır. Yazının icadından önce sözlü gelenekte ağızdan ağıza yayılan ve ilavelerle genişleyen bu anlatılar dünyanın birçok yerinde farklı kollara (varyantlar) ayrılmış, yazının icadından sonra kayda geçirilerek nesilden nesile aktarılmışlardır. Boyut bakımından genellikle uzun olan halk anlatıları eski çağlardan beri Türk kavminin, sonraki çağlarda ise Anadolu halkının hayatında önemli bir yer edinmişlerdir. Halk arasında kulaktan kulağa yayılan bu anlatılardan biri de Hamza-nâme'dir. Hz. Hamza'nın kahramanlık hikâyelerini konu alan bu eser, IX. yüzyıldan itibaren yaygınlık kazanmaya başlamış ve XIV. yüzyılda ilk defa Türkçe Hamza-nâme metinleri Hamzavî tarafından yazıya geçirilmiştir. Hamzavî'nin yirmi dört cilt olarak yazdığı Hamza-nâme, kulaktan kulağa yayılırken ilavelerle genişlemiş, bu genişleme sonucu cilt sayısı artmıştır. Yakın zamanda yazılan bir makalede ise eserin cilt sayısının yetmiş iki cilt olduğu beyan edilmiştir. Hz. Hamza'nın İslâmiyet uğruna yaptığı savaş ve mücadeleleri anlatan Hamza-nâme, yayıldığı bölgelerde farklı ilavelerle genişleyerek karmaşık bir yapıya bürünmüştür. Bildirimizde, yetmiş iki cilt olduğu beyan olunan Hamza-nâme hakkında önce genel bilgi verilecek, akabinde ise eserin dokuzuncu cildinin tanıtımı yapılarak özeti takdim edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anlatı, Hamza-nâme, Hamzavî, Hz. Hamza

BİR KÜLTÜR ÖZNESİ OLARAK AHMET HAMDI TANPINAR

Tolga BAYINDIR

Öğretim Görevlisi Doktor (Öğr. Gör. Dr.) Kocaeli Üniversitesi, Türk Dili Bölümü

ÖZET

Ahmet Hamdi Tanpınar, edebiyat alanında araştırma yapanlar ve meraklıları için her okuyuşta yeniden keşfetmenin hazzını duyacakları tükenmez bir kaynaktır. Aydın kimliğiyle Ahmet Hamdi Tanpınar, Türk insanını ve değerlerini çok iyi idrak etmiş bir yazardır. Ondaki bu farkındalık, büyük ölçüde kurmaca metinlerine de yansır. Tanpınar'ın romanlarında Türkiye'nin batı ile olan temaslarının getirdiği yeni hayat düzeninin insanımız üzerindeki etkilerini görmek mümkündür. Değişen yaşam koşulları, parçalanmış hayatlar veya yozlaşmış değerler gerek birey gerekse kurumlar üzerinden işlenir. Yıkılan bir imparatorluğun izlerinden devralınan mazi ile yeni kurulan bir cumhuriyetin doğum sancularıyla yaşanan hâl, Tanpınar'da gelecekte inşa edilecek bir bütünün kaynağıdır ve bu kaynaklar bir uyuma kavuştuğunda Türk insanının yıllardır içinde bulunduğu "ikilik" -Tanpınar'a göre eşik-sonlanacaktır. Tanpınar, medeniyetlerin tarihsel kaynağı olan ve bireyin birlik içindeki maddî ve manevî değerlerinin ölçüsünü gösteren kültür ve kültür unsurlarına; nesiller arasında köprü vazifesi gören bir araç mahiyetinde bakar. Mevcut neslin kendinden sonrakilere, topluma özgü düşünce, estetik, sanat, dil, inanç vs. miraslarını öğrenim ve yaşantılar yoluyla aktarmasını temel alan bir yaklaşımla millî birliğin ve devamlılığın sağlanabileceği inancındadır. Bu çalışmada amaç, Tanpınar'ın romanları, günlükleri ve akademik çalışmaları esas alınarak onun kendi kaleminden "kültür" kavramına bakış açısını ortaya koymaktır.

Anahtar kelimeler: Tanpınar, Kültür, Toplum

KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE KİRMÂN ŞEHİRİ VE ONUNLA İLGİLİ FARİSÎ BİR MECÂZ-I
ÖRFÎ: ZÎRE BE KİRMÂN

Abdullmuttalip İPEK

Dr. Öğretim Üyesi, Aksaray Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü

ÖZET

Türk edebiyatının İslam medeniyet dairesi içerisinde vücuda getirmiş olduğu ve yaygın bir adlandırma ile “divan şiiri” yahut “divan edebiyatı” olarak zikredilen edebiyat, bir mazmun ve mefhum edebiyatıdır. Çok geniş bir kültür ve medeniyet havzasına sahip, farklı kollardan gelen zengin bir malzeme ile beslenen bu edebiyatın bugün için anlaşılmasındaki temel sorun -zannedildiği gibi- sadece bünyesinde çokça Arapça-Farsça kelime ve terkipleri bulundurması değil; beslendiği kaynakların çok zengin olması ve aynı zamanda bünyesindeki mazmun ve mefhumların karşılık geldiği anlam dünyasının bugünün okuru tarafından bilinmemesidir. Bu nedenle söz konusu edebiyatı anlamak için Selçuklulardan başlayarak Türk medeniyetinin temas halinde olduğu diğer medeniyetleri iyi anlamak icap eder. Zira Türk şiiri Arap ve özellikle de Fars edebiyatından çokça istifade etmiştir.

Türk şiirine yalnızca belirli bir dönem için değil bu şiirin teşekkülünden son güçlü temsilcilerine kadar asırlarca kaynaklık etmiş olan Fars şiirinin tesiri sürekli ve etkili olmuştur. Özellikle Fatih döneminde sarayın kadim İran geleneğini benimsemesi neticesinde Osmanlı şairleri Acem şairlerini taklit etmiş sonraki dönemlerin usta şairleri ise Türkçe divanın yanı sıra Arapça ve özellikle Farsça divan tertip etmeyi âdet haline getirmişlerdir. Bu etkilenme ve siyaseten Osmanlının çok geniş topraklara sahip olması beraberinde bu medeniyet havzasındaki mazmun, hayal, efsanevî-tarihî kişi ve kişilikler ile ülke ve şehir isimlerinin yahut Arap ve Fars diline ait kimi ibare ve mecazların Osmanlı şiir diline girmesine neden olmuştur.

Bu tebliğin konusunu teşkil eden “zîre be Kirmân” ibaresi de Farisî bir örfî mecaz olup tebliğde öncelikle bu ibareye kaynaklık teşkil eden “Kirmân” şehrinin klasik Türk şiirinde hangi yönleriyle ele alındığı tespit edilecek daha sonra ise manzum ve mensur metinlerden hareketle “zîre be Kirmân” deyiminin klasik Türk şiirindeki kullanımlarına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, Kirmân, Mecaz, Fars Şiiri, Mazmun.

HÜSN Ü AŞK'TA MİTOLOJİ

Nihat BIÇAK

Kocaeli Üni. Sosyal Bil. Ens. Türk Dili ve Edebiyatı (Doktora)

ÖZET

Tarihte var olmuş veya var olan her milletin, evrenin ve canlıların kökeni ile ilgili belli bir inancı vardır. Bu inanç; bazen tabiata ait unsurlarla, bazen bir nesilden nesle aktarılmış anlatılarla veya kalıntılarla, bazen de bir din ile şekillenir. Kaynağını nereden alırsa alsın, köken ve yaratılış ile ilgili anlatılar-inançlar olduğu için önemini, bilimsel bir sonuç alınmadığı için de güncelliğini yitirmeyen mitoloji, Türk kültürü içerisinde de önemli bir yere ve zenginliğe sahiptir. Daha sonra İslam dinini kabul eden Türk halkı, bu inancı kendi geçmişiyile ve birikimiyle harmanlayarak Türk-İslam kültürünü, inancını oluşturmuştur.

Mitoloji, dünyanın her tarafında entelektüel çevrelerce yeniden ilgi odağı ve sanat kaynağı olarak görülürken, köklü bir geçmişe sahip olan Türk halkının mitolojik öğelerini ve bunların İslamiyet'le kazandığı hüviyeti görmezden gelemeyiz. Çünkü bütün milletler geçmişini, geleceğin aynası olarak görürken, bizler bunu göz ardı edemeyiz. İşte bu amaç doğrultusunda; İslam inancını esas alıp, Türk düşünüş şeklini yansıtan ve klasik edebiyatımızın şaheserlerinden kabul edilen Şeyh Galib'in Hüsn ü Aşk adlı eserinde yer alan mitolojik öğelerin hem Türk mitolojisindeki karşılığını inceleyeceğiz, hem de bu öğelerin İslamiyet'le uğradığı herhangi bir değişiklik varsa, onları belirtmeye çalışacağız. Böylece hem kendi kültürümüzün kökenine inebileceğiz, hem de inanç ve mitolojinin nerelerde iç içe geçtiğine veya ayrıldığına eserden örnekler ile açıklık getirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Türk Mitolojisi, İslamiyet, Hüsn Ü Aşk, Mitolojik Öğeler.

JOSEPH CAMPBELL YÖNTEMİNE GÖRE “BEOWULF” DESTANININ İNCELENMESİ

Özay ŞEKER

Öğr. Gör. İstanbul Kültür Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü (İngilizce)

ÖZET

Batı edebiyatında mit, destan, masal, roman türü anlatılardaki olay örgüsü kalıpları üzerine çeşitli **model önerileri** yapılmış; bu anlatı kalıplarının oluşmasını sağlayan toplumsal süreçler, törenler, âyinler çerçevesinde antropolojik, sosyolojik; insan psikolojisinin bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, yaşlılık aşamalarından geçiş süreçleri çerçevesinde psikanalitik incelemeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde anlatılan destan ya da mitlerin aslında ne ifade etmek istediği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Batı edebiyatında destan kahramanını inceleme ve olay örgüsü modellemesi yapan önemli karakterlerden birisi de Joseph Campbell’ dır. Campbell metodunda “Yola Çıkış”, “Erginlenme”, ve “Dönüş” ana başlıkları ve üç ana başlık altında da 17 alt başlıktan oluşan farklı safhalar bulunmaktadır. Campbell’a göre bütün mitler, destanlar ve masallar oluşurken bu döngü ya tamamen ya da kısmen takip edilir.

Bu çalışmada İngiliz edebiyatının en önemli eserlerinden biri olan “Beowulf” destanı, Joseph Campbell’ ın mit ya da destan kahramanını inceleme metoduna uygun olarak incelenmiştir. Destan “Yola Çıkış”, “Erginlenme”, “Dönüş” ana başlıkları altında ele alınmış ve yorumlanmıştır. Bu çalışma ile mit, destan ya da masalların çözümlenmesinde Campbell metodunun ne kadar uygulanabilen bir metot olduğu ortaya konulmuş ve bu alanda yapılan çalışmalara bir katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Campell Metodu, Beowulf, Destan

TAYYAR MAHMUT PAŞA VE BAHİRİYYE KASİDESİ

Hüseyin CEVİZ

Kahramanmaraş Fen Lisesi

Yakup POYRAZ

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Klasik Türk Edebiyatının kendine has kavram ve imge dünyasının kısmen dışına çıkarak farklı dünyaların tecrübelerini şiire aktarma yoluyla şiirde farklı terimleri kullanma durumu, öncelikle divan şiirinin konusunu genişletmiştir. Canikli Tayyar Mahmut Paşa Kaside-i Bahriyye Der-Sitayiş-i Sultan Selim Han adlı eseriyle özellikle denizcilik terimlerini kullanarak bu farkındalığı kasidesinde hissettirmiştir. Çalışmamız, bu farklılığın boyutlarını anlama ve divan şiirine katkılarını ortaya koyma çabasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tayyar Mahmut Paşa, Bahriye Kasidesi, Denizcilik Terimleri

TAYYAR PAŞA’NIN ŞİİRDE YENİLİK ARAYIŞI VE RAMAZANİYE KASİDESİ

Yakup POYRAZ

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Hüseyin CEVİZ

Kahramanmaraş Fen Lisesi

ÖZET

Divan şiiri kuralcılığı ve titizliğiyle kendine has bir kavram ve imge dünyası meydana getirmiştir. Kimi şairler özellikle 17.yüzyıldan sonra kısmen bu dünyanın dışına çıkarak şekil ve konu bakımından farklı dünyaların tecrübelerini şiire aktarma yoluyla şiirde sınırlı arayışlar ve farklılıklar oluşturmuşlardır. 18. Yüzyıl şairi Canikli Tayyar Mahmut Paşa Kaside-i Ramazaniye adlı eserinde özellikle şekil bakımından pek denenmeyen bazı hususiyetleri ortaya koymuştur. Çalışmamız, bu farklılığın boyutlarını anlama ve divan şiirine katkılarını ortaya koyma çabasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tayyar Mahmut Paşa, Ramazaniye Kasidesi, Şiirde Yenilik

“BAYTARNÂME”NİN 2a-28a VARAKLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Osman TÜRK

Dr. Öğretim Üyesi, Harran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı

ÖZET

Yunanca’da veteriner hekim anlamında kullanılan “hippiatros” teriminin Süryanice’ye “pyatra”, Süryanice’den Arapça’ya da “biyatr” olarak geçtiği, zamanla “baytar” şekline dönüştüğü çeşitli araştırmacılarca bildirilmiş; İslam uygarlığı çağında hayvanların bakımı, beslenmesi, hastalıkları ve bu hastalıkların tedavi edilmesi konularında yazılmış eserlerde “baytarnâme”, “esb-nâme”, “hayl-nâme”, “feres-nâme” gibi isimlerle anılmaktadır (erk 1959, Dinçer 1974). Hayvan hastalık ve tedavileri üzerine yazılmış eserlerin genel adı Baytarnâme olarak geçmektedir. Bu konuda yazılmış eserler ve içerikleri incelendiğinde bu durum daha net bir şekilde görülmektedir. İslâm dünyasında at ve atçılığa dair eserlerin at hastalık ve tedavilerini içerenleri genellikle baytarnâme, binicilik, okçuluk, silahşorluk gibi konuları içerenleri de fûrûsiyye, haylnâme, kitâb-ı hayl gibi adlar ile anılmıştır. At ve atçılık Türklerde önemli ve anlamlı konulardan olmuş ve atın birçok bakımdan yeri özel bulunmuştur. Birçok Türk devletinde makam ve mansıp isimleri ata dayalı olarak tespit edilmiş, atasözü ve deyimlerde de at daima itibar ve şeref simgesi olarak kullanılmıştır. Ayrıca, atın değerini anlatan ayet ve hadisler de bu itibar ve şerefin iyice pekişmesine yol açmıştır. At, Türklerde insandan sonra yaratılmışların en şerefli olarak kabul edilmiş bir hayvandır. Türklerde, özellikle Osmanlı sahasında Baytarnâmelerin çoğu Aristo’ya ait Baytarnâme’den esinlenilerek yazılmış ve bunlar zamanla anonim bir karakter kazanmıştır (Eliaçık 2013).

Çalışmamızda 2a-28a varakları kapsayan eser üzerine değerlendirilecektir. Bu varaklar arasında geçen kelimelerin indeksi yapıldıktan sonra, anlamlı sözlüğü da oluşturulacaktır. Kelime hazinesi bakımından değerli olan Bayatrnâmeler, dönem itibarıyla hangi kelimelere daha sık başvurmuştur. Bu kelimelerin menşei bakımından tespiti de olacaktır. Eser geçen kelime grupları bakımından da değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Baytarnâme, Dil İncelemesi, Sözlük, Kelime Grupları

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "YEŞİL GECE" ROMANINDA BİRLEŞİK ZAMANLI
EYLEMLERİN RİVAYETİ VE BİRLEŞİK ZAMANLI EYLEMLERİN ŞARTI ÜZERİNE
TESPİTLER

Osman TÜRK

Dr. Öğretim Üyesi, Harran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı Reşat Nuri Güntekin'in "Yeşil Gece" adlı romanında kullanılan cümlelerin yüklemelerin tespit edilmesidir. Reşat Nuri Güntekin'in edebi kişiliği hakkında bilgi verildikten sonra, Yeşil gecede geçen birleşik zamanlı yapılara yer vermektir. Tespit edilen birleşik zamanlı yapıların sayfa numarası ve satır sayısı verilmiştir. Tespit ettiğimiz yapıların sıklık dereceleri de verilmiştir. Bu çalışma günlük yaşamlarında birleşik zamanlı yapıların tanınmaları ve bu yapıları sağlıklı bir iletişimde, dilin gramer yapısına uygun bir şekilde kullanmaları önemlidir. Reşat Nuri, Türkçe eğitimi ve dili açısından önemli bir yere sahiptir. Kullandığı sözcükler açısından da önemli olması yanı sıra, dikkate değer kelimeleri kullanması da gerçek bir yazar oluşunu gözler önüne seriyor. Eseleri gerek dil açısından olsun gerekse üslup açısından olsun ve diğer çalışmalar olsun hepsi başlı başına tez olacak nitelikte konulardır. Bu tür çalışmalar yazarın kalitesini de daha da arttırmaktadır. Bilinmeyen ya da gün yüzüne çıkmayan başlıklar bu çalışmalar sayesinde keşfedilmiş olacak ve araştırılacaktır.

Anahtar kelimeler: Reşat Nuri, Yeşil Gece, Haber Kipleri, Sözlük

**HZ AİŞE’NİN NAMAZ HAKKINDAKİ RİVAYET VE GÖRÜŞLERİNİN ÖMER NASUHI
BİLMEN’İN BÜYÜK İSLAM İLMİHALİNE YANSIMASI**

Alpaslan ALKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Halil GÜLER

KSÜ Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku Yüksek Lisans öğrencisi

ÖZET

Hiz. Aişe, yedi büyük fakih sahabeden biri olarak Hiz. Peygamber’den yaptığı rivayetlerle özellikle aile hukuku ve ibadetler konusunda fıkıh mezheplerinin çokça müracaat ettiği bir sahabe olarak öne çıkmıştır. Bu çalışmada yalnızca abdest ve namaz ibadetiyle ilgili rivayetlerinin ilmihallere yansımaları üzerinde durulmaktadır. Abdest konusunda Hiz. Aişe, Hiz. Peygamber’in eşlerini öptükten sonra abdest almadan namaz kıldığını, hayırlı iken namaz ve oruç ibadetlerinin yapılmayacağını, ancak orucun sonra kazasının yapılacağını rivayet etmiştir. Ömer Nasuhi Bilmen ilmihalinde bu rivayetlere uygun olarak kadına dokunmanın abdesti bozmayacağı, hayırlı iken namaz ve oruç ibadetinin yapılmayacağı sadece orucun kazasının daha sonra tutulacağı hükmüne yer verilmiştir. Namaz konusunda ise, Hiz. Aişe’den gelen rivayetlerde kadının el ve yüz hariç bütün bedenini örtmesi gerektiği, özürsüz kibleye yönelmeyen namazının geçersiz olduğu, tüm rekatlarda kıyam’ın farz olduğu, sesli namazlarda kıraat okunduğunda cemaatin okumayıp susması gerektiği, secde olmadan namazın olamayacağı, huşunun namazın ruhu olduğundan huşuyu bozacak davranışların doğru olmadığı, ezanın sünnet olduğu, cemaatle namazın bireysel kılınan namazdan yirmi yedi kat daha faziletli olduğu nakledilmektedir. Ömer Nasuhi Bilmen ilmihalinde de tüm bu rivayetlere uygun olarak, namazda setri avretin şart olduğu, kadınların el, yüz ve ayak hariç tüm bedenini örtülmesi gerektiği, özürsüz kibleye yönelmeyen namazının sahih olmayacağı namazın dışındaki şartları olarak zikredilmektedir. Aynı şekilde kıyam, kıraat ve secde namazın rükündür, rükünler olmadan namaz geçerli değildir. Bu nedenle özürlü olmayanların namazı ayakta kılması sadece özürsüzlerin oturarak namaz kılabilceği, yalnız namaz kılınan kendisinin duyacağı kadar kıraat okumasının farz olduğu ancak imama tabi olan cemaatin kıraati okumayıp imamı dinlemesi gerektiği, secde olmadan namazın geçerli olamayacağı, secdede dizleri bükerek kaba etleri üzerine oturulması gerektiği, namazda huşu ve tadili erkanın bozan gereksiz davranışların mekruh olduğu belirtilmektedir. Yine söz konusu ilmihalde ezanın müekked sünnet olarak Müslümanlığın alametlerinden biri olduğu, cemaatle kılınan namazın sevabının tek başına kılınan namazdan yirmi yedi kat daha fazla olduğu hükmü bulunmaktadır. Örneklerde görüldüğü gibi ilmihaldeki hükümlerin büyük bir kısmı Hiz. Aişe’den gelen rivayetlere dayandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler; Hiz. Aişe, Ömner Nasuhi Bilmen, İlmihal, İbadet, Namaz, Abdest, Rivayet

MUKAYESELİ İSLAM HUKUKUNDA GEÇİCİ EVLENME ENGELLERİ

Alpaslan ALKIŞ

Dr. Öğr. Üyesi Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Yahya BİLGİNER

KSÜ Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku Yüksek Lisans öğrencisi

ÖZET

Kuşkusuz her dönemde güncelliğini koruyan âile ve evlilik kurumu toplumsal yapının temel unsuru olmuştur. Millî varlık ve ahlâkın bekâsı sağlam bir âile yapısına bağlıdır. Örf, âdet, an'ane, ahlâk gibi milli haslet ve değerlerin muhâfaza ve intikalinde en büyük rolü âile müessesesi oynamaktadır. Âile, sosyal ve iktisâdî amillerin tesiriyle tarih boyunca genişlemiş, daralmış fakat daima içtimai münasebetlerin en önemlisi olarak varlığını sürdürmüştür. İşte bu sebeple diğer sistemlerde olduğu gibi İslâm Hukuku da âileye, evlilik ve evlilik kurumuna büyük bir önem vermiş, onu birçok yönden ele alıp incelemiş, âilevî münasebetleri tanzim eden birçok hüküm ve kaide vazetmiştir. Diğer hukuk sistemlerinde nispeten geç devirlerde müstakil olarak ele alınan âile hukukunun, İslâm hukuku içerisinde başlangıçtan itibaren hukukun diğer dallarından ayrı olarak ele alınması yanında, titiz ve teferruatlı bir biçimde işlendiği de görülmektedir. İslâm hukukunun ana kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'de hukuka ait ayetler içerisinde âile hukukuna ait olanlar önemli bir yekûn teşkil ettiği gibi, hadis koleksiyonlarında mevcut olan bu saha ile ilgili hadislerde büyük bir sayıya ulaşır. Bu çalışmada toplum hayatındaki yeri ve önemi hiçbir zaman tartışma kabul etmeyecek kadar büyük olan, toplumun en önemli evrensel ve sürekli kurumlarından birisini oluşturan ve nikâhın bir sonucu olarak oluşan âilenin öneminden dolayı, “geçici evlenme engelleri” üzerinde mukayeseli bir inceleme yapılmıştır.

İslâm Hukukunda ve beşeri hukukta evlenme engelleri mahiyetleri itibariyle sürekli ve geçici olarak iki kısımda ele alınmaktadır. Sürekli evlenme engelleri, kan, sıhriyet ve süt hısımlığı şeklinde üç kısımda mütaala edilir. Mutlak veya daimî engeller hiçbir şekilde bertaraf edilemedikleri halde, geçici yahut nisbî engeller muayyen hallerde ortadan kalkabilir ve önce evlenmeleri yasak olan kimseler muteber bir şekilde evlenebilir. Bu bağlamda yaptığımız inceleme sonunda görülmüştür ki, müellif ve yazarlarımızdan ‘geçici evlenme engellerini’ kimi sekiz ana başlık halinde ele alırken kimi dokuz madde halinde ele almıştır. Yapmış oldukları bu tasniflerinde örf, âdet, sosyal ve iktisâdî şartlar göz önünde bulundurularak yaptıklarını ve ayrıca konuyu ele alış metotlarının değişikliğinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ancak bu çalışmada geçici evlenme engellerini on kısımda incelenmektedir. Bunlar, din ayrılığı, dört kadınla evli olma, üçlü boşama, bekleme müddetleri, mülkiyet ilişkisi, ihram hali, kadının başkasıyla evli olması, sıhrî civar hısımlığı, liandan doğan engel ve hastalık halidir. Söz konusu evlenme manileri Türk Medeni Kanunu ile karşılaştırmalı olarak ele alınarak sunulmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nikah, Evlenme Engelleri, İslam Hukuku, Evlilik

SELAHADDİN EYYUBÎ'NİN UNUTULMAZ LİDERLİĞİNDEKİ ETKENLER ÜZERİNE
BİR DEĞERLENDİRME

Mevlüt POYRAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü

ÖZET

Bu çalışma; Selahaddin Eyyübî'nin unutulmaz liderler arasında yer almasında etkili olan siyasi faaliyetlerdeki aşamaların değerlendirmesini içermektedir. Onun siyasi ve idari tecrübeye sahip bir ailede dünyaya gelip ve bu hassasiyete sahip bir ortamda yetişmesi, bünyesinde bulundurduğu fiziki, akli ve ruhi kabiliyetleri bu alana yöneltmesinin yanı sıra bilgi ve tecrübesini uygulayabileceği siyasi ve idari ortamlara sahip olması ona liderlik yolunu açan başlıca unsurlardandır. Bu vasıflarıyla Fatimî yönetiminde vezirliğe yükselen ve yönetim (Şia) ile halk (Sunnî) arasındaki fikri ve mezhebi ihtilafı gözden kaçırmayan Selahaddin, halkın eğilimleri doğrultusunda gerçekleştirdiği idari, adli ve eğitim faaliyetleriyle halkın sempatisini kazanıp Mısır'da adından bahsettirir hale gelmiştir. Fatimi halifesinin ölümüyle birlikte Mısır yönetimini üstlenen Selahaddin, hutbeyi Abbasi halifesi adına okutturmakla Sünnî İslam dünyasının sempatisini elde etmiştir. Bu imajıyla Suriye bölgesinde hâkimiyet mücadelesine koyulan ve bu esnada ölümcül hastalığa duçar olan Selahaddin, hastalığı ilahi ihtar olarak algılamış ve: *“eğer bu hastalıktan şifa bulursam hayatımın kalan kısmında bir daha Müslümanlarla savaşmayacağım ve Allah'ın rızası kazanmak için kâfirlerle cihat edeceğim”* ahdiyle Allah'a yakarıшта bulunmuştur. Selahaddin'i popüler yapan –etkili olmakla birlikte- ne karizması, ne yeteneğiyle birlikte siyasi ve idari tecrübesi, ne şii Fatimî yönetime son vermiş olması, ne devlet kurması, ne de Suriye'ye hâkimi olmasıydı. Zira tarihte adından bu denli bahsedilmeyen bu tür başarılar olan nice sultanlar, hükümdarlar, komutanlar mevcuttur. Dolayısıyla onu Müslümanlar ve batılılar nezdinde unutulmaz lider yapan husus, hayatını Müslümanlarla mücadeleye değil gayrimüslimlerle cihada adadığı niyeti ve bunun gereği olan olarak ortaya koyduğu eylemleriydi. Bu niyeti onu, maddi ve manevi dirilişine sebep olan ilahi lütuflarla yüzleştirdiği gibi Haçlılarla mücadelesinde Müslüman toplumların etrafında öbekleşmesinde de etkisini göstermiştir. Allah'ın ve lütfu gereği kullarının Selahaddin'e yaptıkları yardımlar sayesinde Hittin zaferi (1187) elde edilmiş, Kudüs ve etrafı haçlılardan temizlenmiş ve III. Haçlı seferiyle gelen Haçlı güçleri durdurularak Müslümanların izzetli günleri geri döndürülmüştür. Selahaddin'in bu savaşlarda teslim olan gayrimüslimlere karşı takındığı İslami ve insani tavırları da vicdan ehli (gayrimüslim) kitleler tarafından daima takdir edilmiştir. İşte Selahaddin'in liderliğinin doğu ve batıda unutulmaz haklı şöhretinin ardında; samimi inançla Rabbine yönelişi, Allah'ın yardımını ve rızasını umarak ahdini yerine getirme gayretiyle yaptığı cihadı yatmaktadır.

Anahtar kelimeler: Cihat, Haçlı, Kudüs, Lider, Selahaddin.

EYYÛBÎLER DEVLETİ SULTANI EL-KÂMİL'İN (1218-1238) HAÇLILARLA
MÜNASEBETİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Mevlüt POYRAZ

Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü

ÖZET

Eyyûbi hanedanının bireyi olarak dünyaya gelen ve ikbali için gerekli eğitimlerden geçen el-Kâmil, idari ve siyasi hayatına amcası ve aynı zamanda kayınpederi olan Selahaddin Eyyubi döneminde başlamıştır. Babası el-Âdil döneminde Mısır yöneticiliği görevinin yanı sıra babasına naiplik de yapan el-Kâmil bu görevi esnasında, Selahaddin Eyyûbî'nin Haçlılarla yaptığı barışı devam ettirmek ve bölgenin barış içerisinde ticari ve kültürel ilişkilerini sürdürmesini temin etmek için daha ziyade ticaret eksenli diplomatik ilişkileri yürütmüştür. Ancak bölgeyi savaştan uzak tutmak için gösterdiği gayret, Mısır'ı Haçlı seferlerinin hedefi haline gelmekten kurtaramamıştır. Kudüs'ten terkenden sonra Akka'yı merkez edinen Haçlılar, yeni seferlerinde hedeflerine Mısır topraklarını koymuşlardı. V. Haçlı seferiyle Dimyat'ı ele geçiren (1218) Haçlıları bölgeden çıkarabilmek için Selahaddin Eyyûbî'nin Haçlılardan aldığı bütün toprakları geri vermeyi teklif etmesi de Mısır'ı kurtarmasına yetmemiş zira Haçlı liderler bunu kabul etmemişti. Kardeşlerinin yardımıyla Haçlıları Mısır topraklarından çıkarmaya (1221) muvaffak olan el-Kâmil, Haçlılara sulh için önerdiği Kudüs'ün iadesi teklifinden vazgeçmişti. Ancak kardeşlerine karşı bölgede başlatmış olduğu hâkimiyet mücadelesinden dolayı haçlılarla yeniden diplomatik münasebetleri geliştirmesi ve daha ötesi yaptığı anlaşmayla (1229) Kudüs'ü onlara teslimde bir beis görmemesi, el-Kâmil'e karşı Müslüman toplumların haklı tepkisine yol açmıştır. Meseleye dini değil siyasi baktığı iddia edilen el-Kâmil'in, barış yanlısı ve Müslüman dostu diye adlandırılan bir Haçlı liderine Kudüs teslim edilirse yeniden yapılabilme ihtimali olan haçlı seferlerine gerekçe kalmayacağı düşüncesiyle strateji gereği bunu yaptığı ileri sürülmüştür. Onun bu tutumu, şehit kanlarıyla alındığını ileri sürerek durumu eleştiren Müslüman kitleleri ikna etmemiş olsa da bölgede Hristiyanların da memnun olmadığı anlaşma süresi boyunca (10 yıl) huzurun ve barışın sağlandığı ifade edilebilir. Ayrıca barış anlaşması gereği sadece Kudüs şehri teslim edilmiş o da, Müslümanlara ait kutsal mekânların Müslümanlarda kalması şartıyla yapılmış olması, dolayısıyla Kudüs'ün civarı ve Mısır Haçlı saldırılarından korunmuş olmasıyla birlikte bölgede dini, siyasi, kültürel ve en önemlisi ticari münasebetlerin gelişmesi, el-Kâmil'in İslam toplumuna karşı kendisini ikna ettiği hususlardır. Bu durum, el-Kâmil'in siyasi başarısı olarak görülse de Haçlılarla sulh yapıp kardeşleriyle ve hanedanın diğer emirleriyle savaşması barışseverliğine gölge düşürmüştür. Diğer taraftan barışsever olarak takdim edilen Haçlı lider II. Friedrich'e tanıdığı hoşgörü ve güveni hanedan üyelerine tanımamış olması Müslüman bir lider olan el-Kâmil için hatalı bir tutum olarak addedilebilir.

Anahtar kelimeler: Eyyûbiler, Haçlı, el-Kâmil, Kudüs, Sulh.

POLİTİK VE EKONOMİK BAĞIMSIZLIK ÇERÇEVESİNDE AÇIK ENFLASYON
HEDEFLEMESİNİN TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ
THE APPLICABILITY OF TURKEY IN POLITICAL AND ECONOMIC INDEPENDENCE
WITHIN THE FRAMEWORK OF EXPLICIT INFLATION TARGETING

Oğulcan ARASAN

Başkent Üniversitesi Bankacılık ve Finans Doktora Bölümü

Filiz YAĞCI

Başkent Üniversitesi Bankacılık ve Finans Doktora Bölümü

Cem Sabutay TÜRKDÖNMEZ

Başkent Üniversitesi Bankacılık ve Finans Doktora Bölümü

ÖZET

Çalışmada, 2001 yılında uygulanmaya başlayan enflasyon hedeflemesi çerçevesinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) ekonomik ve politik bağımsızlığı çeşitli yönlerden ele alınacaktır. Ele alınacak alt başlıklar arasında, Para Politikası toplantı sayıları ve enflasyon raporu yayınlama adetleri yer almaktadır. Bu faktörlerin, açıklanan enflasyon hedefi ile uyumlu olup olmadığı tespit edilmeye çalışılacaktır. İlk bölümde, enflasyon hedeflemesinin ön koşulları ve bileşenleri incelenecektir, ikinci bölümde ise şeffaflık ve bağımsızlık kavramları çerçevesinde TCMB uygulamaları değerlendirilecektir. Son bölümde ise, TCMB'nin hedef ve gerçekleştirmeleri enflasyon hedefi çerçevesinde incelenecektir. **Amaç:** Para Politikası Kurulunun toplantı sayılarının hesap verilebilirlik ve şeffaflık ilkeleri çerçevesinde, enflasyon hedefi üzerindeki etkisini ölçmektir. **Yöntem:** Diğer ülke merkez bankaları toplantı sayıları ve enflasyon raporu ile TCMB'nin toplantı sayıları enflasyon raporu yayınlama adetleri karşılaştırılmıştır. **Bulgular:** Makroekonomik verilerin zayıf olduğu dönemlerde, toplantı sayılarının fazlalığı, hedef ve gerçekleşmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Öte yandan, toplantı sayıları azaldıkça, olağan dışı müdahale olasılığı artmaktadır. Olağan dışı müdahalelerin artması, piyasa oyuncularının ve hane halkının otoriteye olan güvenini azaltmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Hedeflemesi, Politik Bağımsızlık, Ekonomik Bağımsızlık, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik, Para Politikası.

ABSTRACT

In the study, which continues to be applied in 2001 target targeting, the Central Bank of Turkey (CBT) political and economic independence will be discussed from various perspectives. The subheadings to be discussed include the number of meetings of the Monetary Policy and the number of publishing reports. I will work by specifying whether these factors are in line with the inflation target. It is expected that CBRT will make its primary explanations about primary education and inflation targeting, and the clarity and independence of the second. The final target determines the destination and destination points of the CBRT. **Aim:** To measure the effect of the number of meetings of the Monetary Policy Committee on the inflation target within the framework of the principles of accountability and transparency. **Method:** The number of meetings of the central banks of the other countries and the inflation report and the number of meetings of the CBRT's inflation reports were compared. **Findings:** In periods of weak macroeconomic data, the high number of meetings affects the target and realization positively. On the other hand, as the number of meetings decreases, the probability of extraordinary intervention increases. The increase in extraordinary interventions reduces the confidence of market players and households in the authority.

Key Words: Inflation Targeting, Political Independence, Economic Independence, Transparency and Accountability, Monetary Policy

MODERN VERGİ İLE ZEKÂTIN AMAÇ VE İLKELER BAĞLAMINDA MUKAYESESİ

İsmail YILMAZ

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Toplumların sosyal ve kültürel anlamda ilerlemesini önemli ölçüde etkileyen ekonomi yapısı, tarih boyunca toplumların öncelikli problemlerinden birisi olmuştur. Ekonomik yapıda ortaya çıkan dengesizlik ve istikrarsızlık, maddi anlamda olduğu gibi manevi hayat üzerinde de etkili olmaktadır. Toplumda adalet, barış vb. değerlerin hakim olması, fertler arasında gelir dağılımının adaletli olmasına bağlıdır.

İslam dininin sosyal plandaki öncelikli hedeflerinden birisi de toplumda adalet, barış ve gelir dengesinin sağlanmasıdır. İslam'ın getirmiş olduğu mali yükümlülüklerden bu ilkelerin hayata geçirilmesinin hedeflediği söylenebilir. Bu durumu Müslümanların kurduğu ilk devlet olan Medine dönemindeki uygulamalardan ve sonraki dönemlerde kaleme alınan hukuk metinlerinden de okuyabiliriz. Nitekim devlete ait gelirlerden olan; zekât, öşür, harâc, cizye, humus, fey', ganimet ve gümrük gelirleri bu ilkeleri ön plana çıkartan unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Devlet gelirleri, 1- Devletin siyasi hakimiyetine dayanan gelirler, 2- Özel ekonomik faaliyetlerine dayanan gelirler, olmak üzere iki grupta değerlendirilebilir. Devletin siyasi hakimiyetine dayanarak sağladığı gelirler; vergiler, para cezaları, müsadere, cebri istikrâzlar, para siyaseti tedbirleri, diğer kamu idarelerin gelirlerinin devlete devriyle sağlanan gelirler, yabancı devletlerden cebren alınan gelirler vb. gelirlerden oluşmaktadır. İslâm hukuku açısından zekât da bu gelirler arasında konumlandırılmaktadır. Nitekim geçmiş dönemlerdeki uygulamalara baktığımızda zekâtı hukukî açıdan bir çeşit vergi olarak tanımlamak mümkündür. Bu bağlamda vergi ve zekâtın amaç ve ilkeler bakımından mukayese edilmesi, benzer ve farklı yönlerinin ortaya konulması önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Verginin malî, ekonomik ve sosyal fonksiyonları vardır. Söz gelimi kamu giderlerinin karşılanması verginin malî işlevlerinden birisidir. Üretim, tüketim, nüfus, yatırım, tasarruf, emek arzı veya talebi, ithalat vb. konular ise verginin sosyal ve ekonomik yönlerindedir. Zekâtın hedefleri incelendiğinde verginin fonksiyonlarını birçok açıdan içerdiği görülmektedir. Nitekim zekâtın ihtiyaç sahiplerinin muhtaçlığını gidermek gibi önemli bir misyonunun olmasının yanında, sosyal, ekonomik ve ahlaki fonksiyonları vardır.

Zekât ve verginin ilkeler bazında birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bu hususun daha somut hale getirilmesi için çalışmamızda Adam Smith'in ortaya koyduğu vergi ilkeleriyle, İslâm hukukundan tespit edilen zekâtın ilke ve hedefleri karşılaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zekât, Vergi, Adalet

İMAM-I RABBANÎ'NİN DÜŞÜNÇESİNDE HAKK'A VUSLAT ARACI OLARAK ŞEVK

Fehmi SOĞUKOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Tasavvuf Anabilim Dalı

Muhammed Hakan ZENBİLCİGİL

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Tasavvuf Anabilim Dalı

ÖZET

Tasavvuf ilminin nihaî hedefi olarak betimlenebilecek vuslât; kulun Allah Teâlâya ulaşarak onunla birlikte olma halini ifade eden bir kavramdır. Vuslata ulaşan arife; vasıl veya vasıl-ı Hak ismi verilmektedir. Hicran, firakat, firak, fasl, infsal, inkıta vb. kavramlar ise vuslat yolunda ilerleyen ancak henüz bu makâma ulaşmamış sâlikler için kullanılan terimlerdir. Tasavvuf tarihinde vuslat ve onun zıddı olan fasl kavramlarını ilk kullanan Ebû Nasr es-Serrâc (ö. 378/988) vuslatı; gâib olana ulaşmak”, faslı “sevgiliden umulan şeyden ayrı düşmek” şeklinde tanımlamıştır. Bu tarif ondan sonra gelen sûfilerin çoğu tarafından benimsenerek tasavvufi eserlerde kullanılmıştır.

Tasavvuf'ta sâlik vuslata ulaştırıcı önemli araçlardan birisinin “şevk” olduğu görülmektedir. Sözlükte “istemek, arzulamak, özlemek” anlamına gelen bu kelime Tasavvuf'ta “herhangi bir varlığın, kendi varlık kategorisi içinde en yüksek derecede etkinliğe ulaşabilmesi için gerekli niteliklere sahip olmaya duyduğu derin arzu ve eğilim; kalbin sevdiğine kavuşma arzusu, sevilenin ismi anıldığında kalpte duyulan heyecan” vb. şekillerde tarif edilmiştir. Şevk ve iştihak; mâşukun cemalini görmek için, âşıkın kalbinde bulunan heyecandır. Şevk, sâlikin kalbinde yanan bir ateştir ki, kalpte bulunan hatraları, iradeleri, avarız ve hacetleri, mahubdan gayri bütün eşyayı yakar. Şevkin menşe-i muhabbet, muhabbetin semeresi ise şevktir.

İmam-ı Rabbani lakabıyla meşhur olan Ahmed Faruk Sirhindi (ö. 1034/1624), Hindistan'da yetişen önemli sûfilere aittir. Onun yolundan gidenler tarafından bu imama ikinci bin yılının müceddidi adı da verilmiştir. İmam Rabbani'nin düşünceleri Tasavvuf vasatında oldukça yayılmış ve etkisi günümüze kadar devam etmiştir.

Günümüz tasavvuf anlayışına önemli etkisi bulunan İmam Rabbani'nin vuslat anlayışı ve vuslata ulaşmanın bir aracı olarak şevk konusunu ele alış biçiminin değerlendirilmesi önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aşk, Şevk, Muhabbet, Vuslat

SÛFİLERİN TASAVVUF'A DAİR ELEŞTİRİLERİ: KELABAZI VE HÜCVİRİ ÖRNEĞİ

Fehmi SOĞUKOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Tasavvuf Anabilim Dalı

Ömer YOLALAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Tasavvuf Anabilim Dalı

ÖZET

Temel İslam Bilimlerinden birisi olarak değerlendirilen Tasavvuf, kişiyi sağlam bir inanç ve sahih bir amelin ardından ihsan mertebesine ulaştırmayı hedeflemektedir. Bu amaç tasavvuf ilminde tahalluk ve tahakkuk kavramlarıyla açıklanmaktadır. Tasavvufî düşünce bu hedef doğrultusunda gelişmiş olsa da Tasavvuf tarihi içerisinde bu amaca veya bu gayeye götüren ritüellerden sapmaların yaşandığı kaydedilmiştir. Bu hususlar tasavvufa karşı mesafeli olan âlimler tarafından vurgulandığı gibi bizzat sûfiler tarafından da dile getirilen bir husustur.

Her ilim sahasında olduğu gibi tasavvuf ilmi içerisinde de bu ilmin erbabı tarafından çeşitli iç tenkitler yapılmıştır. Bu tür yapıcı eleştirileri birçok sûfi müellifin eserlerinde görmek mümkündür. Tasavvufun klasik kaynaklarından kabul edilen Ebubekir Muhammed b. İshak Kelabazî'nin (ö. 380/990) te'lif ettiği *et-Ta'arruf li-mezhebi ehli't-savvuf*'ta ve Ali b. Osman Hücvirî'nin (ö. 465/1072) kaleme aldığı *Keşfü'l-mahcûb* isimli eserde tasavvufa dair tenkitlerin yer aldığı görülmektedir. Tebliğimizde bu iki eserde geçen tasavvufa dair tenkitlerin niteliği ve bu eleştirilerin arka planı ortaya konulmaya çalışılacaktır. Kelabazî'nin ilk dönem sûfilerinden kabul edilmektedir. Tasavvuf ilmindeki hocası Hallâc-ı Mansûr'un takipçilerinden Faris b. İsa'dır. Kelabazî, tasavvuf ilminin yanında fıkıh ve hadis alanında da önemli bir âlimdir. Kelabazî'ye yakın bir dönemde yaşamış olan Hücvirî ise, tasavvufun teorik ve pratik konularını ilk defa sistemli bir şekilde ele alan sûfi olarak kabul edilmektedir. O, kendi dönemine kadar olan tasavvuf ekollerini inceleyerek, bunları on iki kısma ayırmaktadır. Bu fırkalar: Muhâsibiyye, Kassâriyye (Melâmetiyye), Tayfûriyye, Cüneydiyye, Nûriyye, Sehiyye, Hakîmiyye, Harrâziyye, Hafîfiyye, Seyyâriyye, Hallâciyye, Hulmâniyyedir. Hücvirî ve bu fırkaların son iki tanesinin sûfilerin yolundan saptığını belirtmektedir. Bütün bu hususlar bu iki sûfi müellifin tasavvufa dair yapmış olduğu tenkitleri önemli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Kelâbâzî, Hücvirî, Teknit

KRONİK HASTALIKLAR VE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI

Özlem OVAYOLU

Doç. Dr., Gaziantep University, Faculty of Health Science, Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Yaşadığımız yüzyılda beklenen yaşam süresinin uzamasına bağlı olarak tüm dünyada ve ülkemizde kronik hastalıklar en önemli mortalite ve morbidite nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır. Kronik hastalıklar “tam olarak tedavi edilemeyen ve iyileşme göstermeyen uzamış durumlar” olarak tanımlanmakta olup, dünyada hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde hızla artmakta, var olan sağlık hizmetlerini zorlamakta ve sağlığa ayrılan bütçenin büyük bir bölümünü kapsamaktadır. Bu nedenle kronik hastalıkların önlenmesi ve yönetimi açısından sağlık alanında yeni yaklaşımların geliştirilmesi neredeyse zorunlu hale gelmiştir. Bu amaca yönelik olarak toplumun sağlık okuryazarlığı düzeyinin geliştirilmesi oldukça önemlidir. Sağlık okuryazarlığı bireylerin kendi sağlığı ve toplum sağlığını iyileştirmek amacıyla, temel sağlık bilgileri ve temel sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda gerekli olan bilgi, beceri ve kendine güven düzeyine ulaşmasını ifade etmektedir. Yeterli sağlık okuryazarlığı düzeyi, kişinin doğru bilgi ve hizmete ulaşma becerisini, bu hizmeti kullanabilme yeteneğini, kaynakların doğru kullanılmasını, kendi sağlığı ve toplum sağlığı üzerinde yetkin olmasını güçlendirir. Düşük sağlık okuryazarlığı ise; kişi, toplum ve sağlık sistemi üzerinde çeşitli olumsuzluklara yol açar. Ancak sağlık okuryazarlığı düzeyinin geliştirilmesi ile sağlıksız beslenme, fiziksel aktivite azlığı, tütün kullanımı, stres gibi kronik hastalıklara yol açan risk faktörlerinin yönetimi sağlanabilir. Bu bilgiler ışığında bu çalışmada kronik hastalıklar ve sağlık okuryazarlığı arasındaki ilişki üzerinde durulacaktır.

Keywords: Kronik Hastalıklar, Sağlık Okuryazarlığı

SAĞLIK TEKNOLOJISI VE HEMŞİRELİĞE YANSIMALARI

Özlem OVAYOLU

Doç. Dr., Gaziantep University, Faculty of Health Science, Gaziantep, Turkey

Abstract

Çağımızda günlük yaşantımızın vazgeçilmez unsuru olan teknoloji, tüm meslek alanlarında olduğu gibi sağlık alanı ve çalışanlarını da etkileyerek giderek artan şekilde karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre sağlık teknolojisi, bir sağlık probleminin çözümüne önemli katkıda bulunan, kullanıcılarıyla birlikte yöntem, teknik ve donatımın bir birleşimidir. Sağlık bakım teknolojisi ise; sağlığın geliştirilmesi ve sürdürülmesinde uygulanan, önleyici, tanı koyucu, tedavi edici, bakım veren ve rehabilite edici yöntem ve uygulamalarla bunları kullanan bireylerin koordineli bir şekilde bütünleşmesi demektir. Hemşirelikte sağlık teknolojileri; eğitimden yönetime, araştırmalardan bakım uygulamalarına kadar birçok alanda hem klinisyen hem de akademisyen hemşireler tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Klinisyen hemşireler, bireyin bakım ve tedavisinin kayıt altına alınması, hasta durumundaki değişimlerin izlemi, bakım sonuçlarının istatistiksel olarak izlenmesi ve sonucun değerlendirilerek diğer sağlık çalışanlarıyla paylaşılması gibi olanaklardan yararlanmaktadır. İnternet, web tabanlı uygulamalar, elektronik posta uygulamaları, bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemleri ve medya araçlarının kullanımı araştırma ve eğitimde önemli faydalar sağlamaktadır. Hemşirelik eğitiminde özellikle hasta güvenliği ve hasta haklarının öneminin giderek artması, öğrenenlerin yetkinliğini artırma çabaları ve ilgi alanlarında ilerleme isteği simülasyon yöntemi gibi interaktif eğitim yöntemlerinin benimsenmesini neredeyse zorunlu hale getirmiştir. Özetle sağlık teknolojisi ve bilişimdeki gelişmelerin sağlık sistemine entegrasyonu; hemşirelikte hasta bakımının kalitesini, hastanın güvenliğini, hemşirenin etkililiğini, memnuniyetini ve hemşirelik eğitimini önemli ölçüde etkilemiştir. Bu doğrultuda hümanistik ve holistik felsefeye temellenen hemşirelik uygulamalarında teknolojinin kullanılması vazgeçilmez bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Keywords: Sağlık Teknolojisi, Bakım, Eğitim, Hemşirelik

HİPERTANSİYON YÖNETİMİNDE ÖNLENEBİLİR BİR DURUM: TUZ TÜKETİMİ

Özlem OVAYOLU

Doç. Dr., Gaziantep University, Faculty of Health Science, Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde önde gelen ölüm nedeni kardiyovasküler hastalıklardır. Hipertansiyon ise, kalp-damar hastalıklarının en önemli risk faktörü olup, dünyadaki tüm ölümlerin %13'ünden sorumludur. Ayrıca böbrek hastalıkları, kalp yetersizliği, inme ve miyokart infarktüsü riskini arttırması yanında yol açtığı ciddi komplikasyonlar nedeniyle de mortalite oranı yüksek olan kronik bir hastalıktır. Günümüzde hipertansiyon gibi erken ölümlere yol açan ve kişilerin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen kronik hastalıklardan korunmada önleyici yaklaşımların geliştirilmesi zorunludur. Bu nedenle kardiyovasküler olaylar içinde düzeltilebilir risk faktörleri arasında yer alan hipertansiyonun önlenmesi ve yönetimi son derece önemlidir. Başarılı hipertansiyon yönetimi hastanın kendi kan basıncı kontrolünü sağlaması, izlemesi ve az miktarda tuz tüketimi başta olmak üzere önerilen yaşam biçimi değişikliklerini dikkate almasıyla mümkündür. Özellikle aşırı tuz tüketimi değiştirilebilir bir sağlıksız beslenme uygulamasıdır ve birçok kronik hastalığın temelinde yer almaktadır. Bu nedenle kan basıncı seviyesinin en önemli belirleyicisi, diyetle alınan sodyum yani tuz miktarıdır. Yüksek sodyum (günde 2 gram'dan fazla) ya da tuz (günde 5 gram'dan fazla) tüketimi; yüksek kan basıncı, artmış kalp hastalıkları ve inme riski oluşturur. Ancak Dünya Sağlık Örgütü, kalp ve damar hastalıklarının önlenmesi açısından günlük tuz alımının kişi başına 5 gramdan az olmasını önermesine rağmen toplumumuzda tuz tüketimi oldukça fazladır. Oysa tuz alımındaki orta dereceli bir azalma kan basıncı üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Bu doğrultuda değiştirilebilir risk faktörleri arasında yer alan tuz tüketiminin önlenmesi hipertansiyondan korunma ve tedavide güncel stratejilerden birini oluşturmaktadır.

Keywords: Hipertansiyon Yönetimi, Tuz Tüketimi

**ÇOCUKLARDA AŞI UYGULAMASI SIRASINDA KULLANILAN EKSTERNAL SOĞUTMA
VE TİTREŞİMİN AĞRI, KORKU VE ANKSİYETE ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE
KONTROLLÜ ÇALIŞMA**

Eda SAPÇI

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi

Zeynep GÜNGÖRMÜŞ

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Doç. Dr.

Elif BİLSİN

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Dr. Öğretim Üyesi

ÖZET

Giriş ve Amaç

Aşılama, kan alma, IM enjeksiyon gibi invaziv girişimler çocuklar üzerinde ağrı, korku, anksiyete gibi duygulara neden olup tedavi sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Yaşanan bu duyguların çocukların yetişkinliklerine kadar devam ettiği bilinmektedir. Farmakolojik ve non-farmakolojik uygulamaların birlikte kullanılması çocuklarda invaziv girişimlere bağlı ağrı, korku ve anksiyeteyi önemli ölçüde azaltmaktadır (1).

Ağrıyı azaltmak için farmakolojik yöntem olarak lidokain ve prilokain (EMLA) topikal kremler ve vapokoolant soğuk sprey (etil klorür ve fluro-etil) kullanılmaktadır. Nonfarmakolojik yöntemler ise destekleyici yöntemler, bilişsel/davranışsal ve fiziksel yöntemler olmak üzere üç grupta kategorize edilebilir. Ağrılı işlem sırasında ailenin çocuğun yanında olması destekleyici, dokunmak, pozisyon vermek, masaj yapmak, sıcak ve soğuk uygulama yapmak ise fiziksel yöntemlerdendir. Bilişsel/davranışsal yöntemler gevşeme ve dikkat dağıtma yöntemlerini kapsamaktadır. Bu tekniklerden herhangi birinin tek başına veya çoğunlukla birlikte kullanılması enjeksiyona bağlı ağrıyı en aza indirecektir (2).

Aşılama sırasında pediyatrik ağrıyı azaltmak için uygulanması kolay bir müdahale olan eksternal soğutma ve titreşim hızlı etkili, düşük maliyetli, non-farmakolojik avantaja sahip bir yöntemdir (3). Bu yöntemde kullanılan eksternal soğutma ve titreşim cihazı (Buzzy®-external cold and a vibrating Device) enjeksiyon, kan alma ve aşı gibi invaziv girişimlere bağlı ağrıyı azaltmak amacı ile Dr. Baxter tarafından geliştirilmiştir. Cihazın etkisini değerlendirmek için yapılan araştırmalarda olumlu sonuçlar alınmıştır. Kapı Kontrol Teorisi Buzzy® tasarımının temelini oluşturmaktadır. Cihaz, titreşim ve soğutma ile ağrı algısını azaltarak etkili bir ağrı kontrol mekanizmasıyla beyne giden istenmeyen sinyalleri azaltır. Sinirler titreşim veya soğuk gibi acı verici olmayan sinyaller aldığında beyini ağrı sinyallerine karşı kapıyı kapatarak ağrıyı azaltmada etkili olur (4).

Bu çalışmanın amacı çocuklarda aşı uygulaması sırasında kullanılan eksternal soğutma ve titreşimin ağrı, korku ve anksiyete üzerine etkinliğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem

Araştırmamız randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 03.09.2018-30.09.2018 tarihleri arasında Şehitkamil Toplum Sağlığı Merkezinin okul aşı günleri kapsamında DaBT-İPA aşısının rapel dozu (0.5 ml, IM) yapılacak olan ilköğretim 1. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Güç analizinin sonucunda her gruba 18, toplam 36 çocuk alınması gerektiği belirlenmiştir (İki Grup Ortalamasının Karşılaştırılması: Tip I Hata: 0.01, Tip II Hata: 0.10, Testin Gücü 0.90). Parametrik testler yapabilmek için çalışmamızın örneklemini toplam 90 çocuk (her gruba 45) oluşturmuştur. Deney grubuna soğuk uygulama ve titreşim yapan bir cihaz (Buzzy®-external cold and a vibrating Device) aşı uygulamasından önce enjeksiyon uygulama alanında 30 saniye boyunca bırakıldı. Daha sonra Buzzy enjeksiyon alanının yukarısına yerleştirildi ve enjeksiyon boyunca bu alanda bırakıldı. Kontrol

grubundaki çocuklara enjeksiyon sırasında herhangi bir müdahale yapılmamıştır. Hem deney hem de kontrol grubuna enjeksiyon aynı hemşire tarafından uygulanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında; Çocuk Tanıtım Formu, Wong-Baker Yüzler Ağrı Derecelendirme Skalası (WYADÖ), Çocuk Korku Ölçeği (ÇKÖ) ve Çocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk (ÇAS-D) Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için Gaziantep Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan etik kurul izni, Gaziantep Sağlık Müdürlüğünden kurum izni alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin ebeveynlerinden yazılı, çocuklardan ise sözlü onam alınmıştır.

Bulgular

Deney ve kontrol grupları arasında çocuk WYADÖ ve ÇAS-D puanlarında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0.000$, $p=0.004$). Ancak deney ve kontrol grupları arasında çocuk ÇKÖ puanında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptanmıştır ($p=0.081$). Deney ve kontrol grupları arasındaki hemşire WYADÖ, ÇKÖ ve ÇAS-D puanlarında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır ($p=0.000$, $p=0.034$, $p=0.000$). Deney ve kontrol grubundaki çocukların cinsiyeti ve yaş ortalaması ile WYADÖ, ÇKÖ ve ÇAS-D puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($P>0.05$). Deney ve kontrol grubundaki çocuk ve hemşire WYADÖ, ÇKÖ ve ÇAS-D ölçekleri puan ortalamaları arasındaki ilişki incelendiğinde; tüm ölçekler arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu saptanmıştır ($P<0.000$).

Sonuçlar

Aşı uygulaması sırasında eksternal soğutma ve titreşim yöntemi kullanılan deney grubunda yer alan çocukların algıladıkları ağrı ve anksiyete düzeylerinin ve hemşirelerin gözlemledikleri ağrı, korku ve anksiyete düzeylerinin kontrol grubundaki çocuklara göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Ancak eksternal soğutma ve titreşim yönteminin çocukların algıladıkları korku düzeyine etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Aşı uygulaması sırasında eksternal soğutma ve titreşim yönteminin hızlı etkili, düşük maliyetli, kolay uygulanabilen ve non-farmakolojik avantaja sahip bir yöntem olduğu, çocukların ağrı ve anksiyete düzeylerini azaltmada etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelime: Aşı, Eksternal Soğutma Ve Titreşim, Çocuk, Ağrı, Korku, Anksiyete

**YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALIRKEN KULLANILAN TİTREŞİMİN AĞRI
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA**

Nihal ANTEPLİ

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi

Elif BİLSİN

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Dr. Öğretim Üyesi

Zeynep GÜNGÖRMÜŞ

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Doç. Dr.

ÖZET

Giriş ve Amaç

Preterm veya term dönemdeki bebekler sağlık merkezlerinde takipleri esnasında topuktan, periferik arteriyel veya venöz damarlardan kan alınması veya tanı ve tedavi amaçlı girişimsel işlemler, müsküler ve subkutan enjeksiyonlar, idrar sondası veya nazogastrik sonda takılması, entübasyon gibi girişimlere sıklıkla maruz kalmaktadır. Özellikle topuktan kan alımı için lanset ile topuğun delinmesi oldukça yaygın kullanılan bir işlemdir. Bu işlem esnasında topuğun sürekli olarak sıkılması da ağrıya neden olan bir faktördür. Yapılan bu işlemler sonrasında ağrının kronikleşmesine yönelik yeterli veri bulunmamaktadır. Bununla birlikte sağlık merkezlerinde uzun süreli takip edilen yenidoğanlarda ağrı kontrolü yapılamaması kronik ağrı riskini artırmaktadır (1).

Yenidoğanların kendilerini sözel olarak ifade edememelerinden dolayı ağrı yanıtının anlaşılması oldukça güçtür. Ağrı nedeniyle vücutta hormonal, davranışsal ve metabolik değişimlerin gözlenmesi ağrıya yanıt düzeyi ve tedavi etkinliğine yönelik veriler sunmaktadır. Bu nedenle sağlık merkezlerinin rutin işleyişinde ağrı yanıtını değerlendirmeye gerekli önemin verilmesi gerekmektedir. Bebeklerin temel yaşamsal fonksiyonları gibi ağrı durumlarının da gözlenmesi önemlidir (2). Çeşitli hastalıkların tanısı ve takibi için oldukça yaygın topuk kanı alınması bebeklerde akut ağrıya neden olmaktadır. Venöz kan alma işlemine göre daha ağrılıdır (2). Deneysel ve klinik araştırmalarda tekrarlayan topuk delme işleminin ağrıya duyarlılığı artırdığı ve ağrı eşiğini azalttığı gösterilmiştir (2).

Bu bulgular ışığında yenidoğan döneminde topuktan kan alma amacıyla topuk delinmesi işleminin uzun dönemde bebeğin ağrı yanıtı üzerine olumsuz etkisi olacağı düşünülmektedir. Topuk delinmesi için çeşitli farmakolojik yöntemler kullanılmasına rağmen etkinlikleri gösterilmemiştir. Bununla birlikte sedatize edici etkileri, toksik etkileri ve solunumu deprese edebilme özellikleri nedeniyle kullanımları sınırlıdır. Bu anlamda farmakolojik olmayan yöntemlerin kullanımı incelenmiştir. Türk Neonatoloji Derneği'nin yenidoğan döneminde ağrı tedavisine yönelik önerilerinde yenidoğan döneminde ağrı yanıtının azaltılmasına yönelik çeşitli çevresel ve davranışsal önlemler sıralanmıştır. Bunlar arasında emzirme, şekerli solüsyonlar verilmesi, dokunma, masaj, görsel uyaranlar, müzik dinletme, titreşim gibi teknikler önerilmektedir (3). McGinnis ve ark. (2016) çalışmasında yenidoğanlarda topuk kan alımı sırasında Norco Mini Vibratör kullanılmış. Titreşim uygulanan bebeklerde topuk kanı alınmasına bağlı ağrının kontrol grubuna göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bebeklere uygulanan titreşime bağlı herhangi bir davranışsal veya fizyolojik yan etki görülmediği bildirilmiştir (4). İnal ve Kelleci çocuklarda yaptıkları bir araştırmada ise venöz kan alımı esnasında lokal soğuk uygulaması ve titreşim uygulamasının birlikte ağrıyı azalttığını tespit etmişlerdir (5). Titreşimlerin topuk kanı alınan bebeklerdeki ağrıyı azaltıcı etkisini inceleyen araştırma sayısı oldukça kısıtlıdır. Bu alanda literatüre katkı sağlayacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde bu alanda bir çalışma yapılmamıştır. Bu bilgiler ışığında çalışmamızın amacı yenidoğan dönemindeki bebeklerde titreşim uygulamasının topuk kanı alma işlemine bağlı ağrı üzerindeki etkisinin değerlendirmektir.

**III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi**
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

Yöntem

Araştırmamız randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 15.09.2018-15.12.2018 tarihleri arasında Şanlıurfa Birecik 3 Nolu Cuma Gökdoğan Aile Sağlığı Merkezine başvuran topuk kanı alınacak 0-28 günlük bebekler oluşturmuştur. Örneklemine ise power analizi ile belirlenen toplam 60 bebek (deney:30, kontrol:30) oluşturmuştur. Deney grubuna titreşim yapan bir cihaz (North Coast Medical Inc, NC70209, Gilroy, California) topuk kanı almadan yaklaşık 30 saniye önce topuk kanı alınacak ekstremitede dizin hemen altında orta/yan kısma titreşim yapan cihaz yerleştirildi. Bu süre içerisinde titreşim uygulanan alanda herhangi bir kızarıklık, şişme, morarma veya cilt bütünlüğünde değişiklik yoksa, titreşime topuk kanı alma süreci boyunca devam edildi, işlem bitince titreşim durduruldu. Kontrol grubundaki bebeklere topuk kanı alımı sırasında herhangi bir müdahale yapılmamıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında; Bebek Tanıtım Formu, Yenidoğan Ağrısı, Ajitasyon ve Sedasyon Ölçeği (N-PASS) kullanılmıştır. Çalışmaya başlamadan önce Gaziantep Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan, araştırmanın yapılacağı kurumdan ve bebeklerin ebeveynlerinden yazılı izin alınmıştır. Verilerin analizlerinde SPSS 20.0 (Statistical Packagefor Special Sciences) paket programı ve Shapiro-Wilk testi, independent samples T testi, Mann Whitney U testi, independent samples t-testi kullanılacaktır.

Anahtar Kelime: Yenidoğan, Titreşim, Topuk Kanı, Ağrı

POZİTİF KAN KÜLTÜRLERİNİN KLİNİK UYUMU
CLINICAL HARMONY OF POSITIVE BLOOD CULTURES: HOST OR GUEST?

Hadiye DEMİRBAKAN

Dr. Öğr. Üyesi, SANKO Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Gaziantep, Türkiye

Ayşen BAYRAM

Prof. Dr., SANKO Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Gaziantep, Türkiye

Celal AYZAZ

Prof. Dr., SANKO Üniversitesi, Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları Anabilim Dalı, Gaziantep, Türkiye

AMAÇ

Bu çalışmada, Gaziantep'te bulunan özel bir üniversite hastanesinde cerrahi yoğun bakım ünitesi hastalarından gönderilen kan kültürü sonuçlarının retrospektif olarak değerlendirilmesi ve "Ulusal Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı"na girilen verilerle karşılaştırılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Ocak 2018-Temmuz 2018 tarihleri arasında hastanemiz cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan 2605 hastadan gönderilen toplam 1327 kan kültürü incelenmiştir. Laboratuvarımıza gönderilen kan kültürleri BD BACTEC 9050 (Becton Dickinson, Maryland, ABD) otomatize sistemine yüklenmiş, üreme sinyali veren şişelerden, %5 koyun kanlı ve Mac Conkey agara ekim yapılarak, 37°C'de 18-24 saat inkübe edilmiştir. Üreyen plaklardaki mikroorganizmalar, konvansiyonel yöntemler ve Vitek 2 (Biomérieux, Fransa) sistemi ile tanımlanmıştır.

BULGULAR

Cerrahi yoğun bakım ünitesinde yatan 52 hastadan gönderilen 77 (%5.8) kan kültüründe üreme saptanmıştır. Bunlardan 13 (%16.9)'ü mikrobiyolojik açıdan kontaminasyon olarak değerlendirilmiştir. Hastalardan alınan kan kültürü şişelerinden sadece birinde koagülaz negatif stafilokok (KNS) türleri üremesi ve/ve ya birden fazla şişede farklı KNS türlerinin üremesi kontaminasyon lehine düşünülmüştür. Enfeksiyon etkeni olarak düşünülen 64 üremenin 31 (%49)'ini Gram pozitif bakteriler, 29 (%45)'unu Gram negatif bakteriler, 4 (%6)'ünü ise mantarlar oluşturmaktadır. Ulusal Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı'na girilen veriler incelendiğinde, Ocak 2018-Temmuz 2018 tarihleri arasında cerrahi yoğun bakım ünitesinde saptanan kan dolaşımı enfeksiyonunun 5 (%8) olduğu gözlenmiştir.

TARTIŞMA

Hastane enfeksiyonları önemli mortalite nedeni olmakla birlikte, hastanede yatış süresini ve maliyetini arttırması yönünden de öneme sahiptir. Bu enfeksiyonların izleminde kan kültürü takibi büyük önem taşımaktadır. Laboratuvar kan kültür sonucunun klinik olarak değerlendirilmesi alınan kültür sayısı, kültürlerin alınma zamanı, alım teknikleri, deri antisepsisi ve kanı alan kişinin eğitimi olup olmaması gibi bir çok faktörden etkilenmektedir. Hastanemizde de tüm bu nedenlere bağlı olarak kontaminasyon oranı çok yüksek olarak saptanmıştır. Bu çalışma sonucunda gerekli önlemler alınarak, Temmuz 2018-Aralık 2018 döneminde laboratuvar verileri ve Ulusal Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyonlar Sürveyans Ağı'na girilen verilerin uyumlu olması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kan kültürü, kan dolaşımı enfeksiyonu, kontaminasyon

Background

In this study, the blood culture results obtained from the surgical intensive care unit of a university hospital located in the southeastern part of Turkey were evaluated retrospectively. Positively reported

culture results were then compared with the data of National Health Service Associated Infections Surveillance Network of the same country.

Materials/methods

A total of 1327 blood cultures were collected from 2605 patients hospitalized in the surgical intensive care unit between January 2018 and July 2018. Blood cultures sent to the microbiology laboratory were loaded to the BD BACTEC 9050 (Becton Dickinson, Maryland, USA) automated culture system. Samples taken from blood culture bottles giving positive signals were cultivated onto 5% sheep blood agar and MacConkey agar. Culture plates were then incubated at 37°C for 18-24 hours. Growing microorganisms were identified with conventional methods and Vitek 2 system (bioMerieux, France).

Results

A total of 77 (5.8%) positive blood cultures were obtained from 52 patients in the surgical intensive care unit. Thirteen (16.9%) of these were evaluated as microbiological contamination by laboratory staff. Growth of coagulase negative Staphylococcus (CNS) strain in only one bottle of the patient and/or isolation of different types of CNS's in more than one bottle of the same patient were considered as contamination. Sixty four (83.1%) out of 77 positive blood cultures were regarded being causative agents of blood stream infections, of which 31 (48.4%) were Gram-positive bacteria, 29 (45.3%) were Gram-negative bacteria, and 4 (6.3%) were fungi. After the data entered into the National Health Service Associated Infections Surveillance Network was examined retrospectively, it was observed that the incidence of blood stream infections detected in the mentioned surgical intensive care unit between January 2018 and July 2018 was only 7.8%.

Conclusions

Nosocomial infections are among the most frequent causes of mortality in intensive care units. They are important because they increase the length of hospital stay and the treatment costs. Blood culture monitoring is very important in the follow-up of these infections. Blood culture results in a laboratory are influenced by many factors such as the number of samples taken per patient, the time of sample collection, the technique of sample collection, the antiseptic procedure applied to the skin, and education of the person who is taking the blood sample. Clinical evaluation of blood culture results obtained from the surgical intensive care unit showed that the real contamination rate was very high in the study hospital due to all these reasons.

Key words: Blood Culture, Blood Stream Infections, Contamination

YARA İYİLEŞMESİNDE EPİDERMAL GROWTH FAKTÖR (EGF) ETKİSİ

Sema KONATEKE

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD

Ozan KONATEKE

Hemşire, Oğuzeli İlçe Devlet Hastanesi, Gaziantep

ÖZET

Yanıklar, travmalar, kazalar, kronik hastalıklar, cerrahi tetkik ve tedaviler nedeniyle cilt bütünlüğü bozulmakta olup yaralar oluşmaktadır. Oluşan yaralar zamanında iyileşmezse yarada eviserasyon, enfeksiyon, kanama, keloid, hipertrofik skar, yara skarı, yaranın bulunduğu kısımda hareket kısıtlılığı gelişebilir. Bu nedenlerde dokuda veya organda işlevsel kayıp ya da tamamen alınmasına kadar götürebilecek ciddi sonuçlar oluşabilir. Bu durum kişinin beden imajını ve sosyal hayatını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Yara iyileşmesini ağrısız, komplikasyonsuz ve mümkün olan en kısa sürede tamamlamak oldukça önemlidir. Kişinin yaşı, beslenme durumu, kronik hastalıkları, kullandığı steroid grubu ilaçlar yara iyileşmesini geciktirse de güncel tedavilerle yaranın hızlı iyileşmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Son yıllarda yara iyileşmesini hızlandırmak için Hiperbarik Oksijen Tedavisi (HBOT), yara örtüleri, trombositlerin kandan ayrıştırılarak yara bölgesine enjeksiyonu (PRP) gibi birçok farklı tedavi yöntemi uygulanmaktadır. Sıçan, rat ve fareler üzerinde yapılan çalışmalarda, üretilen büyüme faktörlerinin dışarıdan yaraya uygulanması ile yara iyileşme sürecinde hızlanma olduğunu gösteren kanıtlar elde edilmiştir. Çeşitli hayvanlar üzerinde yapılan çalışmalarda, epidermal growth faktör (EGF) enjeksiyonunun mide ülserlerini azalttığı, kornea yaralanmalarında bölgeyi iyileştirdiği, kemik ve diş gelişimini hızlandırdığı, laktasyonu artırdığına dair kanıtlar elde edilmiştir. Büyüme faktörlerinden EGF, insan vücudunda doğal olarak submaksiller bezde, duodenumdaki brunner bezinde, fibroblastlar, makrofajlar ve monositlerde bulunurlar. EGF yeni oluşacak dokudaki DNA ve RNA sentezini artırarak, keratinositlerin epitel hücreleri oluşturmasına yardım etmektedir. Böylece yaranın iyileşme hızını artırmaktadır. Ülkemizde 2012'den beri diyabetik ayak ülserlerinin tedavisinde uygulanmaya başlanan EGF tedavisi, günümüzde insanlar üzerinde yapılacak olan çalışmalar artırılarak yanık yaralarında, diyabetik ayak ülserlerinde, iyileşmeyen yaralarda umut verici olacaktır.

Anahtar kelimeler: Yara İyileşmesi, Epidermal Growth Faktör, Büyüme Faktörleri, Yara

CERRAHİDE KANIT TEMELLİ UYGULAMA: ERAS PROTOKOLÜ

Sema KONATEKE

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği ABD

Ozan KONATEKE

Hemşire, Oğuzeli İlçe Devlet Hastanesi, Gaziantep

ÖZET

Günümüzde obezite, sigara, tütün ve alkol kullanımı, hareketsiz yaşam tarzı, stres gibi faktörlerle kronik hastalıkların artması ve güncel tanı, tedavi olanaklarının daha ulaşılabilir olması nedeniyle cerrahi operasyon geçiren hasta sayısında ciddi artış görülmektedir. Hastalık durumu ya da acil durumlar olmasa bile estetik operasyonlar nedeniyle birçok insan cerrahi tedavi görmektedir. Bu artış nedeniyle hastanelerin yatak doluluk oranları, kişilerin sağlık harcamaları, hastanelerin maliyet hesapları sürekli artış göstermektedir. Hastaların cerrahi operasyon öncesi ve sonrasında uzun süre hastanede kalması, gereksiz tetkik ve tedaviler, hastanın yaşam kalitesini ve sosyal hayatını olumsuz yönde etkileyerek rol kaybına neden olmaktadır. Hastayı erken dönemde tedavi edip hızlı bir taburculukla bu sorunlarda azalmanın olacağı bilinmektedir. ERAS Derneği tarafından kabul edilen “Cerrahi Sonrası Hızlandırılmış İyileşme (ERAS: Enhanced Recovery After Surgery)” ya da diğer ifadeyle “Hızlandırılmış Cerrahi (Fast Track)” hastanın hızlı bir şekilde iyileştirilmesini amaçlamaktadır. ERAS protokolü ilk kez 1997 yılında kurucusu olan Prof. Henrik Kehay kolorektal cerrahi operasyonu geçirmiş hastalara uygulanmış ve hastaneden taburcu süresinde kısılma ve komplikasyon gelişme riskinin az olduğunu ortaya koymuştur. ERAS hastanın polikliniğe başvurmasıyla taburcu olduktan sonra evde bakımına kadar uzanan yolda çeşitli öneriler sunarak geleneksel uygulamalarda radikal değişiklikler yapmıştır. Hastanın bu süreçte 20’ye yakın bakım elemanı rol alsa da cerrah, hemşire, anestezi uzmanı en önemli yere sahiptir. Ekip üyeleri multidisipliner bir şekilde çalışmalıdır. Türkiye’de uygulanan Gastrointestinal sistem ameliyatlarında preoperatif dönemde bağırsak temizliği yapılırken yapılan çalışmalarda ve meta analizlerde bunun ciddi sıvı-elektrolit dengesizliğine neden olduğu ve kontraindikasyon olduğu ortaya çıkmıştır. ERAS protokolü ameliyat öncesi ve sonrası hastayı aç bırakmanın hasta üzerinde komplikasyonlara neden olacağını ve mümkün olan en kısa sürede hastanın beslenmesi gerektiğini belirtir. ERAS’a göre hasta preoperatif dönemde gece yarısından sonra aç bırakılmamalı, son 6 saate kadar katı- sıvı karışımı, son 2 saate kadar karbonhidratlı su içmeli, premedikasyon uygulanmamalı, üriner kateter mümkünse takılmamalı ya da takılacaksa suprapubik kateter takılmalı ve ameliyat sonrası hasta taburcu olup evine gittiğinde ilk 24-48 saat sonra telefonla görüşülmeli ve durumu hakkında bilgi alınmalıdır. Bu protokol Amerikada ve birçok Avrupa ülkesinde uygulanmakta iken Türkiye’de henüz yaygın değildir. Kanıt temelli uygulama olan ERAS geleneksel iyileşmenin yerini alarak hastaların mümkün olan en kısa sürede normal fonksiyonlarına dönmelerini hızlandıracaktır.

Anahtar Kelimeler: ERAS, Cerrahi Sonrası Hızlandırılmış İyileşme, Hızlandırılmış Cerrahi, Hemşirelik

SEZARYEN VE VAJİNAL DOĞUM YAPMIŞ ANNELERİN BEBEKLERİNE BAĞLANMA DURUMUNUN BELİRLENMESİ

Bahar YÖRÜK

Gaziantep Üniversitesi

Semra ÇEVİK

Dr. Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi

Amaç: Bu araştırma, sezaryen ve vajinal doğum yapmış annelerin bebeklerine bağlanma durumunu belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini, Eylül 2017-Mart 2018 tarihleri arasında, Bitlis Devlet Hastanesi ve Tatvan Devlet Hastanesi çocuk servislerinde yatan 1-4 aylık bebeklerin anneleri, araştırmanın örneklemini ise 80 sezaryen doğum ve 80 normal doğum yapan toplam 160 anne oluşturmuştur. Araştırma verileri " Anne - Bebek Tanıtım Formu" ve " Maternal Bağlanma Ölçeği" ile ve yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Veriler IBM SPSS Statistics 23 programına aktararak tamamlanmıştır. Değerlendirmede tanımlayıcı istatistikler, T-testi, Mann Whitney U, Ki Kare ve Kruskal Wallis istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin yaş ortalaması $26,34 \pm 4,992$ (min:18, mak:40) tür. Annelerin %19,4'ü okuryazar iken %58,8'i ilköğretim, %16,3'ü lise ve %5,6'sı yüksekokul mezunudur. Sezaryen ve vajinal doğum yapan annelerin eğitim durumları, meslekleri, düşük ve küretaj durumları, ekonomik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P > 0,05$). Vajinal ve sezaryen doğum yapan annelerin yaşları, eşlerinin yaşları, evlilik yaşları, gebelik sayıları, doğum sayıları, son iki gebelik arası süreleri ile MBÖ toplam puanları arasında herhangi bir ilişki bulunmamıştır. Annelerin doğum şekline göre maternal bağlanma puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($P < 0,05$). Bu anlamlılık incelendiğinde; sezaryen doğum yapan annelerin vajinal doğum yapan annelere göre daha yüksek maternal bağlanma düzeyine sahip olduğu bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; doğum şeklinin maternal bağlanma düzeyi üzerinde etkisi olduğu saptanmıştır. Hala doğum şeklinin özellikle sezaryen doğumun, çocuğun annesine bağlanması üzerindeki etkisi hakkında çok az şey bilinmekte olup, doğum türü ile anne-bebek etkileşimi arasındaki ilişkiye yönelik araştırmaların yapılması faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, Sezaryen Doğum, Vajinal Doğum

**GENE-SILENCING EFFICIENCY DETERMINATION OF ARID3A IN OSTEOSARCOMA
CELL LINES BY siRNA AND shRNA**

Khandakar A. S. M. SAADAT

Dr. Öğr. Üye. Gaziantep University, Faculty of Medicine, Institute of Health Sciences, Dept. of Medical Biology & Genetics,
Gaziantep, Turkey

Masa-Aki IKEDA

Doç. Dr. Tokyo Medical and Dental University, Graduate School of Medical and Dental Sciences, Section of Molecular
Craniofacial Embryology, Tokyo, Japan

Introduction/Aim: Osteosarcoma is the most common type of bone cancer in children and adolescents, although cancer in young people is rare in general. Cancer is a disease of genes, based on aberrant changes in sequence or expression. Targeted therapeutics directed against amplified genes in malignant cells have proven to be powerful tools for cancer treatment, especially for personalized cancer therapy. RNA interference (RNAi) is a natural process through which expression of a targeted gene can be knocked down with high specificity and selectivity. Methods of mediating the RNAi effect involve small interfering RNA (siRNA) and short hairpin RNA (shRNA). The simplicity of siRNA manufacturing and transient nature of the effect per dose is optimally suited for certain medical disorders. However, using the endogenous processing machinery, optimized shRNA constructs allow for high potency and sustainable effects using low copy numbers resulting in less off-target effects. Evaluation of the scope and scale of these two knocking down method in specific tumor cells for specific gene is important to find a suitable specific targeted therapy tool. ARID3A is a family member of the AT rich interaction domain (ARID) DNA-binding proteins, cooperates with E2F to activate E2F-target genes and plays a critical roles in E2F dependent transcription and cell cycle progression. The role of ARID3A for specific targeted therapy has not yet been elucidated.

Materials and Methods: Gene-silencing experiments were carried out using siRNA and shRNA in osteosarcoma cell lines U2OS (p53wt, pRBwt) and Saos-2 (p53mut, pRBmut), respectively. Silenced ARID3A expression was measured by semi-quantitative RT-PCR. Effect of ARID3A silencing on cell growth was determined by colony formation assay.

Results: siRNA mediated gene-silencing showed in transcriptional level that ARID3A was down regulated in silenced ARID3A as compared to its control in U2OS cell line. shRNA mediated gene-silencing of ARID3A blocked cell proliferation in U2OS and Saos-2 cell line colony formation assay.

Conclusion: Our results indicate that ARID3A was successfully silenced in osteosarcoma by both siRNA and shRNA. To conclude, we can say that both methods are successful to silence ARID3A to block osteosarcoma cell proliferation. Thus ARID3A can be used as a therapeutic target by above mentioned both knock-down methods in osteosarcoma. However, further in vivo studies are needed to cement our findings.

Key words: ARID3A, siRNA, shRNA, Gene- silencing, Osteosarcoma

**KRONİK OBSTRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞININ AKUT ALEVLENMESİNDE
NÖTROFİL-LENFOSİT ORANININ PREDİKTİF DEĞERİ**

Mahir KOTUK

Uzm. Dr., Özel NCR Hastanesi

ÖZET

Kronik inflamasyon, kronik obstrüktif akciğer hastalığında (KOAH) patojenik bir rol oynamaktadır. Kandaki nötrofil-lenfosit oranı (N / L oranı) düzeylerindeki artış, sistemik bir iltihabın göstergesi olabilir. Bu çalışmada stabil seyreden KOAH hastaları ile akut alevlenme ile gelen KOAH hastaları arasında N/L oranı bakımından bir fark olup olmadığını araştırmayı amaçladık.

Gaziantep NCR hastanesi Göğüs hastalıkları polikliniğine 2017-2019 tarihleri arasında başvuran 88 erkek, 44 bayan toplam 132 hastanın verileri retrospektif olarak değerlendirildi. Hastalar stabil KOAH (grup:1, n:72) ve akut alevlenme ile gelen KOAH (grup:2, n:60) olarak iki gruba ayrıldı. Hastalarda spirometri (FEV1, FEV1 / FVC değerleri), kan gazı, hemogram, serum reaktif protein (CRP), sedimentasyon, kreatin değerlerine bakıldı. Her iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığı değerlendirildi.

Grup 1 hastalarda yaş ortalaması 62.3±9.5 saptanırken, grup-2' de 64.5±8.56 saptandı (p=0.695). Grup 1' de NLR değerleri 2.91±1.44 saptanırken, Grup 2'de 5.37±3.09 saptandı (p<0.001). FEV1, FEV1/FVC değerleri açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı (p=0.043). Serum lökosit ve nötrofil değerleri ile arteriyel PaCO2 değeri arasında anlamlı pozitif korelasyon saptandı (p= 0.024). Serum sedimentasyon, CRP, kreatin değerleri açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı.

NLR oranları KOAH akut alevlenmelerinde, stabil KOAH hastalarına göre daha yüksek saptanmıştır. NLR; güvenilir, kullanışlı, basit ve ucuz bir markır olarak kullanılabilir. Daha yüksek NLR değerlerine sahip hastalarda daha kötü klinik gözlenirken, düşük NLR değerlerine sahip hastalarda daha iyi klinik seyir gözlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Nötrofil Lenfosit Oranı; Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı; Kronik İnflamasyon.

**TERSİNE MÜHENDİSLİK YÖNTEMİ İLE DELME SONRASI OLUŞAN ÇAPAĞIN
BOYUTLARININ BELİRLENMESİ**

Erkan BAHCE

Dr. Ögr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü, Malatya, TÜRKİYE

Sarkis BOYACI

Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü, Malatya, TÜRKİYE

ÖZET

Delme işleminde çapak oluşumu işleme koşulları, malzemenin mekanik özellikleri ve takım geometrisi gibi birçok parametreden etkilenen karmaşık bir problemdir. Delme işleminde çapak hem delik girişinde hem de delik çıkışında meydana gelebilmektedir. Çapak istenmeyen bir yan ürün olup, işlenen parçanın hem üretim maliyetini hem de imalat hassasiyetini önemli derecede etkilemektedir. Çapak temizleme maliyeti, yüksek hassasiyet gerektiren uçak motorları gibi parçalarda, üretim maliyetinin %30' unu, otomobil parçalarının üretimini ise %14' ünü oluşturur. Bu maliyet hassas deliklere ve parçanın karmaşıklığına bağlı olarak maliyeti arttırmaktadır. Bu nedenle çapağın şekli ve boyutunun belirlenmesi önemlidir. Çapak geometrisini, özellikle de yüksekliğini ve kalınlığını ölçmek amacıyla kullanılan çeşitli yöntemler mevcuttur. Bu yöntemler temaslı ve temassız ölçüm yöntemleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Temaslı ölçüm yönteminde çapak geometrisini ölçmek için genelde bir iğne ve yükseklik ölçüm aleti kullanılır. Ancak bu yöntem geometrisi karmaşık olan çapaklar için oldukça zor bir yöntemdir. Temassız yöntemler de ise genellikle optik mikroskop, lazer-beyaz ışık metodu ve görüntü işleme yöntemleri kullanılmaktadır.

Bu çalışma da mevcut çalışmalardan farklı olarak delme sonrası oluşan çapak tersine mühendislik yöntemi ile üç boyutlu olarak STL. formatında elde edildikten sonra CAD modele dönüştürülüp çapak ölçümleri gerçekleştirildi. Deney sonuçlarına göre üniform çapak türlerinin ölçümünde mevcut ölçüm yöntemleri ile aynı hassasiyette sonuçlar elde edildiği görüldü. Yarı sürekli çapak türlerinde ise çapağın geometrisinin düzgün olmaması nedeniyle mevcut ölçüm yöntemlerinden %45 oranında daha hassas sonuçlar elde edildi. Yine taç çapaklarda da mevcut yöntemlerden %30 oranında daha hassas ölçümler gerçekleştirildi. Sonuç olarak geliştirilen bu yöntem ile çapak ölçümünde kararsız sonuçlar elde edilen yarı sürekli ve taç çapakların ölçümünde kararlı sonuçların elde edilmesi sağlandı.

Anahtar Kelimeler: Çapak, Delme, Ölçüm yöntemleri, CAD

**CoCrMo MALZEMESİNDEN YAPILMIŞ FEMUR BİLEŞENİN FREZELENMESİNDE
İŞLEME PARAMETRELERİNİN YÜZEY KALİTESİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI**

Erkan BAHÇE

Dr. Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü, Malatya, TÜRKİYE

CebraİL ÖLMEZ

Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü, Malatya, TÜRKİYE

E.Hicret YILMAZ

Makine Mühendisi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü, Malatya, TÜRKİYE

Özet

CoCrMo malzemesi yorulma dayanımı, aşınma ve korozyon direnci yüksek olması sebebiyle kemik kırıklarının tedavisinde yaygın olarak kullanılan biyouyumlu malzemelerden biridir. Bu alaşımlardan Cr elementi korozyon direnci sağlarken, Co'nun da korozyon direncine katkısı bulunmaktadır. CoCrMo alaşımının şekillendirilmesinde eğer geometrik tolerans ve yüzey hassasiyeti isteniyor ise döküm ve dövme işlemlerinden sonra talaş kaldırma adımı gerçekleştirilir. Ancak nikel bazlı süper alaşımlar ve titanyum alaşımları gibi dayanımı yüksek olan CoCrMo alaşımlardan talaş kaldırmak oldukça zordur. Bu da takım aşınmasını arttırmakta, yüzey bütünlüğünü azaltmakta ve sonuç olarak üretim performansını önemli oranda etkilemektedir. Talaş kaldırmada devir sayısı, ilerleme, malzeme takım çifti ve takım aşınması gibi bir çok parametre yüzey kalitesi ve toleransı etkilemektedir. CoCrMo malzemesinin talaş kaldırma işleminde malzemenin düşük ısı iletkenliğinden dolayı kesme esnasında oluşan ısının belirli bir kısmı talaş ile dışarı atılırken büyük bir kısmı iş parçası ve kesici takım üzerinde kalmaktadır. İşleme esnasında sıcaklık ve kesme basıncına bağlı olarak oluşan yığıntı talaş, talaş kaldırma işlemini güçleştirmektedir. Kesici takım kesme kenarında oluşan yığıntı talaş bir yandan kesici takım profilini değiştirip düzensiz bir kesme yaparken diğer yandan kesici takımdan kopan yığıntı talaş iş parçasına yapışmaktadır. Oluşan yığıntı talaşlar yüzey kalitesini ve toleransı etkilemektedir.

Bu çalışmada total diz protezinde kullanılan CoCrMo malzemesinden yapılmış femur bileşenin döküm sonrası üzerinde kalan yollukların frezelenerek istenilen boyuta getirilmesinde işleme parametrelerinin takım aşınmasına ve yüzey kalitesine etkileri araştırıldı. Deney sonuçlarına göre işleme parametrelerine bağlı olarak yüzeyde mikro çukurların ve yırtılmaların, sıvanmış metalin, ilerleme izlerinin ve beyaz çizgilerin oluştuğu görülmüştür. Ayrıca işleme parametrelerinin yüzey pürüzlülüğü, yüzey kusurları, takım aşınması ve mikro sertlik üzerinde de büyük bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, CoCrMo malzemesinden yapılmış femur bileşenin frezelenmesinde işleme parametrelerinin doğru seçilmemesi durumunda yüzeyde kusurlar oluşmakta ve oluşan kusurlar imalat maliyetini artmasına neden olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: CoCrMo, Frezeleme, BUE, Yüzey Pürüzlülüğü

KEMİK KIRIKLARININ TEDAVİSİNDE KULLANILAN LCP PLAKLARINDA KİLİTSİZ-KİLİTLİ VIDALARIN PLAK KIRILMASINA ETKİSİ SONLU ELEMANLAR ANALİZİ İLE ARAŞTIRILMASI

Murat CAN

Dr., Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye

Serdar KOLUAÇIK

Dr., Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya, Türkiye

Erkan BAHÇE

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

Mehmet Akif OYMAK

Makina Müh., İnönü Üniversitesi Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

ÖZET

Kemik kırıklarının tedavisinde plak bağlantılarında kilitsiz kompresyon ve kilitli vidalar son yıllarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Sabitlemek amacıyla kullanılan bu elemanların mekanik özellikleri hakkında detaylı bilgi edinmek plak kullanımında karşılaşılabilecek istenmeyen durumların öngörülmesinde oldukça önemlidir. Özellikle femur kırıklarında kullanılan plaklarda bireylerin günlük hareketleri esnasında ortaya çıkan tekrarlı ve ani yükler altında yorulmadan dolayı plak kırıkları meydana gelmektedir. İstemsiz oluşan bu hataları önlemek için bu çalışmada kilitsiz kompresyon ve kilitli vidalarının plak vasıtası ile femur montajı sonlu elemanlar yöntemi kullanılarak incelendi. Analizlerde femurun distal ucuna plak monte edilerek vida konumlarına göre yüksek gerilmelerin hangi bölgelerde oluştuğunu ve kırılma nedenleri araştırıldı. Ti6Al4V malzemeli plak sağ bacağa uyumlu olacak şekilde seçildi ve 3 boyutlu tarayıcı ile CAD modeli elde edildi. Ayrıca femur kemiğine ait MR görüntülerinden Mimics yazılımı ile CAD modeli oluşturuldu. Aktarılan görüntülerin kilitli ve kilitsiz kompresyon vidaları ile montajı yapıldı. Proximal femur ucundan insan ağırlığını göz önüne alarak 1000 N doğrusal yük uygulandı. Uygulama kuvvetinin yüksek alınmasının nedeni farklı ağırlıklarda ve aşırı yük durumlarındaki hata paylarını göz önüne almak amaçlıdır. Sonuç olarak plakta gerçekleşen hatanın Von-Mises gerilmelerinin kırık hattı üzerinde oluştuğu görüldü ve bu hattı kuvvetlendirmenin yolları arandı. Ek olarak toplam gerilmeler ve maksimum minimum temel gerilme analizleri incelendi. Ayrıca bu çalışma ile ilgili literatür çalışmalarında farklı yöntemlerle incelemeler yapıldığı görüldü ve bunların üzerine ne ekliyebileceğimiz nasıl daha doğru sonuç alabileceğimiz araştırıldı. Sonlu elemanlar yöntemleri üzerinden yaptığımız uygulama literatürdeki çalışmalarda oluşan kırık sonuçlarına yakın sonuçlar verdi. Mühendislik bakış açısıyla tasarım ile implantı optimize etmenin, hata payını düşürmenin ve kırığa yakın bölgedeki gerilmeleri azaltmak için gerilmelerin fazla olduğu bölgeyi farklı plak tasarımı ile düzellebilir veya kırık hattını destekleyecek vida montajları ile gerilmeleri düşürerek plak ömrünü artırılabileceği görüldü.

Anahtar Kelime: Distal Femur, LCP, Kilitli Vida, Kompresyon Vidası, Sonlu Elemanlar Yöntemi

**DİZ EKLEM PROTEZLERİNDE KULLANILAN UHMWPE INSERT BİLEŞENİNDE
MEYDANA GELEN AŞINMALARIN DİZ EKLEM SIMÜLATÖRÜ İLE İNCELENMESİ**

Erkan BAHÇE

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

Ender EMİR

Makine Yüksek Müh., İnönü Üniversitesi, Makine Mühendisliği, Malatya, Türkiye

ÖZET

Günümüzde diz eklem protezlerinde insert bileşeni olarak yüksek biyouyumluluğu nedeni ile yüksek moleküler yoğunluklu ultra hafif polietilen (UHMWPE) malzeme kullanılmaktadır. Ancak diz ekleminin farklı yönlerde hareket edebilme kabiliyetine sahip olmasından dolayı günlük aktiviteler esnasında çok yönlü değişken kuvvetlerin etkisi altında kalmakta ve sonuç olarak UHMWPE insert yüzeyinde parçacık kopmaları, çizikler, çukurcuk aşınmaları gibi yüzey kusurları oluşmaktadır. Bu kusurlar protezlerin kullanım ömürlerini azaltmaktadır. Bu nedenle protez bileşenlerindeki aşınma durumlarının cerrahi operasyon öncesinde net bir şekilde anlaşılması protez ömürlerinin tahmininde oldukça önemlidir. Aşınma durumlarının ve protez ömürlerinin yaklaşık olarak belirlenebilmesi için ise ISO 14243 aşınma test standardında belirtilen öne-arkaya, içe-dışa bükülme, eksenel kuvvet ve tibial dönme hareketi olmak üzere 4 farklı zit hareket çiftini uygulayabilen diz eklem simülatörleri kullanılmaktadır.

Bu çalışmada da literatürden farklı olarak aşınma testleri için kas, tendon ve yumuşak doku gibi harekete yardımcı elemanların etkisi dikkate alınarak öne-arkaya ve eksenel kuvvet hareketinde yay kullanılan diz eklem simülatörü ile UHMWPE insert bileşeninde meydana gelen aşınmalar incelendi. Testler 1×10^6 , 2×10^6 ve 3×10^6 çevrim sayılarında ISO 14243 aşınma test standardında belirtilen hareket varyasyonlarına uygun olarak gerçekleştirildi. Testler sonucunda insertin iç (medial) ve dış (lateral) kondilleri üzerinden taramalı elektron mikroskobu (SEM) ile görüntüler alındı. Elde edilen mikroskop görüntüleri sonucunda çevrim sayısının artışına bağlı olarak UHMWPE insert bileşeninde farklı eksenlerdeki tekrarlı kuvvetler sonucunda çukurcuk aşınmalarının, çiziklerin ve yığılmış partiküllerin belirgin bir şekilde meydana geldiği görüldü. Ayrıca kondil iç yüzeyinde meydana gelen aşınma oranlarının dış kondilde meydana gelen aşınma oranlarına göre daha fazla seviyelerde olduğu tespit edildi. Sonuç olarak yumuşak doku davranışı dikkate alınarak gerçekleştirilen aşınma testleri sonucunda UHMWPE aşınmasında daha gerçekçi değerlerin elde edilmesi sağlandı.

Anahtar Kelimeler: Diz Eklem Protezi, Diz Simülatörü, UHMWPE, Aşınma

**INFLUENCE OF WATER AGING ON VIBRATION DAMPING BEHAVIOR OF BASALT
FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES**

Muhammet Enver GÖKDEMİR

Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

Ömer Yavuz BOZKURT

Assoc. Prof., Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

Özkan ÖZBEK

Res. Assist. Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

This study is presented to experimentally explore the effect of water aging on vibration-damping behavior of basalt fiber reinforced composites. The basalt fiber reinforced composite samples were prepared using vacuum assisted resin transfer molding process and immersed into distilled water at room temperature for 52 days. The samples were regularly weighted via a precise digital scale in order to perform gravimetric analysis and free vibration tests were also carried out to determine the dynamical mechanical behavior at the same time intervals. During the experiment execution's, the maximum water uptake amount was found as 2.05%. Diffusion coefficient and water uptake characteristics of the samples were deduced from gravimetric analysis using Fick's Law. The results of gravimetric analysis showed that at linear part of water uptake good coincidence was found between experiments and Fick's Law, however, multi stage diffusion behavior and disagreement were observed after the initial linear part of water uptake curve. The natural frequency, damping ratio, storage modulus and loss modulus were established as a measure of vibration-damping behavior of the composite samples through the frequency response curves using half-power bandwidth method. From the results of free-vibration tests, the variation in natural frequency was so small and it can be accepted as insignificant. A similar situation was also seen for the damping ratio of which can be attributed to low amount of water uptake due to the small thickness of the samples and hydrophobic characteristics of basalt fiber. The storage modulus showed a similar trend to the changes in natural frequency.

Keywords: Basalt, Composite, Ageing, Vibration, Damping

**EFFECT OF HYDROTHERMAL AGING ON VIBRATION-DAMPING BEHAVIOR OF
BASALT FIBER REINFORCED COMPOSITE LAMINATES**

Muhammet Enver GÖKDEMİR

Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

Ömer Yavuz BOZKURT

Assoc. Prof., Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

Özkan ÖZBEK

Res. Assist. Department of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

This study aims to investigate the water uptake behavior and the effect of different aqueous aging media on the vibration-damping properties of basalt fiber reinforced epoxy composites. The basalt fiber reinforced composite laminates were fabricated through vacuum assisted resin transfer molding technique under 720 mm Hg vacuum pressure. Saltwater and alkaline water solutions were used to conduct aging experiments at constant room temperature for 52 days. The mass of specimens were weighted at certain time intervals in order to perform gravimetric analysis. After weighing the mass of specimens, free vibration tests were also carried out to determine the dynamic characteristics of the composite samples such as natural frequency and damping ratio. The frequency response functions derived from the fast Fourier transform of time-dependent acceleration response were used to evaluate the natural frequency and damping ratio via half-power bandwidth method. According to the results of gravimetric analysis, the equilibrium water uptake was found to be about 1.2% for both saltwater and NaOH solutions after 52 days of aging. The water uptake behavior of specimens showed a good agreement at linear stage compared to Fick's Law, however, after the initiation of nonlinear part, sorption and desorption cycles were observed in experiments and some discrepancies were also found with theoretical prediction. The results of free vibration tests showed that the effect of aging on natural frequency for all samples was insignificant compared to unaged ones. However, the specimens aged in NaOH and saltwater solutions showed 25% and 19% increases on damping ratio, respectively.

Keywords: Basalt, Composite, Ageing, Vibration, Damping

**DİZEL MOTORU YANMA ODASI ELEMANLARININ NADİR ELEMENT
ZIRKONATLARI İLE KAPLANMASI**

Mustafa Güven GÖK

Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Hakkari/Merkez-Türkiye

Ömer CİHAN

Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Hakkari/Merkez-Türkiye

Muhammet KARABAŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi Hakkari/Merkez-Türkiye

İlker TEMİZER

Dr. Öğr. Üyesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas/Merkez-Türkiye

ÖZET

Günümüzde dizel motorlarından daha yüksek performans beklentisi, fosil yakıtların hızlı bir şekilde tükeniyor olması, küresel ısınma ve tüm dünyada giderek daha sıkı hale gelen emisyon standartları motor üreticilerinin en büyük problemi olmuştur. Bu problemlere getirilen çözümlerden biri de motor yanma odası elemanlarının yüzeylerinin düşük termal iletkenliğe sahip seramik esaslı bir termal bariyer kaplama (TBK) malzemesi ile kaplanmasıdır. Bu sayede motorun performans ve veriminde iyileşmeler meydana gelmektedir. Diğer yandan oldukça düşük termal iletkenliğe sahip olan nadir element katkılı yeni nesil seramik TBK malzemeler son yıllarda oldukça dikkat çekmektedir. Bu çalışmada motor yanma odası elemanı yüzeylerine yüksek hızlı oksijen-yakıt püskürtme (HVOF) yöntemi ile metalik bağ katmanı, onun üzerine atmosferik plazma spreyleme (APS) yöntemi ile seramik ara katman ve en üst tabakaya da katkılı lantan zirkonat ($La_2Zr_2O_7$) esaslı seramik üst katmanlar yine APS yöntemi ile kaplanmıştır. Çalışmanın bu kısmında üretilen kaplamalar metalografik ve kimyasal olarak incelenmiştir. Yapılan SEM analizlerinde kaplamaların başarılı bir şekilde üretildiği, katmanlar arasındaki ara yüzeylerin metalografik olarak problemsiz ve sürekli olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca yapılan X-ışını kırınım analizlerinde kaplamalarda APS sonrası herhangi bir yapı dönüşümü veya kimyasal bozulma meydana gelmediği anlaşılmıştır.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde FM18BAP12 proje numarasıyla maddi imkan sağlayan Hakkari Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimine teşekkür ederiz.

Anahtar Kelimeler: Plazma Spreyleme, Termal Bariyer Kaplama, Malzeme Karakterizasyon

FARKLI PLAKA HIZLARINDA NANOAKIŞKANLARIN VE ÇARPAN JETLERİN ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ

Mustafa KILIÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

Abdurrahim DAL

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

ÖZET

Gelişen teknoloji endüstriyel cihazlar üzerindeki ısı yükler gün geçtikçe arttırmaktadır. Bu ısı yüklerin cihazlara vereceği tahribatı engellemek için ısı transferinin artırılması çözülmesi gereken önemli bir problem haline gelmiştir. Bu çalışma; üzerinde yüksek ısı akışı olan farklı hızlardaki hareketli bir plakadan olan ısı transferinin, nanoakışkanlar kullanılarak iyileştirilmesinin sayısal incelemesini hedeflemiştir. Farklı nanoakışkan giriş hızları için hesaplanan Reynolds sayılarının ($Re=8000, 16000, 24000, 32000$) ve farklı plaka hızlarının ($V_{plaka}= 0, 0,5, 1, 2m/s$) ısı transferine etkisi sayısal olarak çalışılmıştır. Tüm parametreler için temel akışkan olarak $Al_2O_3-H_2O$ nanoakışkanı kullanılmıştır. Sayısal çalışmada PHOENICS hesaplamalı akışkanlar dinamiği programının k- ϵ türbülans modeli kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; Reynolds sayısı arttıkça (hidrodinamik sınır tabakanın artması ve ısı sınır tabakanın azalmasına bağlı olarak) ortalama Nusselt Sayısının arttığı ve yüzey sıcaklığının düştüğü belirlenmiştir. Ancak Reynolds sayısındaki bu artış miktarının yüksek Reynolds sayılarında azalarak arttığı tespit edilmiştir. Farklı plaka hızlarında ise ortalama Nusselt sayısının genel olarak arttığı belirlenmiştir. Bu artış; plaka hızı ve akışkan hızının aynı yönde olduğu bölgede, karşıt olduğu bölgeye göre daha belirgin bir şekilde ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Çarpma sonrası oluşan duvar jeti bölgesi, plaka ile akışkanın aynı yönde hareket ettiği bölgede belirgin olarak oluşurken, aksi tarafta akışkan koptular oluşmaktadır. Ayrıca sayısal model bazı deneysel sonuçlarla ve literatürdeki mevcut korelasyonlarla da doğrulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği, Akışkan Hızı, Plaka Hızı, Nanoparçacık.

TiO₂-H₂O NANOAKIŞKANININ FARKLI PLAKA HIZLARINDA VE FARKLI ISI AKILARINDA ISI TRANSFERİNE ETKİSİNİN SAYISAL İNCELENMESİ

Mustafa KILIÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

Aslı ABDULVAHİTOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

ÖZET

Günümüzde gelişen teknolojiye bağlı olarak endüstriyel cihazlar daha yüksek ısı yüklerine maruz kalmaktadır. Bu ısı yüklerinin cihazlara vereceği tahribatı engellemek için ısı transferinin artırılması çözülmesi gereken önemli bir problem haline gelmiştir. Bu çalışmada; üzerinde yüksek ısı akısı olan farklı hızlardaki hareketli bir plakadan olan ısı transferinin, TiO₂-H₂O nanoakışkanı kullanılarak iyileştirilmesinin sayısal incelemesi hedeflenmiştir. Farklı plaka yüzey ısı akıları ($q''=10000, 20000, 30000, 40000$) ve farklı plaka hızlarının ($V_{plaka}= 0, 1, 2, 4\text{m/s}$) ısı transferine etkisi sayısal olarak çalışılmıştır. Tüm parametreler için temel akışkan olarak TiO₂-H₂O nanoakışkanı kullanılmıştır. Sayısal çalışmada PHOENICS hesaplamalı akışkanlar dinamiği programının $k-\epsilon$ türbülans modeli kullanılmıştır. Çalışma sonucunda; farklı yüzey ısı akılarında yüzey sıcaklığının değiştiği ancak ortalama Nusselt sayısında (ısı akısı 4 katına çıkarılsa dahi) belirgin bir değişim olmadığı belirlenmiştir. Farklı plaka hızlarında ise ortalama Nusselt sayısının genel olarak arttığı belirlenmiştir. Bu artış; plaka hızı ve akışkan hızının aynı yönde olduğu bölgede, karşıt olduğu bölgeye göre daha belirgin bir şekilde ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Çarpma sonrası oluşan duvar jeti bölgesinde, plaka hızının artışına bağlı olarak oluşan ayrılmaların daha belirgin bir şekilde ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca oluşturulan sayısal modelin literatürdeki mevcut bazı deneysel sonuçlarla ve korelasyonlarla uyumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hesaplamalı Akışkanlar Dinamiği, Duvar Jeti, Plaka Hızı, Nanoparçacık.

**EFFECTS OF GEAR PARAMETERS ON THE INJECTION MOLDING PROCESS OF
PLASTIC GEARS**

Erdal ÖZTÜRK

Mechanical Engineering, Gaziantep University, Natural and Applied Science Institute, Gaziantep, 27310, Turkey

Mustafa TAIFOR

Mechanical Engineering, Gaziantep University, Natural and Applied Science Institute, Gaziantep, 27310, Turkey

Bilal Qasim

Department of Mechanical Engineering, University of Kirkuk, Iraq

Nihat YILDIRIM

Mechanical Engineering, Gaziantep University, Natural and Applied Science Institute, Gaziantep, 27310, Turkey

ABSTRACT

Gears are one the most important power transmission element used to transfer motion and torque for the purpose of power transmission. Cost of the gears is one of the important issues therefore reducing the time and cost of production are also important. The cost of gears is composed of the raw materials and the manufacturing processes. Despite metallic gears are strong and long-life machine elements to transfer power, they are much heavier and costly than plastic gears for light load and non-critical applications. Therefore, plastic gears are preferred over metallic gears in many industrial applications, home appliances children toys and printers where lightness, cost, lubrication-free run, reduced vibration and noise are preferred. They can be manufactured by various methods including hobbing, shaping and mold-injections. Regarding cost and manufacturing capacity molding process lends itself to considerably more economical means of production for mass production to save money and time. This study investigates the volumetric shrinkage, filling time and cooling time for different models of plastic spur gears with different number of teeth and modules. A fixed pitch circle diameter of 60mm with fixed pressure angle of 20° has been satisfied by varying the module numbers (1, 2, 3, 4) while number of teeth (15, 20, 30, 60). Different materials (ABS, high density polyethylene, Polypropylene) have been specified for injection of gears. Investigations have been accomplished through simulations of plastic injection process via Solidworks plastic tool and the CAD models of gears prepared in Solidworks with the aid of the C++ program.

Keywords: Spur Gears, Plastic Injection, Shrinkage, Plastic Flow Simulation

**TAM OTOMATİK METAL INERT GAZ KAYNAK YÖNTEMİ İLE ALÜMİNYUM
ALAŞIMI YAKIT DEPOLARININ İMALATINDA KAYNAK PARAMETRELERİNİN
MUKAVEMET ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ**

Can CİVELEK

Mak. Müh., Ford Otosan

Tolga MERT

Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖZET

Alüminyum ve alaşımları endüstride çok sık kullanılan ve kullanımı gittikçe artan bir malzemedir. Düşük yoğunluk, hafiflik ve korozyon dayanımı ve de estetik görünüm özellikleri yanı sıra uygun maliyet ve yüksek dayanım özellikleri ile özellikle otomotiv sektörü olmak üzere bir çok endüstri uygulamasında kullanılmakta ve kullanımı günden güne artmaktadır. Bu çalışmada yakıt tanklarında kullanılan 2,5 mm kalınlığa sahip 5754 alüminyum alaşımı malzemenin metal inert gaz (MIG) kaynağı incelenmiştir. Kaynak uygulamasında, 5356 ilave tel, Argon (Ar) koruyucu gaz ve darbeli akım kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yakıt tankı imalatı kaynağında tercih edilen metal inert gaz (MIG) kaynak yöntemi ile seçilen kaynak parametrelerinin etkisi araştırılmıştır. Yapılan çalışmalarda kaynak hızı, tel besleme hızı, frekans ve tel besleme hızı sapmasının oluşturduğu dört bağımsız değişebilen faktörün üç farklı seviyede seçilmesiyle oluşturulan Taguchi deney tasarımı kullanılarak, L9 ortogonal dizisi ile 9 deney seti oluşturulmuştur. Taguchi yöntemiyle oluşturulan deney setleriyle enine çekme deneyi, enine eğme testi, Charpy çentik darbe testi ve Rockwell sertlik ölçümleri yapılarak her bir kaynak parametresinin, elde edilen numunelerin mekanik özellikleri üzerine etkileri araştırılmıştır. 9 deney setinin her biri için enine çekme testi, Charpy çentik darbe testi, Rockwell sertlik ölçümü için üçer numune test edilmiş, enine eğme testi için kök ve kep eğmesi için ikişer adet olmak üzere toplam dörder numune test edilmiştir. Tüm mekanik testler standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Taguchi yöntemi kullanılarak en uygun kaynak parametreleri bulunmuş ve doğrulama testleri gerçekleştirilmiştir. Varyans analiziyle (ANOVA) deneysel tasarımda kullanılan faktörlerin etki dereceleri hesaplanmış ve Taguchi yöntemiyle karşılaştırılmıştır. ANOVA varyans analizi ile seçilen kaynak parametrelerinin etkisi ve istatistiksel güvenilirliği incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: MIG Kaynağı, Alüminyum, Yakıt Deposu, Mekanik Test, Taguchi, ANOVA

**ANTERİÖR BÖLGEDE ER,Cr:YSGG İLE BEYAZLATMA TEDAVİSİ VE DİREKT
KOMPOZİT LAMİNATE VENEER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: OLGU SUNUMU**

Derya SÜRMEİÖĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Restoratif Diş Tedavisi Anabilim Dalı

Zeyneb Merve ÖZDEMİR

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Restoratif Diş Tedavisi Anabilim Dalı

ÖZET

Günümüzde insanlar estetik açıdan beyaz ve güzel görünen dişlere sahip olmak için daha sık diş hekimlerine başvurmaya başladılar. Hastaların beklentisini karşılayabilmek için pek çok tedavi yöntemi geliştirilmiştir. Estetik bir görünüm sağlamak için diş hekimliğinde protetik ve restoratif birçok tedavi mevcuttur. Ancak genellikle madde kaybı ve çapraşıklık gibi problemleri olan dişlerin tedavisinde diş hekimliğinde yaygın olarak kullanılan restoratif uygulamalar tercih edilmektedir ve bunun nedeni ise bu tip yaklaşımların daha konservatif ve daha ucuz olmasıdır. Beyazlatma tedavisi diş hekimliğinde estetik olarak hastaların beklentisini karşılayabildiği için renklenmelerde en çok tercih edilen tedavi yöntemi olmuştur ve de böylelikle diş beyazlatma işlemi her yaş grubundan hastaların daha beyaz dişlere sahip olma isteği ile rutin uygulamalar arasına girmiştir.

Yaptığımız bu vakada kliniğimize anterior renklenme ve diastema şikâyeti ile başvuran hastaya öncelikle beyazlatma tedavisi uygulanmış daha sonra ise dişlerde bulunan diastemaları kapatmak için direkt kompozit laminate veneer ve build-up tedavisi uygulanmıştır. Öncelikle kliniğimize gelen hastaya ilk seansta Er;Cr,YSGG adı verilen lazer cihazı ile beyazlatma tedavisi yapılmıştır. Beyazlatma tedavisi sırasında Beyond (Beyond International Inc.USA) beyazlatma jeli kullanılmıştır. Bu işlemi takiben tedaviden 2 hafta sonra tekrar kliniğimize gelen hastaya build-up tedavisi başlanmıştır. İlk olarak mine yüzeyi 15 sn boyunca asitle (Etching Gel, Kerr, USA) pürüzlendirildikten sonra hava-su spreyi ile diş yüzeyi temizlenmiştir. Daha sonra asitlenen bu diş yüzeyine bonding ajan (primer&bond universal, Dentsply Sirono, USA) uygulanıp 10 sn süresince ışınlanmıştır. Estetik kompozit seti (G-Aenial, GC EUROPE, Japan; Essentia, GC EUROPE, Japan) kullanılarak restorasyon tamamlanmıştır. En son olarak polisaj lastikleri ve diskleriyle (Sof-Lex, 3M ESPE, USA) bitirme ve cilalama işlemleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kompozit Veneer, Er, Cr; YSGG, Estetik Dolgu

KANAL TEDAVİLİ DİŞLERİN ENDOKRON İLE RESTORASYONU: OLGU SUNUMU

Derya SÜRMEİYOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

N. Ezgi YENİÇERİ

Arş. Gör. Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

ÖZET

Aşırı kron harabiyetine uğramış kanal tedavili dişlerin rehabilitasyonu, klinikte zorlayıcı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Kanal tedavili dişler çürük, travma, önceki restorasyonlar ve endodontik genişletme işlemleri nedeniyle madde kaybına uğrarlar. Kanal tedavili dişlerin restorasyonunda geleneksel tedavi yaklaşımı olan post-kor sistemlerinde, kök kanalından destek alan post uygulaması üzerine kor yapısı oluşturularak kaybedilen doku miktarı yerine konmaya çalışılır. Ancak post yuvası hazırlanması ve post yerleştirilmesi kökü zayıflatır ve kök kırıklarına yol açabilir. Aşırı kron harabiyetine uğrayan kanal tedavili dişlerin restorasyonunda, post-kor sistemlerine alternatif olarak endokron restorasyonları geliştirilmiştir. Endokronlar, kor yapısı ve kron restorasyonunu bünyesinde birleştiren monoblok restorasyonlardır. Endokron restorasyonları ile kök kanalı ve kron dokuları korunurken, pulpa odasından sağlanan destek ile mikromekanik adezyon olumlu etkilenir. Bilgisayar destekli tasarım/bilgisayar destekli üretim (CAD/CAM) sistemi ile daha iyi kenar uyumuna sahip hassas restorasyonların ekonomik ve hızlı bir şekilde üretimi sağlanmaktadır. Bu çalışmada, aşırı madde kaybı olan kanal tedavili dişlerin CAD/CAM sistemi ile hazırlanan tam seramik endokron restorasyonu ile rehabilitasyonu 1 olguda ele alınmıştır.

Kliniğimize 46 numaralı dişe daimi restorasyon ihtiyacı ile başvuran 17 yaşındaki kadın hastada yapılan radyografik ve ağız içi inceleme sonucunda, endodontik tedavisi tamamlanan dişte herhangi bir mobilite veya apikal lezyon gözlenmemiştir. Diş harabiyeti fazla olan dişte endokron restorasyonunun retansiyonunu ve stabilitesini arttırmak amacıyla, kanal ağızlarında yaklaşık 1 mm derinlikte preparasyon uygulanmıştır. Kanal ağızlarında herhangi bir örtülenme yapılmamıştır. Ölçü işlemi öncesinde, hazırlığı tamamlanan dişe retraksiyon ipi yerleştirilmiştir. Kontrast sprej (Cerec Optispray, Sirona Dental Systems GmbH, Bensheim, Almanya; Lot numarası: A0854) uygulanan preparasyon alanının ve karşıt arkın, ağız içi kamera (Bluecam, Sirona Dental Systems GmbH, Bensheim, Almanya) ile dijital ölçüsü alınmıştır. Hastanın kapanış ölçüsü de alınarak arklar arasındaki ilişki sistemde kaydedilmiştir. Elde edilen dijital veriler üzerinde kenar sonlanmaları çizilen restorasyonun giriş yolu belirlenmiştir. Endokron restorasyonu CAD/CAM sisteminde (Inlab Cerec V4.2.5, Sirona Dental Systems) tasarlanmış ve değim noktaları üzerinde bazı düzenlemeler yapılmıştır. Yazılım programında tasarımı tamamlanan endokron restorasyonu, feldspatik seramik blok (Cerec, Sirona Dental Systems GmbH, Bensheim, Almanya; Lot numarası: 39120, Renk: S3-M) kullanılarak kazıma ünitesinde (Cerec MCXL, Sirona Dental Systems) üretilmiştir. Elde edilen restorasyonun ağız içi okluzyon kontrolü sırasında gözlenen erken temaslar, ince grenli elmas frez ile uyumlandırılmıştır. Kısa dönemde gerçekleştirilen kontrollerde hastaların fonksiyonel, estetik veya psikolojik açıdan tedaviden memnun olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endokron, Preparasyon, CAD/CAM

**OPAK MİNE LEZYONLARINDA MİKROABRAZYON VE ICON İLE TEDAVİ
YAKLAŞIMI: 2 OLGU SUNUMU**

Derya SÜRMEİOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

Zeyneb Merve ÖZDEMİR

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

Sevim ATILAN

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

Ayşenur GÜNGÖR BORSÖKEN

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

ÖZET

Günümüzde estetik görünüm çok önemli hale geldiğinden, insanlar daha beyaz ve düzgün görünen dişlere sahip olmak için diş hekimlerine daha sık başvurmaya başladılar. Dişlerdeki renk ve doku defektleri hastaları bize yönlendiren sebeplerin başında gelmektedir. Mine hipoplazisi, bu durumu temsil eden genel bir tablodur. Opak mine lezyonuna sahip dişlerde her ne kadar çürük riskinin önemli ölçüde arttığı söylenirse de bu dişler, hassasiyete ve daha da önemlisi, görünümleri itibarıyla hastaların psiko-sosyal problemler yaşamasına sebep olabilmektedir. Bu olgu sunumunda da mine hipoplazilerinin rezin infiltrasyon yöntemi ve mikro-abrazyon tekniği ile kombine tedavisi yapılmıştır.

OLGU 1: Kliniğimize başvuran 2 hasta üst anterior bölgedeki opak mine lezyonlarından şikayetçiydi. Yapılan muayenede dişlerin sağlıklı olduğu görüldü. Restoratif işlem uygulanmadan doku dostu bir tedavi tekniği olan rezin infiltrasyon yöntemi ile tedavisi planlandı. Bu amaçla, İlk hastaya başlangıçta bir ofis bleaching tedavisi (Whiteness HP Blue 35%, FGM, Joinville, Santa Catarina, Brazil) ve 24 saat sonra, mikro-abrazyon tedavisi uygulandı (Opalustre, Ultradent Products Inc, Güney Ürdün, UT, ABD) kullanıldı. Mikro-invazyon teknolojisine sahip bir ürün olan rezin infiltrasyon sistemi (Icon, DMG, Hamburg, Almanya) kullanıldı. Lezyon yüzeylerine lezyon çeperini 2mm taşacak şekilde 2 dak. süre ile %15'lik HCl asit jel (Icon-Etch) uygulandı. Daha sonra asit su ile yıkanarak uzaklaştırıldı. Bu asitleme prosedürü ile en yüzeysel bölgedeki renklemeler ve rezin penetrasyonunu engelleyebilecek yüksek mineralli tabakanın uzaklaştırılması sağlandı. Lezyon bölgesinin kurutulması için önce 30 sn. ethanol (Icon-Dry) uygulandı ve sonrasında diş yüzeyi kurutuldu. Sonrasında lezyon yüzeyine Icon rezini uygulandı. Penetrasyonu için 3 dak. beklendi ve 40 sn. süreyle polimerize edildi. Sonra tekrar rezin uygulanıp 1 dak. beklendi ve yine 40 sn. polimerize edildi. İkinci hastamızda ise minedeki defekt alanı için ofiste beyazlatma uygulandı. Daha sonra önceki hastada olduğu gibi rezin infiltrasyon sistemi (Icon, DMG, Hamburg, Almanya) kullanıldı.

OLGU 2: İkinci hastamız da 18 yaşında genç bir bayan hastaydı. Hastamıza öncelikle diğer vakada olduğu gibi ofiste beyazlatma tedavisi uygulandı. Bu işlemden 24 saat sonra diğer hastada uyguladığımız gibi lezyon yüzeylerine lezyon çeperini 2mm taşacak şekilde 2 dak. süre ile %15'lik HCl asit jel (Icon-Etch) uygulandı. Daha sonra asit su ile yıkanarak uzaklaştırıldı. Bu asitleme prosedürü ile en yüzeysel bölgedeki renklemeler ve rezin penetrasyonunu engelleyebilecek yüksek mineralli tabakanın uzaklaştırılması sağlanmıştır. Lezyon bölgesinin kurutulması için önce 30 sn. ethanol (Icon-Dry) uygulanmıştır ve sonrasında diş yüzeyi kurutuldu. Sonrasında lezyon yüzeyine Icon rezini uygulandı. Penetrasyonu için 3 dak. beklendi ve 40 sn. süreyle polimerize edildi. Sonra tekrar rezin uygulanıp 1 dak. beklendi ve yine 40 sn. polimerize edildi. Polisaj ve bitim işlemleri disklerle yapılıp işlem sonlandırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Resin Infiltrasyon, Mikroabrazyon, Beyazlatma

**PORSELEN LAMİNATE VENEERLER İLE ESTETİK REHABİLİTASYON: 2 OLGU
SUNUMU**

Derya SÜRMEİOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

N. Ezgi YENİÇERİ

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

ÖZET

Diş hekimliğinde karşılaşılan problemlerin başında estetik sorunlar gelmektedir. Son yıllarda kullanımı gittikçe artan porselen laminate veneerler; renklenme, malforme ve hafif pozisyon bozukluğu olan ön grup dişlerde az miktarda diş kesimi yapılarak uygulanan protetik restorasyonlardır. Porselen laminate veneerler başarılı bir şekilde uygulandıklarında; estetik ve yüzey özellikleri doğal dişlere benzer sonuçlar elde edilebilir.

Olgu 1: Bu vaka raporunun amacı; kliniğimize estetik ve fonksiyonel eksiklik yakınmasıyla başvuran bir hastaya 7 adet porselen laminate veneer yapımı ve klinik gözlemleri anlatılacaktır. 28 yaşındaki bayan hasta üst ön grup dişlerin estetik olarak düzeltilmesi ve üst arka grup dişlerinde mevcut olan kronların değiştirilmesi talebiyle kliniğimize başvurdu. Hastanın klinik muayenesi sonucunda estetik açıdan şikayetçi olduğu ön grup dişlere porselen laminate veneer yapılmasına, arka grup dişlerin ise diş kesimleri düzeltilip kronlanmasına karar verildi.

Olgu 2: Bu vaka raporunun amacı; kliniğimize estetik yakınma şikayeti ile başvuran 20 yaşındaki erkek hastamıza üst ön 4 dişine laminate veneer restorasyonu planlanmıştır. Hastamızın mevcut periodontal tedavilerinin ardından belirtilen restorasyonlar tamamlandı hastamıza kendi dişleriyle uyumlu estetik bir görünüm kazandırılmıştır.

Porselen Laminate veneerler yüksek renk stabiliteyi, bio uyumlulukları, ağız sıvılarından etkilenmemeleri, diş yüzeyinden çok az madde uzaklaştırılması gibi avantajları ile günümüzde oldukça popüler restorasyon türleridir. Porselen laminate restorasyonlarda estetik başarıyı yakalayabilmek ve post operatif başarısızlıkların önüne geçebilmek için vaka doğru bir şekilde planlanmalı, uygun diş preparasyonu yapılmalı ve restorasyonun tam uyumu sağlanmalı, uygun seramik materyali ve simantasyon tekniği seçilmeli, bitirme ve polisaj işlemlerine özen gösterilmeli ve oral hijyen için hasta bilgilendirilmelidir. Bu kriterlere uyulduğu takdirde porselen laminate veneerler hasta için estetik açıdan en iyi tedavi seçeneklerinden biri olarak sunulabilir.

Anahtar kelimeler: Laminate Veneer, Protetik Restorasyon, Preparasyon

**DİASTEMA VAKALARINA DİREKT KOMPOZİT REZİN UYGULAMASI İLE
KONSERVATİF TEDAVİ YAKLAŞIMI: 3 OLGU SUNUMU**

Halime KOLSUZ ÖZÇETİN

Araş. Gör. Dt. Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD.

Derya SÜRME LİOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD.

ÖZET

Amaç: Anterior dişler arasındaki diastema varlığının estetik sorunlara yol açtığı bilinmektedir. Bu olgu sunumunda diastema vakalarının direk kompozit rezin restorasyonu ile rehabilitasyonu amaçlanmıştır.

Olgu: Diastema nedeniyle dişlerinin görünümünden şikayetçi olan 22, 23 ve 19 yaşlarındaki üç hasta estetik problemlerinin giderilmesi için Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi Anabilim Dalına başvurular. Hastaların klinik ve radyografik muayenesi sonucunda dişlerinin direk kompozit rezin ile restore edilmesine karar verildi. Tedaviye başlamadan önce dişler izole edildi. Sonrasında dişlerin restorasyon yapılacak mine yüzeyleri 30 sn boyunca asitle (Etching Gel, Kerr, USA) pürüzlendirildi. Dişler yıkanıp kurutuldu. Asitle pürüzlendirilen kısımlara (Adper Single Bond, 3M ESPE, USA) uygulanıp 10 sn süresince ışınlandı. Dişler G-Aenial (GC EUROPE, Japan) kompozit rezin ile restore edildi. Daha sonra restorasyon yüzeylerinin polisaj diskleriyle (Sof-Lex, 3M ESPE, USA) bitirme ve cilalama işlemleri yapıldı. Restorasyonu tamamlanan hastalar klinik olarak takip edilmeye başlandı.

Sonuç: Sonuç olarak bu olgu sunumunda, kompozitler ile günümüz diş hekimliğinde diastema tedavisinde uygun endikasyon ve iyi hasta motivasyonu dahilinde doğru koşullarda uygulandıklarında daha ileri restorasyonlara gerek duyulmadan estetik olarak başarılı bir tedavi alternatifi sunulmuştur. Bu konservatif yaklaşımda tek seansta, ucuz maliyette ve uzun süre takipte başarılı sonuçlar elde edildiğinden konservatif olarak tercih edilebilecek en uygun klinik seçeneklerden biri olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Estetik Restorasyon, Diastema, Direkt Kompozit Rezin

**KAMA ŞEKİLLİ LATERAL VAKALARININ DİREKT KOMPOZİT VENEER İLE
RESTORASYONU: 2 OLGU SUNUMU**

Halime KOLSUZ ÖZÇETİN

Araş. Gör. Dt., Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD.

Derya SÜRME LİOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi AD.

ÖZET

Amaç: Kama lateral, dişlerin normal boyutundan küçük olarak görüldüğü dental bir anomalidir. Bu olgu sunumunda, üst çene sağ-sol kama lateralleri bulunan hastalara yapılan tedavi anlatılmaktadır. Hastaların maksiler anterior bölgesindeki estetik problemi direkt kompozit veneer restorasyonu ile tedavi etmek amaçlanmıştır.

Olgu: 24 ve 20 yaşlarındaki iki hasta estetik anlamda rahatsızlığını bildirdiği üst çene ön dişlerinin restore edilmesi isteğiyle Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Restoratif Diş Tedavisi Anabilim Dalına başvurular. Yapılan intraoral ve radyografik inceleme sonucu üst çene sağ-sol bölgede kama lateral olduğu görüldü ve hastaların da onayı alınarak direkt kompozit veneer ile restore edilmesine karar verildi. Tedavide öncelikle dişler izole edilip mine yüzeyi 30 sn boyunca asitle (Etching Gel, Kerr, USA) pürüzlendirildi. Sonrasında dişler 30 saniye boyunca yıkanıp kurutuldu. Devamında bonding ajan (Adper Single Bond, 3M ESPE, USA) restore edilecek yüzeye uygulanıp 10 sn süresince ışınlandı. Dişler G-Aenial (GC EUROPE, Japan) kompozit rezin ile restore edildi. Daha sonra restorasyon yüzeylerinin polisaj diskleriyle (Sof-Lex, 3M ESPE, USA) bitirme ve cilalama işlemleri yapıldı. Restorasyonu tamamlanan hastalar klinik olarak takip edilmeye başlandı.

Sonuç: Bu olgu bildiriminde yer alan kama şekilli lateral dişlere uygulanan direk kompozit veneer restorasyonların; hastalarda hem psikolojik, hem estetik, hem de fonksiyonel açıdan oldukça düzelme sağladıkları ve başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kama Lateral Diş, Kompozit Restorasyon, Estetik

FİBERLE GÜÇLENDİRİLMİŞ KOMPOZİT İLE ADEZİV KÖPRÜ UYGULAMALARI

Samet TOSUN

Dr., Öğr. Üyesi. Pamukkale Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Endodonti A.D., Denizli

Derya SÜRME LİOĞLU

Dr., Öğr. Üyesi. Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi A.D., Gaziantep

ÖZET

Tek diş eksikliğinde fiberle güçlendirilmiş kompozit ile köprü uygulamaları başlangıçta ön bölge dişlerinin restorasyonu için geçici bir yöntem olarak düşünülse de yapım aşamalarının kolaylığı ve non-invaziv özelliğinden dolayı doğru seçilen vakalarda daimi restorasyon olarak da uygulanabilir. Bu tekniğin; tek seansta tamamlanabiliyor olması, destek dişlere zarar verecek nitelikte yük uygulamaması, interdental aralık oral hijyenin sağlanabileceği şekilde şekillendirilebilmesi ve tamir gerektiğinde komplike bir teknik ya da materyal gerektirmesi avantajlarından sayılabilir. Bu nedenle, Fiber ile güçlendirilmiş kompozit rezin köprüler tek diş kayıplarının protetik tedavilerinde alternatif yöntem olarak kullanılmaktadır. Bu köprülerin hazırlanmasında gövde olarak akrilik dişler tercih edilebildiği gibi tedavi süresini kısaltması ve estetik avantajları sebebi ile hastanın kendi çekilmiş dişi de kullanılabilir. Bu makalede ön bölge tek diş eksikliğinde hastanın endodontik tedavi sonrası doğal dişinden yapılan köprü gövdelerinin güçlendirilmiş polietilen fiber ile komşu dişlere yapıştırılmasıyla gerçekleştirilen 2 olgu ve uzun süreli takipleri sunulmaktadır. İlk olgunun 1 yıl, ikinci olgunun ise 9 aylık takipleri sonucunda ilk olguda 1 yıl sonra hastanın oral hijyene dikkat etmemesine bağlı olarak dişeti problemi olduğunu, ikinci olguda hafif bir renk değişikliği gözlenirse de hasta sonuçtan çok memnun kaldığından implant uygulamasını ertelemeye karar verdiğini bildirmişlerdir. Sonuç olarak, periodontal problemlerden dolayı patolojik diş mobilitesi bulunan ve alt anterior dişlerden birini kaybetmiş bireylerde diş preparasyonu gerektirmeden güçlendirilmiş polietilen fibriler şeritler ile kaybedilen doğal dişi, diş arkına yerleştirerek hastanın splintleme tedavi yaklaşımı veya diş kaybetmiş bireylerde fiberle güçlendirilmiş köprü uygulaması kesici diş kayıplarının geçici restorasyonunda başarıyla kullanılabilir.

Anahtar Sözcükler: Güçlendirilmiş Polietilen Fiber, Endodonti, Adeziv Köprü

DİŞ HEKİMLİĞİNDE LAZER UYGULAMALARI: 5 OLGU SUNUMU

Derya SÜRMEĞİOĞLU

Dr., Öğr. Üyesi. Gaziantep Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi AD, Gaziantep

ÖZET

Lazerler, günümüz diş hekimliğinde sıklıkla tercih edilen ve genellikle sert ve yumuşak dokuların tedavilerinde kullanılan cihazlardır. Diş hekimliğinin pek çok farklı alanında kullanılmaktadır. Bu kullanım alanları arasında diş çürüğünün önlenmesi, kaldırılması, kavitenin hazırlanması ve dezenfeksiyonu, kanal dezenfeksiyonu, dentinde meydana gelen hassasiyet tedavisi, yumuşak doku uygulamaları, kompozit rezin polimerizasyonu ve diş beyazlatma tedavisi bulunmaktadır. Konvansiyonel olarak kullanılan frez sistemleri ile sert dokularda yapılan meydana gelen vibrasyon, basınç ve sürtünme hastaların tedaviyi daha zor kabul etmeleri durumu sert doku lazer sistemleri ile yapılan dental tedavilerle çözüm bulmaktadır. Diş çürüğünün kaldırılmasında genellikle erbiyum lazerler kullanılmaktadır. Özellikle kavite preparasyonu sırasında anesteziye gerek duyulmaması, geleneksel yöntemlere göre daha az titreşim oluşturması ve pulpada minimal hasar yapmaları nedeni ile oldukça avantajlıdır. Yumuşak doku lazerleri olarak bilinen diode lazerler ise 800-980 nm dalga boyunda olup mine, dentin ve sement üzerinde güvenli bir şekilde kullanılmaktadır. Uygulama yapılan 5 hastaya kanal tedavisi, kavite preparasyonu, beyazlatma tedavisi, frenektomi ve yüzey pürüzlendirme gibi tedaviler yapılmıştır. Her tedavi sonrası hasta memnuniyeti sağlanmış aynı zamanda 1 yıllık takipte kanal tedavisi yapılan olguda periapikal lezyon iyileŐmiŐ, dolgu tedavilerinde mikrosızıntı görülmemiŐ, beyazlatma tedavisinde renk gözlenmemiŐ, frenektomi tedavisinde ise yumuşak doku son derece sağlıklı olarak izlenmiŐtir. Sonuç olarak; lazerlerle uygun parametreler dahilinde yapılan yumuşak ve sert doku tedavilerinde hasta konforu açısından büyük kolaylıklar sağlanmış, uzun süreli takipte başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Kullanılacağı alana göre lazerin parametrelerinin iyi belirlenmesi başarının sağlanmasıyla oldukça önemlidir.

Anahtar kelimeler: Dişot Lazer, Er:YAG Lazer, Beyazlatma, Frenektomi

**RUSYA’NIN TÜRKİSTAN’I İŞGALİNDE İGNATİYEV HEYETİ’NİN HAZIRLAMIS
OLDUĞU RAPORUN ÖNEMİ**

Aysel ERDOĞAN

Dr. Öğrt. Üyesi Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

ÖZET

XIX. yüzyılın ikinci yarısında yaşanan endüstriyel devrimle teknoloji ve sermaye ortaya çıkmış, dünyadaki güç ve zenginlik ilişkilerinde değişiklikler olmuştur. XIX. yüzyıl Türkistan’da Rus işgallerinin hız kazandığı bir dönem olup Türkistan hanlıklarının bu değişime ayak uyduramamasının yanı sıra kendi içlerinde yaşadıkları anlaşmazlıklar Rusların işgalini kolaylaştırmıştır. Rus işgal faaliyetleri başta İngiltere olmak üzere diğer devletlerin de bölgeye yönelik ilgilerinin artmasında etkili olmuştur. Jeopolitik ve jeoekonomik açıdan önemli bir coğrafyada yer alan Türkistan bölgesi, İngilizlerin Hindistan’a giden sömürgeleri ile bağlantılı olmasından dolayı bölgedeki Rus işgalleri İngilizleri endişelendirmiştir. Bu endişe iki taraf arasında uzun süren bir siyasi rekabete yol açmıştır. Nitekim her iki devlet de bölge hakkında detaylı bilgi elde edebilmek adına bölgeye temsilcilerini göndermiştir. Rus Çarı tarafından 1858 yılında Albay İgnatiyev öncülüğünde 82 kişilik bir heyet Türkistan bölgesi hakkında rapor hazırlamak üzere görevlendirilmiştir. Bu heyet Türkistan’ın iktisadi, siyasi ve stratejik özelliklerini yerinde inceleyerek burada bulunan devletler hakkında detaylı bilgi toplamıştır. Heyetteki uzmanlar tarafından bölgenin özelliklerinin yanısıra bölgedeki devletlerin askeri, siyasi, iktisadi durumları hakkında rapor hazırlanmıştır. İgnatiyev bu raporun yanısıra bölgenin işgali ile ilgili de bir raporu Rus yetkililere teslim etmiştir. İgnatiyev, hazırlamış olduğu raporda Rusya’nın Hanlıklar arasındaki anlaşmazlıktan istifade ederek askeri güç kullanmaksızın Türkistan hanlıklarını işgal edebileceği ve bu anlaşmazlığı arttırabilecekleri belirtilmiştir. İgnatiyev bu çalışmasından sonra generalliğe terfi ettirilirken Rusya’nın Türkistan içlerine doğru ilerleyişi hız kazanmıştır. Nitekim bundan sonraki süreçte Rusya’nın bölgeyi askeri güce gerek kalmaksızın hanlıkların kendi arasındaki anlaşmazlıktan faydalanarak işgal ettikleri görülmektedir. Çalışmada İgnatiyev heyetinin hazırlamış olduğu rapor hakkında bilgi verilerek bu raporun Rusya’nın Türkistan’daki işgal stratejisindeki etkileri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Rusya, Buhara, Hive, Hokand, İgnatiyev Heyeti.

XIX. YÜYILDA TÜRKİSTAN'IN RUSLAR İÇİN İKTİSADİ VE TİCARİ ÖNEMİ

Aysel ERDOĞAN

Dr. Öğrt. Üyesi Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

ÖZET

Asya kıtasının eski medeniyetlerinin merkezinde yer alan Türkistan; doğusunda Çin, güneyinde Hindistan ve batısında Ön- Asya medeniyetleri ile kuşatılmış önemli bir kesişme noktasıdır. Türkistan'ın doğal arazisi bozkırlar, çöller ve dağlarla kaplı alanlardan oluşmaktadır. Amu Derya ve Sır Derya nehirlerinin bulunduğu bölge, iyi sulanmakta olup tarım için oldukça elverişlidir. Rusya'nın Türkistan'ı işgalinde endüstriyel devrimle gelişen ekonomisine hammadde sağlama ihtiyacı ve Türkistan'ın yeraltı ve yerüstü kaynaklar bakımından taşımış olduğu önemin etkisi büyüktür. Bu dönemde Rusya için yerli tekstil endüstrisinin yanı sıra dış pazarda ham pamuk ihtiyacı meydana gelmiştir. Bu ihtiyaç, pamuk fiyatının beş kattan fazla artmasına yol açan Amerikan sivil savaşından (1861-65) sonra çok daha fazla artmış, Rusya bu ihtiyacını karşılamak için yollarını aramıştır. İngiltere'nin Amerikan desteğinden bağımsız hale gelmek için Hindistan ve Avusturalya'dan pamuk elde ettiği Rusya'nın da bu ihtiyacı Türkistan bölgesinden karşılayabileceği düşüncesi ortaya çıkmıştır. Nitekim Türkistan'dan pamuk ithalatı 1860'tan 1864'e neredeyse üç katına yükselmiştir. Rusya, böylece bölgenin doğrudan kontrol edilmesinin ekonomik değerini kavramıştır. Rus sanayiciler Türkistan'daki ham malzemeye ilgi duyarken bu durum Türkistan'ın ham malzeme açısından bir kaynak olarak önem kazanmasında etkili olmuştur. Nihayetinde Rus politikacılar, bölgenin ilhak edilmesinin giderek sayıları artan topraksız ya da fakir Rus köylüleri için yerleşim alanı sağlayacağını savunmaya başlamışlardır. Nitekim Rusya, gelişen ekonomisinin hammadde ihtiyacını karşılayıp endüstrisine yeni pazarlar temin etmek, sınırlarını ve karlı Türkistan ticaretini güvenlik altına almak gibi çeşitli sebeplerle Türkistan bölgesindeki işgal faaliyetlerini hızlandırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Rusya, Ekonomi, Pamuk, Ticaret

İNGİLİZ BELGELERİNE GÖRE OSMANLI DEVLETİ'NDE SALGIN HASTALIKLAR
(1910-1913)

Ümmügülsüm CANDEĞER

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

ÖZET

Salgın hastalıklar insanlık tarihinde ciddi ölümlere sebebiyet vermiştir. İnsanların avcı- toplayıcı olduğu dönemde salgın hastalıklar ile çok karşılaşmadığı varsayılabilir. İnsanlar yerleşik hayata geçip tarım ve hayvancılık ile hayatlarını devam ettirmeye başladıktan sonra hayvanlar arasında yaygın olan bulaşıcı hastalıklar insanlara bulaşmaya başlamıştır. Salgın hastalıkların tarih boyunca birçok devletin helak olmasında etkili olduğunu söylemek de yanlış olmayacaktır. Salgın hastalıklar insanlar tarafından tanımlanamadığı ve tedavi yönteminin nasıl olacağına karar verilemediğinden ölümcül olmuşlardır. Salgın hastalıklardan en korkulanları veba, kolera, difteri, sıtma şeklinde sayılabilir. İnsanlar bu hastalıkların sebepleri, nasıl salgına sebebiyet verdikleri ve tedavi şekilleri konusunda ise ancak 19. yüzyılın ortalarından sonra başarılı olabilmişlerdir. Ortaçağda Avrupa'da yaşanan ve birçok ölümüne neden olan veba bu dönemde de hala korkulan hastalıklar arasında sayılmaktadır. Kolera'nın nasıl bir hastalık olduğu ise yüzyılın sonuna doğru ancak anlaşılabilmiştir. Sıtma ile savaşın nasıl yapılması gerektiğine dair çalışmalar daha eskiye dayansa da başarılı olunması yine 19. yüzyılda olmuştur. Difteri ise diğer hastalıklara göre daha geç tanımlanıp tedavisi bulunan hastalıklardandır.

Bu çalışmanın ana kaynağı İngiliz yıllık sağlık raporlarıdır. Raporlarda bulunan Osmanlı ülkesinde görülen salgın hastalıklar ve bu hastalıkların akıbeti hakkında verilmiş olan bilgiler incelenmiştir. Özellikle veba, kolera, difteri ve sıtma ile ilgili bilgilerin geniş bir şekilde yer aldığı raporlarda diğer hastalıklardan söz edilmediği görülmüştür. Hastalıklar hakkında tanımlayıcı ve tarihsel bilgiler verilip, belgelerdeki veriler ile İngilizlerin gözünden Osmanlı ülkesinin salgın hastalıkları ve bu hastalıkların sonuçları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Salgın Hastalıklar, İngiliz Belgeleri, Veba, Kolera, Sıtma, Difteri

I. MECLİS DÖNEMİNDE RUSYA'YA GÖNDERİLEN İLMİ TETKİK HEYETİ VE
FAALİYETLERİ

Ümmügülsüm CANDEĞER

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

ÖZET

11 Ekim 1920'de Büyük Millet Meclisi'nde yapılan gizli oturumda, Mustafa Kemal Paşa tarafından Rusya'ya gidecek olan heyetin içinde özel olarak görevlendirilen dört kişilik bir ilmi tetkik heyetinin de gitmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. Konuyla ilgili verdiği takrirde Mustafa Kemal heyetin görevini açıklarken Rusya'ya gönderilen sefaret heyetinden bahisle bu heyetin asıl görevinin sefaret olduğunu bildirmiştir. Öte yandan aynı takrirde Rusya'da ve Rusya ile temasta namütenahi İslâm kütlelerin varlığından bahsetmiştir. Buradaki İslâm kütleleri için yeni kurulmakta olan Türk devletinin bağrından gelen milletvekillerinin oluşturduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin de ifa edebileceği birtakım hususî, mahrem ve fevkalâde görevleri olduğunu bildirmiştir. Bu mahrem ve fevkalade görevin mahiyeti ve nasıl ifa edileceğinin ise alenen ilan edilmeyeceğini ve hatta bu konuda açık açık memur görevlendirilemeyeceğini de sözlerine eklemiştir.

Gizli oturumdaki konuşması sırasında Mustafa Kemal Paşa, Rusya'ya gönderilecek olan heyetin içine sırf Rusya ve bağlantılarında yaşayan İslâm kütleleriyle ilgili özel görevi yerine getirmesi için heyeti ilmiye namıyla başka bir heyetin ilave edildiğini açıklamıştır. Bu ilmi heyetin görevinin ismiyle müsemma orada yalnız ilmi tetkikatta bulunmayacağını, bölgede yaşayan İslam kütleleriyle ilgili çalışmalar yapacağını söylemiştir. Bu ilmi tetkik heyetine Burdur Milletvekili Soysallıoğlu İsmail Suphi, Kocaeli Milletvekili Mehmet Fuat (Carım), Menteşe Milletvekili Tefvik Rüştü (Aras) ve Kütahya Milletvekili Besim (Atalay) beyefendiler seçilmişlerdir. Heyette bulunan Besim Bey'in yolda rahatsızlanarak dönmesinden dolayı dört kişi olarak yola çıkan heyet yoluna üç kişi ile devam etmiştir. Heyet, Rusya'da resmi ve gayri resmi görevler ifa etmişlerdir. Bu çalışmanın konusu ilmi tetkik heyetine seçilen bu milletvekillerinin Rusya'da yaptığı çalışmalar, görevleri ile ilgili meclis görüşmeleri ve meclis faaliyetleridir.

Rusya ile yapılan Moskova Antlaşması öncesinde görevlendirilen heyetin çalışmaları antlaşmanın şekillenmesinde etkili olmuştur. Millî Türkistan Birliği'nin oluşmasına katkıları olmuş olan bu heyetin çalışmaları ile ilgili yazılı kaynaklarda herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle milletvekillerinin kendilerinin yazdığı eserleri de incelenerek Rusya günleri, buradaki çalışmaları ve Türk-Rus ilişkilerine katkıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:İlmi Tetkik Heyeti, Millî Türkistan Birliği, I. Meclis, Soysallıoğlu İsmail Suphi, Fuat Carım, Tefvik Rüştü Aras

ANTEP MEBUSU HÜSEYİN FAZIL EFENDİ’NİN FAALİYETLERİ (1914-1918)

Şenay ATAM

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Osmanlı Devleti yapısı itibariyle kendisinden önceki Türk devlet geleneğine de uygun olarak mutlak monarşik yapıya sahip bir devlettir. Osman Bey’den itibaren yönetim saltanata dönüşmüş ve hükümlerlik Osmanlı hanedanına, ülke ise padişaha ait kabul edilmiştir. Yüzyıllar boyunca bu şekilde yönetilen devlet, batıda meydana gelen gelişmeler, çeşitli iç karışıklıklar sebebiyle bir yenileşme sürecine girmiş ve bu yenileşme yönetim alanına da yansımıştır.

Osmanlı Devleti’nin 19. Yüzyıl boyunca yaşadığı çalkantılar içerisinde en çok yıpratıcı etkiye sahip olan dış güçlerin müdahaleleri ve azınlıkların isyan ederek bağımsızlık elde etme çabaları idi. Osmanlı aydınları devletin dağılmasını önlemek için çareler üretmeye çalışmışlar ve bunlardan bir kısmı çareyi demokratikleşmede bulmuşlardır. Bunun için monarşik rejimi tamamen ortadan kaldırmak mümkün gözükmediğinden meşrutî yönetimi benimsemişler ve anayasal düzenlemelerin getirtilerek, padişahın kararlarını denetleyecek bir meclisin varlığı ile halkın da yönetime dâhil edilmesi, hatta bu mecliste gayrimüslimlerin de temsil edilebilme haklarının bulunması öngörülmüştür.

Böylece Türkiye’de parlamenter hayata geçiş çalışmaları Osmanlı aydınlarının girişimleri sonucu ilk kez 1876’da ilan edilen Kanun-ı Esasi ile başlamıştır. Monarşi yönetiminden meşrutî yönetime geçen Osmanlı Devleti’nde Meclis-i Mebusan, 19 Mart 1877’de törenle açılmıştır. Bu değişim kısa sürmüş, 14 Şubat 1878’de Osmanlı ile Rusya arasındaki 93 Harbi esnasında Sultan II. Abdülhamit geçici kaydıyla Meclis-i Mebusan’ı kapatmıştır. Padişah Meclis-i Mebusan’ı kapatsa da kaydı hayat şartıyla üye tayin edilen Meclis-i Ayan varlığını sürdürmüş, Kanun-ı Esasi metni her sene devlet yıllıklarında (salname) yayımlanarak kamuoyuna yürürlükte olduğu mesajı verilmiştir. 30 yıl kapalı kalan Osmanlı Parlamentosu, İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin girişimleri ve meydana gelen olaylar neticesinde 1908’de İkinci Meşrutiyet’in ilanı ile tekrar açılmıştır. 17 Aralık 1908’de faaliyetlerine başlayan Meclis-i Mebusan, 1918’e kadar aralıklarla (1908-1912, 1912, 1914-1918) üç dönem çalışma yapabirmiştir. Mondros Mütarekesi’nin ardından 21 Aralık 1918’de padişahın kararıyla feshedilmiştir. Bu çalışmada Osmanlı Meclis-i Mebusan’ında 3. Dönem (1914-1918 yılları arasında) Antep müstakil sancağını temsil eden Hüseyin Fazıl Efendi’nin meclisteki faaliyetleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Antep, Meclis-i Mebusan, Meşrutiyet, Hüseyin Fazıl Efendi

OSMANLI BÜROKRASİNDE ANTEPLİ GAYRİMÜSLİMLER

Şenay ATAM

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Altı yüzyıl gibi uzun bir süre tarih sahnesinde yer alan, 3 kıtada hâkimiyet alanı bulunan Osmanlı Devleti'nde Müslümanlar ile gayrimüslimler kuruluşundan yıkılışına kadar bir arada yaşamışlardır. Devlet genel olarak etnik bir ayrıma tabi tutmadan bu unsurları Müslim-gayrimüslim şeklinde iki ana gruba ayırır da özelinde bilindiği gibi gayrimüslimler arasında farklı unsurlar bulunmaktaydı. Gayrimüslimlerin büyük bir çoğunluğunu da Ermeniler ve Rumlar oluşturmaktaydı. Osmanlı Devleti bunlara ülkesinde dinini istediği gibi yaşayabilme, kendi dilinde eğitim alabilme, konuşabilme özgürlüklerini sağlamıştır. Fakat Osmanlı Devleti'nin klasik dönemi denilen sürecinde bu unsurların bu kimlikleri ile devlet kademesinde yer almalarına müsaade edilmemiştir.

Yenileşme dönemine kadar Osmanlı Devleti'nde memur olabilmenin şartı Müslüman olmak olduğundan gayrimüslimlerin Osmanlı bürokrasisindeki varlıkları devşirme usulü ile mümkün olabilmıştır. Fransız İhtilali ile başlayan süreçte ihtilalin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı neticesinde bundan olumsuz etkilenen Osmanlı Devleti toplumu din ve ırk bakımından bölmeksizin bir Osmanlı üst kimliğinde birleştirme gayreti içerisine girmiştir. XIX. yüzyılla beraber değişen güç dengelerinin de etkisiyle ayakta kalmanın yollarını arayan devlet, giderek artan reformlar neticesinde bürokratik yapısını yeniden teşkil ederken gayrimüslimlere de bürokrasinin kapılarını açmıştır. Tanzimat dönemi süresinde gayrimüslimlerin bürokraside dinlerini değiştirmeden görev alabilmelerini yasal hale getiren düzenleme ile devletin çeşitli kademelerinde, farklı bölgelerde doğmuş, eğitim almış birçok gayrimüslim memur yetişmiştir. İlk olarak gayrimüslimler 1840'dan itibaren yerel yönetim meclislerinde dinî liderleri dışında kendilerini temsil etme hakkını elde etmişlerdir. Gayrimüslimlerin bürokrasideki varlığı 1856 Islahat Fermanı ile kuvvetlenmeye başlamıştır. Hatta bunların içerisinden bakan, doktor, milletvekili, hukukçu gibi yüksek mevkilerde bulunanları da olmuştur.

Bu çalışmada Osmanlı arşiv belgeleri ve Halep Vilayet Salnamelerinden de faydalanılarak Osmanlı bürokrasisinde Antepli gayrimüslimler incelenecektir. Bu çalışma Osmanlı Devleti'nin gayrimüslimlere karşı hoşgörü politikasının ispata gerek olmasa bile birçok kanıtı arasında yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antep, Gayrimüslim, Osmanlı Bürokrasisi, Ermeni, Rum

AYINTÂB'DA ASAYİŞ (1691-1695)

Ahmet GÜNDÜZ

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Fatma YILDIRIM

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

İslam dini, toplum yararını korumak, dini, nefsi, aklı, malı muhafaza etmek amacındandır. Bu amaca karşı yapılan her türlü saldırı suç kabul edilmiştir. Kur'ân ve sünnet İslam ceza hukukunun kaynağı olup bu alandaki temel prensipleri belirlemiştir.

Osmanlı devleti kuruluşundan Tanzimat'a kadar cezai hükümlerde İslam hukukunu uygulamıştır. Şer'î hukukun yanında örfî hukuk da uygulanmıştır. İslam âlimleri suçu ceza bağlamında bir ayrıma tabi tutmuşlardır. Hadd cezası suçları, kısas-diyet suçları, ta'zir cezası suçları ayrımı toplumda genel kabul görmüştür.

Bu çalışmada Osmanlı devletinin çalkantılı zamanlarından biri olan 1691-1695 yılları arasında Ayıntab şehrinde yaşanan asayiş ile ilgili olaylar ele alınacaktır. Ayıntab sicillerine baktığımızda birçok farklı dava bulunmasına rağmen konumuz asayiş olayları olduğu için incelenen davalar genellikle, darb ve yaralama olayları, katl olayları, eşkiyalık, hırsızlık, ırza tecavüz, kız kaçırma vs. gibi konular ele alınmaya çalışılacaktır. Ayrıca Ayıntab sancağında asayiş olaylarının merkezde mi yoksa merkeze bağlı kaza ve nahiyelerde mi fazla olduğu incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Ayıntâb, Asayiş, Suç, Ceza.

1550 TARİHLİ EVKAF DEFTERİNİN HALEP TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Ahmet GÜNDÜZ

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Arşivlerimizde bulunan pek çok belge Osmanlı tarihinin aydınlatılmasında büyük önem arz etmektedir. Bu belgelerden istifade ederek Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal, ekonomik, hukuki vb. pek çok hususunu aydınlatmak mümkündür. Ayrıca, Osmanlı hakimiyetinde bulunan vilayetlerin tarihlerinin gün yüzüne çıkartılması bakımından da önem arz etmektedir.

Bu bağlamda, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi'nde yer alan 556 numaralı ve 1550 tarihli evkaf defteri Halep vilayetinde bulunan yerleşim birimlerindeki vakıfların kayıtlarını içermekte olup, vilayetin tarihinin gün yüzüne çıkartılmasında birinci derece temel kaynaktır.

Bu çalışmada, 1550 tarihli Halep Evkaf Defteri kaynak olarak kullanılmak suretiyle, Halep, Birecik, Ayıntâb, Humus, Antakya ve Kilis'te bulunan vakıf eserleri hakkında istatistiki bilgiler çıkartılarak, Vakıf kurumunun Osmanlı toplumundaki önemi hakkında değerlendirmeler yapılacaktır.

TÜRKİYE'DE CUMHURİYET DÖNEMİ MÜZECİLİK ANLAYIŞI (1923-1938)

Burcu DAĞLIOĞLU

Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı

Öğr. Gör. Eyüp ATILGAN

Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Seyahat, Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü

ÖZET

Dünyada müzeciliğin ilk örneklerini, Roma İmparatorluğu zamanında, sefer ve savaşlarda edinilen ganimetlerin ortaya serilerek halka gösterilmesi oluşturur. Türk müzelerinin tarihine bakıldığında ise ilk çalışmalar çok daha yakın tarihlerde, Osmanlı İmparatorluğu zamanında yürütülen, arkeolojik eserlerin toplanmasına yönelik girişimlerde karşımıza çıkmaktadır. Kurumsal olarak ilk müzenin kurulması Osman Hamdi Bey tarafından hayata geçirildi. Osman Hamdi Bey, 1883 yılında Güzel Sanatlar Akademisi (Sanayi-i Nefise Mekteb-i Alisi'ni) ile İstanbul Arkeoloji Müzesi'ni kurdu ve müdürlüklerini üstlendi. 1902'de Konya'da, 1904'de Bursa'da yeni müzeler kurulmuştur. Yabancı arkeolog ve uzmanlardan yararlanılarak müze koleksiyonlarının kayıt, katalog ve sergilemeleri geliştirilmiştir. Kısacası bu dönemde müzeciliğin saklama ve depolamadan daha önemli olan koruma, kayıt tutma, düzenli sergileme faaliyeti ülkemizde hızla gelişmiştir. Ayrıca bu dönemde Türkler tarafından birçok kazı çalışması yapılmıştır. Cumhuriyet döneminde yapılan ilk müze binası Ankara Etnografya Müzesi olup, inşasına 1925 yılında başlanmış ve 1930 yılında ziyarete açılmıştır. 1925 yılında çıkarılan Kanunla kapatılan tekke, türbe ve zaviyelerdeki eşya ve eserlerin çoğu Ankara Etnografya Müzesinde sergilenmeye başlanmış, halk yaşamından kesitler sunmak amacıyla törensel ya da günlük eşyalar kullanılmıştır. Diğer taraftan Konya Mevlana Türbesi Atatürk'ün isteği üzerine kapatılmayarak koleksiyonları ile birlikte müze haline dönüştürülmüştür. Cumhuriyet' in ilk yıllarında adı geçen müzelerimizin dışında, Anadolu'nun birçok ilinde yeni müzeler açılmış ve ülke çapında yaygınlaşması sağlanmıştır. Cumhuriyet Dönemi ilk yıllarından bu yana birçok gelişmeler yaşanmıştır. Günümüze gelindiğinde ise aralarında Avrupa'da yılın müzesi ödülünü de kazanmış, 187'si Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı, 183'ü Kültür ve Turizm Bakanlığı denetiminde özel müze olmak üzere toplam 370 müze bulunmaktadır. Dolayısıyla müzecilik anlayışında yaşanan bu gelişim Cumhuriyet döneminde yapılan bu düzenlemeler sayesinde gerçekleşmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen bu çalışmada Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi Müzecilik Anlayışı kavramsal çerçevede değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzecilik, Cumhuriyet Dönemi Tarih, Turizm.

TÜRK KURTULUŞ SAVAŞI SONRASI MUSUL MESELESİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE-İNGİLTERE İLİŞKİLERİ

Burcu DAĞLIOĞLU

Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı

ÖZET

Türk-İngiliz ilişkileri tarih boyunca inişli çıkışlı olarak ilerleme göstermiştir. Özellikle XIX. yüzyılda zayıf Osmanlı Devleti'ni yıkarak ondan pay almak isteyen devletlerin arasında bulunan İngiltere, sömürgecilik yarışında ön sıralarda yerini almıştır. Bu sebeple gelişen olumsuz ilişkiler, uzun ve kanlı bir savaş süreci sonrası daha da gerginleşmiştir. Türk Kurtuluş Savaşı ile kazanılan zafer sonrası, üzerinde uzlaşma sağlanmaya çalışılan konuları görüşmek üzere Lozan Konferansı toplanmıştır. Bu konferans esnasında Türkiye ile İngiltere arasındaki temel meseleyi ise Musul Sorunu oluşturmuştur. Lozan Konferansı öncesi de çok parlak olmayan Türk-İngiliz ilişkileri her ne kadar yeni bir sayfa açılmaya, düzeltilmeye çalışılsa da, bu bir süre daha mümkün olmamıştır. Dolayısıyla iki devlet arasındaki gerginlikler devam etmiştir. Musul sorununun temeli genellikle ülkeler arasındaki ilişkilerde baskın faktör olan ekonomik nedenlere dayanmaktadır. Çünkü bu bölge zengin petrol yataklarına sahiptir. Ayrıca İngiltere'nin Hindistan'daki sömürgelerine giden yolların güvenliğini sağlama bakımından stratejik bir noktada bulunma özelliği taşımaktadır. İngiltere, Birinci Dünya Savaşı sonrası imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesine dayanarak Musul'u işgal etmiştir. Türk tarafı Musul'u Misak-ı Milli sınırları dâhilinde görmüş ve bu noktada uzlaşmalık kendini göstermiştir. Söz konusu anlaşmazlık 20 Kasım 1922 tarihinde toplanan Lozan Konferansı'nda devam etmiştir. Türk heyeti, bölge halkının nüfus çoğunluğunu öne sürerek bu bölgenin kendisinde kalması gerektiğini savunsa da İngiltere bu gerekeceyi kabul etmemiştir. Bunun üzerine bölgede halk oylamasına başvurulmasını öneren Türk teklifi de İngiltere tarafından kabul görmemiş ayrıca Türk tarafı barışı engelleyen taraf olmakla suçlanmıştır. Lozan Konferansı'nda Türk heyetine başkanlık eden İsmet İnönü Lozan Konferansı'nda çözülmesi gereken tek sorunun Musul olmadığına farkında olup bu meselenin konferansı çıkmaza sürüklediğini düşünmüştür. Mustafa Kemal'in düşüncesi de aynı yöndedir. Zorlu savaşlardan büyük kayıplarla çıkılarak yeni bir ülke kurulmaya çalışılmaktadır. Bu şartlar altında Musul meselesi yüzünden yeni bir savaş riski almak istememişlerdir. Fakat uzlaşma da tam anlamıyla sağlanamadığından, meselenin çözümünün Konferans sonrasına bırakılması en uygun karar olmuştur. Türkiye-İrak sınırı Lozan'da belirlenememiş sonraki 9 ay içerisinde Türkiye ile İngiltere arasında çözülmek üzere bırakılmıştır. 19 Mayıs 1924 ile 5 Haziran 1924 tarihleri arasında İstanbul Konferansı ile çözülmeye çalışılan Musul meselesi burada da çözüme kavuşturulamamıştır. Bu aşamada Milletler Cemiyeti devreye girmiştir. 20 Eylül 1924'te Milletler Cemiyeti Musul konusunu görüşmeye başlamıştır. Türkiye bölgede halk oylaması isterken İngiltere kurulacak bir komisyonun bölgede inceleme yapmasını önermiştir. Sonuçta komisyon oluşturulmuş ve yaptığı incelemeler sonunda bir rapor sunmuştur. Bu raporda Musul'un coğrafi olarak sınırının Irak içerisinde kalması gerektiği yazılmıştır. Her ne kadar Türkiye'nin isteği bu yönde olmasa da Musul'u vermemek için daha fazla ısrarcı davranmamıştır. Neticede Birinci Dünya Savaşı öncesi gergin olan Türk-İngiliz ilişkileri savaştan sonra da Musul sorunu çerçevesinde gerginliğini sürdürmüştür. Bu soğuk ilişkiler 1926 yılında Musul meselesinin Türkiye aleyhine çözümlenmesi ile bir süre daha devam etmiş ancak 1930'lu yıllar itibarıyla biraz düzelmeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İngiltere, Lozan, Musul.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ŞEHRE BAĞLILIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
BELİRLENMESİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Veli Rıza KALFA

Öğr. Gör. Dr., Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulu

Volkan AKÇİT

Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulu

Nigar KARAGÜL

Öğr. Gör. Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Üniversiteler, buldukları şehrin ekonomisini, kültürel ve sosyal çevresini doğrudan etkilemektedir. Bu üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin şehir olanaklarından, üniversite koşullarından memnuniyeti, gelecek nesil öğrencilerin üniversiteyi aynı zamanda şehri tercih etmesini etkileyecektir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, öğrencilerin şehre bağlılığını etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Bu faktörleri belirlemek için Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Teknoloji Fakültesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi ve Hukuk Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 363 öğrenciye anket uygulanmış, 15 öğrencinin anketi geçersiz sayılmış, sonuç olarak 348 öğrencinin anket sonuçları değerlendirmeye alınmıştır. Anketlerden elde edilen verilere ilk olarak açıklayıcı faktör analizi uygulanmış, sonuç olarak 10 faktör ortaya çıkmıştır. Faktör yükleri ile şehre bağlılık arasındaki ilişki incelendiğinde, şehre bağlılığı en çok etkileyen faktörlerin sırası ile şehrin demokrasi ortamı, öğrenci halk arasındaki ilişki, şehirdeki sanatsal faaliyetler olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Denizli, Pamukkale Üniversitesi, Bağlılık.

KIRIM TATARLARI'NDA EVLENME VE SONUÇLARI ÜZERİNE BİR TAHLİL

Nuri KAVAK

Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

ÖZET

Aile kurumu, bireylerin içinde bulunduğu milletin kendine has dini hayatının ve kültürel yapısının etkisi sonucunda meşrulaşarak ortaya çıkan en temel birimdir. Oluşumu ve devamı sağlam temeller üzerine inşa edilirse o denli sağlıklı nesiller yetişir ve o denli de güçlü bir toplum meydana getirilir.

Evlilik öncesi gerçekleştirilen ve aynı zamanda da ahlâki bir uygulama olarak karşımıza çıkan nişanın, İslâm hukuku ile bir mecburiyeti yoktur. Denilebilir ki tamamen bu uygulama bir nevi gelenek ve göreneğin ürünüdür. Adetlerimize göre nişan tamamıyla evlilik öncesi bir hazırlık dönemi mahiyetindedir. Nişanlı olanlara “Namzed” denilmektedir. “Namzedlik Akçası” veya herhangi bir maddi karşılık veren oğlan tarafı kızın evlenme yaşına gelmesini bekler ve o an geldiğinde kızla evlilik merasimi yapılır. Bu durumda evlenecek olan her iki taraf kendi başına karar verecek yaş ve olgunlukta değildirler. Bu yüzden rızalarının alınması mümkün değildir. Her iki taraftan biri veya vekili baliğ olduktan sonra evlenmeyi istemediğini talep eder ise nişan feshedilir idi. Ancak namzedlikler arasında nikahın yapılmamış olması gerekmektedir. Nitekim namzedlik fesholununca her iki taraf birbirlerine verdikleri, nakit, eşya veya hediyeleri iade etmektedirler.

Evlenme akdi, erkek ile kız veya kızın velisi arasında yapılır. Velâyete, en yakın erkek, cariyeyi azad eden erkek veya tayin edilen kadı veya vekili kabul edilirdi. Hanefi mezhebine göre veli, kızın rızasına binaen evlendirebilirdi. Veli kızın âkil bâliğ olmadığı durumlarda nikahın feshini bile isteyebilirdi. Nikah akdinin yapılması için kızdan vekâlet alınarak kayıtlara geçirildiği de görülmektedir. Şüphesiz bu durum nikah akdi için, erkek ve kız veya herhangi birisi olmadan da vekiller aracılığıyla yapılabileceğini bize ispat ediyordu. Nadiren de olsa evlenecek kişilerin evinde mahkemeden gelen yetkili ve şahitler huzurunda da nikah yapılmaktadır.

İslâm’da nikâhı geçerli kılmada yetkili bu görevi üstlenen bir memur veya din görevlisi belirtilmemiştir. Bununla birlikte işin ehemmiyetinden dolayı olsa gerek, hukukî yeterliliğe sahip kimselerin rolü uygulamada tercih edilmiştir. Bu nedenle de kadı, naib veya bir din görevlisi nikah akdinin icrasından sorumlu olmuşlardır.

İslâm hukukunda irade beyanıyla erkek boşanmayı gerçekleştirdiği gibi mahkeme yoluyla da boşanmalar gerçekleşebiliyordu. Bu ikisine karşılık anlaşmalar yoluyla da boşanıldığını ilave edersek, üç türlü boşanma gerçekleşmekteydi. İslâm dini ve Kırım Tatarları’nın toplum yapısı, boşanmayı hoş görmemektedir. Fakat buna karşılık erkek, boşanma konusunda bir neden ileri sürmeden ayrılabilir kadar özgür bırakılmıştır. Nitekim talak şeklindeki boşanma ile mahkemeye gitmeye bile gerek duyulmamıştır.

Bu boşanmayı kolaylaştırıcı uygulamalara karşılık, boşanmanın tasvip edilmediğini ifade etmek birbiriyle çelişiyor gibi gözükebilir. Bu çelişkiyi ortadan kaldıracı iki önemli yaptırım söz konusudur. İlki mehr-i mü’eccelin miktarının yüksek tutulmasıdır. Diğeri de, karısını üç defa boşayan kimse tekrar evlenmek isterse, evlenebilmesi için boşanmış eşinin başkasıyla evli kalıp boşanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırım Tatarları, Şer’iyye Sicili, Kırım Hanlığı, Kadı.

OSMANLI BÜROKRASİSİNDE KIRIM KÖKENLİ MEMURLAR

Nuri KAVAK

Prof. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

ÖZET

Rusya Çarlığı, 1783 yılında Kırım Hanlığı'nı ilhak ettikten sonra kısa bir süre zarfında Kırım Tatarları'nı topraksızlaştırma adıyla anılan bir politikayı hayata geçirmeye başlamıştır. Bu kapsamda başta devlete ve vakıflara ait arazilere el konulmuş ve ardından da sivil halka kötü muamele ile beraber Hıristiyanlaştırma faaliyeti dayatılmıştır. Bu cümleden olarak Kırım Tatarları kitleler halinde Osmanlı topraklarına göç etmeye başlamışlardır. Her Osmanlı-Rus savaşının ardından Ruslar, Kırım Tatarlarına düşmanla işbirliği yapıyorlar iftirasını atarak uyguladıkları baskıyı artırmışlar ve bu durum da muhaceret hareketini ivmelendirmiştir.

Osmanlı topraklarına gelen Kırım Tatarları iskân ve geçim sorunlarını çözenin yanı sıra çocuklarına eğitim imkanları da bulmuşlar ve çeşitli okullardan mezun olan bu gençler bir süre sonra devlet hizmetinde ortak vatan şuuruyla hizmet etmeye başlamışlardır.

Devlet Arşivleri Başkanlığı'na bağlı Osmanlı Arşivi'nde mevcut 220 adet Sicill-i Ahvâl Defterleri'nde mükerrerler ile birlikte 92.000 bürokrat ve devlet adamının sicil kaydı bulunmaktadır. Söz konusu biyografilere dayanak teşkil eden arşiv kayıtları, 1876'da Kanun-i Esâsî ile gündeme gelen, iki yıllık bir hazırlık döneminin ardından 1879 yılında kurulan Sicill-i Ahvâl Komisyonu'nca tutulan arşiv kayıtlardır.

Osmanlı bürokratik yapılanması kapsamında tüm memurların sicil kayıtları tutulmaya başlanmış; hassas ya da tecrübe gerektiren memuriyetler, atama (tayin), sosyal hizmetler, iş kazası ya da sağlık sorunları nedeniyle emeklilik (amel-i mande/malulen tekaüd), yaş haddinden emeklilik (tekaüd), ödüllendirme (taltif) veya cezalandırma (tecziye) işlemleri konusunda sağlam bir arşiv/veri tabanı oluşturulması hedeflenmiştir. Sicil-i Ahvâl komisyonunca tutulan ve bu nedenle Sicill-i Ahvâl Defterleri olarak adlandırılan arşiv koleksiyonunda: "Mülkiye" ve "Kalemiye" şeklinde tasnif edilmiş olan devlet memurlarının kısa biyografileri ile hizmet ettikleri bölgeler, kariyer basamakları ve görev sürelerine dair ayrıntılar yer almaktadır.

Arşivde bulunan Sicill-i Ahval Defterleri üzerinde yaptığımız araştırmalar sonucunda Kırım kökenli olarak kaydedilen çok sayıda devlet memuru tespit edilmiştir. Tebliğimiz temel hedefi; Sicil-i Ahvâl Defterleri'nde yer alan Kırım kökenli bürokratların sicil kayıtlarının transkripsiyonunu yapmak ve ardından elde edilen verileri değişik sınıflandırmalarla tablolar haline getirmek ve ilim âleminin istifadesine sunmaktır.

Anahtar Kelimeler : Kırım, Kırım Tatarları, Osmanlı Devleti.

**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE GÖRSEL MATERYALLER KULLANILARAK
“ŞİMDİKİ ZAMANIN” ÖĞRETİMİ**

Zeki SÖZER

Dilmer Yabancı Dil Kursu Yabancılar İçin Türkçe Bölümü Başkanı

ÖZET

Suriyeli mültecilerin ülkemize gelişiyle oldukça önem kazanan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, beraberinde yeni materyal üretme zorunluluğunu da getirmiştir. Bu zorunluluktan yola çıkarak yabancılar Türkçe öğretiminde yeni materyaller hazırladık. Bu çalışmamızda ise yabancılar ilk öğretilen zaman olan "şimdiki zamanın" yoğun bir şekilde görsel kullanarak öğretimini ele aldık. İlk insanlardan beri görseller, insanın meramını anlatmaya yardımcı olmuştur. Yazıyı kullanmak, insan için oldukça uzun bir sürenin sonunda gerçekleşmiştir; fakat yazının icadından beri yazıyı öğrenmek insanoğluna hep zor gelmiştir. Bu sebeple olsa gerek yazının bulunmasından sonra da insanlık bir anlatım aracı olarak görselleri kullanmaya devam etmiştir. Bunun en çarpıcı örnekleri kiliselerdeki resimler, mozaikler, ikonalar ve heykellerdir. Ortodoks ve Katolik Hristiyanlar çeşitli dini hikayeleri yukarıda saydığımız görsellerle halka anlatmayı tercih etmişlerdir. Biz de sadece Arap alfabesi bilen Suriyeli mültecileri veya hiç alfabe bilmeyen Suriyeli çocukları ve kimi yaşlıları düşünerek Türkçe öğretimini daha yoğun bir şekilde görsel materyallere dayandırmaya çalıştık.

Ahahtar kelimeler: Türkçe, Görsel, Yabancı

ERGENLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI
AZALTMADA OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANLARININ ROLLERİ
ROLES OF SCHOOL COUNSELORS AT REDUCING IRRATIONAL BELIEFS FOR
ADOLESCENTS

Esin Nur SÖZLÜ

Uzm. Psikolojik Danışmanve Rehber Ünsal Ören Eğitim Kurumları, Gaziantep TÜRKİYE

Bahar KARAMAN

Lefke Avrupa Üniversitesi, Araştırma Görevlisi, Sağlık Yönetimi Bölümü, KKTC

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ergenlerde akılcı olmayan inançların ilgili literatür ışığında incelenmesi ve okul rehber öğretmenlerine, bu inançların azaltılmasına yönelik öneriler geliştirmektir. Çocukluk döneminin son evresi, yetişkinliğin ise ilk evresi olarak kabul edebileceğimiz ergenlik dönemi, çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Ergenlerin en geniş bölümünü lise çağındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Kimlik arayışına girme, toplumda yer edinme, çevreye ve kendine uyum sağlayabilme gibi gelişim evrelerinden geçmenin yanı sıra, ergenlik dönemindeki birey; gelecek kaygıları, akran ilişkileri, karşı cinsle ilgili kaygılar, dış görünüşü problem etme, doğru bir meslek seçimi, çevresince kabul görme gibi birçok duruma da karşı karşıya kalmaktadır. Diğer yandan, bu dönemde ergen, fiziksel ve hormonal değişimler yaşamakta, bu hızlı değişimlere ayak uydurmaya çaba harcarken bir taraftan da duygusal açıdan yeni ve farklı hislere adapte olmaya çalışmaktadır. Ergenlik yıllarında bilişsel, sözel ve mantıksal değişikliklerle birlikte sosyal ve duygusal açıdan da değişiklikler olduğundan ergenin ailesi ve arkadaşlarıyla olan iletişimleri de çeşitlenmektedir. Ergenlik dönemine giren birey, bedensel, cinsel, bilişsel, duygusal ve sosyal sorunlarla baş etmek durumunda kalmaktadırlar. Bu yoğun durumsal akış içerisinde ergen, yetişkin bireye göre daha duyarlı olabilmektedir. Bu duyarlılığa bağlı olarak da riskli etkenlerden daha kolay etkilenebilir veya yaşadıklarından dolayı akılcı olmayan inanç ve düşünceler üretebilir. Akılcı olmayan inançların kökeninde zorunluluklar yer alır. Bu zorunluluklar ferdin gerek kendisinin gerekse diğer fertlerin yaşam tarzlarına ilişkin “meli”, “malı” şeklinde ifade edilirken akılcı inançlar zorunluluktan ziyade yarar sağlayan inançlar biçiminde nitelendirilmektedir. Ergenin içinde bulunduğu dönemin sorumluluklarıyla baş edemeyerek akılcı olmayan inançlar üretmesi içinde bulunduğu dönemi sağlıklı atlatmasını güçleştirmektedir. Bu durumda en önemli görev okullarda görev yapan psikolojik danışmanlara düşmektedir. Psikolojik danışmanlar bu dönemde bireylerin sahip oldukları duygu ve düşüncelerin birbirleriyle bağlantılı olduğu ve danışanlara duygusal problemlerle ne şekilde mücadele edebileceklerini aktarmak ve bireylere düşüncelerine nasıl hükmedebileceklerini ya da olumlu yönde değiştirebileceklerini öğretmektir. Başka bir deyişle, gerekli hallerde, danışanın olumsuz davranışlarına dair kendi düşüncelerini açıkça paylaşmalı ve danışanı davranışlarının ruhsal sıkıntılara yol açtığı konusunda onu ikna etmekten ve yüzleştirmekten çekinmemelidirler.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışman, Ergenlik Dönemi, Akılcı Olmayan İnançlar

ABSTRACT

The main aim of the current study can be stated as to investigate irrational beliefs during adolescence period and provide suggestions to school counsellors to reduce irrational beliefs of the adolescents. Moreover, the adolescence period could be identified as a last phase of childhood and the first phase of adulthood which might generate various problems. In addition to this, the majority of adolescence could be expressed as high school students. It could be mentioned that during adolescence, individuals are more likely to experience with several events such as seeking for identity, having a status at society, adapting themselves to the environment, constructing friendship with their peers, having anxiety about their future, having anxiety about building relationships with the opposite sex, problems regarding their appearance, choosing the most appropriate occupation, approval by their friends. Furthermore, it might be indicated that adolescents are experiencing physical, emotional and hormonal

changes during this period and attempting to adapt to these rapid changes during this period. Besides of these, it may be lamented that during adolescence cognitive, verbal and logical changes take place which are yielding modifications at communication pattern of adolescences particularly with their parents, social and emotional changes. Asides from all these, it can be outlined that the individual at adolescence period should mitigate with physical, sexual, cognitive, emotional and social problems. Therefore, individuals at adolescence period are becoming more sensitive when compared with adults. From this framework, such dependency and risky factors generates fatigue at adolescence which in turn lead elevated irrational beliefs for individuals at adolescence. It can be depicted that obligations/necessities are the crucial denominators which are shaping the irrational beliefs. These obligations/necessities are expressed as “must and have to” statements which are influencing the life styles of the individuals. These obligations/ necessities are expected to provide benefits to the individuals However, irrational beliefs are mainly hindering adaloscences to handle their responsibilities which are more likely to arise during adaloscense period. In addition to these, irrational beliefs are causing several problems for adolescences. In this case, the most important responsibility belongs to the psychological counselors that are working at high schools school Psychological counselors are expected to put intensive efforts to explainadolescences regarding the linkage among emotions and thoughts and provide suggestions about how adolescences could struggle with emotional problems duringthis period. Last but not least, psychological counselors are also expected to provide necessary advices to the adolescences about how to dominate their negative thoughts or change them in a positive way and in case of necessity, counselors should clearly share their opinions about adolescences’negative behavior and should not hesitate to persuade and confront them that their behavior (s) are causing mental distress.

Key Words: School Counsellors, Adaloscence Period, Irrational Beliefs

İŞYERLERİNDEKİ MOBİNG VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
EXAMINATION OF RELATION BETWEEN MOBİNG AND JOB SATİSFACTİON AT
WORKPLACES

Bahar KARAMAN

Lefke Avrupa Üniversitesi, Araştırma Görevlisi, Sağlık Yönetimi Bölümü, KKTC

Esin Nur SÖZLÜ

Rehber Öğretmen, Ünsal Ören Eğitim Kurumları, Gaziantep TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, iş yerlerinde, mobing ve iş tatmininin araştırılması ve sağlıklı bir iş ortamının yaratılmasına ilişkin önerilerin sunulmasıdır. Günümüz iş dünyasında görülen önemli ve tehlikeli sosyal stres faktörlerinden birisi olarak kabul edilen psikolojik taciz, sınırsız ve derinden uygulandığından ispat edilmesi bir hayli zordur. İşyerinde psikolojik taciz içeriği itibarıyla çalışma yaşamında karşılaşılan diğer saldırgan davranışlardan farklıdır. Birincisinde planlı ve uzun süre devam eden ancak fiziksel saldırı ihtimali oldukça az olan şiddet söz konusudur. Saldırgan veya saldırganların nihai amacı mağdurun işinden ayrılmasını sağlamaktır İkincisinde ise şiddetin her türüne rastlamak mümkündür. Modern iş dünyasının hiyerarşiye ve rekabete dayalı, bireysel hırs ve başarıyı ön planda tutan örgütsel yapısı çalışma ortamında çatışma ve stresin artmasına bağlı olarak psikolojik tacizi yaygınlaştırmıştır. Çalışma alanlarında kişilerin kendilerini güvende ve iyi hissedebilmelerine istinaden birbirleri ile etkileşimde bulunarak güçlü ve etkileyici bir iletişim kurabilmeleri işveren ve işçiler açısından geliştirilmesi gerekmektedir. Böylece çalışma alanlarımız da bireysel ya da toplumsal olarak birbirimize hakkaniyetli davranarak, güçlü etkileşim sayesinde herhangi bir olumsuzluk yaşamamak adına psikolojik olarak dışarıdan gelen anlayışsızlık, sözlü taciz ya da hedef olarak seçilen bireyler olmaktan kaçınabiliriz.

Her alanda sağlıklı bir bütün olarak mental, fiziksel ve ruhsal (psikolojik) olarak rahat çalışma ortamların sağlanması tüm işveren ve işçiler adına hayatımızı daha yaşanabilir bir hale getirerek iş yerinde ruhsal bunalımdayken iş kazasına ya da meslek hastalığına yakalanma durumlarına istinaden önlem alabiliriz. Bu şekilde uygulanmakta olan mobbing ile beraber kişi bu algıların öncelikli olarak kendinden kaynaklı olmadığını farkında ve bilincinde olmalıdır. Psikolojik bunalımlardan soyutlanmak için toplumsal ve örgütsel yıldırma yöntemlerinden, kişiyi istifa etmesine kadar itecek ruhsal bunalıma girerek olumsuz mobbing oluşturan her alandan kurtulabilmek için alternatifler üretilmelidir. İşveren ve işçilerin etkili iletişimlerini devam ettirmeleri için en büyük basamakları olmalıdır ki toplumsal olarak huzurlu ve başarılı çalışma ortamları üretilsin.

Anahtar kelimeler: Mobing, İşçi Psikolojisi, İş Tatmini

ABSTRACT

The purpose of this research is to present of proposals about searching mobing and job satisfaction and creating a healthy work environment at workplaces. Psychological abuse, considered as one of the important and dangerous social factors in today's buseiness world, is hard to prove since it is insidious and profoundly applied. Psychological abuse at workplaces is different from others aggressive attitudes encountered in work life because of the content. In the first is planned and long-lasting, but there is very little chance of physical attack. Attacker or the ultimate aim of attacker is to ensure that the victim leaves the job. In the second, it is possible to find all kinds of violence. The organizational structure of the modern business world, which focuses on hierarchy and competition and on the basis of individual ambition and success, has spread psychological abuse due to the increase of conflict and stress in the working environment. Strong and effective communication by interacting with each other needs to be improved in terms of employers and workers for people to feel safe and well in their workplaces. In this way, we may avoid being individuals who are psychologically chosen from the outside as being

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

insecurity, verbal abuse or target in order not to experience any negativity through strong interaction by behaving equally to each other individually or socially in our work areas. We can take precautions at workplace in case of work-related accidents or occupational diseases in the psychological depression by providing a healthy, physical and mental (psychological) working environment and making our lives more livable on behalf of all employers and workers. With mobbing being implemented in this way, the person should be aware that these perceptions are not primarily self-originating. In order to get rid of psychological depressions, social and organizational intimidation methods must be produced in order to get rid of every area that creates negative mobbing by entering the mental depression which will push the person to resign.

Key Words: Mobbing, Worker Psychology, Job Satisfaction

1 MART TEZKERESİNİN TÜRK AMERİKAN İLİŞKİLERİNE ETKİLERİ

Mesut ŞÖHRET

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi

ÖZET

Türk–Amerikan ilişkilerinde ciddi bir kırılmaya neden olan 1 Mart Tezkeresi ve sonrasında yaşanan gelişmeler, stratejik ortaklık seviyesinde ilişkilere sahip dost ve NATO müttefiki olan iki ülkenin ilişkilerinde ciddi sorunların yaşanmasına neden olmuştur. 1 Mart Tezkeresi, ABD'nin 11 Eylül Saldırıları sonrasında Irak'a yapacağı askeri müdahale öncesi ABD askerlerinin Türk toprakları üzerinden Irak'ın kuzeyine girmesine izin vermesini öngörüyordu. TBMM'de yapılan tarihi oylama sonrasında yeterli çoğunluğa ulaşamayınca reddedilmiştir. Bunun sonucunda ABD askerleri Türkiye üzerinden Irak'a girememiş ve yapılan askeri tahkimat ve strateji başarısızlığa uğramıştır. Bu beklenmedik durum ABD'nin düzenlediği askeri harekâtın süresinin uzamasına, daha yüksek maliyet ve daha fazla insan kaybına yol açmıştır. Ancak ABD bir şekilde Irak'a girerek işgale başlamış ve Saddam Hüseyin rejimine son vermiştir. Ancak ABD'nin gözünde Türkiye'nin almış olduğu bu karar tam bir hayal kırıklığı olarak algılanarak iki müttefik arasında etkileri günümüze kadar gelen bir güven sorunu yaşanmasına neden olmuştur. Bazılarına göre o dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin aldığı bu karar son derece demokratik ve insani bir refleks olarak görülürken bazılarına göre bu hareket reel politika açısından son derece hatalı ve idealist bir hamle olarak görülmüştür. Bazılarına göre ise Türkiye ve ABD arasında 1 Mart Tezkere olayı meydana gelmese bile her iki ülkenin çıkarları örtüşmediğinden yine de karşı karşıya geleceğini söylese de bu kriz 21. yüzyılın başında Türk–Amerikan ilişkilerini okuma açısından bir milat olmuştur. Bu çalışmada öncelikli olarak 1 Mart Tezkeresine giden süreç incelenerek ABD ve Türkiye'nin bu dönemde birbirinden beklentileri ortaya konulacak ve ayrıştıkları noktalar incelenecektir. Bunun dışında bu olay sonrasında iki dost ve NATO müttefiki olan ülke arasında yaşanan olaylarda tarafların birbirlerini nasıl algıladıkları son 15 yılda yaşanan Çuval Krizi, Patriot savunma sistemlerinin satışı, YPG'ye verilen askeri ve siyasi destek, Vize krizi, Halkbank Davası, Rahip Bronson krizi, S-400 Füzeleri ve F35 satışının durdurulması gibi bazı krizler dikkate alınarak açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: 1 Mart Tezkeresi, Türk Amerikan İlişkileri, Çuval Krizi, Patriot Krizi, S400 Krizi, F 35 Krizi

ABSTRACT

1 March Memorandum and later developments which caused a serious break-away in Turkish-American Relations, The two countries, which are friends and NATO allies with strategic partnership level, have had serious problems in their relations. 1 March Memorandum stipulated that the US would allow US troops to enter the north of Iraq over Turkish territory before the US military intervention in the aftermath of the September 11 attacks. But It was rejected after the historical vote held in the Turkish Grand National Assembly. Consequently, US troops did not enter Iraq via Turkey and has undergone made military fortifications and strategies failure. This unexpected situation led to prolonged military operations by the US, resulting in higher costs and more human losses. However, the US has entered Iraq and has started the occupation and ended Saddam Hussein regime in Iraq. But this decision has caused a complete disappointment as the perceived effects between the two allies extant a question of trust to be experienced to be taken by Turkey in the eyes of the United States. According to some, at that time, Turkey's Grand National Assembly receives this decision extremely democratic and humanitarian seen as a reflex. According to some, this move was seen as a highly flawed and idealist move in terms of real policy. According to some 1 March Memorandum event does not occur, even between Turkey and the US, although the interests of both countries do not coincide. As a result, this crisis was a milestone in the reading of Turkish-American relations at the beginning of the 21st century. In this study primarily examined the process leading to the March 1 memorandum will set out the expectations of each other in this period the US and Turkey and their decomposition points will be

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

examined. Apart from this, the situation between the two friendly and NATO ally countries in the last 15 years of how the parties perceive each other will be explained by taking into account some crises such as Sacking Crisis, the sale of Patriot defense systems, military and political support given to YPG, Visa crisis, Halkbank Case, Priest Brunson crisis, S-400 Missiles and stopping the sale of F35 Air Craft.

Key Words: 1 March Memorandum, Turkish American Relations, Sack Crisis, Patriot Crisis, S400 Crisis, F 35 Crisis

**CHANGE OF “OTHER” FROM BRITISH COLONIAL RULE TO TURKISH CYPRIOTS:
IDENTITY CONSTRUCTION OF SUCCESSOR EOKA AND EOKA-B GUERRILLA
CAMPAIGNS IN THE CYPRUS CONFLICT**

İNGİLİZ KOLONİ YÖNETİMİNDEN KIBRIS TÜRKLERİNE “ÖTEKİ”NİN DEĞİŞİMİ: KIBRIS
İHTİLAFINDA EOKA VE EOKA-B TERÖR EYLEMLERİNİN KİMLİK İNŞASI

Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN

Asst. Prof. Dr., Erciyes University, FEAS, Department of International Relations

ABSTRACT

Social Constructivist approach to International Relations emphasizes upon the “interaction” between agents and structure, to understand the change and continuity of the other in identity-making processes: The agent has multiple identities, constructed in order to challenge the “chosen other” which can be change in relation to time and space. Construction of agent’s “self/we/us” is dependent on the chosen understandings and perceptions of the chosen other/they/enemy: “the ad hoc” significant-other, changing from time to time.¹

A constructivist analysis of the Cyprus Problem uncovers that the self-identification process of National Organization of Cypriot Fighters (EOKA) is purely depend upon the change of “the other” from British Rule to Turkish Cypriots. Seeking for using the self-determination right in accordance with a national aim of uniting with Greece (ENOSIS), EOKA started a guerrilla campaign against British rule on 1 April 1955 and lasted until 1959 in Cyprus. The first time EOKA attacked Turkish Police and auxiliaries in early 1957, it’s main target was the British collaborators in the Greek Community in Cyprus. But EOKA-B, set up in 1971, directly targeted Turkish civilians, which are the “renewed significant/chosen others” of self identification of EOKA-B.

Within constructivist framework, this paper, asserting that the identity formation allowed the transformation from the ideal of “self determination” to an intra-ethnic dispute over Cyprus, seeks to uncover the identity-making process resulted at the change of the significant other and to examine the “interaction among the Turkish Cypriots and the Greeks, resulted at construction of settled Turk and Greek Cypriots’ identity formation in transition.

Keywords: Social Constructivism, Cyprus Conflict, Identity-making, Significant Other

ÖZET

Kimlik-inşasındaki değişim ve sürekliliği anlamlandırmak için, “Toplumsal İnşacı Uluslararası İlişkiler Yaklaşımı”, amil ve yapı arasındaki “etkileşime” odaklanmaktadır. Amil, zaman ve uzamla ilişkisi dolayında değişen “seçili öteki”yi meydan okuyabilecek çoklu kimlikleri taşımaktadır. Amilin biz/bizlik/kendilik inşa süreci, zamana göre değişen seçili öteki/o/düşman olanın: “ad hoc(geçici) muteber öteki”ye bağlıdır.²

Kıbrıs Sorununun İnşacı çözümlemesi, Ulusal Kıbrıs Savaşçıları Örgütü’nün (EOKA) öz-tanımlama sürecinde oluşturduğu “biz” karşısında, “öteki”nin, İngiliz Koloni yönetiminden, Kıbrıs Türklerine değişimine bağlı olduğunu işaret etmektedir. EOKA, adanın bir bütün olarak Yunanistan’la birleşmesi (ENOSIS) için self-determinasyon (öz-yönetim) hakkını kullanmayı amaçlayarak, Kıbrıs’taki İngiliz yönetimine karşı, 1 Nisan 1955’ten 1959’a kadar süren terörist bir mücadele başlatmıştır.

¹ Alexander Wendt, Social Theory of International Politics, Cambridge, Cambridge University Press, 1999, p. 226.

² Alexander Wendt, Social Theory of International Politics, Cambridge, Cambridge University Press, 1999, s. 226.

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

EOKA'nın Türk Polisi ve yardımcılara ilk kez 1957 başındaki saldırısından evvel, öncelikli hedefi Yunan toplumundaki İngiliz işbirlikçileridir. Fakat 1971'de kurulan EOKA-B, kendi öz-kimliklendirmesini yenileyerek doğrudan Türk sivillerini hedef almaya başlamıştır.

İnşacı çerçevede, kimlik oluşumunun self-determinasyon hedefinden, Kıbrıs'ta muteber-ötekinin değişimine yol açacak şekilde etniler-arası çatışmaya dönüştüğünü savunan bu çalışma, kimlik-inşası sürecini ortaya çıkarmayı hedeflemekte ve adada yerleşik olan Kıbrıs Türkleri ve Rumlarının kimliklerinin değişimle inşasına yol açan etkileşimini incelemeyi hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Toplumsal İnşacılık, Kıbrıs İhtilafı, Kimlik İnşası, Muteber Öteki.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER'DE "HAKLI SAVAŞ" TARTIŞMASI

Elif ŞİMŞEK-ÖZKAN

Dr. Öğretim Üyesi, Erciyes Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü

ÖZET

“Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele; harp, cenk, ya da bir şeyi ortadan kaldırmak, yok etmek amacıyla girişilen mücadele”¹ olarak tanımlanan ve uygarlık tarihi kadar eski olan savaş, en az iki grup, iki devlet ya da iki imparatorluğun silahlı kuvvetleri arasında, bir amaç uğruna yapılan eylem ya da mücadele olarak tanımlanmaktadır. Doğrudan beşeri unsurla bağlantısından ötürü psikoloji, sosyoloji, antropoloji gibi bilimlerin, amaçlarından ötürü siyaset bilimi ve felsefenin ilgi alanına giren savaş, bizatihi kendi gerçekliğiyle askeriye ve savunma bilimlerinin; son olarak en az iki farklı devlet veya medeniyet ya da unsur barındırması hasebiyle sahip olduğu uluslararası niteliğine bağlı olarak Uluslararası İlişkiler’in temel ilgi alanını oluşturmaktadır.

Arnold Toynbee’in belirttiği üzere dünya siyasetinde “kaçınılmaz”² bir gerçeklik olan “savaş”ın, Uluslararası İlişkiler’de, kaçınılmaz ise kurallara bağlanması gerekliliği kabul edilmektedir. Savaşın teknolojiye ve uluslararası gelişmelere bağlı olarak değişimi, kendisine neden olabilecek faktörleri de değiştirmektedir. Bu değişim, “haklı savaş” (justum bellum) kavramının ne olduğu ve ne olması gerektiğine yönelik etik tartışmaların, insancıl hukukun (humanitarian law) da dahil olduğu daha geniş bir mecraya yayılmasını da beraberinde getirmektedir. Bu tartışmaların; “haklı savaş”ın (justum bellum), savaş öncesi (jus ad bellum), savaş esnasında (jus in bello) ve savaş sonrasında (jus post bellum) kurallar ve kural önerileri ile bunların eleştirileri açısından ele alınarak incelenmesiyle anılan objektif kriterlerinin saptanacağı aşikardır.

Anahtar kelimeler: Haklı Savaş, İnsancıl Hukuk, Uluslararası İlişkiler

¹Türk Dil Kurumu Resmi İnternet Sitesi, Erişim: <http://www.tdk.org.tr/TR/SozBul.aspx?F6E10_F8892433CFFAAF6AA849816B2EF05_A79F75456518CA&Kelime=savaş> [12 Aralık 2006].

² Arnold Toynbee, Savaş ve Uygarlık. Çev. Mehmet Dündar., Ankara: Ürün Yayınları, 1997. ss. 24-25.

**KIRIM'IN İLHAKINDAN SONRA AVRUPA BİRLİĞİ'NİN RUSYA'YA KARŞI YAPMIŞ
OLDUĞU EKONOMİK YAPTIRIMLARIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNE OLUMSUZ
ETKİLERİ**

Mehmet ERKMEN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi ,Sosyal Bilimler Enstitüsü ,Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Sovyetler Birliği'nin 1990'lı yılların sonunda dağılmasıyla Sovyetler Birliği'ne üye ülkeler bağımsızlığını hızla kazanmıştır.Bağımsızlığını kazanan ülkelere Avrupa Birliği stratejik konumları ve enerji yolunun güzargahında olmaları nedeniyle yoğun ilgi göstermiştir.1 Ocak 1995 yılında Finlandiya'nın Avrupa Birliği'ne üye olmasıyla Rusya ile komşu olmuştur.Sovyetler Birliği'nin varisi olarak kendini gören Rusya bu bölgede Avrupa Birliği ve başka bir devlet yada oluşumun söz sahibi olmasını istemiyordu.Bu durum stratejik güvenliğine ve ulusal çıkarların tehdit ediyordu.Avrupa Birliği'nin Ukrayna ile ilişkilerini de bu yüzden onaylamıyordu.Rusya'nın askeri birliklerini Kırım'a göndermesiyle büyük bir kriz başlamıştır.2014 Mart ayında Kırım ve Sivastopol şehrinin yapılan referandumla özerkliğini ilan ederek Rusya'ya bağlandıklarını açıklamasıyla kriz sonuçlanmıştır.Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesiyle Avrupa Birliği ile ilişkileri gerginleşmiştir.Avrupa Birliği ekonomik ve sosyal yaptırımlar yapacağını açıklamıştır.

Bu makalenin amacı, Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesiyle gerginleşen Avrupa Birliği-Rusya ilişkilerini inceleyerek,Avrupa Birliği'nin Rusya'ya karşı yapmış olduğu ekonomik yaptırımların Rusya'ya vermiş olduğu zarar ve Avrupa Birliği ülkelerinin enerji bağımlılığı yüzünden bu ekonomik yaptırımlardan zarar gördüğünü açıklamaktır.Makalenin birinci bölümünde, Ukrayna ve Kırım 'ın coğrafi konumu stratejik önemi anlatılmıştır.İkinci bölümde ,Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesi ve diğer ülkelerin bu olay hakkında tutumları anlatılacaktır.Son bölümde ise Avrupa Birliği ile Rusya ilişkilerinin gerginleşmesi ve Avrupa Birliğinin Rusya'ya karşı ekonomik ve sosyal yaptırımlar yapacağını açıklamıştır.Avrupa Birliği'nin yapmış olduğu yaptırımlar Rusya 'ya zarar verdiği gibi Avrupa birliği ülkelerinde zarar vermeye başlamıştır.Sonuçta, Avrupa Birliği ülkelerinin enerji bağımlılığı giderek artmaktadır,Rusya ise enerji kaynakları bakımından çok zengindir.Avrupa Birliği ülkelerini enerjilerinin büyük bir kısmını Rusya'dan tedarik etmektedir.Avrupa ülkelerine gidecek doğalgaz ve petrol boru hatlarının Rusya ve Ukrayna üzerinden Avrupa ülkelerine gitmektedir.Avrupa Ülkelerinin enerji bağımlılığı yüzünden Rusya'ya karşı yapmış olduğu ekonomik ambargolar beklenildiği düzeyde Rusya'yı etkilemediği gibi tedarikçi durumda olan Avrupa Birliği ülkelerinde zarar vermeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler : Kırım'ın İlhakından Sonra Rusya-Avrupa Birliği İlişkileri-Avrupa Birliği'nin enerji bağımlılığı- Kırım'ın İlhakı

SURİYE KRİZİNDE İNSANİ DİPLOMASİ: AB VE TÜRKİYE MUKAYESESİ

Adem Ali İREN

Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Seda TUNCA

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Doktora Öğrencisi

ÖZET

Soğuk Savaş sonrası ortaya çıkan uluslararası düzen doğal afetler, savaşlar ve siyasi krizler nedeniyle ülke içinde yerlerinden edilen veya uluslararası göçe zorlanan insanları korumayı amaçlayan insani diplomasinin zaruriyet haline geldiği uluslararası sistem inşa etmiştir. Fakat insan haklarının evrenselleşmesine hizmet eden Batı toplumu, insan hakları ihlallerinin gerçekleştiği bölgelere insani yardım götürme misyonunu çoğu defa başka siyasi hedeflere ulaşmak adına araçsallaştırmıştır. Bu yüzden insani yardımlar ve insani diplomasi kavramlarını uluslararası ilişkilere kazandıranların uluslararası göçe sebebiyet veren insani krizlerde çözüm önerilerinin sınırlı kaldığı bir döneme girilmiştir. Uluslararası politikanın insani merkeze alan liberal yaklaşımları, Batının insani ideallerini siyasallaştırmayan alternatif bölgesel güçleri ortaya çıkarmıştır. Suriye krizi nedeniyle Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı göç olgusu Türk Dış Politikasının statükocu refleksinin insani diplomasiye doğru dönüşmesine neden olurken, AB'nin insani yardım misyonunun sorgulanmasına yol açmıştır. İnsani yardımları ve insani diplomasiyi insan haklarını yaygınlaştırmanın ana unsuru olarak kavramsallaştıran AB, Suriye krizi nedeniyle karşılaşılan yoğun göç dalgasında durağan ve muhafazakâr bir dış politika benimsemiştir. Buna karşın henüz göç mevzuatı dahi hazır olmayan Türkiye insani diplomasiyi Türk Dış Politikasının bir parçası haline getirerek AB'den daha fazla insani yardım yapan ve uluslararası siyasette insani diplomasiyi kullanarak Suriye krizinin gündemde tutan proaktif bir rol oynamaya başlamıştır. Uluslararası politikanın ana aktörlerinden olan AB'nin Suriye krizinde sergilemiş olduğu insani diplomasi ile orta büyüklükte bir güç olan Türkiye'nin insani diplomasisi söylem ve eylem analizine tabi tutularak mukayese edilecektir. Siyasi açıdan tarafsız politikalar üretmek rızaya dayalı normativizmi gerekli kılan insani diplomasinin, orta büyüklükteki devletlerin iyi uluslararası vatandaşlık, çok kutupluluk ve uluslararası kurumlar inşa ederek barışa katkı sağlayabileceği önemli bir argümana dönüşmesi ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Suriye Krizi, İnsani Diplomasi, Türk Dış Politikası, AB Göç Politikası

UYUŞTURUCU MADDELERİN TOKSİSİTESİ

Senar AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Arzu ULVI

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Mehmet Emin AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Civil Engineering, Konya, TURKEY

Aysel POÇAN

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

ÖZET

Uyuşturucu maddeler insan sağlığı, çevre sağlığı ve sosyal çevreye direk veya indirek etki eden küresel bir sorun haline gelmiştir. Çevresel ortamlardaki başlıca kaynakları atıksu arıtma tesislerinin deşarjları, üretim yapılan bölgelerden kaçak deşarjlardır. Uyuşturucu maddelerin üretim ve tüketimi yasaklı olduğundan tüketim miktarları hakkında kesin bir veri yoktur. Bağlantılı olarak da çevreye deşarj edilen miktarları tahmin edilememektedir. Uyuşturucu maddeler opioidler, kokain, esrar, amfetamin tipi maddeler ve ecstasy grubu maddeleri içerirler. Uyuşturucu maddelerin çevresel ortamlardaki konsantrasyonları düşük olmasına rağmen, sürekli kullanılmaları ve çevreye deşarj edilmeleri sürekli var olmalarına katkı sağlar. Yapılan bir çalışma da İtalya’da bir nehirde benzoilegonin 3.7 ng/L, kokain 0.5 ng/L, norbenzoilegonin 0.3 ng/L, norkokain <0.15 ng/L, kokoetilen <0.07 ng/L, amfetamin <0.65 ng/L, metamfetamin <0.41 ng/L, kodein 1.8 ng/L, metadon 0.5 ng/L konsantrasyonlarında tespit edilmiştir. Çin de bulunan bazı göllerde yapılan bir araştırmada metamfetamin <dl-95.9 ng/L, kodein <dl-2.4 ng/L, EDDP <dl-1.9 ng/L konsantrasyonlarında, morfin, kokain, benzoilegonin, amfetamin ise dedeksiyon limitinin altında tespit edilmiştir. Biyolojik yapılara aktif maddeler oldukları için düşük konsantrasyonlarda bile toksik etki gösterirler. Uyuşturucu maddeler bireysel olarak canlılara toksik etki yaptıkları gibi, doğal ortamlarda bulunmalarıyla diğer kirleticilerle etkileşim halinde olup beklenmedik biyolojik etkilerde ortaya çıkarabilirler. Uyuşturucu maddelerle ilgili yapılan bazı toksisite çalışmalarında amfetamin, kokain ve morfin bileşiklerinin gökkuşağı alabalığı ve Daphnia magna için toksik etki yaptığı, kokainin zebra balığında retina ve beyin dokularını etkilediği, kokainin zebra midyelerde DNA hasarı oluşturduğu görülmüştür. Uyuşturucu maddeler, yüksek üretim ve tüketimleri nedeniyle sürekli olarak su ortamına boşaltılmaktadır. Uyuşturucu maddelerin çevresel ortamlardaki önemli kaynaklarından olan atıksu deşarjlarının sürekli izlenmesi, çevre üzerindeki istenmeyen etkileri en aza indirecektir. Atıksu arıtma tesislerinin uyuşturucu maddeler gibi dirençli kirleticiler için modifiye edilmesi de çevreye salınan miktarları azaltmada önemli bir adımdır.

Anahtar kelimeler: Çevre, Uyuşturucu, Toksisite.

ARITMA ÇAMURLARINDA MİKROPLASTİKLER

Senar AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Mehmet Emin AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Civil Engineering, Konya, TURKEY

Muhammed ULVI

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Arzu ULVI

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

ÖZET

Plastik ürünler uzun yıllardır çeşitli amaçlar için üretilmektedir ve günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. Plastiklerin günlük hayatta yaygın şekilde kullanımı plastik atıklarında yoğun şekilde oluşmasına neden olmaktadır. Boyutu 0.5 mm'nin altında kalan plastikler, mikroplastik olarak adlandırılmaktadır. Mikroplastiklerin kaynaklarını birincil ve ikincil düzey kaynaklar olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür. Kişisel bakım ürünlerindeki mikroboncuklar, atıksu arıtma tesislerinden kaynaklı lifler birincil mikroplastikleri oluştururken; güneş, rüzgar, su gibi çeşitli etkenlerle parçalanmış plastik atıkları, lastik parçaları ikincil mikroplastikleri oluşturmaktadır. Atıksu arıtma tesisleri doğadaki mikroplastiklerin önemli kaynaklarından biridir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde atıksu arıtma tesisi çamurlarında Finlandiya'da 8.2-301.4 MP/g kuru ağırlık, İrlanda'da 4.169-5.385 MP/kg kuru ağırlık, Yunanistan'da 170.9×10^3 MP/kg kuru ağırlık, İtalya'da 113 ± 57 MP/g kuru ağırlık, Çin'de $1.60 - 56.4 \times 10^3$ MP/kg kuru ağırlık, Çin'de 240.3 ± 31.4 n/g kuru ağırlık olarak mikroplastikler tespit edilmiştir. Son zamanlarda kaynak geri kazanımına yönelik olarak atık suların ve arıtma çamurlarının tarımsal faaliyetlerde, toprak iyileştirme faaliyetlerinde, park ve bahçelerde yeniden kullanılması yaygınlaşmıştır. Arıtma çamurlarının toprağa uygulanması ile birlikte bünyesindeki kirleticilerde çevresel ortamlara geçerler. Konvansiyonel sistemlerde arıtılmadan kalan mikroplastikler de arıtma çamurlarının toprağa uygulanması ile toprağa ve sonrasında diğer çevresel ortamlara ulaşmaktadırlar. İnsan ve çevre sağlığı için risk oluşturan mikroplastiklerin arıtma çamurlarındaki konsantrasyonları ile ilgili çalışmalar artırılıp gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Arıtma Çamurları, Mikroplastikler.

ARITMA ÇAMURLARINDA FARMASÖTİKLER

Senar AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Mehmet Emin AYDIN

Necmettin Erbakan University, Department of Civil Engineering, Konya, TURKEY

Fatma BEDÜK

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Arzu ULVI

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

ÖZET

Farmasötik kalıntıları insan vücudundan geçerek metabolit veya ana form olarak atıksulara karışır. Pek çok farmasötik neredeyse onlara hiç etki etmeyen atıksu arıtma tesislerinden arıtılmadan geçerek çıkış sularıyla veya arıtma çamurlarının bünyesine geçerek arıtma çamurları vasıtasıyla çevresel ortamlara salınır. Bu kirletici maddeler su gibi çevresel ortamda litrede birkaç nanogram konsantrasyonunda gözlenirler. Farmasötikler yaban hayatı ve insanlarda birikim göstererek geri dönüşümsüz değişikliklere neden olabilir. Sentetik hormonlar, antibiyotikler gibi bazı farmasötik gruplar iz seviyesinde bile negatif etki gösterebilirler. Atıksu çamuru, atık su arıtma tesislerinde meydana gelen arıtma işlemlerinden kaynaklanan yan üründür. Atıksu arıtma tesislerinde arıtma çamurları birincil ve ikincil tanklarda çöktürülerek ayrılır. Arıtma çamurları sıvı fazdan ayrılan mikroorganizmaların yanı sıra geniş bir organik ve inorganik madde yelpazesi içerebilir. Arıtma çamurlarının bertarafı için yakma, kompostlama gibi birçok yöntem mevcuttur, fakat uygulanan bu yöntemlerin çoğunda arıtma çamuru hala çevre için potansiyel risk taşır. Arıtma çamurlarında farmasötiklerin varlığı yapılan bazı çalışmalarda tespit edilmiştir. Literatür çalışmaları incelendiğinde arıtma çamurlarında antibiyotiklerden azitromsin 78-850 ng/L kuru ağırlık, klaritromsin <dl-580 ng/L kuru ağırlık, siprofloksasin 0.9-16000 ng/L kuru ağırlık, eritromsin <dl-92 ng/L kuru ağırlık, anti-enflamatuar bileşiklerinden asetaminofen <dl-340 ng/L kuru ağırlık, analjezik bileşiklerinden ibuprofen <dl-2988 ng/L kuru ağırlık, naproksen <dl-40 ng/L kuru ağırlık, diklofenak <dl-4240 ng/L kuru ağırlık, beta bloker bileşiklerinden atenolol <dl-49 ng/L kuru ağırlık, sotalol 1.7 ng/L kuru ağırlık, kolesterol düşürücü bileşiklerden fenofibrat 3-12 ng/L kuru ağırlık, gemfibrozil <dl-1099 ng/L kuru ağırlık, psikiyatri bileşiklerinden karbamezapin <dl-11060 ng/L kuru ağırlık, lorazepam 3-15 ng/L kuru ağırlık, kanser bileşiklerinden tamoksifen 15 ng/L kuru ağırlık olarak tespit edilmiştir. Arıtma çamurları son zamanlarda tarımsal faaliyetlerde gübre olarak toprak iyileştirici olarak kullanılmaktadır. Biyoakümülyasyon ve toksit etkileri yüksek olan farmasötik bileşiklerin arıtma çamurlarında bulunması toprak ve ürün için, yüzeysel akış ve sızıntılarla kirlenebilen su kaynakları için negatif etkiler ortaya çıkarabilir. Farmasötiklerin giderimi ile ilgili yöntemler geliştirilerek varlıkları takip edilmelidir.

Anahtar kelimeler: Arıtma Çamurları, Farmasötikler.

ÇEVRESEL ORTAMLARDA MİKROKİRLETİCİLER

Fatma Bedük

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Senar Aydın

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

Mehmet Emin Aydın

Necmettin Erbakan University, Department of Civil Engineering, Konya, TURKEY

Arzu Ulvi

Necmettin Erbakan University, Department of Environmental Engineering, Konya, TURKEY

ÖZET

Mikrokirleticiler dayanıklı, kalıcı ve biyoakümülyasyon özelliği olan kirleticilerdir, bu yüzden doğal ortamlardaki varlığı insan ve çevre sağlığı için risk ortaya çıkarır. 20.yy'ın başlarından bu yana laboratuvarlarda sentez edilerek üretilmiş olan yani normal şartlarda doğada bulunmayan bu kirleticilerin sayısı, her yıl bir önceki yıla nazaran artış göstermekte ve çevreyi büyük ölçüde kirletmektedirler. Mikrokirleticileri petrol kökenli yakıtlar, plastikler, ilaçlar, deterjanlar, elyaflar, elastomerler, pestisitler, besin katkı maddeleri, çözücüler, PCB'ler, PAH'lar olarak sıralayabiliriz. Kimyasal ve biyolojik bozunmaya karşı son derece dayanıklı maddelerdir. Doğal sularda bulunan su bakterileri tarafından biyolojik olarak parçalanamadıkları gibi atık madde işleme proseslerinde de parçalanamazlar. Bundan dolayı da çevrede uzun süre kaldıklarında konsantrasyonlarında artış gözlenir. Ortamda parçalanmadan uzun süre kaldıkları gibi, bulaştıkları canlı organizmanın yağ dokusunda çözünerek biyolojik birikime de uğrarlar. Biyolojik birikim, bu maddelerin besin zincirinin daha üst basamaklarında, yani büyük balıklarda ve insan da dahil olmak üzere etoburlarda daha büyük miktarlarda bulunmaları anlamına gelir. Mikrokirleticiler içinde halojenli hidrokarbon özelliği taşıyanlar; organiklorinler, DDT'ler, heksaklorobenzen, PCB'ler, dioksinler, mireks, toksafen ve heptaklor gibi yağda en fazla çözünen, en fazla biyolojik birikim gösteren ve dolayısıyla en zararlı kirleticilerdir. Mikrokirleticilerin canlılar üzerinde üreme sistemini bozucu, kanserojen, bağışıklık sistemini bozucu ve benzer etkilerde bulunurlar. Bağışıklık, endokrin ve üreme sistemi ile ilgili disfonksiyonlar, özellikle sentetik organik kirleticiler tarafından kirletilmiş besinlerle beslenen deniz memelilerinde ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. Yunuslar, foklar ve değişik balina türleri üzerinde yapılan çok sayıda çalışma, bu deniz memelilerinin popülasyonlarındaki azalmayla sentetik organik kirleticilerin kontaminasyonu arasındaki yakın ilişkiyi göstermiştir. Oldukça zararlı olan bu kirleticiler ile ilgili gerekli önlemlerin, alınması üretim ve kullanımlarının sınırlandırılması veya yasaklanması, giderim metotlarının geliştirilmesi ve yönetmeliklerle sınır değerlerin belirlenmesi insan ve çevre sağlığını korumak açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Çevre, Mikrokirleticiler.

A NEW PRIMER SEQUENCE FOR PCR-RFLP ANALYSIS OF A AND B GENETIC VARIANTS OF BOVINE K-CASEIN

Mevlüt ARSLAN

Asst. Prof., Department of Genetics, Faculty of Veterinary Medicine, Van Yüzüncü Yıl University, Tuşba, Van, Turkey

ABSTRACT

Bovine milk contains about 3-5% protein and it is a high-quality protein source for human nutrition. Milk proteins are divided into casein (82%) and whey proteins (18%). Four classes of casein proteins (α_{S1} , α_{S2} , β and κ), and two classes of whey proteins (β - and α -lactoglobulin) have been described. Kappa (κ) casein is encoded by the *CSN3* gene and it has an influence on the manufacturing of milk and milk properties. It serves as a stabilizing factor during the curdling of milk. Until now, eleven κ -casein variants have been identified. However, variant A and B are the most common and well studied variants in cattle. The B variant of the *CSN3* gene plays an important role in preserving the other caseins from precipitation during curdling, and thereby confers superior coagulation properties for cheese production. Therefore, it is a candidate for breeding strategies. For identification of A and B variants of *CSN3*, a PCR-RFLP approach has been used. A forward 5'-ATC ATT TAT GGC CAT TCC ACC AAA G-3' and reverse 5'-GCC CAT TTC GCC TTC TCT GTA ACA GA-3' primer pair has been used to amplify the polymorphic region (350 base pair-bp) of the *CSN3* gene. *HinfI* restriction enzyme digestion of the PCR amplified region results in 134, 132, and 84 bp fragments for genotype AA, 266 and 84 bp fragments for BB, and 266, 134, 132 and 84 bp fragments for heterozygote genotype AB. However, separation of the 134 and 132 bp fragments in agarose gel electrophoresis is very difficult. Therefore, a new forward primer was designed. The 5'-CTG CCC AAA TTC TTC AAT GGC AAG T-3' primer can be used instead of the described forward primer (above). Using the new primer pair, PCR amplification results in a 450 bp fragment and *HinfI* digestion of the PCR amplified region generates 234, 132 and 84 bp fragments for genotype AA, 366 and 84 bp fragments for genotype BB, and 366, 234, 132 and 84 bp fragments for heterozygote genotype AB. These fragments can be easily separated by agarose gel electrophoresis, which facilitates interpretation of the gel results.

Keywords: Milk protein, Kappa casein, PCR-RFLP, Primer

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ PRENATAL TANI TARAMA SONUÇLARI

Gülper NACARKAHYA

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniv.Tıp Fak. Tıbbi Biyoloji ABD, Gaziantep/Turkey

ÖZET

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde akraba evliliklerinin fazla olması sebebi ile doğum öncesi tarama testleri oldukça önem arz etmektedir. Doğum öncesi tanı, gebeliğin erken döneminde 9. Haftadan itibaren kalıtsal geçiş gösteren hastalıkların, doğumsal anomalilerin, enfeksiyonların anne karnındaki bebeğe ait dokularda yapılan testlerle saptanmasıdır. Prenatal tanı yöntemleri; Akraba evlilikleri olup, öncesinde anomalili çocukları olanlarda, 35 yaş üstü anne, 55 yaş üstü baba olma durumunda, ölü doğum ve tekrarlayan sebebi bilinmeyen düşük öyküsü ve aile de metabolizma hastalıkları olanlarda önerilir. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi 2016-2018 yılları arasında Tıbbi Biyoloji ABD laboratuvarında riskli gebeliği olan hamile kadınlardan alınan amniyon sıvısı ile Sanger sekans ABI 3130 cihazı ile fragman analizi yapılmıştır. Bu hastaların yaşları 20 ile 47 arasında olup, 85 hasta QF- PCR yöntemi ile taranmıştır. 85 hastanın 78 normal olup, 7 tanesinde anomali görülmüştür. 2016 yılında 36 hastanın 1 tanesinde trizomi 21(Down sendromu) , 2 tanesinde trizomi 18(Edwards sendromu) ,2017 yılında 24 hastanın 1 tanesinde trizomi 21 (Down sendromu), 1 tanesinde trizomi 18 (Edwards sendromu) ,2018 yılında 20 hastanın 1 tanesinde trizomi 21(Down sendromu), 1 tanesinde klinifelter sendromu görülmüştür.

Anahtar Kelime; Anomali, QF PCR, Prenatal tanı

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE FMF HASTALARININ MUTASYON ANALİZ
DEĞERLENDİRMELERİ**

Gulper NACARKAHYA

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji ABD

ÖZET

Ailevi Akdeniz ateşi (FMF), otozomal resesif kalıtım gösteren, dünya çapında 100,000'den fazla insanı etkileyen, kalıtsal periyodik ateş hastalıkları arasında en yaygın olanıdır (1). FMF'in ülkemizde görülme sıklığı 1/1000 olarak bilinmektedir. Taşıyıcılık oranı ise değişik araştırmalarda %15-34 olarak rapor edilmiştir. Bir başka deyişle ülkemizde her beş kişiden biri taşıyıcı konumundadır (3). FMF hastalığının esas nedeni MEFV gen mutasyonudur. MEFV geni 16. kromozomun kısa kolunda (16p13.3) lokalize olmuştur ve 781 amino asitli bir proteini (pirin) kodlamaktadır. Pirin proteinin FMF atakları sırasında inflamasyon yerinde nötrofil aktivitesi ve inflamasyonun inhibe edilmesinde rol aldığı belirtilmektedir (7,8).MEFV geni 10 ekson içeren büyük bir gendir. Biz de Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji ABD laboratuvarında 2018 yılında polikliniklerden FMF tanısı şüphesi ile gelen 104 hasta da Sanger Dizi analiz yöntemi ile FMF mutasyon taraması yapıldı. MEFV genine ait 2,3,5,10. Ekzonlara ait mutasyonlara bakıldı. Bu tarama sonucunda 2018 yılları arasında FMF testi çalışılan hastalar da MEFV genine ait Ekzon 2 de heterozigot olarak; G304R 2 kişi, E148Q da 15,E148Vde 2, I110P de 1, R202Q da 30 heterozigot , Ekzon 2 de homozigot olarak E148Q da 1 kişi ,R202 Q da 7 kişi Ekzon 3 de heterozigot olarak; P369S 5 kişi, R408 Q 5, Ekzon 10 da heterozigot olarak; M694V de 14 kişi,M694I da 4 ,V726A da 6 , K695R de 1, M680IGC de 4, A744S de 1 kişi Ekzon 10 da homozigot olarak ; M694V de 4, M694I da 1 homozigot mutasyon bulunmuştur.

Anahtar kelime: FMF, Mutasyon, Gen

GAZİANTEP İLİ TIBBİ ATIK YÖNETİMİ

Rukiye DOĞANYIĞIT

Dr., Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Gaziantep-Türkiye

ÖZET

Tıbbi atıklar gelişen teknoloji ve yaygınlaşan sağlık hizmetleri ile birlikte günümüzde oldukça büyük hacimlere ulaşmıştır. Özellikle tek kullanımlık tıbbi cihaz ve sarfların yaygın kullanımı tıbbi atık üretimini arttıran nedenler arasındadır. Tıbbi atıkların hastanelerde ayrıştırılması, geçici olarak depolanması, transferi ve bertarafı süreçlerinin takip edilmesi çevre ve insan sağlığı açısından oldukça önemlidir. Sağlık kurumlarından toplanan tıbbi atıklar her ilde farklılık gösterse de genel olarak yakma, düzenli depolama ve yeni yöntemlerden biri olan buharla sterilizasyon yöntemi ile bertaraf edilmektedir. Gaziantep ilinde tıbbi atıklar, Büyükşehir Belediyesi adına yetkilendirdiği kuruluş tarafından diğer atıklardan ayrı bir şekilde toplanıp lisanslı araçlarla taşınarak, Büyükşehir Belediyesine ait Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi'nde sterilizasyon işlemine tabi tutulduktan sonra Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi'nde bertaraf edilmektedir.

TÜİK verilerine göre ülkemizde 2017 yılı sonu itibari ile 1 525 sağlık kuruluşundan 85 bin 987 ton tıbbi atık toplanmıştır. Toplam tıbbi atığın yüzde 87,6'sı sterilize edilerek depolama alanlarına, yüzde 12,4 'ü ise yakma tesislerine gönderilerek bertaraf edilmiştir. İllere göre bakıldığında en fazla toplanan tıbbi atık miktarının % 25,1'inin İstanbul, % 8,7'sinin Ankara, % 6,6'sının ise İzmir'deki sağlık kuruluşlarında toplandığı tespit edilmiştir. Tıbbi atığın % 40,4'ü üç büyükşehirde toplanmıştır. Gaziantep ilinde ise toplanan toplam tıbbi atık miktarı Türkiye genelinin % 2,5'ini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada bölgenin en önemli merkezlerinden biri olan Gaziantep ilinde tıbbi atıkların yönetimindeki mevcut durum, kentte bulunan hastane sayıları, oluşan tıbbi atık miktarları ve özellikleri ile bunlara bağlı olarak tercih edilen tıbbi atık bertaraf yöntemleri hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Atık Yönetimi, Tıbbi Atık Bertarafı, Tıbbi Atık Sınıflandırılması, Sterilizasyon

BİLGİ KAYNAKLARININ SU TÜKETİMİNDEKİ ROLÜ

M. EROL KESKİN

Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Isparta, Türkiye

Tevfik ASLANBAŞ

Dr., Devlet Su İşleri 18. Bölge Müdürlüğü, Isparta, Türkiye

ÖZET

Su tasarrufu hali hazırdaki kaynakların ihtiyaç kadar kullanımı şeklinde tanımlanabilir. Bu kavram, tüketici davranışlarının etkisini de içinde barındırmaktadır. Suyun gündelik yaşamdaki mevcut potansiyeli ve yeterli olup olmadığı ile ilgili bilgiye başvurulacak kaynaklar; Televizyon (TV), Gazete, Broşür, İnternet, Kitaplar, bilimsel makale ve dergiler şeklinde özetlenebilir. Bu kaynakların su tüketiminde rol oynayıp oynamadığının tayin edilmesinde Isparta İli merkezin de konu ile ilgili bir anket çalışması yapılmıştır. Denekler, cinsiyetine, medeni durumuna, Aile birey sayısına, aylık gelir miktarına, yaş grubuna ve Isparta da ikamet sürelerine göre rastgele seçilmiştir. Anketten elde edilen cevapların analizinde istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, tablo ve grafik olarak sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Su Tasarrufu; Anova Testi; Independent T Testi; İstatistiksel Metot; Tüketici Davranışları

**TIBBİ BITKİLERİN KOLİTE KARŞI KORUYUCU ETKİLERİNİN DENEYSEL KOLİT
MODELLERİ İLE ARAŞTIRILMASI**
INVESTIGATION OF PROTECTIVE EFFECT OF MEDICINAL PLANTS AGAINST
COLLITIS BY EXPERIMENTAL COLLITIS MODELS

Gülsüm DOĞAN TOPARLI

Gaziantep Üniversitesi, Uluğbey Yüksek Teknoloji ve Araştırma Merkezi

R. Aysun KEPEKÇİ

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Gıda İşleme Bölümü

ÖZET

Günümüzün endüstriyel çağında, bitki kaynaklı bileşiklerin çoğunluğu, ilaç olarak doğrudan tıbbi uygulamalarda yer alırken, birçoğu da hastalıkların tedavisi için yeni maddelerin tasarımı, sentezi ve yarı sentezi için kimyasal içerikler olarak kullanılmaktadır. Özellikle etnofarmakolojik kullanımları olan bitkiler, tedavi öncesi dönem için ilk tercih edilen ilaç kaynakları olmuştur. Bir enflamatuar bağırsak hastalığı olan ülseratif kolit , ishal, kanlı dışkı, karın ağrısı ve kalın bağırsak ile sınırlı mukozal ülserasyon ile tanımlanır. Ülseratif kolit tedavisinde steroid olmayan enflamatuar karşıtı ilaçlar, kortikosteroidler ve immünsüpresanlar kullanılsa da, bu ilaçların uzun süreli kullanımlarında bulantı, alerji ve ilaca karşı tolerans gibi çeşitli olumsuz etkiler baş gösterdiği bildirilmektedir. Bu yan etkilerden dolayı, günümüzde birçok araştırmacı ülseratif kolit tedavisi için bitkisel ilaç türevli ürünleri araştırmaktadır.

Yerel halk tarafından birçok bitki gastrointestinal hastalıklara karşı alternatif bitkisel ilaç olarak kullanılmasına rağmen, halen etkinliği bilimsel olarak doğrulanmamış bitkiler bulunmaktadır. Bu çalışmada, kolite karşı potansiyel koruyucu etkisi olan olası farmasötiklerin araştırılmasında kullanılan deneysel kolit modelleri incelenmiştir. Ayrıca, kolite karşı bitkisel tedavi olarak aktivite gösteren bitkileri konu alan literatürdeki çalışmalar ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Bu bitkilerin etki mekanizmaları karşılaştırılmış ve bahsi geçen bitkilerin kolite karşı terapötik ajan kaynağı olarak kullanımı ile ilgili yapılması gereken çalışmalar ele alınmıştır. Yapılacak diğer çalışmalarla bitkilerin farmasötik kullanımında kolite karşı potansiyel koruyucu ve tedavi edici etkisinin araştırılması için birçok bitkinin deneysel olarak ispatlarının elde edilmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler; IBH (İnflamatuar Bağırsak Hastalığı), Tıbbi Bitkiler, Kolit

ABSTRACT

In today's industrial age , the majority of plant-derived compounds are directly involved in medical applications as drugs, many of which are used as chemical ingredients for the design, synthesis and semi-synthesis of new substances for the treatment of diseases. In particular, plants with ethnopharmacological uses were the first choice of drug sources for the pre-treatment period. An inflammatory bowel disease is defined by ulcerative colitis (UC), diarrhea, bloody stools, abdominal pain, and mucosal ulceration limited by the large intestine. Although nonsteroidal anti-inflammatory drugs, corticosteroids and immunosuppressants have been used in the treatment of UC, it is reported that long-term use of these drugs has had various adverse effects such as nausea, concomitant allergies and drug tolerance. Due to these side effects, many investigators are currently investigating herbal drug derived products for the treatment of ulcerative colitis.

Although many herbals have been used as alternative herbal remedies against gastrointestinal diseases, it has been used by local people herbalists as alternative herbal remedies, there are still plants whose activity is not scientifically confirmed. In this study, experimental collitis models that are used in the investigation of probable pharmaceuticals with potential protective effect against collitis were examined. Also, some studies about plants displayed activity as a herbal treatment against colitis have been discussed and evaluated. Studies about the mechanism of action of these plants against collitis have

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

been compared that need to be done in relation to the use of these plants as a source of therapeutic agents. It is envisaged that experimental studies of many plants will be obtained to investigate the potential protective and positive effect of plants on colitis in the use of pharmaceuticals with other studies.

Key Words : IBD (Inflammatory Bowel Disease), Medicinal plants, Colitis

ZIKA VIRÜSÜNE KARŞI *IN-SILICO* İLAÇ TASARIMI¹

Mehmet Ali KÖK

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Biyoenformatik ve Bilişimsel Biyoloji Anabilim Dalı

Tugba TASKIN TOK

Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Organik Kimya Anabilim Dalı

Gizem TATAR

Dr., Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Biyoenformatik ve Bilişimsel Biyoloji Anabilim Dalı

ÖZET

Zika virüsü (ZikV) Flaviviridae virüs ailesinin bir üyesidir, Flavivirüs cinsi dünya çapında insan sağlığı için potansiyel bir tehdit olarak ortaya çıkmıştır [1-2]. Dikey enfeksiyonların sonuçları, beyin ve göz anomalileri içeren mikrosefali içerir ve yetişkin enfeksiyonları, Guillain-Barre'nin sendromunu (GBS), beyin iskemisini, miyelit ve meningoensefaliti içerir [3]. Mycophenolicacid, Niclosamide, PHA-690509, Emricasan ve Bortezomib gibi birkaç farmakolojik ajan, en etkili anti-ZikV adaylarıdır ve bu ilaçlarla yüksek etkili tekli veya birleşik tedavidir [4,5]. Ancak bu ilaç moleküllerinin bazılarında iyi sonuçlar alınmasına rağmen toksik etkilerinin yüksek bulunması ve ZIKV taşıyan insanların ve hamile kadınlarda bebeğin sağlığını tehlikeye atacağı sebebiyle klinik olarak denenememiştir. Bu nedenle, bu çalışmada ZIKV'nün yüzey proteinlerinden yapısal olmayan protein sınıfına giren NS1, NS3 ve NS5 proteinleri ile bu ilaç molekülleri arasındaki etkileşim mekanizmasının *in silico* ilaç tasarımı yöntemleri kullanarak moleküler seviyede aydınlatılması amaçlanmıştır. Bu sayede, yapısal olmayan bu proteinler ile ilaçların etkileşimi sonucunda elde edilecek bulgular, ZIKV'nün etkileşim bölgelerinin daha iyi anlaşılması ve ilaçların toksik etkisini azaltarak daha verimli moleküller haline getirerek vücuttaki hasarı minimuma indirmek adına etkili olan ilaç moleküllerinin yeniden düzenlenmesi ve tasarlanması ilaç tasarımında gelecek çalışmalara farklı bir bakış açısı kazandırması açısından araştırmacılara yeni bir yön gösterebilecektir.

Anahtar Sözcükler: Zika Virüsü, Flavivirüs, *In Silico*, Yapısal Olmayan Proteinler, Anti-Zikv

¹ Gaziantep Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeler (BAP) birimi tarafından FEF. YLT.17.16 nolu projenin sağladığı destek ve olanaklardan dolayı teşekkür ederim.

**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL
COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON N -AMINOPYRIMIDINE-2-ONE AND 1,10-
PHENANTROLINE**

Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI

Dr. Öğr. Üyesi, Medical Services and Techniques Department, Health Services Vocational School, Gaziantep University

Ali ÇAPAN

Öğr. Gör. Dr., Gaziantep University, Vocational School of Higher Education in Nizip, Department of Food Technology

Mehmet SÖNMEZ

Prof. Dr., Gaziantep University, Arts and Sciences Faculty, Department of Chemistry

ABSTRACT

Schiff bases are important compounds of coordination chemistry. Many different properties of Schiff base and metal complexes such as antifungal, antibacterial, and antitumor were investigated [1,2]. When the literature is examined, the fact that the activity of mixed ligand complexes is quite good has led us to do this study.[3]

This investigation the synthesis and characterization of Schiff base mixed ligand complexes was initiated and these results are first presented. Schiff base mixed ligand complexes were characterized by elemental analysis, UV-Vis, FT-IR spectral analysis.

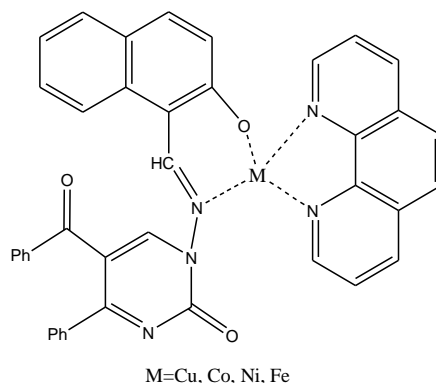

Figure1. Synthesis of mixed ligand metal complexes

Keywords: Schiff Base, Mixed Metal Complexes, Characterization

**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION STUDIES OF NOVEL BORON METAL
COMPLEXES OF SNS PINCER TYPE THIOETHER LIGANDS¹**

Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI

Dr. Öğr. Üyesi, Medical Services and Techniques Department, Health Services Vocational School, Gaziantep University

Ali ÇAPAN

Öğr. Gör. Dr., Gaziantep University, Vocational School of Higher Education in Nizip, Department of Food Technology

Mehmet SÖNMEZ

Prof. Dr., Gaziantep University, Arts and Sciences Faculty, Department of Chemistry

ABSTRACT

The studies on pincer compounds have recently attracted considerable attention. Many different properties of pincer compounds and metal compounds such as catalytic, electrochemical, biochemical, and polymerization were investigated [1-3].

This investigation the synthesis and characterization of complexes of boron of SNS-pincer ligands was initiated and these results are first presented. SNS-pincer ligands boron complexes were characterized by elemental analysis, UV-Vis, FT-IR spectral analysis.

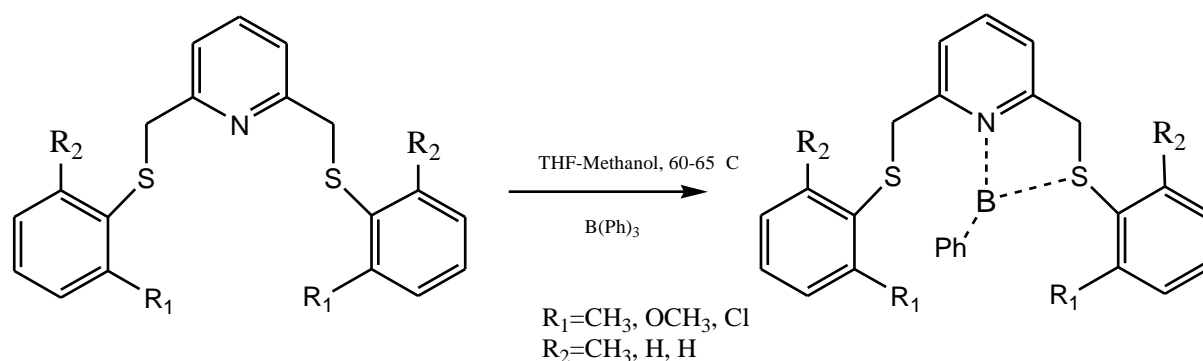

Figure1. Synthesis of thioether ligands metal complexes

Keywords: Pincer Type Ligand, Metal Complexes, Characterization, Thioether Compounds

¹ This study is supported by a grant (Project number: FEF.13.06) from Presidency of Scientific Research Projects of Gaziantep University.

MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS *CRATERIUM* TRENTEP.

Hayri BABA

Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay, Turkey

ABSTRACT

The Mycetozoa (plasmodial slime molds) are a group of fungus like organisms usually present in terrestrial ecosystems. They are mainly present on wet decaying plants materials and on soil. They are not regarded as decomposers because they are not true fungi and also feed on other microscopic organisms. Fruiting bodies of all members in Physaraceae are often limy, with non-crystalline lime granules and dark colored spore mass. Their capillitia are typically composed of calcareous nodes, connected by slender and hyaline threads (physaroid), or of calcareous tubes and thickened nodes (badhamioid). General characteristics of *Craterium* genera is; fruiting body sporangiate, dehiscence often circumscissile or by a preformed lid, the lower portion always persisting as a deep cup. Sporangia cyathiform, stalked or rarely sessile. Peridium cartilaginous, more or less incrustated with lime, the lower portion persisting as a deep cup. Dehiscence circumscissile or irregular at the apex or by a preformed lid. Capillitium of hyaline, thread-like tubes connecting calcareous nodes, the latter often aggregated in the center to form a pseudocolumella. Spores dark in mass.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Craterium* genus has got 17 species all over the world, in Turkey 4 species. *Craterium concinnum*, *C. dictyosporum*, *C. leucocephalum* and *C. minutum*.

Craterium concinnum Rex, Proc. Acad. Nat. Sci. Philadelphia 45:370 (1893): Ocak & Hasenekoğlu 2005; Eroğlu & Kaşık 2013a.

Craterium dictyosporum (Rostaf.) H. Neubert, Nowotny & K. Baumann, Myxomyceten 2:194 (1995): Baba and Er 2018.

Craterium leucocephalum (Pers. ex J.F. Gmel.) Ditmar, in Sturm, Deutschl. Fl., Abt. 3, Die Pilze Deutschlands 1(1):21 (1813): Ergül & Oran 2005; Eroğlu & Kaşık 2013a; Cennet, 2014; Doğan, 2017. *Craterium minutum* (Leers) Fr., Syst. mycol. 3(1):151 (1829): Ergül & Dülger 2002c; Ergül et al. 2005a)

Keywords: *Craterium*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

MYXOMYCETES OF TURKEY; THE GENUS *PERICHAENA* FR.

Hayri BABA

Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay, Turkey

ABSTRACT

Myxomycetes are characterised by an amorphous, multinucleate, protoplasmic mass called the plasmodium as well as fruiting bodies. Majority of these species described are of cosmopolitan distribution, but a few of them appear to be confined in the tropics or subtropics while some are only known in the temperate regions of the world. Both humidity and temperature are main factors in diversity and abundance of this group. The genera *Perichaena*, *Trichia* and *Hemitrichia* are, respectively, characterized by having tubular capillitial threads. While the capillitial threads of *Perichaena* is slightly roughened, or marked by warts or spines on the surface, those of *Trichia* are of free elaters with acute or acuminate ends and marked by 2-5 spiral bands on the surface. The majority of species of *Perichaena* are characterized by a spinulose ornamentation on their spores, bright-colored and usually yellow in mass.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Perichaena* genus has got 34 species all over the world, in Turkey 6 species. *Perichaena chrysosperma*, *P. corticalis*, *P. depressa*, *P. pedata*, *P. tessellata*, *P. vermicularis*.

Perichaena chrysosperma (Curr.) Lister (Ergül & Dülger 1998, 2000d; Ergül et al. 2005b; Ocak & Hasenekoğlu 2005; Yağız & Afyon 2005, 2006a; Oran et al. 2006; Baba & Tamer 2008a; Eroğlu & Kaşık 2013a),

P. corticalis (Batsch) Rostaf. (Härkönen & Uotila 1983; Härkönen 1988; Ergül & Dülger 2000d; Ocak & Hasenekoğlu 2003a, 2005; Ergül et al. 2005b; Oran et al. 2006; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b, 2015; Eroğlu & Kaşık 2013a; Ocak 2015; Oskay & Tüzün 2015),

P. depressa Lib. (Yağız & Afyon 2007b; Demirel et al. 2010; Baba 2012; Baba et al. 2013b, 2015; Eroğlu & Kaşık 2013a; Baba & Zümre 2015),

P. pedata (Lister & G. Lister) Lister ex E. Jahn (Baba, 2015).

P. tessellata G. Lister (Oran & Ergül 2004; Ergül et al. 2005b),

P. vermicularis (Schwein.) Rostaf. (Ergül & Dülger 2000d; Ocak & Hasenekoğlu 2003a; Ergül et al. 2005b; Oran et al. 2006; Baba & Tamer 2008a; Baba et al. 2013b, 2015)

Keywords: *Perichaena*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

THE GENUS *HEMITRICHIA* ROSTAF. (MYXOMYCETES) IN TURKEY

Hayri BABA

Mustafa Kemal University, Faculty of Science & Arts, Biology Department, Antakya-Hatay, Turkey

ABSTRACT

Plasmodial slime molds are among the group of fungus- like (Protist) organisms which are usually present, and sometimes abundantly, in terrestrial forest ecosystems. Myxomycetes are characterized by an amorphous, multinucleate, protoplasmic mass called plasmodium and fruiting bodies. The genus *Hemitrichia* (Trichiaceae, Trichiales) is characterized by having tubular capillitial threads which are entangled more or less completely into an elastic net, and are marked with 2-5 spiny or smooth spiral bands. *Hemitrichia pardina* is yellow, and globose sporangia with scattered dark protuberances or dots on the peridium are distinct characters not found in other species of *Hemitrichia*.

There are approximately 1017 recognized species of Mycetozoa. *Hemitrichia* genus has got 28 species all over the world, in Turkey 7 species. *Hemitrichia abietina*, *H. calyculata*, *H. clavata*, *H. leiocarpa*, *H. minör*, *H. montana*, *H. pardina*.

Hemitrichia abietina (Wigand) G. Lister (Baba & Tamer 2008b; Baba et al. 2013b),

H. calyculata (Speg.) M.L. Farr (Ergül & Dülger 2000d, 2002a; Ergül et al. 2005a, b; Oran et al. 2006; Yağız & Afyon 2007b),

H. clavata (Pers.) Rostaf. (Härkönen 1988; Ergül & Dülger 2000d; Yağız & Afyon 2007b; Baba et al. 2013b),

H. leiocarpa (Cooke) Lister (Oran & Ergül 2004; 12 Sesli, et al. — Myxomycetes in Turkey – a checklist; Yağız & Afyon 2007b),

H. minor G. Lister (Oran & Ergül 2004; Ergül et al. 2005b; Yağız & Afyon 2007b)

H. montana (Morgan) T. Macbr. (Baba et al., 2016)

H. pardina (Minakata) Ing (Baba et al. 2013a),

Keywords: *Hemitrichia*, Structure, Distribution, Ecology, Mycetozoa

**DETERMINATION OF HEAVY METALS/METALLOIDS IN SOME DYTISCIDAE
SPECIES (COLEOPTERA) FROM THREE DIFFERENT CITIES OF TURKEY**

Zeynep AYDOĞAN

Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk University, Narman Vocational School, Narman, Erzurum, Turkey

Mustafa Cemal DARILMAZ

Prof. Dr., Aksaray University, Faculty of Science, Department of Biology, Aksaray, Turkey

Ümit INCEKARA

Prof. Dr., Atatürk University, Faculty of Science, Department of Biology, Erzurum, Turkey

Ali GÜROL

Prof. Dr. Atatürk University Faculty of Science, Department of Physics, Erzurum, Turkey

ABSTRACT

This study aimed to find out the measurements of some elements in six Dytiscid species collected from Afyon, Denizli, Kütahya (Turkey). Analyses of the elements were made by Energy Dispersive X-Ray Fluorescence (EDXRF) spectrometer. According to the results derived through EDXRF Spectrometry, sixteen heavy metals and metalloids (Ca, Ti, V, Cr, Mn, Fe, Co, Ni, Cu, Zn, As, Se, Br, Rb, Sr, Pb) were measured from whole body of the aquatic beetles. The results showed that environmental pollution affected the aquatic beetles thus, they accumulated certain concentration of the elements which present in their habitat.

Keywords: Dytiscidae, heavy metal/metalloid, EDXRF, Afyon, Denizli, Kütahya

ANTIMICROBIAL PEPTIDES FROM MICROORGANISMS: PROMISING BIOACTIVE MOLECULES

Tuba AVCI

Harran University

Ebru UYAR

Asst. Prof. Dr. Harran University

ABSTRACT

Antimicrobial peptides (AMPs) are synthesized as an essential part of innate immune defense mechanisms of many organisms including microorganisms, animals and plants. These small peptides possess broad spectrum of biological activities such as antibiotic activity against potential pathogens, cytotoxic activity on cancer cells as well as anti-inflammatory and immunomodulatory activities. Numerous AMPs have been identified since the late 1930s, when the first AMP known as gramicidin was isolated from *Bacillus brevis*. Prokaryotic AMPs, referred as bacteriocins, are a heterogeneous group of ribosomally synthesized peptides in Gram-negative and Gram-positive bacteria. In recent years, there has been considerable effort to discover novel antibacterial peptides from microbial origin. Due to species-specific antimicrobial activities of the bacteriocins at nanomolar concentrations and resistance of pathogens developed against traditional antibiotics, these peptides are assumed as next potential generation of pharmaceuticals. Studies of bacterial AMPs showed that these non-immunogenic and biodegradable peptides contain cancer specific toxicity, and preferentially bind to cancer cell membrane rather than the normals. Furthermore, these molecules particularly produced by microorganisms with GRAS (Generally Regarded As Safe) status are also used as natural food preservatives in food industry. In the present study, microbial AMPs as promising drug candidate and biotechnological product will be discussed in details.

Keywords: Antimicrobial Peptides (Amps), Bacteriocin, Microorganism

ÜÇ BOYUTLU DNA APTAMER TEMELLİ BİYOSENSÖRLER İLE ENDOKRİN BOZUCU
KİMYASALLARIN TESPİT EDİLMESİ

İmren BAYIL

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Biyoenformatik ve Bilişimsel Biyoloji Anabilim Dalı

Gizem TATAR

Dr. Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Biyoenformatik ve Bilişimsel Biyoloji Anabilim Dalı

Tugba TASKIN TOK

Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Organik Kimya Anabilim Dalı

ÖZET

Endokrin bozucu kimyasallar (EDC), vücuda alındıklarında hormonları taklit ederek veya engelleyerek vücudun normal işleyişini bozan sentetik veya doğal kimyasal maddelerdir [1]. Bu maddelerin açığa çıkması, kirli su içilmesi, kirli hava solunması, yiyecek yutulması veya kirli toprağa temas edilmesi sonucu ortaya çıkar. Bu nedenle, çevresel numunelerde EDC'lerin hızlı ve spot tespitlerini keşfetmek için biyosensörler geliştirilmiştir. Bu biyosensörlerin üretimi için biyolojik tanıma öğeleri olan aptamerler kullanılmaktadır. Aptamerler, düşük moleküler ağırlıklı ligandlara, makromoleküllere ve hatta hücrelere karşı seçici bağlanma özellikleri sergileyen tek iplikli nükleik asit dizileridir. Bunlar, antikordan daha stabildir. Tersine çevrilebilir denatürasyon, yeniden kullanılabilirlik, yapay olarak sentezlenmeleri kolay, modifiye edilmiş uzun süreli koruma gibi çeşitli avantajlar sunmasından dolayı ideal bir alternatif haline gelmiştir [2,3]. Sözü edilen bu özellikler sayesinde aptamer biyosensörler küçük moleküllerin tespiti için önemli roller oynamaktadır. Bizde bu çalışmada literatürlerden elde ettiğimiz bilgelere dayanarak üç boyutlu (3D) DNA aptamer temelli biyosensörler ile endokrin bozucu kimyasalların tespit edilebilmesi için moleküler docking (kenetlenme) yönteminden yararlanılmıştır. Böylece, moleküler docking yöntemi ile aptamer ve EDC arasındaki bağlanma özellikleri belirlendi ve afinitesi değerlendirildi. Ayrıca, moleküler dinamik simülasyon çalışmaları ile her bir aptamer-hedef sisteminin kararlılığı analiz edildi. Bu hesaplama stratejileri kullanarak yaptığımız çalışma sonuçları sayesinde aptamer temelli biyosensörler için gerekli olan moleküller arası mekanizmaları ve afiniteyi açığa çıkartacak yararlı bilgiler sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Aptamer, Endokrin Bozucu Kimyasallar, Moleküler Docking, Moleküler Dinamik Simülasyon

**DEVELOPMENT OF MAXIMUM POWER POINT TRACKING SYSTEM (MPPT) FOR
SOLAR PANELS**

Ergun ERÇELEBI

Prof. Dr., Electric and Electronic Engineering, Gaziantep University

Muhammed Akil RIHAVI

Electric and Electronic Engineering, Gaziantep University, Natural and Applied Science Institute, Gaziantep

ABSTRACT

Due to the global energy crisis and environmental problems, the usage of photovoltaic (PV) systems as an electric source is growing exponentially. This growth is expected to keep going on in the near future too. However, the output power from photovoltaic modules is affected by radiation intensity and temperature of the solar cells. Therefore, to exploit all power of photovoltaic panel and maximize the efficiency of the photovoltaic (PV) systems as possible as we can, it is necessary to track the maximum power point of the input source. This research proposes a method to improve the efficiency of perturb and observe (P and O) maximum power point tracker (MPPT) by lowering the steady state oscillation and avoiding the possibility of losing its tracking direction of the algorithm. A dynamic step-size perturbation is utilized to decrease the oscillation, whereas boundary conditions are set to prevent the diverging away from the MPP. The algorithm is implemented on boost converter using Stm32 card, which scans the gained power of PV panel every short period to adapt the nonlinear electric characteristics of photovoltaic panel. Extensive simulation and experiment results demonstrate the effectiveness of the proposed method.

Keywords: Photovoltaic (PV) Systems, P and O Algorithm, MPPT, Boost Converter, Renewable Energy.

ÇOK KANALLI EEG KAYITLARINDAN İŞİTSEL UYARAN TEMELLİ DUYGULARIN TESPİTİ

Canan ORAL

Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

Erhan BERGİL

Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

Funda KUTLU ONAY

Arş. Gör., Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Amasya

Engin Ufuk ERGÜL

Dr. Öğr. Üyesi Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

ÖZET

Bu çalışmada farklı işitsel uyarılarla harekete geçirilen farklı duyu durumlarına ait EEG kayıtlarının ayırt edilebilmesi için bir sistem önerilmiştir. Kayıtlar 8 farklı kanaldan ($F_3, F_4, F_z, C_3, C_4, C_z, P_3$ ve P_4) rastgele verilen 10 saniyelik hareketli ve duygusal enstrümantal işitsel uyarılar eşliğinde yapılmıştır. Bu işlem 3 oturumda tamamlanmıştır. Her bir kanal için entropi, sıfır geçiş oranı, öz bağlantım katsayıları (8 adet), Hjorth kompleksitesi ve Hjorth hareketliliği özellik olarak hesaplanmıştır. F, C ve P kanalları için hesaplanan özellikler kullanılarak 3 farklı özellik uzayı elde edilmiştir. Bu sayede duyu tanıma sistemlerindeki kanal etkisini değerlendirme fırsatı elde edilmiştir. Bütün kanallar için hesaplanan özellikler birleştirilerek son özellik uzayı oluşturulmuş (8 kanal \times 12=96 özellik), bu özellik uzayı temel bileşen analiziyle 36 özelliğe indirgenmiştir.

Dört farklı özellik uzayı için sınıflandırma gerçekleştirilmiştir. Sınıflandırıcı olarak k-En Yakın Komşuluk Algoritması kullanılmıştır. En yüksek doğrulukla sınıflandırma işlemi bütün kanalların birlikte kullanıldığı durum için %87,5 olarak elde edilmiştir. Yalnızca P kanallarının kullanıldığı durum için doğruluk oranı %85,0, yalnızca F ve Yalnızca C kanallarının kullanıldığı durumlar için %80,0 olarak bulunmuştur. Sonuçlar değerlendirildiğinde P kanalına ait özellik uzayının farklı duyu durumlarını ayırt etme becerisinin diğer kanallardan daha başarılı olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: EEG, duyu tanıma, özellik çıkarımı.

Teşekkür

Bu çalışma Amasya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir (Proje Numarası: FMB-BAP 17-0257).

**ÖZELLİK SEÇME YÖNTEMLERİNİN EPİLEPTİK ANALİZ BAŞARIMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

Erhan BERGİL

Dr. Öğr. Üyesi Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

Canan ORAL

Dr. Öğr. Üyesi Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

Engin Ufuk ERGÜL

Dr. Öğr. Üyesi Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü, Amasya

Funda KUTLU ONAY

Arş. Gör. Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Amasya

ÖZET

Bu çalışmada epileptik nöbet dönemine ve nöbet sonrası döneme ait EEG işaretleri sınıflandırılmıştır. Analizler 4 farklı epilepsi hastası için, hastaya özel olarak gerçekleştirilmiştir. EEG işaretleri PhysioNet veri tabanından alınmıştır. Zaman ve frekans tabanlı 20 farklı özellik hesaplanarak oluşturulan özellik uzayları, Korelasyon Tabanlı Özellik Seçme Yöntemi ve Relief Yöntemi kullanılarak 5 özelliğe indirgenmiştir. İndirgenmiş özellik uzayları için yinelemeli sınıflandırma yapılmıştır. Sınıflandırıcı olarak k-En Yakın Komşuluk Algoritması kullanılmıştır. Sınıflandırma sonuçlarına ait istatistikler iki farklı özellik seçim yöntemi için karşılaştırılmıştır.

Sınıflandırma sonuçları değerlendirildiğinde Relief Yönteminin, Korelasyon Tabanlı Özellik Seçme Yönteminden daha başarılı olduğu görülmektedir. Her hasta için en yüksek doğrulukla sınıflandırma işlemi Relief Yöntemiyle indirgenmiş özellik kümelerine aittir. Yöntemler için elde edilen maksimum sınıflandırma doğruluğunda %21,74'e ulaşan farklılaşmalar gözlenmektedir. Ayrıca farklı eğitim ve test verileri kullanılarak elde edilen sınıflandırma doğruluklarının standart sapmasının ortalaması (3,8174) Relief yöntemi için daha düşüktür. Bu durumun bir sonucu olarak, Relief Yönteminin eğitim ve test verilerine bağışıklığının daha iyi olduğu değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Özellik seçimi, EEG, epilepsi.

Teşekkür

Bu çalışma Amasya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir (Proje Numarası: FMB-BAP 18-0353).

AKILLI ŞEHİRLER İÇİN NESNELERİN İNTERNETİ TABANLI AKILLI AYDINLATMA SİSTEMLERİ

Ali DURMUŞ

Dr. Öğr. Üyesi., Elektrik ve Enerji Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

Ercan KARAKÖSE

Prof. Dr., Motorlu Araçlar ve Ulaştırma Teknolojileri, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

Abdulkadir DAĞLI

Öğr.Gör., Elektrik ve Enerji Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

ÖZET

Gelişen teknolojiye bağlı olarak insanların yaşam konforlarını artırmak için ihtiyaç duyulan enerji her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Enerji kaynaklarının tükenebilir olması ve tüketimin büyük bir hızla artması enerjinin tasarruflu ve verimli kullanılmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu durum göz önüne alındığında akıllı aydınlatmaya sahip akıllı şehirlerin oluşturulması kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle gelişmiş ülkelerdeki kamusal alanların aydınlatılması için harcanan enerji miktarı, toplam harcanan enerjinin yaklaşık dörtte biri kadardır. Bu ise kısıtlı enerji kaynakları ve maliyet açısından bakıldığında çok ciddi bir rakama karşılık gelmektedir. Kamusal alanların aydınlatılması denilince ilk akla cadde ve sokak aydınlatmaları gelmektedir. Bu tür alanların çoğunda hala teknolojik açıdan gelişmemiş aydınlatma sistemleri ve armatürler kullanılmaktadır. Günümüzde ışık akısını manuel olarak kontrol etmek mümkün olmadığı için sokak aydınlatmalarında otomasyon sistemleri ve uzaktan kontrollü denetleme sistemleri yardımıyla aydınlatma yapılmaktadır. Akıllı şehir uygulamalarının görünen yüzü olarak ifade edebileceğimiz akıllı aydınlatma sistemlerinde kullanılan teknolojilerle enerji tasarrufunun yanı sıra karbon salınımı da belirli ölçüde azaltılacaktır. Hem çevreci hem de ekonomik olması açısından akıllı aydınlatma sistemleri sadece kamusal alanların aydınlatılmasında değil aynı zamanda günlük hayatımızın farklı birçok alanında da kullanılmaya başlanacaktır. Bu çalışmada Kayseri’de bir sokak belirlenerek burada bulunan 8 adet aydınlatma direği dörderli iki gruba ayrılarak 4 direktten oluşan birinci gruba 150 wattlık sodyum armatür, ikinci grup direklere de 100 wattlık LED armatürler monte edilmiştir. Sokak başında bulunan ilk direğe modernli kontrol panosu ve lambaların tüketimlerinin ölçüleceği ikinci bir pano bağlanarak tüm direklere kablosuz ölçüm cihazları takılarak ölçümler alınmaya başlandı. Ölçüm değerlerine göre elde edilen sonuçlara bakıldığında enerji tasarrufu sağlandığı görülmüştür. Akıllı şehirlerdeki akıllı aydınlatma uygulamalarını ülke genelindeki kamusal alanlara uygulandığında yüksek miktarda hem enerji hem de mali açıdan tasarruf sağlanmış olacaktır.

Anahtar sözcükler: Akıllı Şehirler, Sokak Aydınlatması, Akıllı Aydınlatma Sistemleri, Nesnelere İnterneti (Iot –Internet Of Things), Aydınlatma Otomasyon Stratejileri

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN SANAYİ 4.0'A ENTEGRASYONU

Abdulkadir DAĞLI

Öğr.Gör., Elektrik ve Enerji Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

Ercan KARAKÖSE

Prof. Dr., Motorlu Araçlar ve Ulaştırma Teknolojileri, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

Ali DURMUŞ

Dr. Öğr. Üyesi., Elektrik ve Enerji Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak insanların kaliteli yaşam ve konfor anlayışları da çağın değişimine uyum sağlamıştır. Küreselleşen dünyada her türlü ürüne ulaşmak eskiye oranla çok daha kolaylaşmış ve insanlar artık tüketim kültürünün birer parçası haline gelmiştir. Geçmiş dönemlerde insan gücüyle uzun zaman alan üretim sistemleri günümüzde teknolojinin imkânlarıyla eskiye kıyaslanamayacak şekilde üretim kapasitelerine ulaşmıştır. Geçmişte var olan meslek ve zanaat kolları bu gelişmelere uyum sağlayamamış ve zamanla ya çok az sayıda kalmış veya tamamen ortadan kaybolmuştur. Sanayi 4.0'ın gelişim süreciyle birlikte birtakım mesleklerin ortadan yok olacağı ve yeni meslek dallarının da ortaya çıkacağı görülmektedir. Mesleki ve teknik eğitimin bu ortaya çıkan yeni meslek dallarına çok hızlı şekilde entegrasyonunun gerekliliği de zorunludur. Burada mesleki ve teknik eğitimin genel bir tanımını yapacak olursak, bireysel ve toplumsal yaşam için gerekli olan bir mesleğin ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve meslek alışkanlıkları öğretilerek kişiyi ruhsal, sosyal, ekonomik ve bireysel yönleriyle en uygun şekilde geliştirme sürecidir denilebilir. Ekonomik açıdan güçlü olan ülkeler nitelikli elemanların yetiştirilmesinde eğitimin çok önemli bir rolü olduğunu keşfetmişler böylece sanayi devrimlerini mesleki ve teknik eğitimin desteğiyle gerçekleştirmeyi başarmışlardır.

Teknolojideki hızlı gelişme ile günden güne bilgi yığınları ortaya çıkmaktadır. Ortamdaki bu kadar yoğun bilgi kirliliğinden dolayı bilginin iş yapabilirliği de tartışma konusu olmaktadır. Üretim sektöründeki insan kaynakları departmanları nitelikli mesleki teknik eleman bulamadıklarından yakınmakta buna karşılık ilgili mesleki ve teknik eğitim alanlarından mezun olan teknik elemanlar da iş bulamamaktan yakınmaktalar. Burada ortaya çıkan tezat; mesleki ve teknik eğitim müfredatlarındaki konularla, sanayi üretim sektöründeki üretim modüllerinin teknolojik bilgilerinin uymamasıdır. Mesleki ve teknik eğitim veren okullarımızın Sanayi 4.0 sürecine entegrasyonlarının yapılmasında, mevcut laboratuvarların teknolojik açıdan güncellenme zorunluluğunun yanı sıra, okul-sanayi işbirliklerinin teknik gezilerden öteye geçerek öğrencilerin bizzat sanayideki üretim proseslerinin içerisine dahil edilmesi zorunludur. Mesleki ve teknik eğitim tabanlı okullara öğrenci alımlarında seçim kriterleri yeniden gözden geçirilerek öğrencilerin bu alanları tercih etmelerinin cazip hale getirilmesi gereklidir. Bu çalışmada, Sanayi 4.0 sürecinde mesleki ve teknik eğitimin ilkokuldan üniversiteye kadar yeniden ele alınması ve ülkemizin bu sürecin dışında kalmaması için köklü değişikliklerin yapılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Mesleki Ve Teknik Eğitim, Sanayi 4.0, Eğitim Müfredatları

MEASURING THE GREEN CAMPUS AWARENESS OF UNIVERSITY STUDENTS: AN APPLICATION IN GAZİANTEP AND HASAN KALYONCU UNIVERSITIES

İbrahim Miraç ELİGÜZEL

Res. Assist., Department of Industrial Engineering, Gaziantep University, Turkey

Eren ÖZCEYLAN

Assoc. Prof. Dr., Department of Industrial Engineering, Gaziantep University, Turkey

Cihan ÇETİNKAYA

Assoc. Prof. Dr., Department of Management Information Systems, Adana Science and Technology University, Turkey

ABSTRACT

Purpose of the proposed study is the underlying environmental awareness by implementing recycling, avoiding waste (water, food, electricity), highlighting renewable energy, considering carbon dioxide emission. Meanwhile, using transportation and avoiding environmental pollution to protecting climate, maintaining bio-diversity, saving energy and sources. In this study, two universities, which are Gaziantep and Hasan Kalyoncu are taken into consideration. In proposed study, analyses is performed through sustainable and nature-friendly life by utilizing campus society. Survey is implemented in order to collect data and statistical methods are used for comprehension. Survey was conducted with respect to three categories that as; respondent information, education level on sustainability and living practices for sustainability. From the received results from the survey, universities are compared in accordance with 'Green Campus Strategies' such as energy, water, green purchasing, waste reduction and recycling, transportation, land use, education and activities. According to results from the survey, it can be easily said that Hasan Kalyoncu University is better than Gaziantep University with respect to utilizing renewable energy sources. In addition, from the education level about sustainability perspective, both universities have failed because of insufficient course to inform campus society. Lastly, propositions are suggested and instances are given from the real life. All in all, this paper aims to create awareness which will start from university society and spreads to the whole community. In addition to these, by proposed paper, detection of activities that hazardous to nature in universities can be possible.

Keyword(s): Green Campus, Gaziantep University, Hasan Kalyoncu University, Sustainability.

DISASSEMBLY LINE BALANCING OF AN END-OF-LIFE MOBILE PHONE

İbrahim Miraç ELİGÜZEL

Res. Assist., Department of Industrial Engineering, Gaziantep University, Gaziantep, Turkey

Eren ÖZCEYLAN

Assoc. Prof. Dr., Department of Industrial Engineering, Gaziantep University, Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

In the current industrial environment, consumption is gradually increased. Therefore, some concerns emerge from this fact such as environmental issues, recycling in order to increase profit and justifying to meet with demand of customers. When these concerns taken into account, disassembly line balancing (DLB) problems have been gaining the importance accordingly. DLB problems described as: problem which is related with the assignment of disassembly tasks to disassembly workstations in order. DLB problems are based on recovery activities which include having currently expired or unusable product, making these products functional and launching in market place. In this study, DLB problem is considered on a mobile phone specifically for Samsung J2. The reason behind choosing mobile phone as a product is that electronic market waste occupies the large amount of waste in global market place in economical manner. An integer programming formulation from the literature is used and applied to the cell phone case which consists of 10 parts and 22 disassembly tasks. The model is solved using Lingo 14.0 optimization package program and the minimum number of workstations with assigned tasks are obtained.

Keywords: Cell Phone, Disassembly Line Balancing, Mathematical Modelling.

**ÖRME KUMAŞLARDA HAVA GEÇİRGENLİĞİNİN GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE
BELİRLENMESİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA**
AN EXPERIMENTAL STUDY ON DETERMINATION OF AIR PERMEABILITY IN KNITTED
FABRICS BY IMAGE PROCESSING TECHNIQUE

Mehmet MERKEPÇİ

Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Gaziantep

Seval UYANIK

Gaziantep Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Tekstil Bölümü, Gaziantep

ÖZET

Kumaşın iki yüzü arasından dik olarak geçen vakumlu havanın mm/sn cinsinden hızı olarak ifade edilen hava geçirgenliği giysi konforu açısından oldukça önemli bir özelliktir. Hava geçirgenliği, kumaşı oluşturan lif yapısı, iplik yapısı, kumaş konstrüksiyonu ve kumaşın gördüğü terbiye işlemlerinden etkilenmektedir.

Literatürde hava geçirgenliğinin kumaş sıklığı ve buna paralel olarak gözenek yoğunluğuyla doğrudan ilişkili olduğunu kanıtlayan çalışmalar mevcuttur. Söz konusu çalışmalarda kumaş sıklığı azaldıkça gözenek yoğunluğunun arttığı, buna paralel olarak da havanın kumaşta geçebileceği boşluklar arttığı için hava geçirgenliğinin arttığı ortaya konulmuştur.

Tekstil malzemelerinin gözenek yoğunluğunu belirlemek için teorik ve deneysel olan birkaç yöntem vardır. Birim küp analizi ve kütle tekniği ile malzeme yoğunluğundan veya kumaşın örtme faktöründen gözenek yoğunluğunun belirlenmesi şeklinde iki ana teorik yaklaşım varken deneysel teknikler SEM, gaz adsorpsiyonu ve son olarak μ CT kullanılarak yapılan ölçümleri içermektedir.

Bu çalışmada ise yuvarlak örme kumaşların gözenek yoğunluğu görüntü işleme tekniği kullanılarak tespit edilmiş ve elde edilen sonuçların kumaşların hava geçirgenliği ile olan ilişkisi araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görüntü İşleme, Gözenek Yoğunluğu, Hava Geçirgenliği, Yuvarlak Örme Kumaş

ABSTRACT

Air permeability, expressed as the velocity of the vacuum air perpendicular to the two sides of the fabric in mm/s, is a very important property in terms of comfort of the garment. The air permeability is affected by the fiber structure, yarn structure, fabric construction and finishing processes.

There are studies in the literature that demonstrate that air permeability is directly related to fabric density and, in parallel, porosity. As the fabric tightness decreases, porosity increases, parallel to this, air permeability is increased because of the increase of gaps in the fabric.

There are several methods that are theoretical and experimental to determine the pore density of textile materials. Experimental techniques include SEM, gas adsorption, and finally measurements using μ CT, while unit cube analysis and mass technique determine the density of the material from the density of the fabric or the covering factor of the fabric.

In this study, the porosity of circular knitted fabrics was determined by using image processing technique and the relationship between the results and the air permeability of the fabrics were investigated.

Keyword: Image Processing, Porosity, Air Permeability, Circular Knitted Fabric.

**GÖRÜNTÜ İŞLEME TEKNİĞİ İLE KUMAŞLARDA BONCUKLANMA DERECESİNİN
BELİRLENMESİ**
DETERMINATION OF THE DEGREE OF PILLING IN FABRICS BY İMAGE PROCESSING
TECHNIQUE

Mehmet MERKEPÇİ

Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Gaziantep

Seval Uyanık

Gaziantep Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Tekstil Bölümü, Gaziantep

ÖZET

Gevşek liflerin oluşturduğu ve kumaş yüzeyinde görülen lif dolaşıklıkları boncuk olarak adlandırılmaktadır. Boncuklanma, kumaşın kumaşa, başka kumaşlara ve hatta deri ile sürtünmesi sonucunda ipliklerden kumaş yüzeyine lif göçü olmasıyla gerçekleşmektedir (Kayseri ve Kırtay, 2000). Boncuklanmayı, elyaftan kumaş oluşumuna kadar ki her bir aşamada lif özellikleri (cinsi, çapı, mukavemeti, eğilme katılığı ve başlangıç modülü), iplik özellikleri (cinsi, büküm faktörü, karışım oranı) ve kumaş özellikleri kaynaklı birçok faktör etkilemektedir (Rejali ve arkadaşları, 2014).

Kumaş yüzeyindeki boncuklanmanın değerlendirilmesi, test numunelerinin standart ışık kabininde D65 gün ışığı altında standart fotoğraf skalaları ile karşılaştırılarak boncuklanma derecelerinin ortaya konulması şeklinde sübjektif olarak yapılmaktadır. Bu şekildeki değerlendirme, değerlendirici kişiye bağlı olarak farklı sonuçların elde edilmesi ve beraberinde testin güvenilirliğinin azalması olarak olumsuz sonuçlara sebep olabilmektedir. Söz konusu olumsuzluklar kumaş boncuklanma derecesinin tespiti için hataya yer bırakmayacak şekilde farklı objektif değerlendirme metotlarının geliştirilmesini sağlamıştır. Söz konusu yöntemler içinde görüntü işleme tekniklerinin kullanılması son zamanlarda ortaya çıkan bir uygulamadır.

Bu çalışmada da boncuklanma testi uygulanan kumaş numunesinin farklı devirlerdeki boncuklanma derecesi görüntü işleme teknikleri uygulanarak ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma için düz örgü (süprem) kumaş numunesine ASTM D4970 standardına göre boncuklanma testi uygulanmıştır. Testin 125, 500, 1000, 3000 ve 5000 devirlerinde cihaz durdurularak her bir devir sonunda kumaş yüzeyinin büyütülmüş görüntüleri alınmıştır. Alınan görüntüler ve standart fotoğraf skala görüntüleri MATLAB programı ile işlenerek numunenin her bir devir sonundaki boncuklanma derecesi tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Görüntü İşleme, Boncuklanma, Yuvarlak Örme Kumaş

ABSTRACT

Fiber entanglements formed by loose fibers and seen on the fabric surface are called pills. Pilling is caused by fiber migration from the yarns to the fabric surface as a result of friction of the fabric with fabric, other fabrics and even with leather (Kayseri and Kırtay, 2000). At each stage, from the fiber to the fabric formation, fiber properties (type, diameter, strength, bending stiffness and initial modulus), yarn properties (type, twist factor, blend ratio) and many other factors due to fabric properties are affected (Rejali et al., 2014).

Evaluation of the pilling on the fabric surface is carried out in a subjective manner in which the test specimens are compared with standard photo scales under daylight in the standard light cabinet D65. Such an evaluation may lead to negative results in terms of obtaining different results depending on the evaluator person and with the decrease of the reliability of the test. These negativities have led to the development of different objective assessment methods which will not leave any fault for the determination of the degree of fabric pilling. The use of image processing techniques in these methods is a recent practice.

**III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi**
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

In this study, the level of pilling of the fabric sample in the pilling test was tried to be demonstrated by applying image processing techniques. For the study, pilling test was applied to plain knit (single jersey) fabric according to ASTM D4970 standard. At the 125, 500, 1000, 3000 and 5000 cycles of the test, the device was stopped and enlarged images of the fabric surface were taken at the end of each cycle. The received images and standard photo scale images were processed with MATLAB program and the pilling degree at the end of each cycle was determined.

Keyword: Image Processing, Porosity, Pilling, Circular Knitted Fabric.

SES YALITIMINDA KULLANILAN TEKSTİL YAPILI MATERYALLERİN YAPISAL
ÖZELLİKLERİ VE ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRMESİ
ASSESSMENT OF TEXTILE BASED MATERIALS USED IN SOUND INSULATION IN
RELATION TO STRUCTURAL PROPERTIES AND EFFICIENCY

Dilan Canan ÇELİKEL

Dr. Gaziantep Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Tekstil Teknolojisi Programı, Gaziantep/Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada tekstil yapılı materyallerin ses yalıtım özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Cam yünü, mineral yünü gibi liflerin birbirine bağlandığı, hacimli, lifli, gözenekli yapılar bilinen ses absorbe edici tekstil materyallerdir. Bu malzemelerin ses absorpsiyonu çoğunlukla sahip oldukları gözenekleri üzerine dayanır. Sesin absorpsiyonu bu malzemelerin birbirine bağlı gözenekleri vasıtasıyla, ortam parçacıklarının liflerle etkileşime girmesi sonucu genellikle akustik enerjinin ısı enerjisi olarak harcanması sonucu gerçekleşir. Ses gözenekli yapıya girdiği zaman, kendi ses frekansına göre, hava parçacıklarını gözenekli yapının boşluklarında salınım yaptırır. Bu parçacıkların bir bölümü liflerle temas halinde olduğundan sürtünme kayıpları olur ve bu durum enerji kaybına yol açar. Salınım yapan ve belirli bir hızı olan parçacıkların liflere bir momentum iletimi sonucu, titreşim yapması olası lifler birbirleriyle de sürtünecek ve burada da bir enerji kaybı olasılığı ortaya çıkacaktır.

Yapılarda ve endüstriyel (teknik) alanlarda ses yalıtımında tekstil materyallerinde faydalanılmaktadır. Yapı yalıtımında çeşitli durumlarda oluşan seslerin komşu mekana geçişinin engellenmesi, dış ortam veya komşu mekanlardan ses transferinin önlenmesi, darbeye oluşan katı cisimlerde yayılan sesin yalıtılmasını kapsayan uygulamaları içermektedir. Bu uygulamalar her türlü bina yalıtımında yapılabileceği gibi konutlar, işyerleri, özellikle okul, hastane, konferans salonu, sinema salonu, kütüphane, otel gibi gürültüye duyarlı yapılar için ses geçişinin kontrolü gereklilik halini almaktadır. Bu amaçla yapılarda taban, asma tavan, duvar ve kapı gibi çeşitli kısımların yalıtımı uygulamalarında çeşitli liflerden oluşturulan keçeler, polietilen ve poliüretan köpükler, profilli ahşap plakalar vb. kullanılmaktadır. Son zamanlarda akustik kumaş kaplı paneller ile ses yalıtımı sağlanırken dekoratif amaçlı olarak kullanım alanı bulmaktadır.

Teknik yalıtım; çeşitli endüstriyel makinelerin, beyaz eşyaların ve taşımacılık sektöründeki araçların (otomobil, tren, uçak vb.) gürültü ve vibrasyon izolasyonlarını kapsayan uygulamaları içermektedir. Otomotiv endüstrisi, gürültü problemini ortadan kaldırmak için tekstillerden yaygın biçimde faydalanmaktadır. Bunun için bariyer etkisi oluşturacak yoğunluğu yüksek malzemeler kullanılabildiği gibi, daha düşük yoğunluklu gözenekli, lifli malzemelerinde kullanımı yaygındır. Otomobillerde temel olarak zemin kısmına, tekerlek yuvalarının içlerine, bagaj ve kapı panellerine, motor bölmesi ile kabin arasındaki bölgelere yalıtım uygulaması yapılmaktadır. Otomobillerde kullanılacak ses absorbe edici materyaller için gerekli hacim miktarının kısıtlı olması hafif ve ince malzemelerin geliştirilmesini öne çıkarırken, bunun yanında kullanılan malzemenin hafif oluşu otomobilin yol almak için harcadığı enerjiyi düşürmesi bakımından da önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ses Yalıtımı, Otomotiv Tekstilleri, İnşaat Tekstilleri, Gözeneklilik

ABSTRACT

In this study, it is aimed to evaluate the sound insulation properties of textile materials. Bulky, fibrous, porous structures in which the fibers such as glass wool and mineral wool are bonded together are known as sound absorbing textile materials. The sound absorption of these materials is mostly based on their pores. The absorption of the sound is caused by the interconnected pores of these materials, as a result of the interaction of the media particles with the fibers, as a result of the acoustic energy convert into heat energy. When the sound enters the porous structure, the air particles oscillate in the cavities of the porous structure according to their sound frequency. Since some of these particles are in contact with

the fibers, friction losses occur and this leads to energy loss. As a result of the momentum transmission of the particles with a certain velocity to the fibers, the fibers that are likely to vibrate will rub against each other and there will also be a potential loss of energy.

At various industrial (technical) areas and in buildings textile materials are used for sound insulation. In building insulation, prevention of the transmission of the sounds in various situations to the neighboring area, prevention of the transfer of sound from the external environment or neighboring places, the applications covering the isolation of the sound emitted in the solid bodies formed by the impact. These applications can be carried out in all kinds of building insulation, but for noise-sensitive structures such as residences, workplaces, especially schools, hospitals, conference halls, cinemas, libraries, hotels, etc., the control of sound transmission becomes necessary. For this purpose, constructions of various parts such as floors, suspended ceilings, walls and doors in constructions are made of various fibers, polyethylene and polyurethane foams, profiled wooden boards and so on. It is used. Recently, acoustic fabric covered panels are used for decorative purposes.

Technical insulation; It includes applications of various industrial machines, white goods and transportation vehicles (cars, trains, airplanes, etc.) including noise and vibration isolation. The automotive industry is widely making use of textiles to eliminate the noise problem. For this purpose, high density materials can be used to create a barrier effect, the use of low density porous, fibrous materials are common. In automobiles, insulation is applied to the floor, to the interior of the wheel housings, to the luggage and door panels, to the areas between the engine compartment and the cabin. While the amount of volume required for the sound absorbing materials to be used in cars is limited, the development of light and fine materials, while the lightness of the material used is also important in reducing the energy that the car consumes to travel.

Key Words: Sound Insulation, Automotive Textiles, Building Textiles, Porosity

ELECTROSPINNING NANOFIBERS USED IN FOOD PACKAGING APPLICATIONS

Seval DAĞBAĞLI

Dr., Manisa Celal Bayar University, Faculty of Engineering, Department of Fooda Engineering

Aslı AKPINAR

Dr., Manisa Celal Bayar University, Faculty of Engineering, Department of Fooda Engineering

Müge UYARCAN

Dr., Manisa Celal Bayar University, Faculty of Engineering, Department of Fooda Engineering

Ceyda SÖBELİ

Dr., Manisa Celal Bayar University, Faculty of Engineering, Department of Fooda Engineering

Semra KAYAARDI

Prof. Dr., Manisa Celal Bayar University, Faculty of Engineering, Department of Fooda Engineering

ABSTRACT

Electrospinning is one of the electrohydrodynamic processing techniques. This technique is an effective, low cost and adaptable technique and involves the use of a high voltage electrostatic field to charge the surface of a polymer solution droplet, thereby inducing the ejection of a liquid jet through a spinneret. It has been used to produce continuous nano-scale fibers from various biopolymer materials such as whey, gelatin, alginate, chitosan. The electrospun nanofiber morphology is depended on the solution properties such as the viscosity, surface tension and conductivity of the polymer solution and the process conditions such as electrical potential applied, flow rate of the solution, distance between the tip of the needle and the collector. The electrospun fibers range in diameter between 10 and 1000 nm, and may be produced in a range of different lengths depending on the solution and the process conditions. These nanofibers can be used in food packaging applications. Food packaging is important because of functional films or fibers can provide an added value to the final product. Nanostructured fibers, produced with electrospinning technique, could contain functional ingredients such as nutraceuticals, antioxidants, antimicrobials and flavours and are suitable for fabrication of active packaging materials. There are some studies about the use of electrospun thyme essential oil/gelatin nanofibers, chitosan nanofibers containing tea tree oil liposomes and ϵ -polylysine/chitosan nanofibers for active packaging of chicken meat. In addition, many of the recent studies have focused on electrospun nanofibers containing bioactive compounds that provide the package with enhanced properties, hence increasing the food shelf life. This review presents the potential applications of electrospun nanofibers for food packaging.

Key Word: Food Packaging, Electrospinning, Nano Fiber

GIDA ALERJENLERİ VE SANİTASYONLA İLİŞKİSİ

Müge UYARCAN

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Ceyda SÖBELİ

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Aslı AKPINAR

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Seval DAĞBAĞLI

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Semra KAYAARDI

Prof. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Günümüzde alerjik hastalıkların sıklıkla yaşanmasının, tüketilen gıdalara bağlı olarak gelişen alerjik reaksiyonların oranının artmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bağışıklık sistemi tarafından üretilen biyolojik aktif maddeler vücudu dışarıdan alınan yabancı maddelere karşı korumakta ve vücut tepkisi sonucu alerjik belirtiler ortaya çıkmaktadır. Yani gıda alerjisi, bağışıklık sisteminin gıda alerjenine karşı verdiği anormal yanıt olarak tanımlanmaktadır. Gıda alerjisine sebep olan temel gıdalar arasında süt, yumurta, balık, kabuklu su ürünleri, yer fıstığı, badem, ceviz, fındık, buğday ve soya fasülyesi yer almaktadır. Gıdaki alerjik bileşen içeriği yanında tüketicinin duyarlılığına bağlı olarak vücudun yabancı maddeye karşı reaksiyon düzeyi değişmektedir. Gıda alerjenleri tüketici sağlığı açısından kimyasal ve mikrobiyolojik kontaminantlar kadar risk oluşturabilmektedir. Özellikle gıda işleme ve depolama sırasında alerjenik risk taşıyan gıdalar ile kontaminasyon sonucunda alerjik madde ile etkileşime giren gıdalar tüketicilerde “gıda zehirlenmelerine” yol açabilmektedir. Günümüzde gıda alerjileri için bilinen bir tedavi yöntemi yoktur ancak işletme düzeyinde üretim sırasında alerjen kontrol programları ile gıdaları alerjenlere karşı koruyarak alerjen kontaminasyonu ve hastalık riski azaltılabilmektedir. Ayrıca alerjen maddeler tıpkı patojenler gibi satın alma, depolama ve işleme sırasında ürün ve ambalaj için risk oluşturmaktadır. Bu nedenle alerjenitesi yüksek gıdalar işleyen gıda işletmelerinde sanitasyon önem kazanmaktadır. Gıda güvenliği temelinde gıdaları koruyucu kontrol yaklaşımları arasında alerjen kontrol programları güvenli gıda üretiminin önemli bir parçası olarak ifade edilmektedir. Alerjenlerin işletme düzeyinde kontrolü etkin bir personel eğitimi ve alerjenlere yönelik sanitasyon programlarının ve izlenebilirlik prosedürlerinin uygulanmasıyla sağlanabilmektedir. Alerjen kontrol programları çerçevesinde işletmede hammaddeden son ürün üretimine kadar tüm noktalarda kontaminasyona sebep olabilecek tehlikelerin tanımlanması ve tehlikelere yönelik kontrol önlemlerinin alınması gerekmektedir. Bu çalışmada gıda alerjenleri, kontaminasyon kaynakları ve gıda güvenliği açısından sanitasyon gereklilikleri derlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Gıda Alerjenleri, Gıda Güvenliği, Sanitasyon

GIDA PROSESLERİNİN OPTİMİZASYONUNDA CEVAP YÜZEY YÖNTEMİ

Seval DAĞBAĞLI

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Ceyda SÖBELİ

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Aslı AKPINAR

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Müge UYARCAN

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Semra KAYAARDI

Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Cevap Yüzey Yöntemi, proses koşullarını optimize etmek amacıyla istatistiksel ve matematiksel modellerin bir arada kullanıldığı bir yöntemdir. Bu yöntemde prosesi etkileyen faktörler belirlenmekte ve bu faktörler bağımsız değişkenler olarak tanımlanmaktadır. Deneme deseni oluşturulurken her bir bağımsız değişken için en az üç seviye belirlenmektedir. Bağımsız değişkenlerin, proses performans ölçümlerine veya ürünün kalite karakteristiklerine olan etkisi cevap olarak alınmaktadır. Gıda uygulamalarında birden fazla cevap bulunabilir. Cevap yüzey yöntemi çalışmalarında genellikle ikinci dereceden modeller kullanılmaktadır. İkinci dereceden modeller için kullanılan deneysel tasarımlar, merkezi tümleşik ve yüzey merkezli tasarımıdır. Yöntemin verdiği deneysel tasarımın verileri ile prosteki bağımsız değişkenlerin ayrı ayrı veya birlikte etkileri incelenebilmekte ve bu veriler ile matematiksel modeller oluşturulmaktadır. Elde edilen bu modeller ile proses için optimum koşullar belirlenebilmektedir. Bu yöntemin en önemli avantajı daha az deneme ile oluşturulan matematik model ile tüm prosesin açıklanabilmesidir. Yöntemin dezavantajı ise hiperbolik veya çan eğrisi şeklinde simetrik olmayan fonksiyonların, ikinci dereceden polinomlar ile modellenememesidir. Ayrıca tüm sistemlerin bu eğri içerisinde ikinci dereceden polinomial bir model ile uyumlu olduğunu ifade etmek doğru değildir. Bu nedenle modelden tahminlenen değerlerin, deneysel doğrulamasının yapılması gerekmektedir. Gıda endüstrisi maliyeti arttırmadan ve zamandan kazanarak proses performansını iyileştirmeyi ve proses verimliliğini arttırmayı hedeflemektedir. Bu hedeflere ulaşmak için cevap yüzey yöntemi kullanılarak daha az deneme ile hem zaman hem de maliyet azaltılabildiğinden, yeni gıda ürünlerinin tasarımı ve geliştirilmesinde, mevcut ürünlerin iyileştirilmesinde bu yöntemden yararlanılmaktadır. Mikrobiyal enzim, mikrobiyal polisakkarit üretimleri gibi biyoproseslerde, ekstraksiyon, kurutma, enzimatik hidroliz, pişirme gibi işlem koşullarının optimizasyonunda cevap yüzey yöntemi kullanılmaktadır. Derlemede, yaygın olarak kullanılan bu yöntemin uygulamasına ait örnekler verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Optimizasyon, Cevap Yüzey Yöntemi, Gıda Prosesi

**ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN MİNERAL MADDE
KOMPOZİSYONLARI**

Emine ERDAĞ

Arş. Gör., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

Özlem ÇAĞINDI

Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

Ergun KÖSE

Prof. Dr. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

ÖZET

Cucurbitaceae familyasının *Cucumis melo* adlı üyesi olan kavunun Türkiye’de yıllık üretimi TÜİK 2017 verilerine göre yıllık 1 813 422 tondur. Bu çalışmada Türkiye’de üretimi dünya sıralamalarında üst seviyelerde olan kavunun atık olarak değerlendirilen çekirdeğinin besleyici özelliklerinden mineral madde kompozisyonunu belirlemeyi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Manisa’nın Kırkağaç bölgesinden temin edilen 2 farklı türün (Altınbaş ve Sarı kışlık) mineral madde kompozisyonları incelenmiştir. Geleneksel yöntemlerle liflerinden ayrılmış ve güneşte kurutulmuş olan çekirdekler, 24 saat havalandırıldıktan sonra yıkanıp, elenerek 50 ± 5 °C’ de etüvde 24 saat kurutulmuştur. Etüvden çıkarılan çekirdekler öğütülerek toz eldesi sağlanmıştır. Mikrodalga yakma ünitesinde yakma işlemine tutulup homojen hale getirilen örneklerde ICP-OES cihazı kullanılarak potasyum (K), kalsiyum (Ca), magnezyum (Mg), demir (Fe) ve çinko (Zn) minerallerinin miktarları saptanmıştır. Gerçekleştirilen analiz sonuçları incelendiğinde; Altınbaş kavun türünün çekirdeklerinde Mg ($3,72\pm 0,02$ mg/g) ve Zn ($0,07\pm 0,00$ mg/g) elementleri miktarının sarı kışlık türe göre önemli derecede farklılık göstermiştir. Makro besin elementlerinden olan K ve Ca miktarları sarı kışlık kavunda sırasıyla $4,44\pm 0,04$ mg/g ve $0,96\pm 0,00$ mg/g olarak bulunurken, Altınbaş türünde miktarlar $3,86\pm 0,07$ mg/g ve $0,96\pm 0,01$ mg/g olarak saptanmıştır. İz elementlerden olan Fe miktarı açısından iki tür arasında herhangi bir farklılık bulunmamıştır ve $0,05\pm 0,00$ mg/g tespit edilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde; farklı kavun çekirdekleri ile çalışmada kullanılan kavun çekirdeklerinin mineral kompozisyonları arasında farklılıkların olduğu görülmüştür. Toprak, iklim, çeşit, ekim ve hasat mevsimi, yetiştirme koşulları, çevre şartları gibi faktörlerin mineral kompozisyon üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Günlük alınması gereken mineral madde miktarları göz önüne alındığında ve literatür çalışmaları incelendiğinde Altınbaş ve Sarı kışlık kavun çekirdeklerinin yüksek oranda mineral içeriğine sahip olduğunu; bu sebeple atık olarak değerlendirilen kavun çekirdeklerinden elde edilen tozun ekleneceği ürünlerde besleyiciliği ve fonksiyonelliği artırmaya uygun olabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kavun, Kavun Çekirdeği, Atık, Mineral.

**ALTINBAŞ VE SARI KIŞLIK KAVUN ÇEKİRDEKLERİNİN AMİNO ASİT
KOMPOZİSYONLARININ BELİRLENMESİ**

Özlem ÇAĞINDI

Doç. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

Emine ERDAĞ

Arş. Gör., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

Ergun KÖSE

Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Manisa

ÖZET

Son yıllarda artan miktarlarından dolayı endüstriyel atık problemlerinin çözülmesi gittikçe zorlaşmaktadır. Bu duruma paralel olarak, gıda endüstrisinde de atık materyal ve yan ürünlerin değerlendirilmesine odaklanılmış ve bu atıkların potansiyeli de fark edildikçe değerlendirilme çabaları önem kazanmıştır. Protein eksikliği tüm dünyada görülürken, protein içeriği yüksek olan ve atık olarak değerlendirilen kavun çekirdeklerinin besinsel öge olarak değerlendirilme potansiyeli bu çalışmada incelenmiştir. Çalışma kapsamında Manisa'nın Kırkağaç ilçesinde elde edilen Altınbaş ve Sarı kışlık kavunlarının çekirdekleri geleneksel yöntemlerle liflerinden ayrılarak güneşte kurutularak 24 saat yayılıp havalandırılmış, ayrıca eleme ve 50 ± 5 °C' de etüvde kurutuma işlemlerine tabi tutulmuştur. Kurutulmuş çekirdekler öğütülerek toz haline getirilmiştir. Örneklerin protein içerikleri elementel analiz cihazı kullanılarak AOAC metot 960.52'e göre, amino asit kompozisyonu ise yüksek basınç sıvı kromatografisi-UV dedektör kullanılarak tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre; protein oranı kuru madde de Altınbaş çeşidinde % $23,38 \pm 0,09$ ve Sarı kışlık çeşidinde de % $22,10 \pm 0,05$ bulunmuştur. Kavun çekirdeklerinin amino asit kompozisyonları incelendiğinde ise; elzem aminoasitlerden histidin ($539,00 \pm 1,41$ mg/100g), izolösin ($797,50 \pm 10,61$ mg/100g), lösin ($1807,00 \pm 0,00$ mg/100g), metiyonin ($514,50 \pm 0,71$ mg/100g), fenilalanin ($1393,50 \pm 9,19$ mg/100g), treonin ($844,50 \pm 2,12$ mg/100g), valin ($919,50 \pm 2,12$ mg/100g) miktarları Sarı Kışlık türde Altınbaş'a göre önemli ölçüde farklılık gösterirken, yalnızca lizin ($1459,00 \pm 8,49$ mg/100g) miktarı Altınbaş türünde daha yüksek çıkmıştır ($P < 0,05$). Elzem olmayan aspartik asit, glutamik asit, arjinin, prolin amino asitlerinin miktarı Altınbaş kavun çekirdeklerinde daha yüksek oranda ($P < 0,05$) bulunurken, miktarlarının sırasıyla $1488,00 \pm 5,66$ mg/100g, $3902,00 \pm 2,83$ mg/100g, $1741,00 \pm 62,23$ mg/100g ve $1194,50 \pm 81,32$ mg/100g olduğu saptanmıştır. Serin, glisin, alanin ve tirozin miktarları incelendiğinde Sarı Kışlık türe ait kavun çekirdekleri ununda miktarlarının Altınbaş'a göre daha baskın ve sırasıyla $1195,00 \pm 2,83$ mg/100g, $1926,00 \pm 2,83$ mg/100g, $1101,00 \pm 2,83$ mg/100g, $1307,00 \pm 72,12$ mg/100g olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında ve literatürden elde edilen tüm veriler değerlendirildiğinde; kavun türlerinin amino asit kompozisyonları arasında farklılıklar olduğu ve bu farklılıkların tür, yetiştirme koşulları, analiz şartları gibi nedenlerden kaynaklı olabileceği sonucuna varılmıştır. Kavun çekirdeklerinin protein içeriğinin yüksek olması kadar özellikle farklı elzem aminoasitleri yüksek oranda içermesi, kaliteli bir protein kaynağı olarak değerlendirilebileceğini göstermiştir. Atık sorunu ve kullanılabilir kaynaklara yönelme amacı doğrultusunda, yapılan bu çalışma ile kavun çekirdek tozunun kullanılacağı ürünlerde protein miktarını ve aminoasit kompozisyonunu değiştirerek fonksiyonelliğini artırabileceği de ön görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Atık, Kavun Çekirdeği, Kavun, Elzem Amino Asit

**BALIKESİR SINDIRGI BÖLGESİNDEKİ SÜT ÜRETİCİSİ İŞLETMELER ÜZERİNE BİR
ANKET ÇALIŞMASI**

Şifa ÇALIŞKAN

Gıda Müh., Tarım ve Orman Bakanlığı, Balıkesir Sındırgı İlçe Tarım Müdürlüğü

Aslı AKPINAR

Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü

Neriman BAĞDATLIOĞLU

Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü

ÖZET

2017 yılı Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinde Sındırgı bölgesinin yıllık süt üretim miktarı ise yaklaşık 100 bin ton olarak belirtilmiştir. Süt ve süt ürünleri endüstrisine hammadde olan çiğ sütün kalitesi, özellikle de hijyenik kalitesi büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizde de üretilen sütün, modern işletmelerden çok geleneksel aile ölçekli hayvancılık işletmelerinde üretildiği ve üreticilerin çoğunun sağımdan önce meme temizliği başta olmak üzere pek çok hijyenik konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları bilinmektedir. Bu süreçte ülkemizde gıda alanında yaşanılacak en önemli sorunlarından birisi de, çiğ sütlerin mikrobiyolojik kalitesinin düşük olmasıdır. Bu sorunun temel nedenleri arasında; yetiştiricilerimizin hayvan sağlığı, barınak hijyeni, sağım hijyeni, sütün soğutulması gibi konularda yeterli bilgiye sahip olmamaları gibi hususlar bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Sındırgı ilçesinde yer alan süt üreticilerinin ne durumda olduklarını saptayabilmek, işletmelerin yapısını, sahiplerinin ve ailelerinin sosyolojik durumunu, hayvancılığa bakış açısını, sağım yöntemleri, bakım-besleme ve yetiştirme koşullarında ne düzeyde olduğunu ortaya koyabilmek amacıyla 40 işletme sahibine anket soruları sorulmuştur.

Anket çalışmamızın sonuçlarına göre; yetiştiricilerin büyük çoğunluğunun genç yaşta olması, yetiştiricilik deneyimlerinin fazla olması ve sağmal inek sayılarının çok olması olumlu özellikler arasında gösterilebilir. Bunun birlikte; yetiştiricilerin çoğunluğunun eğitim seviyelerinin ilköğretim düzeyinde olması, yetiştiricilik konusunda uzun yıllara dayanan tecrübelerine sahip olmalarına rağmen %45'lik gibi önemli bir bölümünün bu konuda herhangi bir eğitime katılmaması, işletmelere ait barınaklarda herhangi bir altlık kullanılmaması veya çok az bir kısmında saman kullanılması, barınak ve sağım ekipmanı temizlik sıklığının az ve düzensiz olması önemli eksiklikler olarak belirlenmiştir. Eksiklikler genellikle hayvan refahı ve sağım hijyeni kurallarına uyulmamasından ve yetiştiricilerin meslekleri hakkında herhangi bir eğitim almamalarından kaynaklanmaktadır. Çalışmamızın sonuçlarından anlaşılacağı üzere yetiştiricilerimizin özellikle hijyen eğitimine ihtiyaç duyduğu açık olarak görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Çiğ Süt, Süt İşletmesi, Süt Hijyeni, Sosyokültürel Yapı

**NANOENCAPSULATION OF LIPOPHILIC BIOACTIVES IN O/W NANOEMULSIONS-
BASED DELIVERY SYSTEMS**

Şelale YALÇINÖZ

Res. Assist., Gaziantep University

Emine ERÇELEBİ

Assoc. Prof. Dr., Gaziantep University

ABSTRACT

Nanoencapsulation is defined as a technology to pack substances in miniature and refers to bioactive packing at the nanoscale. Beyond basic nutrition, the incorporation of bioactive compounds in food products using nanoemulsions may offer extra benefits for the production of functional foods with enhanced functionality and stability, which potentially allows the improvement of food quality and human health. Nanoemulsions can be used as delivery systems for several lipophilic compounds, such as essential oils, polyphenolics, antioxidants, antimicrobials and etc. That is, oil-in-water (O/W) nanoemulsions consist of oil droplets dispersed in an aqueous continuous phase, with the oil droplets being surrounded by a thin interfacial layer consisting of surfactant molecules. Nanoencapsulation of lipophilic bioactives are achieved by immobilization of active compounds in the lipid matrix of the nanoemulsions. In the line above, the current paper reviews the present state of nanoemulsions based delivery systems for lipophilic bioactives intended for food use and, examples of their application are provided.

Key words: Nanoemulsion, Nanoencapsulation, Bioactives, Food.

GRAPE MOLASSES ENRICHMENT WITH GRAPE POMACE

Perihan YILMAZ

University of Gaziantep, Food Engineering, Gaziantep

Tuğba İNANÇ HORUZ

Dr., University of Gaziantep, Food Engineering, Gaziantep

Kadir Bülent BELİBAĞLI

Assoc. Prof. Dr., University of Gaziantep, Food Engineering, Gaziantep

ABSTRACT

Grapes are multiple fruits consumed in a wide range of popular foods all around the world. Grape utilizing industries, such as wine and fruit juice producing sectors, bring out a various waste and byproducts, including peel, pulp, and seeds. These valuable byproducts are rich in phenolic compounds. Because it is well known that grape pomace (GP) is an interesting source of fiber and antioxidants with significant nutritional activities, some research has been performed toward using GP for food applications. Therefore, it was aimed to use grape pomace in grape molasses as an additive and to investigate the physico-chemical properties of the pomace-added molasses. Grape molasses is a popular processed product from grape fruits with dark-colored, sweet and viscous liquid characteristics. In Turkish cuisine, grape molasses has been used as a flavor or to increase the nutritional value of desserts or to improve the taste of cookies for ancient times. It is considered as an important component in human nutrition and as a good source for energy intake due to its high contents of sugars (glucose, galactose), minerals and organic acids. In this study, the grape pomace was dried by using tray drier, vacuum oven and freeze drier before addition of it into molasses. The freeze-dried pomace showed the best phenolic content and color properties; therefore, it was decided to add freeze-dried pomace into molasses. The phenolic content, antioxidant activity, and sugar content of the molasses were increased by addition of grape pomace into the molasses. This study may be considered as an alternative recovery way of treatment of waste grape pomace.

Key words: Grape Molasses, Grape Pomace, Freeze Drying, Antioxidant Activity, Total Phenolic Compounds

**EFFECT OF CALCIUM CHLORIDE APPLICATION ON SOME PHYSICAL AND
SENSORIAL PROPERTIES OF PUMPKIN DESSERT**

Büşra BELTEKİN

Department of Food Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep-Turkey

Gökhan DURMAZ

Prof. Dr., Department of Food Engineering, İnönü University, Malatya-Turkey

Ali Rıza TEKİN

Prof. Dr., Department of Food Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep-Turkey

ABSTRACT

Pumpkin, being is a seasonal crop, is a popular and a valuable fruit because of its healthy and functional properties and is consumed traditionally by both human and animals. Pumpkin is richer, with respect to calcium, potassium, sodium, α -caroten, β -caroten, Vit A and Vit E than zucchini, carrot, apricot and tomato. It is consumed in many parts of the world in various ways. Pumpkin dessert is one of the most popular desserts in our country because of its excellent taste. It has different cooking types depending on the region; holding in lime being one of them. This method has been used especially in Hatay and its surroundings for a long time to obtain a firm dessert. In this study, pumpkin desserts were prepared with different calcium chloride concentrations and holding time to examine its texture, color and sensory properties. According to the results, the hardness was increased with holding time at a selected calcium chloride concentration. Thus, pumpkin dessert held for 49.9 minutes in 2.09 % calcium chloride solution, was harder than that held for 20.1 minutes. Hardness, was also observed to increase, but the acceptability of the dessert taste, to decrease with calcium chloride concentration. L^* and a^* values increased as concentration increased, but inversely proportional to the holding period. While b^* values of pumpkin dessert decreased with increasing calcium chloride concentration, it was positively affected by increasing holding time.

Keywords: Pumpkin Dessert, Calcium Chloride, Texture, Color

**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND CU (II) METAL
COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON 1,10-PHENANTHROLINE WITH 2,6-
PYRIDINE DIMETHANOL AND 2,2-BIPYRIDYL**

Ali ÇAPAN

Dr. Öğr. Gör., Vocational School of Higher Education in Nizip, Department of Food Technology, Gaziantep University

Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI

Dr. Öğr. Üyesi, Medical Services and Techniques Department, Health Services Vocational School, Gaziantep University

Mehmet SÖNMEZ

Prof. Dr., Gaziantep University, Arts and Sciences Faculty, Department of Chemistry

ABSTRACT

In this study, complex studies of 1,10-phenanthroline with 2,6-Pyridine Dimethanol and 2,2-Bipyridyl mixed ligand from metal Cu(II) salts were performed. Schiff Some transition metal complexes have been the subject of many researches for many years due to their interesting structure, physical, chemical and biological application areas. [1-3]. This investigation the synthesis and characterization of complexes of mixed ligand was initiated and these results are first presented mixed ligand metal complexes were characterized by elemental analysis, UV-Vis, FT-IR spectral analysis.

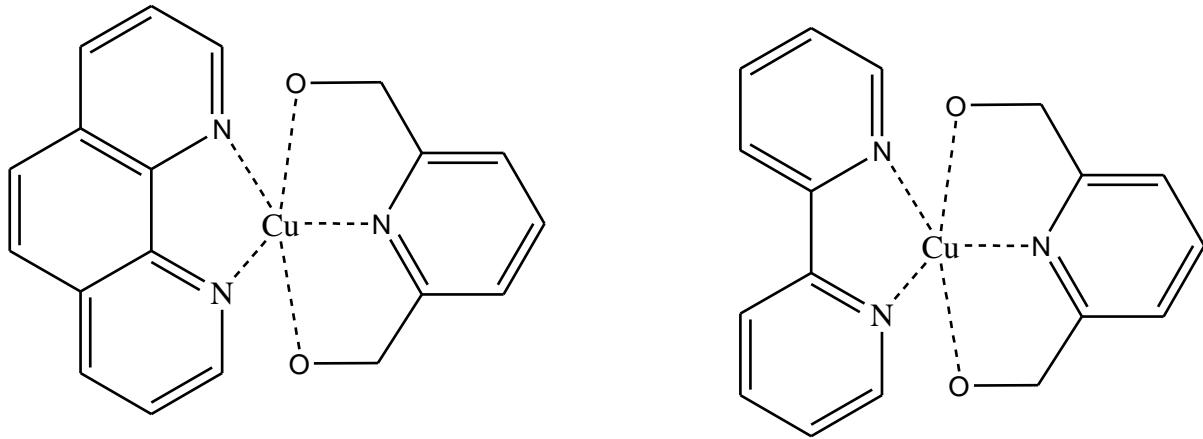

Figure1. Synthesis of mixed ligands Cu (II) metal complexes

Keywords: Mixed Ligand Cu (II) Metal Complexes, Characterization

**SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF MIXED LIGAND BIVALENT METAL
COMPLEXES OF SCHIFF BASE BASED ON PHENOXY IMINE AND 1,10-
PHENANTROLINE**

Ali ÇAPAN

Dr. Öğr. Gör., Vocational School of Higher Education in Nizip, Department of Food Technology, Gaziantep University

Hatice Gamze SOGUKOMEROGULLARI

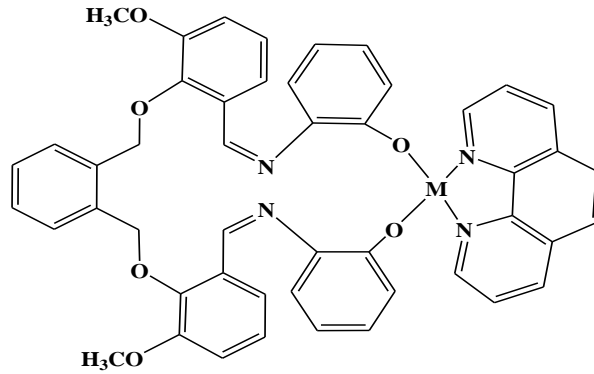
Dr. Öğr. Üyesi, Medical Services and Techniques Department, Health Services Vocational School, Gaziantep University

Mehmet SÖNMEZ

Prof. Dr., Gaziantep University, Arts and Sciences Faculty, Department of Chemistry

ABSTRACT

In this study, complex studies of phenoxy imine and 1,10-phenantroline mixed ligand from metal salts were performed. Phenoxy-imine ligands and metal complexes are used in medicine, chemotherapy and imaging, catalysis and nuclear waste treatment because of their effective ion-selective properties [1-3]. This investigation the synthesis and characterization of complexes of mixed ligand was initiated and these results are first presented mixed ligand metal complexes were characterized by elemental analysis, UV-Vis, FT-IR spectral analysis.

M: Cu, Co, Fe, Ni

Figure1. Synthesis of mixed ligand metal complexes

Keywords: Mixed Ligand, Metal Complexes, Characterization

**YAPI ÇELİKLERİNİN MAG KAYNAĞI İLE BİRLEŞTİRİLMESİNDE KAYNAK
AKIMININ ETKİSİ**
THE EFFECT OF WELDING CURRENT IN COMBINING STRUCTURE STEELS WITH MAG
WELDING

Mehmet Serkan YILDIRIM

Gazi Üniversitesi, Teknik Bilimler MYO, Makine ve Metal Teknolojileri Bölümü

Yakup KAYA

Karabük Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, İmalat Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Bu çalışmada, tatminkar mekanik özellikleri ve düşük maliyetinden dolayı birçok sektörde sıkça kullanılan S355JR yapı çelikleri, MAG kaynak yöntemi ile birleştirilmiştir. Kaynak işlemlerinde 10 mm kalınlığında S355JR yapı çelikleri ve 3 farklı akım değerleri kullanılarak birleştirilmiştir. MAG kaynak yöntemi ile birleştirilen numunelerin mekanik ve mikroyapı özellikleri incelenmiştir. Kaynaklı numunelere uygulanan çekme testleri sonucunda kopmaların hepsi, birleştirmelerin ana malzeme tarafında gerçekleşmiştir. 180° iki yönlü eğme testleri sonucunda, gözle görülebilir bir kaynak hatasına rastlanmamıştır. Mikrosertlik testleri sonucunda, bütün akım değerlerinde en yüksek sertlik değeri kaynak metalinde ölçülmüştür. Yapılan mikroyapı incelemelerinde ise, numunelerin tümünde ana malzemeden kaynak metaline doğru ilerledikçe tane irileşmesi meydana geldiği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: MAG Kaynağı, S355JR, Mekanik Özellikler, Mikroyapı.

ABSTRACT

In this study, S355JR structural steels, which are frequently used in many sectors due to their satisfactory mechanical properties and low cost, are combined with MAG welding method. 10 mm thickness S355JR structural steels and 3 different current values were used in the welding process. Mechanical and microstructure properties of samples were investigated by MAG welding method. As a result of the tensile tests applied to the welded samples, all the fractures occurred on the main material side of the joints. As a result of 180 ° bi-directional bending tests, no visible weld defects were found. As a result of microhardness tests, the highest hardness value in all current values was measured in the weld metal. In the microstructure investigations, it was determined that as all the samples progressed from the main material to the weld metal, grain growth occurred.

Key Words: MAG Welding, S355JR, Mechanical Properties, Microstructure.

**BASINÇLI KAP ÇELİKLERİNİN TOZALTI ARK KAYNAK YÖNTEMİYLE
BİRLEŞTİRİLEBİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ**
INVESTIGATION OF COMBINABILITY OF PRESSURE VESSEL STEELS WITH
SUBMERGED ARC WELDING METHOD

Ashı CANLI

Karabük Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, İmalat Mühendisliği Bölümü

Kadir İMDAT

Karabük Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, İmalat Mühendisliği Bölümü

Mehmet Serkan YILDIRIM

Bilimler MYO, Makine ve Metal Teknolojileri Bölümü

Yakup KAYA

Karabük Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, İmalat Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Bu çalışmada, basınçlı kapların üretiminde kullanılan P355NL2 ve S355J2 çelikler 3 farklı kombinasyonla (P355NL2-P355NL2, S355J2-S355J2 ve P355NL2-S355J2) tozaltı ark kaynak yöntemi ile birleştirilmişlerdir. Kaynaklı birleştirmelerin mekanik özelliklerini belirlemek için çekme, eğme ve çentik darbe testleri uygulanmış, ayrıca numuneler üzerinde sertlik ve makroyapı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Makroyapı çalışmaları sonucunda, herhangi bir kaynak hatasına rastlanmamıştır. Sertlik ölçümleri sonucunda en yüksek sertlik değerleri kaynak metalinden elde edilirken en düşük sertlik değerlerinin ise ana malzemeden elde edildiği tespit edilmiştir. Çekme testleri sonucunda, tüm numunelerde kopma ana malzemede gerçekleşmiştir. Eğme testleri sonucunda ise kaynak bölgesinde herhangi bir çatlak, yırtık vb hata görülmemiştir. Çentik darbe test sonuçlarına göre en yüksek darbe tokluğu P355NL2-S355J2 kaynak metalinde tespit edilmiştir. Ayrıca, sıcaklık azaldıkça numunelerin çentik darbe dayanımlarında düşüş olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Basınçlı Kap Çeliği, Tozaltı Kaynağı, Makroyapı, Mekanik Özellikler

ABSTRACT

In this study, P355NL2 and S355J2 steels used in the production of pressure vessels were combined with the submerged arc welding method in 3 different combinations (P355NL2-P355NL2, S355J2-S355J2 and P355NL2-S355J2). In order to determine the mechanical properties of welded joints, tensile, bending and notch impact tests were applied and also hardness and macrostructure studies were performed on the samples. As a result macrostructure studies, no evidence of any welding defect. As a result of the hardness measurements, the highest hardness values were obtained from the weld metal and the lowest hardness values were obtained from the main material. As a result of the tensile tests, all the samples were ruptured in the main material. As a result of bending tests, no cracks, tears, etc. were observed in the welding zone. According to the notch impact test results, the highest impact toughness was determined P355NL2-S355J2 weld metal. In addition, it was determined that the values of notch impact strength decreased as the temperature decreased.

Keywords: Pressure Vessel Steel, Submerged Arc Welding, Macrostructure, Mechanical Properties

**NITRONIC 60 MODEL ÇELİĞİNİN ANSYS YAZILIMINDA DİK EKSEN
KOORDİNATINDA BASINÇ ETKİSİNİN VEKTÖREL VE EKSENEL YER DEĞİŞTİRME
SİMÜLASYONU**
SIMULATION OF VECTOR AND AXIAL DISPLACEMENT OF PRESSURE EFFECT IN THE
VERTICAL AXIS COORDINATE IN THE ANSYS SOFTWARE OF NITRONIC 60 MODEL
STEEL

Semih TAŞKAYA

Met. ve Malz. Yük. Müh., Fırat Üniversitesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği

Selim TAŞKAYA

Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Nitronic 60 malzeme yada diğer adıyla UNS S21800 malzeme birçok açıdan oldukça özel ve dayanıklı bir malzemedir. Bu özel malzeme 980°C sıcaklığa kadar oldukça iyi bir mekanik dayanıma sahiptir. Genellikle valfler, civatalar, pimler, bağlantı elemanları, burçlar, rulmanlar ve çeşitli pompa parçaları Nitronic 60 malzemenin kullanıldığı alanlardır. Ansys yazılım programları son yıllarda mühendislik alanlarında kullanılan bir simülasyon yazılım programıdır. Bu program ile ilgili çalışmalar, tasarım aşamasından sonra kullanılır ve prototip üretilmeden önce, sanal ortamda test imkanı verir. 10 mm çapa sahip silindirik Nitronic 60 model çeliği 3 boyut olarak tasarlandı. Oluşturulan model çelik hacme dik eksen koordinat yönünde belirlenen basınç etkisiyle vektörel ve eksenel yer değiştirme analizleri yapıldı. Yapılan analizler sonucunda Nitronic 60 model çeliği yer değiştirmelerinin eksenler arasındaki mesafeye göre simülatik değişim gösterdiği gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Nitronic 60, Ansys, Yer Değiştirme Faktörü, Koordinat Sistemi

ABSTRACT

Nitronic 60 material or UNS S21800 material is a very special and durable material in many respects. This special material has a very good mechanical strength up to 980 ° C. Usually valves, bolts, pins, fasteners, bushings, bearings and various pump parts are the areas where Nitronic 60 material is used. Ansys software programs is a simulation software program used in engineering areas in recent years. Works related to this program are used after the design phase and allow for testing in a virtual environment before the prototype is produced. The cylindrical Nitronic 60 model steel with a diameter of 10 mm is designed in 3 dimensions. Vector and axial displacement analyzes were performed with the effect of pressure determined in the axis axis direction perpendicular to steel volume. As a result of the analysis, it was observed that the displacements of the Nitronic 60 model steel were simulated by the distance between the axes.

Keywords: Nitronic 60, Ansys, Displacement Factor, Coordinate System

İKİ KATLI BİNANIN ANSYS WORKBENCH YAZILIMINDA KOORDİNAT
NOKTALARININ ÖLÇÜMLENDİRİLMESİ VE KİRİŞLERDEKİ GERİLMELERİN
İNCELENMESİ

MEASUREMENT OF COORDINATE POINTS IN ANSYS SOFTWARE OF DOUBLE-STOREY
BUILDING AND INVESTIGATION OF STRESSES IN BEAMS

Selim TAŞKAYA

Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu

Semih TAŞKAYA

Met. ve Malz. Yük. Müh., Fırat Üniversitesi, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği

ÖZET

Ansys Workbench, parametrik CAD sistemlerini bir otomasyon ve performans ile simulasyon teknolojilerini entegre eden bir yazılım modülüdür.. Ansys Workbench'in gücü yılların bilgi birikimi ile arkasında duran Ansys çözücü algoritmalarından gelir. Ansys Workbench'in amacı sanal ortamda ürünün verifikasyonunu ve iyileştirmesini sağlamaktır. Bu program ile ilgili çalışmalar, tasarım aşamasından sonra kullanılır ve prototip üretilmeden önce, sanal ortamda test imkanı verir. 2 katlı koordinat sistemlerinin mesafeye bağlı ölçüm teknikleriyle oluşturulan bina model yapısı 3 boyut olarak tasarlandı. Model yapısı element tipi olarak beton karışımı seçildi. Bina modelinin belirlenen basınca göre kiriş eksenlerindeki oluşturduğu gerilmeleri ölçüldü. Koordinat noktalarının ölçme tekniği ile oluşturulan bu 2 katlı bina modelinde oluşan gerilmelerin daha çok kiriş düğüm noktalarında arttığı gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: 2 Katlı Bina Modeli, Ansys Workbench, Ölçme Tekniği, Gerilme

ABSTRACT

Ansys Workbench is a software module that integrates parametric CAD systems with automation and performance and simulation technologies. Ansys Workbench's strength comes from Ansys's decoding algorithms that stand behind the knowledge of the years. The purpose of Ansys Workbench is to ensure that the product is validated and improved in a virtual environment. Works related to this program are used after the design phase and allow for testing in a virtual environment before the prototype is produced. The building model structure of the 2-storey coordinate systems based on distance-dependent measurement techniques was designed as 3 dimensions. The concrete structure of the model structure was chosen as the element type. The stresses of the building model on the axis of the axes were measured according to the determined pressure. It was observed that the stresses in this 2-storey building model, which was formed by measuring technique of coordinate points, increased at the joist points.

Keywords: 2-Storey Building Model, Ansys Workbench, Measuring Technique, Stress

**EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID
FIBER REINFORCED CONCRETE**

Hicran AÇIKEL

Assoc. Prof. Necmettin Erbakan University, Faculty of Engineering and Architecture

Durmuş Ali AÇIKEL

Lecturer Konya Technical University, Higher School of Vocational and Technical Sciences

ABSTRACT

Concrete is a brittle material. Hybrid fiber concrete is a cement-based composite material obtained by using fibers of more than one type and size to improve the properties of concrete.

In this study, mechanical properties of steel, polypropylene and hybrid fiber concrete were investigated. For this purpose, 9 different compositions of concrete were produced. Samples are produced as follows: fiberless, 20 kg / m³ with steel fiber, 40 kg / m³ with steel fiber, 0.5 kg / m³ with polypropylene fiber, 1 kg / m³ with polypropylene fiber, 20 kg/m³ with steel fiber + 0.5 kg/m³ with polypropylene fiber, 40 kg/m³ with steel fiber + 0.5 kg/m³ with polypropylene fiber, 20 kg/m³ with steel fiber + 1 kg/m³ with polypropylene fiber, 40 kg/m³ with steel fiber + 1 kg/m³ with polypropylene fiber. Three 10x10x40 cm beam samples, three 10x10x10 cm cube samples and three ø10x20 cm cylinder samples were produced in each mix. A total of 162 samples were produced.

At the end of the 28th, compression tests, cylinder splitting tests and four point bending tests were carried out on the samples. The effect of steel, polypropylene and hybrid fiber on the mechanical properties of concrete was compared.

Keywords: Concrete, Steel Fiber, Polypropylene Fiber, Hybrid Fiber

**EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF MECHANICAL PROPERTIES OF HYBRID
FIBER REINFORCED LIGHT WEIGHT CONCRETE**

Hicran AÇIKEL

Assoc. Prof. Necmettin Erbakan University, Faculty of Engineering and Architecture

ABSTRACT

Concrete is a brittle material. Hybrid fiber concrete is a cement-based composite material obtained by using fibers of more than one type and size to improve the properties of concrete. Light weight concrete differs from normal concrete by its lightness and the gaps enabled thermal insulation.

In this study, mechanical properties of steel, polypropylene and hybrid fiber light weight concrete were investigated. For this purpose, 9 different compositions of light weight concrete were produced. Samples are produced as follows: fiberless, 20 kg / m³ with steel fiber, 40 kg / m³ with steel fiber, 0.5 kg / m³ with polypropylene fiber, 1 kg / m³ with polypropylene fiber, 20 kg/m³ with steel fiber + 0.5 kg/m³ with polypropylene fiber, 40 kg/m³ with steel fiber + 0.5 kg/m³ with polypropylene fiber, 20 kg/m³ with steel fiber + 1 kg/m³ with polypropylene fiber, 40 kg/m³ with steel fiber + 1 kg/m³ with polypropylene fiber.

Three 10x10x40 cm beam samples, three 10x10x10 cm cube samples and three ø10x20 cm cylinder samples were produced in each mix. A total of 162 samples were produced.

At the end of the 28th, compression tests, cylinder splitting tests and four point bending tests were carried out on the samples. The effect of steel, polypropylene and hybrid fiber on the mechanical properties of light weight concrete was compared.

Keywords: Concrete, Light Weight Concrete, Steel Fiber, Polypropylene Fiber, Hybrid Fiber

**KATKI MALZEMELERİ İLE STABILİZE EDİLMİŞ KILLI ZEMİNLERDE DONMA-
ÇÖZÜLME ÇEVİMLERİNİN KAYMA MUKAVEMETİNE ETKİSİ**

Soner UZUNDURUKAN

Dr. Öğr. Üyesi, Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

Ahmetcan SUNGUR

Fen Bilimleri Enstitüsü, İnşaat Mühendisliği ABD, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye

Recep AKAN

Arş. Gör. Dr., Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

Sıddıka Nilay KESKİN

Prof. Dr., Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

Turan Selçuk GÖKSAN

Dr. Öğr. Üyesi Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

ÖZET

İnşaat Mühendisliğinde temel zemini olarak problemlili zeminlerle sıkça karşılaşmaktadır. Problemlili zeminlerin geçirimliliğini azaltmak, sıvılaşma potansiyelini azaltmak, emme-şişme ve oturma özelliklerini iyileştirmek, kayma mukavemetini arttırmak vb. mühendislik özelliklerini iyileştirmek için farklı stabilizasyon yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden yaygın olarak kullanılanlardan biri de katkı malzemeleri kullanılarak zemin stabilizasyonudur.

Zemin incelemelerinde farklı zemin türleriyle karşılaşıldığından ve her zemin kendine özgü probleme sahip olduğundan, zemin stabilizasyonu probleme uygun katkı malzemeleri seçilerek ve uygun oranda ilave edilerek sağlanmalıdır.

Doğal zeminler de olduğu gibi katkı malzemeleri ile stabilize edilen zeminlerde donma-çözülme çevrimine maruz kalmakta ve mühendislik özellikleri bu çevrimlerden etkilenmektedir.

Bu çalışmada, öncelikle incelenen ince daneli zemin numunelerinin endeks özelliklerini belirlemek için laboratuvarında elek analizi, hidrometre, kıvam limitleri, piknometre ve kompaksiyon deneyleri gerçekleştirilmiştir. Zemin sınıfları, optimum su muhtevası (w_{opt}) ve maksimum kuru birim hacim ağırlıkları (γ_{kmax}) belirlenen numunelerden proktor sıkılığında katkısız, ağırlıkça %5 ve %10 oranlarında barit ve pomza tozu ilave edilerek hazırlanmıştır. Daha sonra bu numunelerin anında, 6 gün ve 14 gün kür süresi sonunda kayma mukavemeti parametreleri tespit edilerek kür süresinin ve katkı maddelerinin kayma mukavemetine etkisi incelenmiştir. Ayrıca aynı deney setleri 3 ve 7 kez donma-çözülme çevrimlerine maruz bırakıldıktan sonra (ASTM D500'de verilen yöntem dikkate alınarak 1 çevrim; -23 °C de 24 saat dondurucuda, +18 °C sıcaklıkta 23 saat dış ortamda bekletilerek) kayma mukavemetleri belirlenerek donma-çözülme çevriminin kayma mukavemeti üzerindeki etkisi de araştırılmıştır.

Çalışma kapsamında katkı malzemelerinin, kür süresinin ve donma-çözülme çevrim süreçlerinin ince daneli zeminlerin kayma mukavemeti üzerindeki etkisi grafiksel ve sayısal olarak ortaya koyulmuş ve konunun amacına uygun olarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Donma-Çözülme Çevrimi, Kayma Mukavemeti, Pomza, Barit

**KUM ZEMİNLERDE İLAVE DÜŞEY GERİLME ARTIŞINA TEMEL BOYUTU VE ZEMİN
ÖZELLİKLERİNİN ETKİSİ**

Mehmet Fatih YAZICI

Arş. Gör., Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

Recep AKAN

Arş. Gör. Dr., Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

Sıddıka Nilay KESKİN

Prof. Dr., Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Süleyman Demirel Üniversitesi

ÖZET

Geoteknik mühendisliğinde zeminlerin sıkışabilirliği ve zemin iksa yapıları üzerine etkiyen yatay toprak basınçları gibi problemleri analiz edebilmek için zemin profilinde belirli bir en kesitteki gerilme dağılımının doğasının bilinmesi gerekmektedir. Bu yüzden mevcut yüklemekten dolayı zemin içerisinde meydana gelen gerilme dağılımının gerçekçi bir şekilde belirlenmesi geoteknik açıdan önemlidir. Zeminlerde meydana gelen ilave gerilme artışlarının belirlenmesi için çeşitli yöntemler önerilmiştir. Bu yöntemler genellikle zemini elastik, izotrop, homojen ve yarı sonsuz ortam olarak kabul etmektedir. Elastik teoriden faydalanılarak oluşturulan bu yöntemler, zemine ait parametreleri dikkate almamaktadır. Buna karşılık bir dış yükleme nedeniyle zeminde meydana gelen gerilme artışı; yüklü alanın boyutlarına, zeminin özelliklerine ve uygulanan yükün büyüklüğüne bağlı olarak değişebilir.

Bu çalışmada farklı mekanik özelliklere sahip kumlu zeminlere oturan farklı boyutlara sahip temeller üzerine etkiyen üniform yayılı bir yük altında meydana gelen ilave düşey gerilmenin derinlikle değişimi incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında 1mx1m, 4mx1m ve 10mx1m boyutlarındaki temeller, içsel sürtünme açıları 10°, 20°, 30° ve 40° olan kum zemin üzerine oturtularak zemin içerisindeki ilave düşey gerilmelerin değişimleri araştırılmıştır. Bu amaç için iki boyutlu bir sonlu eleman yazılımı olan Plaxis 2D ile Boussinesq, Westergaard yöntemi ve yaklaşık yöntem kullanılmış ve bu yöntemlerden elde edilen sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Temel boyutunun artması ile sonlu eleman çözümlerinden elde edilen gerilme artışları ile geleneksel yöntemlerden elde edilenler arasındaki farklılığın arttığı görülmektedir. Bunun yanında temelin köşe noktası altında içsel sürtünme açısındaki artış ile ilave düşey gerilmelerin arttığı ve temelin orta kısmı altında belirli bir derinliğe kadar düştüğü ve bu derinlikten sonra ise arttığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlave Düşey Gerilme, Sonlu Elemanlar Yöntemi, Kum Zemin.

**GEOTECHNICAL PROPERTIES OF SOILS IN GAZIANTEP: A CASE STUDY OF
AKKENT**

Ali Fırat CABALAR

Prof. Dr., Department of Civil Engineering, University of Gaziantep

ABSTRACT

This paper presents a study on geotechnical properties of soils in Akkent, Gaziantep. Akkent in Gaziantep is a rapidly growing region with many recently completed infrastructures. The study primarily aims to provide a series of laboratory testing results including unit weight, water absorption, point load resistance, compaction, unconfined compressive strength, and California bearing ratio tests. Based on the Turkish Codes, the testing results have indicated that the soils in the study are classified as Z2 and Z3. The paper is also presented for further use by the researchers and the site engineers.

Keywords: Civil Engineering, Geotechnics, Laboratory Study.

INFLUENCES OF SAND ADDITION TO A MEDIUM PLASTIC CLAY

Ali Firat CABALAR

Prof. Dr., Department of Civil Engineering, University of Gaziantep

ABSTRACT

There are several techniques to improve the mechanical properties of a clay including removal and replacement, pre-compression, vertical drains, grouting. This paper focuses on the removal and replacement method, in which a rounded shape sand samples was added to a medium plastic clay at different contents. The study aims to present a series of laboratory testing results including consolidation, swelling, and direct shear tests. The testing results have indicated that the maximum shear strength increased with an increase in the amount of sand in the mixtures. Also, it was realised that swelling and time required for a complete consolidation decreased by such increment in the sand content. The paper is also presented for further use by the researchers and the site engineers.

Keywords: Civil Engineering, Geotechnics, Laboratory Study.

**ASCORBATE PEROXIDASES (APXS) ARE DIFFERENTIALLY REGULATED IN
SORGHUM (*SORGHUM BICOLOR* L.) CULTIVARS**

M. Aydın AKBUDAK

Dr. Öğr. Üyesi Department of Agricultural Biotechnology, Akdeniz University, Antalya, Turkey

ABSTRACT

Drought is a major limiting factor for plant growth and productivity. The APX enzyme family plays crucial roles in mitigation of drought-induced adversities in plants. In this sense, the present work investigated genotypic variations among three sorghum cultivars, Aldari, Beydari and Ogretmenoglu-77 for foliar expression and protein activities of APX1-9 genes under 5d and 10d drought stresses. The expression of sorghum APXs in leaves were between -1.13 (APX4; Aldari) and 0.54 (APX3; Ogretmenoglu-77) under 5d drought stress, while under 10d drought it ranged from -1.81 (APX6; Beydari) to 1.51 (APX5; Ogretmenoglu-77) fold changes (FC). 5d stress mostly downregulated APX expression, while 10d drought mostly upregulated them. Interestingly, APX6 gene showed similar regulation pattern -with downregulation- in all test cultivars under both treatments. Based on an arbitrary but significant cutoff ($-1 < \log_2FC > +1$), genes with the meaningful levels of expression were found as APX1 (Ogretmenoglu-77; 10d stress), APX4 (Aldari; 5d stress), APX5 (Aldari/ Ogretmenoglu-77; 10d stress) and APX6 (Aldari/Beydari; 10d stress). As response to 5d drought, a significant increase (~2.25 fold) in total APX protein concentrations in Aldari was noted comparing to non-stressed (control) groups. Besides, foliar APX amounts merely demonstrated slight decrease and increase in Beydari and Ogretmenoglu-77, respectively. On the other hand, under 10d stress, APX concentrations slightly increased in Aldari and Ogretmenoglu-77 while it slightly decreased in Beydari. Studies targeting sorghum cultivars under drought conditions were extremely scarce and results presented here could be invaluable for guiding breeding effort to improve sorghum drought tolerance.

Keywords: Drought; Sorghum; Ascorbate peroxidase; ROS; Gene Regulation

**HİBRİT MISIR GENOTİPLERİNİN ANA ÜRÜN KOŞULLARINDAKİ
ADAPTASYONLARININ BELİRLENMESİ**
DETERMINATION OF ADAPTATION OF HYBRID CORN GENOTYPES IN MAIN CROP
CONDITIONS

Şehmus ATAKUL

GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Diyarbakır

Şerif KAHRAMAN

Dr., GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Diyarbakır

Sevda KILINÇ

GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Diyarbakır

ÖZET

Mısır, dünyada olduğu gibi ülkemizde de sosyo-ekonomik öneme sahip bir bitkidir. Farklı türleri ve geniş adaptasyon özelliği ile yeryüzünde farklı ekolojilerde geniş ekim alanlarına sahiptir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi mısır tarımının gelişmesi için, öncelikle çevre koşullarına uyumlu, yüksek verimli ve iyi kalite özelliklerine sahip mısır çeşitlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Diyarbakır ili tane mısır ekim alanı 2016 yılında 313.349 dekar, üretim ise 352.921 ton olup, ortalama verim ise 1.126 kg/da'dır. Diyarbakır'daki tane mısır ekim alanlarının yaklaşık %95'si ana ürün, %5'i ikinci ürün olarak yetiştirilmektedir. Bu çalışma, Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Projesi bölge verim ve adaptasyon çalışmaları kapsamında geliştirilen hibrit mısır genotiplerinin performanslarının değerlendirilmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada; 2014 yılında 25 genotip, 2015 yılında 26 genotip kullanılmıştır. Araştırma, 2014-2015 yıllarında, GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi deneme tarlasında tesadüf blokları deneme desenine göre üç tekerrürlü olarak yürütülmüştür. Araştırmada, 2014 yılında elde edilen verilere göre; bitki boyu (228.7-341.5 cm), ilk koçan yüksekliği (76.5-143.3 cm), tepe püskülü çıkarma süresi (67.3-82.7 gün), tane/koçan oranı (%78.4-90.1), 1000 tane ağırlığı (249.9-345.0 g), nem (%9.2-14.8), tane verimi (775.9-1345.1 kg/da) arasında, 2015 yılında; bitki boyu (247.2-294.3 cm), ilk koçan yüksekliği (91.2-133.2 cm), tepe püskülü çıkarma süresi (73.00-80.7 gün), tane/koçan oranı (%79.8-89.9), 1000 tane ağırlığı (272.2-370.5 g), nem (%10.1-19.3) ve tane verimi (953.3-1365.6 kg/da) arasında değişmiştir. Sonuç olarak; ; P.31G98, DKC6589, P.31A34, ADA 12.32, ADA 12.33, ADA 13.26, ADA 13.7, ADA 13.20, ADA 13.29, SASA-18, SASA-28, SASA-84 genotiplerinin ana ürün koşullarında daha yüksek verim verdikleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ana Ürün, Genotip, Hibrit Mısır, Tane Verimi

ABSTRACT

Maize is a plant that has socio-economic importance in the world as well as in our country. It has large plantations in different ecological of the world with extensive adaptations and different species features. It is necessary to determine the maize varieties which primarily compatible with the environment with high yield and good quality properties, for the development of maize agriculture in Southeastern Anatolia Region. The grain maize cultivation area in Diyarbakır was 31.335 hectares in 2016, and the production was 352.921 tons. The average yield was 11.260 kg/ha. Nearly 95 % of the grain maize planting areas in Diyarbakır constitutes the main crop, 5% constitutes the second crop. This study was carried out to monitor the performance of hybrid corn genotypes developed in the scope of the researches for regional yield and adaptation of national corn integrated crop management. In this experiment, 25 genotypes in 2014 year and 26 genotypes in 2015 were used as a research materials. The study were conducted in the trial field of GAP International Agricultural Research and Training Center in Diyarbakır with randomized complete block design with three replicates in 2014-2015. According to the findings of experiment in 2014; plant height ranged (228.7-341.5 cm), first ear height (76.5-143.3 cm), tasseling period (67.3-82.7 day), grain/ear ratio (78.4-90.1%), 1000 grain weight (249.9-345.0 g), moisture (9.2-14.8%), grain yield (7 759-13 451 kg ha⁻¹). In 2015 the yield parameters were as follows:

**III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi**
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

plant height ranged (247.2-294.3 cm), first ear height (91.2-133.2 cm), tasseling period (73.00-80.7 day), grain/ear (79.8-89.9 %), 1000 grain weight (272.2-370.5 g), moisture (10.1-19.3 %) and grain yield (9 533-13 656 kg ha-1). As a result; P.31G98, DKC6589, P.31A34, ADA 12.32, ADA 12.33, ADA 13.26, ADA 13.7, ADA 13.20, ADA 13.29, SASA-18, SASA-28, SASA-84 genotypes gave relatively higher yields as main crop production conditions.

Keywords: Genotype, Hybrid Corn, Main Crop, Grain Yield

THE EFFECTS OF AGRICULTURAL DROUGHT ON MIGRATION

Abdullah KARATAŞ

Assist. Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde, Turkey

ABSTRACT

Increasing problems due to climate change adversely affect the whole world. Among these problems, drought is of great importance. Agricultural drought affect all countries of the world as a result of drying of water resources, decreasing the amount of rainfall and some human-induced factors. Agricultural drought causes many problems with the destruction of nature. With this very important problem people may be forced to leave their regions. While the agricultural areas provide for many people to live in one way or another, people can turn to other areas with the drought. However, rural areas do not allow these people to move to different areas because there are limited employment opportunities in rural areas. Migration movements for better jobs seem to be a solution, but there are many problems that are caused by migration. These migration movements are usually carried out towards industrialized, larger cities. However, the increasing population with the migration puts great pressure on the environment and nature. Green areas decrease with the population growth and accordingly increasing pollution poses a serious threat to the environment. In addition, the problem of adaptation to the city life of newcomers requires a separate solution. These socio-cultural and socio-economic problems are the problems caused by those who come with their families in the hope of new job due to agricultural drought in rural areas. In this study, the effects of agricultural drought on migration and the problems that arise together will be discussed with various examples.

Keywords: Climate Change, Agricultural Drought, Migration, People, Nature

**IMPORTANCE OF ENVIRONMENTAL EDUCATION ACTIVITIES IN SUSTAINABLE
WATER MANAGEMENT**

Abdullah KARATAŞ

Assist. Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde, Turkey

Mert GEVREK

Master Student of Public Administration, Niğde Ömer Halisdemir University, Niğde, Turkey

ABSTRACT

Water is the most fundamental source of life. Every living thing needs water to live. Most of the human body consists of water. Three quarters of the world is covered by water, but only a small part of it is fresh water. Today, many people have to walk long distances to reach water sources that can be drunk. Most of the civilizations in the world have been founded near the water resources. It is predicted that future wars of mankind will be on water because water resources are under the threat of global warming, pollution and urbanization. This vital resource, which is indispensable for the sustainability of life, cannot be used with human-induced factors. The increasing overproduction and consumption especially with the Industrial Revolution has devastated the whole nature along with the water resources. Water is necessary for human not only for drinking but also for agriculture. That is, if there is no water, human will not find anything to eat. Unfortunately, it cannot be said that the community perceives the importance of water even if international efforts, treaties, conferences and meetings are held about the importance of water. Laws, deterrent penalties are also effective to some extent. In this regard, people need to be more conscious than anything else. Educational activities are of great importance in giving awareness. Environmental education is the key concept here. In order to adopt sustainable water management in the society, it is of great benefit to disseminate environmental education activities in the community. In this study, the importance of environmental education activities in sustainable water management will be emphasized.

Keywords: Water, Human, Environmental Education, Sustainable Water Management

TÜRKİYE'DE COĞRAFI İŞARETLİ SÜT ÜRÜNLERİ
DAIRY PRODUCTS HAD GEOGRAPHICAL INDICATION IN TURKEY

Nuray GÜZELER

Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Adana

Elif ARI

Yük. Müh., Silopi İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Silopi, Şırnak

Çağla ÖZBEK

Yük. Müh., Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Adana

ÖZET

Coğrafi işaretleme; kaynaklandığı yöre ile özdeşleşmiş, hem üreticiye hem ekonomiye katkı sağlayan işaretlerdir. Türkiye’de coğrafi işaret tescili işlemlerini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na bağlı olarak çalışan Türk Patent ve Marka Kurumu yürütmektedir. Coğrafi işaret, menşei adı ve mahreç işareti olmak üzere iki şekilde değerlendirilmektedir. Menşe adı tescilli alan ürünlerin tüm üretim aşamaları özdeşleştiği yörede gerçekleşir. Fakat mahreç işaretli ürünler üretiminin en az bir kısmının belirlenen bölgede gerçekleştirilmesi şartı ile farklı bölgelerde de üretilebilmektedir. Menşe ve mahreç işareti kapsamına girmeyen ve ilgili piyasada en az otuz yıldır kullanılan ürün ise geleneksel ürün adını alır. Coğrafi işaret üretim standardizasyonu sağladığından üretici ile müşteri arasında güven bağı oluşturur. Ülkemizde 2019 yılı Ocak ayı itibarıyla TPMK nezdinde; 133 menşe adı, 261 mahreç işareti olmak üzere toplam 394 adet tescilli coğrafi işaret bulunmaktadır. Bu tescilli ürünlerden sadece 3 ürün (Antep Baklavası, Aydın İnciri ve Malatya Kayısı) Avrupa Birliği tarafından tescil almış bulunmaktadır. Aynı tarih itibarıyla, 424 adet coğrafi işaret tescil başvurusunun işlemleri devam etmektedir. Gerek mahreç gerek ise menşe işareti almış tescilli 22 adet ve başvuru aşamasında 32 adet süt ürünü bulunmaktadır. Yani tescilli 394 adet ürünün 22 adedi süt ürünüdür. Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescillenmiş 394 adet coğrafi işaretli ürün arasından 22 adedinin süt ürünü olması; ülkemizde süt ürünlerinin önemli bir payı olduğunu göstermektedir. Gerek tescilli, gerek başvuru aşamasında olan gıdalar incelendiğinde süt ürünlerinden; peynir, yoğurt, kaymak, dondurma ve ayran göze çarpmaktadır. En çok coğrafi işaret almış süt ürünü çeşidinin peynir olmasının Türkiye’de yaklaşık 200 çeşit peynir olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu araştırmanın temel amacı; Türkiye’de üretilen süt ürünlerinin kalitesinin korunup, tescil ve teşvik edilmesi konusunda bilinç oluşturabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaret, Süt Ürünleri, Peynir

TÜRKİYE SÜT ENDÜSTRİSİNDE TRANSGLUTAMİNAZ ENZİMİ KULLANIMI
TRANSGLUTAMİNASE ENZYME AND ITS UTILIZATION IN THE DAIRY INDUSTRY

Nuray GÜZELER

Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Adana

Hüseyin MERT

Dr., Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Adana

Çağla ÖZBEK

Yük. Müh., Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Adana

ÖZET

Gıda endüstrisinde ürünlerin tüketici tarafından arzu edilen niteliklere sahip olabilmesi adına bazı işlemler ve modifikasyonlar uygulanabilmektedir. Enzim uygulamaları bu işlemlerden birisidir. Enzimler ürünlerin fiziksel, kimyasal ve duyuşsal niteliklerini geliştirebilmektedir. Transglutaminaz enzimi de, özellikle süt endüstrisinde önemli düzeyde kullanılan enzimlerdendir. Transglutaminaz enzimi amin birleşmesi, çapraz bağ oluşumu ve deamidasyon tepkimeleri ile proteinleri modifiye edebilen bir transferaz enzimidir. Bu enzim proteinlerin termal stabiliteyi, jel oluşturma yetenekleri, su tutma kapasiteleri, emülsifikasyon özellikleri üzerinde geliştirici etkiye sahiptir. Transglutaminaz, elde edildiği kaynaklara göre, hayvan dokuları ve organlarındaki yapısal transglutaminaz ve mikrobiyal transglutaminaz olarak ikiye ayrılmaktadır. Gıda endüstrisinde üretiminin daha kolay ve ekonomik olması sebebiyle daha çok mikrobiyal transglutaminaz enzimi tercih edilmektedir. Transglutaminaz enzimi; et ürünleri, balık ürünleri, süt ürünleri, bakliyat ürünleri ve tahıl ürünlerinde tekstürel ve fonksiyonel özellikleri artırmak için kullanılmıştır. Transglutaminaz enzimi çok sayıda gıda proteini ile çapraz bağ oluşturmada ve özellikle bir süt proteini olan kazeinin transglutaminaz için oldukça iyi bir substrat olduğu bilinmektedir. Türkiye’de süt endüstrisinde özellikle az yağlı yoğurt, ayran, kefir, dondurma ve peynirlerin üretiminde transglutaminaz enziminin kullanılabilirdiği bilinmektedir. Transglutaminaz enziminin katalize ettiği çapraz bağlanma; yoğurdun jel sıkılığını artırmada ve geçirgenliğini azaltmaktadır. Özellikle yağsız veya az yağlı yoğurtlarda kullanılması pıhtı stabilitesini geliştirmekte, serum ayrılmasını geciktirmekte ve depolama süresince asitliği önemli düzeyde azaltmaktadır. Türkiye’de az yağlı peynir sınıfındaki düşük yağ oranına sahip Beyaz peynir, Kaşar peyniri, Hatay peyniri gibi geleneksel salamuralı peynirler, Lokum peyniri gibi peynirlerin üretiminde transglutaminaz enziminden faydalanılabilmektedir. Peynir üretiminde transglutaminaz enzimi kullanımını proteolizi kısmen yavaşlatırken, peynirin tekstürel ve duyuşsal özelliklerini geliştirmektedir. Bu araştırmada transglutaminaz enziminin özellikleri, bu enzimin süt proteinleri üzerindeki etkileri ve Türkiye süt endüstrisinde; yoğurt, peynir, ayran ve kefir gibi ürünlerde kullanımına yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Transglutaminaz Enzimi, Yoğurt, Peynir, Fermente İçecekler

ABSTRACT

In the food industry, certain processes and modifications can be applied in order the products to have the desired qualities for the consumers. Application of enzymes is one of these processes. Enzymes may improve the physical, chemical and sensory qualities of products. The transglutaminase enzyme is also an important enzyme that is used in the dairy industry. Transglutaminase is a transferase enzyme capable of modifying proteins with amine linkage, cross-linking and deamidation reactions. This enzyme has thermal enhancing, thermal stability, gel forming ability, water retention capacity and emulsification properties on proteins. Transglutaminase is divided into two according to the sources from which it was obtained as structural transglutaminase in animal tissues and organs, and microbial transglutaminase. Microbial transglutaminase enzyme is preferred because it is easier and economical to produce in food industry. Transglutaminase enzyme has been used to increase the textural and functional properties of meat products, fish products, dairy products, pulses and cereal products. The transglutaminase enzyme cross-links with a large number of food proteins and casein which is a milk protein is known to be a

**III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi**
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

particularly good substrate for transglutaminase. In the dairy industry in Turkey, transglutaminase enzyme is known to use in the production of low-fat yoghurt, kefir, ice-cream and cheese. Transglutaminase-catalyzed cross-linking increases the gel firmness of yogurt and reduces its permeability. Especially in lean or low-fat yogurts, it improves clot stability, retards serum separation and reduces acidity significantly during storage. Transglutaminase enzyme can be utilized in the manufacture of low-fat cheeses such as White cheese, Kasar cheese, traditional brined cheese such as Hatay cheese, Lokum (soft) cheese in Turkey. The use of transglutaminase enzyme in cheese production partially slows down proteolysis and improves the textural and sensory properties of cheese. This paper provides an overview on the characteristics of transglutaminase enzyme, the effects of this enzyme on milk proteins and its utilization in the products such as yogurt, cheese, ayran and kefir in dairy industry of Turkey.

Keywords: Transglutaminase Enzyme, Yoghurt, Cheese, Fermented Beverages

SÜT İNEKLERİNDE KAN KETON DEĞERLERİ

Hasan ATALAY

Balıkesir Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları AD, Çağış Kampüsü

ÖZET

Çalışma Balıkesir ilinde bulunan ticari ruhsatlı bir süt işletmesinde bulunan yaşları 2-8 arasında değişen 333 adet holstein friesian ırkı inekler kullanılmıştır. Çalışmada tüm inekler aynı Total Mixed Rations (TMR) ile beslenmişlerdir. Doğumdan sonra 14 gün içerisinde *V.coccygea*' dan kan alınarak hızlı test (hand-held) ile keton değerlerine bakılmıştır. Geçiş dönemi olarak bilinen doğumdan önceki 3 hafta ile doğumdan sonraki 3 haftayı içine alan laktasyon dönemi yüksek verimli süt sığırları (Holstein Friesian) için çok önemlidir. Bu dönemde hormonal ve metabolik değişiklikler meydana gelmektedir. Laktasyon başlangıcındaki süt verimi ile doğru orantılı bir şekilde artan enerji ihtiyacı, yetersiz kuru madde tüketimi ile karşılanamaz, fakat vücut yağlarının mobilize olması ile kapatılmaktadır. Yüksek verimli süt ineklerinde geçiş dönemi yaşamlarının en kritik ve en stresli dönemleridir. Hayvanların bu dönemi en az kayıpla atlattıkları halinde, çevre ve insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen tarımsal üretimin yapılması, doğal kaynakların korunması, hayvancılıkta sürdürülebilir, izlenebilir ve güvenilebilir bir üretimin yapılabilmesi, ekonomik ve karlı hayvancılık işletmelerinin kurulması ve faaliyetlerinin devam ettirileceği düşünülmektedir. Ketozis hastalığının teşhisinde kan keton değerlerine bakılmaktadır ve klinik ketosis'de kan keton düzeyi genellikle 1.2 mmol/l üzerindedir. Keton analiz sonuçlarına ait ortalamalar ve standart hataları IBM SPSS 22 paket programında hesaplanmıştır. Maksimum ve minimum değerler ile ortalamalar ve standart hataları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. (Tablo 1).

Tablo 1. Keton sonuçlarına ait tanımlayıcı istatistik sonuçları.

N	Range	Minimum	Maximum	Ortalama	Standart Hata	Std. Sapma	Varyans
333	6,70	0,30	7,00	0,8312	0,3550	0,64778	0,420

Anahtar Kelimeler: Ketosis, Geçiş Dönemi, Süt İneği

DÜNYADA VE TÜRKİYE LİF BİTKİLERİ TARIMI
FIBER CROPS AGRICULTURE IN THE WORLD AND TURKEY

Ali KARAKOÇ

Zir. Müh., Kahramanmaraş/Onikişubat İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kahramanmaraş/TÜRKİYE

Hatice ÇOKKIZGIN

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Nurdağı Meslek Yüksekokulu, Gaziantep/TÜRKİYE

Ümit GİRSEL

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Aydıntepe Meslek Yüksekokulu, Bayburt/TÜRKİYE

Alihan ÇOKKIZGIN

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Nurdağı Meslek Yüksekokulu, Gaziantep/TÜRKİYE

ÖZET

Bu çalışmada Dünyada önde gelen lif bitkileri olan pamuk, keten, kenevir, jüt, rami, sisal, manila, kapok ve agava ile Ülkemizde yetiştirilen pamuk ve kenevir ele alınmıştır. Ekim, üretim ve verim açısından Dünya’da ve Türkiye’de pamuk ilk sırada yer alan lif bitkisi olup en fazla pamuk üretimi yapan ülkeler Hindistan (18.53 milyon ton), Çin (17.14 milyon ton), ABD (12 milyon ton), Pakistan (5.70 milyon ton), Brezilya (3.84 milyon ton), Özbekistan (2.90 milyon ton), Türkiye (2.45 milyon ton) ve Avustralya’dır (2.15 milyon ton). Ekim alanı açısından ise Hindistan (12.20 milyon ha), ABD (4.49 milyon ha) ve Çin (3.62 milyon ha) önde gelmektedir. Diğer yandan Uruguay (6503 kg/ha), Türkiye (4885 kg/ha) ve Meksika (4761 kg/ha) sırasıyla en çok kütlü verim alan ülkelerdir. Ülkemizde ise pamuğun ekim, üretim ve verim değerleri sırasıyla 501.478 ha, 2.450.000 ton ve 4.885 kg/ha diğer yandan kenevir ise 10 ha, 8 ton ve 8.670 kg/ha değerlerine sahiptir. Ayrıca ülkemizde mikro düzeyde de olsa keten üretimi yapılmaktadır (3 ton).

Anahtar kelimeler: Lif bitkileri, Üretim, Ekim alanı

ABSTRACT

In this study seed cotton, flax, hemp, jute, ramie, sisal, manila fibre, kapok and agave fibres which are the leading fiber plants in the world were examined. Cotton and hemp grown in our country are discussed.

Cotton were taken place in the World and Turkey in terms of production and harvest area. Most cotton producing countries in the world were India (18,53 million tons), China (17,14 million tonnes), the US (12 million tonnes), Pakistan (5.70 million tonnes), Brazil (3.84 million tons), Uzbekistan (2.90 million tonnes), Turkey (2.45 million tonnes) and Australia (2.15 million tonnes). In terms of harvest area, India (12.20 million ha), USA (4.49 million ha) and China (3.62 million ha) were leading. On the other hand Uruguay (6503 kg / ha), Turkey (4885 kg / ha) and Mexico (4761 kg / ha) were the top countries based on the seed cotton yield.

In our country, the harvest area, production and seed cotton yield values of seed cotton are 501.478 ha, 2.450.000 ton and 4.885 kg / ha respectively and on the other hand hemp has 10 ha, 8 ton and 8.670 kg / ha values respectively. In addition, flax production was made at micro level in our country (3 tonnes).

Keywords: Fiber crops, Production, Harvest Area

BİR ÜNİVERSİTE DÜŞLÜYORUM

Tuğçe DEMİRBAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Gülay BEDİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi lisans öğrencilerinin nasıl bir üniversitede okumayı hayal ettiklerini belirlemektir. Bu çalışma nitel araştırma paradigmasına uygun olarak desenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından düzenlenen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır ve verilerin toplanması 2018-2019 öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın iç geçerliğini ve güvenilirliğini artırmak amacıyla üye denetimi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya Eğitim fakültesinde lisans öğrenimine devam eden 135 öğrenci katılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesi betimsel analiz ve içerik analizi tekniklerinden yararlanılarak yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde öğrencilerin hayal ettikleri üniversite ortamlarına yönelik görüşleri sonucu; eğitim ortamı, yöntem, tutum, öğretim üyesi, sosyal etkinlik, destek faaliyetleri temaları altında toplandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencisi, Üniversite Ortamı, Hayal

ALİYA İZZET BEGOVİÇ'İN AHLAK ve AHLAK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Tuğçe DEMİRBAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Gülay BEDİR

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Aliya İzzet Begoviç'in ahlak eğitimi üzerine görüşlerini incelemektir. Aliya İzzet Begoviç'in düşüncesinde yer alan en önemli kavramlar; adalet, özgürlük, eşitlik, ve ahlaktır. Bu çalışmada ise Begoviç'in ahlak anlayışı incelenecektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve araştırmanın verileri, doküman inceleme tekniği kullanılarak 2018 yılında toplanmıştır. Araştırma çerçevesinde Aliya İzzet Begoviç'in sekiz kitabı (Doğu Batı Arasında İslam, Özgürlüğe Kaçışım, Konuşmalar, İslam Deklarasyonu, İslami Yeniden Doğuşun Sorunları, Köle Olmayacağız, Tarihe Tanıklığım, Geleceği Yenilemek) incelenmiştir. Kitapların incelenmesi sonucunda, Aliya İzzet Begoviç'in görüşlerinde, ahlakın merkezi bir yer tuttuğu görülmekte ve ahlakı insanı diğer canlılardan ayıran en önemli unsur olduğunu belirtmiştir. Menfaatle ahlakın arasında bir ilişkinin bulunmayacağını vurgulamıştır. Ayrıca başarının en önemli araçlarından biri olarak da ahlaklı olmanın önemini, kişi ahlaklı ise ve bunu davranış ve söz bütünlüğü haline getirebilmişse her alanda başarılı olur ifadeleriyle belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aliya İzzet Begoviç, Ahlak Eğitimi, Ahlak

İHVÂN-I SAFÂ İLE ZAMAN VE YILDIZLAR

Ayten Koç AYDIN

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Felsefe Grubu Eğitimi

Sibel TOSUN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Felsefe Grubu Eğitimi

ÖZET

İhvân-ı Safâ, Basra'da X. yüzyılda ortaya çıkan bir topluluk felsefesinin taraftarlarına verilen bir isimdir. İhvân-ı Safâ, kaynaklarda yer alan ortak verilere göre bu topluluğunun adının karşılığı "Gönlü Arınmış-Temiz Kardeşler-Sözünde Sadık Dostlar" olarak tespit edilmiştir. İhvân-ı Safâ ismini almasındaki gerçek sebep, üyelerinin kendi içlerinde has/hakiki beraberliğin olması, amaçları doğrultusunda "birlik" olmalarıdır.

Bu topluluk dünya ve ahirette kurtuluşa ulaşmanın yollarını aramışlardır. İhvân-ı Safâ, insanoğlunun varlığını, birliğini birleştirerek kurtuluşa ulaştırmanın yolunun bilimlerden geçtiğine inanmıştır. İhvân-ı Safâ'nın en temelde amacı dinle felsefeyi uzlaştırmaktır. Bu uzlaştırma sonrası insan felsefe ve temizlenmiş olan din ile asıl gayeye ulaşacaktır.

Topluluk felsefi görüşlerinde İran, Hint, Arap ve Eski Yunan düşüncelerinden etkilenmiştir ama Yunan düşünce geleneğinin etkisi daha fazladır. Yazmış oldukları *Risaleler* adını taşıyan dört ciltlik yapıtlarında; mantık, matematik, astronomi, müzik, doğa bilimleri, coğrafya ve felsefeye ait görüşlerini ve inançlarını açıklamışlardır. 52 risaleden oluşan bu yapıt, daha çok bilimler ansiklopedisidir.

İnsanoğlunun yakın çevresinden başlayarak etrafında gerçekleşmekte olan olayları merak etmesi, yaşamlarını ve sağlıklarını etkileyen olaylar, gökyüzünde gördükleri (güneş, ay, yıldızlar vb.) ve geçen zaman kavramı çerçevesinde diğer tabiat olayları ilgisini çekmiştir. X. yüzyılda ortaya çıkmış olan bu grup üyeleri kendilerine has düşüncelerini yazmış oldukları bu risaleler de Doğa Bilimlerine yer vermişlerdir. Grubun ele almış olduğu Doğa Bilimleri kavramı, ilk insanlığın var olduğu andan beri var olan fakat isminin sistemleştirilmediği, hiçbir döneminde şundaki kadar popüler olmamıştır. Bu popülerlik bilim ve bilimsellik kavramlarına atfedilen değerle ilgili bir durumdur.

Bu bildiride, söz konusu topluluk tarafından kaleme alınmış olan ansiklopedide yer alan risalelerde "Astronomi" ve "Fizik" başlıkları altında yer alan yıldızlar ve zaman kavramlarına ilişkin görüşler değerlendirilecektir. Araştırmamız hayal gücünü tetikleyerek bilimin geriden başlayarak ileride göreceği gerçeklerle ilgili ufukumuzu açmaya yöneliktir.

Anahtar kelimeler: İhvân-ı Safâ, Doğa Bilimleri, Zaman, Yıldızlar, Felsefe.

**ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL MUHALEFETİ NASIL ANLAMLANDIRDIKLARI VE
NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Sevilay ŞAHİN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Gökçe ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Merve KISAOĞLU

Dr. Nilüfer Mustafa Özyurt Anaokulu

GİRİŞ

Farklı karakter yapılarına sahip olan bireylerin örgüt içerisinde yaşadıkları sorunları net bir şekilde ifade ederek soruna yönelik çözümler üretmeleri, her hangi bir baskıya maruz kalmadan duygu ve düşüncelerini ifade edebilmeleri örgütsel muhalefet kavramının önemini ortaya çıkarmıştır. Çoğu zaman istenmeyen bir davranış olarak düşünülse de, muhalefet yapıcı yönde gerçekleşirse örgütün, yenilikçi ve yaratıcı uygulamaları artarak, örgütsel verimlilik de artmış olacaktır. Bundan dolayı, örgütsel başarı ve demokratikleşme adına bireylerin yönetsel süreçlere muhalefet etmesi oldukça önemlidir. Kişilerin örgütsel muhalefet davranışlarını, yönetici davranışlarından kişisel özelliklere kadar birçok farklı etmen etkilemektedir. Kassing (1998) örgüt içerisinde bireylerin; açık muhalefet, gizli muhalefet ve dışsal muhalefet olarak 3 farklı şekilde muhalefet stratejileri benimsediğini ifade etmiştir. Açık muhalefet, örgüt yöneticilerine karşı yapılan yapıcı muhalefet davranış, gizli muhalefet, düşüncelerin ifadesinde engellerin olduğu düşünüldüğü zaman ortaya çıkan davranış iken, dışsal muhalefet ise örgüt dışındaki kişiler ile örgüte yönelik görüş paylaşımı şeklinde görülen davranışlardır (Kassing, 1998; Ökten ve Cencki, 2013).

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Muhalefet, Öğretmen, Algı

ORTAOKUL OKUMA BECERİLERİ DERSİNE YÖNELİK ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞ VE UYGULAMALARI

Cafer ÇARKIT

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Dil öğretim sürecinde üzerinde en fazla durulan öğrenme alanlarından biri okumadır. Okuma becerisinin kazanılması ile birey artık bir okur olarak yazarın iletmek istediği mesajı algılayıp anlamlandırabilecek seviyeye ulaşır. Değişen dünya koşullarında sözlü iletişimin yanında yazılı iletişim oldukça önem kazanmıştır. Çağımızda bireyler zamanlarının önemli bir kısmını okumaya ayırmakta ve iletişimlerinin büyük bir bölümünü okuma yoluyla gerçekleştirmektedir. Bu durum okuma becerisinin önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Buna bağlı olarak ana dili öğretiminin yanında seçmeli olarak “Okuma Becerileri” dersi 2012 yılından bu yana ortaokullarda 5 ve 6. Sınıf düzeyinde okutulmakta ve öğrencilerin etkili bir okur olmaları amaçlanmaktadır. Bireysel ve sosyal ihtiyaçların karşılanabilmesi, öğrencilerin toplumun aktif birer üyesi olup vatandaşlık haklarının etkili bir şekilde kullanabilmesi adına Okuma Becerileri dersi oldukça önemli görülmektedir. Ayrıca yazılı veya görsel elektronik metinlerin hayatımızı kuşatma altında aldığı çağımızda eleştirel okur yetiştirme adına dersin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Bu çalışmada Okuma Becerileri dersine yönelik öğretmenlerin gerçekleştirdiği sınıf içi uygulamalar ve dersin etki düzeyine yönelik öğretmenlerin görüşleri araştırılmaktadır. Araştırma Kayseri ili merkez ilçelerinde görev yapan, amaçlı olarak seçilen ve 2012 yılından itibaren en az bir eğitim öğretim yılı Okuma Becerileri dersi okutmuş 11 Türkçe öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu seçmeli ders olup gönüllü öğrenciler ile yürütüldüğü için dersin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Farklı metin türlerinin okunup anlamlandırılması ve okunan metinlerin canlandırılması Okuma Becerileri dersinde gerçekleştirilen başlıca sınıf içi uygulamalar olarak tespit edilmiştir. Çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular ile boşluk doldurma veya eşleştirme soruları ile yapılan sınavlar ise dersin ölçme değerlendirilmesinde sürecinde kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Ders, Öğretmen, Uygulama, Görüş

İHWAN-I SAFA ANLAYIŞINDA MADDİ NESNELERİN BİLİNMESİ
KNOWING MATERIAL OBJECTS IN THE CONCEPTION OF IKHWAN-I SAFA

Ayten Koç AYDIN

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Eyyüp KURT

Gazi Üniversitesi Felsefe Grubu Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Makalemizde, iki temel başlık olarak (1) insanın bilinmesi ve (2) maddi nesnelere bilinmesi konuları ele alınmıştır. Maddi nesnelere bilinmesi üzerinde yoğun bir biçimde durulmuştur.

Bilginin ortaya çıkış serüveninde, insanın bilinmesinden yola çıkarak maddi nesnelere bilinmesine varılır. Ruh ve bedenden meydana gelen insanın ruh aracılığıyla kendi zatını; bedendeki duyu organları aracılığıyla da maddi nesnelere bilir. İhvan-ı Safa, beş duyu organını ruhani güçler olarak niteler. Bununla algılayıcı gücü kasteder ve maddi nesnelere bilinmesindeki önemi üzerinde durur.

Maddi nesnelere bilinmesi ilk olarak (a) insan idrakinin duyu organları ile maddeye nüfuz etmesi ile gerçekleşir. (b) Ayrıca cismani cevherlerin edilgin olması sebebi ile duyu organları tarafından bilinebilir olması da söz konusudur. (c) Bu aşamada cismin bilinmesi madde ve suret konusu detaylı olarak incelenerek derinleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Madde, Beden, Bilgi

ÖZET

In our article, two basic topics (1) to know human and (2) to know the material objects are discussed. It has been intensely focused on knowing material objects.

In the advent of knowledge, it is known that the material objects are known based on human knowledge. The soul of the soul and the body of the human being through the spirit of its own; know material objects through sensory organs in the body. Ikhwan-i Safa, five sense organ as spiritual forces. By this, it refers to the perception power and emphasizes the importance of knowing the material objects.

Knowing the material objects firstly (a) occurs by the penetration of human perception into the substance by the sensory organs. (b) It is also possible that the corporeal objects can be known by the senses as they are passive. (c) Knowing the object at this stage has been deepened by examining the substance and the issue in detail.

Key Words: Substance, Body, Knowledge

**GEÇMİŞ DÖNEMİN SOSYO-EKONOMİK VE EĞLENCE MERKEZLERİ OLAN
PANAYIRLARA BİR ÖRNEK: ŞAMLI (BALIKESİR) PANAYIRI**
A SAMPLE TO THE FAIRS WHERE WERE THE SOCIO-ECONOMIC AND ENTERTAINMENT
CENTERS OF THE PREVIOUS PERIOD: ŞAMLI(BALIKESİR) FAIR

İbrahim AYDIN

Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Balıkesir

ÖZET

Panayırlar, farklı toplumlarda farklı amaçlarla kurulan ve tarihi oldukça eskilere dayanan bir bakıma büyük pazarlardır. Arap kültüründen, Batı kültürüne kadar çok farklı kültürlerin ortak varlığıdır.

Panayırlar; dini, sosyal, ekonomik ve eğlence amaçlı kurulmaktadır. Ülkemizde bir zamanlar alışveriş ve eğlence kültürüne damgasını vuran panayırlar, dönemin renkli ve benzersiz organizasyonlarıdır. Ülke nüfusumuzun önemli bir kısmının kırsal alanda yaşadığı, kırsal ekonominin hâkim olduğu ve ulaşım imkânlarının da kısıtlı olduğu dönemlerde alternatifsiz cazibe merkezleridir.

Ülkemizdeki 71 panayırdan birisi olan Şamlı Panayırı, Balıkesir şehir merkezine 24 km mesafedeki Şamlı'da kurulmaktadır. İlk kuruluş tarihi bilinmeyen Şamlı Panayırı, geçmişte çevresindeki köylerde yaşayan vatandaşların kurulmasını heyecanla bekledikleri bir faaliyettir.

Ekonomik faaliyetlerin kol gücüne dayandığı geçmiş dönemlerde, insanların zorlu koşullarından sıyrılarak, stres attığı, eğlendiği aktivite merkeziydi. İnsanlar, tarım ve hayvancılık faaliyetleri için gerekli araçları buradan temin ederdi. Burada eğlenir ve farklı köylerde yaşayan dostlarıyla burada hasret giderirdi. Hatta yaptıkları ticari faaliyetlerde ödeme yapma için bir sonraki panayır zamanı vade olarak kabul edilirdi. Şamlı Panayırı, çok geniş bir coğrafyayı ilgilendirirdi. Haftalar öncesinden para biriktirilir, hazırlıklar yapılırdı.

Günümüzde ise Şamlı Panayırı; insanların temel ihtiyaçlarını karşılamaktan ziyade, ekonomik, sosyal, eğlence ve kültürel anlamda nostaljik bir faaliyettir. Balıkesir şehir merkezinde ikamet eden kentsel nüfus da önemli bir oranda ilgi göstermektedir.

Türkiye nüfusunun yaşadığı sosyal, ekonomik dönüşüm, ulaşım şartlarının iyileşmesi gibi gelişmeler panayırları sömüklemiştir. Şamlı Belediyesi'nin yetersiz ekonomik gücü de Şamlı Panayırının canlanması için yeterli olmamıştır. Ancak 2014 yılında kurulan Karesi Belediyesi'nin Şamlı Panayırının koordinasyonu ve planlanmasını üstlenmesi eski günlerine dönmesi için bir umut olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Kültür, Eğlence Panayır, Şamlı Panayırı,

ABSTRACT

Fairs are big markets in different societies in a way that has been established for different purposes and based on old history. From the Arab culture to the Western culture, it is the common existence of many different cultures.

Fairs are established for religious, social, economic and entertainment purposes. The fairs, once marked the culture of shopping and entertainment in our country, are colorful and unique organizations of the period. Fairs were without alternative attraction centres in the period when a significant portion of our country's population lived in rural area, the rural economy was dominant transportation facilities were limited.

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

Şamlı Fair, which is one of the 71 fairs in our country, is located in Şamlı, 24 km away from the city center of Balıkesir. Şamlı Fair, with its unknown first establishing date, is an activity which has been waited excitedly by the citizens living in the villages in the past.

It was the activity center where people wriggled out of the tough conditions, blew off steam and had fun when economic activities were based on armstrength in the past. People would be able to provide the necessary tools for agriculture and animal husbandry from there. People would have fun here and save his longing here with their friends living in different villages. In fact, the next fair time was approved for the pay time for commercial activities. Şamlı Fair was interested by very wide geography. Money would be saved and preparations were made weeks ago.

In the present day, Şamlı Fair; rather than meeting the basic needs of people, it is a post algal activity in economic, social, entertainment and cultural sense. The urban population residing in the city center of Balıkesir shows a significant interest.

Turkey's population is experiencing social economic transformation, developments such as the improvement of transport conditions have made the fairs lose their charm. The inadequate economic power of the Şamlı Municipality was not enough for the revival of the Şamlı Fair. However, the undertake of Karesi Municipality, established in 2014, for the coordination and planning of the Şamlı Fair become a hope for Şamlı Fair to revert back.

Keywords: Economy, Culture, Entertainment, Fair, Şamlı Fair

KENTSEL ALANLARDAKİ KIRSAL FAALİYETLERE BALIKESİR ŞEHİRİ ÖRNEĞİ
THE CASE OF BALIKESİR CITY FOR RURAL ACTIVITIES IN URBAN AREAS

İbrahim AYDIN

Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Balıkesir

ÖZET

Şehirler, bazıları tarafından medeniyetin ışık ve sıcaklığını karanlık ve soğuk dünyaya yayan ateş olarak kabul edilmiştir. Kentler, tarım ve hayvancılık gibi kırsal faaliyetlerin yerine, sanayi, ticaret ve ulaşım gibi faaliyetlerin hâkim olduğu yerleşmelerdir. Kentler, altyapıları tamamlamış, düzgün yapılaşmış mekânlar olup buralarda sanatsal ve kültürel faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Sanayileşme ile ortaya çıkan şehirler, cazip yönleri ile kırsal alanlardan yoğun bir şekilde nüfus çekmiş, hem sayı olarak hem de büyüklük olarak oldukça artmıştır. Dünyada kentsel nüfus oranı, 1950 yılında %30 iken, 1994 yılında kırsal nüfus oranı ile eşitlenmiştir. 2014 yılında %54 olan kentsel nüfus oranının 2050 yılında %66'ya ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Şehirlerin kalabalıklaşması, çevrenin insan eseri beton yığınları haline dönmesi, kentsel mekânların doğallıktan uzaklaşmasına neden olmuştur. Gecekondulaşma, trafik, gürültü, yeşil alanların yetersizliği gibi çevre sorunları şehirlerde yaşayan insanları rahatsız eder hale gelmiştir.

Şehirler, bu özellikleriyle sosyal bir varlık olan insanı adeta boğmaktadır. Şehir insanı bu nedenle doğallığa ve rekreatif faaliyetlere mecbur hale gelmiştir. Balıkesir şehrinde de insanlar, şehrin farklı noktalarında kırsal faaliyetler gerçekleştirmektedir. Şehirde yaşayan insanlar, boş alanlarda, bina bahçelerinde, balkon ve hatta teraslarda sebze üretim faaliyetleri yapmaktadır. Eski koliler, ağaç dipleri, ortadan bölünmüş bidonlar, hatta eski küvetler bile bu amaç için kullanılmıştır.

Kentsel alanlarda sürdürülen kırsal faaliyetlere gerekçe olarak; hobi, aile ekonomisine katkı ve organik ürün elde etme gibi amaçlar ön plana çıkmaktadır. Kırsal faaliyetleri sürdürenlerin cinsiyet yapısı, köy doğumlu olması veya olmaması, yaş durumu gibi özellikleri de dikkat çekmektedir.

Bu çalışmada Balıkesir şehir merkezinde kırsal faaliyetleri sürdüren bireylerin sosyo ekonomik yapıları, cinsiyetleri, yapış amaçları nicel yöntemle ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Yerleşme, Kentsel Yerleşme, Kırsal Hayat, Kentsel Hayat

ABSTRACT

Cities was accepted as a fire ,that spreads the light and warmness of the civilization to the dark and cold world by some. . Cities are are the places where industry, trade and transportation are dominant instead of rural activities such as agriculture and livestock. Cities have completed infrastructures and properly structured places where artistic and cultural activities are carried out.

The cities that emerged by industrialization attracted intense populations from the rural areas with their attractive aspects, and they increased both in number and in size. In the world while the urban population ratio was 30% in 1950, it was equal to the rural population ratio in 1994. It is estimated that the proportion of urban population, which was 54% in 2014, will reach 66% in 2050.

The crowding of the cities and the transformation of the environment into concrete manholes caused the urban spaces to move away from naturalness. Environmental problems, such as squatting, traffic, noise and lack of greenspaces, have become disturbing the people living in cities.

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

Cities are almost drowning the people who are social entities with these features. For this reason, people of the city have become obliged to natural and recreational activities. In Balıkesir, people also perform rural activities at different points of the city. People living in the city are engaged in vegetable production activities in empty spaces, building gardens, balconies and even terraces. Old parcels, tree bottoms, centered bins, even old tubs were used for this purpose.

Hobby, contribution to family economy and obtaining organic products come to the forefront as the reason for the rural activities that are continued in urban areas. The gender structure of the people who are sustaining rural activities, and they were born in village or not , and the age status are noteworthy. In this study, socio-economic structures, sexes, and goals of individuals that are carrying rural activities in Balıkesir city center were tried to be revealed by quantitative method.

Key Words: Rural Settlement, Urban Settlement, Rural Life, Urban Life

ÜLKEMİZ EĞİTİMİNDE BELİRSİZ FAYDALAR
INDEFINITE BENEFITS IN TURKEY'S EDUCATION

Rüştü ILGAR

Doç.Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilimdalı, Çanakkale

ÖZET

Eğitim ve öğretim faaliyeti insan yaşamında çok önemli bir yere sahiptir. Kişilerin iyi bir eğitim alması onların hem kendi yeteneklerini ortaya çıkarmasına, hem de ülke kaynaklarının doğru kullanılarak ülke kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yapıldığı kurumlar olan okullarda uygulanan bazı faaliyetlerin, insanın kendi kişiliğini kazanmasında, yeteneklerinin ortaya çıkarılmasında sağladıkları yararlar tartışmalıdır. Okulların hem fiziki şartlar açısından, hem uygulanan program açısından, hem de bunu uygulayan yöneticiler ve öğretmenler açısından bazı düzenlenmelerin yapılması gereklidir. Eğitim ve öğretime faydacı ve maksimum verim açısından bakılmalı, bunun dışında eylemlerin belirsiz olduğu ve yararlarının tartışıldığı konular çıkarılmalıdır. Böylece hem zaman, hem de maddi ve manevi açıdan ortaya çıkabilecek zararlar ortadan kaldırılabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Belirsiz Fayda, Faaliyet

ABSTRACT

Education and instruction activity is very important for human life. People can both develop their abilities and provide improvement of the country by having a good education. But in schools which provide this education and instruction activity the benefits of some activities which are applied are a discussion point in having peoples own personality and showing their abilities. Schools must be reorganized by paying attention to physical conditions, curriculums, administrators and teachers who apply the curriculums of the schools. We must see benefits and maximum outputs of education and instruction. However subjects which have indefinite benefits and are discussed of their benefits must be omitted. So, some damages can be non-existent thanks to education and instruction activities.

Keywords: Education, Instruction (Teaching), Indefinite Benefits, Activity.

TÜRKİYE'DE ÇEVRESEL AÇIDAN PLASTİK AMBALAJ SEKTÖRÜ
PLASTIC PACKAGING INDUSTRY ENVIRONMENTAL ASPECTS IN TURKEY

Rüştü ILGAR

Doç.Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilimdalı, Çanakkale

ÖZET

Plastikler ambalaj üretiminde dünyada ve Türkiye’de yoğun olarak kullanılan ürünlerdir. Geçmişten günümüze önemi ve kullanım alanları artmaktadır. Türkiye’de plastik ambalaj sektörü 800.000 tonluk üretim kapasitesine sahiptir. Kişi başı plastik üretimi ise ülkemizde 14-15 kg, Avrupa’da 80 kg, Amerika’da ise 150 kg civarındadır. Plastik ambalajların birçok çeşidi vardır. Gıda, kozmetik, tekstil gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Ambalaj sektöründe plastik ürünlerin çok kullanılma nedenleri kullanışlı, verimli ve maliyetinin az olmasıdır. Fakat plastik ambalajların çevreye verdiği zararı en aza indirmek gerekir. Plastik atıkların doğada çözünme süresi yaklaşık 1000 yıldır. Bu zarardan korunmak için yetkililer birçok proje geliştirmiş ve ücretlendirme politikasıyla tüketimi azaltılmış aynı zamanda, geri dönüşüme önem vermiştir. Enerji tasarrufu sağlanarak çevreye verilen zarar en aza indirilmeye çalışılmıştır. Yönetmeliklere uygun kontrollü bir şekilde plastik ambalaj üretimi sağlanmalı ve çevreye verilen zararı en aza indirmek için yaptırımlar uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Plastik Ambalaj, Çevre, Duyarlılık

ABSTRACT

Plastics are products, which are used for manufacturing package intensely in the world and Turkey. From past to present, their importance and usage areas have increased. Plastic package sector has 800.000 tonner capacity of production in Turkey. Production of plastic per capita is 14-15 kg in our country, it is 80 kg in Europe and also it is some 150 kg in America. There are a lot of varieties of plastic packages. They are used in the many usage areas such as nutriment, cosmetic, textile etc. Products of plastics are a lot of usage causes in the package sector, these are practical, efficiend and their cost is little. However, the damage to the environment of plastic package needs to be minimized. Resolution time of plastic wastes is about 100 years on nature. in order to be protected from this damage, authorities have improved several projects and have attached importance to recycling. With energy saving, the damage to the environment has been minimized and reduced consumption by the remuneration policy. Plastic package production must be regulations provided in a controlled manner and as the damage to the environment has been minimized, must be imposed sactions.

Keywords: Plastic Packaging, Environment, Sensitivity

BAKIM TEDBİRİ KAPSAMINDA KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLARA YÖNELİK UYGULAMALAR

Bülent BAYAT

Prof. Dr., Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Elif ÖZAYDIN DEMİRBAŞ

Öğr. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Çocuklar çeşitli nedenlerle korunmaya muhtaç duruma düşmektedir. Devletler dezavantajlı gruplar içerisinde yer alan çocukların korunmaya muhtaç duruma düşmesiyle birlikte çeşitli uygulamalar ile bu çocukların korunmasını sağlamaktadır. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde korunmaya muhtaç çocuklara yönelik koruyucu ve destekleyici bazı tedbirler yer almaktadır. Bu tedbirlerden birisi de çocukların bakımının sağlanması çeşitli uygulamaları kapsayan “bakım tedbiri” dir. Bu uygulamalar neticesinde çocukların bazen bir kurum aracılığı ile bakımı sağlanırken, kimi zamansa çocukların kendi ailesi ya da uygun özellikleri taşıyan başka bir ailenin yanında bakımı sağlanmaktadır. Ülkemizde bu uygulamalar devlet adına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmet Bakanlığı aracılığıyla sürdürülmektedir. Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik kurum bakım uygulamaları; yetiştirme yurtları, çocuk yuvaları, çocuk evleri, çocuk evleri sitesi ve çocuk destek merkezleri olarak karşımıza çıkarken aile yanında bakım uygulamaları; aileye sosyal destek, koruyucu aile ve evlat edindirme olarak sıralanmaktadır. Yapılan araştırmalar neticesinde günümüzde korunmaya muhtaç çocukların bakımının aile yanında sağlanmasına yönelik uygulamaların daha sağlıklı olacağı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu’ nda da çocuğun öncelikli olarak aile yanında bakımının sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca geçmişten günümüze kurum bakım uygulamalarında da değişimler yaşanmış ve koğuş tipi kurumlardan ev tipi kurumlara doğru bir geçiş olmuştur. Bu çalışmada korunmaya muhtaç çocukların bakımına ilişkin uygulamalar ele alınmış ve günümüzde bu çocuklar açısından en sağlıklı bakım uygulamalarının neler olacağı tartışılmıştır. Bu çalışma nitel bir çalışma olup, alanda yer alan diğer kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Koruma, Bakım

GÜNEY KORE VE TÜRKİYE'DEKİ İNGİLİZCE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Birsen BAĞÇECİ

Doç Dr.. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Selin YAMAN

Gaziantep Koleji Vakfı Özel Liseleri

ÖZET

Dünyadaki en yaygın dillerden birisi olmanın yanı sıra, İngilizce 54 ülkenin ve 400 milyon kişinin ana dilidir. Yabancı dil olarak ise bir milyara yakın insan İngilizce öğrenmekte ya da konuşmaktadır. Son 30 yıldan beri yabancı dil olarak İngilizce öğretimin dünyadaki devlet okullarında yer alması gittikçe yaygınlaşan bir eğilimdir. Türkiye'deki İngilizce eğitiminde de çeşitli değişikliklere gidilmiş olup en son program değişikliği 2017 yılında yapılmıştır. Güney Kore dünyada kendini eğitime en çok adanmış, son yıllarda eğitim alanında en iyi ülkelerden biri olarak kabul edilmektedir. Güney Kore'de 2000 yılında okullarda uygulanmaya başlayan ve başarı gelişimini merkez alan 7. Ulusal Müfredat ile birlikte "açık öğretim" ve "performans değerlendirme" öğrenme süreçlerine odaklanmıştır. İlginç bir şekilde Güney Kore, İngilizce konuşma becerisinde 'orta derecede yetkin' puanı almaktadır ki bu bir Asya ülkesi için oldukça iyi bir sonuç sayılmaktadır.

Bu çalışmada Türkiye ve Güney Kore'deki İngilizce öğretim programlarının hedefler, içerik, eğitim durumları (öğrenme-öğretme süreçleri) ve ölçme-değerlendirme açılarından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Türkiye'nin ve Güney Kore'nin İngilizce öğretim programları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Doküman incelemesi yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucunda, iki ülkenin İngilizce öğretim programlarındaki hedeflerin genellikle benzerlikler gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin İngilizce'yi kullanarak iletişim kurabilmeleri, günlük hayattaki olayları anlatan yazılı metinleri ve konuşmaları anlayabilmeleri, günlük yaşantılarını yabancı dilde aktarabilmeleri Güney Kore ve Türkiye İngilizce öğretim programlarındaki hedeflerin ortak özellikleridir. Bunun yanı sıra içerik, eğitim durumları ve sınav durumları bakımından da programlar arasında benzerliklerin ve birtakım farklı uygulamaların söz konusu olduğu görülmüştür. İçerik açısından programlar incelendiğinde, içeriklerin hedeflere uygun olarak programlarda yer aldığı, içeriklerin hedeflerle örtüştüğü ve genel olarak dilin günlük hayatta kullanımını içeren etkinliklere içerikte yer verildiği görülmektedir. Programlar genelde yabancı dilin iletişim görevini ön plana çıkarmakta, etkinlikler yabancı dilin özgün iletişim ortamlarında etkin kullanımını sağlamayı amaçlamakta ve dilin dört temel dil becerisinin geliştirilmesi programlarda önemsenmektedir. Dolayısıyla, programların süreç boyutunda da bu amaçlar öne çıkmış, bilgi ve iletişim teknolojileri, özgün materyaller ve çoklu ortam materyallerinin kullanımı vurgulanmıştır. Programlar, ölçme-değerlendirme açısından karşılaştırıldığında ise programların çağdaş bir yaklaşımla hazırlandığı ve alternatif değerlendirme yöntemlerinin önerildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğretim Programı, Karşılaştırmalı Eğitim, Doküman incelemesi

ÇOCUKLA TERAPÖTİK İLETİŞİM VE OYUN

Hakan AVAN

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SHMYO

Vedat ARGİN

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SHMYO

Elif Tuba YILDIRIM

Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi SHMYO

ÖZET

İnsan gelişimi açısından en hassas dönem 3. Trimester ile başlayıp çocukluk yılları boyunca devam etmektedir. Bu hassas dönemde çocukla kurulan sağlıklı bir iletişim, yaşanan olayların ve durumların çocuğun gelişim düzeyine göre doğru bir şekilde aktarılması çocuğun zihinsel ve ruhsal yönden tüm hayatını etkilemektedir. Bu bağlamda ebeveynler ya da çocuğun bakım ihtiyacını sağlayan kişiler çocuklarla gelişim dönemlerine uygun şekilde iletişim kurmalı, çocukların gelişimini desteklemelidir. Çocukla iletişim kurmanın en kolay ve etkili yollarından biri oyun ile iletişim kurmaktan geçer.

Çocuk için oyun hiç kimseden öğrenmeyeceği konuları kendi deneyimleriyle öğrenmesini sağlayan bazen psikolojik bazen fizyolojik bazen de sosyolojik, içerikli bir fenomendir. Literatürde “çocuğun işi” olarak adlandırılan oyun, çocuğun hastanede kalmasıyla kesintiye uğrayabilir. Bu durum da çocukta olumsuz duygular oluşmasına, stres yaşamasına ve buna bağlı olarak tedaviye uyumunu geciktirebilir. Bu noktada terapötik oyun kavramından bahsedilir. Pediatri hemşireleri hasta çocuğun duygu ve düşüncelerini ifade etmesini sağlamak için veri toplama ve tedavide terapötik oyunu etkili bir yöntem olarak kullanmaktadır. Pediatri hemşirelerinin bakım kalitesini arttırmak adına oyunu tüm yönleriyle tanıması, çocuklarla ilgili uygulamalarında kullanması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı çocuk ile terapötik oyun ve iletişim kurmanın teknikleri ve şekillerinin açıklanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Oyun, Terapötik, İletişim

YÜKSEK RİSKLİ EBEVEYNLER

Hakan AVAN

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SHMYO

Vedat ARGİN

Öğr. Gör., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SHMYO

Elif Tuba YILDIRIM

Öğr. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi SHMYO

ÖZET

Çocukluk döneminde ebeveyn-çocuk etkileşiminin, çocuğun psiko-sosyal gelişimi bakımından oldukça önemli bir dönem olduğu görülmektedir. Bu dönemde karşımıza çıkan olumsuzluklar ile mücadele edebilmemiz için aile kavramını iyi tanımlamak ve değerlendirmek gerekmektedir. Aile hem sosyal hem de tarihsel bağlamda toplumun en temel unsurlarından biridir. Aile yapısındaki minimal değişiklikler çocuk açısından baş edilmesi zor süreçlere neden olmaktadır. Çocuk açısından ailenin önemi, çocuğun maddi ihtiyaçlarının karşılanmasından çok çocuğa gösterilen sevgi, şefkat ve temel güven duygusunun sağlanması ile ilgilidir. Bu özelliklerden yoksun bir ortamda büyüyen ve gelişen çocuklarda psikolojik, sosyal ve fiziksel olarak gelişme bozuklukları meydana gelmektedir.

Çocuk sağlığına ve dolayısı ile gelişimine etki eden önemli değişimlerin başında gelişen sosyo-ekonomik durum ile alakalı tek ebeveynli ailelerde artış gelmektedir. İkinci önemli değişim ise anne ve çocuk sağlığı açısından birçok riskleri beraberinde getiren adölesan ebeveynlik gelmektedir. Çocuk sağlığını etkileyen üçüncü önemli değişim ise ebeveynin hem fiziksel hem de psikososyal sağlığını bozarak ailenin çocuğa ayırdığı tüm kaynakların azalmasına neden olan madde kullanan ebeveynlerdir. Bu çalışma çocuğun biyo-psiko-sosyal sağlığını olumsuz bir şekilde etkileyen yüksek riskli ebeveynleri tanımlamayı ve tanımlanan bu etkenlere yönelik çocuğun ve ebeveynin baş etme yöntemlerinin belirlenmesi amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Ebeveyn, Çocuk, Madde kullanımı, Yüksek risk

MAJÖR DEPRESİF BOZUKLUĞA SAHİP HASTALARIN İLİŞKİLERLE İLGİLİ BİLİŞSEL ÇARPITMALARININ VE BAĞLANMA STİLLERİNİN EVLİLİK UYUMUNA ETKİSİ

Hatice AKKURT

Hemşire, Nizip Devlet Hastanesi, Gaziantep, Türkiye

Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep, Türkiye

ÖZET

Depresyon, Üzüntü, isteksizlik, karamsarlık, umutsuzluk gibi duygulara yol açarak işlevselliği bozan ve tedavi edilmediğinde intihara kadar sürükleyen ruhsal bir bozukluktur. Beck'in bilişsel modeline göre depresyonun temelinde bireyin çarpıtılmış ve işlevsel olmayan düşünceleri vardır. Bu işlevsel olmayan düşünceler depresyona zemin hazırlayarak, bireyin kişilerarası ilişkilerini ve evlilik uyumlarını bozabilmektedir.

Majör depresif bozuklukla ilişkili olan ve evlilik uyumunu etkilediği düşünülen bir diğer faktör ise bağlanma stilleridir. Bağlanma kuramına göre erken yaşlarda ebeveynleri ile güvensiz bağlanan bireyler ilişkilerinde sadece güvensiz bağlanma biçimi geliştirmez aynı zamanda psikopatolojilere de yatkınlık gösterirler.

Bu çalışmada majör depresif bozukluğa sahip bireylerin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarının ve bağlanma stillerinin evlilik uyumuna etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Tanımlayıcı nitelikteki araştırma Gaziantep Nizip Devlet Hastanesi Psikiyatri Polikliniğine başvuran, Majör Depresif Bozukluk tanısı almış ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 100 evli hasta ile gerçekleştirilmiştir. Depresyon düzeylerini belirlemek için 'Beck Depresyon Ölçeği', bilişsel çarpıtmaları belirlemek için 'İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği' bağlanma tarzlarını belirlemek için 'Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri YİYE-II' ve evlilik uyumunu belirlemek için 'Evlilik Uyumu Ölçeği' uygulanmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılarak, evli bireylerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin veriler elde edilmiştir. Veriler Shaphiro wilk testi, Mann Whitney u testi, Kruskal Wallis testi ve dunn çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkiler Spearman korelasyon katsayısı ile test edilmiştir. İstatistiksel analizler için SPSS Windows version 24.0 paket programı kullanılmış ve $P < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılan hastaların: %80'inin bayan, %65'inin ilkökul mezunu, %94'ünün ilk evliliği olduğu, %63'ünün görücü usulü evlendiği ve %91'inin çekirdek ailede yaşadığı belirlenmiştir. Hastaların %67'inin evliliğinin olumlu tanımlamasına rağmen %70'inin evliliğinin uyumsuz olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca hastaların Beck Depresyon Ölçeği puan ortalamalarının 29.64 olduğu ve ölçek puanları bakımından cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Majör depresif bozuklukla evlilik uyumu arasında negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Evlilikte Uyum Ölçeği ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri (YİYE-II) Kaygı alt boyutu arasında negatif yönde, kaçınma alt boyutu arasında ise pozitif yönde orta şiddette bir anlamlı korelasyon saptanmıştır. Beck Depresyon Ölçeği ile Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri YİYE-II Kaygı alt boyutu arasında pozitif yönde, kaçınma alt boyutu arasında ise negatif yönde zayıf bir anlamlı korelasyon saptanmıştır. İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar Ölçeği ile Beck Depresyon Ölçeği arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki bulunurken, evlilik uyumu ölçeği ile bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar kelimeler: Majör Depresif Bozukluk, Evlilik Uyumu, Bilişsel Çarpıtmalar, Bağlanma Stilleri

ÇAĞIMIZIN HASTALIĞI: ADÖLESANLARDA OBEZİTENİN KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİ

Ece KAPLAN

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Gaziantep

Semra ÇEVİK

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölüm Başkanı, Gaziantep

ÖZET

Adölesan çağı obezitesi özellikle ve tüm dünyada 21. yüzyılda özellikle sanayileşmiş ülkelerde giderek artan en önemli çocuk sağlığı sorunlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından obezite “Sağlığı bozacak ölçüde vücutta anormal veya aşırı yağ birikmesi” olarak tanımlanmıştır. Obezite çocukluk çağında ilk 1 yaşta, yaşamın 5.-6. yılında ve ergenlik döneminde belirgin bir artış göstermektedir. ABD’ de yapılan çalışmalar, yaş ve cinsiyete göre beden kitle indeksi %95’inci percentili geçen olgu sayısının son 20 yıl içinde 3 kat arttığını ortaya koymuştur. Bu oran tüm ABD’deki ergenlerin %15’ini ifade etmektedir. Türkiye’de adölesan çağında obezite prevalansı Amerika ve pek çok Avrupa ülkesine benzer şekilde %3.7 ile %15.4 olarak prevalans çalışmalarında bulunmuştur. Obezite beraberinde pek çok sorunları getirmektedir. Adölesan çağı obezitesi kardiyovasküler hastalıklar, hipertansiyon (HT), tip 2 diyabet (T2DM), yağlı karaciğer, ortopedik sorunlar, fertilitiyi etkileyen üreme bozuklukları ve kendine güvende azalma gibi pek çok kısa dönem ve uzun dönem sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Adölesanlarda aşırı kilo alımı ile santral yağlanmada artış ve erken puberte arasındaki ilişki geçmişten bugüne kabul edilen bir görüştür. Tanner tarafından, yaşa göre erken olan maturasyonun, yaşa göre kilo fazlalığı ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Frisch ve Revelle’ nin 1971’ de yayınlanan klasik çalışmaları, kız çocuklarında pubertenin başlaması ve adet görülebilmesi için vücut yağ oranının kritik düzeye ulaşması gerektiğini (bu sınır değerler 48 kg veya yağ oranının VKİ nin %22’sini oluşturması) göstermiştir.

Adölesanlarda obezitenin kardiyovasküler sistem üzerindeki etkilerine baktığımızda 5-15 yaş grubunda ateroskleroz olan çocukların %65’ i en az bir kardiyovasküler risk faktörü, %25’ i iki ya da daha fazla risk faktörü taşımaktadır. Bogalusa Kalp Çalışması’nda obez adölesanların erişkin dönemde hipertansif olma riskinin 8.5 kat arttığı gösterilmiştir. 2015 yılında Çam ve arkadaşları tarafından yayınlanan çalışmaya 1362 adölesan dâhil edilmiştir. Toplam 1109 öğrenci (ortalama yaş: 16,09 ± 1,20) değerlendirilmiştir. Hipertansiyon ve prehipertansiyon sıklığı sırasıyla %2,3 ve %2,0 olarak saptanmıştır. Fazla kiloluluk ve obezite prevalansı sırasıyla %15,4 ve %16,7 olarak saptanmış, kan basıncı beden kitle indeksi ile ilişkili olarak bulunmuştur. Bu çalışmada obezite, hipertansiyon için önemli bir risk faktörü olarak tespit edilmiştir.

Obez ergenlerde emosyonel ve psikososyal sorunlar en sık karşılaşılan sorunları oluşturmaktadır. Obez ergenlerde anksiyete, depresyon, distoni, enürezis gibi psikopatolojik bulgulara rastlanmaktadır. Bu tür psikopatolojik durumların yanı sıra, sık öfke nöbetleri, özgüven kaybı, beden imajının aşağılanması ve küçümsenmesi, diğer kişilerin kendilerinden tiksindiğini ya da küçük gördüğünü düşünmeleri, damgalanma, sürekli dışlanma hissi ile olumsuz bir benlik kavramına sahip olma, buna bağlı olarak sosyal işlevlerde bozulma, içe kapanma, akran ilişkilerinden kaçınma gibi sosyal sorunlar sık görülmektedir.

Obez adölesanlarda polikistik over sendromu (PKOS) arasındaki ilişkiye baktığımızda PKOS olgularında çevre insülin direnci ve artmış endojen glukoz üretimi ile belirgin glukoz intolerans prevalansının arttığı rapor edilmiştir. Obezite sıklıkla PKOS’ la birliktelik göstermektedir. PKOS olgularının yaklaşık % 40-60’ ının fazla kilolu veya obez olduğu tahmin edilmektedir. Bu kadınların da

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

aynı ağırlıktaki kontrollerle karşılaştırıldığında daha fazla visceral veya abdominal yağlanma gösterdiği belirtilmektedir. Rossi ve ark. tarafından PKOS olan ve olmayan adolesanlarda yapılan bir çalışmada, metabolik sendrom, santral obezite, hiperglisemi ve dislipidemi prevalansının PKOS'un kendisinden değil fakat obeziteden etkilendiği gösterilmiştir.

Obezite biyolojik, psikolojik, sosyokültürel boyutları olan bir hastalıktır. Özellikle gençleri etkilemesi ve bu etkinin boyutunun giderek artması, her branşta çalışan hekimleri, hemşireleri, eğitimcileri ve anne-babaları yakından ilgilendirmektedir. Tedavileri zor, uzun ve pahalı olduğundan, toplumsal ve eğitsel anlamda koruyucu ve önleyici çabaların önemi tartışılmaz. Erken tanı ve yönlendirme ise, yaşamsal nitelik taşıdığından, meslektaşlarımıza bu konuda önemli sorumluluk düşmektedir.

Bu derleme adolesanlarda görülen obezitenin kadın sağlığı üzerine yansımalarını vurgulamak amacıyla yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, Kadın Sağlığı, Obezite

İNSANLIK UTANCI: KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE ÜLKEMİZDEKİ GELİŞMELER

Ece KAPLAN

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ABD, Gaziantep

Semra ÇEVİK

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölüm Başkanı, Gaziantep

ÖZET

Kadına yönelik şiddet; bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık biçimi olarak kültürel, ekonomik, coğrafi sınır tanımaksızın tüm dünyada varlığını sürdürmektedir. Kadına yönelik şiddet, kadınların insan haklarından yararlanmalarını ciddi biçimde engellemekte; yaşam, güvenlik, özgürlük, saygınlık, fiziksel ve duygusal sağlık hakkı gibi temel haklarını ihlal etmekte veya pratikte geçersiz kılmaktadır. Çok boyutlu bir sorun alanı olan kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik ev içi şiddet, yalnızca kadınları olumsuz etkilemekle kalmamakta, bir bütün olarak toplumu da olumsuz etkilemektedir.

Bir insan hakkı ihlali olarak “kadına yönelik şiddet” olgusu, uzun yıllar boyunca özel yaşam ve aile mahremiyeti içerisinde algılanmış, bu nedenle de gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde insan hakları gündemine geç girmiştir. Uluslararası düzeyde 1980’li yıllarla birlikte görünürlük kazanmaya başlayan bu olgu, 1990’lardan itibaren toplumsal bir sorun ve bir insan hakkı meselesi olarak görülmeye başlanmıştır. 1991 yılında, BM Ekonomik ve Sosyal Haklar Komisyonu ve Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) tarafından, kadına yönelik şiddetin önemli bir problem olduğunun altı çizilmiştir.

Bu vurgunun devamında Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi), 19 No’lu Tavsiye Kararı’nda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, “bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet” olarak tarif edilmiştir. Bu şiddet, “kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları” kapsamaktadır.

2011 yılında ülkemiz tarafından imzalanan ve onaylanan ve onaylayan ülkeler bakımından 1 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi’nde ise kadına yönelik şiddet, “Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.” biçiminde tanımlanmıştır.

DSÖ tarafından 2013 yılında yayınlanan rapor kadına yönelik şiddetin küresel düzeyde boyutlarını ortaya koymaktadır. 2013 yılı verilerine göre, dünya çapında kadınların %35’i ya partnerinin (eşi veya birlikte yaşadığı kişi) fiziksel ve/veya cinsel şiddetine ya da partneri olmayan bir kişinin cinsel şiddetine maruz kalmaktadır. Ancak bazı ülke araştırmaları, kadınların %70’inin yaşamları boyunca partnerlerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddet gördüklerini ortaya koymaktadır.

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2013-2014 yıllarında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) tarafından yürütülmüş ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından gerçekleştirilmiştir. Her 10 kadından yaklaşık dördü eşi veya birlikte olduğu erkeklerin fiziksel şiddetine, evlenmiş kadınların %38’i yaşamlarının herhangi bir döneminde fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmış, kadınların yaşamlarının herhangi bir döneminde maruz kaldıkları psikolojik şiddet oranı %44 olarak belirlenmiştir.

Kadına yönelik şiddeti doğuran etkenler toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde çoklu ve karmaşık bir yapı sergilemektedir. Kültürel faktörler, evlilik içinde çatışma yaşama, ilişkide sorunları çözememe gibi

III. Uluslararası AVRASYA Multidisipliner Çalışmalar Kongresi 4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

ilişki faktörleri; kadının ekonomik bağımsızlığının olmaması, istihdam olanaklarına erişimde sınırlılıklar gibi ekonomik faktörler ile karar alma mekanizmalarında ve yasal düzeyde kadın-erkek eşitliğinin sağlanamamış olması şiddetin ortaya çıkmasını etkileyen temel faktörlerdir. Bu nedenle şiddetin ortadan kaldırılması, kapsamlı ve eşgüdümlü politikalar gerektirmektedir.

Bu derlemenin amacı kadına yönelik şiddetin ve buna yönelik ülkemizdeki politik gelişmeleri tanımlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Şiddet, Politika

İNFERİLİTE TEDAVİSİ ALAN ÇİFTLERİN EVLİLİK UYUMLARININ BELİRLENMESİ

Oya KAPLAN

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Anabilim Dalı Tezli
Yüksek Lisans Öğrencisi

Simge ZEYNELOĞLU

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Anabilim Dalı, Doç. Dr.

ÖZET

Giriş ve Amaç

İnfertilite, çiftlerin bir yıl süresince çocuk istemeleri ve korunma yöntemi kullanmadan düzenli cinsel ilişkide bulunmalarına rağmen gebeliğin gerçekleşmemesi olarak tanımlanmaktadır. İnfertilitenin yaklaşık %40'ından kadın faktörü, %40'ından erkek faktörü, %20'sinden kombine ya da açıklanamayan faktör sorumludur. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2014 verilerine göre dünyada 50-80 milyon infertil çift olduğu tahmin edilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise çiftlerin %10-15'inin infertil olduğu tahmin edilmektedir. Ülkemizde ise infertilite görülme sıklığının %10-20 arasında olduğu yaklaşık 1,5-2 milyon infertil çift olduğu tahmin edilmektedir(1,2,3,4).

İnsan yaşamının temel gereksinimi neslinin devam etmesi ve geleceğe soyunu aktarmaktır. Hemen her toplumda çocuk sahibi olmak, evlilik ve aile kurumunun amacı olarak algılandığından dolayı; çiftler için çocuk sahibi olmak biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel bir gereksinim olarak kabul edilmektedir. Çocuk sahibi olamayan çift, toplumun onlara verdiği üreme ve soyunu devam ettirme rolünü yerine getirmede kendilerini yetersiz hissederler Neslin devamını sağlamada başarısız olan çiftler, evlilik ilişkilerinde olumsuzluklar yaşarlar. İnfertilite tanısı, çiftlerin evlilik yaşantısında bir kriz meydana getirebilir(5,6).

Literatürde evlilik uyumu, eşlerin birbirleriyle ve evlilikleriyle memnuniyet ve mutluluklarının olduğu bir durum olarak tanımlanmıştır. Dünyada infertilite ve evlilik uyumunu ele alan çalışmalara bakıldığında infertilitenin evlilik uyumunu etkilediğini gösteren çalışmalar mevcuttur. Türkiye'de yapılan çalışmalarda ise infertil çiftlerin evlilik uyumlarının iyi seviyede olduğunu bildiren çalışmaların yanında çiftlerin çift uyumu bağlamında daha fazla sorunları olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur. İnfertilitenin çiftler üzerindeki evlilik uyumunu inceleyen araştırmalar mevcut olmakla birlikte bu araştırmalar sayıca azdır(5).

İnfertilite ve tedavi süreci çiftleri etkileyen bir durum olduğundan bu araştırma infertilite tedavisi alan çiftlerin evlilik uyumlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırma Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi Cengiz Gökçek Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi İnfertilite ve Tüp Bebek Merkezi'ne başvuran infertilite tedavisi alan çiftlerin evlilik uyumlarını belirlemek amacıyla kesitsel ve tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi Cengiz Gökçek Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi İnfertilite ve Tüp Bebek Merkezi'ne başvuran 15-49 yaş arasındaki kadınlardan oluşan çiftlerin tamamı oluşturmaktadır. 1 Ocak 2016- 01 Ocak 2017 tarihleri arasında Cengiz Gökçek Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi İnfertilite ve Tüp Bebek Merkezi'ne başvuran çiftlerin sayısı 300'dür.

Bu çalışmada veri toplama araçları, araştırmacı tarafından konuya ilişkin literatür incelenerek hazırlanmıştır. Aynı zamanda veri toplama araçlarının hazırlanmasında Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği alanında uzman kişilerin görüşlerinden de yararlanılmıştır. Veri toplama araçları Çiftlerin Sosyo-demografik Özelliklerini Belirlemeye Yönelik Anket formu ve Evlilik Uyum Ölçeği olarak iki bölümden oluşmaktadır.

Bulgular

Çiftlerin infertilite tipleri %29,4 kadına ait infertilite,%28,2 erkeğe ait infertilite, %5,6 her ikisine ait infertilite, %36,7 açıklanamayan infertilitedir. Çiftlerin evlilik süreleri %74,3 1-10 yıl arası %25,3 11 yıl ve üstüdür. İnfertilite tedavi süresi %6,8 1 yıldan az, %13 1-2 yıl,%31,6 3-5 yıl, %32,8 6-10 yıl ve %15,8 11 yıl ve üstüdür. Çalışmaya katılan kadınların Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalaması $44,34 \pm 8,5$, erkeklerin Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalaması $43,9 \pm 8,2$, çiftlerin Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalaması $43,9 \pm 8,3$ 'dür. Çalışmaya katılan kadınların yaşı, tanı süresi, tedavi yılı ile EUÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki bulunurken ($p < 0,05$), infertilite tipi ve tedavi şekilleri ile EUÖ puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,005$). Erkeklerin yaşı, infertilite süresi, tanı süresi, tedavi yılı ve tüp bebek tedavi sayısı ile EUÖ puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunurken ($p < 0,05$), öğrenim düzeyi, infertilite tipi ve diğer tedavi şekilleri ile EUÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$). Çiftlerin infertilite süresi ile EUÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çiftlerin tedavi süresi, infertilite tipi ve denenmiş tedavi yöntemleri ile EUÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan önemli olmadığı bulunmuştur ($p > 0,05$).

Sonuçlar

İnfertilite tedavisi alan çiftlerin Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalaması çiftlerin mutlu olduğunu göstermektedir. Çalışmamızda, kadınların infertilite tanı süresi ve tedavi yılı dışında, infertilite özellikleri Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalamalarını etkilememektedir. Erkeklerin infertilite özellikleri (öğrenim düzeyi, infertilite tipi ve tedavi şekilleri haricinde) Evlilik Uyum Ölçeği Puan ortalamalarını etkilemektedir. Çiftlerin ise yaşı, aile tipi, infertilite tipi, denenilen tedavi yöntemleri ve evlilik süreleri ile Evlilik Uyum Ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Anahtar Kelimeler: İnfertilite, Evlilik Uyumu, Çiftler.

PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNDE FARKINDALIK KAVRAMI

Hakan TEKİN

Hemşire, Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma Ve Uygulama Hastanesi

ÖZET

Farkındalık günlük yaşantımızın her anında, yaşama derinden dokunmaktadır. Farkında olmak, gerçekten hayatta olmak, var olmak, etrafınızdaki insanlarla ve yaptığınız şeylerle bir bütün olmak anlamına gelir. Psikolojik sorunların çoğunda, zihnin gelecekle ya da geçmişle aşırı olumsuz meşguliyet içerisinde olduğu görülür. Ya da zihin anlık yaşantılarla meşgul olsa bile, bu yaşantılara negatif ve yargılayıcı bir filtrenin ardından bakar. Kaygılarımız, endişelerimiz, üzüntülerimiz ve korkularımıza karşı yapabileceğimiz en iyi şey onları serbest bırakmaktır. Onlarla ilgilenmekten vazgeçip, onları serbest bıraktığımız zaman, bu duyguların üzerimizdeki olumsuz etkileri de ortadan kalkmaya başlayacaktır. Bireyin doğal bir şekilde düşünce ve duygularını ifade edebilmesi (kendini açma) ve bu inanç ve duygularına yönelik geri bildirimler alma yoluyla farkındalık kazanmasıyla birlikte bireyin inanç ve duygularını saklamak, bastırmak için harcadığı enerji serbestleşir, serbest enerjinin kullanımı artar ve bireyin ilişkileri, yaşamı daha netleşir. Kendini tanıyan kişi çevresinden nasıl etkilendiğini ve etrafındaki kişileri nasıl etkilediğini bilir. Kendisinin farkında olan kişi, sorunlar karşısında kullanabileceği bireysel baş etme yöntemlerini tanıdığı ve bunlardan birine hemen karar verebildiği için sorun çözmede başarılı olacak ve kendini gerçekleştirme gereksinimini karşılayabilecektir. Ruhsal sorunu olan kişiler; genellikle geçmişle ilgili anılarından, gelecekle ilgili beklentilerinden, düşüncelerinden bahsederler, hissettikleri rahatsızlığın ve umutsuzluğun farkında değillerdir. Psikiyatri hemşireleri hastalarını gözlemleyerek, hastalarıyla ve aileleriyle görüşerek, onların sorunlarını, gereksinimlerini, uyum düzeylerini, yeterliliklerini ve kendilik kavramlarını değerlendirerek hastalarına bakım verirler. Böylece hemşireler hastalarının; farkındalığını artırarak hastanın değişimi istemesine, iyileşme süresinin kılmasına ve bireysel gelişimlerine yardımcı olur. Hastaya farkındalık kazandırmak ise hastanın semptomlarla baş etmesinde, depresyon, anksiyete gibi hastalığına bağlı oluşan düşünceleri tanımda ve yönetmede etkili olduğu görülmüştür. Psikiyatri hastalarıyla yapılan çalışmalarda da farkındalık temelli eğitimlere katılarak farkındalık sahibi olan hastaların, diğer hastalara göre yaşam kalitesinin arttığı ve negatif semptomların ise azaldığı belirlenmiştir. Son zamanlarda psikiyatri hemşiresinin danışmalık ve eğitici rolü ön plana çıkmıştır. Bu rollerle hastalar da farkındalığı ortaya çıkarabilecek uygulamaların psikiyatri hemşirelerince kullanılabilecek bir yöntem olduğu da görülmektedir. Bu makalede psikiyatri rahatsızlıklar ile ilişkili olan bu kavram ele alınacak ve önemi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Psikiyatri Hemşireliği, Farkındalık.

**HEMŞİRELİK VE EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE
İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Zeynep GÜNGÖRMÜŞ

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği

Elif BİLSİN

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

Uğur Canan Durak

Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi

ÖZET

Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın amacı hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını incelemektir. Araştırma evrenini 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi hemşirelik ve ebelik bölümünde öğrenim gören 1305 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada örnekleme gidilmemiş evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma verilerinin toplandığı günlerde okulda bulunan ve katılmayı kabul eden 955 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma verileri, Tanıtıcı özellikler Formu ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma verileri SPSS programında değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılanların 779'u kız (%81,6), 176'sı ise erkektir (%18,4). Araştırmaya katılan öğrencilerin %76,6'sı hemşirelik (732), %23,4'ü ise ebelik (223) bölümünde öğrenim görmektedir. Araştırmada Kız ve erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinden almış oldukları toplam puanlar karşılaştırıldığında kız öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinden aldığı puan ortalaması (155,36 + 18,87), erkek öğrencilerin ölçekten almış olduğu puan ortalamasından (127,74 + 18,14) daha yüksektir. Bu sonuca göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi tutum içinde olduğu söylenebilmektedir. Araştırmada ebelik öğrencilerinin Eşitlikçi Cinsiyet' (36.01 +4,39), "Kadın Cinsiyet" (27.93 + 5,72), "Evlilikte Cinsiyet" (36.45+ 3,62), "Geleneksel Cinsiyet" (29,41 +5,22) ve "Erkek Cinsiyet" (24.97 + 3,61) rollerine yönelik eşitlikçi tutuma hemşirelik öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde sahip oldukları bulunmuştur (p<0.05). Araştırmaya katılan 955 öğrencinin toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinden almış oldukları puan (150,27 +21.5) öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Sonuç olarak hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının yüksek olması geleneksel yaklaşımın toplum yaşamındaki etkilerini azaltabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Ebelik, Hemşirelik

DİYARBAKIR'DAKİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ KADINA YÖNELİK EŞ ŞİDDETİ KONUSUNDA TUTUMLARI

Derya İl

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi

Simge ZEYNELOĞLU

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada hastanede görev yapmakta olan sağlık çalışanlarının kadına yönelik eş şiddeti konusundaki tutumları ve tutumlarını etkileyen faktörleri belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel, tanımlayıcı tipte tasarlanan çalışmanın evrenini Ocak 2018- Mart 2018 tarihleri arasında Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde çalışan hekim ve hemşirelerin tamamı oluşturmuştur. Toplamda 1196 hekim ve hemşirenin çalıştığı hastanede yapılan güç analizi sonucunda örneklem büyüklüğü 291 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırmaya, gönüllük esasına dayandığı için katılmak isteyen 308 kişi alınmıştır. Hazırlanan anket formunda sağlık çalışanlarının sosyo-demografik özellikleri, şiddete ilişkin sorular (mezun olmadan önce veya meslek yaşantıları sırasında şiddete yönelik eğitim alıp almadıkları, iş yaşantıları süresince şiddete uğramış olguya rastlayıp rastlamadıkları, şiddete uğramış olgu hakkında bildirim yapma niyetlerinin olup olmadığı vb.) ve sağlık çalışanlarının kadına yönelik eş şiddeti konusunda tutum ve uygulamaları ölçeği ile ilgili sorular mevcuttur. Verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler olarak birim sayısı(*n*), yüzde(%), ortalama \pm standart sapma ($\bar{x} \pm ss$), en küçük değer (*min*), en büyük değer (*max*) değerleri olarak verildi. Ölçekler ilişkin iç tutarlılıklar, Cronbach alfa katsayısı ile belirtildi. Sayısal değişkenlere ait verilerin normal dağılımı Shapiro Wilk normallik testi ve *Q-Q* grafikleri ile değerlendirildi. İki alt kategoriye sahip bağımsız grupların karşılaştırmaları, verilerin dağılımı normallik testi sonucuna göre Mann-Whitney U testi incelendi. İki'den daha fazla alt kategoriye sahip bağımsız grupların karşılaştırmaları, verilerin dağılımı normallik testi sonucuna göre Kruskal-Wallis analizi ile değerlendirildi. Kruskal Wallis analizi sonucu fark bulunması durumunda çoklu karşılaştırma testi olarak Dunn's testi kullanıldı. Bu tez çalışmasında nitel değişkenler ise frekans ve yüzde olarak gösterildi. $p < 0.05$ değeri istatistiksel olarak önemli kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan sağlık personellerinin Kadına Yönelik Eş Şiddeti Konusunda Tutumlarının Değerlendirilmesi Ölçeği puan ortalaması 97.88 ± 10.24 (min: 67, max: 135) olarak belirlenmiştir. Çalışmaya katılanların %56.5'i kadın, %31.8'i 25-29 yaş grubunda, %55.8'i evli, %77.6'sı hemşire, %46.2'si lisans mezunuydu. Katılımcıların %36.0'sı (111 kişi) mezun olduğu okuldan şiddeti tanılama, değerlendirme, önleme ile ilgili eğitim almıştır. Eğitim alanlardan %48,6'sı (54 kişi) aldıkları eğitimin kısmen yeterli olduğunu bildirmiştir. Şiddeti tanılamada sağlık çalışanı olarak hemşirelerin yer alması gerektiğini belirten 48 kişi (%10.1), tüm sağlık çalışanlarının yer alması gerektiğini belirten 230 (%76) kişidir.

Sağlık çalışanlarının şiddet olgularını fark ettiğinde, %65,3'ünün kadına yardım alabileceği güvenini verebileceği, % 3,9'unun ise durumu görmezden geleceği belirlenmiştir. Sağlık çalışanlarının %70,1'inin yakınlarının aile içi şiddete maruz kalmış olması durumunun, mesleki yaşamlarında şiddet konusuna yaklaşımlarını etkileyebileceği belirlenmiştir. Mesleki yaşamlarında şiddet konusuna yaklaşımlarını etkileyeceğini bildirenlerden %72.2' si bu durumun aile içinde şiddete uğrayan kadınları daha kolay tanımalarına yardımcı olacağını belirtmiştir. Sağlık çalışanlarının cinsiyet, yaş, medeni durum, meslek, öğrenim düzeyi ve çalışma sürelerine göre SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark önemsiz bulunmuştur ($p > 0.05$). Sağlık çalışanlarının öğrenimleri süresince şiddete ilişkin eğitim alma durumları ile SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

($p<0.05$). Sağlık çalışanlarının, çalışma yaşamında kadına yönelik şiddet ile karşılaşma durumuna göre SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($p<0.05$).

Sağlık çalışanlarının şiddete yönelik bildirim yapma durumuna göre SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($p<0.05$). Sağlık çalışanlarının şiddeti tanılamamın mesleki uygulamalar içinde yer alması gerektiğini düşünme durumuna göre SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($p<0.05$). Sağlık çalışanlarının yakınlarında aile içi şiddet yaşanmış olmasının mesleki yaklaşımı etkileme durumuna göre SÇKŞTÖ puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Sağlık çalışanlarının eş şiddetine karşı olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrenim sürecinde kadına şiddet ile ilgili eğitim almanın, yakınlarında şiddet olgusu ile karşılaşmış olmak gibi durumların meslek yaşantılarında eş şiddetine uğramış kadınlara yaklaşımlarını olumlu etkilediği belirlenmiş olup şiddeti tanılamamın mesleki uygulamalar içinde yer alması gerektiğini düşünmek gibi olumlu düşünce ve tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Şiddet, Eş Şiddeti, Aile İçi Şiddet, Sağlık Çalışanı Şiddet Tutum.

**DIYARBAKIR'DA ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ
DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ**

Zeynep ÖZBEK

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi

Simge ZEYNELOĞLU

Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanelerinde çalışan hemşirelerin SYBD'nı incelenmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan çalışmanın evrenini Ocak 2018-Mart 2018 tarihleri arasında Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanelerindeki hemşireler oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçilmeyerek evrenin hepsine ulaşılmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak araştırmaya katılmaya istekli olan, hemşire olarak çalışan ve hemşire kadrosunda olan 350 hemşire araştırma kapsamına alınmıştır. Hazırlanan Anket formunda hemşirelerin sosyo demografik özellikleri ile sağlık/hastalık ile ilgili sorular ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği II (SYBDÖII) ile ilgili sorular mevcuttur. Hemşirelerin veri toplama araçlarını bireysel olarak doldurmaları sağlanmıştır. Verilerin analizinde, frekans, aritmetik ortalama, yüzde gibi tanımlayıcı istatistiklerin yanında normal dağılım gösteren verilerde varyans analizleri (ANOVA, Bağımsız örneklem t testi) kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen durumlarda ise non-parametrik test (Kruskal Wallis) kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin SYBDÖ puan ortalaması 114.08 ± 21.10 (min:60, max:191) olarak bulunmuş olup, alt boyutları arasında en yüksek puan ortalaması manevi gelişim (23.18 ± 5.05) ve en düşük puan ortalaması fiziksel aktivite (14.32 ± 4.97) olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin yaş ortalaması 32.58 ± 6.71 olup, %52.9'unun lisans ve üzeri oldukları, %65.72'sinin il merkezinde doğdukları ve %54.3'ünün gelir durumunun diğerlerinden az olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %95.7'sinin hepatit b virüsü için tetkik yaptırdığı ve %40'nın mesleğe bağlı sık sık stres yaşadığı belirlenmiştir. Araştırmaya katılan hemşirelerin %32.6'sının her gün sigara içtiği, %79.1'inin hiç alkol kullanmadığı saptanmıştır. 40 yaş ve üzeri olan hemşirelerin beslenme, manevi gelişim ve kişilerarası ilişkiler alt boyutu puan ortalamalarının 20-29 yaş aralığında olanlara ve 30-39 yaş aralığında olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($P < 0,05$). İl merkezinde doğan hemşirelerin manevi gelişim alt boyutu puan ortalamalarının ilçede doğan ve köyde doğanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptanmıştır ($P < 0,05$). Sağlık meslek lisesi mezunu hemşirelerin SYBDÖ, sağlık sorumluluğu, fiziksel aktivite ve manevi gelişim alt boyutları puan ortalamalarının, diğer mezunlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($P < 0,05$). Meslekten memnun olan hemşirelerin SYBDÖ ve tüm alt boyutları puan ortalamalarının, memnun olmayan hemşirelere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($P < 0,05$). Mesleğe bağlı hiç stres yaşamayan hemşirelerin SYBDÖ ve kişiler arası ilişkiler alt boyutu hariç tüm alt boyutları puan ortalamalarının diğerlerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($P < 0,05$). Kronik hastalığı olan hemşirelerin fiziksel aktivite yapma oranının ve stres yönetiminin, kronik hastalığı olmayanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($P < 0,05$). Sigarayı bırakan hemşirelerin SYBDÖ puan ortalamalarının, hiç içmeyen hemşirelere, her gün içen hemşirelere ve ara sıra içen hemşirelere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($P < 0,05$). Sigarayı bırakan hemşirelerin SYBDÖ puan ortalamaları, hiç içmeyen hemşirelere ve diğerlerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır ($P < 0,05$). Alkolü bırakan hemşirelerin SYBDÖ, sağlık sorumluluğu ve beslenme alt boyutu puan ortalamalarının hiç içmeyen ve ara sıra içenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($P < 0,05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda hemşirelerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları ölçeği puan ortalamasının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Hemşireler en yüksek puanı manevi gelişim, en düşük puanı ise

III. Uluslararası AVRASYA
Multidisipliner Çalışmalar Kongresi
4-7 Nisan / Gaziantep - Türkiye

fiziksel aktivite alt boyutundan almışlardır.Bu konuda müdahale çalışmaları yapılarak bu durum daha da iyileştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Sağlıklı Yaşam Biçimi, Sağlığı Geliştirme

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDAKİ SOVYET PROPAGANDA POSTERLERİNDE COŞKU
ÇEKİCİLİĞİ BAĞLAMINDA EKİM DEVRİMİ'NİN SUNUMU

Mehmet Ali GAZİ

Arş. Gör., Trabzon Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Caner ÇAKI

Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Anabilim Dalı

Mehmet Ozan GÜLADA

Öğr. Gör., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Akçadağ Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

ÖZET

İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği, Sovyet halkını Alman ordularına karşı savaşmaya seferber edebilmek için korku, hüznün, öfke vb. duygusal çekicilikleri propaganda faaliyetlerinde kullanmıştır. Özellikle coşku çekiciliğinin Sovyet propaganda posterlerinde sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Sovyet propagandası ortaya çıkan coşku duygusuyla, kitlelerin cephelerde Alman askerlerine karşı kararlı bir şekilde mücadele edeceklerini planlamıştı. Diğer yandan propaganda yoluyla oluşturulacak olan coşku çekiciliği ile birlikte Sovyet halkının savaşma isteğinin artırılması ve maneviyatlarının yükseltilmesi hedeflenmişti. Bu açıdan Sovyetler Birliği kitlelerde coşku duygusu oluşturabilecek olaylardan yararlanma yoluna gitmiştir. Bunların başında ise Ekim Devrimi gelmiştir. Bu yolla Sovyet propagandası kitleler üzerinde coşku duygusu oluşturabilmek amacıyla 1917 yılında gerçekleşen Ekim Devrimi'ne sıklıkla atıfta bulunmuştur. Böylece Ekim Devrimi esnasında kitlelerde oluşan coşkunun bir benzerinin Alman ordularına karşı verilen mücadelede de ortaya çıkılacağına inanılmıştır. Bu süreçte Sovyet propagandası Ekim Devrimi üzerinden coşku çekiciliği oluşturmak için posterlerden etkili bir şekilde yararlanmıştır. Bu çalışmada Sovyet propagandasının kitleler üzerinde coşku çekiciliği oluşturmada Ekim Devrimi'ni posterlerde nasıl ve ne şekilde yansıttığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla All World Wars sitesi tarafından belirlenen İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği tarafından kullanılan propaganda posterleri içerisinde amaçlı örneklem metodu kullanılarak seçilen beş propaganda posterleri (Kızıl Bayrak, Ekim Zaferi, Anavatan Savunması, Kızıl Ordu, Alman Askeri) nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan göstergebilimsel analiz metodu kullanılarak incelenmiştir. Propaganda posterleri Fransız dilbilimci Roland Barthes'in göstergebilim modeli ışığında analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular kapsamında, Sovyet propaganda posterlerinde Ekim Devrimi'nin kazanılan büyük bir zafer olarak yüceltildiği ve bu zaferin korunabilmesi içinde geçmişte olduğu gibi İkinci Dünya Savaşı'nda da aynı kararlılıkla savaşılması gerektiğinin vurgulandığı ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sovyetler Birliği, Propaganda, Coşku Çekiciliği, Ekim Devrimi, İkinci Dünya Savaşı

**SOVYETLER BİRLİĞİ GENÇLİK ÖRGÜTÜ KOMSOMOL'UN İKİNCİ DÜNYA
SAVAŞI'NDA KULLANILAN PROPAGANDA POSTERLERİNDEKİ SUNUMU**

Mehmet Ozan GÜLADA

Öğr. Gör., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Akçadağ Meslek Yüksek Okulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

Caner ÇAKI

Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bilimleri Anabilim Dalı

Mehmet Ali GAZİ

Arş. Gör., Trabzon Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

ÖZET

Sovyetler Birliği 23 Ağustos 1941 tarihinde Nazi Almanyası ile Molotov- Ribbentrop Paktı adı verilen bir saldırmazlık paktı imzalamıştı. Buna karşın Alman Devlet Başkanı Adolf Hitler'in emriyle Alman orduları tarafından dünya tarihindeki en büyük işgal saldırılarından biri olarak kabul edilen Barbarossa Harekâtı 22 Haziran 1941 tarihinde Sovyetler Birliği'ne karşı başlatılmıştı. Harekât kapsamında Alman orduları Sovyetler Birliği'ni işgal etmeyi ve ülkede hakim olan Komünizm ideolojisini ortadan kaldırmayı planlamıştı. Sovyet orduları savaşın başında Alman ordularına karşı ağır yenilgiler almıştı. Bu süreçte Sovyetler Birliği, İkinci Dünya Savaşı'nda tüm Sovyet halkını Alman ordularına karşı savaşmak için seferber etmişti. Sovyetler Birliği gençlik örgütü Komsomol de Almanlara karşı savaşmak için cepheye gönderilen gruplardan biri olmuştu. Sovyetler Birliği, Sovyet gençlerini savaşmaya teşvik etmek için yoğun bir propaganda faaliyeti uygulamıştı. Bu aşamada ülkedeki tüm kitle iletişim araçları Sovyet propagandasının denetiminde, Komsomol üyelerini cepheye göndermek için etkili bir şekilde kullanılmıştı. Bu araçların başında dönemin en etkili kitle iletişim araçlarından biri olan posterlerden Sovyet propagandası yoğun bir şekilde yararlanmıştı. Çalışmada İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet propagandası tarafından Komsomol üyelerine yönelik yürütülen seferberlik propagandasının posterlere nasıl ve ne şekilde yansıtıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla All World Wars sitesi tarafından seçilen İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği tarafından Komsomol üyelerini konu edinen dört propaganda posterleri (Sovyetler Birliği, Komünist Savaşçılar, Kahramanlık Savaşı, Sovyet Pilot) nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan göstergebilimsel analiz metodu kullanılarak incelemiştir. Çalışma kapsamında belirlenen propaganda posterleri İsviçreli dilbilimci Ferdinand de Saussure'ün Göstergeler Modeli üzerinden analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda propaganda posterlerinde savaşta yer alan Komsomol üyelerinin yüceltilerek, halk kahramanları olarak sunulduğu bu yolla gençlerin cephelede savaşmalarının teşvik edildiği ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Komsomol, Sovyetler Birliği, Propaganda, İkinci Dünya Savaşı, Göstergibilim

GÖSTERİ TOPLUMUNUN YENİ PANOPTİKONU OLARAK SOSYAL MEDYA

Ali Fikret AYDIN

Öğr. Gör. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi Afyon Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Medya çağı ile birlikte özgünlüğün aynılığa yenik düştüğü ve kültürel edilgenlik durumunun yaşandığı bir toplumsal yapı oluşmuştur. Endüstri sonrası ortaya çıkan ve imajın daha baskın hale geldiği bu toplumu, Fransız düşünür Guy Debord “*gösteri toplumu*” terimiyle ifade etmiştir. Gerçek ile sahtenin iç içe geçtiği gösteri toplumunda, sosyal dünya gerçeklikten uzaklaşarak fantezilerin egemen olduğu bir alana dönüşmüş ve toplumsal hayattaki her şey görüntüler üzerinden değerlendirilmeye başlanmıştır. Geleneksel medyayla birlikte devam eden gösteri, internetin ve sosyal medyanın ortaya çıkmasıyla birlikte devam etmiştir. Gösterinin kendisine yaşam alanı bulduğu ve yaygınlaştığı bu mecra artık farklı boyutlar kazanmıştır. Kullanıcıların gösterinin bir parçası haline geldiği sosyal medya, yeni bir gösteri ve gözetim alanı haline gelmiştir. Bu bağlamda sosyal medyanın yeni bir Panoptikon olduğu söylenebilir. “Bütünü gözetlemek” anlamına gelen Panoptikon, Jeremy Bentham tarafından oluşturulmuş bir hapisane modelidir. Hapishanenin ortasında bir kule vardır ve bu kuledeki kişi aynı anda birçok hücreyi gözetleyebilmektedir. Hücresinin gözetlendiğini bilen kişiler ise davranışlarına dikkat eder. Bu modelde, kuledeki kişi bütün hücreleri görebilirken hücrelerde bulunanlar kuledeki kişiyi görememektedir. Günümüzde gösteri toplumunun etkili bir aracı olan sosyal medyayla birlikte bu gözetim şekli farklı bir yöne doğru evrilmiştir. Bu yeni Panoptikon’da tek taraflı gözetimin yerini herkesin birbirini gözetlediği bir ortam almıştır. Bu ortamda sürekli olarak başkalarını gözetleyen kişiler aynı zamanda başkaları tarafından da gözetlenen konumunda yer almaktadır. Gözetilenlerle gözetilenlerin eş zamanlı olarak bulunduğu ve mahremiyetin ortadan kalktığı sosyal medyada gösteri durmaksızın devam eder. Panoptikon içerisinde yaşayan birey artık gerçekle bağını yitirmiş ve gösterinin büyümesine kendisini kaptırmıştır. Bu çalışmada sosyal medya, “gösteri toplumu” ve “panoptikon” kavramları çerçevesinde eleştirel olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gösteri Toplumu, Guy Debord, Panoptikon, Sosyal Medya.

**SAHİBİNİ VURAN (DİJİTAL) SİLAH: SOSYAL MEDYANIN BUMERANG ETKİSİ
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Mustafa İNCE

Dr. Öğretim Üyesi, Karabük Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

ÖZET

İnternetin kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte sosyal medya da günlük yaşantımızın vazgeçilmezleri arasında yerini almıştır. Özellikle, başta twitter, facebook, instagram olmak üzere sosyal medya mecralarında her gün milyonlarca insan vakit geçirmekte ve çeşitli paylaşımlarda bulunmaktadır. Sürekli ve sınırsız bilginin paylaşıldığı bu mecraların; kolay ulaşılabilir olması, kendine özgü çekiciliği, zengin ve alternatifli içeriği, interaktifliği, insanlar arasında etkileşim sağlaması, bireysel düşünceleri yaymaya / yayınlamaya imkân vermesi gibi nedenlerle farklı sosyo-demografik özelliklere sahip insanlar tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Ancak ne var ki sosyal medyaya duyulan bu aşırı ilgi, önce alışkanlığa bir süre sonra da bağımlılığa dönüşebilmektedir. Bu bağımlılık, her yaştan (kadın-erkek) sıradan insanların yanı sıra, siyasetten spora, bürokrasiden ticarete birçok farklı pozisyon, görev ve meslekteki insanların, neredeyse her duygu / düşüncelerini, her icraatlarını hatta her anlarını bu platformlara taşıma ihtiyacı duymalarına neden olmaktadır. Bu durum ise özellikle (yeni) medya okuryazarlığı hususunda yeterince bilince sahip olmayan ve fertlerin duygu-yoğun bir karakteristik özelliğe sahip olduğu ülkemizde ciddi sorunlara yol açabilmektedir. Öyle ki sosyal medya paylaşımları yüzünden işinden kovulan, istifa etmek zorunda kalan, yargılanan, hapse atılan insanlara, ve hatta sosyal medyada canlı yayında intihar edilen pek çok olaya rastlamak mümkündür.

Bu çalışmanın amacı, sosyal medya mecralarının bilinçsiz, kontrolsüz ve sorumsuz bir şekilde kullanılması sebebiyle, paylaşımların, kullanıcılar açısından telafisi güç birtakım zararlara neden olabileceğini ortaya koymaya çalışmaktır. Çalışma kapsamında 2018 yılında bazı sosyal medya paylaşımlarının neden olduğu farklı kategorilerden (olumsuz) örnek olaylar incelenerek değerlendirilmeye çalışılmıştır. Değerlendirmeye alınan olaylar, konuyla ilgili yayınlanan haberlerden derlenerek elde edilmiştir. Çalışmanın literatür kısmında Türkiye’de ve dünyada sosyal medya kullanımına yönelik bilgilere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler; Dijital Silah, Sosyal Medya, Bumerang Etkisi, Sosyal Medya Bağımlılığı

TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇ BAĞLAMINDA KENTLİLİK BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA YEREL BASININ ÖNEMİ

Mustafa İNCE

Dr. Öğretim Üyesi, Karabük Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

ÖZET

Dünya genelinde her yıl yüzbinlerce insan çeşitli sebeplerle ait oldukları toprakları terk ederek göç etmekte, yeni çevre koşulları ve yeni yaşam biçimleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Göç, ister ülke içinden (iç göç) isterse de ülke dışından (dış göç) olsun hem göç edenleri hem de göç edilen yerde yaşayan insanları yeni ve farklı yaşam koşullarıyla başa bırakmaktadır. Ülkemizde de özellikle şehirlere göç eden farklı sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklere sahip insanların bir arada yaşaması bazı temel sorunları ortaya çıkarmaktadır. Bu sorunların çözümü ise 'birlikte ve huzurlu yaşama' açısından büyük önem taşımaktadır. Birlikte yaşama anlayışının tesisi için elbette pek çok farklı yöntemler geliştirilebilir. Ancak bunlardan birisi ve belki de en önemlisi o kentte yaşayanlarda bir 'kentlilik bilinci'nin oluşturulmasının sağlanmasıdır. Kentlilik bilinci en genel ifadeyle kişinin kendisini yaşadığı kente ait hissetmesi ve öyle davranmasıdır. Yaşadığı kentin sevinciyle sevinebilmesi, üzüntüsüyle üzülebilmesidir. Bunun yanında kentlilik bilinci; kişinin yaşadığı kenti tanıması, kültürünü anlaması ve kentte olanlardan sorumluluk duyarak kendini yaşadığı kente güvende hissetmesidir. Kentlilik bilincinin oluşmasında ve gelişmesinde başta sivil toplum kuruluşları olmak üzere, kentin yöneticilerine, kanaat önderlerine ve siyasilere büyük görevler düşmektedir. Ancak kentlilik bilincinin oluşmasında topyekûn bir farkındalık sağlanması noktasında yerel basın kilit rol oynamaktadır. Basının 'toplumsallaştırma' işlevi çerçevesinde yerel basının kentlilik bilincinin oluşmasında ve yerleşmesinde önemli fonksiyonu bulunmaktadır.

Bu çalışmada, kentlilik bilincinin oluşmasında önemli bir mekanizma olarak yerel basının rolünün ve öneminin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında kentlilik bilinci ve bu bilincin oluşmasında yerel basının önemini tespitine yönelik yüz yüze görüşme tekniğiyle bir anket çalışması yapılmıştır. Ayrıca çalışmanın literatür kısmında basının toplum üzerindeki etkisine de değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Kentlilik, Kentlilik Bilinci, Göç, Kent Kültürü

CONTEXT AND INNOVATION ACCORDING TO YOUNG LEARNERS'
MOTIVATION

Shahd Haj Mohamad

ELT Master Student, Gaziantep University

Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU

Assoc. Prof. Dr. Gaziantep University

ABSTRACT

This study presents the importance of motivation role in the learning-teaching process and in the innovation through more than twenty-five academic studies conducted around the world for different ages and specifically youth learners. Also, it presents different styles of learning proofing that teachers motivate towards learning process has an adequate relation for youth learners' motivate which leads to higher educational achievements in their academic future. While youth students cannot shape their big picture about who they are as learners and students so that resulted in the need of raising awareness for students on defining their goals and what they have to do to achieve in the future, what is importance of English language learning , so that's what the effective teacher should aim to clarify.

Key words: Innovation, Youth Learner, Motivation, Learning-teaching process, ELT

THE PLACE OF MOTIVATION AND INNOVATION IN ELT CONTEXTS

Mahmoud Dallal

ELT Master Student, Gaziantep University

Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU

Assoc. Prof. Dr. Gaziantep University

ABSTRACT

This paper aims to approach the concept of motivation and how it is of vital importance to students' success. In this paper, some motivation theories are reviewed and a spotlight is shed on the differences between them. The paper talks about the relationship between motivation and learning& teaching process by addressing learners' characteristics and learning conditions. It also studies the significance of motivation in engaging students in the learning process and later achieving their objectives. In addition, the role of teachers to motivate students as well as highlighting some effective tips to fulfill the purpose are tackled in this paper, too. The paper includes the relationship between motivation and innovation in addition to mentioning a few tips for teachers to improve students' innovations and some obstacles that teachers may face. The last section is a conclusion to summarize the main ideas tackled in the paper.

Keywords: Motivation, Learning, Teaching, Innovation, ELT.

**BAŞARI KORKUSU VE REDDEDİLME HASSASIYETİNİN İNGİLİZCE ÖĞRENİMİ
ÜZERİNE ETKİLERİ**
THE EFFECTS OF THE FEAR OF SUCCESS AND REJECTION SENSITIVITY ON LEARNING
ENGLISH

Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU

Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, ELT Department, Gaziantep University

Tülin EKLER

School of Foreign Languages, Gaziantep University

ABSTRACT

There have been different studies that have been conducted over the self-imposed psychological hindrances that can impede the students' learning skills. These studies helped shed light on the possible psychological factors such as anxiety that might block the students' learning process. As it is, most studies have developed their focal points on the anxiety-based psychological barriers before the students' learning potentiality in this context. However, fewer studies have been carried out on delving into deeper sides of the issue that lead to the students' learning failures. Two factors have come into prominence here: fear of success and rejection sensitivity. Horner, a eminent researcher, highlights the fear of success as a tendency of a person to feel anxious about the possible disadvantages of achievement. Moreover, Downey, et al. argues rejection sensitivity as an impending factor that makes a person "anxiously expect, readily perceive and intensely react to rejection". Taking both factors into account, this study will be twofold. Firstly, it will be an attempt to explore the possible effects of the fear of success and the rejection sensitivity as self-imposed psychological barriers on the students' learning failures in an ESL classroom. Secondly, It aims to show how both self-imposed factors manifest themselves in an ESL classroom environment. Moreover, it attempts to observe what sort of variables can reduce/increase the impact rate of both aforementioned psychological factors on the students' learning failures in an ESL classroom. Within this interdisciplinary context, this study will humbly aspire to pave the way for more research to be done by bearing the issue to an ELT discourse.

Keywords: Success; Fear; Rejection

**METACOGNITIVE AWARENESS OF PROSPECTIVE ENGLISH AS A FOREIGN
LANGUAGE TEACHERS¹**

Ayfer SU BERGİL

Assist. Prof. Dr., Amasya University

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the metacognitive awareness and teaching skills of Amasya University English Language Teaching students. Due to time limitation, financial deficiency, easy access and the belief of high rate returns, the participants of the study consists of the 3rd and 4th grade students studying in 2018-2019 academic year. Moreover, the selection of the 3rd and 4th grade students as participants of the study is because of the thought that they may have deeper knowledge about the field they have been studying at. In addition, as for the idea that 3rd and 4th grade students may have higher metacognitive levels about how to acquire knowledge which would move the researcher to the point of reaching realistic data, the 1st and 2nd grade students were left out of the scope. As data collection instrument, 52-item Metacognitive Awareness Inventory was used and its relation with the teaching skills of micro-teaching process were analyzed. Thus, not only the metacognitive awareness levels of prospective teachers but also to what extent they convey them to their teaching skills tried to be investigated. As a method, qualitative and quantitative research methods were applied to the data. Based on the findings, it was observed that the prospective teachers, who are the teachers of future and expected to open the gate for learners to perceive the information differently, have these pre-condition skills at different levels. By this way, it would be possible to explore the teacher education process of faculties taking into consideration of these kinds of skills.

Key Words: English Language Teaching, Metacognitive Awareness, Teaching Skills.

¹ The findings of this study were obtained from the scientific research project funding by the Scientific Research Commission of Amasya University

**NEEDS ANALYSIS OF PROSPECTIVE EFL TEACHERS FOR TEACHING PRACTICE
COURSE**

Ayfer SU BERGİL

Assist. Prof. Dr., Amasya University

ABSTRACT

As being the primary source of information, teachers are supposed to make some changes in line with the contemporary qualifications that require them to review the roles and responsibilities of them. For this purpose, teaching practice course provide the prospective teachers with teaching skills directly in a systematic way which is controlled and supervised by mentors and course supervisors. By the way, the teaching practice course enables and performs as a needs analysis of prospective teachers before they apply their job professionally. Thus, this study aims to determine the needs of prospective English as Foreign Language teachers during their practice teaching course in which they are equipped with profound abilities of teaching. The sample of the study consists of one teaching practice course group studying at Amasya University, English Language Teaching Department during the spring term of 2017-2018 academic year. The European portfolio for student teachers of languages (EPOSTL) consisting of 195 items and scaled as “1=not developed”, “2=less developed”, “3=developed”, “4=very developed”, “5=fully developed” was used as data collection instrument. Since the limited number of teaching practice group (N=7) descriptive analysis and nonparametric methods were applied to the collected data. Based on the findings of the study, it has been observed that prospective EFL teachers demand urgent call for being well prepared in terms of context, methodology, resources, lesson planning, conducting a lesson, independent learning and assessment of learning sections of EPOSTL that provide such kind of needs analysis for them.

Key Words: Prospective EFL Teachers, EPOSTL, Needs Analysis.

**CHARPY IMPACT RESPONSE OF GLASS/ARAMID HYBRID FIBER REINFORCED
EPOXY FILLED WITH GRAPHENE NANO-PLATELETS**

Ahmet ERKLIĞ

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

Nurettin Furkan DOĞAN

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

Zeynal Abidin OĞUZ

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

ABSTRACT

In this study, the effect of Graphene nano-platelets (GnPs) on the low velocity impact response of hybrid glass/aramid fiber composites was investigated under 15 J impact energy. During the experiments, four different fiber stacking sequences were produced with four different nanofiller inclusion rate for Charpy impact test as well as both flatwise and edgewise specimens. Failure mechanisms were analyzed with taking the photos over the samples after impact tests. Results from this study indicated that incorporation of GnPs at different rates revealed a significant improvement in impact properties indicating the better load transfer between GnPs-matrix resin-fiber interactions.

Keywords. GnPs Particle; Aramid Fiber; Glass Fiber; Impact Behavior.

**ON THE IMPACT BEHAVIOR OF NANO-PARTICLE FILLED GLASS/BASALT HYBRID
COMPOSITES**

Ahmet ERKLIĞ

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

Nurettin Furkan DOĞAN

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

Zeynal Abidin OĞUZ

Dept. of Mechanical Engineering, University of Gaziantep, Gaziantep 27310, Turkey.

ABSTRACT

In this study, hybrid glass/basalt fiber composites containing Graphene Nano-Platelets (GnPs) were manufactured for investigation of impact properties at the impact energy of 15 J. During the experiments, both laminate configurations as basalt and glass at outer and inner skins were treated for Charpy impact test. Also, Charpy impact behavior was investigated by both flatwise and edgewise specimens. Failure mechanisms were analyzed with taking the photos over the samples after impact tests. Results from this study indicated that incorporation of GnPs at 0.1 wt % revealed a significant improvement in impact properties indicating the better load transfer between GnPs-matrix resin-fiber interactions.

Keywords. GnPs Particle; Basalt Fiber; Glass Fiber; Impact Behavior.

**DAMAGE RESISTANCE OF GLASS/EPOXY COMPOSITE MATERIALS UNDER THE
QUASI-STATIC INDENTATION (QSI) TESTS**

Eyüp YETER

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi

Mehmet Suat SEVER

Gaziantep Üniversitesi, Yüksek lisans öğrencisi

ABSTRACT

In this study, the damage resistance of fiber-reinforced composite materials under the Quasi-static indentation (QSI) tests was researched experimentally. Plates produced using the Glass/Epoxy composites were used. The information of damage resistances of the structures is important to understand the failure mechanism of fiber reinforced composites. The damages can be directly on the structures while performing their functions or sometimes accidentally occur by foreign objects. In this study, these damages were simulated using QSI tests considering two different impactors (flat and hemispherical) and three different support span to punch diameter ratio (SPR) values. 1, 2, and 4 were used as SPR values and the maximum indentation forces of the specimens were determined. The damage sizes given by these impactor types and various SPR values were compared. As a result, it was seen that the maximum indentation forces of specimens damaged using flat impactors were higher than the specimens damaged using hemispherical impactors. Flat impactors (especially with small SPR) behave like a punch and direct shear effects occur on the specimens. On the other hand, the hemispherical impactor damages look like foreign object damages (FOD). Also, it was seen that the maximum indentation forces of specimens increased with the increase of SPR value.

Keywords: Quasi-Static Indentation (QSI) Tests, Composite, Glass/Epoxy

**HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ OCAKTA ÇATLAK OLUŞTURMA RISK
ETÜDÜ- KALKER TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK KONTROLÜ**

Yıldırım TOSUN

Şırnak Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Maden Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Doğada yörede yaygın olarak mağara kayaç grubunu teşkil eden çok geniş kalker taşı yayılımı özellikle Urfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt ve Hakkari yöresinde 30 m den daha kalın yüzlerce km² lik geniş alanlara yayılmış heterojen kalker formasyonları antiklinal, senklinal segmanlar halinde bulunmaktadır. Kimyasal olarak dolomitik karbonatları, tuzları ve demir oksit, hidratları ve illit, klorit gibi silikatları içermektedir. Kalker taşlarının heterojen yapısı gözenek boyutu miktarı ve kristal boyutu ile de heterojenlik göstermektedir. Kimyasal bileşenindeki kil taşları miktar olarak artmakta bazı yerlerde marnlı kil taşlarına dönüşebilmektedir. Özellikle Şırnak ve Hakkari ilindeki kömür ocaklarında bu çeşitlilik şev stabilizesinde sıkıntılara yol açmaktadır.

Bu çalışmada Şırnak, Mardin Midyat, Batman Hasankeyf ve Urfa Birecik kalker ve marn taşlarının mekanik özellikleri test edilerek dayanım şablonları saptanmıştır. Bu amaçla tek eksenli basınç dayanımı nokta yük dayanımı darbe dayanımı makaslama deneyleri yapılmıştır. Şırnak taki kömür ocaklarında bulunan heterojen formasyonlar tanımlanmıştır. Ayrıca bu ocak bloklarının aşırı yüklere maruz kalmadan darbe ve baskı yüklerine direncinin, kesilme direncinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Blok kalker kütlesi üzerindeki darbe yükleri önceden belirlenerek çatlak oluşumu karşılaştırılmış ve uygulanan yüke bağlı lokal oluşan çatlak riski irdelenmiştir.

Bu yöntem ile elmas tel kesme öncesi süreksizliklerin ve aşınmış tarihi mermer kesim için gerekli darbe veya baskı yükü uygulaması geliştirilerek mermerlerin çatlamadan kesilebilmesi de amaçlanmaktadır. Yöresel Mardin taşının kalker yapı malzemesi olarak bölgede bol miktarda değerlendirilmesi, tarihi yüzyıllık yapılarda camiler hanlar hamamlar medreselerde evlerde kullanılması bu tür kalker taşları üzerindeki testler ile detaylıca irdelenmiştir. Bu çalışmada Mardin kalker Midyat kalker Urfa Birecik kalker benzer özellikleri göstermişlerdir. Mardin kalker Midyat kalker ve Urfa Birecik kalkerlerinin fiziksel kimyasal dokusal özellikleri incelenerek yapılan deneyler sonuçlarına yer verilerek yöredeki eski tarihi eserlerin korunması yapıların restorasyonu ve kalker üretim yönteminin ve veriminin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Mardin Taşı, Restorasyon, Mikro Çimentolama, Kalker Dayanımı, Kalker Kesme, Yapı Sağlamaştırma

**HETEROJEN KALKER FORMASYONLARININ KÖMÜR OCAKLARINDA KALKER
TÜRÜNE BAĞLI LOKAL ÇATLAK ENJEKSİYONU İLE EPOKSI –FİBER
GÜÇLENDİRİLMESİ**

Yıldırım TOSUN

Şırnak Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Maden Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Şırnak ve Hakkari asfaltit kömür ocaklarında yaygın olarak heterojen kalker kayaç grupları, marn ve kil taşından oluşan formasyonlar çok geniş yayılım göstererek ocağın emniyetini düşürmektedirler. Şınaktaki asfaltit kömür ocaklarında heterojen kalker formasyonları antiklinal, senklinal segmentler halinde bulunmaktadır. Kimyasal olarak dolomitik karbonatları, tuzları ve demir oksit, hidratları ve illit, klorit gibi silikatları içermektedir. Marnlı kalker ve kalker taşlarının heterojen yapısı gözenek boyutu miktarı ve kristal boyutu ile de heterojenlik göstermektedir. Kimyasal bileşenindeki kil taşları miktar olarak artmakta yer yer marnlı kil taşlarına dönüşebilmektedir. Özellikle Şırnak ve Hakkari ilindeki kömür ocaklarında bu çeşitlilik şev stabilizesinde sıkıntılara yol açmaktadır.

Bu çalışmada Şırnak asfaltit ocakları ve yörede bulunan çeşitli tür kalkerler, marn, kil taşlarının mekanik özellikleri saptanmıştır. Bu amaçla tek eksenli basınç dayanımı nokta yük dayanımı, darbe dayanımı makaslama deneyleri yapılmıştır. Ocakta çimentolama ile sağlamlaştırma yapılmakta ancak yeterli sağlamlığı oluşturmadığı gözlenmiştir. Bu nedenle kritik zonalarda kompozit fiber dolgulu matriks enjeksiyon yönteminin araştırılması gerektiği düşünülmüştür. Bu maksatla matriks epoksi fiber çelik teller içerecek şekilde çimentolanması araştırılmıştır. Çimentolama parametreleri ve dolgu özellikleri, su emme ve kuruma gibi süreçler de incelenmiştir. Bu deneyler sonucunda asfaltit ocağı kalker ve marnlı kil taşlarında kimyasal niteliklere bağlı çeşitli çatlaklı kalkerlerin ve heterojen kalker bloklarının aşırı yüklere maruz kalmadan güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kaya formasyonlarından alınan 10x10x10 luk kare bloklar üzerinde darbe ve baskı yüklerine direncinin, kesilme direncinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Blok kalker kütlesi üzerindeki darbe yükleri önceden belirlenerek çatlak oluşumu karşılaştırılmış ve uygulanan yüke bağlı lokal oluşan çatlak riski irdelenmiştir.

Yöresel marn ve kil taşlarının bol miktarda değerlendirilmesi, tarihi yüzyıllık yapılarda camiler hanlar hamamlar medreselerde evlerde benzer kalker taşlarının kullanılması bu tür kalker taşları üzerindeki testler ile detaylıca irdelenmiştir. Bu çalışmada ocaktaki kalker marn taşları diğer yöresel kalker taşlarının benzer özellikleri ile karşılaştırılmıştır. Bu yöredeki eski tarihi eserlerin korunması yapıların restorasyonu ve kalker taş ocaklarındaki patlatmadan üretim yönteminin belirlenmesine kadar ve üretim veriminin geliştirilmesi de amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Epoksi Enjeksiyon, Kil Taşı Güçlendirme, Marnlı Mikro Çimentolama, Kalker Dayanımı, Kompozit Epoksi Fiber, Kesme Yüğü, Kaya Şev Stabilizasyonu

**INCONEL 625 (AMS 5599) ALAŞIMININ DİYAFRAMLA HİDROLİK
ŞEKİLLENDİRİLMESİNDE 90°LİK BÜKÜMLERDE GERİ ESNEME MİKTARLARININ
ANALİTİK VE DENEYSEL İNCELENMESİ**

Kutay BEYAZGÜL

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Aş,Fethiye Mahallesi, Havacılık Bulvarı No:17,06980 Kahraman Kazan Ankara

Nihat GEMALMAYAN

Gazi Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makina Mühendisliği Bölümü, 06570 Maltepe Ankara

ÖZET

Uzay ve havacılık sanayisinin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen Inconel 625 alaşımı şekillendirilmesi zor bir süperalaşımdır. Form edildiğinde geri yaylanması diğer malzemere göre açısız olarak daha fazla olan bir çeliktir. Form kalıbı tasarım aşamasında, iş parçasının büküm yarıçapı ve kalınlığa bağlı olarak değişen geri yaylanma değerinin istenen büküm açısına eklenmesiyle tasarlanması neticesinde diyaframla hidrolik şekillendirme operasyonunda tek seferde mühendislik isterlerine uygun parça çıkması mümkün hale gelmektedir. Bu açı değerinin tespiti ise geri yaylanma davranışı bilinmeyen parçalarda daha zor olmakta ve imalat ve tasarım süreçlerini uzatmaktadır.

Bu çalışmada Inconel 625 alaşımının diyaframla şekillendirme sırasında geri yaylanma değerlerinin tespiti amaçlanmıştır. Literatürde mevcut olmayan büküm yarı çapı/iş parçası kalınlığı-geri yaylanma tablosu elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda eğme momentini ve iş parçası büküldüğünde tarafsız eksenden geçen form öncesi ve sonrası büküm yarıçap farklarını dikkate alan analitik bir denklem ve deneme kalıbında farklı kalınlıklarda deneyler yapılmıştır. Deneyler farklı büküm yarı çaplarına sahip bir deneme takımı vasıtasıyla yapılan bükümler sonucunda ilgili deney verilerinden kalınlık/büküm yarıçapı-geri yaylanma tabloları yapıp sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Deneyel ve matematiksel verilerden elde edilen sonuçlardan empiric formüller oluşturulmuştur.Bu empirik formüller sayesinde farklı büküm yarıçapı ve parça kalınlıklarındaki geri yaylanma davranışı tahmin edilmiştir.

ABSTRACT

Inconel 625 is a super alloy that very hard to form which is designed for requirements of aerospace industries. That material has high strength and high corrosion resistance up to 800°C. Forming process, there is a much more spring back occurs rather than other materials. During designing of forming tools, to shape the form to required component such as 90° degree bends, require know-how of spring back behavior. Compensating that spring back by tool, make parts will be formed correctly according to engineering needs.

This paper suggest a spring back table for Inconel 625 respect to forming radius and part radius. These tables are not found on any literature. In this paper there are two approach to the method of finding spring back behavior. In this paper we approach the problem by two different ways. One of them is experimental by tool and create a empirical formula from these experiment result. The other one is creating a mathematical model from bending moment and using the same inputs of the forming tool to find and compare these results.

Anahtar Kelimeler: Sac Metal Şekillendirme, Geri yaylanma, Inconel 625

**POLİMER HİBRİT RULMANLARDA SICAKLIĞIN TİTREŞİM KARAKTERİSTİĞİNE
ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Burcu KÜÇÜKOĞLU DOĞAN

Arş. Gör., Muş Alparslan Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, MUŞ

Tuncay KARAÇAY

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Polimer hibrit rulmanlar hem üretim kolaylığı ve maliyetleri, kimyasal ortamlara dayanımı sebebi hem de geleneksel rulmanlarda olduğu gibi yağlama probleminin olmamasından dolayı sanayide son zamanlarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu avantajlarına karşın polimer hibrit rulmanlardaki en önemli dezavantaj rulmanların yük taşıma kabiliyetleridir. Rulmanların taşıyabileceği maksimum yük miktarı bilyaların ezilme miktarı ile birlikte iç ve dış bileziğin geometrik yapıları ve malzeme özellikleri kullanılarak hesaplanan rulman katılığının çarpımı sonucu belirlenmektedir. Geleneksel rulmanların bilya ile iç-dış bileziklerinin üretiminde kullanılan çelik malzemenin elastisite modülü ile polimer hibrit rulmanların iç ve dış bileziklerinin üretiminde kullanılan viskoelastik malzemenin elastisite modülü karşılaştırıldığında çeliğin elastisite modülünün daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu yüzden polimer hibrit rulmanların geleneksel rulmanlara göre yük taşıma kabiliyeti daha düşüktür. Yük taşıma kabiliyeti rulmanın katılığının da bir ölçüsüdür ve dönel sistemlerde kullanıldığında bu yataklama elemanının katılığı titreşim karakteristiğini de doğrudan değiştirmektedir. Polimer hibrit rulmanlarda katılık sıcaklıkla da değişiklik göstermekle birlikte, malzemenin ve dolayısıyla rulmanın sönüm miktarı da sıcaklıkla değişiklik göstermektedir. Bu çalışmada, daha çok hijyenik ortamlarda kullanımı tercih edilen, iç ve dış bileziği polimer malzemedan, bilyalar ise çelik malzemedan üretilen 6203 polimer hibrit rulmanla yataklanmış bir sistem modellenmiş ve farklı sıcaklıklarda rulmanın titreşim karakteristiği incelenmiştir. Modellemede bilya ve bilezikler arasındaki temas problemi de göz önüne alınarak polimer malzemenin sıcaklıkla değişen katılığı modele dahil edilmiş, hareket denkleminin çözümünde de sıcaklık etkisi ile değişen sönüm oranları dikkate alınarak benzetimler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar zaman ve frekans tanım bölgesinde sunulmuştur. Elde edilen teorik sonuçlar ile değişken sıcaklıklar altında çalışan polimer hibrit rulmanlarla yataklanmış dönel sistemlerin tasarımında dikkat edilecek hususlar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Polimer Hibrit Rulman, Sönüm Miktarı, Sıcaklık, Titreşim

HİBRİT RADYAL YATAKLARDA NANOPARÇACIK TAKVİYESİNİN BASINÇ DAĞILIMINA ETKİSİ

Abdurrahman Furkan GÜLBAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

Mustafa KILIÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

Abdurrahim DAL

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği Bölümü, ADANA

ÖZET

Hibrit radyal yataklar (hibrit akışkan film yatakları), hem hidrostatik hem de hidrodinamik kaymalı yatakların fiziksel mekanizmasının bir araya getirilmesiyle oluşturulan bir yataklama elemanıdır. Hem hidrostatik hem de hidrodinamik yağlama prensibini içerdiğinden, değişken dinamik yüklenme koşullarında hidrostatik veya hidrodinamik yataklara göre daha yüksek yük taşıma kapasitesi, daha yüksek sönümlenme karakteristiği gibi dinamik özelliklere sahip olabilmektedir. Bundan dolayı endüstrideki yüksek hızlarda ve ağır yükler altında çalışan şaftların desteklenmesi için hibrit kaymalı yataklar önerilebilir. Hibrit yataklarda, yüksek devirlerde artan sıcaklıkla birlikte yatak ve şaft yüzeyleri arasındaki akışkan filmin viskozitesi de düşmekte ve sıcaklığı artan akışkanın soğutulması amacıyla yüzeyler arasındaki akışkanın bir pompa yardımıyla devir daim yaptırılması gerekmektedir. Ancak çalışma esnasında değişen viskozite ve yüzeyler arasındaki akışkanın soğutulması için, yüksek debide yağlayıcı iletilmesi, sıvı yağlayıcılar ile desteklenmiş yatak-şaft sistemlerinde dolanım (whirl) kararsızlıkları ve titreşim problemlerine sebep olmaktadır. Yüksek hızlarda ve ağır yükler altında çalışan yatak-şaft sistemlerinde, çalışma esnasında bu kararsızlık problemlerinin ortaya çıkması, sisteme önemli hasarlar verebilir. Bu probleme çözüm olarak, yağlayıcı akışkana nanoparçacık takviyesi yapılarak viskozitesinin sıcaklıkla değişiminin kontrol edilmesi önerilebilir. Bu çalışmada, hibrit kaymalı yataklarda, yatak ve şaft yüzeyleri arasındaki yağlayıcı filme nanoparçacık takviyesinin, yüzeyler arasındaki basınç dağılımına etkisi sayısal olarak incelenmiştir. Bu kapsamda, akışkanın hareketi Reynold's denklemi ile ifade edilmiştir. Reynold's denklemi içerisindeki viskozite ifadesi, nanoparçacık takviyesi ile birlikte ifade edilerek Reynold's denkleminde dâhil edilmiştir. Daha sonra, yüzeyler arasındaki akışkan akışımı ifade eden Reynold's denklemi, pertürbasyon metodu kullanarak doğrusallaştırılmış ve sonlu farklar yöntemi ile sayısal çözüm şeması elde edilmiştir. MATLAB ortamında geliştirilen bir algoritma ile çözüm şeması üzerinden basınç değerleri hesaplanmış ve farklı boyuttaki TiO₂ nanoparçacık takviyesinin basınç dağılımına etkisi araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hibrit Radyal Yataklar, Reynold's Denklemi, Basınç Dağılımı, Nanoparçacık,

**YATAK BOY-ÇAP ORANININ AEROSTATİK HAVA YATAKLARI İLE DESTEKLENMİŞ
YATAK-ŞAFT SİSTEMİ TİTREŞİMLERİNE ETKİSİ**

Abdurrahim DAL

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği
Bölümü, ADANA

Tuncay KARAÇAY

Doç. Dr. Gazi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Şaftların dinamiği ve titreşimleri kullanılan yataklamaların dinamik özelliklerine göre değişkenlik göstermektedir. Yatak elemanının sağladığı yük taşıma kabiliyeti ya da diğer bir deyişle yatak katılığı kritik hızlar olarak da tanımlanan shaft titreşimi doğal frekanslarını etkilemektedir. Aerostatik yataklarda besleme delikleri üzerinden yatak ve shaft yüzeyleri arasına iletilen basınçlandırılmış hava yatak ve shaft yüzeylerinin birbirine temas etmesini önler ve bu yüzeyler arasında bir taşıma sağladığı gibi ince yağlayıcı bir filmi de oluşturur. Sıvılarla karşılaştırıldığında havanın viskozitesi değerinin daha küçük olması, akışkan tabakaları arasındaki sürtünme kayıplarını da azaltır fakat diğer taraftan düşük viskozite değeri yatağın dinamik katılığının da düşmesine sebep olur. Düşük sürtünmesi sebebi ile türbin, yüksek hızlı matkap ve jet motoru shaftları gibi sistemlerin desteklenmesinde kullanılan hava yataklarında bu düşük katılık sebebi ile yatak-shaft dinamiği önem kazanmaktadır. Aerostatik yataklarda yatak katılığı hava filminin basınç değişimine bağlıdır ve bu basınç değişimi sistemin geometrik özellikleri ve çalışma koşullarına bağlı olarak ifade edilen Reynold's denklemi ile modellenmektedir. Dolayısıyla sistemin dinamik karakteristiğini de, yüzeyler arasındaki radyal boşluk miktarı, yatak boy-çap oranı, besleme sistemi özellikleri ve yatak üzerindeki yerleşimleri gibi Reynold's denkleminin parametreleri belirler. Bu çalışma ile radyal aerostatik yataklar ile desteklenmiş yatak-shaft sisteminin geometrik parametrelerinden biri olan yatak boy-çap (L/D) oranının, sistemin titreşim karakteristiğine etkileri araştırılmıştır. Reynold's denklemi ile modellenmiş hava akışı ve basınç değişimleri MATLAB ortamında geliştirilen bir algoritma ile sayısal olarak çözümlenerek hava filmi kuvvetleri hesaplanmıştır. İki ucundan aerostatik yataklar ile desteklenmiş bir yatak-shaft sisteminin hareket denklemleri de 4-serbestlik dereceli olarak modellenerek çözülmüştür. Sistemin koordinat eksenlerindeki dinamik hareketleri farklı yatak boy-çap oranları ve farklı shaft dönüş hızları için elde edilerek ve boy-çap oranının yatak-shaft sistemi titreşimlerine etkileri zaman tanım bölgesinde araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aerostatik Hava Yatakları, Yatak Boy-Çap Oranı, Rotor Dinamiği

AB ÜLKELERİNDE DİJİTAL EKONOMİ VE TOPLUM ENDEKSİNİN MEVCUT DURUMU
CURRENT SITUATION OF DIGITAL ECONOMY AND COMMUNITY INDEX IN EU
COUNTRIES

Aylin KOÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

Ercan KILINÇ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

ÖZET

Dijital Ekonomi ve Toplum Endeksi (DESI), Avrupa Birliğine üye ülkelerin dijital performansını ölçmek ve AB'ye aday ülkelerinde mevcut durumu ortaya koymak amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından ilk kez 2014 yılında açıklanmaya başlanmıştır. DESI, genel olarak 30'dan fazla göstergiyi temsil eden 5 ana politika alanından oluşmaktadır. Bunlar; Bağlantı, Beşeri Sermaye ve Dijital Beceriler, İnternet kullanımı, Dijital Teknolojinin Entegrasyonu ve Dijital Kamu Hizmetleri olarak 5 başlık altında toplanmaktadır. DESI kapsamında özellikle AB üyesi ülkelerdeki dijital gelişimin yakından takip edilmesi ve AB genelinde dijital tek bir pazar oluşturulması için gereken öncelikli yatırım alanlarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. 2018 yılında açıklanan verilere DESI endeksi verilerine göre Danimarka 0,76 ile en yüksek puana sahip olan ülke, Romanya ise 0,44 ile en düşük puana sahip ülke konumundadır. AB üyesi 28 ülkenin ortalama DESI puanı ise 0,59 puan olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışmada AB üyesi ülkelerin 2013 ile 2018 yılları arasındaki DESI endeksine göre 5 başlık altında göstermiş oldukları gelişme eğilimleri ele alınacaktır. Çalışmada AB ülkelerinde dijital ekonomi ve toplum endeksinin mevcut durumu, yenilikçi yaklaşımlar, fırsatlar, gelişme alanları ve ortak tehdit algıları, avantajları ve dezavantajları ile birlikte ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Dijital Ekonomi, DESI

ABSTRACT

The Digital Economy and Society Index (DESI) was first announced by the European Commission in 2014 to measure the digital performance of the member states of the European Union and to present the current situation in the EU candidate countries. DESI consists of 5 main policy areas representing more than 30 indicators in general. These; Connection, Human Capital and Digital Skills, Internet use, Digital Technology Integration and Digital Public Services are grouped under 5 headings. The aim of DESI is to identify the priority areas of investment needed to closely monitor the digital development in EU member countries and to establish a single digital market across the EU. According to the data released by the DESI index in 2018, Denmark is the country with the highest score of 0.76 and Romania with the lowest score of 0.44. The average DESI score of 28 EU members was 0.59 points. In this study, the development tendencies of EU member countries under 5 headings according to DESI index between 2013 and 2018 will be discussed. In this study, the current situation of digital economy and society index in EU countries, innovative approaches, opportunities, development areas and common threat perceptions, advantages and disadvantages will be tried to be put forward.

Key Words: European Union, Digital Economy, DESI

**TÜRKİYE, ÇİN VE RUSYA FEDERASYONU'NUN KÜRESEL REKABET ENDEKSİNE
GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI**
COMPARISON OF TURKEY, CHINA AND RUSSIAN FEDERATION ACCORDING TO THE
GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX

Ercan KILINÇ

Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

Osman FİDAN

Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu, SBE, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü

ÖZET

Küreselleşme süreci ile birlikte uluslararası alanda rekabet büyük oranda artmış ve ekonomik mal ve hizmetlerde dünya genelinde hemen hemen tüm sınırlar ortadan kalkmıştır. Günümüzde ülkeler, firmalar ve kentler arasında yoğun bir rekabet süreci yaşanmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından ilk kez 2005 yılında açıklanmaya başlanan Küresel Rekabet Endeksi 114 göstergenin ağırlıklı ortalamasını alarak ülkelerin rekabet edebilirliğini 12 alt başlıkta toplamaktadır. Rekabet ortamı ile birlikte beşeri sermaye, kullanılan üretim teknolojisi, kullanılan malzeme, teknik kapasite ve maliyet etkinliği sağlamaktadır. Rekabet avantajı sağlayan unsurlar beraberinde inovasyon ve ar-ge yatırımlarını da geliştirmektedir. Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2018 yılında açıklanan Küresel Rekabet Endeksi verilerine göre Türkiye 4,42 puan ile 53., Çin 4,95 puan ile 27. ve Rusya 4,64 puan ile 38. sırada yer almaktadır. Endeks verilerine göre puanlar ve sıralama ülkelerin zayıf ve güçlü yönleri ortaya koymaktadır. Bu kapsamda küresel rekabet endeksi verilerine göre her 3 ülke karşılaştırılacak ve her 3 ülke için fırsatlar, avantajlar ve dezavantajları ile birlikte ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Rusya Federasyonu, Çin, Küresel Rekabet Endeksi

ABSTRACT

With the globalization process, competition in the international arena has increased considerably and almost all of the world's borders have disappeared in economic goods and services. Today, there is an intense competition between countries, firms and cities. The Global Competitiveness Index, which was first announced by the World Economic Forum (WEF) in 2005, has a weighted average of 114 indicators and collects the competitiveness of the countries under 12 headings. The human capital, together with the competitive environment, provides the production technology, material used, technical capacity and cost-effectiveness. Competitive advantages are also developing innovation and R & D investments. Global Competitiveness Report World Economic Forum described in 2018 by 4.42 points, according to data by Turkey 53, China ranks 38 with 27 and Russia with 4.64 points 4.95 points. According to the index data, the scores and the ranking reveal the weaknesses and strengths of the countries. In this context, according to the global competition index data, all 3 countries will be compared and will be presented with opportunities, advantages and disadvantages for each of the three countries.

Key words: Turkey, Russian Federation, China, The Global Competitiveness Index

**TMS 16 MADDİ DURAN VARLIKLAR ve BOBİ FRS BÖLÜM 12 MADDİ DURAN
VARLIKLARIN KARŞILAŞTIRILMASI**

Servet ÖNAL

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF

İsa KILIÇ

Öğr. Gör., İskenderun Teknik Üniversitesi, İskenderun MYO

ÖZET

Emek, sermaye, toprak, müteşebbis ve teknoloji gibi üretim faktörlerini uyumlu bir şekilde bir araya getirerek bir mal veya hizmet üreten her türlü örgütlenme şekillerine işletme denir. İşletmeler mal veya hizmet üretmek için kaynaklarını kullanarak varlıklar elde ederler. İşletmelerde yer alan varlıkları kendi içerisinde sınıflandırdığımızda ise işletmelerde çok sık değiştirilmeyen, değiştirilmesi maliyetli olan gruplarda maddi duran varlıklar olarak adlandırılmaktadır. Maddi duran varlıklar; bir faaliyet döneminden daha uzun sürelerde işletme çalışmalarının gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere edinilen maddi değerlerdir. Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları farklı ülkelerdeki muhasebe uygulamaları arasında bir birlik sağlamayı amaçlamaktadır. Dünyanın neresinde olursa olsun mal veya hizmet üreten işletmeler benzer varlıklar ile benzer işlemleri yaptıkları için ortak bir muhasebe sistemine ihtiyaç duymaktadırlar. Ülkemiz muhasebe sisteminin ise uluslararası muhasebe sistemine entegrasyonunu sağlamak, ortak bir muhasebe sistemine geçmek için gerekli çalışmalar KGK tarafından hızla devam etmekte olup hazırlanan standartlar ise yayınlanmaktadır. Kurum tarafından yayınlanan standartlardan birisi de 29 Temmuz 2017 tarihinde bağımsız denetime tabi olup da Tam Set TMS/TFRS uygulamayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının gerçeğe uygun, ihtiyaca uygun ve karşılaştırılabilir bilgi sağlaması amacıyla BOBİ FRS yayınlanmıştır. Bu çalışmada *TMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve BOBİ FRS Bölüm 12 Maddi Duran Varlıkların* ayrıntılı olarak karşılaştırılması yapılacak ve uygulama örneklerine yer verilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Maddi Duran Varlıklar, TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardı, BOBİ FRS- Bölüm 12 Maddi Duran Varlıklar

**TMS 18 HASILAT STANDARDI ve BOBİ FRS BÖLÜM 5 HASILAT STANDARDI
KARŞILAŞTIRILMASI**

Servet ÖNAL

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İİBF

İsa KILIÇ

Öğr. Gör., İskenderun Teknik Üniversitesi, İskenderun MYO

ÖZET

Yapısını ve türüne bakılmaksızın her türlü işletmenin en genel gayesi kar elde etmektir. Bu genel gayelerine ulaşmak için işletmeler mal veya hizmet satışı yaparlar. İşletmeler bu faaliyetleri esnasında elde ettikleri hasılatları, finansal durumunun daha iyi raporlanması ve finansal tabloların gerçek durumu yansıtması için TMS 18 Hasılat standardı doğrultusunda raporlamalıdır. TMS 18 Hasılat standardında hasılat “*ortakların sermayeye kattıkları dışında, özkaynakta artış ile sonuçlanan ve işletmenin dönem içindeki olağan faaliyetlerinden elde edilen brüt ekonomik fayda tutarı*” şeklinde tanımlanmaktadır. KGK 29 Temmuz 2017 tarihinde bağımsız denetime tabi olup da Tam Set TMS/IFRS uygulamayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının gerçeğe uygun, ihtiyaca uygun ve karşılaştırılabilir bilgi sağlaması amacıyla BOBİ FRS’yi yayınlanmıştır. Bu çalışma ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan ve 1 Ocak 2018 tarihinden sonra uygulanan *Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standartları (BOBİ FRS)*’dan Bölüm 5 Hasılat Standardında geçen hasılat, gelir vb. kavramlar ile TMS 18 Hasılat Standardına konu olan hasılatın ölçümü, mal satışı, faiz isim hakkı gibi kavramlar ile düzenlemelerin getirdiği yeniliklerin, *Bölüm 5 Hasılat Standardı* ve *TMS 18 Hasılat Standardı* için, karşılaştırmalı olarak açıklanmasının akabinde uygulama örneklerine yer verilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hasılat, TMS 18 Hasılat Standardı, BOBİ FRS-Bölüm 5 Hasılat Standardı

SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİME YÖNELİK TÜKETİCİ BİLİNCİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Hayriye Nur BAŞYAZICIOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

ÖZET

İletişim, ulaşım ve üretim teknolojilerinde kaydedilen gelişmeler, ülkeler arasında imzalanan serbest ticaret anlaşmaları ile birleşince 20. Yüzyıl ticarete küreselleşme adına önemli adımların atıldığı bir dönem olarak dikkat çekmektedir. Teknolojik ve politik anlamda gerçekleşen gelişmelere ek olarak savaşların sona ermesi sonucunda ülkelerin ekonomik refah seviyelerinin yükselmesi, üretim ve tüketim faaliyetlerinde önemli bir artışı da beraberinde getirmiştir. Ancak 20. Yüzyılın sonlarına doğru üretim ve tüketimi artırmak amacıyla gerçekleştirilen bilinçsiz ve kontrolsüz uygulamaların, uzun vadede küresel çapta önemli sorunlar doğuracağı acı bir şekilde deneyimlenmeye başlanmıştır. Yaşanılan sorunlar gerek işletmelerin gerek tüketicilerin bu konuda duyarlı davranması gerektiğini gözler önüne sermiştir. Böylelikle bu dönemin sonlarına doğru sürdürülebilirlik önemli bir değer olarak iş hayatında yerini almaya başlamıştır.

Sürdürülebilirlik; üretim ve tüketim faaliyetlerinin gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmayacak şekilde devam ettirilmesi olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle işletmeler üretim süreçlerini sürdürülebilirlik kapsamında yeniden değerlendirerek gerekli düzenlemeleri yapmaya çabamaktadırlar. Ancak gerçek anlamda sürdürülebilirlik, sürdürülebilir üretimin sürdürülebilir tüketim ile desteklenmesi sonucunda elde edilebilecektir. Bu nedenle sadece işletmelere değil aynı zamanda tüketicilere de önemli görevler düşmektedir. Sürdürülebilirlik açısından tüketicilerin en önemli sorumluluğu sürdürülebilir tüketim davranışı sergilemeleridir. Ancak bu davranışı gerçekleştirmek için öncelikle tüketicilerin sürdürülebilir tüketim konusunda bilinçli olmaları gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışmada tüketicilerin sürdürülebilir tüketim konusundaki farkındalıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda kolayda örneklem metodu kullanılarak gerçekleştirilen yüz yüze anket uygulaması sonucunda tüketicilerden birincil veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel analizler yöntemlerinden faydalanarak analiz edilmiş ve böylece tüketicilerin sürdürülebilir tüketim konusundaki bilinç düzeyleri ile sürdürülebilir tüketim davranışı gösterme eğilimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu kapsamda bu çalışmanın sonuçlarının sürdürülebilir tüketime yönelik tüketici bilinç düzeyleri ve tüketicilerin sürdürülebilir tüketim eğilimleri ile ilgili Türkiye'deki mevcut duruma ışık tutması nedeniyle literature önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Tüketim, Sürdürülebilir Pazarlama, Tüketici Bilinci, Çevre,

FARM-RETAIL PRICE TRANSMISSION ANALYSIS: AN APPLICATION OF USA's BEEF MARKET

Filiz GÜNEYSU ATASOY

Asst. Prof. Dr., Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
Department of Economics

ABSTRACT

This study analysis farm-retail price transmission process of USA's beef market. There is considerable attention on farm-retail price transmission evaluation and examination of imperfectly competitive market. The asymmetric price transmission is highly discussed due to uncompetitive industries. There are many reasons for asymmetric price transmission, as example, market power, and oligopolistic market structure. Concentration at processing and retail levels, and adjustment and menu costs are some other reasons of the asymmetric price transmissions. In a perfect world, which a competitive market conditions should be valid, price changes of any goods between farm and retail levels are expected to be symmetric. If the price transmission is asymmetric between different stages of the supply chain, production price are not react to changes at the retail prices level, even if the prices react rapidly it may not be at the same level. A negative (or a positive) price transmission impact on producers or customers welfare. It is proven in many studies for instance, in the milk sector retail milk prices are more rapidly react to increases, comparison to farm prices do which is stated following studies; Kinnucan and Forker (1987), Capps and Sherwell (2007), Weldesenbet (2013). Also, some other studies focus farm-retail price transmission in perishable food markets such as strawberries (Acharya et al., 2011). Therefore, this study focuses farm retail price transmission and market power analysis in the USA's beef market. For this purpose, it applies Gardner's (1975) model for analytical expression and economical determination. Using Gardner's model, a simple test can be developed for a competitive market clearing. This model has an advantage since it does not depend on the assumption which is the aggregate marketing technology is Leontief. For analysis, USA' beef market will be examined using retail price of beef (RP), farm equivalent price of beef (FP) from 2000 to 2018 which is the most recent data set. The data set is taken from United States Department of Agriculture. To analyze of the model SAS 9.4 program is applied and SAS codes for them will be reported for future researches. This study is still an ongoing project; therefore, analysis results will be reported at the end of the final experiments.

Key words: Elasticities, Asymmetric Price Transmission, Market Power Analysis

**BASEL KRİTERLERİ DAHİLİNDE OPERASYONEL RİSK ÖLÇÜM YÖNTEMLERİNİN
OPERASYONEL RİSKE ESAS TUTAR VE OPERASYONEL RİSK SERMAYE
GEREKİNİMİ HESAPLANMASI AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI: TÜRKİYE’DE BİR
KATILIM BANKASI ÖRNEĞİ**

Ahmet ÇAKMAK

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.

Müge GÜRGÜL

Ziraat Bankası A.Ş.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, operasyonel risk alanında çeşitli düzenlemeler ve tavsiyelerde bulunan Basel II kapsamında, operasyonel risk hesaplama yöntemleri ile operasyonel risk sermaye gereksinimi ve operasyonel riske esas tutarın hesaplanarak, hangi yöntemin efektif olduğunun belirlenmesidir. Basel Komitenin önerdiği Temel Gösterge Yaklaşımı, Standart Yaklaşım, Alternatif Standart Yaklaşım ve Gelişmiş Ölçüm Yaklaşımları metodları, Türkiye’de bulunan bir katılım bankasının son 3 yıla ait yıllık verileri kullanılarak hesaplanmış ve bankanın hangi yöntemi tercih ederek sermayesini daha faydalı kullanacağı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bankaya özel durumları ve bilgileri içeren, nispeten daha öznel modellerin tercih edilmesinin, operasyonel riske esas tutarı ve operasyonel risk sermaye gereksinimini minimize ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Operasyonel Riskin Hesaplanması, Basel II Kriterleri, Katılım Bankası

TÜKETİCİ KARAR VERME TARZLARININ BİR YORDAYICISI OLARAK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Erhan TUNÇ

Dr.Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Şeyma GÜL

Öğretim Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, Oğuzeli Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

ÖZET

Bu araştırma, bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleri ile tüketici olarak karar verme tarzları arasındaki ilişkiyi bazı demografik değişkenlerle birlikte inceleyen ilişkisel-tarama yöntemiyle desenlenmiş betimsel bir çalışmadır. Gaziantep ilinde yapılan bu araştırmanın evreni, üniversite öğrencileri ve birlikte yaşadıkları ailelerindeki yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, tesadüfi örnekleme yoluyla 114'ü kadın ve 164'ü erkek olmak üzere toplam 278 yetişkin bireyden oluşmaktadır. Katılımcılara cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, meslek, gelir düzeyi ve algılanan gelir düzeyi değişkenlerini içeren sosyo-demografik veri formu ile birlikte, Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği ve Tüketici Karar Verme Tarzları Ölçeği uygulanmıştır. Beş Faktör Kişilik Ölçeği, Benet-Martinez ve John (1998) tarafından “Beş Faktör Envanteri” (The Big Five Inventory) ismiyle geliştirilmiş ve Türkçe’ye uyarlaması Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılmış olan 44 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek kişilik özelliklerinden “nörotiklik”, “dışadönüklük”, “gelişime açıklık”, “uyumluluk” ve “özdisiplin” olarak 5 boyut içermektedir. Araştırmada bireylerin tüketici karar verme tarzlarını belirlemek amacıyla Sproles ve Kendall (1986) tarafından geliştirilmiş ve Dursun, Alınacak ve Kabadayı (2013) tarafından Türkçeye çevrilmiş 40 soruluk Tüketici Karar Verme Tarzları Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Mükemmeliyetçilik, Marka odaklılık, Yenilik-moda odaklılık, Fiyat odaklılık, Düşünmeden alışveriş, Bilgi karmaşası yaşama, Alışkanlık odaklılık, Alışverişten kaçınma ve Kararsızlık alt ölçeklerinden oluşmaktadır. Elde edilen veriler, SPSS 22.00 istatistik paket programına işlenmiş ve analizlere tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda; alt ölçekler arasındaki ilişki incelendiğinde; Kişilik özelliklerinden “Dışadönüklük” alt ölçeğinden elde edilen puanların tüketici tarzlarından “Fiyat odaklılık” alt ölçeği puanlarıyla pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Kişilik özelliklerinden “Uyumluluk” alt ölçeğinden elde edilen puanların tüketici tarzlarından “Marka odaklılık” ve “Yenilik-moda odaklılık” ile negatif yönde; “Fiyat odaklılık” ve “Düşünmeden alışveriş” alt ölçeklerine ait puanlarla da pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Kişilik özelliklerinden “Özdisiplin” alt ölçeğinin tüketici tarzlarından “Marka odaklılık” ve “Düşünmeden alışveriş” alt ölçeklerinin puanlarıyla negatif yönde; “Fiyat odaklılık” alt ölçeğinin puanlarıyla da pozitif ilişkili olduğu görülmüştür. Kişilik özelliklerinden “Özdisiplin”, “Açıklık” ve “Dışadönüklük” değişkenleri “Mükemmeliyetçi” tarzı puanlarına ait toplam varyansın yaklaşık %5’ini; kişilik özelliklerinden “Özdisiplin” ve “Uyumluluk” değişkenleri “Markaya odaklılık” tarzı puanlarına ait toplam varyansın yaklaşık %4’ünü; kişilik özelliklerinden “Uyumluluk” değişkeni “Yenilik-moda odaklılık” tarzı puanlarına ait toplam varyansın yaklaşık %3’ünü; kişilik özelliklerinden “Özdisiplin”, “Uyumluluk” ve “Dışadönüklük” değişkenleri “Fiyat odaklılık” tarzı puanlarına ait toplam varyansın yaklaşık %6’sını; kişilik özelliklerinden “Özdisiplin” ve “Uyumluluk” değişkenleri “Düşünmeden alışveriş” tarzı puanlarına ait toplam varyansın yaklaşık %5’ini açıklamaktadır. Ölçeklerden elde edilen veriler demografik değişkenler açısından incelendiğinde bazı demografik değişkenler açısından anlamlı farklılaşmalar görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Kişilik Tipleri, Tüketici Tarzları, Beş Faktör,

HAVAYOLU TAŞIMACILIĞINDA YOLCU SAYILARININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Muzaffer ATASOY

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Hatay, Türkiye

ÖZET

Son yıllarda dünyada ve Türkiye’de havayolu taşımacılığına karşı artan talepler doğrultusunda havayolu taşımacılığı sektörü önemli büyümeler kaydetmiştir. Havayolu taşımacılığı kullanan yolcu sayılarının sürekli artış göstermesi, devlet ve özel sektör tarafından bu sektöre yapılan yatırımların karşılığını bulduğunun en büyük göstergesidir. Gelecekte yapılacak yatırımlara yön verecek en önemli parametrelerden birisi olan yolcu sayılarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, yapay sinir ağları ile 6 bağımsız değişkenin 2004-2017 yılları arasındaki 14 yıllık verileri kullanılarak, yolcu sayısı tahmin edilmektedir. Havayolu taşımacılığı kullanan yolcu sayısının tahmini için kullanılan bağımsız değişkenler; havaalanı sayısı, uçak sayısı, uçak trafiği, koltuk kapasitesi, nüfus ve kişi başına gayrisafi yurtiçi hasıladır. Bu veriler ile yapılan analizler sonucunda, tek gizli katmana, 16 nörona, logaritmik sigmoid transfer fonksiyonuna, Levenberg-Marquardt eğitim algoritmasına sahip olan model en iyi sonuçları vermektedir. Bu sonuçlara göre, en iyi yapay sinir ağları modelinin korelasyonu 0,999865, yüzde hataların ortalaması % 0,27 ve hataların karelerinin ortalaması 711.231.929.032 değerlerine sahip olmaktadır. Yapılan analizlerin istatistiksel yöntemlerle karşılaştırılması amacıyla aynı bağımlı ve bağımsız değişkenler ile çok değişkenli lineer regresyon analizi yapılmaktadır. Lineer regresyon analizi sonucunda, lineer regresyon modelinin korelasyonu 0,999444, yüzde hataların ortalaması % 1,30 ve hataların karelerinin ortalaması 2.656.161.673.820 çıkmaktadır. Analizlerden elde edilen bu sonuçlara göre, yapay sinir ağları ile oluşturulan model, lineer regresyon ile oluşturulan modelden daha iyi sonuçlar vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Havayolu taşımacılığı, Yolcu Sayısı, Yapay Sinir Ağları, Regresyon Analizi

DEMİRYOLLARINDA MEYDANA GELEN KAZA SAYISININ YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Ceng AYGÜN

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

ÖZET

Ulaştırma türlerinden biri olan demiryolu taşımacılığı, havayolu taşımacılığında sonra en emniyetli olan ulaştırma türüdür. Demiryolu taşımacılığında emniyeti geliştirmek ve sürdürülebilmek için çaba sarf edilmektedir. Demiryolu kazaları incelenirken sistemin bir bütün olarak incelenmesi ve her bir bileşenin tek tek incelenmesi gerekmektedir. Demiryolu kazalarının önlenmesi için işletmeye yönelik alınan tedbirler, demiryolu araçları, zemin yapısı ve personel dahil sistemin her parçasının ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. Bu çalışmada, yapay sinir ağları yöntemi ile 2004-2017 yılları arasındaki verileri kullanarak 6 bağımsız değişken ile demiryollarında meydana gelen kaza sayısı tahmin edilmektedir. Çalışmada kullanılan bağımsız değişkenler; hat uzunluğu, yolcu sayısı, yolcu-km, yük miktarı, koltuk-km, vagon sayısı kullanılmaktadır. Yapılan analiz sonucunda bir gizli katmandan, 6 nöronlu, logaritmik transfer fonksiyonundan, Levenberg-Marquardt eğitim algoritmasından oluşan modelden en iyi sonuçlar elde edilmektedir. Bu sonuçlara göre, korelasyon değeri 0.979721, yüzde hatalarının ortalaması değeri %16.61736 ve hataların karelerinin ortalaması değeri ise 1277,481 olarak çıkmaktadır. Burada kullandığımız Yapay Sinir Ağları modelinin istatistiksel metotlarla karşılaştırılması amacıyla aynı veri seti kullanılarak lineer regresyon analizi yapılmaktadır. Yapılan analizler sonucunda, regresyon modelinin korelasyon değeri 0,987368, yüzde hataların ortalaması değeri 14,61772 ve hataların karelerinin ortalaması değeri ise 713,1333 olarak çıkmaktadır. Yapılan bu analizler sonucunda lineer regresyon için yapılan model sonuçları yapay sinir ağları için yapılan model sonuçlarından daha iyi olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demiryolu, Kaza, Yapay Sinir ağları

LASTİK TEKERLEKLİ TOPLU TAŞIM SİSTEMLERİNDE GÜNLÜK YOLCULUK SAYISININ BELİRLENMESİNDE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE ÇOK DEĞİŞKENLİ LİNEER REGRESYON TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Nazmi ÖZTEKİN

Hatay Büyükşehir Belediyesi, Ulaşım Dairesi Başkanlığı Hatay, Türkiye

ÖZET

Hatay ilinin Arsuz ve Belen ilçelerinde toplu taşıma faaliyetinde bulunan işletçilerin, verimli ve sürdürülebilir bir yapıda olması için günlük taşımış oldukları yolcu sayısının tespit edilmesi ve bu sayıya göre kendilerini sürekli olarak güncellemeleri gerekmektedir. Yapılan çalışmada, yapay zeka tekniklerinin içinde yer alan yapay sinir ağları kullanılarak toplu taşıma faaliyetinde bulunan 20 farklı güzergaha ait veriler kullanılarak günlük yolcu sayısı tahmin edilmektedir. Bu çalışmada 7 adet bağımsız ve 1 adet bağımlı değişken kullanılmaktadır. Bağımsız değişkenler; hatta çalışan araç sayısı, araçların günlük atılmış oldukları tur sayısı, hat uzunluğu, günlük yapılan toplam kilometre, sefer sıklıkları, sivil fiyat tarifesi ve öğrenci fiyat tarifesi kullanılmıştır. 20 farklı hattan elde edilen verilerle, veri seti meydana getirilmektedir. Analiz sonucunda iki gizli katman kullanılmış olup, ilk katmanda 18 adet nörona logaritmik sigmoid, ikinci katmanda 1 adet nörona purelin transfer fonksiyonu uygulanarak, Levenberg-Marquardt eğitim algoritmasına sahip olan model en iyi sonuçları vermektedir. Yapılan analiz sonuçlarına göre, en iyi yapay sinir ağları modelinin korelasyonu 0,999, yüzde hataların ortalaması %2,91 ve hataların karelerinin ortalaması 501,11 değerlerine sahip olmaktadır. Yapay sinir ağlarının diğer istatistiksel metotlarla karşılaştırabilmek için çok değişkenli lineer regresyon modelleri oluşturulmaktadır. Bu amaçla purequadratic ve lineer regresyon yöntemleri kullanılmaktadır. Çok değişkenli lineer regresyon yöntemlerinde, aynı bağımlı (yolcu sayısı) ve bağımsız (hatta çalışan araç sayısı, araçların günlük atılmış oldukları tur sayısı, hat uzunluğu, günlük yapılan toplam kilometre, sefer sıklıkları, sivil fiyat tarifesi ve öğrenci fiyat tarifesi) değişkenler yer almaktadır. Regresyon analizleri sonucunda lineer regresyon modelinin korelasyonu 0,979, yüzde hataların ortalaması %46,12 ve hataların karelerinin ortalaması 57147,78 çıkmaktadır. Purequadratic regresyon modelinde ise korelasyon 0,998, yüzde hataların ortalaması %10,07 ve hataların kareleri ortalaması değeri 5169,60 olarak hesaplanmaktadır. Bu sonuçlara göre toplu taşıma sistemlerinde yolcu sayısının tahmininde yapay sinir ağları, purequadratic regresyon yöntemi ve çok değişkenli lineer regresyon modellerine göre daha iyi sonuç vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplu Taşıma, Günlük Yolcu Sayısı, Yapay Sinir Ağları

ULAŞTIRMA SEKTÖRÜNDE DEMİRYOLLARINDA TÜKETİLEN ENERJİ MİKTARININ
YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİNİ

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Gökçe Gizem GENÇ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik Ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

ÖZET

Enerji, doğanın işleyişi için gerekli en temel ihtiyaçlardandır. Ülkelerin gelişimi ile sanayi üretiminin artması, insanların tüketimlerinin artması gibi sebeplerle enerji tüketimi artmaktadır. Gelişen teknoloji ve sanayileşme üretimi arttırırken enerji tüketiminin de artmasını sağlamaktadır. Enerji tüketiminin içerisinde ulaştırma sektörünün payı önemli bir yer tutmaktadır. Ulaştırmada kullanılan enerji tüketiminin büyük kısmını da karayolları oluşturmaktadır. Bu çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu'nda yayımlanan 2005-2016 yılları arasındaki veriler kullanılarak demiryollarının payına düşen enerji tüketimi yapay zeka tekniklerinden yapay sinir ağları ile tahmin edilmektedir. Tahmin modeli için yedi bağımsız değişken ve bir bağımlı değişken kullanılmaktadır. Modelin bağımsız değişkenleri mevcut hat uzunlukları, lokomotif sayısı, tren-km, yolcu sayısı, yolcu-km, taşınan yük miktarı yük-km değerleridir. Modelde bağımlı değişken olarak ise enerji tüketimi değerleri kullanılmaktadır. 12 yıllık veri setinin %70'i eğitim veri seti, % 15'i doğrulama veri seti ve diğer % 15'i ise test veri seti için kullanılmaktadır. Oluşturulacak modelin analizi Matlab programı kullanılarak yapılmaktadır. Modelin öğrenim algoritması Levenberg-Marquardt olarak belirlenmektedir. Oluşturulan modelde farklı nöron sayıları ve çeşitli transfer fonksiyonları kullanılarak model sayısı arttırılmaya çalışılmaktadır. Eğitim sonucunda modelin gizli katmanında 14 adet nöron kullanılan model en iyi sonuçları vermektedir. Bu modelin gizli katmanında logsig transfer fonksiyonu, çıktı katmanında ise 1 adet nöron ve purelin transfer fonksiyonu kullanılmaktadır. Bu sonuçlara göre, en iyi yapay sinir ağları modelinin korelasyonu 0,98, yüzde hataların ortalaması % 2,15 ve hataların karelerinin ortalaması 83,13 değerlerine sahip olmaktadır. Modellerin istatistiksel metotlarla karşılaştırılması amacıyla çok değişkenli lineer regresyon analizleri yapılmaktadır. Aynı veri setiyle lineer regresyon analizleri yapılmakta ve analiz sonucunda modelin korelasyonu 0,91, yüzde hataların ortalaması %7,77 ve hataların karelerinin ortalaması 367,03 olarak saptanmaktadır. Çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre yapay sinir ağları, lineer regresyona göre daha iyi sonuç vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Enerji Tüketimi, Ulaştırma, Demiryolları, Yapay Sinir Ağları, Çok Değişkenli Regresyon Analiz

GEZGİN SATICI PROBLEMİNİN BAŞLANGIÇ TURUNU OLUŞTURAN
ALGORİTMALARININ KİYASLANMASI

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Haydar GÜNDOĞDU

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay/Türkiye

ÖZET

Düşük maliyetler ile ulaşım faaliyetlerinin yönetilebilmesi ulaşım problemlerinin en başında yer almaktadır. Çeşitli metotların yardımıyla sınırlı bütçeli kaynak harcama optimizasyon çalışmaları bu problemlerin çözümünde kullanılmaktadır. Diğer kullanım alanlarının yanında aralarındaki mesafeler bilinen yerleşim yerlerinin her birinden sadece bir kez geçilerek ilk yerleşim yerine tekrardan en kısa yolda gelinerek maliyeti düşük bir ulaşım faaliyeti sağlanmasında kullanılan Gezgin Satıcı Problemi (GSP) ilk olarak 1932 yılında Karl Menger tarafından oluşturulmuş olup ve literatürde üzerinde çokça çalışılmış, çözümü zor (Np-hard) optimizasyon problemlerinin arasında bulunmaktadır. GSP'nde yerleşim yerlerinin fazlalığında kesin algortimalar ile optimum sonuçların elde edilmesi zorlaşmakta ancak sezgisel algoritmalar ile ciddi süre kazanımları sağlanarak makul hatalı çözümler bulunabilmektedir. GSP'lerde bir yerleşim yerini başlangıç olarak alarak problemin diğer bütün yerleşim yerlerinin tura eklenmesine kadar her defasında bir alt tura yeni bir yerleşim yeri katarak turu tamamlamak amacı ile başlangıç turu oluşturan sezgisel yöntemler kullanılmaktadır. Bu çalışmada seksenbir ilimizin birbirlerinin arasındaki karayolu uzaklıkları ve GSP'nin çözümlerinde kullanılan farklı yedi başlangıç turu oluşturan sezgisel algoritmalar ile optimal mesafeler bulmak ve bu çözümler ile kullanılmış bu algoritmaların kıyaslanması hedeflenmektedir. Bu çalışma problemi için SPSS programının GSP uzantı modülünden faydalanılmaktadır. Çalışma için ele alınan problem çözümünde başlangıç turu oluşturan En Uzak Ekleme Yöntemi 10.625 Km. güzergah uzunluğu ile en kısa mesafeyi sunan sezgisel algoritma olmaktadır. En Yakın Komşu Yöntemi, En Yakın Ekleme Yöntemi, En Ucuz Ekleme Yöntemi, Tekrarlayan En Yakın Komşu Yöntemi, Keyfi Ekleme Yöntemi ve 2-opt Algoritma Yöntemi sezgisel algoritmalarının çözümleri ise sırası ile 12.510 Km, 12.344 Km, 12.056 Km, 11.930 Km, 10.998 Km. ve 11.369 Km.dir.

Anahtar Kelimeler: Gezgin Satıcı Problemi, Başlangıç Turu Oluşturan Sezgisel Algoritmalar, Optimizasyon

15 TEMMUZ VE FATİH SULTAN MEHMET KÖPRÜLERİNDEN GEÇEN ARAÇ SAYISININ REGRESYON VE YAPAY SİNİR AĞLARI İLE TAHMİN EDİLMESİ

Ömer Faruk CANSIZ

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

İbrahim ERGİNER

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay, Türkiye

Mahmut GÜVEN

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay/Türkiye

Haydar GÜNDOĞDU

İskenderun Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, Hatay/Türkiye

ÖZET

Köprüler belli bir akarsu, boğaz, yol, demiryolu vb. engelleri aşmak amacıyla inşaa edilen, bazen iki kıtayı veya iki şehri birbirine bağlamak için kullanılan sanat yapılarıdır. Ülkemiz İstanbul Boğazı'nda Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan 3 adet büyük köprü bulunmaktadır. Bunlar 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve Yavuz Sultan Selim Köprüsüdür. Bu çalışmada 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprülerinden geçen araç sayısını yapay zeka tekniklerinden yapay sinir ağlarını kullanarak tahmin edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla 12 adet bağımsız değişken kullanılarak köprülerden geçen araç sayısı tahmin edilmeye çalışılmaktadır. Değişkenlerin hepsi İstanbul şehrine ait verilerden alınmaktadır. Bu değişkenler nüfus, otomobil sayısı, minibüs sayısı, otobüs sayısı, kamyonet sayısı, kamyon sayısı, motosiklet sayısı, özel amaçlı taşıt sayısı, bin kişi başına düşen otomobil sayısı, köprü geçit ücretleri TÜİK'ten alınan 2007-2018 yılları ile bu veri seti elde edilmektedir. Bu veri seti ile yapılan analizler sonucunda, tek gizli katmana, 20 nörona, tansig transfer fonksiyonuna, Levenberg-Marquardt eğitim algoritmasına sahip olan model en iyi sonuçları vermektedir. Bu sonuçlara göre, en iyi yapay sinir ağı modelinin korelasyonu 0.724212, yüzde hataların ortalaması %139723664,6 ve hataların karelerinin ortalaması 70564951008683,50 değerlerine sahip olmaktadır. Bulunan yapay sinir ağı modelinin istatistiki yöntemlerle karşılaştırılması amacıyla Yapay Sinir Ağları ile aynı bağımsız ve bağımlı değişkenlerin kullanıldığı, çok değişkenli lineer regresyon modelleri oluşturularak analiz edilmektedir. Çok değişkenli lineer regresyon model analizleri sonucunda korelasyon 0,9355, yüzde hataların ortalaması %147251331,1 hataların karelerinin ortalaması 3061218896824,71 değerleri bulunmaktadır. Bu sonuçlara göre yapay sinir ağları kullanılarak oluşturulan modelin sonuçları çok değişkenli lineer regresyon modelin analiz sonuçlarından daha iyi sonuçlara ulaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Sinir Ağları, 15 Temmuz ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü, Korelasyon

SPEECH ENHANCEMENT USING EXTREME LEARNING MACHINE (ELM)

Alaa basil Khaleel
Gaziantep university

ABSTRACT

This study offers an innovative learning algorithm called extreme learning machine (ELM) which randomly determines hidden nodes and evaluate the output weights to enhance the speech signals by decreasing noise levels from it. The ELM is compared with Deep De-noising Auto encoder (DDAE) for the different type of data with different noise levels to determine the efficiency and accuracy. Experimental results showed that the method had higher performance and efficiency, in terms of minimum mean square error (MMSE) and peak signal to noise ratio (PSNR) than the other approaches. Also, the algorithm is faster and took less time than other algorithms.

Keyword: ELM, Speech Enhancement, Autoencoder, Noise Reduction

SEMITOTAL BONDAGE NUMBER OF CERTAIN GRAPHS

Zeliha KARTAL

Lecturer, Computer Programming, Izmir Kavram Vocational School Department of Mathematics, Faculty of Science,
Ege University, Izmir/Turkey

Aysun AYTAÇ

Assoc. Prof. Dr., Computer Programming, Izmir Kavram Vocational School Department of Mathematics, Faculty of Science,
Ege University, Izmir/Turkey

ABSTRACT

A set S of vertices in a graph G with no isolated vertices is a *semitotal dominating set*, abbreviated STD-set, of G if S is a dominating set of G and every vertex in S is within distance 2 of another vertex of S . The *semitotal domination number*, denoted by $\gamma_{t2}(G)$, is the minimum cardinality of a STD-set of G . We say that a vertex v is *semitotal dominated* by a set S of vertices in G if $v \in S$ and v is within distance 2 from some other vertex of S in G or $v \in V(G) \setminus S$ and v is dominated by S in G . The semitotal bondage number $b_{t2}(G)$ of G is the minimum number of edges whose removal enlarges the semitotal domination number. Let G be a graph with no isolated vertices. Then the edge set $F \subset E(G)$ is a semitotal bondage edge set satisfying the properties: (i) there is no isolated vertex in $G - F$ and (ii) $\gamma_{t2}(G - F) > \gamma_{t2}(G)$. If at least one semitotal bondage edge set can be found for the graph G , we define semitotal bondage number, denoted by $b_{t2}(G)$, such that $b_{t2}(G) = \min\{|F|: F \text{ is a semitotal bondage set of } G\}$. Otherwise the value of the semitotal bondage number of the graph is $b_{t2}(G) = \infty$. In this paper, we establish lower bound for the semitotal bondage number of a vertex-transitive graph. We also obtain lower bounds for graphs by considering the total bondage number. As applications, we study the semitotal bondage numbers for some certain graphs such as complete, complete bipartite, path, cycle, wheel, star graphs and determine the exact values.

Keywords: Graph Theory, Network Design And Communication, Distance In Graphs, Domination Number, Semitotal Domination Number, Semitotal Bondage Number,

Mathematics Subject Classification (2010) 68M10, 68R10, 05C12, 05C69

**BİLGİ TEKNOLOJİLERİNDE VERİMLİLİK BAĞLAMINDA KAYNAK KODLARINA
GÖRE YAZILIMLAR: GENEL BİR BAKIŞ**

İlker İbrahim AVŞAR

Gaziantep Üniversitesi, Enformatik Bölümü

ÖZET

Yazılımlar kaynak kodlarına göre açık kaynak kodlu yazılımlar, kapalı kaynak kodlu yazılımlar ve özgür yazılımlar olarak üç farklı kategoride ele alınabilirler. Açık kaynak kodlu yazılımlar kaynak kodlarına kullanıcıların ulaşabildiği yazılımlardır. Özgür yazılımlar kaynak kodlarına kullanıcıların ulaşabildiği ve özgürce kullanabildiği yazılımlardır. Kapalı kaynak kodlu yazılımlarda ise kullanıcıların kaynak kodlarına ulaşma yetkisi bulunmamaktadır. Endüstri 4.0 sürecini yaşadığımız süreçte yazılımlar işletmeler için her geçen gün daha da önemli hale gelmiştir. Yazılım tercihlerinde işletmelerin verimlilik, maliyet, güvenlik gibi unsurları önemle ele alması ve buna göre yazılım tercihinde bulunması hayati bir konudur. Bahsi geçen unsurların değerlendirilmesinde yazılımların kaynak kodlarına göre taşıdıkları avantajlar değerlendirmenin odak noktasında olmalıdır.

Anahtar kelimeler: Kapalı Kaynak Kod Yazılım, Açık Kaynak Kod Yazılım, Özgür Yazılım.

**BİLGİ TEKNOLOJİLERİ SEKTÖRÜNDE VERİ DEPOLAMADA KULLANILAN DİSK
ÜNİTELERİNDE MALİYETİ DÜŞÜRMEDE YAZILIMSAL ÇÖZÜMLER¹**

İlkay Sibel KERVANCI

Sorumlu Yazar, Gaziantep Üniversitesi, Bilgi İşlem Merkezi

İlker İbrahim AVŞAR

Gaziantep Üniversitesi, Enformatik Bölümü

ÖZET

Bilgi Teknolojileri sektöründe gerek kamusal alanda gerekse özel sektör alanında bilgileri barındırabilmek amacı ile disk ünitelerine (storage) ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere birçok donanımsal ve yazılımsal çözümler vardır. Yazılım tabanlı veri depolama ünitesi (Software Defined Storage, SDS) olarak adlandırılan yazılımsal ürünler donanım bağımsız olarak farklı depolama alanlarını yönetebilir. Artan veri ile birlikte bunları barındıracak ortamların maliyetini düşürme amacıyla sunucular üzerindeki diskleri birleştirerek veya farklı ortamdaki verileri tek bir çatı altında yazılımsal bir ürün ile yöneterek donanım bağımsız bir ortam sağlanırken maliyette en aza düşürülmüş olur. Son yıllarda bu alandaki boşluğu doldurmak üzere tasarlanmış olan Hyper Converged ürünler donanım ve yazılımı birleştirerek son dönemlerin ilgi çeken konusu haline gelmiştir.

Bu çalışmada veri depolama ünitelerinde özgür yazılım tabanlı disk birleştirme çözümü Ceph incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Veri Saklama, Disk Birleştirme, Özgür Yazılım, Ceph, Hyper Converged.

¹Not: Bu makale III. Uluslararası Avrasya Multidisipliner Çalışmalar Kongresinde (4-7 Nisan 2019 – Gaziantep/Türkiye) sunulmuştur.

ÖĞRENCİ YURTLARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE ENERJİ ETÜT ÇALIŞMASI

Cebrail ÇİFLİKLİ¹,

¹ *Elektronik ve Otomasyon Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi*

A. Tuncay ÖZŞAHİN²

² *Elektrik Elektronik Mühendisliği, Mühendislik Fakültesi, Erciyes Üniversitesi*

S. Murat YESBEK³

³ *Elektrik ve Enerji Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Kayseri Üniversitesi*

ÖZET

Ülkemizde, 2007 yılında yayımlanan 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ile birlikte enerji verimliliği alanındaki çalışmalar hız kazanmıştır. Bu kanunun amacı birim milli gelir başına tükettiğimiz enerjiyi (Enerji yoğunluğunu), 2020 yılına kadar en az %15 azaltmaktır. Sağlanacak enerji tasarrufu ile enerji arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılık risklerinin azaltılması, çevrenin korunması ve iklim değişikliğine karşı verilen mücadelenin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir. Ülkemizde tüketilen enerjinin yaklaşık olarak %43'ü sanayide, %30'u binalarda, %20'si ulaşımda kullanılmaktadır. Yapılan araştırmalar binalarda tüketilen enerjinin %40'ının israf edildiğini göstermektedir. Dolayısıyla gerek meskenlerde gerekse ticari binalarda yapılacak enerji verimlilik yatırımlarıyla bu israfın bir kısmının azaltılması mümkündür. Enerji israfının tespit edilebilmesi için enerji etüt çalışmaları yürütülmektedir. Enerji Verimliliği Kanunu'nun ilgili maddeleri gereği kapalı alanı 20.000 m² ve üzeri olan ticari binalar ile kapalı alanı 10.000 m² ve üzeri olan kamu binalarında enerji etüdü yaptırma ve Bina Enerji Yöneticisi (BEY) çalıştırma zorunluluğu bulunmaktadır. Bünyesinde BEY istihdam etmeyen kurum veya kuruluşlar dışarıdan hizmet alabilmektedir. Enerji etüdü sonrasında hazırlanacak enerji etüt raporları Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'ne ulaştırılmaktadır. Kanunda kamu binalarında kapalı alanların daha düşük tutulma sebebi ülkemizde enerji verimlilik çalışmalarına verilen önemi göstermektedir.

Bu çalışmada kamuya ait bir öğrenci yurt yerleşkesinde yapılan enerji etüt çalışması ve sonuçları anlatılacaktır. Enerji etüdü sırasında taşınabilir enerji analizörü, termal kamera, termometre, hava kalitesi ölçer, baca gazı ölçer gibi cihazlar kullanılmıştır. Cihazların çıktıları analiz edilerek kuruma bir enerji etüt raporu hazırlanmıştır. Bu rapor ile yapılabilecek enerji verimlilik projeleri sunulmuş, bu yatırımların maliyetleri ile tasarruf miktarları analiz edilmiş ve geri ödeme süreleri hesaplanmıştır. Bu projeler geri ödeme sürelerine göre kısa, orta ve uzun vadeli projeler olarak sınıflandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enerji Verimliliği, Enerji Etüdü, Genel Enerji Durumu

ON THE NUMERICAL SEMIGROUPS WITH GENERATED BY TWO ELEMENTS WITH
MULTIPLICITY 4

Sedat İLHAN

Prof. Dr., Dicle University, Faculty of Science Department of Mathematics, Diyarbakır, TURKEY

ABSTRACT

In this study, we assume that \mathbb{N} and \mathbb{Z} be the sets of nonnegative integers and integers, respectively. A subset S of \mathbb{N} is numerical semigroup if it is closed under addition, $0 \in S$ and $\mathbb{N} \setminus S$ has finitely many elements (this condition is equivalent to $\gcd S = 1$, $\gcd S =$ greatest common divisor the element of S). Let S be a numerical semigroup, then $F(S) = \max \mathbb{Z} \setminus S$ and $m(S) = \min \{s \in S : s > 0\}$ are called Frobenius number and multiplicity of S , respectively. Also, $n(S) = \text{Card } \{0, 1, 2, \dots, F(S)\} \cap S$ is called the determine number of S . If S is a numerical semigroup such that $S = \langle x_1, x_2, \dots, x_r \rangle$, then we have $S = \langle x_1, x_2, \dots, x_r \rangle = s_0 = 0, s_1, s_2, \dots, s_{n-1}, s_n = F(S) + 1, \rightarrow \dots$ where $s_i < s_{i+1}$, $n = n(S)$, and the arrow means that every integer greater than $F(S) + 1$ belongs to S , for $i = 1, 2, \dots, n = n(S)$.

If $g \in \mathbb{N}$ and $g \notin S$, then g is called gap of S . We denote the set of gaps of S , by $H(S)$, i.e., $H(S) = \mathbb{N} \setminus S$. The $G(S) = \text{Card}(H(S))$ is called the genus (or singularity degree) of S . Also, It is know that $G(S) = F(S) + 1 - n(S)$. A numerical semigroup. S is called symmetric if for every $a \in \mathbb{Z} \setminus S$, the integer $F(S) - a \in S$. It is know the numerical semigroup $S = \langle x_1, x_2 \rangle$ is symmetric and $F(S) = x_1 x_2 - x_1 - x_2$. Given a numerical semigroup S , we define the Apery set of S according to x_1 as $Ap(S, x_1) = \{s \in S : s - x_1 \notin S\}$ where $x_1 \in S$, $x_1 > 0$.

A numerical semigroup S is called Arf if $x_1 + x_2 - x_3 \in S$, for all $x_1, x_2, x_3 \in S$ such that $x_1 \geq x_2 \geq x_3$. The intersection of any family of Arf numerical semigroups is again an Arf numerical semigroup. Thus, since \mathbb{N} is an Arf numerical semigroup, one can consider the smallest Arf numerical semigroup containing a given numerical semigroup. The smallest Arf numerical semigroup containing a numerical semigroup S is called the Arf closure of S , and it is denoted by $Arf(S)$.

In this presentation, we will give some results about gaps, the determine number, Apery set and Arf closure of S symmetric numerical semigroup such that $S_k = \langle 4, 4k + 1 \rangle$ where $k \geq 1$, $k \in \mathbb{Z}$.

Key Words: Frobenius Number, Arf Closure, Genus, Gaps.

A NOTE ON TELESCOPIC NUMERICAL SEMIGROUPS

Sedat İLHAN

Prof. Dr., Dicle University, Faculty of Science, Department of Mathematics, Diyarbakır, TURKEY

ABSTRACT

Throughout this study, we assume that \mathbb{N} and \mathbb{Z} be the sets of nonnegative integers and integers, respectively. The subset S of \mathbb{N} is a numerical semigroup if $0 \in S$, $x + y \in S$, for all $x, y \in S$, and $Card(\mathbb{N} \setminus S) < \infty$ (this condition is equivalent to $\gcd S = 1$, $\gcd S =$ greatest common divisor the element of S). Let S be a numerical semigroup, then $F(S) = \max \mathbb{Z} \setminus S$ and $m(S) = \min \{s \in S : s > 0\}$ are called Frobenius number and multiplicity of S , respectively. Also, $n(S) = Card \{0, 1, 2, \dots, F(S)\} \cap S$ is called the number determine of S . If S is a numerical semigroup such that $S = \langle a_1, a_2, \dots, a_n \rangle$, then we observe that $S = \langle a_1, a_2, \dots, a_n \rangle = s_0 = 0, s_1, s_2, \dots, s_{n-1}, s_n = F(S) + 1, \rightarrow \dots$ where $s_i < s_{i+1}$, $n = n(S)$, and the arrow means that every integer greater than $F(S) + 1$ belongs to S , for $i = 1, 2, \dots, n = n(S)$.

If $a \in \mathbb{N}$ and $a \notin S$, then a is called gap of S . We denote the set of gaps of S , by $H(S)$, i.e, $H(S) = \mathbb{N} \setminus S$. The $G(S) = Card(H(S))$ is called the genus of S . Also, It is know that $G(S) = F(S) + 1 - n(S)$. Let $S = \langle s_1, s_2, s_3 \rangle$ is a triply-generated telescopic numerical semigroup if $s_3 \in \langle \frac{s_1}{d}, \frac{s_2}{d} \rangle$ where $d = \gcd(s_1, s_2)$.

A numerical semigroup S is Arf if $a + b - c \in S$, for all $a, b, c \in S$ such that $a \geq b \geq c$. The intersection of any family of Arf numerical semigroups is again an Arf numerical semigroup. Thus, since \mathbb{N} is an Arf numerical semigroup, one can consider the smallest Arf numerical semigroup containing a given numerical semigroup. The smallest Arf numerical semigroup containing a numerical semigroup S is called the Arf closure of S , and it is denoted by $Arf(S)$.

In this presentation, we will give some results about Frobenius number, gaps, and determine number of Arf closure of telescopic numerical semigroup S such that $S_k = \langle 4, 4k + 2, x \rangle$ where $k \geq 1$, $k \in \mathbb{Z}$, $x > 4k + 2$ and x is odd integer number.

Key Words: Frobenius Number, Telescopic Numerical Semigroups, Arf Closure, Genus.

INSTANT ELECTROMAGNETIC FIELD POLLUTION MEASUREMENTS AND
MAPPINGS IN A UNIVERSITY SETTLEMENT (WEEKDAYS EVENING)
BİR ÜNİVERSİTE YERLEŞKESİNDE ANLIK ELEKTROMANYETİK ALAN KİRLİLİK
ÖLÇÜMÜ VE HARİTALANDIRILMASI (HAFTA İÇİ AKŞAM)

Teoman KARADAĞ

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi

Hatice BİLGİLİ

Öğr. Grv., İnönü Üniversitesi

Teymuraz ABBASOV

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi

ÖZET

İnönü Üniversitesi merkez yerleşkesi 7000 dekarlık alanın üzerinde öğrenci ve çalışanlardan oluşan yaklaşık 35000 kişilik bir topluluğu barındırmaktadır. İçerisinde gün içerisinde yüzlerce hastanın geldiği ve bir o kadar çalışanın bulunduğu tıp merkezi, ilköğretim okulları, yurtları, laboratuvarları ve eğitim binalarından oluşan büyük, yaşayan bir komplekstir. Teknolojinin çok hızlı ilerlediği günümüzde özellikle hayatımızın bir vazgeçilmesi olan iletişim cihazları ve bu cihazların insanlar tarafından artan kullanım süreleriyle yaşam alanlarımızdaki elektromanyetik kirlilik seviyeleri de hızla artmaktadır. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından üç aylık periyotlarda düzenli olarak yayınlanan raporlarda ülkemiz 2010 yılından bu yana Avrupa'da mobil iletişimi en çok kullanan ülkedir. Bu kablosuz iletişim sistemleri bağlı oldukları baz istasyonları ve bağlantı noktalarıyla sürekli olarak iletişim halinde olup, iletişim süresi ile doğru orantılı olacak şekilde çevrelerine çok yüksek frekanslarda elektromanyetik dalgalar yaymaktadır. Tüm bunlar göz önüne alınarak İnönü Üniversitesinin tüm binalarını kapsayacak bir çalışma planlanmıştır. Çalışma üç aşamalı olarak ele alınmış ve 4 aylık bir sürede tamamlanmıştır. Üniversite yerleşkede bulunan tüm binaların her katında gündüz çalışma saatlerinde (08:00-17:00), gece mesai sonrası (18:00-22:00) saatlerde ve hafta sonu gündüz saatlerinde elektromanyetik kirlilik ölçümleri yapılmıştır. Sunulmuş olan çalışma 100 kHz - 8 GHz gibi çok geniş bir frekans aralığında 0.5 saniyelik periyotlarda, 13.681 noktada elektromanyetik alan ölçümlerini içermektedir. Alınan tüm ölçümler, o ölçüm noktasının koordinatları ile birlikte alınmıştır. Bu çalışmada, hafta içi akşam saatlerinde, fakülte binalarındaki en yüksek elektromanyetik alana sahip noktaların kirlilik değerlerine yer verilmiştir ve ölçülen elektrik alan şiddeti değerleri 2 boyutlu olarak Map Info programıyla haritalandırılmıştır. Elektromanyetik kirliliğin kaynaklarının belirlenmesi için 100 kHz - 8 GHz frekans aralığında spektrum analizi yapılarak kirliliğe sebep olan kaynaklar belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre çizilen elektromanyetik kirlilik haritalarında kırmızı ile gösterilen bölgeler elektromanyetik kirliliğin yüksek olduğu bölgeleri, mavi ile gösterilen bölgeler de düşük olan bölgeleri ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Elektromanyetik Kirlilik, Elektromanyetik Alan Ölçümleri, Haritalandırma.

MAGNETIC SEPARATION OF BIOPARTICLES IN RHEOLOGICAL SUSPENSION
REOLOJİK SÜSPANSİYONDA BİYOPARÇACIKLARIN MANYETİK SEPERASYONU

Hatice BİLGİLİ

Öğr. Grv., İnönü Üniversitesi

Teymuraz ABBASOV

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi

ÖZET

Biyoteknolojik işlemler çok sayıda ve farklı özellikli parçacıklar içermektedirler. Çeşitli fizikokimyasal özelliklere sahip olan bu parçacıkların teknolojik işlemlerdeki kullanım miktarı bir yılda tonlarla hesaplanmaktadır. Bu nedenle biyoparçacıkların karışımlardan ayrıştırılması veya her bir safhanın saflık derecesinin artırılması günümüzün önemli problemlerinden biridir. Günümüzde biyoparçacıkların içinde bulunduğu karışımdan ayrıştırılması için çok sayıda seperasyon yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemler arasında biyoparçacıkların özelliklerini dikkate alan fiziksel seperasyon yöntemlerinin kullanılması hem ekonomik hem de çevrenin korunması açısından daha avantajlıdır.

Biyoteknolojik işlemlerde, özellikle tıp ve biyolojide kullanılan çoğu biyoparçacıklar (eritrosit, hücre ve bakteriler vs) manyetik özellikler sergilemektedirler. Yapılan çalışmalar, manyetik özellik sergileyen biyoparçacıkların seperasyonu için yüksek gradyanlı manyetik seperatörlerin (High Gradient Magnetic Separation - HGMS) kullanılmasının daha etkin olduğunu göstermiştir. Fakat biyoteknolojik ortamların fizikokimyasal ve reolojik özelliklerinin çok çeşitli olması HGMS sistemlerinin biyosanayide yaygın olarak kullanılmasını engellemektedir. Literatür incelendiğinde özellikle biyoteknolojik ortamların HGMS performansına etkisini belirleyen reolojik özellikleri de içeren teorik ve deneysel incelemelerin yetersiz düzeyde olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada reolojik ortamda bulunan manyetik özellik gösteren, mikro veya nano boyutlu biyoparçacıkların yüksek gradyanlı manyetik alanda tutularak biriktirilmesinin teorik incelenmesi yapılmıştır. Yüksek gradyanlı manyetik alan olarak akım taşıyan düz tel seçildiği halde biyoparçacıkları taşıyan ortamın reolojik özellikleri Ostwald-de Waele üstlü model olarak seçilmiştir. Biyoparçacığa etkileyen bütün kuvvetlerin dengesi dikkate alınarak parçacığın hareket yörüngesini belirleyen denklemler oluşturulmuştur. Biyosistemin özellikleri dikkate alındığında bu denklemin analitik çözümünün elde edildiği gösterilmiştir. Daha genel koşullar için hareket denkleminin nümerik çözümlerinin bulunduğu vurgulanmıştır. Elde edilen sonuçlar biyoteknolojik sistemin manyetik, geometrik, hidrodinamik ve reolojik özelliklerinin HGMS performansına etkisini değerlendirmeye imkân verdiğini göstermiştir. Farklı koşullarda HGMS performansının karakteristiklerinin kıyaslanması verilmiş ve bu karakteristiklerin en elverişli koşulları tartışılmıştır.

Keywords: Magnetic Field Gradient, Rheology, HGMS.

NONPARAMETRİK İSTATİSTİK TEKNİKLERİNİN LİSANSÜSTÜ TEZLERDE
KULLANIMI

Recep BİNDAK

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu

ÖZET

Nonparametrik İstatistik teknikler, günümüzde birçok lisansüstü ve alan araştırmasında sıklıkla kullanılmaktadır. Bilindiği gibi bunlar, muadili olan parametrik testlere kıyasla istatistiksel güç bakımından daha düşük seviyededirler. Lisansüstü testlerde parametrik testlerin tercih edilmesi gerekirken nonparametrik istatistik tekniklerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmada nonparametrik istatistik tekniklerin (Mann-Whitney U, Wilcoxon Sign Rank ve Kruskal-Wallis H, Friedman Test) 2000-2018 yılları arasında Tıpta Uzmanlık, Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinde ne sıklıkta kullanıldığı ortaya çıkarılmıştır. Veri tabanında yer alan 44248 tıpta uzmanlık, 303021 yüksek lisans ve 78083 doktora tezinin özet kısımları taranmıştır. Nonparametrik tekniklerin kullanım sıklıkları çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Diğer tezlere göre tıpta uzmanlık tezlerinde söz konusu tekniklerin oran olarak daha fazla kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda lisansüstü tezlerde amaca uygun yöntemin doğru belirlenip istatistik tekniklerinin doğru kullanılmasının önemine dikkat çekilmesi hedeflenmiştir. Yapılan araştırma sonunda örnekleme incelenen tezlerde sıklıkla benzer hataların yapıldığı, nonparametrik istatistik teknikleri yerine parametrik tekniklerin kullanılması durumunda 1. Tip hatanın azaltılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İstatistik, Nonparametrik, Lisansüstü tezler.

İSTATİSTİKSEL REGRESYON ANALİZİNDE FAKTÖR SKORLARININ KULLANIMI

Recep BİNDAK

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Türkiye,

ÖZET

Regresyon analizi, iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkiyi ölçmek için kullanılan araştırmacıların sıklıkla başvurduğu bir analiz tekniğidir. Çok sayıda değişken arasındaki karmaşık ilişkileri tek bir analiz ile ortaya koyan Regresyon Analizi ilk kullanıldığı 19. yüzyıldan buyana önemini korumaya devam etmektedir. Lineer regresyonda varsayımlar yerine geldiğinde parametre tahmini için en küçük kareler metodu en iyi sonuçları vermektedir. Ancak gerçek hayat verilerinde varsayımların her zaman sağlanması mümkün olamamaktadır. Genellikle açıklayıcı değişkenler arası yüksek düzeyde ilişki görülebilmekte veya gözlem sayısı değişken sayısından daha az olabilmektedir. Bu gibi durumlarda multicorlinaliti (çoklu doğrusal bağlantı) problemi ortaya çıkmakta ev parametreler düzgün tahmin edilememektedir. Faktör analizi bu gibi problemlerin üstesinden gelmek için bir yol sunmaktadır. Faktör analizi ile değişkenler, sayıca azaltılmakta ve değişkenleri temsil etmekte kullanılabilir daha az sayıda temel bileşen (Principal Component) üretilmektedir. Bu araştırmada çoklu lineer regresyonun parametrelerini tahmin etmede temel bileşenlerin faktör skorlarının kullanılması incelenmiştir. Ayrıca örnek veri kümesi üzerinde uygulama yapılmış, çoklu lineer regresyonda faktör skorlarının kullanılması ile elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Regresyon Analizi, Multicollinearity, Faktör Skorları..

4. MERTEBEDEN REKÜRANS BAĞINTILARINI İÇEREN CIRCULANT MATRISLERDE NORM HESABI

Tevfik YETİŞ

Amasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Amasya, Türkiye

Fatma YEŞİL BARAN

Amasya Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü, Amasya, Türkiye

ÖZET

$F_0 = 0, F_1 = 1$ başlangıç koşulları ve $F_{n+2} = F_{n+1} + F_n$ rekürans bağıntısıyla tanımlanan $(F_n)_{n \in \mathbb{N}}$ dizisi Fibonacci dizisi olarak adlandırılır. Fibonacci dizisi yardımıyla tanımlanan circulant matrislerin normu [1] nolu makalede incelenmiştir. Bahşi ise [2] nolu makalede Tribonacci sayılarını içeren circulant matrislerde norm ve özdeğer hesabına değinmiştir. Özkoç ve Ardıyok' un [3] nolu çalışmasında başlangıç koşulları;

$M_0 = M_1 = M_2 = 0$ ve $M_3 = 1$ olan ve $n \geq 0$ için $M_n = M_{n-1} + M_{n-2} + M_{n-3} + M_{n-4}$ şeklinde tanımlanan $(M_n)_{n \in \mathbb{N}}$ Tetranacci dizisinin Binet formülü ve elemanları Tetranacci dizisi olan circulant matrislerde çeşitli matris normları incelenmiştir. Bu çalışmada ise başlangıç değerleri

$J_0 = a, J_1 = b, J_2 = c, J_3 = d$ olan ve

$J_n = pJ_{n-1} + qJ_{n-2} + rJ_{n-3} + sJ_{n-4} \quad (n \geq 4)$

rekürans bağıntısı ile tanımlanan $(J_n)_{n \in \mathbb{N}}$ Genelleştirilmiş Tetranacci Dizisi için Binet formülü elde edilerek, bu dizinin ilk n teriminin toplamı formülüne edilmiştir. Ayrıca elemanları Genelleştirilmiş Tetranacci Sayı Dizisi olan circulant matrisler için bazı matris normları hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Circulant Matris, Tribonacci Sayı Dizisi, Tetranacci Sayı Dizisi

\hat{f} DİZİ UZAYININ $B(r,s)$ - ÇEKİRDEK TEOREMLERİ ÜZERİNE

Kuddusi KAYADUMAN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

Fevzi YAŞAR

Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

ÖZET

İlk olarak K.Knopp 1926 yılında yakınsaklık kavramından hareketle bir dizinin çekirdeğini (K çekirdek) tanımladı. 1948 yılında Lorentz, Banach limitlerinden hareketle hemen hemen yakınsak denilen \hat{f} yakınsaklığı tanımladı. G. Das hemen hemen yakınsaklığın karakterizasyonuna dayanarak 1987 de sınırlı bir dizinin Banach Çekirdeğini verdi. Feyzi BAŞAR ve Murat KİRİŞÇİ, $B(r,s)$ bant matrisini kullanarak \hat{f} yakınsaklığı verdiler. Bizde bu çalışmada \hat{f} dizi uzayının $B(r,s)$ çekirdeğini tanımlayıp, $B(r,s)\text{-Core}(Ax) \subseteq K\text{-Core}(x)$ ve $B(r,s)\text{-Core}(Ax) \subseteq st\text{-Core}(x)$ $A \in (s \cap l_\infty, \hat{f})_{reg}$ eşitsizliklerini vereceğiz.

Anahtar Kelimeler: B(R,S)-Core, Matrix Transformations, Statistical Convergence

$\hat{f}_{B(r,s)}$ -CONSERVATIVE MATRİS SINIFI ÜZERİNDEKİ BAZI EŞİTSİZLİKLER

Fevzi YAŞAR

Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

Kuddusi KAYADUMAN

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

ÖZET

\hat{f} yakınsaklık (veya hemen hemen yakınsaklık) ilk G.E. Lorentz tarafından verildi ve bu uzay kullanılarak şimdiye kadar birçok çalışma yapıldı. Feyzi BAŞAR ve Murat KİRİŞÇİ, $B(r,s)$ bant matrisi kullanılarak \hat{f} uzayını inşa edip bu uzayın izomorf olduğu uzayları, matris dönüşümleri ve α, β ve γ duallerini incelediler. Bu çalışmada $A \in (c, \hat{f})$ conservative matris sınıfı olan $\hat{f}_{B(r,s)}$ yi tanımlayacağız ve bu matris sınıfını kullanarak bazı eşitsizlikleri ifade ve ispat edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: $\hat{f}_{B(r,s)}$ -Conservative, Matrix Transformations, Statistical Convergence

MATEMATİK EĞİTİMİNDE ÖRÜNTÜ KAVRAMI VE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN
ÇALIŞMALARIN ANALİZİ: BİR META-SENTEZ ÇALIŞMASI

Özge Eda KÜÇÜKBARDAKCI
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bilge PEKER
Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZET

2004 yılında Türkiye’de program değişikliğine gidilmiş ve 2004–2005 eğitim öğretim yılında, yapılandırmacılığı ön plana çıkaran matematik dersi öğretim programı dokuz pilot bölgede uygulanmış ve 2005-2006 eğitim öğretim yılında ise tüm yurttaki yeni program uygulanmıştır (Akınoğlu, 2005). Bu değişiklikten sonra örüntü kavramı ilk kez matematik dersi öğretim programına eklenmiştir. İlgili literatür incelendiğinde ise, son yıllarda cebir eğitiminde en çok araştırılan konularından birinin örüntüler olduğu görülmektedir. Ayrıca cebirin, öğrenciler tarafından en çok zorlanılan konular arasında olması, matematik eğitimcilerini cebirin etkili öğretilmesine yönelik araştırmalar yapmaya yöneltmiştir. Öğrencilerin örüntüyü belirlemesi, tanınması, genişletmesi ve kuralını değişken kullanarak belirlemesi aritmetikten cebire geçişte önemli rol oynamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, TÜBİTAK-ULAKBİM veri tabanında dizinlenen, 2009-2017 yılları arasında cebir öğrenme alanı ile ilgili yapılmış ve anahtar kelimelerinde “örüntü, matematikte örüntü, örüntü genellemesi” terimleri olan çalışmaların farklı değişkenler açısından meta-sentez yöntemiyle çözümlenmesi ve okuyucuya konu hakkında genel bir bilgi sunmak olarak belirlenmiştir.

Araştırmada 2009-2017 yılları arasında cebir öğrenme alanında örüntü konusu ile ilgili 19 çalışma incelenmiştir. İncelenen çalışmalardan elde edilen sonuçlar meta-sentez yöntemi göz önünde bulundurularak belirli temalar altında toplanmıştır. İncelenen çalışmalarda kullanılan yöntemler, veri toplama araçları, örneklem grupları ve araştırmaların yıllara göre dağılımı tablolar halinde düzenlenerek sunulmuştur.

İncelenen araştırmalara bakıldığında son yıllarda örüntü ile ilgili çalışmaların arttığı elde edilen bulgular arasındadır. Örüntüler konusu ileride görülecek birçok konuya temel oluşturduğundan araştırmacıları bu konuya yönelttiği söylenebilir. Yapılan çalışmalarda en çok nitel yöntemin kullanıldığı (% 73.68) ve örneklem grubu olarak daha çok ortaokul öğrencilerinin (% 55.56) ve öğretmen adaylarının (% 27.28) seçildiği görülmektedir. Araştırma sonucunda, alan yazın incelemelerinden hareketle matematik eğitiminde örüntü konusuna ilişkin gelecek araştırmalara yönelik bir alan yazın kaynağı oluşturulmuş ve matematik eğitimcilerine öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Örüntü, Cebir, Meta-Sentez Yöntemi, Matematik Eğitimi

COMPARISON AND RANKING FUZZY NUMBERS FOR PRACTICAL ENGINEERING
APPLICATION

Murat GÜLBAY

Asst. Prof. Dr., University of Gaziantep, Vocational School of Technical Sciences

ABSTRACT

In many practical engineering applications where variables as well as parameters are represented by fuzzy numbers, comparison of these fuzzy numbers is generally required to be ranked for comparison purposes. Nearly, in all of the fuzzy models including fuzzy numbers representation, especially in the areas of fuzzy decision making, fuzzy quality control and fuzzy optimization, a methodology of ranking is performed in the decision stages. The ranking of these fuzzy variables and parameters may affect the decision process, hence different decisions may be achieved for the same problem. In the literature, there are several fuzzy comparison or ranking methods used for different types of practical engineering applications. However, there is no certain set of rules about which ranking method is better to use for the specified area. The comparison or ranking methods can be evaluated with respect to the ease of calculation, accuracy or integrity, and validity for different cases.

In this study, types of fuzzy numbers are reviewed, their usage are discussed and their results are compared from the point of view of practical engineering applications. Advantages and disadvantages of each type of fuzzy numbers is presented. An illustrative example is finally given to highlight the importance of the selection of the best ranking methods. Results are discussed and a framework is presented for the selection of the type of the fuzzy numbers for practical fuzzy applications.

Keywords: Comparison Of Fuzzy Numbers; Ranking Fuzzy Numbers, Types Of Fuzzy Numbers; Fuzzy Engineering Applications.

BAĞIL BAŞARI DEĞERLENDİRMESİNDE ÇAN EĞRİSİ YAKLAŞIMI: İSTATİSTİKSEL TEMELLER VE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Murat GÜLBAY

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Ölçme ve değerlendirme doğrudan (temel), dolaylı (göstergeli) ve türetilmiş ölçme olmak üzere üç grupta toplanabilmektedir. Eğitimde ölçme ve değerlendirmede mutlak ve bağıl değerlendirme olmak üzere iki değerlendirme sistemi kullanılmaktadır. Mutlak ve bağıl başarı değerlendirme sistemleri ise yaygın kullanımı itibarı ile türetilmiş ölçme türünde ölçüm grubunda yer alır. Mutlak değerlendirmede elde edilen türetilmiş başarı notu kesin değerler ile kıyaslanırken, bağıl değerlendirmede elde edilen türetilmiş başarı notu ise belirli istatistiksel parametreler dikkate alınarak türetilen sınırlar çerçevesinde ölçme ve değerlendirmenin yapılması esasına dayanır. Mutlak değerlendirmede başarı önceden tanımlanmış kesin sınırlar ile belirlenirken, bağıl değerlendirmede tüm türetilmiş notlar istatistiksel çerçeveler içerisinde birbirlerine bağıl olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda bağıl değerlendirmedeki esneklik ve öznel yargılar da ön planda olduğundan çok değişik şekillerde uygulanabildiğinden birbirinden farklı ve sonuç itibarı ile çok değişken bağıl değerlendirme sonuçlarına ulaşılabilir. Bağıl değerlendirme adı altında yapılan başarı değerlendirmeleri bilimsel açıdan değerlendirildiğinde “Keyfi” ve “İstatistiksel” olmak üzere ikiye ayırabilmek mümkündür.

Bağıl başarı değerlendirmesinin temelinde istatistiksel yaklaşım önemli olup, en bilinen yöntemi çan eğrisi olarak uygulanmaktadır. Bu çalışmada bağıl başarı değerlendirilmesinde kullanılan çan eğrisi yaklaşımının istatistiksel temelleri ve değerlendirme kriterlerinin pozitif ve negatif yönleri ile kıyaslanması amaçlanmıştır. Farklı bağıl başarı değerlendirmeleri örneklendirilerek irdelenecek ve istatistiksel yaklaşımlar çerçevesinde bir örnek bağıl değerlendirme sistemi sunulacaktır. Önerilen bağıl değerlendirme sistemi mevcut bağıl değerlendirme sistemleri ile kıyaslanarak sonuçlar tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Bağıl Değerlendirme; Çan Eğrisi; Not Değerlendirmede İstatistiksel Yaklaşım.

ŞAMANİZM VE ANADOLUDA ŞAMANİZM İZLERİ

Yunus Emre TANSÜ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Gaziantep, Türkiye

Kürşat ALBAYRAK

Gaziantep Üniversitesi Tarih Bölümü

ÖZET

Anadolu da hurafe diye adlandırılan ve toplumun köklerinin nereden geldiğini gösteren birçok geleneksel ritüel bulunmaktadır. İslam'la örtüşmeyen bu geleneklerin hala daha devam ediyor olması dikkat çekicidir. Şamanizm mistik bir inanç sistemidir. Şamanlık Orta Asya'nın kadim dinlerinden olup günümüze kadar varlığını devam ettirebilmiş, Türk kültüründe Gök Tanrı inancının potasında erimiş bir inanç sistemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Şamanizm'i sadece Türk tarihiyle sınırlandırmak tabii ki doğru değildir. Dünya tarihine baktığımız zaman Şamanizm'in çok yaygın bir din olduğunu görüyoruz. Bu inancın bazı bölgelerde hala yaygın olarak devam ettiğini de söyleyebiliriz. Orta Asya, Sibirya, Çin, Endonezya, Tibet, Kuzey ve Güney Amerika, Güneydoğu Asya, Japonya ve Avustralya şamanlık sisteminin var olduğu bölgelerdir. Türklerde Şamanizm dininin etkilerinin hala devam ettiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu geleneklerin halk tarafından benimsenmiş olması köklerinin sağlam bir temele dayandığının göstergesidir.

Türklerin geleneklerine sahip çıkması ve her şartta uyguluyor olması bunun en önemli kanıtıdır. Benim amacım bu geleneklerin Türk toplumu için daha anlamlı hale getirip onlara tarih bilinci kazandırmak olacaktır. Bu çalışmayı yaparken daha önce yapılmış diğer çalışmalara bakıp geleneksel bu ritüellerin kökünü araştırdım. Ulaştığım sonuç Şamanizm inancının toplumumuza kazandırmış olduğu bu gelenekler oldu. Bu araştırmayı yaparken öncelikle Türklerin önemli inanışlarından olan Şamanizm'i daha sonra Şamanizm'in Anadolu da hala yaşayan geleneklerini gördüm. Anlıyoruz ki Anadolu da yaşayan geleneklerin birçoğu hurafeden çok tarih bilinci sağlayacak birer Şamanizm değeridir.

Anahtar Kelimeler: Şamanizm, Gelenek, İnanç, Din

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK KILCI

Yunus Emre TANSÜ

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Gaziantep, Türkiye

Cesur ÖZÇÖREKÇİ

Gaziantep Üniversitesi Tarih Bölümü

ÖZET

İlk insandan günümüze kadar insanoğlu sürekli tabiata ve diğer insan gruplarına karşı bir mücadele içinde olmuş, bu mücadele gereği savunma ve saldırı amaçlı silahlar üretmiştir. Bu silahların en mühimi ateşli silahlar teknolojisi gelişimine kadar geçen süre zarfında kılıç olmuştur. Kılıç, Türklerde çok önemli görülmüş savaşçının inanç sisteminde gündelik yasantsında adeta bir uzvu gibi hayatında kendine yer bulmuştur. Bu yakınlık ve önem gündelik hayatın her safhasına sirayet etmiştir. Orta Asya'da demir kültürünün gelişmesinde Türkler baş rol oynamıştır. Türkler için bir madenin işlenmesi ile elde edilen basit bir aletten ötedir. Kılıç, Türkler için bir madenin işlenmesi ile elde edilmiş sıradan bir aletten ötedir. Kılıcın tarihini yazmak, özelliklerini anlatmak Türk tarihi açısından pek de önemi olmayan bir nokta olarak görülebilir. Lakin fevkalâde akınlarda bulunmuş, muazzam savaşlar kazanmış Türklerin bu zaferlerini askeri taktik ve stratejilerini kazandırmıştır. Dünyadaki diğer kılıçlara hiç benzemeyen kendine özgü bir mekaniği ve tekniği olan kılıçların etkisini göz ardı etmemek gerekmektedir. İslamiyet öncesi Türk kılıçlarının araştırılması Türklerin ordu sistemini, harp zekâsını, savaş stratejilerini öğrenmemize büyük fayda sağlayacaktır. Bunların dışında savaş aletlerinin yapımı üzerindeki işlemler o milletin, kültür, sanat daha da önemlisi hayat tarzları hakkında büyük ipuçları vermektedir.

Arz ettiği bu öneme rağmen İslam öncesi Türk kılıçları hakkında doyurucu bir çalışma ne yazık ki yapılmamıştır.

Anahtar kelimeler; Silah, Kılıç, Savaş, Savaş Aleti, Saldırı, Savunma, Donanım, Ateşsiz Silahlar

İRAN'DA RIZA ŞAH DÖNEMİ YAŞANAN GELİŞMELER

Ayşe ERKMEN

Öğr. Gör. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü

ÖZET

Ortadoğu ülkelerinden biri olan İran köklü bir geçmişe sahiptir. Ülke Türkiye'nin de doğu komşusudur. İran'da Birinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrası yaşanan gelişmeler sonucunda Rıza Şah yönetimi ele geçirmiştir. Bu dönem Rıza Şah'ın çalışmaları ile İran'da geniş çaplı bir yenilik hareketi gerçekleştirilmiştir. Kaçar Hanedanlığı tarafından başlatılan yenilik çalışmaları ülke sorunlarına çözüm getirememiş, İran içeride aşiret isyanlarına sahne olurken, dışarıdan da Rusların ve İngilizlerin müdahaleleri ile karşı karşıya kalmıştır. Savaşın sonunda yaşanan bu karışıklıktan faydalanan Rıza Şah, Kaçar Hanedanlığını ortadan kaldırıp, bunun yerine Pehlevi Hanedanlığını kurmuştur. Rıza Şah iktidarı ele geçirdikten sonra başta eğitim alanı olmak üzere, hukuk alanında, sosyal alanda, millileştirme konusunda, askeri alanda modern anlamda birçok yeniliği gerçekleştirmiştir. Rıza Şah'ın bu çalışmaları yaparken Atatürk'ü örnek aldığı söylenmektedir. Ancak Rıza Şah'ın yenilikleri yaparken demokratik olamadığı, baskıcı bir yönetim anlayışı ile ülkeyi yönettiği anlaşılmaktadır. Cumhuriyet'in ilanını gibi önemli inkılâpları ülkesinde gerçekleştirememiştir. Bu nedenle de çağdaş bir yönetime ülkeyi kavuşturamamıştır. Bu çalışmanın amacı İran'da Rıza Şah döneminde yaşanan gelişmeleri araştırıp değerlendirmektir. Rıza Şah'ın eğitim sisteminde Batılı düşüncenin, vatanseverliğin ve milliyetçiliğin yerleşmesine önem verdiği görülmektedir. İran'da yaptığı çalışmalarla güçlü bir ordu oluşturmuştur. Ekonomik alanda kapitülasyonların kaldırılması gibi başarılı işler yapmıştır. Kara yolu ve demir yolu yapımına önem vererek ulaşımda önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Kılık kıyafet düzenlemeleri yaparak modern giysiler giyilmesini ve şapka takılmasını sağlamıştır. Söz konusu dönemde Atatürk ile ve dolayısıyla ile Türkiye ile, Rıza Şah'ın bir aylık Türkiye ziyareti gibi, samimi ilişkiler kurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İran, Rıza Şah, Yenilik

EYTÂMĦÂNE-İ OSMANÎ'NİN VAKIF MÜESSESESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Zeynep COŞKUN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı Devleti, 600 yıl hüküm sürdüğü topraklarda hoşgörü politikasını uygulayarak “insanı yaşat ki devlet yaşasın” prensibiyle yardıma muhtaç ve kimsesiz çocukları himaye etmek adına vakıflar aracılığı ile birçok sosyal hizmet kurumu açmış (eytâmhâne) ve bu kurumlarda onların mallarının korunması için eytam sandıkları adı altında bir kurum oluşturmuştur. Osmanlı Devleti'nin uygulamış olduğu politikaların temel unsuru insan olduğundan müesseselerini de bu çerçevede oluşturmuş ve gayesi Rızai İlahi olmuştur. Oluşturulan müesseselerden biri de vakıf müessesesidir. Osmanlı vakıf müessesesi, tebaası için (Müslim-Gayrimüslim) ne gerek ise onun üzerine çalışmalar yapmıştır. Sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya önem veren Osmanlı Devleti'nde vakıflar dini, sosyal, ekonomik, kültürel ve askeri alanlarda hizmet vermiştir. Bunlardan en önemlisi kimsesiz, yardıma muhtaç çocukların barınacağı, temel ihtiyaçlarının karşılanacağı ve eğitimlerini usulünce alacağı kurumlardır. Toplumların istikbalinin inşasında önemli unsur olan çocukların iyi bir eğitim alması, beden ve ruh sağlıklarının korunması, devletlerin kültür ve medeniyet değerlerini geliştirerek geleceğe taşınmasında önemli bir yere sahiptir. Çocuğun sorunlu olması ülkenin istikbali açısından tehlikeli sonuçlar doğuracağı için insan merkezli bir medeniyetin uygulayıcısı olan Osmanlı Devleti, bünyesinde barındırdığı çocukların ihtiyaç ve sorunlarına duyarsız kalmamıştır. Bu nedenle geliştirmiş olduğu müessese (vakıf) ile olası sorunların önüne geçmeye çalışmıştır. Bu çalışmada sözü edilen vakıf müessesesinin muhtevası, bu vakıf müessesesi içerisinde bulunan ve sosyal kurum olan eytâmhânenin devlet ve vakıf müessesesi üzerindeki etkileri ele alınarak yürütülen faaliyetler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Eytam Kavramı ve Muhtevası, Vakıf Müessesesi

ÖDEMİŞTE KIYAFET VE MUTFAK KÜLTÜRÜ

Betül Sema AKPINAR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

Kültür kavramının pek çok manası vardır, kültür insanoğlunun maddi ve manevi olarak ürettiği ortaya koyduğu her şeydir diyebiliriz. Kültür terimi yerine önceden Arapça kökenli olan “hars” sözcüğü kullanılmıştır, daha sonra bu sözcük yerini “ekin” kelimesine bırakmıştır. Kültür bir kurallar sistemidir, bütünlüştürücüdür, nesilden nesile aktarılmakla birlikte topluma (millele) özgüdür, bu bağlamda inceleyeceğimiz Ödemiş ise Ege Bölgesinde İzmir iline bağlı İzmir’in en büyük ilçesidir. Tarih boyunca birçok medeniyetin bu topraklarda yaşamış olması Ödemiş’in tarihi kültürünün temelini oluşturmaktadır. Geleneksel öğeleri taşıyan bir giyim-kuşam örneği, bizlere ait olduğu toplulukla ilgili pek çok bilgi sunabilir. Yörenin kendine has giyim kuşam şekli, mutfak araç gereçleri çalışmamızın temellerini oluşturmaktadır. Kıyafetlerin şekil ve hatta süslemelerin kültür araştırmaları için kaynak olacağı düşünülmektedir. Ödemiş’e ait giyim kuşam ile ilgili en fazla dikkat çeken kıyafet parçaları: Koza (Püsküllü), Basma (Pamuklu kumaş),Peşkir, Poşu (Pamuklu Baş Örtüsü),Çitari (Geniş Şalvar), Canfes, Sırmalı (üç etek) vb. bu kıyafet ve aksesuarların şekil ve renkleri zaman zaman farklı olmaktadır. Erkek kıyafet ve aksesuarları arasında: Fes, Bürümcek (özellikle sarı,önden düğmeli bir giysidir),Camadan(iç yeleği),Trablus Kuşak (El tezgâhlarında dokunan bir çeşit kuşaktır) ve diğer çeşitleri sayılabilir. Aksesuarlar arasında ise: Silahlık (Siyah deriden yapılan bir çeşit kuşak),Yağlık(Mendil)vb. Kültürün en önemli unsurlarından biri de mutfaktır, mutfak malzemeleri arasında Sini, Sahan, Kazgan (Kazan), Kahve Dağıması (Takımı),Keser, Süzgi (Süzgeç) vb. örnek verilebilir, yine günlük hayatta kullanılan araç gereçlere de yer yer değinilecektir. Bu çalışmada araştırmanın ana kaynağı olan Ödemiş şer’iyye sicili defterinden faydalanılacaktır. Bu çalışmanın amacı Ödemiş’i belirtilen yönleriyle, detaylı bir şekilde belgeler ışığında inceleyebilmektir.

Anahtar Sözcükler: Ödemiş Kültürü, Giyim Kuşam, Mutfak Araç Gereçleri.

OSMANLI DEVLETİ'NDE TİCARETİN BİLİNMEYEN YÜZÜ: ESİR PAZARLARI VE
ESİRCİ TAİFESİ

Sabiha ALTINDEĞER

Doktora Öğrencisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Geçmiş uygarlıkların neredeyse tümünde olduğu gibi, İslam topluluklarında da kölelik sistemi uygulanmıştır. Bu minvalde kölelik sistemi XIX. Yüzyılın ikinci yarısına kadar İslam hukuku ile ilintili olarak Osmanlı İmparatorluğunda kendine yer bulmuştur. İslamiyet; her ne kadar hukuk sistemiyle köleliğe sınırlamalar getirmiş, ayetler ve sünnet doğrultusunda kölelere iyi muamele ve azat etmeyi tavsiye etmişse de köleliği tamamen ortadan kaldırma yoluna gitmemiştir. İslamiyet'in bu konudaki temel amacı zaman içerisinde köleliğe son vermektir. Temelde İslam hukukundaki uygulamaları esas alan Osmanlı İmparatorluğu'nda; yapılan fetihler sonucunda elde edilen esirler, köle statüsüne konularak, esir pazarlarında alınıp satılmış, devletin askeri ve zirai işleri yanı sıra, saraylarda ve Osmanlı tebaasının evlerinde, tarlalarında ve diğer hizmetlerinde kullanılmışlardır. Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde köle kaynağını sadece savaşlardan elde ettiği esirler oluşturmuştur. Bununla birlikte, sınırlar genişledikçe hem ele geçen esir sayısı hem de başka ülkelerden satılmak üzere getirilen köle sayısı artmıştır. Osmanlı Devleti'nde sınırlar genişleyip nüfus arttıkça ucuz köle emeğine olan ihtiyaç da artmış ve köleler daha talep edilir hale gelmiştir. Böylece kölelerin alınıp satılabileceği köle pazarları kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nde köleler ile ilgili araştırmalar yapılmıştır, ancak kölelerin alınıp satıldığı esir pazarları diğer bir isimle köle pazarları ve satan kişiler yani esirci taifesi hakkında pek bilgi bulunmamaktadır. Esir pazarları ve esirci taifesi hakkında ayrıntılı bilgilere Osmanlı coğrafyasını ziyaret eden çeşitli Avrupalı seyyahların seyahatnamelerinde ve çeşitli arşiv belgelerinde rastlanılmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada esir pazarları ve esirci taifesi hakkında bilgi verilecektir. Bu çalışmayla, Osmanlı Devleti'nde köle ticaretinin hangi şartlarda ve nasıl yapıldığı açıklanmaya çalışılarak, kölelik konusu üzerine çalışma yapan araştırmacıların ve bu konuya ilgisi olan sair kişilerin, esir pazarları ve köle satış şekilleri hakkında bir nebze de olsa fikir sahibi olmaları amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Köle, Esir Pazarları

AYINTAB ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GÖRE AYINTAB'DA KÖLELİK VE CÂRİYELİK
(1608-1619)

Murat ÇELİKDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

Melahat ARIKAN

Gaziantep Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

ÖZET

Sosyal, ekonomik ve hukûki bakımdan hür bir insandan daha aşağı statüde bulunan kişiye köle denir. Hukûken hürriyetinden mahrum ve sahibinin tasarrufu altında olan köle, bir eşya bir mal (canlı) olarak telâkki edilip, alım-satıma konu olmuştur. Köleliğin esas kaynağını savaşlar teşkil etmektedir. Savaşlarda ele geçirilen insanlar ya öldürülür veya esir edilirdi. Esir edilen erkekler için “köle”, kadınlar için ise “câriye” tabiri kullanılmaktadır. Kölelik müessesesini besleyen başlıca kaynaklar: Köle ticareti, korsanlık faaliyetleri, kölelerin çocukları, bazı toplumlarda ağır suçluları cezalandırma yöntemlerinden biri olarak köleleştirme, geçim sıkıntısı nedeniyle ailelerin kendi çocuklarını satması vs. Kölelik Osmanlı Devleti ya da İslamiyet ile ortaya çıkmış bir müessese değildir. Başlangıcı insanlık tarihi kadar eski olan kölelik, XIX. Yy. sonlarına kadar devam etmiştir.

Diğer toplumlarda olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de köleler, savaş, ticaret, korsanlık v.s. gibi yollarla elde edilip sosyal ve ekonomik hayatın her alanında istihdam edilmişlerdir. Etnik köken ve cinsiyet bakımından çeşitlilik gösteren kölelerin varlığı XVII. Yy. Ayıntab'ında da görülmektedir. Bu incelemede, Ayıntab Şer'iyeye Sicilleri'nden H.1017/M.1608 ve H.1027-1028/ M.1618-1619 tarihli defterler esas alınarak 1608-1619 yılları arasında, Ayıntab toplumunun bir parçası durumunda olan köle ve câriyeler hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma ile köle ve câriyelerin milliyetleri, alım-satım işleri, azâd edilmeleri, özellikleri v.s. gibi durumları ele alınarak hukukî, sosyal ve ekonomik hayattaki statüleri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Köle, Câriye, Azâd, Ayıntab.

XVI. YÜZYILDA AYINTÂB'IN MAHALLE VE NÜFUS DURUMU (1536-1543)

Murat ÇELİKDEMİR

Dr. Öğrt. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Güneydoğu Anadolu'nun en büyük il merkezlerinden biri olan Ayıntâb (Gaziantep), Fırat nehrine karışan Sacur çayının yukarı kollarından Alleben deresi üzerinde, Halep'in kuzeyinden itibaren yükselen Ayıntâb yaylasının merkezinde, deniz seviyesinin ortalama 900 m yüksekliğinde engebeli bir arazi üzerinde kurulmuştur. Doğuda Şanlıurfa, batıda Osmaniye, kuzeyde Kahramanmaraş, güneyde Kilis il sınırlarıyla çevrili olan Ayıntâb şehri 6216 km² alana sahip bir ildir.

16. Yüzyılda bulunduğu bölgede Halep'den sonra ikinci büyük şehir olan Ayıntâb, bağlı bulunduğu Zülkadriye Eyâleti'nin beş sancağından en büyüğüdür. Birçok Osmanlı şehrinde olduğu gibi Ayıntab şehri de mahallelerden oluşmaktadır. Şehirde 1536 yılında 33 olan mahalle sayısı 1543 yılında 29 olarak görülmektedir.

Bu çalışmada 1536 ve 1543 tarihli tahrir defterlerindeki verilerden faydalanılarak Ayıntab'ın mahalle sayısı ve nüfusu, nüfusun mahallelere göre dağılımı ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Ayıntab(Gaziantep), Mahalle, Nüfus, şehir.

MADDE KULLANIM BOZUKLUĞUNDA ÖFKE YÖNETİMİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Nurgül ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Tuğba KOCA

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Psikiyatri Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Bağımlılık bireyin ve çevresinin fiziksel ve ruhsal sağlığı etkiler, bireyler toplum ve iş uyumunu bozacak derecede alkol almaya başlarlar (Fıncık, 2016; Şimşek, 2010). Bağımlılık olumsuz duyguları rahatlatmak amacı ile deneyimlenip sonrasında kullanımı ve dozu giderek artarak devam eden bir rahatsızlıktır (Baysan Arabacı, Ayakdaş Dağlı ve Taş, 2018). Kişi kullanılan maddenin etkilerini fark ettiğinde bırakmak istese de olumsuz etkilerinden kurtulmak için çözümü yine maddeye yönelmekte bulur ve bu da kişileri bir kısır döngü içine sürüklemektedir. Bu nedenle hastalara olumsuz duygularını yok etmeleri değil bu duygular ile nasıl baş edeceği öğretilmelidir (Baysan Arabacı, Ayakdaş Dağlı ve Taş, 2018). Madde kullanım bozukluğunun ortaya çıkıp ilerlemesi, devam etmesi yada sonlandırılmasın da duyguların rolü büyüktür (Baysan Arabacı, Ayakdaş Dağlı ve Taş, 2018). Düşmanlık duygularından olan öfkenin kontrol altına alınamaması madde kullanım bozukluğu için risk oluşturan faktörler arasındadır (Ekinci ve ark, 2016). Madde bağımlılığının etiolojisinde yer alan olumsuz duyguların yanlış yönetilmesi ve beraberinde gelen nüksler sonucu uygun olmayan yöntemlerin kullanılması öfke yaşanmasına neden olmaktadır. Uygun yönetilemeyen öfke sonucu birey kendine ve çevresine zarar verebilir (Elkin, Karadağlı, 2016).

Anahtar kelimeler; Bağımlılık, Öfke Yönetimi, Hemşirelik

**ANKSİYETE(KAYGI) VE DEPRESİY(ÇÖKKÜNLÜK) BOZUKLUK HASTALARINDA
HASTALIK BELİRTİLERİ İLE BAŞA ÇIKMADA SPİRİTÜALİTENİN YERİ**

Nurgül ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı

Tuğba KOCA

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Psikiyatri Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans Öğrencisi.

ÖZET

Holistik bakımın temel bir parçası olan spiritüel ihtiyaçların karşılanması hemşirelik hizmetlerinin sunumunda önem arz etmektedir (Khorshid ve Gürol Arslan, 2006). Spiritüalite (manevi bakım) kavramı ve din genellikle aynı anlamda kullanılsa da tam olarak birbirini karşılamamaktadır. Spiritüalite din ile birlikte umut, güven, doğruluk, ümit, yaşamın anlamı ve amacı gibi kavramları da içine almaktadır (Yılmaz, 2010; Arslan, Konuk Şener, 2009). Hemşirelik bakım hizmetlerinin sunulmasında hastaların yaşamının anlamlı hale gelmesi ve umudunun taze tutulmasında hemşirelere önemli roller düşmektedir (Khorshid ve Gürol Arslan, 2006). Aksi takdirde stres yaratan olaylar (uzuv kaybı, ciddi bir hastalık) ve çevresel faktörler (krizler, yakın bir kişinin ölümü) kişilerin inanç sistemlerine etki ederek bireyleri biyopsikososyal ve manevi yönden olumsuz etkiler. Spiritüel, distresi ortaya çıkarabilir. Bu durumda kişilerin hayatının anlamını sağlayan değerler sisteminde bozulmalar meydana gelir. Hastalık belirtileri ortaya çıkar ya da belirtiler şiddetlenebilir.(Boztilki ve Ardiç, 2017). Manevi bakımla yaşanan bu güçlüklerin daha kolay atlatılması ve yaşanan olayların kabullenilmesi amaçlanmaktadır. (Erişen ve Karaca Sivrikaya, 2017). Bu makalede spiritüalite kavramının tanımlanması, hastaların spiritüel gereksinimlerinin belirlenmesi ve hemşirelik bakımındaki yeri ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler; Anksiyete, Depresyon, Spiritüalite, Manevi Bakım, Hemşire

KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE HUKUKSAL BOYUTU

Mehmet Ali ŞEN

Öğr. Gör., Dicle Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, DİYARBAKIR

Edibe PİRİNÇCI

Prof. Dr., Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ELAZIĞ

ÖZET

Ülkemizde ve dünyada kadına yönelik şiddet önemli bir halk sağlığı sorunlarından biridir. Bu çalışma kadına yönelik şiddet ve hukuksal boyutu hakkında genel bir bilgi vermek amacıyla yapılmıştır. Kadına yönelik şiddet; ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma olarak tanımlanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü 2013 yılı verilerine göre, dünya çapında kadınların %35'i ya partnerinin fiziksel ve/veya cinsel şiddetine ya da partneri olmayan bir kişinin cinsel şiddetine maruz kalmaktadır. Dünya çapında kadın cinayetlerinin %38'i kadınların eşi veya birlikte yaşadığı kişi tarafından işlenmektedir. Ayrıca dünya çapında 700 milyondan fazla kadın 18 yaşına gelmeden evlenmiştir. Yoksul kız çocuklarının erken evlenme olasılığı varlıklı olan yaşlılarına nazaran 2,5 kat daha fazladır.

Kadına yönelik şiddet fiziksel, ekonomik, cinsel ve psikolojik gibi her ne kadar farklı sınıflandırılma şekillerde görülse de ortaya çıkış sebepleri açısından benzer nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu nedenler genellikle bireyler açısından yani kadın ya da erkekten, toplumsal açıdan da toplumların bulunduğu kültürün-yaşayışın getirdiği nedenlerden kaynaklanmaktadır. Birey açısından erkekler genellikle stresli yaşamdan, psikolojik hastalıklardan, toplum içindeki dışlanmalardan, kullanıyor olduğu maddelerden, eşleriyle problem yaşıyor olmalarından ve bunun gibi nedenlerden dolayı şiddete meyil etmektedirler. Kadınlar ise özellikle düşük eğitim seviyesi, ekonomik özgürlüklerinin kısıtlı olması ya da hiç olmaması, şiddete uğrayan kadının ailesi tarafından desteklenmemesi, şiddet uygulayan kişiye karşı fiziksel zayıflık, çevresinde şiddete uğramış kadınlarında bu durumu normal kabul etmeleri, yanlış dini inanışları gereği erkeklerin kadınlardan daha üstün olduğunu düşünmeleri gibi benzeri durumlar uğramış oldukları şiddete karşı sessiz kalmaları şiddete maruz kalmalarına neden olmaktadır.

Kadın hak ve özgürlüğünün korunması ve kadına yönelik şiddetin engellenmesi amacıyla dünyada ve Türkiye'de hukuksal olarak çeşitli çalışmalar ve faaliyetler yapılmıştır. Dünyada hukuksal olarak kadın hak ve özgürlüklerini korumaya yönelik çeşitli çalışmalar yapılmış ve yasalar çıkarılmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş milletler kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesi (CEDAW) bunların en önemlilerindedir. Türkiye'de ise devlet eliyle kadına yönelik şiddeti ortadan kaldırmak için İstanbul Sözleşmesi imzalanmış, 6284 sayılı ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine dair yasa çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra Adalet Bakanlığı, Barolar ve Sivil Toplum kuruluşları bu konuda çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır.

Her ne kadar kadına yönelik şiddeti engellemek amaçlı kanunlar çıkarılsa da yine de bu hukuksal çalışmalar şiddetin ortaya çıkmasında yetersiz kalmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise uygulayıcıların yasayı tam olarak içselleştirmemeleri, geleneksel ataerkil kültürün kurumlarda hala hâkim bir değer olmasıdır. Bu sebeple devletler eliyle yapılan iyileştirmelerin yanı sıra toplumun kadına bakış açısı pozitif yönde değişmesi gerekmektedir. Ataerkil aile yapısının hâkim olduğu anlayışlardan kaçınılmalı kadına hak ettiği değer verilmeli ve toplumsal cinsiyet ayrımından kaçınılmalıdır. Erkeği yücelten anlayıştan sıyrılıp kadın erkek eşitliliği söz konusu olmalıdır. Böylece çocukluktan doğru bir anlayışla büyüyen bireyler sayesinde toplumun kadına bakış açısının değişeceği ve kadına yönelik şiddetin azalacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Şiddet, Kadın, Hukuksal boyut

ENGELLİLERDE BESLENME

Edanur BALALAN

Yük. Lisans Öğr. Dyt. Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ELAZIĞ

Edibe PİRİNÇCI

Prof. Dr. Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, ELAZIĞ

ÖZET

Özürlülük; bireysel olarak fonksiyonel performans ve aktivite açısından bozukluğun sonuçlarını yansıtarak kişi düzeyindeki özürlülüğü temsil ederken, engellilik ise bireyler tarafından özür ve özürlülüğün bir sonucu olarak yaşanan dezavantajları ve bireyin çevresi ile etkileşimi ve adaptasyonu yansıtan bir terimdir. Dünya genelinde 18 yaş ve üzeri yetişkin nüfusta engellilik ortalama yaygınlık oranı %15.6 olarak belirtilmiştir. Engellilik yaygınlığı bütün ülkelerde kadınlar, toplumun en yoksul kesimi ve yaşlılar gibi savunmasız gruplarda daha yüksektir. Savunmasız gruplarda yaygınlık oranı gelişmekte olan ülkelerde daha yüksektir.

Engelliliğe çeşitli faktörler neden olabilmektedir bunlar; doğum öncesi ve doğum döneminde karşılaşılan sorunlar, kazalar, mental bozukluklar, beslenme bozuklukları, yaşlılık ve kronik hastalıklardır. Engelli bireyler; yetersiz politikalar, olumsuz tavırlar, yeterli hizmet sağlanmaması, hizmet iletimi sorunları, yetersiz finansman, yetersiz erişilebilirlik, danışma ve katılım yetersizliği, veri ve bulgu yetersizliğine bağlı olarak daha kötü sağlık durumlarına, daha düşük eğitim başarısına, daha az ekonomik katılıma ve daha yüksek yoksulluk oranlarına sahip olmalarına neden olmaktadır. Zihinsel engellilik; gelişim sürecinde ortaya çıkan uyumsuz davranışlardaki yetersizlik ile birlikte genel zekâ fonksiyonunun ortalamasının altında olmasıdır. Bedensel engellilik ise bazı hastalıklar, geçirilen travmalar, konjenital olaylar sonucu bedensel fonksiyonlarda kayıpların olmasıdır.

Engelli bireylerde görülen beslenme sorunları incelendiğinde obezite ve malnutrisyon ilk sırada yer almaktadır. Bunu çığneme ve yutma güçlüğü, gastroözofageal reflü, aspirasyon, regürjitasyon, kusma, besin seçme, abdominal ağrı, yemek reddi ve kronik konstipasyon gibi beslenme problemleri takip etmektedir. Bozulan motor fonksiyon malnütrisyon için risk faktörüken, azalmış fiziksel aktivite, yüksek kalorili besin seçimi de obezite için risk faktörüdür. Artan obezite oranları için ailelerin bilinçlendirilmesi, mümkünse fiziksel aktivitelerin artırılması ve sağlıklı besin seçimine öncelik verilmesi gerekmektedir.

Malnütrisyon durumları oluşmadan önce tespit edilmeli ve bireylere uygun beslenme programları uygulanmalıdır. Engelli bireylerin beslenme yönünden takip edilmesi gerekmektedir. Engelli bireylerde ortaya çıkabilecek beslenme problemlerine göre bireylerin beslenme durumlarına uygun olarak özel tıbbi beslenme programları düzenlenmelidir. Engelliler ve beslenme üzerine daha fazla akademik çalışmanın yapılması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Bedensel Engelli, Zihinsel Engelli, Beslenme

AFETLERE BAĞLI GELİŞEN RUHSAL SORUNLAR VE HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ

Zeynep KOÇ

Arş. Gör. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Gaziantep

Derya TANRIVERDİ

Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Gaziantep

ÖZET

Travmatik bir deneyim olan afet durumu bireylerin fiziksel sağlığı kadar psikososyal sağlığını da tehdit etmekte, ciddi sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Afet mağduru olan bireylerde anksiyete, öfke, düşünme veya karar verme güçlüğü gibi çeşitli psikolojik belirtiler hafif veya orta düzeyde görülmektedir. Bazı bireyler bu belirtileri şiddetli düzeyde yaşayabilmekte ve destek gereksinimleri artmaktadır.

Doğal afetlere bağlı psikiyatrik sorunlar önemli toplum ruh sağlığı önceliklerindedir. Afetin beklenebilirliği, etkilediği toplumun özellikleri, etkilediği alanın genişliği, yol açtığı yıkımın yaygınlığı, bireylerin özellikleri, karşılaştıkları yaşam olayları ve ruhsal gelişmelerine kadar pek çok etmen afetlerin olumsuz etkilerini biçimlendirir.

Ruhsal travma yaratan olaylar, kişinin yaşamı ve fiziksel bütünlüğü yanında dünyadaki yeri ve kendisi ile ilgili değerlerini de tehdit eder, insanın kendine ve evrene duyduğu temel güven duygusunu sarsar. Afet öncesinde kendini yeterli ve etkili hisseden bir birey afet sonrası özsaygı ve güven duygularında ani bir sarsıntı yaşar. Kendini değerli ve güvende hissetme, dünyayı anlamlı ve kabul edilebilir görme, diğer insanları iyi ve yardımsever bulma, kırılmazlık ve incinmezlik gibi duygular tehdit altında kalır. Birey dünyayı tehlikeli, kendisini de yetersiz olarak algılamaya başladığında bu düşünce “kontrol kaybı” algısına neden olur. Kontrol kaybının neden olduğu korku, çaresizlik ve umutsuzluk duyguları ise depresyon ve anksiyete ile birlikte tablonun süregelenleşmesine neden olmaktadır. Afet öncesi hiçbir ruhsal sorunu olmayan bireyler afet sonrası post-travmatik stres bozukluğu yaşayabilir. Öte yandan; daha önce post-travmatik stres bozukluğu, depresyon veya madde bağımlılığı gibi ruhsal hastalıkları olan bireylerin de hastalık belirtileri artabilir. Afet mağdurlarında en yaygın görülen ruhsal sorunlar genel anksiyete bozukluğu, akut stres bozukluğu, post travmatik stres bozukluğu, majör depresyon, madde kullanım bozuklukları ile çeşitli fobilerdir.

Afetler bireyi aşırı korkutan, dehşet içinde bırakan, çaresizlik yaratan ve beklenmedik olaylar olduğundan aynı zamanda ruhsal açıdan da travmatik yaşantılardır. Bu nedenle afet durumuna bağlı travmatik yaşantı sonrası bireylerde birçok fiziksel, duygusal ve davranışsal tepkiler ortaya çıkmakta ve bu tepkiler bireylerin gelişim dönemlerine göre farklılık göstermektedir. Hemşireler, afetler olduğunda normal koşullarda olduğu gibi hasta ve yaralılara birebir bakım sağlamanın yanında triaj, hizmetlerin organizasyonunda liderlik etme, güvenliği sağlama, eşgüdüm sağlama, psikolojik yardım sağlama ve risk faktörlerini belirleme ve önleme gibi önemli rol ve sorumluluklar taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Hemşirelik Girişimleri, Ruhsal Sorunlar

PSİKİYATRİK EVDE BAKIM HEMŞİRELİĞİ

Zeynep KOÇ

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Gaziantep

Derya TANRIVERDİ

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Gaziantep

ÖZET

Evde bakım, yapılandırılmış ve gözetim altındaki ortamlarda yaşamayan ağır ruhsal bozukluğu olan bireyler için bağımsız yaşam sürdürmelerine yardım eden bir yöntem olabilir. Psikiyatrik evde bakım hizmetinden yararlanacak hasta grupları: Yaşlı hastalar, ağır ve kalıcı ruhsal bozukluğu olan ve akut kriz yaşayan bireylerdir.

Amerikan Hemşireler Birliği'ne göre evde bakım hemşireliği, hastanın yaşadığı yerde ve tüm yaş gruplarındaki bireylere sunulan hemşirelik uygulamasıdır. Evde bakım hemşiresi hastalara, ailelerine ve diğer bakım veren kişilere odaklanır. Bakımın hedefleri hastaların, ailelerinin ve diğer bakım veren bireylerin yaşam kalitesini arttırmak ya da sürdürmek veya terminal döneme geçişte hastalara destek vermektir. Sağlık bakım sigortası, psikiyatrik evde bakım hizmetinin, hemşire olmak için gereken standart müfredatın dışında bir deneyim ve/veya özel eğitimi olan hemşireleri tanımlayan "psikiyatri alanında eğitim almış hemşireler" tarafından sunulmasını gerektirir. Psikiyatrik bozukluğu olan hastanın gereksinimi olan değerlendirme, psikoterapi ve eğitim, psikiyatri alanında eğitilmiş hemşire tarafından sunulan aktif tedavi gerektirir ve psikiyatri hemşiresinin sunduğu hizmetin bedeli uzman hemşirelik hizmeti olarak adlandırılarak karşılanır. Psikiyatri alanında eğitilmiş hemşire standart hemşirelik eğitimine ek olarak bu alanda eğitimi ve deneyimi olan hemşiredir. Psikiyatri hemşiresi bu hizmetleri yapılandırılmış bir bakım planı çerçevesinde ve hekim gözetimi ile sağlayabilir.

Psikiyatrik evde bakım hemşireleri, birçok nitelikli hemşirelik hizmeti sunmaktadır. Eve teslim yemekler, ev ziyaretçileri ve evde sağlık görevlileri gibi fiziksel terapi, meslek terapisi, sosyal hizmet ve toplumsal hizmetler de dahil olmak üzere bir dizi hizmeti koordine eden vaka yöneticisi olarak görev yaparlar. Hastaların tüm sağlık hizmeti sunucuları ile işbirliği yapar ve çok disiplinli ekip üyeleri arasındaki iletişimi kolaylaştırır.

Anahtar Kelimeler: Evde Bakım, Hemşirelik, Psikiyatri

SAVAŞ VE GÖÇÜN KADIN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

Melike BAYRAK

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Gaziantep

Zeynep GÜNGÖRMÜŞ

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Gaziantep

ÖZET

Siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan toplumu ve bireyleri etkileyen savaş ve göç olgusu geçmişte olduğu gibi, günümüzde de önemli bir halk sağlığı sorunu olarak güncelliğini korumaktadır. Halen dünyanın birçok farklı bölgesinde çatışmalar ve göçler devam etmekte olup, bu ortamlarda en çok incinebilir grupta yer alanlar kadınlar ve çocuklardır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) raporuna göre: Dünyada 2014 yılı sonunda 65.3 milyon insan zorunlu olarak yer değiştirmiştir. Bu nüfusun yüzde 47'sini kadınlar oluşturmaktadır. Büyük çoğunluğunu kadınların oluşturması sebebiyle çalışmalarda yeni bir cinsiyet odaklı yaklaşım gerektirmektedir. Amaç savaş ve göç hareketleri nedeniyle kadınların cinsiyete bağlı karşılaştıkları sağlık sorunlarını ortaya koymak ve bu çerçevede hizmet gereksinimlerini ele almaktır. Bu gereksinimler tespit edilip gerekli önlemler alınmadığı takdirde hem savaş/göç içindeki toplum hem de çevre ülkelerin toplulukları risk altında kalmaktadır. Bin Yıl Kalkınma Hedeflerine bakıldığında barışın olmadığı savaşların/göçlerin hüküm sürdüğü bölgelerin hedeflerin gerisinde yer alan bölgeler olduğu görülmektedir. Bu bölgelerde mağdurların güvenlik ve temel sağlık hizmetlerine erişimlerinin sağlanmasında, barınma ve beslenmede, istismlarının önlenmesinde sorunlar yaşanmaktadır.

Savaş, çatışma ve göç ortamının kadın sağlığı üzerine getirdiği birçok fiziksel, ruhsal ve sosyal sorunlar bulunmaktadır. Bunlar incelendiğinde kadınların ailelerinden ve doğup büyüdüğü topraklardan ayrı kalmaları, sağlık hizmetlerine erişim ve hizmeti kullanma yetersizlikleri, onların toplumsal statülerini belirleyen kültürel değerleri ve sosyo-ekonomik özellikleri, aile ve toplum yaşamlarının göç nedeniyle kesintiye uğramasına ek olarak ekonomik çöküntü yaşamaları, riskli cinsel davranışlar içine girmeleri, doğum öncesi-doğum ve doğum sonrası bakım yetersizlikleri, vitamin ve mineral eksiklikleri, istenmeyen gebelikler, düşük, doğum komplikasyonları ve aile planlaması gibi kadın sağlığı sorunları karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunları sınıflandıracak olursak; Bulaşıcı hastalıklar (HIV riski, üst solunum yolu enfeksiyonu, idrar yolu enfeksiyonu, bakteriyel vajinit/servisit gibi), üreme sağlığı sorunları (gebelik ve doğum komplikasyonları), cinsel şiddet ve cinsel saldırı, beslenme ve barınma sorunları, kronik hastalıklar, psikiyatrik sorunlar olarak ayrı ayrı incelenmelidir. Kadınlar üzerinde bu sorunların etkilerini azaltmak veya tamamen yok edebilmek için öncelikle çatışma ortamlarının önlenmesine ve kadın sağlığını koruyan ve geliştiren hizmetlere erişimin sağlanmasına, kadınların mahremiyetine saygı gösterilmesine, aile planlaması hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına, sağlık personelinin ön yargılardan uzak ve duyarlı yaklaşımına, rahat iletişim kurabilecek tercüman bulundurulmasına ve sağlık çalışanları tarafından düzenli periyotlarla ile daha etkin eğitimler yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Kadın, Savaş ve Göç

İNTERNET BAĞIMLILIĞINDA TRANSTEORETİK MODEL

Melike BAYRAK

Arş. Gör., Gaziantep Üniversitesi Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Gaziantep

Zeynep GÜNGÖRMÜŞ

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Sağlık bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği ABD, Gaziantep

ÖZET

İnternet, bilgiye ulaşımında ve iletişimde sağladığı kolaylıklardan dolayı çok fazla kullanılan önemli bir teknolojidir. İnternet sağladığı bu kolaylıklar nedeniyle günümüzde yaşamın her aşamasında ve her alanında herkes tarafından kullanılmaktadır. Yetişkinler interneti işleriyle ilgili bilgi edinmek amacıyla kullanırken, gençler ise yeni insanlarla tanışma, müzik dinleme ve oyun oynamak amacıyla interneti kullanmaktadır. Amacın dışında gereğinden fazla internet kullanımı için problemler internet kullanımı, patolojik internet kullanımı, internet bağımlılığı kavramları kullanılmaktadır. İnternet bağımlılığı henüz bir hastalık olarak tanımlanmasa da son yıllarda yapılan çalışmalarda bir ruhsal bozukluk olarak Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı DSM-5 tanı listelerine girmeye aday olduğu ileri sürülmüştür. TÜİK (2018) verilerine göre ülkemizde 16-74 yaş grubundaki bireylerin %72,9'u interneti kullanmaktadır. Bu oran 2017 yılı ile karşılaştırıldığında %6 oranında bir artış olduğu görülmektedir. İnternet kullanımı günlük yaşamımıza birçok kolaylık getirirse de bu kullanım kontrol edilemeyen bir davranış şekline dönüşünce kişilerarası ilişkiler, fiziksel ve ruhsal sağlık, kişilerin sağlığı, mutluluğu ve genel işlevsellik üzerine etki ederek birçok olumsuz sonuca neden olabilmektedir. Bu yüzden bağımlı bireylere en uygun davranış değişimi yaklaşımını bulmak için çaba harcanmalıdır. Geleneksel davranış değişikliği gerçekleştirme çalışmaları, bireyin içinde bulunduğu değişim aşamasını genellikle dikkate almayan veya tüm bireylerin davranış değişimi için hazır bulunuşlarının eşit olduğunu kabul eden çalışmalarla yürütülmüştür. Ancak Psikolog James Prochaska ve Carlo Diclemente (1982) tarafından geliştirilmiş olan Transteoretik Model (TTM) davranış değişimini kolaylaştırmada bir rehber olarak farklı disiplinlerde araştırma konusu olmuştur. Bu model değişimin sonuçtan çok süreç olduğunu savunur. Başarılı değişim için bireye içinde bulunduğu değişim aşamasına uygun olan girişimleri kullanır, değerlendirir ve izler. Yapılan birçok çalışmada TTM'nin sağlık davranışlarıyla ilgili süreçlerde son derece etkili bir model olduğu kanıtlanmıştır. Dolayısıyla internet bağımlısı olan bireylerde TTM'ye göre davranış değiştirme sürecinin uygulanması ve bu yolla bağımlılığın önlenmesi açısından internet bağımlılığı ile örtüştüğü düşünülen bu modelin yaşama geçirilebilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Bağımlılık, Transteoretik Model

**MARDİN EKŞİ HAMURLARINDAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA
İZOLASYONU VE İDENTİFİKASYONU**

Ayşe SEVGİLİ

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Ekşi hamur doğal mikrofloraya ve zengin aromaya sahip olmasından dolayı, ekmeğin raf ömrünü uzatmak ve besin değerini arttırmak için büyük önem arz etmektedir. Bu noktada ekşi hamurda bulunan laktik asit bakterileri ve mayaların tanımlanması gerekmektedir. Laktik asit bakterileri; oldukça fazla soy ve türe sahip çubuk, kok ve kokobasil şekilde, gram pozitif, spor şekillerini oluşturmayan, katalaz negatif, mikroaerofilik veya anaerobik, aside dayanıklı, kuvvetli fermantatif özelliğe sahip, büyüme ve gelişimleri için glikoz ve amonyum yanında bazı vitamin ve aminoasitlere ihtiyaç duyan mikroorganizmalardır. Mayalar ise CO₂ oluşumundan sorumlu olmaktadır. Bu çalışmada, Mardin ilinden geleneksel olarak elde edilen 12 tane ekşi hamur örneğinin laktik asit bakterileri ve maya izolasyonu ve tanımlanması amaçlanmıştır. Ekşi hamur örnekleri, laktik asit bakterileri ve maya için sırasıyla, MRS (De Man, Rogosa and Sharpe) agarda 30°C'de 2 gün ve PDA (Potato Dextrose Agar) besiyerinde 25°C'de 3 gün inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyon sonrası besiyerlerinde gelişen mikroorganizmaların, laktik asit bakterileri ve maya sayımı yapılarak tek tek yapı, şekil, büyüklük ve renk özelliklerine göre morfolojik yapıları gözlemlenerek izolasyon için ayrılmıştır. Besiyeri ortamından tek koloni halinde alınan mikroorganizma uygun sıvı besiyeri olan MRS broth içerisine aktarılarak inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyon sonrası, tüpte gelişen kolonilerin saf olup olmadığını anlamak için katı besiyerine çizgi yöntemi ile ekimler yapılarak tekrar inkübasyona bırakılmıştır. Saf olduğuna karar verilen kolonilerin tanımlama yöntemlerine geçilmiştir. Gram boyama uygulanarak ışık mikroskopunda mor renkte görülen mikroorganizmalar gram pozitif (gram olumlu) ve pembe-kırmızı renkte görülen mikroorganizmalar gram negatif (gram olumsuz) olarak sınıflandırılması yapılmıştır. Taksonomik sınıflandırmada temeli fizyolojik, morfolojik, farklı sıcaklıklarda gelişim, farklı tuz konsantrasyonlarında gelişim ve karbonhidrat fermentasyonu gibi özelliklerin incelenmesini içeren fenotip özelliklere dayanan çalışmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelime: Ekşi Hamur, Laktik Asit Bakterileri, Fenotip

EKŞİ HAMURDAKİ LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYALARIN METABOLİZMASI

Ayşe SEVGİLİ

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Ekşi hamur, un ve suyun karıştırılmasıyla elde edilen, doğal mikrofloraya dayanan geleneksel bir üründür. Ekşi hamur kullanılarak elde edilen ürünler, aroması, lezzeti ve mikrobiyal bozulmaya dirençli olmasından dolayı önem arz etmektedir. Ekşi hamurun doğal mikroflorasında mayalar ve laktik asit bakterileri bulunmaktadır. Ekşi hamur fermentasyonunda laktik asit bakterileri ve mayalar simbiyotik bir yaşam sürdürmektedir ve maya/laktik asit bakterileri oranı genellikle 1:100'dür. Ekşi hamur mikroflorasında bulunan bu mikroorganizmalar aynı zamanda ekmeğin teknolojik ve duysal özelliklerine katkıda bulunmaktadır. Mayaların ve laktik asit bakterilerinin birlikte faaliyet göstermesinden dolayı, ekmeğin aromasına, hacmine ve raf ömrüne olumlu etki etmektedir. Laktik asit bakterileri hamurda asitliği artırarak, bazı aminoasitlerin ve peptidlerin açığa çıkmasını sağlamaktadır. Böylece mikroorganizmaların gelişmeleri ve metabolik aktiviteleri artmaktadır. Proteolitik aktivite, organik asit üretimi, uçucu bileşenlerin sentezi laktik asit bakterilerinin en önemli metabolik özelliklerindedir. Bu özellikler ekmeğin bayatlamasının gecikmesinde ve güvenli ekmeğin üretiminde önemli rol oynamaktadır. Laktik asit bakterileri, karbonhidratları laktik aside metabolize edebilmelerine göre homofermentatif ve heterofermentatif olarak ikiye ayrılırlar. Homofermentatif laktik asit bakterileri sadece laktik asit oluştururlar. Heterofermentatif laktik asit bakterileri fermente ürün olarak laktik asidin yanında etil alkol, CO₂ üretirler. Heterofermentatif laktik asit bakterileri ekşi hamurun fermentasyonunda önemli rol oynamaktadır. Mayaların ve laktik asit bakterilerinin faaliyetleri sonucu, hamurun kabarmasından mayalar ve heterofermentatif laktik asit bakterileri sorumlu iken, ekmeğin lezzetinden ve asitliğinden laktik asit bakterileri sorumlu olmaktadır. Laktik asit bakterileri ve mayalar arasındaki etkileşimler, CO₂ ve diğer uçucu bileşiklerin üretimi, karbonhidratların ve azot bileşiklerinin metabolizması ve antimikrobiyal aktivite üzerinde etkilidir.

Anahtar kelime: Ekşi Hamur, Mikroflora, Metabolizma, Laktik Asit Bakterileri

**EKŞİ HAMURDA BULUNAN LAKTİK ASİT BAKTERİLERİNİN VE MAYALARIN
İZOLASYONU VE TANIMLANMASI**

Sinem KOÇASLAN

Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Ekmeğin insanlık tarihi boyunca besin olarak önemli bir yere sahip olan ve çok fazla tüketilen bir gıdadır. Ekmeğin besin kalitesini artırmak ve raf ömrünü uzatabilmek için son yıllarda doğal mikrofloraya ve aromaya sahip ekşi hamur kullanılmaktadır. 5000 yıl öncesine dayanan ekşi hamur, un ve su karışımının fermente edilmesi sonucu oluşmaktadır. Bu fermentasyon laktik asit bakterileri ve maya ile gerçekleşmektedir. Laktik asit bakterileri, hamurun asitliğini artırmakla birlikte serbest haldeki aminoasitlerin hamur ortamında açığa çıkmasına neden olmakta ve ortaya çıkan bu aminoasitler diğer mikroorganizmaların gelişimlerini ve metabolik aktivitelerini artırmaktadır. Laktik asit bakterileri ekmeğin tat ve aroma üzerinde olumlu etki bırakmasının yanı sıra ekmeğin bayatlamasını, küf ve bakteriyel bozulmaları geciktirmektedir. Bu çalışmada Konya ilinden 12 adet ekşi hamur örneği toplanarak, bu ekşi hamur örneklerinin mikroflorasından laktik asit bakterilerinin izole edilmesi ve tanımlanması amaçlanmaktadır. Çalışmada laktik asit bakterilerinin izolasyonu için MRS besiyerinde 37°C de 2 veya 3 gün inkübasyona bırakılmıştır. Mayaların izolasyonu için ise PDA besiyerinde 25 °C de 2 gün inkübasyona bırakılmıştır. Daha sonra bu besiyerlerde çoğalan bakteriler ve mayalar, morfolojik yapısına göre sınıflandırılıp, mikroskop altında gram boyama yapılarak gözlemlenmiştir. Laktik asit bakterileri; kok, çubuk, kokobasil, Gram pozitif, hareketsiz, katalaz negatif, spor şekillerini oluşturmayan, aside dayanıklı, anaerobik, mikroaerofilik, kuvvetli fermentatif özelliklere sahip ve bazı vitamin veya aminoasitlere ihtiyaç duyan mikroorganizmalardır. Ekşi hamur homofermentatif laktik asit bakterileri ve heterofermentatif laktik asit bakterilerini ve mayaları içermektedir. Homofermentatif laktik asit bakteriler şekeri fermente ederek laktik asit oluşturmaktadır. Heterofermentatifler ise laktik asit, CO₂, etil alkol, asetik asit ve bazı uçucu bileşikler meydana getirmektedir. Heterofermentatif laktik asit bakterileri hamurun kabarmasından sorumlu olurken, homofermentatif laktik asit bakterileri ekmeğin elastisitesini, asitliğini ve lezzetini etkilemektedir. Ekşi hamur çalışmalarında doğru mikrofloranın tespiti, izolasyonu, ve tanımlanması çok önemlidir. Raf ömrü uzun olan, zengin aromaya sahip ekmeklerin üretilmesi için uygun mikrofloranın belirlenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekşi hamur, Laktik asit bakterisi, İzolasyon

EKŞİ HAMURDA LAKTİK ASİT BAKTERİLERİ VE MAYA TÜRLERİ

Sinem KOÇASLAN

Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

Osman ERKMEN

Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, 27310 Gaziantep

ÖZET

Ekşi hamurdan ekmek yapımı 5000 yıl öncesine dayanmaktadır. Ekşi hamur, un ve su karışımının laktik asit bakterileri ve maya ile fermente edilmesi ile meydana gelmektedir. Laktik asit bakterileri ekmekte tat ve aroma üzerinde olumlu etki bırakmasının yanı sıra ekmeğin bayatlamasını, küf ve bakteriyel bozulmaları geciktirmektedir. Mayaların en önemli özelliği ise CO₂ üretebilmeleridir. Bu CO₂ hamurun kabarmasına neden olur. Birçok çalışma ekşi hamur ekmeğinin daha verimli olmasını sağlayan mikroflorayı bulabilmek için yapılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları maya türlerinden *Saccharomyces cerevisiae* ve laktik asit bakterilerinden *Lactobacillus sanfranciscensis*, *Lactobacillus brevis* ve *Lactobacillus plantarum*'un en uygun mikrofloraya sahip olduklarını göstermiştir. Türkiye başta olmak üzere Yunanistan, İtalya ve bir çok Avrupa ülkesinde yapılan çalışmalarda *Candida*, *Saccharomyces*, *Cryptococcus*, *Pichia*, *Torolospara cinsi mayalar izole edilmiştir*. Bu zamana kadar yapılan çalışmalar da ekşi hamurda görülen en yaygın laktik asit bakteri grupları ise *Lactococcus*, *Enterococcus* ve *Streptococcus* 'dir. İtalya'da yapılan bir çalışmada 317 tane laktik asit bakterisi izole edilmiştir. Bunların %30'u *Lactobacillus sanfranciscensis*, %20'si *L. alimentarius*, %14'ü *L. brevis*, %12'si *Leuconostoc citreum*, %7'si *L. plantarum*, %6'sı *Lactococcus lactis subsp. Lactis*, %4'ü *L. fermentum* ve *L. acidophilus*, %2'si *Weissella confusa* ve %1'i *L. delbrueckii subsp. delbrueckii* olarak tanımlanmıştır. Danimarka'da yapılan bir çalışmada laktik asit bakteri türleri olarak *L. sanfranciscensis*, *L. plantarum*, *P. pentosaceus* türlerinin dominant türler olduğunu belirtmişlerdir. Fransa'da yapılan bir çalışmada ise ekşi hamurdan *L. plantarum*, *L. mesenteroides* ve *L. sanfranciscensis* laktik asit bakterilerini ve *C. Humulis* ve *S. cerevisiae* maya türleri izole edilmiştir. Bununla beraber ülkemizde Isparta ilinde yapılan bir çalışmada izole edilen bakteri türleri, *L. divergens* (%6,1), *L. brevis* (%15,1), *L. amylophilus* (%6,1), *L. sake* (%6,1), *L. acetotolerans* (%6,1), *L. plantarum* (%3,0), *P. halophilus* (%3,0), *P. pentosaceus* (%6,1) ve *P. acidilactici* (%6,1) maya türleri ise *S. cerevisiae* (%27,0), *S. delbrueckii* (%2,7), *T. holmii* (%10,8) ve *T. unisporus* (%2,7) olarak belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekşi Hamur, Laktik Asit Bakterileri, Maya

BİR ANTI-KANSEROJEN: ZERDEÇAL (*Curcuma longa L.*)

Levent GÜLÜM

Öğr. Gör., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mudurnu Süreyya Astarıcı Meslek Yüksek Okulu, Bolu, Türkiye

Elvan YILMAZ AKYÜZ

Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme Ve Diyetetik Bölümü, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Zerdeçal (*Curcuma longa L.*) *Zingiberaceae* olarak bilinen zencefil ailesinin bir üyesi olan çok yıllık otsu bir bitkidir. Zerdeçalın başlıca farmasötik ürünleri; kurutulmuş rizomlar, öğütülmüş zerdeçal, zerdeçal yağı, zerdeçal oleorezin ve kurkumindir. Zerdeçal; curcuminoids, uçucu yağlar (tumerone, natlantone ve zingiberone), şekerler, proteinler ve reçineleri içerir. Kurkuminin biyoyararlanımı kısıtlıdır. Bazı araştırmacılar stearik asit, zeytinyağı ve fosfatidil kolin ile alınan kurkuminin kandaki kurkumin düzeyini artırdığını gözlemlemişlerdir. Ayrıca yemeklerde yağ ve karabiber ile birlikte alınmasının biyoyararlanımını artırdığı bildirilmiştir. Klinik çalışmalarda ise nanopartiküller, lipozomlar ve fosfolipidler gibi ilaç taşıyıcı sistemler ve yeni kurkumin analoglarının geliştirilmesi gibi çeşitli yaklaşımlarla biyoyararlanımı artırılmaya çalışılmıştır. Çeşitli sistemlerde, kurkumin güçlü bir antioksidan ve antiinflamatuvar madde olarak tanımlanmaktadır. Son yüzyıldaki kapsamlı araştırmalar, zerdeçalın aktif bileşeni olan kurkuminin kan kolesterolünü azalttığını, miyokard enfarktüsünü baskıladığını, artritle ilişkili semptomları azalttığını, Crohn hastalığının tedavisinde faydalı olabileceğini, Alzheimer'ı önleyebileceğini ve farklı kanserleri engellediğini göstermiştir. Kurkumin tümör invazyonunu, proliferasyonu ve onkogeneze rol oynayan bir dizi sinyal yolağını inhibe ettiği belirlenmiştir. Ayrıca pro-apoptotik genleri ve ısı şok proteinlerini de indüklediği bildirilmektedir. Tüm bu etkileri nedeniyle kurkumin güçlü bir kemopreventif madde olarak gösterilmekte ve kanserde tamamlayıcı tedavi yöntemi olarak da kullanılmaktadır. Ancak bu kadar olumlu etkilerine rağmen yeterli klinik çalışmalar yoktur ve doz ile ilgili bir standardizasyonun sağlanabilmesi için daha fazla çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Zerdaçal, Kurkumin, Turmerik

USE OF BARRIER PLASTIC FILMS FOR FOOD PACKAGING

Jaleel-ur-Rehman Phull

Food Engineering Department, University of Gaziantep, Turkey

Cigdem SOYSAL

Assoc. Prof. Dr., Food Engineering Department, University of Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Modern consumer demands for longer product shelf lives without preservatives while providing good product protection are increasing. Due to the exponential increase in the food processing and packaging industry, it is utmost necessity to protect the product from the ingress of moisture and oxygen and extend the shelf life of the product via designing a cheaper and less costly flexible packaging. Gas barrier packaging prolongs the shelf life of foods by protecting food quality and providing consumer safety. Good gas and water vapor barrier films can be utilized to pack the product. Due to the high water barrier properties, HDPE and LDPE are commonly used plastics in food packaging. But they have very weak properties in case of gas barrier i.e., oxygen, carbon dioxide, aroma. The gas barrier properties in food packaging are generally increased via utilizing Polyamide (PA) or Ethylene vinyl alcohol (EVOH) together with polyethylene but the recycling of these films are quite challenging. Today there is a wide acceptance of polymer materials in the packaging industry in spite of their poor barrier properties compared to glass and metals, due to the favorable trade-off with their attractive features of flexibility, lightweight, and formability. The permeation in polymers is directly related to the concentration gradient of the gas diffusing from one side of the barrier to the other. Barrier properties in polymers are necessarily associated with their inherent ability to permit the exchange, to a higher or lower extent, of low molecular weight substances through mass transport processes like permeation.

Key Words: Food Packaging, Barrier Films, Polyethylene

EFFECT OF OZONE ON QUALITY OF FOODS

Nour Kahil

Food Engineering Department, University of Gaziantep, Turkey

Esra IBANOGLU

Prof. Dr., Food Engineering Department, University of Gaziantep, Turkey

Cigdem SOYSAL

Assoc. Prof. Dr., Food Engineering Department, University of Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Ozone (O₃) is a powerful oxidant and has the GRAS (Generally recognized as safe) status. A major advantage of the treatment is that any excessive ozone automatically decomposes to produce oxygen, leaving no residue in food. Ozone finds wide application in the food industry including surface decontamination of fruits and vegetables, drinking water disinfection and wastewater treatment. Ozone is a powerful broad-spectrum antimicrobial agent that is active against bacteria, fungi, viruses, protozoa, and bacterial and fungal spores pertinent to fruits and their products.

Ozone in both gaseous and aqueous forms is primarily used as a disinfectant and antimicrobial agent for food safety applications. Ozone has been used to treat a range of food products such as fresh produce (e.g., fruit and vegetables), dairy products (e.g., fluid milk, powdered milk, and cheese), liquid foods (e.g., apple and orange juices), and food grain products (e.g., wheat flour). The treatment greatly enhances the microbiological shelf life of these food products.

Microbial studies to date typically show mandatory reductions of spoilage and potentially pathogenic species most commonly associated with fruit juices. Applying ozone at doses that are large enough for effective decontamination may change the sensory qualities of food. Ozone is not universally beneficial and, in some cases, may promote oxidative spoilage in foods. Fruit juice color, rheological properties and phenolic content were observed to be significantly influenced by ozonation. It can be concluded that while ozonation can be employed as a preservation technique for processing of fruit juice, its impact on the nutritional and quality parameters of fruit should be considered.

Key Words: Ozone, Food Preservation, Quality

SAFETY OF DRIED FRUITS AND VEGETABLES

Inst. Zeynep Şebnem YAKAR

University of Gaziantep Technical Sciences Vocational School, Department of Food Processing, 27310 Gaziantep, Turkey

Osman ERKMEN

Prof. Dr., University of Gaziantep Faculty of Engineering Department of Food Engineering, 27310 Gaziantep, Turkey

ABSTRACT

Food safety is a global issue. Raw material procurement, production, packaging, storage and transportation steps affect the food safety. If food safety isn't provided, food-borne illnesses occurs and this is an important public health problem. Food preservation methods are used to reduce this problem. One of the effective and oldest method is drying process. Home food drying is a popular alternative to canning in developing countries but cooling and suitable storage facilities are risky. The common raw materials for drying process are fresh fruits and vegetables. They are highly perishable because of their high-water content of about 80%. To increase the shelf life and to use in different seasons, they are preferred for drying. To inhibit the growth of spoilage microorganisms, occurrence of browning and deterioration reactions, to preserve the structure and nutritional value, drying of fruits and vegetables is preferred. The most important point to check is to prevent the growth of microorganisms and chemical reactions during the drying process and storage. Especially, traditional sun drying is often a slow process and this increases the microbial contamination. To increase the surface area, fruits and vegetables are sliced. The pieces are then dried under the sun openly. During drying, they can come in contact with microorganisms, dirt, soil and insects and this leads the products to a possible microbial contamination. If the formation of toxin is observed in the products which have high water activity value, it is necessary to take measures to prevent mold formation during processing and storage. Possible pathogens are *Salmonella*, *Shigella*, *Bacillus* and other Enterobacteriaceae.

Keywords: Fresh Fruits And Vegetables, Safety, Drying, Contamination, Water Content

**DETERMINATION OF MELTING AND COOLING PROFILE OF OZONE TREATED
HAZELNUT OIL BY DIFFERENTIAL SCANNING CALORIMETER (DSC)**

Hicran UZUN KARKA

Öğr. Gör. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Esra İBANOĞLU

Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

ABSTRACT

The study represents the effects of ozone treatment on cooling and melting profile of hazelnut oil (HO). HO treated with ozone gas for 1, 5, 30, 60, 180 and 360 min. Then, ozone treated samples and untreated (control) sample were stored in a hermetically sealed glass bottle kept in a dark place at room temperature. The heating and cooling profile of treated and untreated HO was determined by DSC. The heating and cooling thermograms of HO showed some variations after ozone treatment. In heating thermogram, it was observed that the endothermic peaks slightly shifted towards lower temperature after ozone treatment process. The melting curve of HO samples became broader and less evident from 30 min ozone treatment time onwards. After 180 and 360 min ozone treatment, it was observed that the melting curves became less evident or disappeared. This situation probably arises from formation of heterogeneous structure of triglyceride crystals due to significant increase of oxidation products with ozone treatment process. Because, ozone chemically reacts with carbon double bonds present in unsaturated fatty acids leading to ozonated derivatives such as hydroperoxides, ozonides, aldehydes, peroxides, diperoxides and polyperoxides. Ozone treatment process changed cooling profile of both exothermic peaks, especially the major one that shifted towards lower temperature with ozone treatment times, became also broadening over a larger temperature range and decreasing in peak height. The minor peak became less clear as ozone treatment time increased.

Key Words: Ozone, hazelnut oil, DSC.

SOUS VIDE TEKNOLOJİSİ VE ET ÜRÜNLERİNDE UYGULAMALARI
SOUS VIDE TECHNOLOGY AND PROCESSING IN MEAT PRODUCTS

Mehdiye BULÇAK
Gaziantep Üniversitesi

K. Bülent BELİBAĞLI
Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Sous- vide teknolojisi vakum poşetler kullanılarak gıda ürününü istenilen sıcaklık ve sürede sıcak su banyosu ile pastörizasyon yapılması işlemidir. Pişirme esnasında meydana gelen buharlaşma ile birlikte et ürünlerinin kalite parametreleri olumsuz yönde etkilenir. Sous-vide teknolojisi prensip olarak vakum altında pişirme yöntemi olduğu için et ürününde meydana gelebilecek aroma ve tat kaybı en aza indirilmesi amaçlanır. Bu teknoloji kullanılarak özellikle et ve işkembe, ciğer, böbrek gibi sakatat ürünlerini daha kısa sürede ve daha kaliteli pişirilmesi hedeflenmiştir. Sous vide teknolojisi kullanılarak pişirilecek olan gıda ürünleri hem mikrobiyolojik hem de fiziksel kalite parametreleri göz önünde bulundurularak ayarlanmış sıcaklık ve sürede su banyosu ile pastörize edilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sous-Vide, Sakatat, İşkembe, Vakum

GIDA SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARDA BULUNAN BAĞIRSAK PARAZİTLERİ
INTESTINAL PARASITES AMONG WORKERS IN FOOD SECTOR

Dilek KESKİN

Doç. Dr. Adnan Menderes University, Kosk Vocational High School, Aydın, Turkey

Sevil TOROĞLU

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Science And Arts Faculty, Department Of Biology, 46100,
Kahramanmaraş, Turkey

Meral YILMAZ

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Helminthlerin tümü yaşamlarını zorunlu parazit olarak sürdürür ancak bazıları insanda hastalık etkeni olur. Helminthler insanlarda ve hayvanlarda önemli hastalıklar oluşturmaktadır. Bağırsak parazitleri insanlara genellikle fekal-oral yolla bulaşmakta ve bulaşmada besinler önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Bu kontaminasyon içerisinde besinlerin üreimi, gerekse arzı veya mutfaklarda hazırlanması esnasındaki sanitasyon kurallarına uyulması yanında kişisel hijyen de şarttır. Gıda güvenliğini doğrudan ilgilendiren helminthler, çok çeşitli gıdalarda bulunurlar. Bağırsak parazitleri besinlerde çoğalmazlar, ancak sayısal artma olmaksızın kişisel hijyeni olmayan kişilerin kontamine ettiği besinlerle bir diğer kişiye geçebilirler, bu da halk sağlığı açısından önemli bir risk faktörüdür. Bu nedenle halk sağlığı açısından gıda ile ilgili mesleklerde çalışanları 3 ay ara ile sağlık kontrollerinin ve portör muayenelerinin yapılması anayasamızda yasal bir zorunluluk olarak görülmüştür. Yapılan çalışmalarda yaygın bulunan parazitler arasında, *Ascaris lumbricoides*, *Enterobius vermicularis*, *Trichuris trichiura*, *Taenia saginata*, *Hymenolepis nana*, *Blastocystis hominis*, *Entamoeba coli*, *Entamoeba histolytica / Entamoeba dispar*, *Endolimax nana*, *Entamoeba hartmanni*, *Iodameba bütschlii*, *Giardia intestinalis*, *Chilomastix mesnili* akla gelmektedir. Gıda kaynaklı enfeksiyonların yüksek oranda görüldüğü 3. Dünya ülkelerinde, yaş sebze ve meyveler ile suyun en önemli bulaş kaynakları olduğunu belirtilmektedir. Çiğ olarak tüketilen sebzeler ve yeşil salata malzemeleri insan sağlığı açısından çok önemli sağlık riskleri oluşturmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde ise Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan araştırmalara göre gıda kaynaklı enfeksiyonlar önde gelen hastalık ve ölüm sebebidir. Gelişmekte olan ülkelerde parazit yumurtaları taşıyan insan ve hayvan dışkıları ile bulaşmış suların tarımsal sulamada kullanılması sebze ve meyvelerin helminth yumurtaları ile kontaminasyonunu arttırmaktadır. Sonuç olarak gıda işinde çalışanların gerek direkt, gerekse meslek icra ettikleri gıdalar vasıtasıyla indirekt olarak temas ettikleri insan sayısı düşünülecek olursa bağırsak parazitlerinin bu yolla bulaştırılmasında önemli olduğu görülmektedir. Bu nedenle gıda işinde çalışanların rutin olarak portör muayenelerinin verilmesinin yanında gıda ile temas sırasında eldiven giyilmesi, el sabunları ile birlikte el antiseptiklerinin kullanılması, tırnakların kesilmesi ve fırçalanması, maske takılması gibi genel sanitasyon kurallarına uyulduğu takdirde bulaşmanın azalacağı önerebilir. Helminth tedavisinde, Mebendazol, Albendazol, ve piperazinsitrat, Levamizol, veya pirantelpamoat türü ilaçlar kullanılır. Barsak helminthlerine bağlı enfeksiyonlar antiparaziter ilaçlar ile tedavi edilir. Tedavi enfeksiyonun erken dönemlerinde başlanmış ise oluşan hasarlar düzelebilir. İlk tedaviye yanıt verilmemesi durumunda tedavi aynı ilaçla ikinci kez yapılır. Yanıt vermeme durumunun tekrarlanması halinde farklı ilaç tedavisine geçilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gıda, Sektör, Çalışan, Bağırsak Parazit

GIDA KAYNAKLI HELMINTLERİN HALK SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ
PUBLIC HEALTH SIGNIFICANCE OF FOODBORNE HELMINTIASIS

Dilek KESKİN

Doç. Dr. Adnan Menderes University, Kosk Vocational High School, Aydın, Turkey

Sevil TOROĞLU

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Science And Arts Faculty, Department Of Biology, 46100,
Kahramanmaraş, Turkey

Meral YILMAZ

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Helmintlere kontamine olan gıdalar Dünya'nın en önemli sağlık problemi ve ekonomik verimliliğin azalmasında en önemli etkenlerden birisi olarak görülmektedir. Biyolojik ve kimyasal ajanların neden olduğu gıda kaynaklı mikrobiyal hastalıklar, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde, kimyasalların neden olduğu toksik maddelere uzun süre maruz kalma nedeniyle ortaya çıkar. Dünyada gelişmemiş ülkelerde arıtılmamış atık sularının kullanıldığı yerlerde daha çok görülmektedir. Son yıllarda gıda kaynaklı mikrobiyal ajanlar arasında parazitler önemli sağlık problemi olarak tanımlanmıştır. Helmintler su ve toprak yolu ile insan vücuduna girmektedir. Morbidite, verimlilik kaybı ve sağlık harcamaları açısından ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Helmint enfeksiyonlarının nedenleri arasında, aşırı kalabalık, hijyenik olmayan yaşam koşulları, su kıtlığı, kontamine olmuş gıda ve su sayılmaktadır. Dünya sağlık örgütüne göre, 32 önemli gıda kaynaklı patojenler bulunmaktadır. Bunlardan 10 tanesi helmint kaynaklıdır. Gıda ve su kaynaklı helmintik hastalıklar arasında ilk aklı gelenler; *Echinococcosis*, *Fascioliasis*, *Taeniasis*, *Sisticercosis*, *Diphyllobothriasis*, *Capillariasis* ve *Ascariasis*'dir. Bahsedilen parazitlerin tespit edilmesi zordur. Gıda olarak kullanılacak hayvanların, gıda kaynaklı parazitlere karşı aşılması, bu parazitlerin azalmasında etkilidir. Sonuç olarak et, balık ve sebzelerin çiğ ya da az pişmiş olarak tüketimi bu gıdalarla insanlara çeşitli helmint hastalıklarının bulaşma riskini doğurmaktadır. Bu nedenle tüketilmeden önce et ve balıkların iyice pişirilmesi, çiğ olarak tüketilen sebze ve meyvelerin çok iyi yıkanması helmint hastalıklarından korunmada oldukça etkilidir. Helmintlerden korunma yolu olarak sebzelerin yıkanmış olarak tüketilmesi, içme suyu olarak arıtılmış su kullanılması önerilir. Bunun yanı sıra sebze ve meyve yetiştirilen alanlara kedi, köpek gibi hayvanların girmesinin önlenmesi, insan dışkılarının gübre olarak kullanılmasının ya da dışkıların karıştığı sularla meraların veya sebze meyve bahçelerinin sulanmasının engellenmesi, gıdalarla insanlara bulaşabilecek helmint hastalıklarından korunmada son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Helmint, Gıda, Kontaminasyon, Önlem

**ARTVIN İLİNDEKİ GELENEKSEL MESKEN MİMARİSİNE BİR ÖRNEK:
GÖZ DOLMASI EVLER***

Fatih ORHAN

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Serhat ZAMAN

Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Ahmet ÇAVUŞ

Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü

ÖZET

Artvin ili zengin kültürel birikime sahiptir. Sahip olduğu bu zenginlik, birçok alana olduğu gibi, geleneksel mesken mimarisine de yansımıştır. Nitekim ilde farklı yapı malzemelerinin ve yapım tekniklerinin kullanıldığı mesken türleri ile karşılaşmak mümkündür. Bunlardan biri de yörede göz dolma veya göz dolması olarak adlandırılan meskenlerdir. Göz dolması evler, ahşap ile taşın hemen hemen eşit oranlarda ve bir uyum içerisinde kullanılarak inşa edildiği yapılardır. Bu meskenlerin ana taşıyıcı sistemleri ahşap olmakla birlikte, ahşap karkas içerisinde yer alan boşluklar taş ile doldurulur. Hem duvarı sağlamlaştırmak hem de ısı yalıtımı sağlamak amacıyla da bu taşların çevreleri kireç harcı ile sıvanarak duvar tamamlanmış olur. Bu duvarlar içten bütünüyle sıva yapılmalarına rağmen; dış cephe taş, beyaz kireç harcı ve koyu kahverengi ahşabın oluşturduğu görsel ahenk gölgede bırakılmamak amacıyla sıva yapılmaz.

Araştırmada daha önce yapılmış çalışmalardan istifade edilmiş olmakla birlikte, temel veri kaynağını arazi çalışmalarında doğrudan elde edilen bilgi ve gözlem sonuçları oluşturmaktadır. Nitekim sahada göz dolması yöntemiyle yapılmış meskenlerin yer aldığı kırsal yerleşmeler ziyaret edilerek, bazı örnekleri üzerinde detaylı incelemelerde bulunulmuştur. Ayrıca mesken sahipleri ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde de söz konusu meskenlerle ilgili çeşitli bilgilere ulaşılmıştır. Bunlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilerek çalışma oluşturulmuştur.

Arhavi ve Hopa ilçeleri başta olmak üzere Artvin ilinin kıyı ilçelerinde yaygın olan bu mesken türleri, geniş aile yapısına hizmet edecek şekilde dizayn edilmiştir. Bir başka ifadeyle oda sayıları fazla olup, her odada bir çekirdek ailenin yaşam koşullarını sürdürebileceği bir anlayışla inşa edilmişlerdir. Günümüzde ise, kırsal alanlardan yaşanan göçler, bu meskenleri artık bir çekirdek ailenin bile kalmadığı mekânlara dönüştürmüştür. Oysaki gerek kültürel özellikleri ve gerekse estetik yapıları, son zamanlarda turistik çekicilik oluşturmaya başlayan Doğu Karadeniz Bölümü'nü ve dolayısıyla da Artvin ilini ziyaret edecek turistlere hizmet edebilecek bir potansiyele sahip olduklarını göstermektedir. Bu kapsamda gerekli tadilat ve düzenlemeler yapılarak ev pansiyonculuğu kapsamında turistlerin hizmetine sunulmaları uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Mimari, Artvin, Göz dolması.

* Bu çalışma, Tübitak tarafından desteklenen proje (Proje No: 118K358) kapsamında gerçekleştirilmiştir.

**EKONOMİK VE KÜLTÜREL COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN ARTVİN İLİNDE
ARICILIK FAALİYETLERİ**

Fatih ORHAN

Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

ÖZET

Türkiye, arıcılık faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi açısından oldukça uygun doğal çevre koşullarına sahiptir. Nitekim ülkemiz son yıllarda gerek kovan sayısı ve gerekse bal üretimi açısından dünyanın ilk sıralarında kendine yer bulmaya başlamıştır. Ülkemizde arıcılık faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştirildiği yerlerden biri de Doğu Karadeniz Bölümü olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu bölüm içerisinde yer alan Artvin ili de bu bakımdan oldukça zengin bir potansiyele sahiptir.

Arıcılık faaliyeti iklim, bitki örtüsü ve yer şekilleri gibi coğrafi ortam koşullarıyla doğrudan bağlantılıdır. Uygun iklim koşulları ve zengin bitki örtüsü özellikleriyle Artvin ili bu kapsamda öne çıkmaktadır. Nitekim bu potansiyeli ilde geçmişten bu yana arıcılık faaliyetlerinin yaygın olmasına vesile olmuştur. Eskiden daha çok ailelerin kendi ihtiyaçlarını sağlamasına yönelik olarak yapılan ve kırsal yaşam tarzının bir gerekliliği olarak görülen bu faaliyet, günümüzde ekonomik anlamda da önem kazanan bir sektör halini almıştır. Bu nedenle Artvin ilindeki bu potansiyelin farkına varılarak, daha bilinçli ve verimli bir arıcılık faaliyetinin gerçekleştirilmesi önemlidir. Çalışmada da bu bakış açısıyla Artvin ilindeki arıcılık faaliyetlerinin sorunları ve geliştirilmesi için yapılabilecek çalışmalar incelenmiştir.

Çalışmanın ana veri kaynağını, resmi kurum ve kuruluşlardan temin edilen istatistiki bilgiler oluşturmaktadır. Ayrıca arıcılık ile ilgili daha önce yapılan çalışmalardan yararlanıldığı gibi, sahada gerçekleştirilen doğrudan gözlemlerden elde edilen bilgiler de çalışmanın muhtelif kısımlarında kullanılmıştır. Saha çalışması esnasında üretici ailelerle yarı yapılandırılmış görüşme formları yardımıyla mülakat gerçekleştirilmiş, böylece hem arıcılık faaliyetlerini nasıl yaptıkları hem de yaşadıkları sorunlar hakkında bilgiler edinilmiştir. Bu bilgiler içerik analizi yöntemiyle analiz edilerek elde edilen sonuçlar oluşturulmuştur.

Günümüzde Artvin ilinde var olan toplam kovan sayısı 100 bine ulaşmıştır. Sahadaki arı kolonileri Kafkas arı ırkından olup, Artvin ili 2000 yılında söz konusu ırkın gen merkezi olarak ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır. İlde bu kapsamda bal, bal mumu, polen ve propolis üretiminin yanı sıra, önemli oranda ana arı üretimi de yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arıcılık, Artvin, Bal, Kafkas Irkı Arı.

ALABALIK TESİSLERİNİN PEYZAJ TASARIMLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA:
KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK) ÖRNEĞİ
A STUDY ON THE LANDSCAPE DESIGN OF THE TROUT FACILITIES:
AN EXAMPLE OF KOZLU-DEĞİRMENAĞZI (ZONGULDAK)

Nurhan KOÇAN

Doç. Dr. Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Nur Banu METİN

Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Zeynep ERÇEN

Bartın Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

ÖZET

Özellikle son yıllarda zamanın etkin kullanımı düşüncesi ve insanların taleplerinin artmasıyla, birden fazla aktivitenin bir arada yer aldığı, ailenin ve toplumun tüm üyelerinin aynı zamanda kaliteli vakit geçirebileceği ortamların oluşturulması önemli bir yaklaşım olmuştur. Bu amaçla oluşturulan alanlardan biri de alabalık tesisleridir. Alabalık üretimi su ürünleri sektöründe önde gelen bir üretim ve pazar şeklini oluşturmaktadır. Doğal alan ve kaynakları verimli bir şekilde kullanmak için alabalık üretim tesislerinin yer seçimi kadar, tesisin kurulmasından sonra hizmet olarak işlev görmesi, alanın ziyaretçilere sağlıklı gıda yeme olanağı dışında verdiği diğer rekreasyonel olanaklar da bir o kadar önemli olmaktadır. Alabalık tesislerinin kurulduğu alanlar genellikle doğal özellikleriyle nadir ve kaynaklarıyla çekici yerlerdir. Bu alanların ziyaretçilerde fiziksel ve görsel doyumu sağlaması yapılacak çevre tasarımlarına bağlıdır. Bu çalışma Zonguldak İli Kozlu İlçesi Değirmenağzı kesiminde yer alan alabalık tesisinde doğal alan ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak, alanın görsel ve fiziksel kalitesini geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada vaziyet planı üzerinde alan kullanımları belirlenmiş ve AutoCad 2014 yazılımıyla eskiz üzerinde oluşturulan peyzaj tasarımları bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Daha sonra projede kullanılacak yapısal ve bitkisel malzeme türleri belirlenerek çalışma dosyası Sketchup ve Lumion yazılımlarıyla üç boyutlu hale getirilmiştir. Çalışma sonucunda projenin uygulanmasıyla ziyaretçiler için alternatif bir rekreasyon ortamı sağlanacağı ve projenin benzer alanlar için örnek oluşturacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alabalık Tesisi, Rekreasyon Alanı, Peyzaj Tasarımı, Kozlu (Zonguldak).

ABSTRACT

Especially in recent years, with the idea of effective use of time and increasing demand of people, it is an important approach to create environments where multiple activities are together and all members of the family and society can spend quality time. One of the areas created for this purpose is trout facilities. Trout production constitutes a leading production and market form in the fisheries sector. As well as site selection of trout production facilities, serving as a service after the establishment of the facility, the other recreational facilities other than the opportunity of healthy eating the visitors are also important. Because the areas where the facilities are established are generally rare with their natural features and attractive places. The physical and visual satisfaction of these areas in the visitors depends on the environmental design. This study was carried out in order to improve the visual and physical quality of the area and to ensure the effective use of the natural area and resources in the trout facility located in the Değirmenağzı section of the Kozlu District of Zonguldak Province. In the study, the area uses were determined existing plan and landscape designs were created on study plan transferred to the computer with AutoCad 2014 software. Then, the structural and plant material types to be used in the project were determined and the working file was made in three dimensions with Sketchup and Lumion software. As a result of the study, it is envisaged that an alternative recreation environment will be provided for the visitors and the project will set an example for similar areas.

Keywords: Trout plant, recreation area, landscape design, Kozlu (Zonguldak).

BARTIN-MERKEZ UZUNYOL SOKAK; YENİLEME VE RESTORASYON PROJESİ
THE RENEWAL AND RESTORATION PROJECT OF UZUNYOL STREET OF BARTIN CITY

Nurhan KOÇAN

Doç. Dr. Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın

F. Betül BÜYÜKDANABAŞ

Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar gelebilen tarihi yapı ve mekanlar geçmişin tanıkları olarak bize birçok önemli bilgi taşımaktadır. Tarihi yapıları barındıran sokaklar kent karakteri, toplum yapısı ve kimliğini belirleyen özellikleri ile mekan üzerine etki yaptıkları gibi sosyal olayları içermesi gibi etkileriyle de kamusal ortak mekan olarak ayrıca değer kazanmaktadır. Bu çalışma, Bartın Merkez Uzun Yol Sokak'ta yer alan tarihi konutların korunması ve restorasyon çalışmalarını ele alarak tarihi mirasımızın geleceğe aktarılmasını ve tarihi sokağın insanların fiziksel ve sosyal beklentilerine cevap verebilecek duruma getirilmesini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Projenin amacı tarihi çevrenin yaşanarak korunması ilkesiyle eski bir geçmişe sahip olan Bartın Kenti'nin en önemli sokaklarından biri olan Uzun Yol Sokak'ın fiziksel ve sosyal yapısını korumak, somut ve soyut mirası gelecek nesillere aktarmaktır. Günümüze kadar gelebilen tarihi yapı ve mekanın sosyo kültürel, ekonomi, turizm gibi etmenler kapsamında Bartın Kenti'ne kazandırılması ayrıca farklı etkinliklerle geleneksel Bartın kültürünün yaşatılıp yeni nesillere tanıtılması için mevcut fiziksel durum saptanması yapılmış ve bu kapsamda öneriler geliştirilmiştir. Çalışmada projelerin oluşturulmasında AutoCad 2017 yazılımı kullanılmış sokaktan alınan kesitler üzerinde geliştirilen öneriler çizimlerle gösterilmiştir. Çalışmanın uygulanması durumunda kent için önemli bir kazanım olacağı ve projenin benzer alanlar için örnek olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Tarihi Çevre, Cephe Yenileme, Restorasyon, Uzun Yol Sokak (Bartın).

ABSTRACT

The historical buildings and places that can come from the past to the present carry many important information as witnesses of the past. The streets including historical buildings effect on the place and determine the character and identity of the city also they gain value social character as a public common place because they including social event. This study was carried out with the purpose of preserving the historical heritage and transferring the historical heritage to the future and bringing the historical street to respond the physical and social expectations of people. The aim of the project is to preserve the physical and social structure of Uzun Yol Sokak which is one of the most important streets of Bartın City which has an old past with the principle of preserving the historical environment and to transfer the concrete and abstract heritage to the next generations. The current physical situation has been determined and suggestions have been developed in the study with different activities such as socio-cultural, economic, tourism to gain the historical structure and place that come up to the present day so the traditional Bartın culture to be introduced to the new generation. In the study, the suggestions shown with drawings developed on the sections taken from street using by AutoCad 2017 software. It is foreseen that if the study is practiced it will be an important gain for the city and the project will be an example for similar areas.

Key Words: Historical Environment, Facade Renovation, Restoration, Uzun Yol Street (Bartın)

ESKİŞEHİR ÇİFTELER HARASI/TİGEM ANADOLU TARIM İŞLETMESİ İDARE BİNASI
RESTORASYON ÖNERİSİ

Merve ARSLAN

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM)

Önder AYDIN

Doç. Dr. Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

Z. Gediz URAK

Prof. Dr. Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

ÖZET

Türk tarihinde atların çok önemli bir yeri vardır. Türk kültürünün atlı kültür olarak anılmasına sebep olan at, bu önemini Osmanlı Dönemi'nde de devam ettirmiştir. Osmanlıların süvari(atlı) teşkilatın temelini Akıncılar grubu oluşturur. Zamanla gelişen teşkilat iki temel üzerine oturmuştur. İlki merkezde kurulu olan ve devşirme askerlerden kurulan Kapı Kulu Süvarileridir. İkincisi sayıca daha büyük olan ve asıl vurucu gücü oluşturan Türk süvarilerden kurulan Tımarlı Sipahilerdir.

Bahsi geçen teşkilatların 18. yüzyılın sonlarında işlerliğini kaybetmesi ve birbiri ardına tasfiyesi ile Türk atçılığı büyük sarsıntı geçirmiştir. Duruma müdahale eden devlet hem ordunun at ihtiyacının karşılanmasını hem de atların ıslahının sağlanması için Hara-yı Hümayunlar adıyla zamanın şartlarına uygun üretme çiftliklerini devreye koymuştur. Bu anlayışın ilk örneği olarak II. Mahmut tarafından kurulan Çifteler Hara-yı Hümayunu giderek gelişmiş ve çok amaçlı bir işletmeye dönüşmüştür. Çifteler Hara-yı Hümayunu kadar büyük boyutlu olarak daha sonra Malatya'da Sultan Suyu, Bağdat'ta Veziriyye, Bursa'da Karacabey ve Adana'da Çukurova Çiftliği Hamra Haraları kurulmuştur.

Çifteler Hara-yı Hümayunu'nun yönetim merkezi, Hara-yı Hümayunlar Nazırı Muzaffer Paşa'nın gayretleriyle hem çiftlik arazisinin ortasında olması hem Eskişehir-İstanbul yol güzergâhına yakınlığı ve sair nedenlerle Mahmudiye'ye kaydırılmış ve lağvına kadar (1910) buradan yönetilmiştir.

1934 yılında Çifteler Harası olarak yeniden kurulan çiftlik günümüzde TİGEM İdaresi altında Anadolu Tarım İşletmesi olarak varlığını sürdürmektedir.

Bu araştırmanın amacı 19. yüzyılda kurulmuş olan Çifteler Hara-yı Hümayunu'nun tarihi sürecini ve günümüzde Anadolu Tarım İşletmesi idare binası olarak kullanılan hara yapısının mimari belge olarak geleceğe aktarılabilmesi için gerekli olan çalışmaları belirlemektir.

Bu çalışma ile bugüne kadar belgeleme ve restorasyon kapsamında incelenmemiş olan bir yapı türü belgelenerek korunması için öneriler geliştirilecek ve bilim dünyasına sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mimari, Rölöve, Restorasyon, Çifteler Harası, TİGEM

KENTSEL MEKANLAR, KALİTE VE ESTETİK

Elmas ERDOĞAN

Prof. Dr, Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü-Ankara

Selin TEMİZEL

Arş. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü-Yozgat

ÖZET

Kentsel mekan toplumsal ya da bireysel anlamda kentsel aktivitelerin gerçekleştirildiği, üç boyutlu, sınırlandırılmış, duysal olarak bir algı oluşturan ve mimari öğelerden arta kalan boşluklar ve alanlardan farklı olarak yapılar ile birlikte tasarlanmış çok boyutlu bir mekan tanımıdır. Kentsel mekanlar belli kullanım ve etkinlikler için bilinçli olarak tasarlanmış ve kamusal niteliği olan mekanlar olup belli bir form özelliği taşıyan kimlik ve karakteristiğe sahip, tek doğrultulu; sakin ya da çok doğrultulu-dinamik olabilen mekanlardır. Böylece, kullanıcıya farklı amaç, sosyal-kültürel-rekreatif etkinlikler için ortam sağlayan; tek ya da parçalı kamusal, iç çevrelerdir. Kentsel mekanlar kentlinin bir araya geldiği, bütünleştiği, kültürel birikimlerini paylaştığı, etkileştiği alanlardır.

Gerek tasarım kuramı gerekse felsefenin ilgi alanlarından biri olan estetik ise sanat, kültür, mimarlık alanlarının yanı sıra kentsel çevrelerin iyileştirilmesinde en önemli olgulardan biridir. Bireylerde güzel duygusu uyandıran; sanatsal yaratıcılığın özü, güzeli araştıran bilim dalı olan estetik aynı zamanda daha iyi, daha başarılı, daha kaliteli olanı da tariflemektedir. Estetik yargı ve değerler toplumlar tarafından belirlenmekte ve dönemin özelliklerine göre biçimlenmektedir. Ancak, güzelliğin subjektif niteliğine karşın, estetik objektif ölçütler ile değerlendirilen evrensel bir olgudur. Estetik, güzelliğin ötesinde duysal, algısal ve pozitif soyut özellikler ve değerler de içermektedir.

Kent estetiği ise gerek kentsel mekanların gerekse onları sınırlayan yapıların sahip olduğu tasarımsal nitelik, izlenimsel değer ve detay tasarımındaki incelik; geri plandaki soyut ifade ve tasarımın dilidir. Kaliteli mekanlar bireylere (duysal anlamda) iyi ve rahat hissettiren, kent-mekan-insan ilişkisinin doğru kurgulandığı, işlevlerin doğru çözümlendiği, kimlikli, farklı eylemler için özgün ve tanımlı alanlar sunan çevrelerdir. Birey ve toplumların fiziksel ve psikolojik gereksinimlerini karşılayan, erişimi kolay, sağlıklı, biyoklimatik konfor koşulları sağlayan mekanlardır.

Bu bildiride öncelikle kentsel mekan tanımı yapılarak kentsel mekan türleri ve biçimlenmeleri sınıflandırılarak kamusal kullanıma açık kentsel mekanlar ortaya konulacaktır. Daha sonra estetik kavram ve felsefesi irdelenerek kentsel mekanlarda kalite ve estetik olgusu tasarım bileşenleri, yapı kültürü, yapısal ve bitkisel tasarım kapsamında tartışılacak; sanatın kentsel mekanlara katkısı irdelenecektir.

Anahtar sözcükler: Kentsel Mekan, Kalite, Estetik, Kent Estetiği, Tasarım, Sanat

**TARİHİ KENT KİMLİĞİ VE KENTSEL BELLEĞİN KORUNMASINDA PEYZAJ
TASARIMI**

Selin TEMİZEL

Arş. Gör., Yozgat Bozok Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü-Yozgat

Elmas ERDOĞAN

Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü-Ankara

ÖZET

Tarihî kentler, mimari, kültürel, arkeolojik, anıtsal ve anıtsal değerleri ile kimlik kazanmış; kültürel anlamda zenginlik ve çeşitliliğe sahip yerleşim dokularıdır. Tarihi kentlerin ya da kent parçalarının güncel yaşam koşulları ile adapte edilerek sürdürülebilirliklerinin sağlanması kent belleği, kimliği ve imgesi açısından da önem taşımaktadır. Kent kimliğinin oluşumu süreç gerektiren bir olgudur. Her kentin sahip olduğu doğal ve kültürel değerler ile entegre olmuş ve süreç içinde katmanlaşarak farklı uygarlık ve dönemlerin izlerini taşıyan yaşam çevreleri kent kimliğinin zamansal boyutunu oluşturmaktadır. Kentleri ve kentsel çevreleri birbirinden ayıran ve farklı kimlik kazandıran temel sosyo kültürel bileşenler ile zamansal ve mekansal yapısal çevre oluşumları bulunmaktadır. Kentlerin her gün daha karmaşık hale gelmesi ve plansız gelişimi sonucu tarihi kimliğe sahip kentler de değişim ve dönüşüme uğramaktadır. Bu niteliğe sahip kimi kentler geleneksel özelliklerini ve işlevlerini hızla kaybetmektedir. Bu tür kentsel çevrelerin korunmasında, etkilerin azaltılması, rehabilite edilmesi, yeni kentsel gelişim alanları ile uyumlanmasında ve yönetilmesinde peyzaj tasarımı çalışmaları etkin rol oynamaktadır.

Tarih-mekan ve bellek arasında ayrılmaz bir ilişki söz konusu olup kent kimliğinin temel bileşenleridir. Özellikle taşınmaz kültür varlıkları ile belli dönemlerin yerleşim dokusu ve yapı kültürünün izlerini taşıyan fiziksel çevrelerde kentsel bellek kimliğin ana belirleyicisi olup mekan kalitesini de artırıcı niteliktedir. Kentsel peyzaj tasarımı ise doğal ve yapısal tasarım bileşenleri ile kentlerin fiziksel karakterinde belirleyici olurken, tarihi dokuların, kent parçalarının, taşınmaz kültür varlıklarının korunması, ön plana çıkarılması, kentsel ölçekte bütüncül tasarım yaklaşımlarının geliştirilmesinde en önemli araçtır.

Kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılacak sürdürülebilirliğinin/sürekliliğinin sağlanması, yeni yaşam koşulları kapsamında sağlıklı ve duyarlı çevrelerin oluşumunda etkili olmaktadır. Bu bildiride öncelikle tarihi kentler, tarihi kent kimliği ve kentsel bellek olguları tanımlanarak, ilişkileri irdelenecektir. Daha sonra bu olgular kentsel mekan okumaları üzerinden değerlendirilerek kentsel peyzaj tasarımı çalışmalarının tarihi kent kimliği ve kentsel belleğin korunmasındaki rolü ortaya konarak örnek uygulamalar kapsamında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Kentler, Kent Kimliği, Kent Belleği, Koruma, Peyzaj Tasarımı, Kültür Varlıkları

**EXAMINING THE EFFECTS OF HABITAT FRAGMENTATION ON SCENIC BEAUTY OF
ROADSIDE VEGETATION IN OSMANIYE, TURKEY**

Murat ATASOY

Asst. Professor at the Department of Architecture, Design, and Fine Arts in Osmaniye Korkut Ata University, Osmaniye,
Turkey

ABSTRACT

For more than a decade, habitat fragmentation has become a worldwide phenomenon which causes degradation in habitat areas, interior-to-edge ratios, and native ecosystems. Especially conversions of continuous habitat into disjunct small patches result with increase in border length between new fragments and surrounding landscape ecosystems. In order to assess the landscape fragmentation and its consequences, it is important to determine which components of habitat are relevant to the ecological process influenced by habitat fragmentation. Also, the scale of the landscape plays a vital role which often coincides with the location of fragmented elements in the landscape. Therefore, the purpose of this study was to examine the effects of habitat fragmentation on scenic beauty of roadside vegetation in the city of Osmaniye, Turkey. A questionnaire survey was carried out for the views of road users about the scenic beauty of current roadside vegetation and habitat degradation on road verges in the study area. The results of questionnaire survey showed that the majority (91%) of the 150 respondents view the scenic beauty was a significant factor in roadside vegetation design. The majority of the respondents also described the roadside as insufficient and drab. Application of various plants in contrast to homogeneous plant species was also preferred by the majority of respondents. The respondents considered continuous roadside habitat instead of disjunct small patches on road verges. Therefore, based on the survey results, aesthetic value of roadside vegetation was negatively affected by habitat fragmentation and degradation. However; enhanced roadside management with native plants and continuous landscape patch were described by survey participants as the fundamental need of roadside vegetation. These findings suggest that the highway managers should address the scenic beauty and aesthetics of roadside vegetation while implicating the ecological objectives to reduce habitat fragmentation.

Keywords: Habitat Fragmentation, Scenic Beauty, Roadside Vegetation, Osmaniye

METALİK KUMAŞLARIN DİKİM SÜRECİ VE GÖRSELLİĞİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Tuğba ÖZTÜRK

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

Nazan AVCIOĞLU KALEBEK

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

Gökçe ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

Ebru ÇORUH

Doç. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

ÖZET

Moda denilen olgu, her alanda olduğu gibi, giyim endüstrisinde de sürekli olarak değişmektedir. Günümüzde kumaş modası, hem talepleri hem de üretimi arttıran çift taraflı bir sistemdir. Modada ki hızlı değişim, üreticileri ve tasarımcıları yeni kumaş görünümelerini araştırmaya ve yaratmaya yönlendirmektedir. Kısa sürede tüketilen bu kumaşlar yerini, yenilerine bırakmaktadır. Bu da kumaş ve moda tasarımcılarının sürekli farklıyı arayıp bulma çabası içerisinde girmesine neden olmuştur. Tasarımcıların farklı olma çabası ve tüketicinin ilgisini çekme ihtiyacı onları daha iddialı parlak ve metalik kumaşlar kullanmaya itmiştir.

Dikkat çekici ve göz alıcı olma çabası ışıltıyı ve parlaklığı kumaşlara taşıyarak moda estetik yeni görünüm kazandırır. Işığın, kumaşın üzerinde veya içinde yarattığı süsleme becerisi bu tür kumaşlara olan ilgiyi arttırmıştır. Metalin genellikle katı ve sert bir cisim olduğu düşünülür. Ancak artık metallerde su gibi alışkan bir ipek havasına getirilebilmektedir. Çünkü günümüz teknolojileri metali gerektiği kadar ince, hafif ve yumuşak üretebilecek düzeye gelmiştir. Parlak ve ışığı yansıtıcı görünümü olan metalik dokular, iplik, dokuma, baskı veya bitim işlemleriyle doğrudan kumaşa uygulanarak elde edilebilmektedir. Bu tarz kumaşlar günlük hayatta pek tercih edilmemesine karşın koleksiyon değeri yüksek olması açısından, moda yeni bir soluk getireceği yadsınamaz bir gerçektir.

Bu düşünceden yola çıkılarak, bu çalışmada farklı renklerde ve kalınlıkla çeşitli parlak metal kumaşlar kullanılarak 7 adet tasarım yapılmıştır. Burada ki amaç metal kumaşlar ile normal kumaşlar arasında dikim sürecinde yaşanan farklılıkları gözlemlemek ve bu kumaşlarla yapılan tasarımların normal kumaşlar ile yapılan tasarımlara göre görsel açıdan nasıl bir farklılık oluşturduğunu deneyimlemektir.

Anahtar Kelimeler: Moda, Giysi Tasarımı, Metalik Kumaşlar, Parlak

ТРЕЩИНЫ В ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЯХ И ПУТИ ИХ УСТРАНЕНИЯ

Алиева Динара Карыповна

КГУСТА им. Н.Исанова, Бишкек, Кыргызская Республика

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены причины различных типов трещин в железобетонных конструкциях. На основании выполненных исследований описана технология работ по устранению трещин в железобетонных конструкциях.

Ключевые слова: Трещина, Растрескивание, Водопроницаемость Бетона, Тепловое вичение, Ползучесть Бетона, Коррозия Бетона.

**WATER RESOURCES ASSESSMENT IN THE AZERBAIJAN REPUBLIC AND METHOD
OF BUILDING A RIVER BASIN SCHEME AT RIBASIM**

Gunay Abdiyeva-Aliyeva

PhD. Ministry of Emergency Situations of the Republic Azerbaijan, 2 Public Television and Radio Broadcasting Company

Jeyhun Aliyev

Ministry of Emergency Situations of the Republic Azerbaijan, 2 Public Television and Radio Broadcasting Company

ÖZET / ABSTRACT

This article describes the results of the inception phase of the Water Resources Assessment for the Republic of Azerbaijan and to determine ways in which they will be properly distributed in the future. The following suggestions are crucial to evaluate the current status of water resources in Azerbaijan.

- Accuracy of registration of flow should be increased at hydrological observation points on both transboundary and local rivers.
- Water resources of local rivers should be re-evaluated. In addition to known hydrological calculation methods, the hydrometric planning method should also be used.
- The quality of water use registration should be increased.
- Normative document should be developed to determine the flow of river.
- Relevant changes should be made into the Water Code of the Republic of Azerbaijan, and the application of the basin principle for water resources management should be formalized.
- In order to manage the quantity and quality of water resources, a coordinating commission or organization should be established.

Keywords: RIBASIM, Water Resources Assessment, Simulation Model, Transboundary, Water Balance.

**RADYATÖRDE SOĞUTMA SIVISI OLARAK KULLANILAN NANOAKIŞKANLARIN
ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ
EVALUATION OF NANOFLUIDS USED AS COOLANT IN RADIATOR BY ANALYTIC
HIERARCHY PROCESS**

Ashı ABDULVAHİTOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği
Bölümü, ADANA

Mustafa KILIÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği
Bölümü, ADANA

ÖZET

Radyatör, motoru soğutmak için hayati önem arz eden bir ısı değiştiricidir. Geleneksel olarak araçlarda soğutma sıvısı olarak su ve etilen glikol kullanılır. Ancak bu akışkanlar düşük termal iletkenliğe sahiptirler. Son yıllarda, daha yüksek ısı iletkenliğine sahip olan nano-akışkanlar, radyatördeki ısı transferini artırmak için araştırılmaktadır. Bu çalışmada, üç farklı nanoakışkan kullanılarak motorun soğutulmasında hangisinin daha uygun olacağı teorik olarak araştırılmıştır. Analitik Hiyerarşi Süreci ile problem yapılandırılmış ve ağırlık ölçütlerine göre uygun olan nanoakışkan belirlenmeye çalışılmıştır. Üç tip nano-akışkan (TiO_2-H_2O , $Al_2O_3-H_2O$, $CuO-H_2O$) değerlendirilmiştir. Nanoakışkanın termofiziksel özellikleri arasında en önemli olanı, termal iletkenlik olarak hesaplanmış olup, $Al_2O_3-H_2O$, değerlendirilen nano-akışkanlar arasında termofiziksel özellikler bakımından en uygun soğutucu olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nanoakışkan, Radyatör, Termofiziksel Özellikler, AHP

ABSTRACT

The radiator is a heat exchanger that is vital for cooling the engine. Traditionally, water and ethylene glycol are used as coolants in vehicles. However, these fluids have low thermal conductivity. In recent years, having higher thermal conductivity nano-fluids are investigated for increasing the heat transfer in the radiator. In this study, three different nanofluids were theoretically investigated as a coolant in the radiator. The problem has been structured with the Analytic Hierarchy Process (AHP) to determine nanofluid which is suitable according to weight criteria. Three types of nano-fluid (TiO_2-H_2O $Al_2O_3-H_2O$ $CuO-H_2O$) were evaluated. The most important thermophysical properties of the nanofluids were calculated as thermal conductivity and $Al_2O_3-H_2O$ was determined as the most suitable refrigerant in terms of thermophysical properties among the nano-fluids evaluated.

Keywords: Analytic Hierarchy Process, Nanofluids, Thermophysical Property, Engine Cooling